

འབར་ལྷན་འབྲུག་དེབ། [༠༩༥]

ལྷན་ཞེས་དང་ལམ།

ལྷན་ཞེས་དང་ལམ་མཚོ་བརྒྱུ་བཟུམས།

ཨེར་བྱེས་རིག་མཁོན་དྲུག་གི་མངའ་སྡེ།

SJRB-0321

འབར་ལྷན་འཇུག་དེབ་གྱི་པར་ཚ་སོར་བཞག་བྱས་ཡོད།
ཨེར་བྱེས་རིག་མཁོན་ཆེན་མོའི་ཚོམ་སྒྲིག་ཁང་གིས་འཇུག་དེབ་ཏུ་བཞོས།
ཨེར་བྱེས་རིག་མཁོན་ཆེན་མོས་འགྲེམས་སྤེལ་བྱས།
༢༠༡༥ ལོའི་ཟླ་གཉིས་པར་ཚོམ་སྒྲིག་བྱས།
༢༠༢༢ ཟླ་བརྒྱད་པར་བསྐྱར་སྒྲིག་བྱས།

ཨེར་བྱེས་རིག་མཁོན་དྲུག་གི་མངའ་སྡེ།

www.serajeyrigzodchenmo.org

ཨིག་འབྲེལ་བྱ་བྱང་།

serajeyrigzodchenmo@gmail.com

དཀར་ཆག

<<ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ>>ཀྱི་མཚན་ཉིད་བསམ་གློའི་རྒྱན་ཤེས།	༡
སྐྱོན་རྒྱ་འགོ་བ་ཚོག་མའི་ཡན་ལག་.....	༡
གཅིག་.....	༡
གཉིས།.....	༥
གསུམ།.....	༡༥
བཞི།.....	༣༩
བཤད་བྱ་དངོས་ཀྱི་དོན།	༣༤
གཅིག་རྗེས་དཔག་དང་མི་ཚའི་དོན་སྦྱིང་།	༣༤
གཉིས། འབྲས་རྟགས་སྤྱིང་བ།	༩༥
གསུམ། རང་བཞིན་གྱི་རྟགས་སྤྱིང་བ།	༥༥
བཞི། མ་དམིགས་པའི་རྟགས་སྤྱིང་བ།	༤༥
ལྷ། གཞན་ལེལ་གྱི་རྣམ་གཞག་དང་མདོ་སྤེལ་པའི་བདེན་གཉིས།	༥༧
བྱུག་སྦྱི་བ་སྦྱི་དང་ནང་པའི་མི་ཚའི་ལྷ་རྒྱུལ།	༧༧
བདུན། བདེ་སྤྱོད་དང་ཐར་པའི་རྣམ་གཞག་	༡༠༧

མཇུག་བཟུང་བ།	༡༣༧
གཅིག་.....	༡༣༧
གཞིས།.....	༡༣༧

སྐྱེས་ཀྱི་འཇུག་གི་བརྗོད་བྱ།	༡༣༧
གཅིག་.....	༡༣༧
གཞིས།.....	༡༤༤
གཟུང་།.....	༡༥༤
བཞི།.....	༡༥༥
ལ།.....	༡༥༧

དོན་དམིགས་ལྟ་བུར་པའི་མི་ལམ་ཞེས་ཞུ།	༡༥༤
གཅིག་.....	༡༥༤
གཞིས།.....	༡༥༧
གཟུང་།.....	༡༦༠
བཞི།.....	༡༦༤
ལ།.....	༡༦༤
ལྟ།.....	༡༧༣

དང་པ་དང་སྐྱེས་ལྟ་བུ་སྐྱེས།	༡༧༣
----------------------------------	-----

ལྟ་བུ་འཇུག་ལ་མེད་སྐྱེས་པའི་ལྟ་མཚོག་ཅིག་.....	༡༧༣
གཅིག་.....	༡༧༣
གཞིས།.....	༡༤༠
གཟུང་།.....	༡༤༤

དཀར་ཆག

བཞི།.....	༡༥༡
རྒྱལ།.....	༡༥༢
རེ་ཐག་ཆད་པའི་སྤྱི་སྲིད་པ།.....	༡༥༤
གཅིག་.....	༡༥༤
གཉིས།.....	༡༥༥
མེ་དཀར་སེམས་ཀྱི་ཁ་བར།.....	༡༥༠
བོད་ཀྱི་དཔོན་ལྷེའི་སློབ་གསའི་སྐོར་གྱི་དྲིས་ལན།.....	༡༦༠
དམངས་གཙོའི་རྒྱུན་ཤིང་གནད་བསྐྱེས།.....	༡༥༧
དམངས་གཙོ་ནི་ཡོངས་ཁྲབ་སྲིད་ལུགས་ཤིག་ཡིན། ^①	༡༥༧
དམངས་གཙོའི་རྟེན་སྲུང་མཚན།.....	༡༥༠
གཅིག་ལྟེ་དམངས་རྣམས་སྲིད་དོན་ལ་རང་དབང་གིས་ལུགས་ཚོགས་པ།.....	༡༥༠
གཉིས། མི་ཐམས་ཅད་འདྲ་མཉམ་ཡིན་པ།.....	༡༥༡
གསུམ། དཔྱེལ་ཡངས།.....	༡༥༢
བཞི། སྤྱི་གསལ་ནང་གསལ།.....	༡༥༣
ལྔ། ལྷན་རྒྱུ་རང་དབང་རྒྱུ་སྤྱི་འོས་འདེམས་བྱ་རྒྱ།.....	༡༥༤
དྲུག་དཔལ་འབྱོར་རང་དབང་དང་རྒྱ་མོར་གྱི་ཐོབ་ཐང་།.....	༡༥༥
བདུན། རྒྱུ་རྒྱུ་འདེམ་འོས་གཙོ་བོ།.....	༡༥༥
བརྒྱུད། མིའི་ཐོབ་ཐང་ལ་འགན་སྲུང་ཡོད་པ།.....	༡༥༥
དབུ། དམག་དཔུང་རྒྱལ་ཁབ་ལ་བདག་པ།.....	༡༥༧
བརྒྱུ་ཚོགས་པ་ཁག་གི་འགན་ཚུན།.....	༡༥༧
བརྒྱུ་གཅིག་ཁྲིམས་ཀྱིས་སྐྱོང་བ།.....	༡༥༨

མིའི་ཐོབ་ཐང་དང་དམངས་གཙོ།.....	༡༧༠
མཇུག་བྱང་།.....	༡༧༩
གཅིག་.....	༡༧༩
གཉིས།.....	༡༧༥
གསུམ།.....	༡༧༦
བཞི།.....	༡༧༧
ལྔ།.....	༡༧༦

<<མཉམ་མཉམ་འབྲེལ>> གྱི་ཉམ་ཉམ་ཉིད་བཅས་མཛོལ་རྒྱུན་གཤམ།

<<དཔལ་རྒྱ་ལྷུ་ལི་ཤིག་གནས་སྡོད་སྟོབས>> གྱི་རྒྱན་ཐཔལ་དང་ལོ།

སྟོན་ཏུ་འགྲོ་བ་རྫོག་ཅུ་ལེ་ཡན་ཡག

གཙམ་གཤམ

འཇིག་རྟེན་འདིའི་མི་སྲུ་དང་སྲུ་ཡིན་རུང་། རིག་གནས་བསམ་སློབ་གང་ཞིག་གི་ལྟ་
བྱུང་དེ་ཡང་དག་པར་ལྟ་བཤམ། མི་མ་སྐྱུན་པར་ལྟ་བཤམ། བཏང་སྟོམས་སྲུ་འཇོག་པ་
སོགས་ནི་རང་རང་གི་ཐོབ་ཐང་གཅོང་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཁོ་བོས་སྐྱས་ཀྱང་སྐྱས་ལ་
སེམས་ཀྱང་སེམས་བསམ། རྣམ་ཡང་དེ་ལུགས་ཀྱི་བཙུན་འཇོག་གྲེད་ངེས་པ་གཞུང་ཡང་
འགྲུང་ཏུ་མེད། ཡིན་ནའང་། སྐྱེས་བུ་དཔྱོད་ལྡན་ཞིག་གི་ཀུན་སྟོན་ཅ་དོན་ངོས་ནས་
བཅའ་ན། རིག་གནས་གང་ཞིག་གི་ཅ་བའི་བརྗོད་དོན་ལ་མིང་དོན་མཚུངས་པའི་
དཔྱད་ཞིབ་ཀྱི་ངལ་བ་ཅི་ཡང་མི་བསྟེན་པར། ལྷོགས་ལུང་ཡན་གང་བ་འཇི་དོན་སྐྱི་
རགས་པ་ཅོམ་ལ་བརྟེན་ནས་དེ་ཉིད་ཤིན་ཏུ་མཚོག་གོ་ཞེས་སྐྱབ་ཤམ། ཡང་ན་རབ་ཏུ་
ངན་ནོ་ཞེས་སྐྱབ་སོགས་ཀྱི་བསྟོམས་ཚིག་འགོད་རྒྱུ་ལུས་ན་ནི་རང་མགོང་རང་

གིས་བརྗེས་པའི་ངོ་ཚའི་ལས་ཤིག་ཏུ་འདྲ་བའི་ལྷུང་སྲིད།

དེར་ལུལ་དུས་ཀྱི་འགྲུང་བའི་དབང་གིས། ས་མཐོའི་ལུལ་གྲོང་གངས་ཅན་པའི་
སྒྲོངས་སུ་ཡང་སྡོན་ཆད་དང་མི་འདྲ་བར་འཛམ་སྲིད་ཤར་བུ་བ་ཀྱི་རིག་གཞུང་འདྲ་
མིན་སྣ་ཚོགས་ལ་སྤྱད་བཅོམ་གྱི་ངལ་བ་ལྟར་ལེན་པའི་གཞོན་སྐྱེས་མང་པོ་འཚར་
ལོངས་འགྲུང་བཞིན་པར་མ་ཟད། གཞོན་བུ་དེ་དག་གིས་ཀྱང་རང་རང་གི་སློ་མོས་
བཞིན་ལྷ་རྩལ་དང་བསམ་རྩལ་སྣ་ཚོགས་ཀྱི་སློ་མོ་བྱེ་སྟེ། གཞན་དག་ལྟ་ཅི་ཐོབ་རང་
གི་ཡབ་མེས་ནས་བརྐྱད་པའི་རིག་གནས་བསམ་སློང་དང་ལུལ་སློལ་གོམས་གཤིས་
སོགས་ལའང་གུས་འདུད་ཞུ་རྒྱུ་མིན་པར། དགག་སྐྱབ་དོགས་སློང་གི་ངར་འུགས་
ཅམ་ཆགས་ཀྱིན་འདུག་ན། དེ་ནི་ཙ་བའི་ཆ་ནས་དགའ་འོས་པའི་དོན་བཟང་ཞིག་ཡིན་
མོད་ཀྱང། ཕྱི་ནང་གི་རྒྱ་རྒྱུན་དུ་མའི་དབང་གིས་ད་ལྟའི་རང་འཕྲི་རིག་གནས་དགག་
སྐྱབ་ཀྱི་ཀུན་སློང་དང་། སྤྱི་ཚད་ཆད། གཉིང་ཆད། ཁ་སློགས་བཅས་ལས་བལྟས་ཚེ།
གཞོན་སྐྱེས་འགའ་ཞིག་གི་ངར་རྩལ་ནི་སློ་པམ་དང་ཡི་ཆད་ཀྱི་རྒྱུན་ཁོ་ནའོ་ཞེས་ཀྱང་
སློ་ལྟན་ལ་ལ་སྤྱེ། གཅིག་བྱས་ན་བདེན་དུ་ཡང་མཚེ།

དེ་ལྟར། ཁོ་བོས་ནམ་རྒྱུན་སྤྱི་ལོ་སྤྱི་བཞིན་བ་ལྟར། ཚོས་ལ་དད་བ་ཡོད་ཀྱང་
ཚོག་ལ་མེད་ཀྱང་སྤྱེ། བོད་མི་དཔྱོད་ལྟན་ཞིག་ཡིན་ཕྱིན། རང་གི་མི་རིགས་འདིའི་
གཙོ་རྒྱལ་གི་རིག་གནས་བསམ་སློང་དུ་གྱུར་ཟེན་པའི་སངས་རྒྱས་ཚོས་ལུགས་ལ་
འི། མ་མཐར་ཡང་དེ་ཉིད་རིག་གནས་ཤིག་ཡིན་པར་བལྟས་པའི་ངོས་ནས་སྤྱི་ཞེས་དང་
ངོས་འཛིན་འཇུག་ཆང་རེ་བྱེད་སྐབས་ན་པན་བ་ཅི་བས་ཆེ་བར་སྤྱུལ་སྟེ། གཞན་དུ་ན་
སློབ་དཔོན་འཕགས་པ་ལྟས། “འཛིག་རྟེན་ཡོངས་སུ་མི་ཤེས་གང་། །དེ་ནི་སྐབས་པའི་ལྟ་

བྱང་མཛོད། །"ཞེས་གསུངས་པ་དེའི་དཔེ་རྒྱ་མི་འགྲུང་བའི་ངེས་པ་འདྲ་ལའང་ནས་མེད།

འོན། སངས་རྒྱས་པའི་ཚེས་ཀྱི་ནང་དོན་ལ་བརྟུག་དཔུང་བུ་འདོད་པའི་སློབ་ལྗན་
དག་གིས་ཐོག་མར་ཚེས་ཀྱི་གཙུག་ལག་གང་ལ་བལྟ་དང་། ཇི་ལྟར་བལྟ་དགོས་
སོགས་འདྲི་ན་ནི། ཚེས་ཀྱི་བཤེས་གཉེན་སྲ་མ་དག་གིས་ནང་བའི་གཙུག་ལག་གཞུང་
ལུགས་རྣམས་མཛོད་པའི་སྡེ་སྟོན་དང་། མདོ་སྡེའི་སྡེ་སྟོན། འདུལ་བའི་སྡེ་སྟོན་བཅས་
རིགས་མི་འདྲ་བ་གསུམ་དུ་བཀར་ཡོད་པ་བཞིན་རྟོག་ཞིབ་གནང་ན་འིན་རྒྱ་སྟོབས་
བདེ་བ་དང་གོ་སླ་བའི་ཁྱད་ཚེས་ཡོད་དེ། སྡེ་སྟོན་གསུམ་པོ་དེས་ནི་ནང་བའི་ཚེས་ལ་
ཙུ་བའི་ཆ་ནས་རིགས་མི་འདྲ་བའི་བརྗོད་བྱའི་རྣམ་གྲངས་གསུམ་ཡོད་པ་མཚོན་གྱི་
ཡོད་པས་སོ། །

སྦྱིར་བཏང་དུ་ནང་བའི་གསུང་རབ་རྣམས་ལས་ནི། མི་སྲུ་དང་སྲུ་ཡིན་རྒྱུར་མི་
ཚེའི་ངེས་དོན་གྱི་རིན་ཐང་ཞིག་མཛོད་དུ་འགྱུར་བར་འདོད་ན། ཤེས་བྱའི་དོན་དངོས་
ཀྱི་བྱུ་བ་ཚུལ་གཞིར་བཟུང་སྟེ་རང་གི་ལྟན་སྦྱེས་ཀྱི་སློབ་འཛིན་ཚུལ་མང་པོ་ཞིག་ལ་
བཟོ་བཅོས་རྒྱག་དགོས་པ་ཡིན་ཞེས་བསྟན་ཡོད་པ་རེད། དེའི་རྒྱ་མཚན་ནི་ལྟན་སྦྱེས་
ཀྱི་སློབ་འཛིན་དག་གི་འཛིན་ཚུལ་དང་། དུལ་དངོས་ཀྱི་བྱུ་བ་ཚུལ་གཉིས་མི་མ་སྟན་པས་
སོ་ཞེས་བརྗོད་ཡོད་པར་འདུག དེར་མ་ཟད་རང་རང་གི་དོན་དམ་གྱི་ཕན་བདེའི་སྦྱིར་
དུ་འཛིན་སྟངས་འཇུག་བ་ཅན་གྱི་སློབ་ལྗན་སྦྱེས་རྣམས་འཇུག་བའི་གནས་ལས་སྟོག་
རིགས་པའི་རྒྱ་མཚན་དུ། ཤེས་བྱ་གཞིའི་རྣམ་གཞག་སྟེ། ཚེ་སྟོག་གི་དོན་གྱི་གནས་
ལུགས་དང་། དུལ་དང་ཡུལ་ཅན་གྱི་འགྲེལ་བ་སྤྲོ་རྒྱལ། ལུས་དང་སེམས་ཀྱི་ཙུ་བའི་
སྟོན་ལུགས་སོགས་ལ་བརྟུག་ཞིབ་བྱས་པའི་གཙུག་ལག་གཞུང་ལུགས་མང་པོ་ཞིག་

མཇེད་ཡོད་པ་དེ་དག་ལ་ནི་མངོན་པའི་སྡེ་སྡོད་ཅེས་ཟེར་བ་རེད།

དེ་ལྟར་མངོན་པའི་སྡེ་སྡོད་ཏུ་ལྷན་སྐྱེས་ཀྱི་སློབ་ལམ་ལ་བཟོ་བཅོས་བྱེད་རིགས་
པའི་རྒྱ་མཚོན་ཉམས་དང་གཏུན་ཚིགས་ཀྱིས་ཇི་ལྟར་གཏུན་ལ་སབ་བ་ལྟར་ལག་ལེན་
ཏུ་སྐྱོར་ཚུལ་སྟེ། ལྷན་སྐྱེས་ཀྱི་སློབ་ཉོན་མོངས་པ་དག་གི་ནང་ནས་རྩ་བའི་ཉོན་མོངས་སྲ་
བ་རྣམས་ཇི་ལྟར་འགོག་པའི་ལམ་དངོས་ཏེ། དེས་འབྱུང་དང་། སེམས་བསྐྱེད་དང་།
ཕྱིན་བ་བྱུག་དང་། མཁུན་པ་གསུམ་སོགས་ཀྱིས་བསྐྱེད་པའི་སེམས་ལ་བརྟེན་པའི་
ཡོན་ཏན་དེ་དག་གོམས་ནས་འདྲིས་བར་བྱེད་ཚུལ་དང་། བསྐྱོམས་ནས་འཕེལ་བར་
བྱེད་ཚུལ་སོགས་ཞིབ་ཏུ་སྟོན་པའི་གཞུང་ལུགས་མང་པོ་ཞིག་མཇེད་ཡོད་པ་རྣམས་
ལ་ནི་མངོན་པའི་སྡེ་སྡོད་ཅེས་ཟེར་བ་རེད།

ཡང་ཚོས་ལ་རབ་ཏུ་བྱུང་མཁུན་གྱི་མི་ཚོར། མངོན་པའི་སྡེ་སྡོད་ལས་བསྐྱེད་པའི་
གཞིའི་གནས་ལུགས་སྲ་རགས་ལ་ཐོས་བསམ་བྱེད་པའི་མ་ཐུན་རྒྱུན་ལྷ་བྱུང་དང་།
མངོན་པའི་སྡེ་སྡོད་ལས་བསྐྱེད་པའི་ལམ་གྱི་རྟོགས་བ་ཉམས་སུ་ལེན་པའི་ཡན་ལག་ལྟ་
བུར། ཉེ་བའི་ཉོན་མོངས་ཤིན་ཏུ་རགས་པ་རྣམས་ཏེ། གཞན་གྱི་ལུས་སེམས་ལ་གཞོན་
པའི་སྤྲིག་པའི་ལས་དང་། གཞན་ལ་གཞོན་པའི་སྤྲིག་ལས་སུ་མི་འགྲོ་ཡང་རང་ཉིད་
བག་མེད་ཏུ་སྐྱོར་བྱེད་ཀྱི་ལུས་རག་གི་སྐྱོད་ལམ་རྣམས་ལ་ཁྲིམས་བཅས་པའི་གསུང་
རབ་ཅིག་བྱུང་བ་དེ་ཡི་མིང་ལ་འདུལ་བའི་སྡེ་སྡོད་ཅེས་ཟེར་བ་རེད། འདུལ་བའི་སྡེ་སྡོད་
ཀྱིས་ནི་ཡུལ་དུས་སོ་སོའི་བྱུང་ཚོས་ལ་གཞིགས་ཏེ། དགེ་འདུན་གྱི་སྡེའི་འཚོ་ཐབས་
ཀྱི་གནད་དོན་སོགས་རོས་རླུང་ཅི་རིགས་ནས་བསྐྱེད་ཡོད་པ་ཡིན་པས། དེ་ནི་དགེ་
འདུན་པ་ཚོས་དམིགས་བསམ་ཏུ་བསྐྱབ་དགོས་ཀྱི་ཤེས་བྱ་ཁོན་ཅམ་ལས་གཞན་

དང་གཞན་ལ་འབྲེལ་བ་ཆེར་མེད་པ་རེད།

དེ་གསུམ་པོ་ལས་སྡེ་སྡོད་སྡེ་མ་གཉིས་གལ་ཆེ་བ་དང་། དེའི་ནང་ནས་ཀྱང་མངོན་པའི་སྡེ་སྡོད་ནི་སྡོད་པོ་ཉིད་དུ་མཐོང་སྟེ། བྱང་བསྟན་མཚན་ཉིད་རིག་པ་ཞེས་འབོད་དུང་བའི་གཙུག་ལག་གཞུང་ལུགས་པལ་མོ་ཆེ་ཞེས་སྡེ་སྡོད་འདིའི་ཁོངས་སུ་གཏོགས་ཤིང་། བྱང་བའི་ཚོས་ལ་ཚོས་ལུགས་གཞན་དང་མི་མཚུངས་པའི་ལྷ་གྲུབ་ཀྱི་ཁྱད་ཚོས་ཤིག་ཡོད་སྟངས་ཀྱི་གཏམ་རྣམས་ཀྱང་གཙོ་བོ་སྡེ་ཚན་འདི་ཉིད་ཀྱི་ཐོག་ནས་འཆད་ཀྱིན་ཡོད་པའི་བྱིར་རོ། །ཤེས་བྱ་གཞིའི་གནས་ལུགས་ལ་མཚན་མས་མི་ཆད་པར་དཔྱད་པའི་གོ་རིམ་ནི། མ་གཞི་ནས་འགྲོ་བ་མིའི་ཤེས་རིག་དཔལ་ཡོན་གྱི་ལོ་རྒྱུས་རིང་མོའི་གཞུང་ཉལ་གཅིག་ཡིན་པ་ལྟར། བྱང་བསྟན་མཚན་ཉིད་རིག་པའི་མཁས་མཚོ་སྡེ་མ་ཚོས་ཀྱང་། མི་ཆེ་ཤེས་རབ་ལ་བསྟེན་པའི་དཔྱད་ཞིབ་ཀྱི་འབྲས་བུ་རིན་ཐང་ཅན་མང་ཆེ་བ་ཞེས་སྡེ་སྡོད་འདི་ཡི་ནང་དུ་ཉར་ཡོད་པ་རེད། འོན་ཀྱང་ཞིག་མངོན་པའི་སྡེ་སྡོད་ཡིན་ནམ་ཞེ་ན། མངོན་པ་མངོན་དང་། ཚད་མ། དབུ་མ་ལ་སོགས་པའི་སྐོར་གྱི་བསྟན་བཅོས་པལ་མོ་ཆེ་མངོན་པའི་སྡེ་སྡོད་ཡིན་ལ། དེ་དག་ནི་བྱང་བསྟན་མཚན་ཉིད་རིག་པའི་ལྷ་གྲུབ་ཀྱི་ཉིད་བཅུད་འབའ་ཞེས་ཉུང་སོ། །

དེ་ཡང་ས་སྟེང་ཚོས་ཀྱི་སྟོན་མེ། ལྷ་མ་བདག་ཉིད་ཆེན་པོ་མཚོག་གིས་ཀྱང་། ལྷ་བས་དང་སྐབས་སུ་སྤྱི་སྤྱིང་གི་ཚན་རིག་མཁས་ཅན་དུ་མ་དང་། མཚན་ཉིད་རིག་པའི་མཁས་དབང་མང་པོ་དང་མཉམ་དུ་ཆེ་སྟོག་གི་དོན་གྱི་གནས་ལུགས་དང་། སེམས་དང་ཤེས་པའི་རྣམ་གཞག་ ལུས་སེམས་ཀྱི་འབྲེལ་བའི་སྐོར། སྤྱི་འཆིའི་གནད་དོན། ལྷ་མས་བརྟེན་དང་ཤེས་རབ་ཀྱི་པན་ལུས། མི་ཆེའི་རིན་ཐང་མངོན་འགྱུར་བྱེད་

ཐབས་སོགས་ཀྱི་སྐོར་ལ་པན་ཚུན་སྐོར་བ་འཕེལ་བའི་བསྐོ་སྐྱེད་ཅི་རིགས་སུ་སྤྱིར་
མངོན་གྱིན་ཡོད་པ་དེ་དག་ཀྱང་ནང་བསྟན་སྡེ་སྡོད་གསུམ་གྱི་ཁོངས་ནས་གཙོ་བོ་
མངོན་པའི་སྡེ་སྡོད་ཀྱི་བརྗོད་གཞིའི་སྐོར་ལས་འགོ་བཞེན་པའི་ཚུལ་མཐོང་སྐོར་གྱི་ལྷན་ལ།
ད་ལྟ་སྤྱི་སྤྱིར་གི་ཚན་རིག་པ་རེ་འགའ་དང་། མཚན་ཉིད་པ་རེ་འགའ་བོད་བརྒྱུད་ནང་
བསྟན་ལ་ཚུང་ཚད་མཐོའི་དོ་སྣང་གྱེད་ཀྱིན་པའི་རྩ་བ་ཡང་། ཁོ་ཚོ་ནང་པའི་ཚོས་དང་
འདུལ་ཁྲིམས་ལ་ཞུགས་འདོད་པས་མ་ཡིན་ལ། ཁོ་ཚོས་ནང་ཚོས་ཀྱི་དེས་འབྱུང་གི་
ལམ་སོགས་ཉམས་སུ་ལེན་འདོད་པ་དེ་བས་ཀྱང་མིན། གཙོ་བོ་ནང་བསྟན་མཚན་ཉིད་
རིག་པའི་གཞུང་དག་ཏུ་ལུང་དང་དད་པ་གཅིག་སུ་ཆེས་མཚོག་ཏུ་འཛིན་པའི་ར་བ་
ལས་བཞུལ་ཏེ། དོན་དངོས་ཀྱི་བདེན་པ་གཅིགས་འཛིན་བྱས་པའི་མང་གཞིའི་སོག་
ནས་ཤེས་བྱ་གཞིའི་གནས་ལུགས་འཚོལ་དཔྱད་ཀྱི་གོ་རིམ་ཁྱད་པར་ཅན་ཞིག་ཡོད་
པ་དང་། དཔྱད་འབྲས་ལྟ་བུའི་ཀྱི་རྣམ་གཞག་རིན་ཐང་ལྡན་པ་མང་བོ་ཞིག་མཆིས་པ་
དེ་ཁོ་ནས་ཡིན་དེས་པ་རེད།

རྒྱ་མཚན་དེ་ལྟར། གཙོ་བོ་མངོན་པའི་སྡེ་སྡོད་ཀྱི་བརྗོད་གཞིར་ཆགས་པའི་ནང་
བསྟན་མཚན་ཉིད་རིག་པ་ཞི་ནང་བསྟན་རིག་གནས་ཀྱི་བསམ་སྒྲུབ་སྤྱི་སྤྱིར་བཟུང་བའི་
འོས་པས། མངོན་པའི་སྡེ་སྡོད་ཀྱི་གཞུང་ལུགས་དག་གི་ནང་དོན་ལ་ཅི་ཡང་མ་དཔྱད་
པར་ནང་ཚོས་ལ་རྟོག་ཞིབ་ཀྱི་བརྒྱལ་ཞུགས་ཅམ་བཟུང་ན་ཡང་། ལས་ཀྱི་སྐོར་བ་དེ་
ཉིད་ནི་སྤྱིར་བོས་མ་བཟུང་བའི་མུ་སོབ་ལྟ་བུ་ཞིག་ལས་ཡོད་རེ་སྐྱེ། ལྟག་པར་ཏུ་
ཚོས་པ་ཡིན་ལུགས་ཀྱི་གྲོན་ཆས་སྤྱས་པ་ཚོའི་དོས་ནས་ཞི། ཟབ་གཞུང་འདི་དག་གི་
བརྗོད་དོན་ཅི་ཡང་མི་ཤེས་པར་དུངས་ཞེན་རྒྱུང་བ་ཞིག་ལ་ཤི་འཐམ་རོ་འཐམ་བྱས་ཏེ།

རྒྱལ་བའི་བསྟན་པ་འཛིན་དགོས་ཚུལ་གྱི་ཀུ་ཚོ་འདོན་གྱིན་པ་ནི་རི་འབྲའི་དགོང་ཕོ་
ཞིང་དུ་འཚོར་བ་ཞིག་རེད་ཨང་།

“འོན་ཀྱང་ཁྱེད་རང་དངོས་གནས་དུངས་ཞེན་གྱི་རྒྱལ་མས་ཐར་སོང་ངམ།”ཞེས་ཀྱང་
སྒྲིག་འདི་བྱེད་སྲིད་མོད། ཁོ་བོར་མཚོན་ན། རང་ཉིད་སྐར་གྱི་མི་ཚེའི་ལྟ་བུ་དང་།
འཛིན་ཉེན་ལྟ་བུ་རིན་ཐང་ལྟ་བུ་སོགས་གང་གི་ཐད་ལ་ཡང་ནང་ཚོས་གྱི་བསམ་སྒྲིལ་
ལྷགས་རྒྱུན་ཉིལ་ལ་ཉིལ་མར་དུ་སིམ་ཡོད་པ་བདེན་ཏེ། རང་ཉིད་ནང་པའི་ཚོས་ལ་
དད་ཅིང་མོས་པ་ནི་སྐྱེས་བུ་སྐར་གྱི་སྒྲ་ན་མེད་པའི་ཐོབ་ཐང་ཡིན་པས་དེ་ལ་སྲུས་ཀྱང་
རྒྱས་གཏོགས་མི་བྱ་བར་འཚལ། ཡིན་ན་ཡང་། སྐར་གྱི་དད་མོས་དང་། གནས་
ལུགས་དབྱེད་བརྗོད་གཉིས་ཀ་ཡོངས་སུ་ཐ་དད་ཡིན་པ་དེ་ནི་ངས་ནམ་ཡང་དོག་
བརྗེས་མི་བགྱི་བའི་རྩ་དོན་ཡིན་ཕྱིར། རང་གི་དད་ཞེན་ཅམ་རྒྱུ་མཚན་ཁོ་ནར་
བཟངས་ཏེ། ལུགས་འདི་ཉིད་འབའ་ཞིག་མ་ནོར་བ་ཡིན་ནོ། །གཞན་ཐམས་ཅད་བསྐྱ་
བའི་དོན་ཅན་ཁོ་ནའོ་ཞེས་སུ་ས་ལྗིང་གནམ་མཚོང་མི་བྱ་བའི་གདེང་ཚོད་ཅམ་ཡོད་
པས། དེའི་ཚན་མས་འོག་གི་ངག་ཚིམ་འདི་ཉིད་ཀྱང་གཟུ་བའི་གཟུ་ངག་ཅིག་དུ་བཟང་
དུང་བ་ཅམ་ཞིག་ཡོད་པར་རྣོམ་མོ། །

གཉིས།

འོག་དུ་གང་འཆད་པར་བྱ་བའི་གཞུང་ངམ། <<ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ>>ཞེས་
གྲགས་པའི་བསྟན་བཅོས་དེ་ནི། གནའ་བོའི་རྒྱ་གར་གྱི་གཙུག་ལག་སློབ་གཉེར་ཁང་
ཚེན་མོ་དཔལ་རྒྱ་ལེ་རྒྱ་དུ་འཚོར་ལོངས་བྱུང་བའི་གཏན་མིགས་སྐྱ་བའི་སློབ་དཔོན་
དམ་པ། དཔལ་ལྷན་ཚོས་གྲགས་ཞེས་འབོད་པ་གང་དེས་བཅུམས་པ་རེད། བསྟན་

བཅོས་དེ་རྒྱ་ནང་བསྟན་གྱི་མཚན་ཉིད་བསམ་སྒོ་དང་འབྲེལ་བའི་ཐོག་ནས། ཁོང་རང་གི་ལུགས་གྱི་གཏན་ཚིགས་རིགས་ལམ་གྱི་མ་ལག་མཐའ་དག་གོ་རིམ་དང་བཅས་ཤིང་། ད་ཕྱི་བའི་རྣམ་གྲངས་ཞིབ་མཐོང་དང་ལྡན་པར་གཏན་ལ་ཕབ་ཡོད་པར་བརྟེན། བསྟན་བཅོས་དེ་ནི་ཁོང་གི་སྐྱེ་ཆེ་གང་པོའི་བཅའ་ས་ཚོས་ཀུན་གྱི་གཙོ་བོ་ཡིན་པར་ངོས་འཛིན་རིགས་པའི་ཚུལ་ཀུན་ལ་གྲགས་ཤིང་ལྷན་པར་མ་ཟད། གནའ་པོའི་རྒྱ་གར་གྱི་ནང་བསྟན་མཚན་ཉིད་རིག་པ་སྦྱི་དང་། ལྷག་པར་རྒྱ་ནང་བསྟན་ཚད་མ་རིག་པའམ་ནང་བསྟན་གཏན་ཚིགས་རིག་པ་དང་འབྲེལ་བུར་བའི་ལོ་རྒྱུས་གྱི་ངོས་ནས་མངའ་ན་ལོ། ལོ་རྒྱུས་གྱི་ལམ་ཚད་འཇམ་བའི་དོ་རིང་ལྟ་བུ་ཞིག་ཏུ་བཅིས་ནའང་དོན་དང་མཐུན་པར་སྦྲམ་ལོ། །དེ་ལ་ཁོ་བོས < < ཚད་མ་རྣམ་འབྲེལ > > དང་འབྲེལ་བའི་ཚོམ་ཡིག་འདི་འབྲི་བའི་སྐོར་བ་ལྟར་ལེན་སྐབས། ཚུང་དུས་སུ་རྒྱ་བར་ཡང་ཡང་གོ་སྤོང་བའི་གཏམ་རྒྱུད་ཅིག་ཀྱང་སེམས་ལ་བྲན་བུང་།

དེ་ཡང་མི་ལོ་སྤོང་སྐབས་འདས་པའི་སྐོར་གྱི་ཉིན་མོ་ཞིག་ལ། དུམ་རྒྱ་གར་དུ་སློབ་དཔོན་ཚོས་གྲགས་གྱིས་དཀའ་བ་བརྒྱ་སྐབས་སྤྱད་པའི་འབྲས་བུར < < ཚད་མ་རྣམ་འབྲེལ > > གཙོ་བོར་བུར་བའི་གཏན་ཚིགས་རིག་པའི་གཞུང་ཆེན་བདུན་ཉེ། ལུས་ལྟ་བུའི་བསྟན་བཅོས་གསུམ་དང་། ཡན་ལག་ལྟ་བུའི་བསྟན་བཅོས་བཞི་བཅས་ཚད་མ་སྡེ་བདུན་པོ་གསར་ཚོམ་གྱི་མཇུག་ལེགས་པར་བྱུང་སོང་། ཉིན་མོ་དེ་ནི། ནང་བསྟན་པའི་སྡེ་ཚམ་དུ་མ་ཟད་རྒྱ་གར་སྤྱིའི་བསམ་སྒོའི་ཤེས་རིག་གི་ལོ་རྒྱུས་གྱིས་བརྟེན་མི་རུང་བའི་དུས་ཚིགས་ཞིག་ཏུ་འཇུག་ཡོད།

ཉིན་དེར། ལྷགས་ཡིད་སློབ་ས་ཁེངས་པའི་སློབ་དཔོན་ཚོས་གྲགས་གྱིས་ཀྱང་།

རང་གི་རྩལ་རྒྱུའི་ཐེགས་པ་དེ་དེས་བྱིས་པའི་བརྩམས་ཚུལ་དེ་དག་ཕྱོགས་དང་
ཕྱོགས་ཀྱི་མཁས་པ་རྣམས་ལ་གཞིགས་རྟེན་དུ་བྱིམས་ཤིང་། རིན་ཐང་ཆེ་བའི་
དགོངས་འཆར་གྱི་དངོས་གྲུབ་བསྐྱེད་རྒྱུའི་དེ་བ་ཕྱགས་ལ་བཅངས་སོང་། སློབ་མཁ་པ་
ཞིག་ལ། མཁས་པར་རྫོམ་པ་དེ་ཚོའི་ཁྲིད་ཀྱི་མི་པལ་མོ་ཆེས་ནི་གཞུང་ལུགས་གསར་
པ་དེ་དག་གི་བརྗོད་དོན་གྱི་གཞན་ཅི་ཡང་མ་ཤེས་ལ། ཉུང་ཤས་ཀྱིས་ལེགས་པ་ཞིག་
ཏུ་ཤེས་ཀྱང་འཕྲིན་ལས་འབེལ་འོང་སྐྱམ་པའི་སྤྲུལ་དོག་གིས་“ཤིན་ཏུ་མི་ལེགས་
སོ”ཟེར་ནས་ཁྲི་ཞིག་གི་མཇུག་མ་ལ་བཏགས་ཏེ་སྤང་དུ་བཏང་བ་དེ། གཏམ་
གསར་པ་དེ་ནི་གཅིག་གིས་བཏུ་དང་། བཏུ་ཡིས་བརྒྱ་ལ་བརྒྱད་པའི་ཚུལ་གྱིས་སྤྱང་
བ་སྤྱང་བར་སློབ་དཔོན་གྱི་སྣེ་དུ་སོན།

དེ་ལ་སློབ་དཔོན་དེ་ཞིག་ཅང་མི་གསུང་བར་བསམ་གཞིགས་ཀྱི་སྒྲོང་དུ་ཤོར།
ཡུད་ཅུ་སོང་རྗེས་“ཁྲི་ནི་སྤང་ལམ་ཀུན་ཏུ་རྒྱ་བ་བཞིན་ངའི་བསྐྱེད་བཅོས་ཀྱང་
ཕྱོགས་ཀུན་ཏུ་རྒྱས་པར་འགྱུར་རོ། །”ཞེས་གསུངས་ནས་ཅི་མི་སྐྱམ་པའི་ངང་ལ་
བཞུགས། གནས་ཚུལ་དེ་ཡི་རྒྱུན་བས་ཁོང་གིས་སྤང་ཡང་ < <ཚད་མ་རྣམ་
འགྲེལ>> ཀྱི་དབུར། “སྤྱེ་པོ་པལ་ཆེར་པལ་ལ་ཆགས་ཤིང་ཤེས་རབ་རྩལ་མེད་པས་
ན་ལེགས་བཤད་རྣམས། །དོན་དུ་མི་གཉེར་ཁོ་ནར་མ་ཟད་སྤྲུལ་དོག་གིས་དག་གིས་
སྤང་བ་ཡང་། །ཡོངས་གྲུང་དེས་ན་བདག་ལ་འདི་ནི་གཞན་ལ་ཕན་པ་ཡིན་ཞེས་
བསམ་བཤང་མེད། །སེམས་ནི་ཡུན་རིང་ལེགས་བཤད་གོམས་པ་སྤྱང་ལེན་བསྐྱེད་
སྤྱིར་འདི་ལ་དགའ་བ་སྤྲེས། །” ཞེས་པའི་ཚིགས་བཅད་དེ་ཉིད་བསྐྱུང་དུ་བསྐྱེད་བར་
གྲགས་སོ། །

ལྷུས་པ་བདག་གིས། གཏམ་རྒྱུད་དེ་ལ་དེ་རིང་ཡང་བསྐྱར་ཞིབ་ཏུ་བསམ་གྱིན་
བསམ་གྱིན་ < <ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ> > གྱི་ལྷ་ཞིབ་རིགས་པའི་འཕྲོས་བཤད་དང་།
སྐྱོར་ལེགས་ངག་གི་རོལ་ཅེད་རྣམས་སློབ་ཏུ་མིག་མཐུན་ནས་ཡལ་ཅིང་། དེ་དག་
ཡལ་ཟེན་པའི་བར་སྐད་ཏུ་བསྟན་བཅོས་འདིའི་ཡིག་འབྲུ་རེ་རེའི་རྒྱ་བ་ན་ཚུགས་སྟེ་
ཏུ་འགྲེང་བའི་སྐྱེས་བུ་ཞིག་མཚོང་སོང་། སྐྱེས་བུ་གང་དེས་གཞོན་ཤུགས་ལ་མགོ་བོ་
མ་བསྐྱར་པ་དང་། དཀའ་སྟུག་གིས་དམ་བཅའ་མ་ཞུས་པའི་རང་རྟོན་གྱི་སློབས་པ་དེ་
མཇུག་སོང་།

དང་མོར་བཤད་ན། < <ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ> > སོགས་ནི་སློབ་དཔོན་ཚོས་གྱི་
གྲགས་པས་སྐྱ་ཚེ་གང་ལ་འབད་འབྱུངས་བྱས་པའི་དཀའ་ལས་གྱི་བདག་འབྲས་ཉག་
གཅིག་ཡིན་པས། ལྷ་རྒྱུད་དུས་མའི་ལམ་སློལ་བཞིན་འཚོ་གཞིས་མཛད་པའི་ཁོང་
ལ་ནི་བསགས་པའི་རྒྱ་ལོར་ཟེར་ན་དེ་ལས་མ་མཚིས་ལ། བསྐྱུངས་པའི་བྱིས་གཞིས་
ཟེར་ནའང་དེ་ལས་མེད་པས། རང་གི་ཚེ་སློག་དང་མཚུངས་པའི་བརྟམས་ཚོས་རྣམས་
བྱི་ཡི་མཇུག་མར་བཏགས་ཏེ་བརྟམས་པའི་སྐྱོད་ཚུལ་དེ་ནི་ཁོང་གི་ངོས་ནས་བལྟས་ན།
དངོས་གནས་དང་གནས་བཟོད་དཀའ་བའི་ཚོད་མེད་བརྟམས་བཅོས་དང་། དབང་ཡོད་
ཉམ་ཤེད་ངོམ་པ་ཞིག་རེད་ཨང་།

འོན་ཀྱང་། སློབ་དཔོན་ཉིད་ནི་སྐྱེན་པའི་བྱེད་སྐྱོར་དེ་ལ་སྟུགས་ཁོོ་བ་དང་ཞེ་སྣང་
བ་གང་ཡང་མ་མཛད་དེ། རྒྱལ་ཤེའི་བྱིས་ལ་གཏུག་པའི་སྐྱོར་བ་མ་བརྟམས་ཤིང་།
སློབ་མར་འཁོན་ལན་སློག་རྒྱའི་ངན་སྐྱུལ་མ་བྱས་པར་མ་ཟད། བྱི་སྣང་ལམ་ཀུན་ཏུ་
རྒྱ་བ་དེ་རང་གི་བསྟན་བཅོས་སྟོགས་ཀུན་ཏུ་ཞུབ་པའི་རྟོན་འགྲེལ་གྱི་མཚན་མར་

གཞིགས་ནས། རང་ཉིད་རང་ལ་རྟོན་པ་དང་། རང་ཉིད་རང་གི་བརྩམས་ཚུལ་ལ་རྟོན་
པའི་ཡིད་ཆེས་སྤར་ལས་ཇི་བརྟན་དུ་སོང་འདུག།

མི་བསྐྱེད་གདུག་པ་ཅན་དང་། རིས་ཚད་ཚྭ་གས་སྤྱང་ཅན་དག་གིས་དངོས་
ལུགས་ཀྱི་ནུབ་པ་དཀའ་སྤྱད་མཁར་གཙོད་གཏོང་བ་དང་། མི་ཁ་གཏམ་ངན་བཟོ་བ།
དབང་ཡོད་བརྟན་བཙོས་བྱེད་པ་སོགས་ཀྱི་སྐབས་སུ། བཟོད་པའི་གོ་ཆ་བཙན་པོས་
བ་རོལ་གཞོམ་པར་བྱ་བ་ནི་དམ་པ་རྣམས་ཀྱི་རང་རྟགས་འབྲུལ་མེད་ཅིག་སྟེ། སློབ་
དཔོན་ཚོས་ཀྱི་གྲགས་པས་ནི་རང་གི་བསྟན་བཙོས་ཁྱི་ཡི་མཚུགས་མར་བཏགས་པ་
ཡང་བཟང་ཚྭ་གས་ཀྱི་སྤྱོད་སྤྱོད་སྤྱོད་ཅི་མི་སྤྱོད་པར་བཞག་སྟེ། རང་གི་འདུན་
མོས་ཀྱིས་དངས་པའི་ལམ་ཀྱི་འདམ་ག་ཇི་བརྟན་དུ་བཏང་བ་དེ་ཁོ་ནས་ཀྱང་། རོན་དུ་
གཟུ་བོར་མི་གནས་ཤིང་། རང་ཁོ་ནའི་ཁེ་གྲགས་འབའ་ཞིག་ལས་མི་སེམས་པའི་
མཁས་གཟུགས་འཆང་བ་དེ་དག་ལ་འགྲམ་ལྷག་ཆ་བེར་བེར་ཞིག་གཞུགས་པ་མ་རེད་
དམ།

དངོས་གནས་ཡིན་ཏེ། མི་ལོ་སྟོང་སྟེ་སྟེ་སྟེ་ལྷག་འདས་ཟིན་པའི་དེ་རིང་གི་དུས་སུ།
བདེན་པའི་སློབ་མི་དང་མོས་སྤྱིར་འཁོར་ཏེ་བལྟས་ན། རོན་ལ་ཁྱི་ཡི་མཚུགས་མར་
བཏགས་པ་ནི་ཚད་མའི་བསྟན་བཙོས་རྣམས་མ་ཡིན་པར། སྤྱིར་ཞིང་སྤྱོད་པའི་ལྷ་
རྒྱུགས་མཁས་པོ་དེ་དག་རང་ཉིད་ཡིན་ནོ། །

གང་ལྟར་གནས་ཚུལ་དེ་ཡི་རྒྱུན་པས་བསྟན་བཙོས་ཀྱི་དབུ། “སྤྱོད་པའི་ཆེར་
པལ་ལ་ཆགས་ཤིང་ཤེས་རབ་རྩལ་མེད་པས་ན”ཞེས་སོགས་བསྐྱར་དུ་བསྟན་ཏེ་
གསལ་བོར་བརྗོད་གསལ་ལ། དས་གང་བཤད་པ་དེ་དག་བདེན་ནོ། ། བསྐྱར་བ་མེད་

དོ། །ཁྱེད་ཅག་གིས་ཅིས་ཀྱང་ཁས་ལེན་དགོས་སོ་ཞེས་ནི་ཁོ་བོ་ནམ་ཡང་མི་སྲུ་སྟེ། སུ་
ཞེས་གིས་ཀྱང་ཁོ་བོའི་བཅམས་ཚོས་ལ་བལྟས་ན། སློབ་གཟུ་བོར་གནས་པ་དང་། ཤེས་
རབ་ཀྱི་རྩལ་དང་བཅས་པ། དོན་གཉེར་གྱི་འདུ་ཤེས་ཡོད་པ་བཅས་ཤིན་ཏུ་གལ་ཆེ་བ་
ལགས་ཀྱི། གཞན་དུ་ན་དགོས་པ་ཆེར་མི་འབྱུང་ངོ་ཞེས་སུ་གདམས་ཡོད།

མི་ལ་ལས་འདི་ལྟར་སྲུ་སྟེ། སློབ་དཔོན་གྱིས་སྐྱེ་བོ་པལ་ཆེར་སོགས་ཀྱི་ཚིགས་
སུ་བཅད་པ་གཅིག་ཇེས་སུ་བསྟན་པའི་ཚིག་ཤུགས་ལ་ཉན་ཆེ། སློབ་མཁ་དང་། ཡི་ཆད་
གྱིས་ཁེངས་འདུག་པའི་ཉམས་ཁོ་ན་ལས་རང་གི་བཅམས་ཚོས་ལ་བན་ལུས་ཀྱི་
ཚོགས་ནས་རེ་བ་དང་ཡིད་ཆེས་ཤིག་ཡོད་པ་ཆོར་མི་སུབ་ཟེད། ཚིག་རིས་ཀྱི་ངོ་
གདོང་གི་བོ་བ་ཅམ་ལ་ཉན་ན་དེ་ལྟར་སྟམ་པར་ཁག་མི་འདུག་མོད། ཁྱེད་ཀྱི་ལྟ་ཚུལ་དེ་
ལ་སློབ་དཔོན་ཚོས་གྲགས་ཉིད་ཀྱི་ཡང་སློབ་ཤུ་སློབ་འདི་ལྟར་གསུངས་ཡོད་དེ།
<< ཤུ་སྐྱེ་སློབ་འགྲེལ་བ་འད >> ལས། “བསྟན་བཅོས་རྣམ་འགྲེལ་ཞེས་བྱ་བ་ནི།
ལེགས་པར་བྱེད་པ་ནི་མཁས་པ་དག་ཡིན་མོད་ཀྱི། འོན་ཀྱང་ཉན་པ་པོའི་སྐྱོན་མང་
བས་མན་པ་ཡོད་བཞིན་དུ་ཡང་མེད་པ་སྐྱད་དུ་བྱས་ནས། ལེགས་པར་བའདད་པ་ལ་
གོམས་པས་བསྐྱོམས་པའི་སེམས་ཁོ་ན་བསྟན་བཅོས་རྩོམ་པའི་རྒྱ་ཡིན་པར་བསྟན་
པར་བྱ་བ་དང་། དོན་ཆེན་པོ་ཉམས་པར་འགྱུར་པའི་རྒྱའི་ཉེས་པ་འདི་ནི་འདོར་བར་
རིགས་སོ། །ཞེས་བྱ་བར་འདིར་ཡང་ཚིག་ཟུར་གྱིས་བསྟན་པའི་ཕྱིར། ཚིགས་སུ་
བཅད་པ་གཉིས་པ་སྐྱེ་བོ་པལ་ཆེར་ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་སློབ་སོ། །” ཞེས་
པའོ། །དེས་ནི། སློབ་དཔོན་ཚོས་གྲགས་ཀྱིས་སྐྱེ་བོ་པལ་ཆེར་ཞེས་སོགས་བསྟན་ནས་
བྲིས་པ་དེར། གཟུ་བོར་མི་གནས་པ་དང་། ཤེས་རབ་ཀྱི་རྩལ་མེད་པ་དང་། བྱ་བ་པལ་

བ་ལ་གཤེདས་ནས་གཞུང་འདི་ལ་དོན་གཉེར་མི་བྱེད་པ་དག་གི་དོར་ངས་འདི་
བརྩམས་པ་ལ་པན་ལུས་འབྱུང་མི་སྲུབ་ཅེས་བསྟན་པ་ཅམ་ལས། སྤྱིར་པན་པ་མི་
འབྱུང་ཞེས་ནི་མ་བཤད་དེ། སྤར་གྱི་དེ་སྐད་བཤད་པའི་ཤུགས་ལས་ནི་གཟུ་ཐོར་
གནས་པ་དང་། ཤེས་རབ་གྱི་རྩལ་དང་ལྡན་པ། དོན་གཉེར་གྱི་ཚོས་པ་ཡོད་པ་དག་ལ་
བརྟོས་ཉེ་དགོས་པ་ཆེན་པོ་ཡོད་ཅེས་དམ་བཅས་པའི་རྩལ་དོན་གྱིས་གསལ་ཉོ་ཞེས་
གོ་བ་སྒྲངས་འདུག་ཅིང། “ཡོངས་གྱུར་དེས་ན”ཞེས་པ་ཆིག་ལུས་ཅན་དུ་མཐོང་བས་
ཤུགས་སློབ་གོ་བ་ལེན་རྩལ་དེ་ཉིད་འཐད་ལྡན་དུ་སྟོམ། གང་ལྟར་མཁས་གཟུགས་
འཆང་བའི་མི་གྲ་གྲ་ཅན་དེ་དག་གི་རྩལ་མིན་གྱི་བསམ་སློབ་དེས་ནི། སློབ་དཔོན་དམ་
པའི་ཤུགས་བསམ་གྱི་དེ་བོ་གཡོ་འགྲུལ་མ་བྱུང་ཞིང། རང་རྩོན་གྱི་རྩལ་གསོག་པ་མ་
བྱུང་བ་གསལ་བོ་རེད།

དེའི་ཕྱིས་སུ་སློབ་དཔོན་ཁོང་ཉིད་མི་ཡུལ་དང་ཞལ་གྲེས་ནས་ལོ་ངོ་སྟོང་ཟླ་ག་
ཟླ་ག་གི་ཉིན་ཞག་སྟོལ་མའི་སྤང་བ་ཁད་གྱིས་བཞུད་པའི་རྗེས་ཉེ། དེར་གི་སྐབས་འདིར་
ནི་འཛམ་གླིང་ཡུལ་གྱ་སོ་སའི་ལོ་རྒྱུས་ལ་སྟོ་ཡུལ་ལས་འདས་པའི་འགྲུར་བ་སྟ་
ཚོགས་སོང་བེན་པའི་རྒྱུན་གྱིས། སློབ་དཔོན་ཚོས་གྲགས་རང་གི་བ་ས་པ་ཡུལ་ལ་
མཚོན་ན། < <ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ>> གྱི་འཕྲིན་ལས་གཙང་མའི་ཉི་ཟེར་དེ་ཡང་སྟོན་
པ་ཤུགས་སློབ་ཚོས་རྒྱན་དང་ཆབས་ཅིག་ཏུ། དེ་གི་ལམ་པའི་བཅོན་ཤུགས་གྱིས་
ཅ་མེད་དུ་བཅོམ་ནས་དུས་རབས་མང་པོ་འགོར་ཡོད་པར་མ་ཟད། ཡུལ་དེ་སུ་སློབ་
དཔོན་ཉིད་གྱི་མཚན་ཅམ་ཤེས་མཁན་ཡང་ཉ་ལམ་མེད་པར་ཆགས་ནས་ཡུན་རིང་
འདས་ཟེན།

འོན་ཀྱང་། “ཁྱི་སྐང་ལམ་ཀུན་ཏུ་རྒྱ་བ་བཞིན་ངའི་བསྟན་བཅོས་ཀྱང་སྤྱོད་གས་
 ཀུན་ཏུ་རྒྱས་པར་འགྱུར།” ཞེས་སློབ་དཔོན་ཉིད་ཀྱིས་གསུངས་སྤྱོད་བ་ལྟར། མཐའ་
 འཁོབ་གངས་འཇིག་ལྷན་ལ་བ་ཅན་དུ་དུས་ད་ལྟ་ཡང་ < < ཚད་མ་རྣམ་
 འབྲེལ > > ལ་འཆད་ཉན་གྱིང་པའི་རྒྱན་ཅམ་ཞིག་མ་ཉམས་པར་ལུས་ཡོད་ཅིང་།
 ལུན་ཚོགས་དགེ་བའི་འོད་སྤང་དེ་ཅམ་ཡང་སློང་དང་ལྡན་པ་རྣམས་དགའ་བ་འཕེལ་ཅིང་
 སློབ་རྒྱས་པའི་རྒྱན་ཞིག་ཏུ་ངེས་པ་ཡིན་མོད། འིན་ཏུ་པངས་པ་ཞིག་ལ། ད་ལྟ་རང་
 འཇིག་ལུང་དུ་ < < ཚད་མ་རྣམ་འབྲེལ > > ལ་སློབ་གཉེར་གྱི་ལམ་ལུགས་ཤིག་མཚེས་
 པ་དེ་ནི། གཅིག་གི་ཟེར་རྒྱན་གཅིག་གིས་སློབ་པའི་གོམས་སློབ་ཀྱི་རིག་གནས་ཅམ་དུ་
 ཚགས་ཉེ་ཆེ་སྟེ། གཞུང་ཚེན་པོའི་དགོངས་དོན་རྣམས་ཚོད་གཉེར་རིགས་འབྲུལ་གྱི་
 ལག་ཆ་ཅམ་དུ་ཁྱེར་ཐམ་ཆེ་བའི་དབང་གིས། དཔེ་ཆ་བ་དང་དགེ་བཤེས་སོགས་ཀྱི་
 མཚན་སྟན་ལྡན་པ་དག་གི་ནང་ན་ཡང་། དོན་དངོས་ཐོག་ < < ཚད་མ་རྣམ་
 འབྲེལ > > སོགས་ཀྱི་གཏན་ཚིགས་བསམ་སློབ་དགོངས་སྤྱོད་གས་དང་། མཚན་ཉིད་
 ལྟ་བའི་འཁྱེར་སོ། ལྷན་པ་མཁས་པའི་བསྟོ་སྤྱོད་སོགས་གསེར་ལྟ་བུའི་བརྗོད་དོན་
 རྣམས་ལ་གཏིང་ཟབ་ས་ནས་འོལ་སྤོང་གནང་བུལ་མཁན་འིན་ཏུ་ཉུང་ཉུང་ཡིན་པར་
 ལྟར་འོ། །

སྟོན་གྱི་དུས་སྟུ། ཉོག་གེ་མཁན་པོ་ཆ་བ་ཚོས་ཀྱི་སེང་གེས་བོད་ལ་ཚོས་གྲུའི་
 ཚོད་སློབ་གསར་བཏོད་མཛད་པ་དེས། བོད་དུ་ནང་བསྟན་མཚན་ཉིད་རིག་པ་འཕེལ་
 རྒྱས་སུ་འགྲོ་བར་རྒྱ་ལྟོག་གིས་ལུས་པ་ཞིག་ཐོན་སྤོང་བ་དེ་ནི་ལོ་རྒྱུས་ཀྱི་དོན་དངོས་
 ཤིག་ཡིན་པ་བདེན་མོད་ཀྱི། དེང་གི་དུས་འདིར། ཚོད་པ་གྲེད་མཁས་པོ་ཞིག་ཏུ་ཚགས་

རྒྱ་ཚམ་དམིགས་ཡུལ་དུ་བརྒྱུད་པའི་དགོན་སྡེའི་མཚན་ཉིད་སློབ་གསའི་རྣམ་པ་དེས་
ལོ། སློབ་གཉེར་པ་རྣམས་ལ་ནང་བསྟན་མཚན་ཉིད་རིག་པའི་གཞི་རྩའི་གོ་བ་རྣམས་
ཡང་ཆགས་མི་ཐུབ་པའི་ཉེན་ཁ་བརྩོས་འདུག་སྟེ་མ་པའི་དུལ་ཚུལ་དེ་འདྲ་ཁོ་བོར་
སྐབས་དང་སྐབས་སུ་སྤྲེལ་འདུག།

ཅིའི་སྤྲིར་ཞེན། དགོན་སྡེའི་མཚན་ཉིད་སློབ་གཉེར་པ་ལ་ལས་ནམ་ཡང་རྩོད་པའི་
ཚད་དུ་རྩོད་པ་བསྐྱངས་པར་བརྟེན། ཚིག་སྤྲིའི་གོ་བ་བྱང་བྱང་བ་རེ་ཡིད་ལ་བཅགས་
སློབས་ལས་བྱུང་བའི་རྟགས་གསལ་ཆ་བོ་རེ་དང་། ཁས་ལེན་མཁྲེགས་བོ་རེའི་རྩལ་
རུས་ཚམ་གྲུབ་ཡོད་པ་ལས་གཞན་དུ། བསྟན་བཅོས་ཚེན་མིའི་དོན་དངོས་ཀྱི་བརྗོད་
བྱ་སྤྲ་རགས་ཐམས་ཅད་རྒྱུས་མེད་ཀྱི་ས་སྟོང་བཞིན་རྒྱང་ནས་རྒྱང་དུ་འདོད་བཞིན་པ་
མཐོང་བས་སོ། །དོ་མ། མི་དེ་རིགས་ཀྱིས་ནི་དཔེ་ཆར་ལྟ་བུའི་སྐབས་ལ་ཡང་། གང་ན་
རྩོད་རྒྱ་ཞིག་ཡོད་ཁོ་ན་བཅོལ་བཞིན་པ་འདྲ་བས། ཁོ་ཚོ་ཚོས་ལ་བསྐྱབ་པའི་དགོས་
པ་ཡང་རྩོད་མཁན་ཞིག་དུ་ཆགས་རྒྱ་ཉག་གཅིག་ཡིན་པ་ལྟ་བུར་སྒྲུང་།

སྤྲིར་བཤད་ན། རྩོད་པའི་རིགས་ལམ་གྱི་འགྲོ་སྤྲོགས་དེ་བོད་ཀྱི་དགོན་སྡེའི་སློབ་
གསའི་ཐུན་མིན་བྱུང་ཚོས་ཤིག་ཡིན་པས། གཞན་གྱིས་ཚབ་བྱེད་དཀའ་བའི་དགོས་
པ་དང་དགོ་མཚན་མང་བོས་སྤྲུག་པར་བདག་གིས་ཡང་འདོད། འོན་ཀྱང་ཤེས་དགོས་
པ་ཞིག་ལ། ནང་བསྟན་མཚན་ཉིད་རིག་པའི་གཞི་རྩའི་སྤྲུགས་སློབ་སྤྲོད་གི་གོ་རིམ་དོས་
ནས་བལྟས་ན། རྩོད་པ་ནི་གཞི་རྩའི་སྤྲུགས་ལ་གོ་རྒྱ་གཙོད་པའི་ཐབས་ཚུལ་གྱི་རྣམ་
གྲངས་ཚམ་ཡིན་པ་ལས། མི་ཚོ་ཐོས་བསམ་ལ་གཞོལ་བའི་དོན་དམ་གྱི་དམིགས་
ཡུལ་ཡིན་ན་ག་ལ་འགྲེལ་གཞུང་སྤྲུགས་འཆད་ཉན་གྱི་ཐབས་དང་དམིགས་ཡུལ་ནོར་

བའི་རང་རེའི་དགོན་སྡེའི་སློབ་གསོ་དེ་ཡིས་ལེ། ལྷ་གཞོན་སློབ་གཉེར་བ་རྣམས་ལ་ནང་
བསྟན་མཚན་ཉིད་རིག་པར་སློབ་གཉེར་བྱས་པའི་སྤྱི་ཚད་ཐད་དུ་ལྷོག་འོགས་ཀྱི་
ཡུགས་རྒྱུ་སྣ་ཚོགས་སྡེད་ཀྱིན་པར་མ་ཟད། ཐ་ན་གཞུང་རེ་རེའི་ངོ་ཐད་དུ་མཆིས་
པའི་རྒྱུ་ཤེས་ཀྱི་གོ་བ་ཙམ་ཡང་སེམས་ངོས་སུ་འདྲགས་མུབ་ཀྱི་མེད་པའི་ཚུལ་
གསལ་བོར་མཐོང་ན། དེ་ནི་བོད་ཀྱི་གདན་ས་ཚེན་མོ་དང་། ཚོས་སྡེ་གྲགས་ཅན་དུ་
ཁས་འཆེས་བ་ཚོས་ངེས་པར་དུ་མུགས་བསམ་ནན་བོར་གཏོང་དགོས་པའི་གནད་
ཅིག་མ་ཡིན་ནམ།

ལར་དེད་ཀྱིས་ནི་“འུ་ཅག་ཚོད་པ་རྒྱང་བ་ཙམ་དོན་དུ་གཉེར་བའི་སློབ་གསོའི་
ལག་ལེན་དེ་ཁོ་ནའི་རྗེས་སུ་འགྲོ་ཐལ་ཆེ་ན། སློབ་གཉེར་བ་ཚོས་བསྟན་བཅོས་ཆེན་
མའི་ཟབ་དོན་པར་ཞོག་གཞི་ཅའི་རྒྱུ་ཤེས་རྣམས་ཀྱང་རྟོགས་མི་མུབ་པའི་འགལ་
རྒྱུ་དུ་འགྲོ་བར་འདུག”ཅེས་རང་རེའི་དགོན་སྡེ་ཁག་གི་སློབ་གསོའི་ལག་ལེན་འཇུག་
ངེ་ཚང་དང་། སྤྱི་ཚད་ལེགས་སུ་གཏོང་རྒྱུ་སེམས་དཀའ་ཀྱི་གྲོས་འགོ་ཙམ་བཏོན་
བ་ཡིན་གྱི། “དགོན་སྡེའི་ཚོད་པའི་སློབ་རྒྱུ་ལ་དགོས་པ་མེད་དོ།”ཞེས་ནི་ནམ་ཡང་
མ་སྤྲོས་ན། གཏམ་རི་བོང་ཙམ་ལ་རྟུ་ཀ་བ་ཙམ་རེ་འདོགས་རྒྱུར་གོམས་བ་རྣམས་
ཀྱང་གང་འདྲ་འདྲ་ཁོ་ན་གསུང་བའི་ཉིད་འདྲིན་ལས་སད་དེ། མུགས་བསམ་ཅུང་ཟད་
རེ་བཞེས་ནས་གསུང་འགྲོན་པའི་རེ་འབོད་ཡང་ཞར་ལ་ལྷོལ།

རྒྱ་མཚན་དེ་དག་ལ་བསམས་ན། ཡོད་ཚད་ནས་ཡོད་ཚད་གཤོག་བ་ཐོགས་
ཤིང་འཇུག་ཀྱིན་པའི་དེད་གི་སྐབས་སུ། དུས་ཀྱི་ཚོས་ཉིད་དང་། ཡུལ་གྱི་གནས་བབ་
གང་གི་ངོས་ནས་བསྟན་དུང་། < < ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ་གྱི་མཚན་ཉིད་བསམ་སྡེའི་

རྒྱན་ཤེས > ཞེས་བཏགས་པའི་དག་ཚོམ་པལ་པ་འདི་འདྲར་ཡང་དགོས་པ་ཅུང་
ཟད་རེ་ཡོད་སྟེ་པའི་འདོད་ཚུལ་བྱུང་སྟེ། སྤྱི་ཡུང་མ་བསྐྱལ་པའི་ལས་དེའི་དལ་
དུབ་དང་དགའ་བ་ཡོད་ཚད་རང་ཚོས་གྱིས་ཁུར་དུ་སྦངས་པ་ལགས།

བདག་ལོ་མ་གཞི་ནས་གོམ་པ་དང་པོ་ལ་ཚོས་ཤིང་རིམ་པ་འོག་མ་ལ་སློབ་པའི་
ཕྱིར། མཁས་ཆེན་ཚོས་བྱུར་དུ་དོར་ཅིང་། ལུང་ཆེན་ཚོས་བྱུར་དུ་འཕངས་པའི་རྣང་
གཞིའི་ཤེས་བྱ་བཏུ་སྒྲིག་གི་ལས་ལ་རབ་ཏུ་དགའ་ན། ཚོམ་ཡིག་འདིའི་ནང་དུ་
ཡང <<ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ>> ལ་སློབ་གཉེར་གྲེད་མཁན་ཚོས་མ་མཐར་ཤེས་
དགོས་པའི་གཞུང་འདིའི་མཚན་ཉིད་རིག་པའི་བསམ་སློབ་རྒྱུ་ལ་གཞིའི་གོ་དོན་ཅུ་
ཟླའི་ཡོད་པ་ལས། གཞུང་ལུགས་མང་པོ་གཤེས་བསྐྱར་གྱིས་བཤད་པའི་བཞོ་གྲོང་
དོགས་སློང་གི་རྒྱུ་ཉམས་མེད་ལ། རྟགས་གསལ་མང་པོ་བྱུར་སློབ་གྱིས་དོམ་པའི་
རིགས་ལམ་སྟོན་བརྒྱུའི་ལོ་ཅེད་ཀྱང་མ་མཚེས་སོ། །

གསུམ།

སློབ་དཔོན་གྱིས <<ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ>> བཅའ་ས་པའི་རྗེས་སུ། ལྷ་ཤུག་
ཚོས་མཚོག་སོགས་སེམས་ཅུམ་གྱི་གཏན་ཚིགས་སྤྲོ་བ་རྣམས་སུ་མ་ཟད། ཞི་འཚོ་
དང་རྒྱན་མཁན་སོ་སོགས་ཀྱིས་གྱི་དབུ་མ་པ་དག་གིས་ཀྱང་གཏན་ཚིགས་རིག་པའི་
སློང་ནས་གཞུང་དེ་ཉིད་ཉ་ཅང་གཅིགས་འཛིན་བྱས་འདུག་པར་གཞིགས་ཅི། རྒྱ་
གར་གྱི་ནང་པའི་མཁས་པ་ཕྱི་མ་དག་ལ་མཚོན་ན། གཏན་ཚིགས་རིག་པའི་སློང་ནས་
ལོ་གཞུང་དེ་ཉིད་ཀྱང་གྱིས་ཚད་འཛིན་པའི་ཕྱི་མའི་བསྐྱར་བཅོས་གལ་སོ་ཆེ་ཞིག་ཏུ་
ཆགས་ཡོད་པར་འདུག་པས། བར་སྐབས་ཤིག་ནས་བཟུང་ <<ཚད་མ་རྣམ་

འགྲེལ > > གྱི་འཕྲིན་ལས་དང་ཟེལ་ལྷུགས་དེ་སྤྱོད་གས་སྦྱང་གི་ < < ཚང་མ་ཀྱུན་
བཏུས > > ལས་ཀྱང་ཆེས་ཆེར་བཀྲལ་འདུག་ཅེས་བཤད་ཆོག་པར་སྟུན།

ལྷ་རྩ་སྤྱི་ཞིབ་འདུག་པ་ཚོ་འད་པ་ཆེ་ཡིས་ནི། སློབ་དཔོན་ཆོས་གྲགས་ཀྱི་ཚང་
གཞུང་རྣམས་ཀྱི་འགྲེལ་བ་བོད་ཡིག་ཏུ་བསྐྱུར་བ་རྣམས་ལ་དབྱེ་བ་ཁག་གསུམ་ཏུ་
མཛད་ཡོད་དེ། ལྷ་ལྷ་གཉིས་ཀ་གཙོ་བོར་གྱུར་པའི་ལྷུགས་དང་བོས་གྲིས་པའི་
འགྲེལ་བ་རྣམས་ནི་གཞུང་གི་དངོས་བསྟན་ཙམ་གཙོ་བོར་བཀྲལ་པའི་ཆོག་འགྲེལ་ཏུ་
གཏོགས་པ་དང་། དེའི་རྗེས་སུ་ཆོས་མཚོག་གཙོ་བོར་གྱུར་པའི་ལྷུགས་གཉིས་པས་
གྲིས་པའི་འགྲེལ་བ་རྣམས་ནི། ཆོག་རིས་ཞིབ་འགྲེལ་བྱས་པ་ཙམ་མ་ཡིན་པར་ཆོག་
གི་གཏིང་རུམ་ན་སྤྲས་པའི་མཚན་ཉིད་རིག་པའི་བརྗོད་དོན་ལ་བརྟུག་པའི་འགྲེལ་
སྤངས་ཤིག་ཡིན་པས་དེ་ལ་“དབྱུང་འགྲེལ”ཞེས་སྟུང་བ་དང་། དེའི་རྗེས་སུ་རྒྱན་
མཁན་བོའམ་ཤེས་རབ་འདུང་གནས་སྤྲས་པ་གཙོ་བོར་གྱུར་པའི་ལྷུགས་གསུམ་པས་
ནི། ཚང་མ་གྲུབ་པའི་ལེའུ་དེ < < ཚང་མ་རྣམས་འགྲེལ > > གྱི་གཞུང་གི་ལྷ་བར་བཅིས་
ཏེ། བསྟན་བཅོས < < ཚང་མ་རྣམས་འགྲེལ > > བཅམས་པའི་དགོས་པ་དངོས་ནི་
གཏན་ཆོགས་རིག་པའི་ནང་དོན་ཙམ་ལས་འདས་ཏེ། ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་ཆོས་ཀྱི་ལྷ་
གྲུབ་སྐྱེད་ནས་གསལ་བོར་མཚོན་དགོས་པར་འདོད་པའི་འགྲེལ་ཚུལ་ཞིག་བཏོད་པ་
རེད་ཅེས་ཀྱང་བཤད་ཡོད་དོ།

རང་རེ་བོད་ཀྱི་མཁས་པ་སྣ་མའི་གསུང་སྟོན་སྟེ། ཚང་མ་རིག་པ་དང་གཏན་
ཆོགས་རིག་པ་གཉིས་དོན་གཅིག་མིང་གི་རྣམ་གྲངས་ཙམ་ཏུ་བཀྲངས་འདུག་པ་
གཞིར་བཟུང་སྟེ། འདི་ནས་ཀྱང་ནང་པའི་གཏན་ཆོགས་རིག་པ་འཕམ་ནང་པའི་ཚང་མ་

རིག་པ་ཞེས་དེ་གཉིས་དོན་གཅིག་ལ་བརྟེན་མོ་སོར་སྐྱར་པ་ཅམ་དུ་བྱས་ཡོད། མ་གཞི་
རང་རེའི་མཁས་པ་གོང་མ་ཚོས་ལྟོ། རྒྱ་གར་ནས་བོད་ལ་དར་བའི་ཚད་མའི་གཞུང་
ལུགས་རྣམས་ལ་གཏན་ཚིགས་རིག་པ་དང་ཚད་མ་རིག་པ་ཞེས་སྤྱི་བརྟེན་ཅམ་ཞིག་
ལས་སྐྱར་མེད་ལྡང་། དེར་དུས་རིག་གནས་སྣ་མང་གི་ཁོར་ལུག་ཏུ། རིག་ཚན་གང་
ཡིན་ཅུང་གྲེ་བྲག་ནས་གྲེ་བྲག་ཏུ་གྲེས་བཞིན་པའི་རྒྱན་ལྡན་གྱི་སྣང་ཚུལ་སྟོན། རྒྱ་
གར་ནས་བོད་ལ་དར་བའི་ཚད་མ་གཞུང་དེ་དག་ལའང་ནང་པའི་གཏན་ཚིགས་རིག་པ་
ཞེས་བཏགས་ན་དོན་ལ་གཞིལ་བར་མཐོང་།

སྤྱིར་བཏང་། གཏན་ཚིགས་རིག་པ་ནི་འཇམ་གླིང་ཤར་ལུབ་ཀྱི་ཡུལ་སྤྱུ་མང་པོར་
རིགས་དང་རྣམ་གྲངས་སྣ་ཚོགས་པ་ཞིག་དར་ཡོད་ལ། གནའ་བོའི་རྒྱ་གར་གཅིག་
ལུང་མཚོན་ན་ཡང་། ལྷི་ནང་གི་རྟོག་གའི་གྲུབ་མཐའ་བཅུ་སྟེན་དུ་མར་རང་རང་གི་
ལུགས་ཀྱི་གཏན་ཚིགས་རིག་པའི་གཞུང་ལུགས་མ་ལག་དང་ལྡན་པ་རྗེ་སྟེན་ཅིག་
ལྷུང་ཡོད་ན། རང་རེའི་ལུགས་ཀྱི་གཏན་ཚིགས་རིག་པ་ནི་གནའ་བོའི་རྒྱ་གར་གྱི་
གཏན་ཚིགས་རིག་པའི་ཆ་ཤས་ཅམ་ཞིག་ཏུ་བཅི་ཅུང་། དེས་ན་གནའ་བོའི་རྒྱ་གར་
དུ། ལྷི་འོལ་པའི་མཁས་པས་བརྒྱལ་བའི་གཏན་ཚིགས་རིག་པའི་གཞུང་ལུགས་
རིགས་གཅིག་དང་། རང་པའི་མཁས་པས་བརྒྱལ་བའི་གཏན་ཚིགས་རིག་པའི་
གཞུང་ལུགས་རིགས་གཅིག་སྟེ་གཉིས་ཡོད་པ་ལས། ད་ལྟར་བོད་ཀྱི་ <<བསྟན་
འགྲུལ>> ཁྲོད་ན་ཚད་མའི་བསྟན་བཅོས་བོད་ཉེར་གཅིག་ཅམ་བཞུགས་པ་དེ་དག་
གི་ཚོམ་མཁན་མཐའ་དག་ནང་པ་ཤ་སྟག་ཡིན་པའི་རྒྱ་མཚན་ལ་གཞིགས་ཏེ། གཞུང་
ལུགས་དེ་ཚོར་ནང་པའི་གཏན་ཚིགས་རིག་པ་ཞེས་སྐྱར་ན་ཞིབ་ཆ་ལྡན་པར་སྤྱང་ངོ། །

ཞེས་ཆ་དེ་ལྟར་མ་བྱས་ན། འགའ་ཞེས་གིས་ནི་ཚང་མ་རིག་པ་ལམ་གཏན་
ཚིགས་རིག་པ་ཞེས་ན་རང་རེའི་དེ་ལས་གཞན་དུ་མེད་པ་ལྟ་བུར་གོ་སྟེ། སློབ་དཔོན་
ཕྱོགས་སྐྱང་གིས་འཇམ་གླིང་འདྲིའི་ཚང་མ་རིག་པའི་སློབ་བཏོད་སོགས་ཟེར་ན་ནི་
ཁོལ་པའི་སྤྲུལ་པའི་རང་རྩུལ་ཁོལ་ཉིད་ལས་མ་འདས་པ་ཡིན། ཕྱོགས་སྐྱང་གིས་སློབ་
བཏོད་པ་ནི་ནང་པའི་ཚང་མ་རིག་པ་ཡིན་གྱི་སྦྱིར་ཚང་མ་རིག་པ་ག་ལ་ཡིན་ཏེ། དེའི་
གོང་ནས་གཞན་རབས་ཀེ་རི་སི་ལ་སོགས་པའི་ཡུལ་ཡུང་གཞན་དུ་གཏན་ཚིགས་
རིག་པའི་རྣམ་གྲངས་དུ་མ་བྱུང་ཡོད་པར་མ་ཟད། རྒྱ་གར་ལ་ཡང < < རྟོག་གའི་ཚིག་
དོན་བཅུ་དུག་སྟོན་པའི་བསྟན་བཅོས > > སོགས་གཏན་ཚིགས་རིག་པའི་གཞུང་
ལུགས་སྣ་ཚོགས་སྤར་ནས་བྱུང་བའི་པ་མ་ཡིན་ནམ།

ད་དུང་། < < ལྗེ་ལྷོ་ཚོས་འབྱུང > > ལས། “དག་བཅོམ་པ་ཚོས་སྐྱོབ་གིས།
ད་ཀོན་མཚོག་བཅེགས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་མངོན་སུམ་གྱི་ཚང་མ་བཞི་དང་། རྗེས་
དཔག་གི་ཚང་མ་གསུམ་མངོན། དེ་ནས་སློབ་དཔོན་ཕྱོགས་ཀྱི་སྐྱང་པོས་དམིགས་པ་
བརྟེན་པ་ལ་སོགས་པ་རབ་དུ་བྱེད་པ་བརྒྱ་ཐམ་པ་སྤར་བཅུ་མས་པས། བག་ཚམ་ཐོར་
ཉེ་མ་འདུས་པར་མཐུན་ནས། ཚོས་སྐྱོབ་གི་ཡུང་ལ་བརྟེན་ནས་ལུགས་བརྒྱ་དང་ལྡན་
པའི་ཚང་མ་ཀུན་ལས་བརྟུས་པ་བཅུ་མས།” ཞེས་སོགས་གསུངས་པར་དཔྱད་ཚེ།
ནང་བསྟན་པའི་སྟེ་རང་ལ་མཚོན་ན་ཡང་ཕྱོགས་སྐྱང་གིས་ཚང་མ་རིག་པའི་སློབ་
བཏོད་པ་དེ་ནི། རང་པའི་མཁས་པ་སྤར་མའི་ལྟ་བུར་གྱི་ཚང་གཞི་དེས་ཅན་ཞེས་ལ་
བརྟེན་ནས་བྱུང་བ་མ་གཏོགས་སློབ་དུ་ཐོབ་གིས་བྱུང་བ་ཞེས་མིན་པར་སྤྲད་པོ། །

གོང་དུ་རི་སྐྱད་སྤྲས་པ་བཞིན། ཁོ་པོས་ཕྱོགས་སྐྱང་ཡབ་སྤྲས་གྱི་ལུགས་ལས་

བྱུང་བའི་ཚད་མའི་གཞུང་ལུགས་རྣམས་ལ་ནང་བའི་གཏན་ཚིགས་རིག་པ་ཞེས་སྒྲིབ་
 རོན་ནི། གནའ་ཐོའི་རྒྱ་གར་དུ་བརྗོད་རོན་མི་འབྲ་བའི་གཏན་ཚིགས་ཀྱི་རིག་གཞུང་དུ་
 མ་ཡོད་པའི་ཁོངས་ནས། བྱུང་བ་སྟན་པའི་སྡེ་རང་ལ་དར་བའི་གཏན་ཚིགས་རིག་པ་
 ཡིན་པར་བསམས་ནས་སྐྱེས་པ་ཡིན་གྱི། རྩོགས་སྒྲུང་ཡབ་སྲས་ཀྱི་ལུགས་ལས་བྱུང་
 བའི་བསྟན་བཅོས་དེ་དག་ནང་བའི་ཚོས་ལུགས་ཀྱི་ལྟ་བུ་བསྟན་པའི་གཞུང་ལུགས་ཤི་
 ལྟ་བུ་ཡིན་ལོ་ཞེས་ནི་མ་སྐྱེས་ཏེ། དེ་ལྟར་མཐའ་གཅིག་ཏུ་སྐྱེས་ན་དོན་དངོས་དང་མི་
 མ་ཐུན་པའི་བབ་ཅོལ་དུ་འགྱུར་བའི་སྒྲིབ་འགྱུར་ངེས་པས་སོ། །ཅིའི་སྤྱིར་ཞེ་ན། དེར་
 རྒྱབས་ < <བསྟན་འགྱུར>> > ཀྱི་ཁོད་ན་བཞུགས་པའི་ཚད་མའི་བསྟན་བཅོས་དག་
 གི་ནང་ནས། <<ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ>> ལ་སོགས་དེ་གཉིས་ཤིག་མ་གཏོགས་
 གཞན་པལ་མོ་ཆེས་ནི། ཏྲགས་དང་གཏན་ཚིགས། དུལ་དང་ཡུལ་ཅན་གྱི་རབ་དབྱེ་
 སོགས་གཏན་ཚིགས་རིག་པ་ཁོ་ནའི་བརྗོད་རོན་རྣམས་སྤྱིར་བསྟན་བཅོས་ལས་ནང་
 བསྟན་པའི་ཐུན་མིན་ཚོས་ཀྱི་ལྟ་བུ་བསྟན་བཞུགས་ཞིག་ཏུ་ལམ་མཐོང་རྒྱ་རབ་ཏུ་དཀོན་
 པས། གཞུང་དེ་དག་ནང་བའི་མཁས་པས་བརྟམས་པའི་གཏན་ཚིགས་རིག་པའི་སྡེ་
 སྟོན་ཡིན་ན་ཡང་། བརྗོད་བྱ་དོན་གྱི་ངོས་ནས་ནང་རིག་པའི་སྡེ་སྟོན་དུ་ཅི་རྒྱུང་བྱས་ན་
 རོར་འཛོལ་ཞིག་ཡོང་ངེས་པ་གཏོན་མི་ཟེའོ། །

རྒྱ་གར་མཁས་པས་མཛད་པའི་ཚད་མའི་གཞུང་དེ་དག་ནང་རིག་པའི་སྡེ་སྟོན་ཡིན་
 མིན་ཐད་ལ་ཐོད་ཀྱི་མཁས་པ་སྤྲ་མ་དག་གི་བཞེད་ཚུལ་ཀྱང་ཤིན་ཏུ་འགལ་བ་ཉིད་དེ།
 རྗེ་བཙུན་ཚོང་ཁ་པས། “བྱུང་རྩོགས་འདི་ན་ཚད་མའི་གཞུང་ལུགས་ལ། ། སྤྱངས་
 དང་མ་སྤྱང་དུ་མ་མཐོན་གཅིག་ཏུ། །མདོ་དང་སྡེ་བདུན་ཀུན་ལ་བྱང་ཚུབ་ཏུ། །བཟོད་

སའི་ཉམས་ལེན་རིམ་བཤོད་མིན་ཟེའ། །“ཞེས་གསུངས་པ་དེ་ལས་ཀྱང་སྐབས་དེར་
 ཚོས་རྒྱད་གྲུབ་མཐའ་གཞན་དང་གཞན་གྱི་སྤྲེས་ཆེན་མཁས་པ་རྣམས་ཀྱི་ཁྲིད་དུ།
 <<ཚད་མ་ཀུན་བཏུས་>>དང་། <<ཚད་མ་རྣམ་འབྲེལ་>>ལ་སོགས་པའི་རྒྱ་
 གར་གྱི་ཚད་གཞུང་རྣམས་ནི་ལྷ་སྟེགས་ཀྱི་ཚོད་པ་རྫོགས་སའི་རྟོག་གཤེད་རིགས་འབྲུལ་
 ལྷོན་སའི་གཞུང་ཅམ་ལས། རང་པའི་ཚོས་ཀྱི་ལྷ་གྲུབ་སྟོན་སའི་གཞུང་ལུགས་ཤིག་
 མིན་སའི་གསུང་ཚུགས་ལྷགས་ཆེན་པོར་ཆགས་ཚུལ་གསལ་བོར་དཔོག་ཐུབ། ལྷག་
 པར་ཏུ་སྲུང་ངོ་བོའི་གསུང་རྫོགས་སུ་“མངོན་སུམ་རྗེས་དཔག་དགོས་པ་མེད། །ལྷ་
 སྟེགས་ཚོད་པ་བརྫོགས་ཕྱིར་ཡིན། །“ཞེས་བུང་བས་ནི། རང་པའི་ཚོས་རྣམ་མ་སྐྱབ་
 མཁན་ཞིག་ལ་ཚད་མའི་རིགས་ལམ་གྱིས་དགོས་པ་མེད་སའི་བཞེད་ཚུགས་དེ་ཏུས་
 དེས་ཅན་ཞིག་ལ་བོད་པའི་གཙོ་རྒྱལ་གྱི་ལྷ་ཚུལ་ཉིད་ཏུ་ཆགས་པར་བྱས་ཡོད།

འོན་ཀྱང་། རྗེ་བཙུན་ཚོང་ཁ་བ་ཆེན་པོ་ཉིད་གྱིས་ནི། རྟོགས་སྐང་ཡབ་སྲས་ཀྱི་
 ལུགས་ལས་བུང་བའི་ཚད་གཞུང་རྣམས་ཀྱི་ནང་ཏུ་ནང་པ་སངས་རྒྱས་པའི་ཚོས་
 ལུགས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་རིག་པའི་ལྷ་གྲུབ་གནད་ཆེན་སྐོར་ཞིག་གཏན་ཚིགས་རིག་པའི་
 ལྷག་བྱེད་ཀྱི་འགྲོས་ལྷར་གཏན་ལ་མབ་ཡོད་པར་དགོངས་ཏེ། གཞུང་དེ་དག་གཏན་
 ཚིགས་རིག་པའི་གཞུང་ལུགས་ཅམ་ཏུ་མ་ཟད་ནང་རིག་པའི་སྤེ་སྟོན་གྱང་ཡིན་སའི་
 ཞལ་བཞེས་མཛད་ཡོད་པར་བརྟེན། ཕྱིས་སུ་དགོ་ལུགས་པའི་ཚོས་རྒྱད་ཀྱི་མཁས་
 པའི་ནང་ཏུ་འདོད་ཚུལ་དེ་ཉིད་གཙོ་རྒྱལ་གྱི་ལྷ་བ་ཁོ་ནར་གྱུར་ཏེ། བར་སྐབས་ཤིག་
 བས་ཚད་མའི་གཞུང་ལུགས་དེ་ཚོ་ནང་རིག་པའི་སྤེ་སྟོན་ཡིན་མིན་གྱི་དོགས་པ་ཅམ་
 ཡང་བྱེད་མཁན་མེད་པར་གྱུར།

དང་མོར་ལྷན་ན། <<ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ>>ཀྱི་ལེ་ཏུ་གཉིས་པ་དང་། ལེ་ཏུ་
གསུམ་པར། བར་པའི་ཚོས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་བསམ་སློབ་གནད་ཚེན་སྐོར་ཞིག་ཞིབ་འགྲེལ་
མཛད་ཡོད་པས་གཞུང་དེ་ཉིད་གཏམ་ཚིགས་རིག་པའི་གཞུང་རྒྱུད་པ་ཙམ་མ་ཡིན་
པར་བར་རིག་པའི་སྡེ་སྡོད་ཅིག་ཏུ་ཡང་བགྲང་རིགས་པ་ཞལ་མད་དེ། གཞན་
དུ་<<ཚད་མ་རྒྱན་བརྒྱུས>>ལ་སོགས་པའི་ཚད་གཞུང་གཞན་རྣམས་སུ་བར་པའི་
ཚོས་ལུགས་ཀྱི་ལྷ་གྲུབ་མཚོན་པའི་བརྗོད་བྱ་དེ་རིགས་དངོས་སུ་གསལ་བ་ཤིན་ཏུ་
དགོན་པས། རྒྱ་གར་ནས་བོད་ལ་དར་པའི་ཚད་མའི་བསྟན་བཙུག་མཚམས་དག་ལ་ནང་
གསལ་ཀྱི་དབྱེ་བ་ཅི་ཡང་མ་བྱས་པར་ཕྱི་ལྷན་ཀྱིས་ནང་རིག་པའི་སྡེ་སྡོད་འབའ་ཞིག་
ཡིན་རྒྱུ་དུ་འདོད་ན་ནི་ཟེལ་ཆེ་བའི་རྒྱ་མཚན་ཞིག་འདེན་རྒྱ་མེད་པར་སྤྲང་།

འོན་ཏེ། གཞུང་དེ་དག་ནང་རིག་པའི་སྡེ་སྡོད་ཀྱི་ཁོངས་སུ་བསྟུ་མིན་ནི་སྐབས་
འདིར་བཤད་འདོད་ཀྱི་གྲུང་གཞི་མིན་པས་རྒྱས་པར་མི་སྟོ། གང་ལྟར་བསྟན་བཙུག་བཙུག་དེ་
དག་ཏུ་ནང་པའི་ཡོངས་བྱུང་འདོད་ཚུལ་ལྟར། དཔྱོད་པ་དང་ལྡན་པའི་སྐྱེས་བུ་ཞིག་ལ་
མཚོན་ན། དུལ་དང་དུལ་ཙམ་གྱིས་བསྟུས་པའི་ཤེས་བྱ་གཞིའི་སྡོད་ལུགས་དང་།
གཞིའི་གྲུབ་ཚུལ་རི་སྟེད་ཡང་དག་པར་འཚོལ་ཞིབ་བྱ་རྒྱ་དེ་ཉིད་ནི་རང་གི་མི་ཚེའི་
སྟོང་པོ་མཛོན་འགྲུང་ཡོང་ཐབས་ཀྱི་བསྟོན་ལམ་ཉག་གཅིག་ཡིན་ཚུལ་དང་། མི་
རྣམས་ལམ་གྱི་བསྟོན་རིམ་དེར་ཡང་དག་པར་འཇུག་པ་ལ་གཏམ་ཚིགས་རིག་པ་ནི་
སློབ་འགྲེང་ལྟེ་མིག་ལྟ་བུ་ཡིན་པའི་འདོད་སྤྱོད་ཙམ་ལྟར་མོང་དུ་བསྟན་ཡོད་དོ། །

བཞི།

རྒྱ་གར་གྱི་ནང་བསྟན་ཚད་གཞུང་རྣམས་བོད་ལ་སྤྲུང་ཚུལ་གྱི་དབང་དུ་བྱས་ན།

ལོ་རྒྱུ་པ་མ་དགེ་བའི་སློབ་ལོ་སྤྱོད་ཀྱིས་རྩོག་མར་གཞུང་དེ་ཉིད་གངས་ཅན་པའི་བདེ་སྐྱོད་ཏུ་
 བསྐྱུར་བ་ཡིན་ཞེས་ <<དེ་བ་སློབ་>> ཏུ་བཤད་ཡོད་ན་ལོང་། ད་ལྟར་ཡོངས་སུ་
 གཤམས་པ་འདི་ཉིད་ནི་དུས་རབས་བཅུ་གཅིག་པའི་ནང་ཏུ། རྩོག་ལོ་རྒྱུ་པ་སློབ་ལོ་སྤྱོད་ཤེས་
 རབ་ཀྱིས་རྒྱ་གར་གྱི་སློབ་དཔོན་གཞན་པའི་བཟང་པོའི་ཏུང་ཏུ་ <<ཚད་མ་རྣམས་
 འགྲེལ་>> གྱི་བཤད་པ་གསལ་རྗེས་ཁ་ཆེ་པའི་ཆེན་སྐལ་ལྷན་རྒྱལ་པོ་དང་མཉམ་ཏུ་
 བསྐྱུར་བ་ཡིན་པར་འདུག་ལ། རྩོག་ལོ་ཆེན་པོས་ <<ཚད་མ་རྣམས་འགྲེལ་>> པོད་
 རྐྱེད་ཏུ་སྐྱུར་སྐབས་སུ། སྲར་གྱི་ལོ་རྒྱུ་པ་མ་དགེ་བའི་སློབ་ལོ་སྤྱོད་ཟེར་བ་དེ་ཉིད་ཀྱི་འགྲུང་
 ལ་གྱི་ལོ་མཛད་པ་ཡིན་མིན་སོགས་ནི་ལོ་ལོར་མཚོན་ན་དེ་ཞིག་ལན་གདབ་དཀའ་
 བའི་འདྲི་ཚིག་མི་ཆེ་མི་ཚུང་བ་ཞིག་ཡིན། ཡང་གྲིས་སུ། ཁ་ཆེ་པའི་ཆེན་ལྷན་གྱི་འདྲི་
 ཞབས་ལ་གཞུགས་པའི་ཚད་མའི་མཁས་ཆེན་ཏེ། ས་སྐུ་པ་ཀུན་དགའ་རྒྱལ་མཚན་
 ཀྱིས་རྩོག་ལོ་སྤྱོད་འགྲུང་ལ་སྐྱུར་ཡང་བསྐྱུར་ཞུས་གནང་སྟེ་ལེགས་པར་གཏན་ལ་པལ་
 པ་ནི་ད་ལྟར་དེའི་མིག་གི་སློབ་ལུ་ཏུ་གྲུང་པའི་ <<ཚད་མ་རྣམས་འགྲེལ་>> འདི་
 ཉིད་ཡིན་ནོ། །

ལོ་རྒྱུ་པ་བཀའ་རྒྱུ་ཅན་དེ་དག་གིས་དཀའ་སྐྱོད་དང་སྐྱུག་རུས་གནང་བའི་རྟེན་
 འགྲུང་ལས། གནའ་པོའི་རྒྱ་གར་གྱི་གཙུག་ལག་རིག་གནས་ཀྱི་རྣམ་གྲངས་འདི་སྟེད་
 ཅིག་ད་ལྟ་བོད་ཡིག་རྩོག་མཛད་རྒྱུ་ཡོད་པར་བསམས་ན་སུ་ཞིག་སེམས་འགྲུལ་མི་
 རྟེན། འོན་ཏེ་མཚམས་དེར་བསམས་ན། འགྲུང་མ་ནི་འགྲུང་མ་རང་ཡིན་པས། རྩོག་
 དང་སྐྱེད་དང་རྣམ་ཤེས་མཚུངས་ན་ཡང་། གཞུགས་དང་དབྱིབས་དང་ཁ་དོག་བརྗེས་
 ཟེན་པ་ཡིན་སྟེ། ཚུམ་པ་པོ་རང་རང་གིས་དངོས་སུ་གྲིས་པའི་ཡི་གེ་དེ་རང་གི་རོ་སྟོང་

བའི་རྒྱས་པ་མེད་པ་ནི། གྱེ་མ་ལོག་ཏུ་སློབ་ཡང་སྣམ་དུ་སློབ་མཁ་ཆེན་པོ་བརྗོད་དགའ་བ་
རེ་ཁ་ཅམ་མིན་པར་སློ།

ལྷག་པར་དུ་བོད་འགྲུང་ < ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ > > གྱི་ཚིག་ནི་གོ་དགའ་ལ་
མཁེགས་པར་མ་ཟད། ལན་རེར་འབྲུ་སྲ་སྤྱིའི་བར་དུ་ཚིག་འབྲུ་གཞན་མང་པོ་ཞིག་མ་
བརྟུག་ན་གཏན་ནས་གོ་མི་སྤྱབ་པ་འདི་འབྲ་ཅི་ཡིན་ནམ། རྒྱ་བོད་གྱི་སྐད་བརྗོད་ཁྲིད་
པར་ཞིག་གམ། ཡང་ན་འགྲུང་གྱི་གཞན་ཅིག་ལ་སྤྱག་ཡོད་དམ་སྣམ་པའི་རྣམ་རྟོག་
ཀྱང་སྐབས་དང་སྐབས་སུ་སློབ་པར་མ་ཟད། < <དབུ་མ་ལ་འཇུག་པ>> ལྷ་བུ་ཚིག་
སློད་ལ་གོ་བདེ་བ་ཞིག་ཏུ་བརྒྱུར་ཡོད་ན་ཅི་མ་རུང་སྣམ་དུ་ཡང་བསམས་མོད། རྒྱ་
མཚན་བགྲང་རྒྱ་མེད་པའི་འཆར་སློབ་དེ་དག་ནི། གཅིག་བྱས་ན། ཁོ་བོ་རང་ཉིད་ལེགས་
སྦྱར་ལ་མོངས་པའི་དེ་ཉིད་བརྟན་པ་ཅམ་ལས། གཞུང་དེ་དག་གི་ཚིག་གོ་དགའ་སློབ་
ཁྲིད་པར་ཡང་འགྲུང་གྱི་དབང་གིས་བྱུང་བ་ཞིག་གཏན་ནས་མིན་པར་མ་རྩོམ་གྱི་བར་
ཁྲིད་ཁོ་ན་ཞིག་ཀྱང་ཡིན་སྲིད་དོ།

ད་དུང་། དགེ་འདུན་ཚོས་འཕེལ་བའ་ཡུལ་དུ་སྤོན་སྐབས་གྱི་གཏམ་རྒྱུད་ཅིག་
མཚོང་ལམ་དུ་སོན་པས་ནི། བོད་གྱི་ལོ་རྒྱུ་པ་སྲ་མ་རྣམས་ལ་གཅིག་ཏུ་གྲུས་འདུང་ཆེ་
བའི་ཁོ་བོའི་སེམས་པ་ཡང་རྒྱང་ཟད་ཐེ་ཚོམ་པ་དང་། བག་མི་ཕེབས་པ་དང་། འོགས་
མི་བདེ་བ་ཞིག་བརྗོད་མོང་། བའ་ཡུལ་གྱི་རྒྱལ་པོའི་སྐྱ་མ་ལུ་སྟེགས་གྱི་བཞེན་ཉེས་སྲ་
རྩ་དང་དགེ་འདུན་ཚོས་འཕེལ་གཉེས་ཞལ་མཇལ་བྱུང་བའི་གནས་ཚུལ་ཐད།
< <གསེར་ཐང>> ལས། “ཁོང་གིས་རྣམ་འགྲེལ་ཁ་ཐོར་ཞིག་རྟེན་འདུག་པ། དེད་
གྱིས་བོད་དཔེ་བལྟས། ཁོང་རྣམས་རྒྱ་སྐད་ལ་བརྒྱུར་ཉེ་སྟེབས་གོང་ལོག་བསྐྱེད་པ།

རིག་མཉེན་འགོག་སྐབས་ཀྱི་ཤོ་ཞེས་བྱ་བ་ལ་ཁྲད་རྩ་སྤྲུལ་སྤྱི་ཉི་ཤོགས་ཤེས་པ་ལོ་བྱ་བའི་
ཆིག་ལས། ཀྱི་ཤོ་བྱ་བའི་ཆིག་མི་འདུག་པས་ཁྲིད་ཀྱི་སྒྲ་མ་ལོ་རྩ་བས་ངེད་ཅག་ལ་
སྤྱིར་བཏང་ཀྱིས་སྤྱིར་འདུག་ཟེར་ནས་གང་མོ་ཤོད། "ཅེས་གསུངས་འདུག་པ་ལ་སྣོས་
དང་། ཆིག་གི་སྤེབ་སྤྱིར་ཀྱི་དབང་ལས་སམ་དགོས་པ་གཞན་ཞིག་ཡོད་ན་ཅི་དེར་ཟད་
ཀྱི། གལ་ཏེ་སྤེབ་སྤྱིར་ལ་མ་དགའ་བའི་རྒྱ་མཚོན་ཀྱིས་མ་རྩོམ་དུ་"ཤོ་ཞེས་པའི་
ཆིག་དེ་"ཀྱི་ཤོ་ཞེས་པར་ངན་སེམས་ཀྱིས་བསྐྱུར་བ་ཡིན་ན་ཞེས་པ་ཞིག་ལ་མ་
མཐར་ཡོད་འོས་པའི་ཀུན་སྤྱིར་ཀྱི་རྩ་དོན་དོག་བརྩིས་སུ་བཏང་བ་མ་ཡིན་གྱང་།

དེས་ན་དེད་དུས་ཀྱི་སྐད་གཉིས་སྤྱི་བ་དག་གིས་ཀྱང་། ལོ་རྩ་བ་སྤྱི་མའི་བཟང་
ཕྱོགས་ཀྱི་སྤྱིར་སྤོབས་ལ་མིག་ལྟོས་བྱ་བ་ལས། འདི་དང་འདི་འདྲའི་ལས་སྤྱིར་དམན་
པ་རྣམས་ནི་འགོ་བའི་ནད་བཞིན་སྤོང་བའི་གསལ་འདེབས་ཀྱང་ཁར་ལ་ཁུལོ།

བཅུ་གཉིས་ཀྱི་དོན།

གཅིག་རྗེས་དབག་དང་མི་ཚེ་ལི་དོན་སྤྱིར་།

སྤོབ་དཔོན་ཚོས་ཀྱི་གྲགས་པས < <ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ>> ཚོམ་པའི་དུས་སུ།
ཅིའི་སྤྱིར་རང་དོན་རྗེས་དབག་དང་མོར་འཚད་པའི་རྒྱ་མཚོན་འབྲེན་སྐབས་ཁོང་གིས།
"དོན་དང་དོན་མ་ཡིན་པ་རྣམས་རང་འབྲེད་པ་ནི་རྗེས་སུ་དབག་པ་ལ་བརྟེན་པའི་སྤྱིར་
ཡིན་ལ།" ཞེས་གསུངས་ཡོད་པར་བལྟས་ན། སྤོབ་དཔོན་ཉིད་ཀྱིས་རྗེས་དབག་གི་
ཤེས་རབ་ཀྱི་ཕན་ལུས་ལ་སྤྱི་སྤྱོད་ཀྱིས་གཅིགས་འཛིན་གནང་འདུག་པ་གསལ་པོར་
མཐོང་ལུང་སྤྱི་གོང་དུ་བྱངས་པའི་ཆིག་དེས་དངོས་སུ་ཕྱོགས་སྐང་གི་ལུགས་ལྟར་ཀྱི་

གཏན་ཚིགས་རིག་པ་དང་། དང་སྲོང་སྦྲང་སྦྲེས་ལ་སོགས་པའི་ལུགས་ཀྱི་གཏན་
ཚིགས་རིག་པ་རྣམས་གང་ཞིག་རྒྱ་མཚན་ཡང་དག་དང་ལྡན་པ་དང་། གང་ཞིག་རྒྱ་
མཚན་ལྟར་སྦྲང་དང་བཅས་པ་ཡིན་པའི་ཁྱད་པར་ལེགས་སོར་འབྲེད་པ་ནི་རྗེས་
དཔག་ལ་རག་ལས་སོ་ཞེས་བརྟན་མོད་ཀྱི། དེ་ལྟར་བཤད་པའི་འུགས་ཀྱིས་ནི། མི་
ཞིག་གིས་སོ་སོའི་མི་ཚེ་དོན་སྤྱིར་དང་ལྡན་པའི་རང་བསྐྱུལ་བ་ལ་སྡེ་ཁིད་ཀྱི་བསམ་སློབ་
ཐོག་མ་རྗེས་དཔག་ཡིན་པའི་ལྟ་རྒྱུ་ལ་ཡང་བརྗོད་ཀྱི་ཡོད་པར་འདུག།

དེར་མ་ཟད < <ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ>> ཀྱི་ལེའུ་དང་སོར་གཏན་ལ་པབ་པའི་
གཏན་ཚིགས་རིག་པའི་མ་ལག་མཐའ་དག་ཀྱང་། གཞལ་བུའི་གནས་གསུམ་གྱིས་
བསྐྱུས་པའི་ལུལ་སྤ་བ་རྣམས་ལ་དཔྱོད་རྒྱུ་ལ་གྱི་རིམ་པ་ཞིག་ཡིན་པས། དེ་ཡང་
མཐར་གཏུགས་ན། མི་བྱེ་བྲག་པ་ཞིག་གི་རྒྱུད་ལ་ཤེས་བུའི་གནད་གང་ཞིག་ཉོགས་
པའི་རྗེས་དཔག་གི་ཤེས་རབ་མཚན་ཉིད་ཚང་བ་ཞིག་རི་ལྟར་སྦྲེ་བའི་གོ་རིམ་ལ་ཞིབ་
འཇུག་མཛད་པ་ཞིག་ཏུ་སྦང་བས་སོ། །

གོང་གི་གསུང་ཚིག་དེ་ལ་ཕྱིས་སུ་འགྲེལ་བཤད་འགྲུ་སློབ་དང་། བམ་ཟེ་ཆེན་པོ་
གཉིས་ཀྱི་འགྲེལ་སྦྲངས་མི་འདྲ་བ་གཉིས་བྱུང་བ་ལས། བམ་ཟེ་ཆེན་པོས་“དོན་ནི་དོན་
དམ་ཡོད་པའི་ངོ་བོ། དོན་མ་ཡིན་པ་ནི་དེ་ལས་བརྒྱུ་བ་སྟེ། གཞུགས་ལ་སོགས་པ་
ཀུན་རྫོབ་ཏུ་ཡོད་པའམ། གཙོ་བོ་དང་དབང་ལུག་དང་། རི་སོང་གི་རྩ་ལ་སོགས་པ་
མེད་པ་ཉིད་དོ། །”ཞེས་བཤད་པར་གོ་རྒྱུའི་གནད་ཆེ་བར་སྦྲང་སྟེ། གཞུགས་སོགས་
ཕྱི་ནང་གི་དངོས་པོ་རྣམས་ནི། རང་རང་ལ་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་རྒྱ་རེ་རེ་ལ་འདྲེས་
པའི་རྒྱལ་བུ་ཡོད་པས། དེ་དག་ཀུན་རྒྱ་ཚོགས་ན་སྟེ་ཞིང་། མ་ཚོགས་ན་མི་སྟེ་བའི་རྒྱ་

འབྲས་ཉེན་འབྱུང་གི་ཚོས་ཉིད་བཞིན་དོན་དམ་བར་ཡོད་པ་ལས། གཙོ་བོ་དང་དབང་
ལུགས་ལ་སོགས་ཉུག་པ་རང་བྱུང་གི་རྒྱ་ཐུན་མོང་བ་ཞིག་ལས་ནམ་ཡང་སྐྱེ་བ་མི་སྲིད་
པའི་ཚུལ་རྣམས་བར་སྤེལ་བ་ནི། རྗེས་དཔལ་གི་སློབ་པ་རྣམས་པའི་སྤྱིར་ལེའུ་དང་པོར་
དེའི་ཚུལ་རྣམས་བར་བཤད་པ་ཡིན་ཞེས་པའོ། །

འགྲེལ་ཚུལ་འདིས་ཀྱང་། ད་ལྟའི་ང་ཚོའི་མདོན་སྤུམ་གྱི་སློབ་དག་གི་རྣམས་པའི་ཉ་
ཅང་ཚད་དང་བཅས་པ་ཞིག་ཡིན་པས། བདག་རྒྱུན་དབང་པོའི་རྣམས་པ་ལ་རྗེས་སུ་
འབྲེལ་བའི་སློབ་དེ་ཅུ་ལ་བརྟེན་ནས་ནི་རང་ཉིད་འཚོ་ཞིང་གནས་པའི་འཇིག་རྟེན་
འདིའི་སློབ་བཅུད་ཀྱི་ཡང་དག་པའི་རང་བཞིན་དང་། འུ་སྤྱེད་ཀྱི་ཚུལ་རི་ལྟ་བ་
བཞིན་ཁོང་འུ་རྒྱུད་མི་རྣམས་པའི་ལྷ་ཚུལ་བཏོན་ཡོད་པ་དང་། དངོས་པོའི་སློབ་ལུགས་
ཀྱི་རྣམས་གཞག་དེ་དག་ལ་དཔྱོད་པའི་སློབ་མི་གཞིན་པའི་རྒྱུར་ཚོ། ཤེས་རབ་ཟབ་མོའི་
ཅིས་ཟེན་པའི་མི་ཚོའི་ལྷ་བ་ཞིག་ནམ་ཡང་སྐྱེ་མི་སྲིད་པས། གལ་ཏེ་མི་ཚོའི་དུས་ལྟར་
སྤང་དུ་འདི་ཉིད་དོན་གྱི་རིན་ཐང་གིས་གཏམས་པ་ཞིག་ཏུ་འགྱུར་འདོད་ན། རྒྱ་མཚོ་
འཚོལ་དཔྱོད་ཀྱི་རྗེས་དཔལ་གི་ཤེས་རབ་ལ་བརྟེན་རྒྱ་ཉིད་ལས་མ་འདས་པ་ཡིན་པའི་
ཚོས་གྲགས་ཀྱི་འདོད་སྤོགས་དང་ཡང་གནད་གཅིག་ཏུ་བབས་ཡོད།

རྗེས་དཔལ་གི་ཤེས་རབ་དང་མི་ཚོའི་དོན་སྤྱིར་བར་གྱི་འབྲེལ་བ་སྤྱིར་སྐྱབས།
ཅིས་ཀྱང་བརྗེད་མི་རུང་བ་ཞིག་ཡོད་པ་ནི། <<ཚད་མ་རྣམས་འགྲེལ>> དུ། “སྤང་
དང་དོར་བུའི་དངོས་པོ་ཡི། །འཇུག་ལ་དེ་གཙོ་ཡིན་སྤྱིར་རོ། །” ཞེས་བྱུང་བའི་ཚིག་
འདི་ཉིད་ཡིན་ཏེ། ཚོས་གྲགས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་བསམ་སློབ་ལྟར་ན། མི་སྤྱི་ཡིན་རུང་རང་
ཉིད་གང་ལ་འཇུག་ལུལ་གྱི་བྱ་བའི་སྤང་དོར་གྱི་ཁྱད་པར་ལེགས་པོར་འབྱེད་རྒྱ་དེ་མི་

ཚེ་རྒྱལ་པམ་གྱི་རྩ་བ་ཡིན་པར་འདོད་ལ། འོན། བྱ་བའི་སྤང་དོར་གྱི་ཁྱད་པར་ལ་མི་
ཚོངས་པའི་སློབ་གྲོས་ཤིག་ཅི་ལྟར་སྐྱེ་དགོས་པ་རེད་ཅེ་ན། དེ་ནི་རང་ཉིད་འཚོ་ཞིང་
གནས་པའི་འཇིག་རྟེན་འདི་ལ་ངོས་འཛིན་ཡང་དག་ཅིག་རྟེན་པ་ལས་སྐྱེས་པའི་འཇིག་
རྟེན་ལྟ་བུ་དང་། རང་གི་ཚེ་སློབ་འདིའི་དོན་གྱི་གནས་སྤངས་གང་འདྲ་ཞིག་ཡིན་པའམ།
རང་ཉིད་དང་སློབ་ལྡན་སྐྱེ་བོ་གཞན་དག་བར་ལ་དོན་དངོས་ཀྱི་འབྲེལ་བ་ཅི་ཞིག་
གནས་པ་སོགས་ལ་གོ་བ་འཇུག་ཚང་ཞིག་རྟེན་པ་ལས་སྐྱེས་པའི་མི་ཚེའི་ལྟ་བུ་
གཉིས་ཀ་རྩེད་དུ་འབྲེལ་བའི་སྤང་གཞི་ལ་བརྟེན་ནས་མ་སྐྱེས་ལུ་མེད་དུ་དགོངས་གྱི་
ཡོད།

འོན་ཀྱང་། ཤེས་བྱ་ལུལ་གྱི་གནས་སྤངས་ལ་མི་ཚོངས་པའི་ཤེས་རབ་གྱི་རྟོགས་
པ་གཙུག་མ་ཞིག་རི་ལྟར་སྐྱེ་བའི་གནད་དོན་ཐད་ནས་བལྟས་ཆོ། བྱ་བའི་སྤང་དོར་གྱི་
ཁྱད་པར་འབྲེད་རྒྱ་ནི་རིམ་བུ་གཉིས་པ་ཡིན་ཏེ། གོ་རིམ་དང་པོའི་སྐབས་སུ་སྤང་དོར་
གྱི་དབྱེ་བ་ཅི་ཡང་མི་བྱེད་ཅིང་། སྐབས་མཐའི་ཞེན་པ་གང་ཡང་མི་འཛིན་པར་དངོས་པོའི་
གནས་སྤངས་ཀྱི་ཆ་ལ་ཞིབ་དཔྱད་གཙུག་མ་བྱེད་དགོས་པ་ཉིད་ཀྱི། དེའི་སྤང་གཞིའི་
ཐོག་ནས་བྱ་བའི་སྤང་དོར་གྱི་འདམ་ག་བྱེད་དགོས་པ་ཡིན་པར་སྤང་། མ་གཞི་ནས་སྐྱ་
སྤྱིའི་གོ་རིམ་དེ་གཉིས་ཀ་ལྡན་པའི་མཚན་ཉིད་རིག་པ་ནི་ངེས་པ་དོན་གྱི་མཚན་ཉིད་
རིག་པ་རྣམས་མ་ཡིན་གྱི། གོ་མ་བུ་དང་པོ་ནས་སྤང་དོར་གྱི་ཁྱད་པར་འདི་ལྟར་འབྲེད་
དགོས་སོ་ཞེས་བཙུག་ཚུགས་གྱིས་སྟོན་པའི་མཚན་ཉིད་རིག་པ་ནི། “སྟོབ་སྟོན”འབའ་
ཞིག་གི་རྒྱལ་འཛིན་པའི་མཚན་ཉིད་རིག་པའི་གཟུགས་བརྟན་ཙམ་དུ་ཟད་དོ་སྟུམ།

དེ་ལྟར། “དོན་དང་དོན་མ་ཡིན་པ་རྣམས་པར་འབྲེད་པ་ནི་རྗེས་སུ་དབག་པ་ལ་

རབ་ལས་"སའི་ལྷ་རྩལ་འདི་ནི། སྐབས་འདིའི་གོ་རིམ་དང་ཤེའི་དོས་ནས་བཤད་པ་
ཞིག་ཏུ་མཐོང་བས། ཐོག་མར་ཚོས་དང་གྲུབ་མཐའ་གང་གི་ཡང་ཞེན་སྲོགས་སུ་མ་
སོང་བར་ཡུལ་དང་ཡུལ་ཅན་གྱིས་བསྐྱས་སའི་ཤེས་བྱའི་གྲུབ་རྩལ་དངོས་ཅི་ཡིན་ལ་
བལྟ་དགོས་པ་དེ་ནི < ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ > > གྱི་བསམ་སྒྲོའི་སྣང་བ་ཅུད་ཡིན་ལ།
དཔལ་རྒྱ་ལེ་རྒྱའི་ངེས་དོན་གྱི་རིག་གནས་སྣང་སྣོབས་ཀྱང་ཡིན་པ་རེད།

སྣོད་བཅུད་གྱིས་བསྐྱས་སའི་འཛིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་ཚེན་མོ་དང་། ཚོར་སྣང་ལྡན་
སའི་ཚེ་སྲོག་གི་གནས་སྣངས་དངོས་ལ་རྟོག་གཞིགས་ཀྱི་བརྒྱུད་རིམ་ཁོད་དུ། བྱི་
གཟུགས་ཅན་དུ་གྲུབ་སའི་དངོས་སའི་བསྟོས་འབྲེལ་རགས་པ་ཅམ་གྱི་བརྒྱུད་ལམ་
གཅིག་ཤུས་མི་ཚོགས་པར། བྱང་སེམས་ཀྱི་རང་བཞིན་དང་འབྲེལ་བའི་རྒྱ་འབྲས་ཀྱི་
རབ་དབྱེ་རྣམས་དང་འབྲེལ་ནས་མི་བལྟ་ཐབས་མེད་ཡིན་པར་ཡུགས་འདིས་འདོད་
ཅིང་། སྣོམ་རྒྱུད་གི་ཤེས་རབ་ཁྱད་པར་ཅན་གང་ཡང་མ་ཐོབ་སའི་སྐྱེ་བོ་རང་ག་བ་དག་
ལ་མཚོན་ན། ལས་སུ་བྱ་བ་དེ་ནི་རྒྱ་མཚོན་འཚོལ་བའི་རྗེས་དཔག་ལ་བརྟེན་རྒྱ་ཁོ་ན་
ལས་ལམ་གཞན་མེད་པར་ཡང་ལྟོད། །སྐྱེར་རྗེས་དཔག་གི་ཤེས་རབ་ལ་རྣམ་གྲངས་
གསུམ་ཡོད་པ་དེ་དག་དང་། ལྷག་པར་དངོས་སྣོབས་རྗེས་དཔག་གིས་ནི། བྱི་ནང་གི་
ཚོས་རྣམས་ཀྱི་རྒྱ་འབྲས་རབ་དབྱེ་དང་བཅས་པར་དབྱེད་སའི་དུས་སུ། མངོན་སུམ་
གྱི་སྲོང་བ་དང་། མངོན་སུམ་གྱི་ཡུལ་དཔེར་བྲངས་པ་གཞིར་འཛིན་རྒྱ་དེ་ཉིད་ཡུགས་
འདིའི་གཏན་ཚིགས་རིག་སའི་ནང་དོན་གཙོ་བོ་ཞིག་ཡིན་ཏེ། མངོན་སུམ་གྱི་ཡུལ་རང་
མཚོན་སའི་སྲོང་བ་དང་། དཔེ་མཚོན་གྱི་ཁྱད་སའི་ཚེན་རྒྱ་མེད་པ་ཞིག་ལ་རྟགས་ཀྱིས་
ཅི་ཅམ་དབྱུད་ན་ཡང་། དངོས་སའི་སྣོབས་ལུགས་ཀྱི་རིགས་སའི་དབྱུད་ཡུལ་གྱི་ཁྱབ་

ཁོངས་སུ་འདུ་མིན་གྱི་དོགས་པ་གནས་པས་སོ། །

ད་དུང་། <ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ> >འདིར་ཡང་། ཉན་པ་སྤྱིའི་ལྟ་ཚུལ་བཞིན་དུ་
ལུས་དང་སེམས་གཉིས་ཉེ། རོ་བོའི་རང་བཞིན་ཐ་དད་པའི་བྱུང་ཆ་གཉིས་ལ་བརྟེན་
པའི་སོག་ལྡན་གྱི་འགྲོ་བ་མི་ཟེར་བ་འདིའི་དོན་གྱི་རིན་ཐང་ནི། དབང་བོའི་ལོངས་སྤོང་
ལ་རོལ་སྤངས་གྱི་ཆ་ནས་དུད་འགྲོལ་ས་ཁྲུད་དུ་འབགས་པའི་སློ་རིག་ལྡན་པ་ཙམ་
གྱིས་འདོག་མི་རུང་བར། མི་ཡི་རྟེན་འདི་ལ་གནས་ལུགས་དཔྱོད་པའི་ཤེས་རབ་སྣ་
ཚོགས་ཟམ་མི་ཚད་པར་བསྐྱེད་རུང་དུ་ཡོད་པ་དང་། རྣམས་བརྟེན་ཉམས་ལེན་ལ་
གོམས་སྤུབ་པའི་སློ་རྒྱས་ཡོད་པ་འདི་གཉིས་གྱི་ཆ་ནས་མིའི་རིན་ཐང་ངམ། མིའི་རྟེན་
གྱི་རིན་ཐང་ངོས་འཛིན་གྱི་དགོས་ལུགས་གྱི་ལྟ་ཚུལ་ཤུགས་ཆེར་སླེབས་འདུག།

དེ་ཡང་གཞུང་འདིའི་ལེའུ་གཉིས་པ་རུ། སྐྱེ་བ་སྣ་སྤྱིའི་རྣམ་གཤག་གི་སློ་རྣམ་ཆེ་
སོག་གི་སྐྱེ་འཆིའི་རང་བཞིན་ལ་འགྲེལ་བ་མཛད་དེ། སྐྱེ་བ་སྣ་སྤྱི་ཀུན་ལ་སྤུན་མོང་དུ་
ཁྲུབ་པའི་ལྷོང་བ་པོའི་བདག་ཅིག་རང་རྒྱ་བར་མ་སྤུབ་པའི་ཚུལ་དུ་ཡོད་པར་བཤད་
ནས། ང་ཚོའི་ད་ལྟའི་མི་ཆེ་འདི་ཉིད་ནི་འཁོར་བའི་གནས་སུ་ཡང་ཡང་འབྲམས་པའི་གོ་
རིམ་ནང་གི་ཐངས་གཅིག་ཙམ་དུ་ངོས་བཟུང་བའི་འགྲོས་བཞིན་བལྟས་ན། དུད་འགྲོ་
དང་མི་གཉིས་གྱི་ནང་སེམས་གྱི་རྩ་བའི་རང་བཞིན་ལ་མི་འདྲ་བའི་ཁྲུད་པར་མེད་ན་
ཡང་། ལུས་རྟེན་གྱི་དབང་གིས་དུད་འགྲོའི་རྟེན་ལ་སྤྱིན་ཐབས་བྲལ་པའི་བསམ་སློབ་
རྒྱས་པ་མང་པོ་ཞིག་མིའི་རྟེན་ལ་གསར་དུ་སྐྱེ་རྒྱས་པ་དང་། སྐྱེས་ཟེན་གོང་འཕེལ་དུ་
གཏོང་རྒྱས་པ་ཡིན་པར་བརྟེན། མི་ཡི་རྟེན་འདི་ཉིད་ཤིན་ཏུ་རྙེད་དཀའ་ཞིང་། རྙེད་ཆེ་གོ་
སྐབས་ཆེན་པོ་ཞིག་ཡིན་པར་འདོད་གྱི་ཡོད།

དེའི་ཕྱིས་ཀྱི་ནང་པའི་མཁས་པ་རྫོག་ཆེ་ཡབ་སྲས་ཀྱིས་དལ་འབྱོར་དོན་ཆེ་བ་
ཡིན་ཚུལ་དང་། རྟེན་དཀའ་བ་ཡིན་ལུགས། མི་རྟག་པ་ཡིན་རབས་སོགས་ཀྱི་རྒྱ་
མཚན་མང་པོ་ཞིག་བབས་ནས། ད་ལྟའི་ལུས་རྟེན་འདིའི་གོ་སྐབས་ཀྱི་རིན་ཐང་དང་།
དུས་ཚོད་ཀྱི་རིན་ཐང་ཅིས་ཀྱང་གཅིགས་སྲུ་འཛིན་རིགས་པར་བཤད་པ་དང་གཅིག་
མཚུངས་ཀྱི་མི་ཚེའི་ལྷ་བ་ཞིག་ཀྱང་ཡིན།

རྒྱ་མཚན་དེའི་དོས་ནས་བསམས་ཚེ། གལ་ཏེ་མི་ཞིག་དབང་པོའི་འདོད་པ་ཅམ་
དོན་གཉེར་གྱི་འདུན་མོས་ལ་གཡེངས་ཏེ་མི་ཚེ་འདས་ན། ལྡོ་རྒྱལ་དང་འཕྲིག་སྲོད་
ཅམ་དོན་གཉེར་གྱི་བསམ་སྲོའི་འཚོལ་སྟེག་དེ་ཅམ་ནི་དུད་འགོ་ལ་ཡང་ལྷན་སྐྱེས་སུ་
མངའ་བས། དེ་ལྟའི་འཚོ་ཐབས་ཀྱིས་ནི་མིའི་ལུས་རྟེན་ཐོབ་པའི་དམིགས་བསམ་ལ་རིན་
ཐང་འཕྲོ་བརྒྱལ་ཏུ་བཏང་བར་འདོད་བས། མི་ཡི་རྟེན་འདི་ཐོབ་པའི་རིན་ཐང་རྣལ་མ་
མཛོན་འལྷར་བྱ་འདོད་ན་ནི། རྣམས་བརྟེན་ཟེན་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱི་རྣམས་པ་གོང་འཕེལ་
དུ་བཏང་སྟེ། ཤེས་རབ་དེའི་མཚུ་བ་སྟོན་ལོག་ཏུ་རང་དང་གཞན་ལ་པན་པ་བརྒྱབ་སྲིད་
བཅོན་དགོས་པའི་སྐལ་མ་མཛད་ཀྱིན་པ་མིན་ནམ།

དེའི་ཕྱིར་དོན་གྱི་བདེ་སྲིད་འདོད་མཁན་གྱི་མི་རྣམས་ནི། ལུས་ཚོར་རགས་པའི་
བརྒྱ་བྱིད་ཅམ་ལ་མ་ཞེན་བར། ཅམ་སེམས་ཚོར་གྱི་རྣང་གཞིའི་ཐོག་ནས་བདེ་སྲིད་
བརྒྱབ་པའི་ཐབས་སུ་འབད་རིགས་ཏེ། དངོས་པོ་རྣམས་ཀྱི་ཡང་དག་པའི་རང་བཞིན་
ལ་བརྟགས་ཤིང་དབྱུང་པའི་ཤེས་རབ་ཁོ་ན་ཉིད་ནི། རང་སེམས་ལ་བརྟེན་པའི་ཞི་བའི་
བདེ་སྲིད་ཀུན་གྱི་མ་ཡུམ་གཅིག་སུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་ཀྱང་སྐྱབ་བ་རེད།

འོན་ཀྱང་དེ་ནི < ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ > > ཁོ་ནའི་གསུང་སྟོན་ཅམ་མ་ཡིན་

བར་ནང་བསྟན་མཚན་ཉིད་རིག་པའི་གཞུང་ལུགས་སྤྱིའི་གཅིག་མཐུན་གྱི་དགོངས་
བཞིག་ཀྱང་ཡིན་ཏེ། <<མདོ>> ལས། “ཚོས་གཅིག་ཡོངས་སུ་མ་ཤེས་པ་དང་།
ཡོངས་སུ་མ་སྤངས་པ་དེས་ནི་སྤྱད་བསྐྱེད་མཐར་བུས་སོ་ཞེས་ང་མི་སྤྲོད། །” ཞེས་
གསུངས་པ་ལྟར། དངོས་སོ་རྣམས་ཀྱི་རང་བཞིན་ལ་སྤོངས་པ་དང་སེམས་ཚོར་སྤྱད་
བསྐྱེད་གཉིས་ཀྱི་བར་ན་རྒྱ་འབྲས་བུ་སོ་སོ་བཅས་ཀྱི་འབྲེལ་བ་ཐུན་མོང་མིན་པ་ཞིག་
ཚགས་ཡོད་པར་བལྟས་ནས། གཏན་གྱི་བདེ་སྦྱིད་ནི་གནས་ལུགས་ལ་མི་སྤོངས་པའི་
ཤེས་རབ་ཀྱིས་ཅ་བ་བྱས་ཏེ་འཛོལ་རྒྱ་ཉིད་ལས་མ་འདས་པའི་འདོད་ཚུལ་དེ་ཅམ་
ཞིག་ནི་ནང་པའི་བྱུང་མཐའ་བཞི་ཀར་ཐུན་མོང་དུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ལོ། །

གཞན་དུ་ལུགས་འདིས་ད་དུང་འདི་ལྟར་ཡང་སྤྲོད། གལ་ཏེ་འུ་ཚོའི་སློབ་ལོས་ཀྱི་
འཇུག་པ་ཡོད་ཚད་རང་གི་མདོན་སུམ་གྱི་གཞུང་བུའི་ཁྲུང་ཁོངས་ཅམ་ལས་འདའ་མ་
སྟབ་ན། ཤེས་བུའི་གནས་ལུགས་ཀྱི་ལ་གཟུགས་ཅན་དུ་བྱུང་བའི་དངོས་སོ་སྤྱ་
རགས་ཅམ་གྱི་ཐོག་ནས་གོ་བ་ལེན་ཐབས་ཀྱི་ལུ་ཚུགས་ནང་མགོ་སོ་འཁོར་སྤྱིད་ལ།
དེ་འདྲའི་སློབ་ལོས་ཤིག་གིས་ཆེ་སློག་གི་གནས་ལུགས་དང་རང་བཞིན་གཏན་ནས་
རྟོགས་མི་སྟབ་ཅིང་། རང་གི་མི་ཚེའི་དཀའ་རྣམས་མང་སོ་ཞིག་ནི་དེ་ལས་ཀྱང་སེམས་མི་
ལུས་བས། སློབ་ཉེ་ཆེ་བ་དེ་ཅམ་གྱི་སྤྱི་བྱིད་ལོག་ཏུ་རྟེན་དཀའ་ལ་དོན་ཆེ་བའི་མི་ཚེའི་སྤང་
ཐག་ཟང་བར་གྱུར་ན། རང་ཉིད་ནམ་ཡང་དབང་པོ་དང་ལུས་ཚོར་གྱི་བསྐྱེད་ཅམ་ལ་
མགོ་སྤོངས་ཐེབས་པའི་“མི་བྱེད་ཀ”ཞིག་ལས་ཡོང་མ་སྟབ་པ་རེད་ཅེས་སོ། །

འོན་ཀྱང་མདོན་སུམ་གྱི་འཇུག་ལུལ་དུ་མ་གྱུར་པའི་ཤེས་བུ་དེ་དག་ལ་འཇུག་པའི་
རྗེས་དཔག་གི་ཤེས་རབ་ཅིག་རང་རྒྱུད་ལ་ཅི་ལྟར་བསྐྱེད་པར་བྱེད་ཅེ་ན། <<ཚད་མ་

ཀུན་བཏུས་ > > ལྷ། “རྗེས་དཔག་རྣམ་གཉིས་རང་དོན་ནི། །ཚུལ་གསུམ་རྟགས་ལས་
དོན་མཐོང་བལོ། །” ཞེས་བཤད་པ་ལྟར། རྟགས་དང་གཏན་ཚིགས་ལ་བརྟེན་པའི་སྐོ་
ནས་ཉེ། རྒྱ་མཚོན་གྱི་རིགས་པ་རྣམ་དག་ཅིག་འཚོལ་དཔྱོད་གྱི་ལས་ལ་བརྟེན་རྒྱ་
ལས་མེད་ཅེས་གསུངས་ཡོད།

རེད་དེ། རྒྱ་མཚོན་ལ་བརྟེན་ནས་དངོས་པོའི་རང་བཞིན་དང་། དུལ་གྱི་བདེན་
དོན་འཚོལ་དཔྱོད་བྱེད་རྒྱ་ནི་ལས་སྐོ་མོ་ཞིག་ག་ལ་ཡིན་ཉེ། འདིག་རྟེན་འདིའི་བྱུ་
མཐའ་སྐོ་ས་ཀུན་གྱིས་ཤེས་བྱའི་རྣམ་གཞག་ཐ་དང་པ་རི་སྟེང་ཅིག་བཞག་པའི་འདོད་
ཚུལ་རྣམས་རེ་རེ་ལ་མཚོན་ན་ཡང་། རང་རང་གི་ལུགས་དང་མཐུན་པའི་རྒྱ་མཚོན་
སྐོ་ཚོགས་ཤིག་བཟང་རྒྱ་ཡོད་པར་མ་ཟད། རྒྱ་མཚོན་དེ་དག་གི་རྒྱ་བ་གཞོན་དུ་དཔེ་
དང་གཏན་ཚིགས་གྱི་སྤང་བ་ཟད་དུ་མེད་པ་ཞིག་ཀྱང་ཅི་ལ་མེད། ལྷག་པར་དུ་“ཆེ་
སྟོག་”ཅེས་པའི་བརྗོད་གཞི་རྣམས་པོ་འདི་ཉིད་ལས་འཕྲོས་ཉེ། འཇམ་གྲིང་ཤར་རུབ་
གྱི་གནའ་དེང་མཁས་པ་སོ་སོས་བཟང་ལས་འདས་པའི་སྐོ་གས་བམ་བྲག་རི་བཞིན་དུ་
བརྟེན་པའི་ཡོད་པས། གལ་ཉེ་བྱེད་གྱིས་ཆེ་སྟོག་གི་བྱུ་ཚུལ་ལ་དོན་དངོས་དང་མཐུན་
པའི་ངེས་རྟོགས་ཤིག་བྱུང་ན་འདོད་ཆེ། འདི་འདྲའི་རྟོག་འཇིང་ཆེ་བའི་བརྗོད་ཚུལ་སྐོ་
ཚོགས་ཤིག་ལ་གདོང་གཏོད་སྐབས་ཅི་ཞིག་བྱ་རྒྱ་ཡིན་ནམ།

སྐབས་དེར། ཁྱེད་ཉིད་ཅི་བྱ་གཏོལ་བྲལ་དུ་གྱུར་ཡོད་ན། ཚོས་ལུགས་གྱི་དད་
འདུན་ཡོད་མེད་ལ་མ་བཟོས་པར་གཟུ་བོའི་རང་ནས་ < <ཚང་མ་རྣམ་འགྲེལ> > ལ་
ཐེངས་ཤིག་གཞེགས་དང་། རང་བརྟེན་གཏན་ཚིགས་རིག་པའི་སྐོ་བ་དཔོན་ཚོས་
བྲགས་གྱིས་ནི། གང་ཞིག་གཏན་ཚིགས་ཡང་དག་ཡིན་པ་དང་། གང་ཞིག་གཏན་

ཚིགས་འབྲུལ་བ་ཡིན་པ་ལ་ཁྱད་འབྱེད་པའི་ས་རྟགས་ལྟ་བུར། “སྟོགས་ཚོས་དེ་ཚས་
ཁྱབ་པ་ཡི། །གཏན་ཚིགས། །”ཞེས་པའི་ཚིག་རྒྱུ་གཅིག་དང་ཕྱེད་པོ་འདི་ཉིད་ཁྱེད་ལ་
ལེགས་སྐྱེས་སུ་བསྐྱེད་ཡོད་པ་ཡིན།

གོང་གི་རྒྱུ་བ་ཕྱེད་དང་གཅིག་པོས་ནི། གལ་ཏེ་ང་ཚོས་རང་གི་མངོན་སུམ་གྱི་
ལུལ་དུ་མ་གྱུར་པའི་ཤེས་བྱའི་གནས་གང་ཞིག་ལ་རྒྱ་མཚན་གྱི་སྒྲོ་ནས་དབྱེད་དེ།
དོན་དེ་ནི་འདི་དང་འདི་འདྲ་ཞིག་རེད་ཅེས་ཐག་གཅོད་བཤམ། ཡང་ན་དོན་དེ་ནི་འདི་
དང་འདི་འདྲ་ཞིག་གཏན་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཐག་གཅོད་སྐབས་སུ། རང་རྒྱུད་ཀྱི་ཐག་
གཅོད་པའི་སློབ་ཚུལ་གསུམ་ཚང་བའི་རྒྱ་མཚན་ཞིག་ལ་བརྟེན་ནས་སྐྱེས་པ་ཡིན་
མིན་བལྟ་དགོས་ཤིང་། སློབ་ཉིད་ཚུལ་གསུམ་ཚང་བའི་རྒྱ་མཚན་ཞིག་ལ་གཞི་བཅོལ་
ནས་སྐྱེས་པ་ཡིན་ཚེ། ད་གཟོད་བསྐྱེད་པའི་ཤེས་བྱ་ཞིག་ཏུ་ངོས་འཛིན་རུང་ངོ་
ཞེས་སྐྱེས་ཡོད་ལ། གཅིག་བྱས་ན། དེ་ནི་གང་ཐག་སྐྱེད་རེ་རེའི་ཤེས་རྟོགས་ཀྱི་སྤོང་བ་
དང་མ་གྲུན་པའི་དབྱེད་ཐབས་ལེགས་གྲས་ཤིག་ཡིན་ཀྱང་སྲིད། ས་སྐྱེ་བ་ཤ་ཚེན་གྱིས།
“ཚུལ་གཅིག་ནས་ནི་ཚུལ་དུག་བར། །ཉི་ཚེའི་ཚུལ་གཞན་འདོད་བ་འབྲུལ། །”ཞེས་
གསུངས་པ་ལྟར། གནའ་བོའི་རྒྱ་གར་གྱི་གཏན་ཚིགས་སྐྱེ་པའི་སྟེ་བུ། རྟགས་ཀྱི་ཚུལ་
གཅིག་པ་དང་། ཚུལ་གཉིས་པ་དང་། ཚུལ་གསུམ་པ་དང་། ཚུལ་བཞི་པ་དང་། ཚུལ་
ལྔ་པ་དང་། ཚུལ་དུག་པ་སོགས་ཀྱི་འདོད་ཚུལ་རིགས་སྣ་ཚོགས་ཤིག་མཚིས་པ་
ལས། སྟོགས་ཚོས་དང་། རྗེས་ཁྱབ། སྟོག་ཁྱབ་བཅས་སྟེ། ཚུལ་གསུམ་ཡིན་པ་རྟགས་
ཡང་དག་གི་དོན་དུ་འདོད་བ་དེ་ནི་སྟོགས་སྤང་ཚོས་གྲགས་གཉིས་ཀའི་རྩ་བའི་བསམ་
སྒྲིབ་ཀའི་ཚེན་ཞིག་གས། ཁོང་ཡབ་སྐུས་ཀྱི་ལུགས་ལས་བྱུང་བའི་གཏན་ཚིགས་རིག་

པའི་སྲོག་རྩ་ཉལ་གཅིག་ཡིན་པར་འདུག།

སྲིར་བ། ཚུལ་གསུམ་ཡིན་མེན་གྱི་སློབ་ས་རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་མེན་གྱི་ཁྱད་
ཐོག་མར་སྲེ་མཁན་ཞི་སློབ་དཔོན་ཕྱོགས་ཀྱི་སྤང་པོ་ཡིན་ནའང་། འདོད་ཚུལ་དེ་ཉིད་
དུས་ངེས་ཅན་ཞིག་ལ་རྒྱ་གར་གྱི་ཕྱི་ནང་གི་རྟོག་གེ་པ་ཀུན་གྱིས་འཐད་ཕྱོགས་སུ་མ་
བཟུང་བ་གསལ་ཏེ། ཐ་ན་ཕྱོགས་སྤང་རང་གི་དངོས་སློབ་དབང་ཕྱུག་སྤེས་ཀྱང་ཚུལ་
དུག་ཚང་བ་རྟགས་ཡང་དག་གི་དོན་དུ་འདོག་ན་གཞན་དག་ལྟ་ཅི་སློམ། དེར་མ་ཟད་
སྤང་ཕྱོགས་སྤང་གིས་བཤའ་ཟེན་པའི་རྗེས་དཔག་གི་རྣམ་གཞག་དེ། ཚོས་གྲགས་
གྱིས་སྤང་ཡང་ཞིབ་ཚའི་སློབ་པ་སྤྱར་ཏེ་བཤའ་དགོས་པའི་དངོས་གྱི་རྒྱ་མཚོན་ཡང་།
སྐབས་དེའི་ཕྱི་ནང་གི་རྟོག་གེ་པ་ཚོས་ཕྱོགས་སྤང་གི་བཞེད་དོན་གསལ་པོར་མ་ཤེས་
པའི་རྒྱུན་གྱིས་ཡིན་ཞེས་སློབ་དཔོན་ཚོས་གྲགས་རང་གིས་བཞེད་དེ། <<རང་
འགྲུལ>>ལས། “དེ་ལ་ལོག་པར་རྟོག་པས་དེ་རྣམ་པར་གཞག་པའི་ཕྱིར་བཤའ་བ།”
ཞེས་སོགས་གསུངས་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ལོ།

གང་ལྟར་རྗེས་སུ་སློབ་དཔོན་ཚོས་གྲགས་གྱིས་ཚུལ་གསུམ་ཡིན་པ་རྟགས་ཡང་
དག་གི་དོན་དང་། ཚུལ་གསུམ་མ་ཚང་བ་རྟགས་ལྟར་སྤང་གི་དོན་དུ་རྣམ་པར་བཞག་
ནས། རྟགས་ཡང་དག་དང་། ལྟར་སྤང་གི་མཚན་ཉིད་རབ་དབྱེ་དང་བཅས་པ་རྒྱས་
པར་གཏན་ལ་ཐབ་པ་ནས་བཟུང་། འདོད་ཚུལ་དེ་ཉིད་རིམ་གྱིས་རྒྱ་གར་གྱི་ནང་
བསྟན་མཁས་པ་ཐལ་མོ་ཆེས་དང་དུ་སྤངས་ཡོད་པར་སྐྱམ་སྟེ། ཚོས་གྲགས་ཀྱི་རྗེས་
སུ་ཕྱོན་པའི་སློབ་དཔོན་ཞི་འཚོ་ལབ་སྐས་སོགས་ཁོང་དང་ལྟ་བའི་འདོད་ཚུལ་ཡོངས་
སུ་འགལ་བའི་དབུ་མ་པ་རྣམས་གྱིས་ཀྱང་། ཚུལ་གསུམ་ཡིན་མེན་གྱི་སློབ་ས་རྟགས་

ལ་ཡང་དག་དང་ལྷར་སྒྲུབ་གི་བྱུང་འབྲེད་པ་དེས་ནི། ལུགས་འདིའི་གཏན་ཚིགས་
བསམ་སྒྲིལ་འཕེལ་རྒྱས་ཀྱི་རིམ་པ་དེས་ཅན་ཞིག་མཚོན་སྲུབ་པར་སྐྱམ་མོ། །

མདོར་ན། ང་ཚོའི་སྒྲོ་མདོན་སྲུབ་པའི་ཡུལ་དུ་མ་གྲུར་པའི་ཤེས་བྱའི་གནས་
དབྱེད་པར་འོས་པ་རྣམས་ལ་རྒྱ་མཚན་དང་གཏན་ཚིགས་ཀྱི་སྒྲོ་ནས་དབྱེད་དེ་ཁོང་དུ་
ཚུད་པར་བྱ་བ་ནི། རང་ཅག་རྣམས་སྒྲུབ་དོར་ལ་འཇུག་པའི་ཐབས་ཀྱི་སྒྲོ་ལོ་ལྟ་བུར་
འདི་ནས་བཤད་པ་དེས། རྗེས་དཔག་གི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་ང་ཚོའི་མི་ཚེའི་རིན་ཐང་གི་
ཐད་ལ་རུས་པ་བྱུང་པར་ཅན་ཞིག་འདོན་སྲུབ་པའི་འདོད་ཚུལ་མདོན་པར་མཚོན་ལ།
རྗེ་བཙུན་སྐྱེ་མ་ཚེངས་ཁ་ལ་ཚེད་པོས་ཀྱང་། སྐྱ་ཚེའི་ལྷོད་བ་དངོས་ཀྱི་ཐོག་ནས་ལྟ་ཚུལ་
དེ་ཉིད་ལ་བདེན་པའི་དབྱེད་དུ་གྲུག་ཡོད་དེ། <<རྟོགས་བརྗོད>> ལས། “བྱུང་
པར་ཚུ་རོལ་མཐོང་བས་དངོས་པོ་ཡི། ། དེ་ཉིད་གཏན་ལ་འབབས་པའི་སྒྲོ་གཅིག་
ལ། །ཡང་དག་རིགས་པའི་གཞུང་གི་དཀའ་གནས་ལ། །འབད་བ་དུ་མས་ཡང་དང་
ཡང་དུ་སྐྱེདས། །” ཞེས་ངེ་སྐྱད་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དོ། །

གཉིས། འབྲས་ཉམས་སྦྱང་བ།

ནང་བསྟན་ཚད་མ་རིག་པ་ལ་ཆ་རྒྱས་ཚུང་ཟད་ཡོད་པའི་སྒྲོག་མཁན་ཀུན་གྱིས་
མཁྱེན་གསལ་སྟུང་། <<ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ>> ལས་བྱུང་པའི་གཏན་ཚིགས་རིག་
པའི་ཚུལ་ཞིབ་མོར་སྒྲུབ་པ། འབྲས་རང་མ་དམིགས་པའི་རྟོགས་གསུམ་ནས་འགོ་མི་
འཇུགས་ཐབས་མེད་དུ་སྒྲུབ་སྟེ། འདི་ནས་བཤད་པའི་རྟོགས་ཡང་དག་ལ། རོ་བོའི་སྒྲོ་
ནས་དབྲེ་བ་དང་། བསྐྱེད་ཚེས་ཀྱི་སྒྲོ་ནས་དབྲེ་བ། བསྐྱེད་བྱའི་སྒྲོ་ནས་དབྲེ་བ། སྐྱེ་བ་
ཚུལ་ཀྱི་སྒྲོ་ནས་དབྲེ་བ། མཐུན་ཕྱོགས་ལ་འཇུག་ཚུལ་ཀྱི་སྒྲོ་ནས་དབྲེ་བ། སྐོལ་པའི་

སྒོ་ནས་དབྱེ་བ་དང་དྲུག་ལས། རོ་བོའི་དབྱེ་བ་གསུམ་པོ་ནི་ཅ་བ་ལས་ཀྱང་དང་པོ་ཉིད་
དུ་རྣམ་པར་བཤད་ཡོད་པས་སོ། ། དེ་ལྟ་ན། འདི་ནས་ཀྱང་སྐྱོ་མཚན་འབྲས་ཉམས་ཀྱི་
རིགས་པའི་འཁོར་སྤོགས་དང་། དེའི་ནང་བཅུད་དུ་སྐྱུམ་པའི་བསམ་སྒྲིའི་ཆ་ཅུང་ཟད་
ཅིག་གི་རྒྱ་རམོས་པ་བྱུང་།

དེ་ལ་དང་པོ་འབྲས་ཉམས་ཡང་དག་གི་དོན་སྟོན་པ་ལ། “རྒྱ་ལ་རང་བཞིན་རི་
སྟེད་ཅིག ། མེད་ན་མི་འབྱུང་འབྲས་བུ་ནི། །གཏན་ཚིགས། །”ཞེས་པའི་ཚིག་འདི་
མདོར་བསྟན་གྱི་ཚུལ་དུ་བྱུང་ཡོད། སྦྱིར་ལུགས་འདིའི་ཚད་མ་རིག་པ་ལྟར་ན། འབྲས་
ཉམས་ཡང་དག་ཅས་པ་ནི། གང་དུ་འབྲས་བུ་ཡོད་ན། དེ་ཅུ་དེའི་རྒྱ་ཡོད་དེས་ཡིན་
པར་ཐག་གཅོད་པའི་གཏན་ཚིགས་ལ་ཟེར་གྱི་ཡོད་པ་དང་། དེ་ཡང་རྒྱའི་ཚུལ་དུ་ཡོད་
སྟེང་བ་ཚམ་ལས་དུས་མཉམ་པར་ཡོད་ཚུལ་ལ་གོ་མི་རུང་ངོ་། །

གཏན་ཚིགས་འདིས་ནི། དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་རང་རང་གི་མ་སྟུན་པའི་རྒྱ་
ཚིགས་ན་སྦྱེ་ཞིང་། མ་ཚིགས་ན་མི་སྦྱེ་བར་ལྟ་བའི་མཚན་ཉིད་བསམ་སྒོ་མདོན་པར་
མཚོན་ཡོད་དེ། ཚད་དེད་ཅན་ཞིག་ནས་བཤད་ན། རི་སྐད་བཤད་པའི་རྒྱ་འབྲས་ཉེན་
ཅིང་འབྲེལ་འབྱུང་གི་རང་བཞིན་ལ་སྦྱས་ཀྱང་བསྐྱོག་མི་བཏུབ་པར་འདྲིན་པའི་ལྟ་
ཚུལ་དེ་ནི། ལུགས་འདིའི་འདིག་ཉེན་ལྟ་ཚུལ་དང་། མི་ཚའི་ལྟ་ཚུལ། རིན་པར་ལྟ་ཚུལ་
ཀུན་ལ་ཁྲབ་པའི་བསམ་སྒྲིའི་ཀ་བ་ལྟ་བུར་ཆགས་ཡོད་པས། རྒྱ་འབྲས་ཀྱི་ཚོས་ཉིད་
ལ་ཞིབ་མཐོང་གོ་རྟོགས་ཤིག་སྒྲིན་རྒྱ་ལོ་ནང་བསྟན་མཚན་ཉིད་རིག་པར་འདུག་པའི་ལྟ་
མིག་ཡིན་ཞེས་སྒྲུ་རུང་ལ། བད་བསྟན་གྱི་ལྟ་བུར་རྣམས་རིགས་པ་དང་མ་སྟུན་ཞེས་
པའི་འདོད་ཚུལ་དེ་ཉིད་ཀྱང་། ཅ་བའི་ཆ་ནས་གཞི་ལམ་འབྲས་གསུམ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་

ནམ་གཞག་དེར་རྒྱ་འབྲས་ཀྱི་གོ་བ་མང་གཞིར་བཉེད་ཡོད་པའི་ཚུལ་དེ་ལ་བསམས་ནས་སྐྱ་ཡི་ཡོད་པར་སྐྱམ། བར་པའི་སློབ་དཔོན་སྐྱ་མ་སྐྱ་སྐྱ་ཀྱི་ལུགས་ལས་བྱུང་བའི་བརྟོས་བྱུང་གི་རྟེན་འབྲུང་དང་། སྐབས་འདིའི་རྒྱ་འབྲས་ཀྱི་རྟེན་འབྲུང་གི་གོ་དོན་ལ་ཞི་མི་འདྲ་བའི་བྲད་པར་ཚེན་སོ་ཡོད་མོད་ཀྱི། འདུས་བྱས་སུ་གྱུར་བའི་རྟེན་འབྲུང་བཞེད་ཚུལ་ཙམ་སྐྱ་སྐྱ་བ་ཡབ་སྲས་ཀྱང་རྩ་བའི་ཚ་ནས་འདི་དང་མ་མཐུན་པ་ཚེར་མེད།

རིགས་ལས་ལ་ཐོག་མར་འཇུག་པའི་གསལ་བྱ་བ་དག་གིས་རྒྱ་འབྲས་རྟེན་འབྲུང་གི་ཚུལ་གསལ་བོར་རྟོགས་པའི་ཚེད། འདིའི་ཐད་ཀྱི་<<རང་འགྲེལ>>ལས། “དཔེར་ན་དུ་བ་ལས་འདི་ན་མི་ཡོད་དོ། །” ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། གཞུང་འདིར་ཐོག་མར་མཐོང་ཚོས་ཀྱི་རྒྱ་འབྲས་རགས་པ་མེ་དུ་གཉིས་ཀྱི་ཐོག་ནས་རྒྱ་འབྲས་ཀྱི་ཚོས་ཉིད་ལ་འགྲེལ་བཤད་བསྐྱོན་ཐབས་བྱས་ཡོད་ཅིང་། གཏན་ཚིགས་དེ་ཉིད་སྒྲིབ་དག་ཏུ་བརྒྱུལ་ན། དུ་བ་དང་ལྷན་པའི་ལ་ལ་ཚོས་ཅན། མི་ཡོད་དེ། དུ་བ་ཡོད་པའི་སྤྱིར། ཞེས་ཀུན་ལ་རྒྱང་ལྟར་གྲགས་པ་དེ་ཡིན།

ཅིའི་སྤྱིར་དུ་བ་གང་དུ་ཡོད་ས་དེར། མི་ཡོད་པར་ཐག་བཅད་པ་ཡིན་ཞེས་འདྲི་ན་ཞི། <<འཇུག་སྒྲིལ་འགྲེལ་བཤད>>ལས། “རྒྱ་ལ་ཡོད་པའི་ཚོས་སྤྱིར་གྱུར་པ་རི་སྟེང་ཅིག་མེད་ན་མི་འབྲུང་བའི་དུ་བ་ལ་སོགས་པ་ནི་དེ་དག་གི་གོ་བར་བྱེད་པའི་གཏན་ཚིགས་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བའི་ཐ་ཚིག་གོ། །” ཞེས་ལན་འདེབས་མཛད་པ་བཞིན། མི་དུ་གཉིས་ཀྱི་འགྲེལ་བ་ནི་རྒྱ་འབྲས་སུ་འཛོག་དུང་ཙམ་གྱི་འགྲེལ་བ་སྤྱིར་བཏང་བ་ཙམ་མ་ཡིན་པར། ལུས་དང་དུས་དང་གནས་སྐབས་གང་ལ་མཚོན་ན་ཡང་། ཅིག་

ཤོས་སྐར་བྱུང་བ་མེད་ན། ཅིག་ཤོས་གཏུན་ནས་མི་འབྱུང་བའི་རྒྱ་འབྲས་ཀྱི་འབྲེལ་བ་
ཡིན་པས་སོ་ཞེས་གསུངས་ཡོད་པར་མ་ཟད། རྒྱ་མཚོན་དེ་ལ་དམིགས་ནས་མེ་དུའི་
རྒྱ་འབྲས་ཀྱི་འབྲེལ་བ་ཞིབ་ཚགས་སུ་སྟོན་པ་ལ། དབང་རྒྱལ་གང་ཟག་གི་ངོ་ལ་
བལྟོས་ནས་ཚད་མ་སྤྲུག་གསུམ་གྱི་རིམ་བ་ཞིག་བསྟན་ཡོད་ལ། རིམ་བ་དེ་ནི་རྒྱ་
འབྲས་ཀྱི་གོ་བའི་ཐང་མངོན་སུམ་གྱི་ཡུལ་དབེར་བྱས་ཀྱི་དོན་སྙིང་ཆེས་ཆེར་ལྷན་པ་
ཞིག་ཡིན་པས། ཁོ་ལོ་རྒྱུན་དུ་དེ་ལ་སྟོ་སྦྱང་ཆེན་པོ་ལྷན།

རི་ལྷར་ཞེན། ང་ཚོས་ནམ་རྒྱུན་གྱི་འཚོ་བའི་ཁྲིད་དུ་མེ་དུའི་འབྱུང་འཇུག་ལ་
བརྟགས་ན། མེ་དུའི་འབྱུང་འཇུག་གི་རིམ་བ་ཤེས་བྱེད་ཀྱི་སློ་སྣ་ལྷན་བརྒྱུད་དགོས་
པའི་གནས་ཚུལ་གསལ་བཤད་འདི་ལྷར་མཇུག་ཡོད་དེ། དང་པོར་མེ་དུ་གཉིས་ཀ་མ་
དམིགས་པའི་དག་འཇིན་མངོན་སུམ་གཅིག དེ་རྗེས་མེའི་རྗེས་ཁོ་ན་གསར་དུ་
དམིགས་པའི་མངོན་སུམ་གཅིག དེ་རྗེས་ཡུལ་གཞན་ནས་འོངས་པ་ལྷ་བྱ་མ་ཡིན་
པར་གཞི་དེར་དུ་བ་གསར་དུ་དམིགས་པའི་མངོན་སུམ་གཅིག དེ་རྗེས་མེ་དུ་གཉིས་
ཀ་དམིགས་པའི་མངོན་སུམ་གཅིག དེ་རྗེས་མེ་མ་དམིགས་པའི་མངོན་སུམ་གཅིག དེ་
རྗེས་དུ་བ་ཡུལ་གཞན་དུ་སོང་བ་ལྷ་བྱ་མ་ཡིན་པར་གཞི་དེ་ཁོ་ནར་མ་དམིགས་པའི་
མངོན་སུམ་གཅིག་སྟེ་ལྷན་གོ།

ཚད་མ་སྤྲུག་གསུམ་པོ་འདི་ཉིད་གོ་རིམ་བཞིན་བརྒྱུད་དགོས་པ་དེ་ང་ཚོའི་སྲོང་
སྟོབས་ཀྱིས་ཐག་ཚོད་པར་འདུག་ལ། རྒྱུག་མེད་ཀྱི་སྲོང་རྒྱལ་འདི་ལས་ང་ཚོས་ཡུལ་
སྲོང་གི་ཚོས་ཉིད་ཅིག་གྱུར་མཐོང་གི་ཡོད་པ་ནི། སུ་ལྷའི་སློ་ལྷན་པོ་འདི་བརྒྱུད་པས་ནི་
ང་ཚོས་དུ་བ་རྒྱ་མེད་ལས་མི་སྐྱེ་བ་ཉོགས་ཀྱི་ཡོད་ལ། རྒྱ་ཡང་མཐུན་པའི་རྒྱ་འབྲས་

ཞིག་ལས་མ་གཏོགས་མི་སྤྱི་བའི་ཚོས་ཉིད་ཀྱང་མཚོང་གི་ཡོད། དེས་ན། དེ་ལྟ་བུའི་རྒྱ་
འབྲས་ཀྱི་བྱང་རིམ་འདི་ནི་མེ་དུ་གཉིས་ཀའི་སྐར་ཚོས་སྲུ་བྱུབ་བ་ཞིག་མིན་པར། ང་
ཚོ་རང་ཉིད་ཐེ་བའི་ཕྱི་ནང་སློང་བཅུད་ཀྱི་ཀྱན་གྱི་ལས་སྲུ་བྱུབ་བ་བཟང་ངན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་
སྤྱི་འདིག་འབྱུང་འཕེལ་གྱི་དོན་དངོས་ཉིད་དུ་ཆགས་ཡོད་ཅེས་ལུགས་འདིས་འདོད་
དོ། །

དེ་ལ་སློབ་དཔོན་གྱིས་ཀྱང་། “རྒྱ་མེད་གཞན་ལ་མི་ལྟོས་ཕྱིར། །རྟག་ཏུ་ཡོད་
བའམ་མེད་པར་འབྱུང། །” ཞེས་གསུངས་ཏེ། དངོས་པོ་མཐའ་དག་གི་རྩ་བའི་བྱུབ་
ཚུལ་ལ་གཅིག་མཚུངས་ཀྱི་བསྐྱེད་ཚིག་མཛད་ཡོད་ལ། ལན་རེར་ཞིབ་ཏུ་བསམས་
ན། ཚིག་རྒྱུ་འདི་གཉིས་ཀའི་གཏིང་ཚད་གྱིས་ནི་མཚན་ཉིད་རིག་པའི་གནད་དོན་
མང་པོ་ཞིག་གསལ་ཅིང་བཀོལ་ཡོད་པར་སྣང་བས། ལམ་སྟོན་སྟོན་མེ་ལྟ་བུའི་སློབ་
དཔོན་མཚོག་བཀའ་བྲིན་ཆེ་མང་སྣང་དུ་ཁོ་བོའི་ཡིད་ལ་ཡང་དགའ་སློབ་ཚོར་སྣང་
དུང་དུང་བ་རེ་སྤྱེ་འོང་།

དུ་བའི་རྟགས་གྱིས་མེ་ཡོད་པར་དཔོག་པའི་སྐབས། དུ་ལྡན་གྱི་ལ་ཚོད་གཞི་
དང་། མེ་བསྐྱུབ་བུའི་ཚོས། དུ་བ་རྟགས་ཡིན་པར་བརྟེན། དེ་ལ་ཚུལ་གསུམ་པའི་
གཏན་ཚིགས་ཀྱི་གོ་བའི་དོས་ནས་རགས་ལྟ་བུས་ན། དུ་ལྡན་པའི་སྣང་དུ་དུ་བ་ཡོད་
པ་དང་། གང་དུ་དུ་བ་ཡོད་ན་མེ་ཡོད་པས་ཁྲུབ་པ་དང་། མེ་མེད་པར་དུ་བ་གཏན་ནས་
མི་འབྱུང་བའི་ཁྲུབ་པ་གསུམ་པའི་ཐོག་ནས་འགྲོ་ཡི་ཡོད་པས། སྐབས་དེར་ལའི་དུ་བ་
རྟགས་སྲུ་སོང་མ་སོང་སོགས་ཀྱི་འདོད་ཚུལ་མི་མཐུན་པ་ཆེས་མང་མོད་གྱི། འདི་རུ་
ཚོད་བུའི་རིགས་ལམ་དང་འབྲེལ་བའི་དགག་སྐྱབ་ཀྱི་སྤྱིང་བ་སློབ་ན་སྐབས་དོན་

བསྐྱེད་པར་འགྲུང་བས། སྤར་བཤད་ཟེན་པ་ལྟར། ཁོ་ཤོས་ནི་ནང་བསྟན་ཚད་མ་རིག་
པའི་མཚན་ཉིད་བསམ་སྒྲིའི་རྒྱན་ཤེས་ཅམ་སྐྱེད་འདོད་པ་ལགས་ན། ཚེད་རིགས་ཀྱི་
འཁོར་ལོ་ཅི་ཡང་སྒྲོ་བར་མི་ཤུལ། །

འགྲུལ་པ་ཞིག་ཁྲིམ་དུ་སྐྱེད་པ་པ་ན། ཟས་བཞེས་རོགས་ཞེས་སྐྱས་ཚེ། ཁོ་བས།
མི་ན། ངའི་ཕོ་བ་བརྒྱགས་ཟེན་ཅེས་སྐྱས་དུས། ང་ཚོས་དེ་མ་ཐག་ཁོས་ཟས་ཐོས་ཟེན་
བར་ངོས་འཛིན་བྱེད་པ་ལྟ་དུས་མཚོན། འབྲས་རྟགས་ཀྱི་གཏན་ཚིགས་དེ་ཉིད་ང་ཚོའི་
འཚོ་བའི་ཁོད་དུ་ཡང་རྒྱན་ཚགས་སུ་ཡོད་པར་འདུག།

འབྲས་རྟགས་ཡང་དག་ལ་དབྱེ་སྒྲིའི་དབང་དུ་བྱས་ན། རྒྱ་དངོས་སྐྱབ་ཀྱི་འབྲས་
རྟགས་དང་། རྒྱ་སྟོན་སོང་གི་འབྲས་རྟགས་དང་། རྒྱ་ཁྲད་པར་སྐྱབ་ཀྱི་འབྲས་རྟགས་
དང་། རྒྱ་རང་སྟོག་སྐྱབ་ཀྱི་འབྲས་རྟགས་དང་། རྒྱ་ཚོས་རྗེས་དཔག་གི་འབྲས་རྟགས་
དང་བཅས་ལྟ་དུ་སྤེས་ཡོད་ན་ཡང་། འདི་ནས་དངོས་པོ་ཀུན་ལ་སྐྱབ་སོང་དུ་ཁྲབ་པའི་
རྒྱ་འབྲས་ཀྱི་རང་བཞིན་སྤྱི་ཅམ་ཞིག་བཤད་འདོད་པས་དེ་དག་དེ་ལེ་བཞིན་མཚན་
གཞིའི་སྟོན་མ་སྐྱེད་འོ། །

དེས་ན་གོང་དུ་རི་སྐྱད་བཤད་པ་ལྟར། གང་དུ་དུ་བ་ཡོད་ན་མེ་ཡོད་པས་ཁྲབ་པ་
དང་། མེ་མེད་པར་དུ་བ་གཏན་ནས་མི་སྐྱེ་བར་བཤད་པའི་རྒྱ་འབྲས་ཀྱི་འབྲེལ་བ་
འདིའི་སྟེང་ནས། དངོས་པོ་ཀུན་ལ་སྐྱབ་སོང་དུ་ཁྲབ་པའི་རང་བཞིན་མི་འདྲ་བ་གཉིས་
གསལ་བཤད་བྱས་ཡོད་པ་ནི། དངོས་པོ་གང་ཡིན་ཅུང་རྒྱ་མེད་ལས་སྐྱེ་བ་གཏན་མི་
སྤྱིད་པ་དང་། རྒྱ་དེ་ཡང་རང་རང་གི་སྐྱབ་སོང་མིན་པའི་རྒྱ་འཕམ་མ་སྐྱབ་པའི་རྒྱ་འབབ་
ཞིག་ལས་སྐྱེ་བ་ཡིན་ཀྱི་རྒྱ་གང་ཡིན་ལས་མི་སྐྱེ་བ་གཉིས་སོ། །དངོས་པོའི་གནས་

ཚུལ་དེ་གཉིས་ལ་སྤོང་རྟོགས་ཟབ་པའི་སློབ་དཔོན་ཚོས་གྲགས་ཀྱིས། མེ་དུའི་རྒྱ་
འབྲས་ཀྱི་འབྲེལ་བ་དཔེར་བྱས་ཀྱི་སློབ་མི་རྣམས་ལ་འཚོ་བའི་གནས་ལུགས་དང་
དོན་གྱི་ཤེས་བྱ་མང་པོ་ཞིག་འབྲེལ་བ་རྒྱུ་དུ་གནང་ཡོད་པ་ལས་གཙོ་བོའི་ནང་གི་གཙོ་
བོ་ནི། ང་ཚོས་རང་ཉིད་རྒྱུད་པའི་འཚོ་བའི་ཁོར་ལུག་འདིའི་མི་དང་མིའི་འབྲེལ་བ་ཡིན་
ན་འདྲ། འུ་བ་གང་ཞིག་ལ་བཙོན་པའི་ལེགས་ཉེས་འཇུག་སྟེན་ཡིན་ན་འདྲ། ཤེས་ཡོན་
ཅི་ཞིག་ལ་བསྐྱབ་པའི་གྲུབ་འབྲས་མཚོག་དམན་ཡིན་ནའང་འདྲ་སྟེ། ཐམས་ཅད་རྒྱ་
འབྲས་རྟེན་འབྲུང་གི་འབྲེལ་བའི་ཐོག་ནས་ངོས་འཛིན་བྱས་ན་དངོས་བོའི་གནས་ཚུལ་
དང་མ་ཐུན་ལོ་ཞེས་འབྲས་རྟགས་ཀྱི་གཏུན་ཚིགས་གཏུན་ལ་མཁ་བ་གསལ་བོ་རེད།

གལ་ཏེ་ང་ཚོར་རྒྱ་འབྲས་ཀྱི་འབྲེལ་བའི་ཐོག་ནས་འཛིན་རྟེན་གྱི་དངོས་པོ་ཀྱང་
ལ་ལྟ་ཞིབ་བྱེད་པའི་སློབ་མི་གཅིག་བྱུང་ན། དེས་ནི་ང་ཚོར་མན་བདེའི་འབྲས་བུ་རི་སྟེང་
ཅིག་བསྐྱར་ངེས་པའི་ཡིད་ཆེས་ཀྱང་ཁོར་གྱིས་མཛད་ཡོད་པར་སྦྱུང་སྟེ། མི་ཞིག་གི་མི་
ཚའི་འཚོལ་སྟེན་གྱི་ངོས་ནས་མཚོན་ན་ཡང་། གལ་ཏེ་ཁྱེད་རང་སྲིད་དོན་བ་ཞིག་བྱེད་
འདོད་པའམ། ཚུམ་རིག་མཁུན་པོ་ཞིག་བྱེད་འདོད་པའམ། བསམ་སློབ་པ་ཞིག་བྱེད་
འདོད་པའམ། མཚན་ཉིད་རིག་པ་མཁུན་ཞིག་བྱེད་འདོད་པའམ། ཚོས་ཀྱི་སྐྱེས་མཚོག་
ཅིག་བྱེད་འདོད་པ་སོགས་གང་ཡིན་ཀྱང་རུང་། དེ་དག་ཐམས་ཅད་ངེས་པར་དུ་རང་
རང་གི་མ་ཐུན་པའི་རྒྱ་ལྡ་མ་སྟོན་དུ་སོང་བ་ལ་བསྟོས་ནས་འགྲུབ་རྒྱུ་ཞིག་ཡིན་གྱི། རྒྱ་
མེད་རྒྱུན་མེད་དུ་ཡོང་སྲིད་པ་ཞིག་མ་ཡིན་པས། འབྲས་བུ་གང་ཞིག་འདོད་པ་དེ་ཉིད་
མཛོན་འགྲུང་གྱི་ཐབས་གཙོ་བོ་ནི། དེའི་རིགས་མ་ཐུན་གྱི་རྒྱ་བསྐྱབ་པ་ལ་བཙོན་རྒྱ་
ཉག་གཅིག་ལས་གཞན་ཅི་ཡང་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །

དེ་བཞིན་རང་གི་ཉེ་འཁོར་གྱི་མིའི་སྤྱི་ཚོགས་ནང་ལ་ཆག་བཞག་ན་ཡང་། རང་
ཉིད་གྱིས་གཞན་ལ་བཞུགས་མེད་པ་ལྟར་བསྐྱོད་པ་དང་། གཞན་ལ་རོགས་རམ་བྱས་པ། ཁ་
དན་ཚིག་ལ་གནས་པ་སོགས་ཀྱི་འབྲས་བུར། གཞན་དག་གྲང་རང་ཉིད་ལ་རྒྱུ་
བྱས་པ་དང་། བཞུགས་མེད་པ་དང་། ཡིད་ཆེས་པ་སོགས་ཀྱི་འབྲས་བུ་འབྱུང་
ངེས་པའི་ཚོས་ཉིད་མཐོང་ཐོས་སྤྱི་བྱུང་པ་མ་ཡིན་ནམ།

རྒྱ་མཚོ་དེས་ན། རང་ཚོའི་མི་ཚོའི་བདེ་སྤྱི་གི་གཞན་དོན་ཀྱང་གྱི་གཞི་ཅའི་རང་
བཞིན་ནི་རྒྱ་འབྲས་ཀྱི་འབྲེལ་བའི་རང་རྒྱལ་ལས་མ་འདས་པ་ཡིན་ཅོང་། རྒྱ་འབྲས་ཀྱི་
ལུགས་ལས་ལྗོགས་པའི་ལམ་གང་ཞིག་གི་སློབ་པ་བདེ་བའི་ལོངས་སྤྱོད་སྟེགས་པ་ནི་
གནས་མིན་པ་ཉིད་དེ། བརྒྱ་ལ་རྒྱ་འབྲས་ལོག་སྤྱི་བྱུང་གི་ཐབས་ལ་བརྟེན་ནས་གྲང་བདེ་
བའི་ལོངས་སྤྱོད་ཉི་ཆེ་བ་ཅམ་འཐོབ་པ་ཡོད་ཏུ་ཟད་ཀྱང་། དེ་ནི་སྤྱི་བུ་བསྐྱེད་ཀྱི་ཚོར་
པ་ཤིན་ཏུ་ཆེན་པོ་དང་འགྲོགས་ཡོད་པ་གཏན་ཁེལ་ཏེ། ལོ་རྒྱུས་ལ་བལྟས་ན་ཡང་། ཉི་
ཐེ་ལི་དང་། སི་ཏ་ཡིན་ལ་སོགས་སྤྱི་ཡིན་རུང་། སྤྱི་བོ་གཞན་དང་གཞན་གྱི་ཆེ་སློག་ཁྲི་
སྤོང་མང་པོར་ཅི་མི་སྟེང་བར་བརྒྱུ་ནས་རང་གི་མདོན་འདོད་བསྐྱེད་པའི་མཐའ་
མར་སེམས་ལ་དཀའ་ངལ་ཤིན་ཏུ་ལྷི་བའི་གནས་ཚུལ་བྱང་སྤོང་བ་ལོ་རྒྱུས་རྣམས་སྤྱི་
གསལ་བ་ལྟར་རེད།

སློབ་དཔོན་འདིས། མི་རྣམས་ཀྱིས་བྱམས་བཅུ་དང་ཤེས་རབ་གཉིས་ལ་རྒྱ་བ་
བྱས་ཏེ། མི་ཚོའི་མདོན་འདོད་བསྐྱེད་པའི་ལམ་ལ་འདུན་ནས་ཆེད་བསྐྱེད་ཡོད་པར་
བལྟས་ཆེ། འདོད་ཚུལ་དེ་ནི། སློབ་དཔོན་ཁོང་གིས་རྒྱ་འབྲས་ཀྱི་འབྲེལ་བར་ངེས་དོན་
གྱིས་གཅིགས་འཛིན་མཛད་པ་ལས་སྤྱི་བའི་མི་ཚོའི་ལྟ་བུ་ཞིག་ཏུ་ཁོ་བོས་སྟེང་བྱང་།

དེ་ལྟར <<ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ>> ལས། འབྲས་ཉམས་ཀྱི་གཏན་ཚིགས་དེ་
 ཉིད་དོ་སོ་དང་དབྱེ་བ། རྣམ་གྲངས་བཅས་ཀྱི་སྐྱོན་ས་ཞིབ་ཐོར་བཤད་པ་དེས། བར་
 བསྟན་མཚན་ཉིད་རིག་པའི་རྒྱ་འབྲས་ཀྱི་ལྟ་བུ་སྤར་ལས་སུན་སུམ་རེ་ཚོགས་སུ་
 བཏང་བ་བསྟོན་དུ་མེད་ན་ཡང་། སྤྱིར་བཏང་རྒྱ་འབྲས་ཀྱི་ལྟ་བུ་གཞིར་བཟུང་བའི་
 རིགས་ལས་ཀྱི་ཐོག་ནས་ཚེ་སློག་གི་གནས་སྤངས་ལ་འགྲེལ་བ་རྒྱག་རྒྱ་དང་། དེའི་སྐོ་
 བས་བདེ་སྤྱག་གི་གནད་དོན་སེལ་ཐབས་སོགས་ཀྱི་བསམ་སྐྱོད་ཀྱི་ཞུ་བ་སྐོབ་
 དཔོན་ཚོས་གྲགས་ཀྱིས་གསར་བཏོད་བྱས་པ་ལྟ་བུར་དོས་བཟུང་ན་འིན་ཏུ་ཆ་མི་
 ཚང་བའི་ལྟ་རྒྱུ་ཞིག་སྟེ། རྒྱ་འབྲས་ཀྱི་ཚོས་ཉིད་སྤྱོད་ལྟ་བུ་རྣམས་གཞིར་བཟུང་
 བས་འདིག་ཉེན་གྱི་བྱ་དངོས་མཐའ་དག་གི་ངང་རྒྱལ་ལ་གོ་བ་ལེན་པའི་ལྟ་སྤྱབ་དེ་ནི།
 སྤྱིར་སྟོན་པ་སྤྱགས་རྗེ་ཅན་གྱི་མཁུན་རབ་ལས་འབྲས་པའི་ཚོས་རྒྱུ་ཞིག་ཏུ་པ་
 བད། སྤར་གྱི་ནང་པའི་སྐོབ་དཔོན་སྤྱ་སྤྱབ་དང་། ཐོགས་མེད། སྤྱགས་སྤར་སོགས་ཀྱི་
 གསུང་སྐོས་སུ་ཡང་རྒྱ་འབྲས་ཀྱི་ལྟ་བུའི་སྐོར་ལ་བཤད་པ་རེ་སྟེད་ཅིག་བྱུང་བེན་པའི་
 སྤྱིར་དང་། སྤྱག་པར་ཏུ་སྐོབ་དཔོན་ཐོགས་མེད་ཀྱི་ <<བྱང་ས>> ཏུ་བྱང་བའི་
 རིགས་པ་བཞིའི་འདོད་རྒྱུ་དེས་ནི། ཚོས་གྲགས་ཀྱི་གཏན་ཚིགས་རིག་པའི་དགོངས་
 ཚུལ་གྱི་ཆ་མང་སོ་ཞིག་ལ་འབྲས་སྐྱེན་དེས་ཅན་ཞིག་ཐེབས་ཡོད་པ་གསལ་བོར་
 དཔོག་སྤྱབ་པ་རེད།

ཞིབ་ཏུ་དཔྱད་ན། འབྲས་ཉམས་ཀྱི་དེར་བར་བརྟེན་ནས་ཤེས་བྱའི་དོན་ལ་དཔྱད་
 ཚུལ་གྱི་གོ་རིམ་ཐད་ལ་རིམ་བཞི་འབྲས་བུ་གསུམ་ཏུ་དགར་ཚོགས་སྟེ། དང་པོ། དུ་བའི་
 ཉམས་ལས་མེ་ཡོད་པར་དཔོག་པ་ལྟ་བུ་ནི། དཔོག་མཁན་གྱི་སྐྱེ་བོ་པལ་བ་དེ་ལ་

མཚོན་ན། མངོན་སུམ་དུ་མཐོང་བྱས་པའི་འབྲས་བུ་ཞིག་ལ་བརྟེན་ནས་མངོན་སུམ་དུ་
 མཐོང་བྱས་པའི་རྒྱ་ཞིག་དཔོག་གི་ཡོད་པ་དེ་ལྟ་བུ་ཡིན་ཞིང་། གཉིས། སྲ་མ་དེ་ལས་
 རིམ་བ་གཅིག་ཟ་བུ་ཕྱིན་ཆོ། གང་ཟེག་གཞན་ཞིག་གི་ལུས་ངག་གི་རྣམ་འགྲུང་ལས་
 དེའི་སེམས་ཀྱི་འཛིན་སྣངས་ཤིག་དཔོག་པའི་ཉམས་ལྟ་བུ་སྟེ། དཔོག་མཐུན་གྱི་སྐྱེ་བོ་
 བལ་བ་དེ་ལ་མཚོན་ན། མངོན་སུམ་དུ་མཐོང་བའི་འབྲས་བུ་ཞིག་ལ་བརྟེན་ནས་མངོན་
 སུམ་དུ་མཐོང་མི་བྱས་པའི་རྒྱ་ཞིག་དཔོག་གི་ཡོད་པ་དེ། གསུམ། ད་རུང་དེ་ལས་
 གང་རིམ་བ་གཅིག་ཟ་བུ་ཕྱིན་ཆོ། ད་ལྟའི་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་འདི་ཉིད་གསལ་
 རིག་གི་ངོ་བོ་ལྟན་པའི་ཤེས་པ་ཡིན་པའི་རྒྱ་མཚོན་ལ་བརྟེན་ནས་རང་གི་རིགས་རྒྱུན་
 སྲ་མ་སྟོན་དུ་སོང་བར་དཔོག་པ་ལྟ་བུ་སྟེ། དཔོག་མཐུན་གྱི་སྐྱེ་བོ་ལས་པའི་ངོས་ནས་
 བློ། མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་མི་བྱས་པའི་འབྲས་བུ་ཞིག་ལས། མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་མི་
 བྱས་པའི་རྒྱ་ཞིག་དཔོག་གི་ཡོད་པ་དེ་ལྟ་བུ་དེ།

འདིའི་གཉིས་པ་སྟེ། གང་ཟེག་ཅིག་གི་ནང་གི་རྟོགས་པའི་འབེལ་རིམ་གང་འབྲ་
 ཞིག་ཡིན་མིན་དེའི་བྱ་སྟོང་གི་རྒྱ་ལ་བལྟས་ནས་དཔོག་དགོས་པའི་ཉམས་ལྟ་ཉིད་
 བློ། ནང་པའི་གཞུང་གཞན་དང་གཞན་མང་པོ་ཞིག་ཏུ་འང་གལ་ཆེན་དུ་བརྟེན་ནས་
 བལྟན་ཡོད་དེ། < < ཚོས་བཅུ་པའི་མདོ > > དང་། < < འབྲས་ཚོས > > དང་།
 < < ས་སྟེ > > སོགས་སུ་རྟོགས་པའི་ཚིག་སྲ་གཞུག་ཏུ་བྱུང་བའི་ཕྱིར་བོ། །

མདོར་ན། ལྷགས་འདིའི་མཚོན་ཉིད་རིག་པས་བློ། ཕྱིའི་རྒྱ་འབྲས་ནས་ནང་གི་རྒྱ་
 འབྲས་ཀྱི་རིམ་བ་སྲ་རགས་ཐམས་ཅད་རྟེན་འབྲུང་གི་རང་བཞིན་གྱི་ཆ་ནས་གཅིག་
 མཚུངས་ཉིད་དུ་རྣམ་པར་བཤད་དེ། སེམས་ཅན་གྱི་སྐྱེ་འཛིན་ངང་རྒྱལ་ཡང་རྟེན་

འབྲེལ་ཡན་ལག་བརྒྱ་གཉིས་ཀྱི་སློབ་སྤྲོད་འབྲེལ་བརྗེད་མཚད་ཡོད་པར་མ་ཟད། བདེན་བཞིའི་འཇུག་སློབ་གི་གནས་སྤངས་དང་སྦྱར་ནས་སློབ་སྤྲོད་ཀྱི་བདེ་སྦྱུག་གི་གནད་དོན་ཐག་གཅོད་ཐབས་ཀྱི་ལྟ་སྟེང་གཞན་དང་མི་མཚུངས་པ་ཞིག་ཀྱང་བཏོན་ཡོད་པ་སོགས་ལ་དབྱེད་ན། བདེ་བའི་ལུགས་ཀྱི་གཞི་དང་། ལམ་དང་། འབྲས་བུའི་འཛིག་སྟེང་གང་ལ་ཡང་རྒྱ་འབྲས་ཀྱི་རིགས་པའི་ཚོན་ཅིས་མ་བྱུགས་པ་ཞིག་ཏེ་ལམ་དགོན་པ་ཡིན།

དེ་ལྟར་ལ། འབྲས་ཏྲགས་ཚོད་པའི་གསར་བུ་བ་དག་གིས་ཀྱང་། མེ་དུའི་རྒྱ་འབྲས་ཀྱི་འབྲེལ་བ་བརྗེད་པའི་རིགས་ལམ་གྱི་མེ་ལོང་བརྒྱན་ནས། འཛིག་ཉེན་འདྲིའི་གཏིང་ཟབ་པའི་ཆེ་སློབ་གི་འབྲེལ་བ་སྤོ་མོ་རྣམས་སུ་དཔྱོད་པའི་སློབ་གྲོས་འཕེལ་དགོས་པ་ཡིན་ལ། མེ་དུའི་རྒྱ་འབྲས་ཀྱི་འབྲེལ་བར་དབྱེད་དབྱེད་པའི་དོན་སྤྲིང་དུ། རང་གི་མི་ཚའི་སྤོང་དོར་གྱི་ལམ་ལ་རྒྱ་འབྲས་ཀྱི་སློབ་སྤྲོད་འཇུག་རིམ་མ་ལོར་བ་ཞིག་རྙེད་དགོས་པའང་ཡིན་ནོ། །

ལུ་ཅག་ལ་མཚོན་ན། འབྲས་ཏྲགས་ཀྱི་རིགས་པ་སོགས་ནི་ཚོས་གྲུའི་དུལ་འཚུ་བ་ཀྱི་ཁྲོད་དུ་མཛོན་པའི་འགས་འབྲེད་ཀྱི་དོལ་ཅེད་ཅམ་ལས། འཆར་ཅན་གྱི་འཚོ་བའི་གྲུ་རྒྱར་ཀུན་ན་མཛོན་པའི་ལམ་སྟོན་སྟོན་མེ་ཞིག་ཏུ་ལར་ནས་གྲུར་མེད་དེ། དང་མོར་བཤད་ན། “དགོན་སྡེའི་དཔེ་ཆ་བ”མི་ཉུང་བ་ཞིག་གིས་ནི་འབྲས་ཏྲགས་ཀྱི་རིགས་པ་དེ་ཉིད་ཟབ་དོན་ཚོས་ཀྱི་ཅ་བ་ཞིག་ཏུ་མ་གོ་ཡང་སྤྲོ་ཡི། འཚོ་བའི་ཁྲོད་ཀྱི་སྦྱིར་བཏང་གི་གནས་སྟེང་རགས་པ་རྣམས་ལ་དཔྱོད་བྱེད་ཅམ་དུའང་འབྲེད་མི་ཤེས་པ་ཨ་རེ་སྟོ། ། དཔེ་ཆུང་དུ་ཞིག་དངས་ན། ཁོ་བོ་ཅག་གིས་བོད་ཀྱི་དགོན་སྡེ་ཚའི་སྟོན་

གཉེར་གྱི་གནས་བབ་སྐྱེད་ཆེ། སློབ་སྦྱོང་གི་གྲུབ་འབྲས་བཟང་ལོན་ལ་བཏུས་ནས་དེའི་
རྒྱ་སློབ་གསོའི་བྱེད་ཐབས་ལེགས་ཉེས་གྱི་བསྐྱོམས་ཆོག་བཀོད་བཞག། སློབ་ལུལ་དུ་མ་
ཤོང་བ་ལྟ་བུའི་རྣམ་འགྲུར་སློབ་མཁན་མང་པོ་འདུག་པར་མ་བཟང། ཁོ་ལ་དག་གི་གཏན་
ཆོག་སྟུང་ན། དགོན་སྡེ་གང་དེའི་སློབ་སྦྱོང་གི་སློབ་འབྲས་ཤིན་ཏུ་ཞན་པ་མཐོང་
བཞིན་དུ། དེའི་རྒྱུར་གྲུར་པའི་སློབ་གསོའི་བྱེད་ཐབས་དག་ནི་ཆེས་ཤུག་ཤུམ་ཆོག་ས་
བ་ཉག་གཅིག་ཏུ་མཁུགས་འཛིན་བྱུང་ན་"བསྟན་པའི་ལ་རྒྱ"ཟེན་ཡོད་སྟུང་དུ་འང་སློབ་
གྱིན་འདུག།

དེའི་ཕྱིར་ན་ཁོ་ཆོ་དང་ཁོ་ཆོའི་རིགས་ཀྱིས། གང་དུ་དུ་བ་ཡོད་ན་མེ་ཡོད་པའི་
ཁྲུབ་བ་ལྷ་ཚུགས་ཀྱིས་འཛིན་ཤེས་བ་ཅམ་ལས། གང་དུ་སློབ་གཉེར་གྱི་གྲུབ་འབྲས་
ཞན་ན། དེ་དུ་སློབ་གསོའི་ཐབས་ལམ་མ་འགྲིག་པའི་ཁྲུབ་བ་ནི་སློབ་སྡེ་འཛིན་གྱིན་
འདུག་པས། དེ་དང་དེ་འབྲ་ལ་འབྲེལ་ཅི་འབྲ་ཞིག་རྒྱག་དགོས་བ་ཡིན་ནམ། རོ་མ།
རིགས་བ་སློབ་པའི་གཞོན་སྤྱེས་ཆོ་ལ་མཚོན་ན། དེར་ཕྱིན་འབྲས་ཉག་ས་གྱི་རིགས་བ་
སྦྱོང་བ་ནི་ཤེས་བྱ་གསར་བ་ཞིག་སློབ་ཤེས་སུ་བཅུག་པའི་ཅིས་སྦྱོང་ཁོ་ན་ཅམ་དུ་མི་
འགྲུར་བར། མ་མཐར་ཡང་རང་གི་མི་ཆེའི་བྱ་གཞག་ཁོད་དུ་རིགས་བ་དེ་བེད་སྦྱོང་
ཚུང་བཟང་གཏོང་བུས་བ་ཞིག་ཏུ་འགྲུར་གལ་ཤིན་ཏུ་ཆེ།

ཡང་བཤད་ན། "འབྲས་བུའི་ཆོས་ཀྱི་རྗེས་འབྲུག་ཕྱིར། །དེ་མེད་བར་ནི་དེ་ཡོད་
ན། །རྒྱ་དང་ལྷན་བ་ལས་འདས་འབྲུག། །རྒྱ་མེད་གཞན་ལ་མི་སྟོས་ཕྱིར། །ཉག་ཏུ་
ཡོད་པའམ་མེད་པར་འབྲུག། །དངོས་པོ་རྣམས་ནི་རེས་འགའ་ཞིག། །འབྲུང་བ་བསྟོས་
བ་ལས་ཡིན་ནོ། །"ཞེས་བ་འདིས། མཐུན་པའི་རྒྱ་འབྲས་ཀྱི་ཉེན་འབྲུང་གི་ཆོས་ཉིད་

དང་མི་མ་སྐྱེན་པའི་སྐྱེས་དབང་ཞིག་གཏན་ནས་མེད་པར། གང་ཞིག་འབྲས་བུར་གྲུབ་
སྐྱེན་དེ་ལ་མ་སྐྱེན་པའི་རྒྱ་སྐྱ་མ་ཞིག་ངེས་པར་འགྲོ་དགོས་ཏེ། མ་སྐྱེན་པའི་རྒྱ་སྐྱེན་ཏུ་
མ་སོང་བར་གྲུབ་པ་ཡིན་ན་རང་ཉིད་འབྲས་བུ་ཞིག་ཡིན་པའི་གཞི་ཅའི་ཚོས་ཉིད་དང་
འགལ་བས། གལ་ཏེ་ཚོས་གང་ཞིག་དངོས་པོ་ཡིན་ཀྱང་འབྲས་བུ་མིན་པར་ལྟ་ན།
དངོས་པོ་གང་ཞིག་རྒྱ་དང་ལྷན་པའི་གནས་ཚུལ་ལས་འདས་སྐྱེན་གཞན་ལ་བསྐྱོས་
མེད་ཏུ་སྐྱེ་བའི་ཚོས་ཅན་ཉིད་ཏུ་འབྲུབ་དགོས་པས། དེ་ནི་རྟག་ཏུ་ཡོད་པའམ། ཡང་ན་
རྟག་ཏུ་མེད་པའི་གནས་ཚུལ་ཁས་ལེན་དགོས་པར་འབྱུང་ཏེ། གཞན་ལ་བསྐྱོས་མེད་
ཏུ་འབྲུང་སྐབས་པའི་ཚོས་དེ་ལ་ནི་སྐྱེ་བའི་མ་སྐྱེན་རྒྱུན་མེད་ལ་འགལ་རྒྱུན་ཡང་མེད་
པས། ངེས་འགངས་སྐྱེས་དང་མ་སྐྱེས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་རི་ལྡར་འཛོག་རིགས་ཏེ་མི་རིགས་
སོ་ཞེས་གསུངས་ཡོད་པ་རེད།

རིགས་ཚུལ་དེས། དངོས་པོ་རྣམས་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་འབྲུང་གི་རང་བཞིན་ཅན་
ཡིན་པ་ནི་སྐྱེས་ཀྱང་བསྐྱུར་ཏུ་མི་བརྟུབ་པའི་གཞི་ཅའི་གནས་ལུགས་ཤིག་ཡིན་ཚུལ་
གྱི་འདོད་སྟོབས་ནན་གྱིས་བརྗོད་ཡོད་པ་ལྟར་ན། སློབ་ལྷན་གང་ཟག་རྣམས་ལ་
མཚོན་ན་ཡང་། ད་ལྟའི་ལུས་སེམས་གཉིས་ཀའི་ཆ་ནས་རིགས་རྒྱུན་དང་རྗེས་རྒྱུན་
སོགས་ཡང་ཡང་ཅི་ཅམ་དེད་ཀྱང་། བཅའ་ཞིག་རྒྱ་སྐྱ་མ་ལས་མ་སྐྱེས་པར་རང་བྱུང་ཏུ་
སྐྱེན་པའི་དུས་ཤིག་རྟེན་རྒྱ་མེད་པའི་གོ་དོན་དང་སྐྱུར་ཏེ། འཁོར་བ་ལ་སྐོག་མ་གཏན་
ནས་མེད་པའི་འཛོག་རྟེན་ལྟ་ཚུལ་ཡང་དེ་ལྟར་བྱུང་བ་རེད།

སྒྲིར་ན། འཁོར་བ་ལ་སྐོག་མ་ཡོད་མེད་དམ། འཛོག་རྟེན་ལ་སྐོག་མ་ཡོད་མེད་ཀྱི་
གནད་དོན་དེ་ནི་རྟོག་འཛིང་ཤིན་ཏུ་ཆེ་བའི་བརྗོད་གཞི་ཞིག་ཡིན་པས། རུབ་སྟོབས་

ཚོན་རིག་གི་སྡེ་ན་ཡང་འདིའི་ཐད་ལ་མི་མ་ཐུན་པའི་ལྷ་བ་སྣ་ཚོ་གསུམ་ཤིག་ཡོད་སྟེ་
མཆིས་ཏེ་ཁོ་བོས་ཞིབ་བརྗོད་ཀྱི་རྩོམ་ཚོགས། ཁོ་བོར་མཐོང་ཚོས་ཅུང་ཟད་ཅིག་ཡོད་
པ་ནི། གནའ་བོའི་རྒྱ་གར་དུ་གནད་དོན་འདིའི་སྟོང་ལ་བསྐོ་སྐྱེད་བྱས་པའི་ལོ་རྒྱུས་
ཡུན་རིང་ཞིག་ལྷུང་བ་དེ་ཉིད་ལགས་པས། འཛིག་རྟེན་ལ་ཐོག་མ་མེད་པའི་འདོད་རྒྱུ་
དེ་ནི། མཚན་ཉིད་རིག་པའི་དགག་སྐྱབ་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་ཡུན་རིང་བརྒྱད་ནས་ཡོང་བ་ཞིག་
རེད།

དེ་ཡང་གནའ་བོའི་རྒྱ་གར་དུ་མཚན་ཉིད་རིག་པ་ཆེས་ཆེར་དར་གྱིན་པའི་དུས་
དེར། འཛིག་རྟེན་ཆགས་ཚུལ་ཐད་ལ་ནི། གཙོ་བོ་རང་ལུགས་ཆེན་པོ་གསུམ་གྱིས་
པན་ཚུན་དགག་སྐྱབ་བྱ་རེས་ཀྱི་གནས་ཚུལ་མཇུག་རྒྱུ་ཡོད་དེ། ཆེས་སྲ་བའི་བྱུང་
མཐའ་གངས་ཅན་པས། ལྷོད་བཅུད་ཀྱི་འཛིག་རྟེན་མཐའ་དག་གི་གཞི་ཅའི་འབྲུང་
གནས་སུ་རྟག་པ་རང་བྱུང་གི་དངོས་པོ་ཞིག་སྟེ། འཛིག་རྟེན་བཀོད་པ་བོའི་ལྷ་རྒྱུས་པ་
ཀུན་ལྷན་ཞིག་ཡོད་པར་འདོད་པ་དང་གཅིག་ནང་པ་རྣམས་ཀྱིས་རྟག་པ་རང་བྱུང་གི་
བྱེད་པ་བོ་ཞིག་གཏན་ནས་མེད་དེ། དངོས་ཀུན་རྒྱ་རྒྱེན་ལ་བརྟེན་ནས་སྐྱེ་ཞིང་འབྲུང་
བའི་རྟེན་འབྲེལ་ཅན་ཡིན་པས། ལྷོད་བཅུད་ཀྱི་དངོས་པོ་སྲ་རགས་ཐམས་ཅད་བོ་རྣམ་
གཞག་དེའི་རང་ནས་འབྱུང་སྟོག་འཕེལ་འགྲིབ་བྱེད་པའི་རང་རྒྱུ་ཅན་འབའ་ཞིག་
ཡིན་ལོ་ཞེས་འདོད་པ་དང་གཉིས། དངོས་གཙོའི་བྱུང་མཐའ་རྒྱང་འཕེན་གྱིས་ནི།
འཛིག་རྟེན་བཀོད་པ་བོའི་ལྷ་ཡང་མི་འདོད་ཅིང་། དངོས་པོ་ཀུན་ལ་མ་ཐུན་པའི་རྒྱ་ཡི་
རྟེན་འབྲུང་གི་འཇུག་རྒྱུ་ཡང་མི་འདོད་པར། གཞུགས་ཅན་གྱི་འབྱུང་སྟོག་སྟོ་བྱུང་
བ་སྣ་ཚོ་གསུམ་གྱི་འཕྲོ་འདུ་ལས་སྟོད་བཅུད་ཀྱི་ཁམས་དག་གྲང་དོ་བོ་ཉིད་དུ་སྟེས་དབང་

གིས་འབྲུང་ཞིང་འཕེལ་གྱི་ཡོད་པར་འདོད་པ་དང་གསུམ་མོ། །

ད་དུང་གྲེ་བྲག་པའི་གྲུབ་མཐའ་སོགས་དེ་དག་དང་ཅུང་མི་མ་སྐྱེན་པའི་འཛིག་རྟེན་ལྟ་ཚུལ་ཡོད་མཁན་གྲང་ལུལ་དེར་རེ་བྱུང་ཡོད་ན་ཡང་། རྩ་བའི་ཚན་པ་གོང་གསལ་གྱི་གྲུབ་མཐའ་གསུམ་པོས་ནི་དབང་ཤུགས་ངེས་ཅན་ཞིག་བྱུང་ཡོད་པར་སྤང་ངོ། །

འོན་ཀྱང་། གོང་གསལ་སྡེ་ཚན་གསུམ་པོའི་ཆེས་མི་འབྲ་ས་ཞིག་ནི། སྡ་མ་གཉིས་ཀའི་མཚན་ཉིད་གྲུབ་མཐའ་ཚོས་ལུགས་ཀྱི་རང་བཞིན་ཆེར་ལྡན་བ་དང་། ཕྱི་མ་ནི་དངོས་གཙོའི་གྲུབ་མཐའ་རྒྱང་བ་ལ་གནས་མཁན་ཞིག་ཡིན་བ་དེའོ། །དེར་བརྟེན། ཕྱི་མའི་ལུགས་སུ་འཛིག་རྟེན་ལྟ་ཚུལ་དེ་དང་འབྲེལ་ནས་ཆེ་སློག་གི་རང་བཞིན་ལ་ངོས་འཛིན་བྱ་བའི་ཆེ་ན་ཡང་། ལུས་སེམས་མཐའ་དག་གཟུགས་ཅན་དུ་གྲུབ་པའི་རྒྱལ་གྱི་རང་བཞིན་འབའ་ཞིག་གི་འཕྲོ་འདུ་ལ་བརྟེན་པའི་བྱུང་བར་གྱི་གཡོ་བ་ཙམ་ཞིག་ལས། གཟུགས་ཅན་གྱི་ངོ་བོ་ལས་འདས་པའི་སེམས་ཁམས་ཀྱི་རྟེན་འབྲུང་བྱུང་བ་ཞིག་མེད་པར་ལྟ་བས། སྐྱེ་བ་སྡ་ཕྱི་ལ་སོགས་པ་གཏན་ནས་མེད་པར་འདོད་དོ། །

གངས་ཅན་བ་དང་། ལང་བསྟན་བ་གཉིས་ཀའི། ཆེ་སློག་གི་ལྟ་ཚུལ་ཐད་ནས་དེ་དང་ཆེས་མི་མཚུངས་པར་ང་ཚོའི་དབང་པོའི་མངོན་སུམ་ཙམ་ལ་སྤང་བའི་གཟུགས་ཅན་གྱི་འཛིག་རྟེན་འདི་ལས་སྡ་བའི་ཁམས་དང་སྐྱེ་མཆེད་གྱི་རིམ་བ་གཞན་ཞིག་ཡོད་ཅེས་འདོད་པ་ཡིན་ལ། ལྷག་པར་དུ་ནང་བསྟན་བ་ལ་མཚོན་ན་ནི། ལུས་སེམས་གཉིས་ཀའི་ངོ་བོའི་བྱུང་བར་དང་། རྒྱུའི་བྱུང་བར་བཅས་ལ་གཞི་ནས་མི་མཚུངས་པའི་རང་བཞིན་ཞིག་སོ་སོར་གནས་ཚུལ་གྱི་ཚོད་སྒྲུབ་ལ་བརྟེན་ནས། སྐྱེ་བ་སྡ་ཕྱི་ལ་སྐྱེ་བ་མཐའ་མེད་པ་སོགས་ཀྱི་ཆེ་སློག་གི་ལྟ་ཚུལ་དམིགས་བསལ་ཅན་ཞིག་འདོད་

བས། འཛིག་རྟེན་ལ་ཐོག་མ་མེད་པའི་ལྟ་བུ་དེ་ཡང་ཆེ་སྟོག་གི་ལྟ་ཚུལ་དེ་དང་འབྲེལ་
ནས་སྐྱེད་དགོས་པ་ཞིག་ཏུ་ཆགས་ཡོད།

སྐྱིར་བཏང་དུ << ཚད་མ་རྣམ་འབྲེལ >> རི། << ཚོས་མངོན་པ་
མངོད >> སོགས་དང་འབྲ་བར་སྟོད་བཅུད་ཆགས་ཚུལ་གྱི་བྲག་ཏུ་བཤད་པའི་རིམ་
བ་དང་འབྲེལ་ནས་ནང་པའི་འཛིག་རྟེན་ལྟ་ཚུལ་ཞིབ་རྒྱས་སུ་སྐྱེད་ཡོད་པ་ཞིག་མིན་ན་
ཡང་། འཛིག་རྟེན་བཀོད་པ་པོའི་གྲུབ་ཚུལ་ལ་རིགས་ལམ་དང་འགའ་བའི་གཞོན་གྱིང་
བསྟན་ཅིང་། ལུས་སེམས་ཀྱི་རང་བཞིན་སོ་སོར་གནས་པའི་རྒྱ་འབྲས་ཀྱི་རང་ཚུལ་
ལ་རིགས་པའི་རྣམ་གྲངས་མཐའ་ཡས་པའི་སྐོན་ལྡན་གྱིང་བཀོད་དེ། སྐྱེ་བ་སྐྱི་
ཡོད་པའི་ཆེ་སྟོག་གི་ལྟ་ཚུལ་དང་། རིག་པའི་རྣམ་རྒྱུན་ལ་ཐོག་མཐའ་མེད་པའི་འདོད་
ཚུལ་སོགས་གསལ་བར་མངོན་པའི་ཆ་ནས་བཞུས་ན། གཞུང་འདི་ཉིད་ཀྱང་ནང་པའི་
འཛིག་རྟེན་ལྟ་ཚུལ་ལ་ཚོད་སྒྲུབ་ཀྱི་ཐབས་ལམ་བརྒྱུད་དེ་གཏན་ཚིགས་དང་རིགས་
ལམ་གྱི་མང་འདིང་གྱིང་ཅིག་ཏུ་སྒྲུབ་བས། ཁོ་བོས་མཚམས་འདིར་ནང་པའི་འཛིག་
རྟེན་ལྟ་ཚུལ་སྟོད་ཀྱི་བཤད་པ་ཉུང་དུ་ཞིག་བྲས་པ་དེ་ཡང་སྐབས་དོན་ལ་མི་འབྲེལ་བ་
ཞིག་མིན་པར་སྟུམ་མོ། །

སྐྱེ་བའི་ནང་བསྟན་གྱི་སྐྱོ་གཉིས་ནས་བཟུང་། ནང་པ་ཚོར་རྒྱ་འབྲས་ཀྱི་གོ་བ་
གཉིང་ཐབ་ལྡན་པའི་གྲུབ་མཐའ་ཅི་རིགས་ཤིག་ཆགས་ཟིན་པའི་མང་གཞི་ལ་བརྟེན་
ནས། དུས་ཤིས་སུ་སྐྱོགས་སྐྱེད་ཡེ་ལ་སྐྱོགས་ཀྱིས་ནང་པའི་རྒྱ་འབྲས་ཀྱི་ཤེས་རྟོགས་དེ་
དག་གཏན་ཚིགས་རིག་པའི་འགྲོ་ལུགས་དང་སྐྱེར་ནས་སྐོག་གྲུར་གྱི་དོན་ལ་དཔྱེད་
ཐབས་ཀྱི་རིགས་ལམ་རྒྱས་པ་ཞིག་གཏན་ལ་ཐབ་པ་ཡིན་ལ། དེ་ལྟར་གཏན་ལ་ཐབ་

པའི་གོ་རིམ་ནི་མཚན་མེ་ཚད་པར་དགག་སྐྱབ་ཀྱི་རིགས་པ་རྒྱ་ཆེར་སྐྱོས་པའི་གོ་
རིམ་ཞིག་རེད་ཅེས་ཀྱང་སྐྱོ་ཚོག་པར་འདུག་སྟེ། རི་ལྟར་ཞེན། མི་རྣམས་ལ་རྒྱ་འབྲས་
ཀྱི་འབྲེལ་བའི་ཐད་ནས་དོན་དངོས་དང་མ་ཐུན་པའི་ཤེས་རྟོགས་རྣམས་མ་ཞིག་འབེལ་
བའི་ཕྱིར་དང་། ཤེས་རྟོགས་དེའི་སྟེང་ནས་གཏན་ཚིགས་རིགས་ལམ་གྱི་འགྲོ་ལུགས་
གསར་པ་ཞིག་རྙེད་པའི་ཆེད་ལ་དམིགས་ནས་ནི། སློབ་དཔོན་ཡཔ་སྤེས་ཀྱིས་ཀྱང་།
རྟག་པ་རང་བྱུང་གི་ཚད་མ་འདོད་པ་དང་། རིག་བྱེད་ཚད་མར་སྐྱོ་བ། རྟག་པའི་རྒྱ་
ལས་དངོས་པོ་སྐྱེ་བར་འདོད་པ་ལ་སོགས་པ་འདི་གཉེན་བཞོད་པ་པོའི་ལྷའི་རྣམ་
གཞག་སྐྱ་བའི་ཚོས་ལུགས་གྲུབ་མཐའ་རི་སྟེད་ཅིག་བྱུང་བ་དེ་དག་དང་། རྒྱང་འཕེན་
གྱིས་ལུས་སེམས་རྗེས་གཅིག་ཏུ་འདོད་པ་དང་། ཤེས་པ་གཟུགས་ཅན་ཏུ་འདོད་པ།
རྒྱ་མེད་རང་བྱུང་གི་དངོས་པོ་འདོད་པ་སོགས་ལ་རྙོད་རིགས་བརྒྱུ་བ་རྟགས་ཀྱི་
འཁོར་ལོ་ཟམ་མི་ཚད་པར་བསྐྱོར་ཉེ། སློ་ལྡན་རྣམས་ལ་མགུ་བ་སྐྱེད་བྱེད་ཀྱི་རྣམ་
གཞག་རི་སྟེད་ཅིག་གིས་ཡོད་པ་ལྟ་བུ་ཡིན་ནོ། །

རེད། རིགས་ལམ་དང་རིགས་ལམ་རྙོད་པའི་རྩ་བ་ལས། གནས་ལུགས་དང་
གནས་ལུགས་དཔྱོད་པའི་སྐྱོ་གོས་ཀྱི་ཡལ་ག་རྒྱས་པ་དེ་ནི། མཁས་པའི་དགོངས་པ་
གཏོང་བའ་ཏུ་སྒྲིན་པའི་ཉེར་ལེན་གཙོ་བོ་ཞིག་ཏུ་ངེས་པས། སློབ་དཔོན་གྱི་ཞལ་གསུང་
རྣམས་ལ་མཇལ་བའི་ཆེ་ན་ཡང་། དོན་གྱི་མཛེས་པ་དེ་ཁོ་ན་གཞན་ལས་ཁྱད་ཏུ་
འཕགས་པར་མཐོང་ངོ། །

མདོར་བསྡུས་ན། ངེས་དོན་གྱི་ཕན་བདེ་འདོད་མཁན་ཞིག་ཡིན་ཕྱིན། རང་ཉིད་
ལ་རྒྱ་འབྲས་ཀྱི་གནས་ལུགས་གཞིར་བཟུང་བའི་མི་ཆེའི་ལྟ་བུ་ཞིག་ངེས་པར་ཆགས་

དགོས་སོ་ཞེས་པ་འདི་ནི། བང་བསྟན་ཚད་མ་རིག་པའི་འབྲས་ཏྟགས་ཡང་དག་གི་
དགོས་འདུན་རྣམས་མ་ཞེས་ཏུ་ངོས་འདོན་རིགས་པར་སྟམ་པས། མི་རྣམས་ཀྱི་མི་ཚེའི་
ལྷ་བ་ལ་རྒྱ་འབྲས་ཀྱི་རིགས་པའི་ཤུན་སྟོབས་ལེགས་པོར་ཐེབས་ན་ནི། མི་དང་མིའི་
འབྲེལ་བ་པན་ཚུན་པན་སེམས་ཀྱི་རྩ་བ་ཅན་དང་། སྤྱི་ཚོགས་དང་སྤྱི་ཚོགས་ཀྱི་
འབྲེལ་བ་པན་ཚུན་ཞི་མ་སྟུན་ཀྱི་ངོ་བོ་ཅན་དང་། རིག་གནས་དང་རིག་གནས་ཀྱི་
འབྲེལ་བ་པན་ཚུན་དཀྱེལ་ཡངས་ཀྱི་སྤྱིང་སྟོབས་ཅན་བཅས་སུ་ཕྱོགས་ངེས་པའི་ཚོས་
ཉིད་ཅིག་ལ་སྟོབ་དཔོན་མཚོག་གིས་ཡིད་ཆེས་མཛད་ཡོད་པར་འདུག།

འོན་ཀྱང་། དགོས་པ་དེ་ཅུ་མ་གྱིས་སྐྱེས་བུ་སྐྱེར་རེ་རེའི་མི་ཚེའི་ནང་དུ་བང་པའི་
སྟན་མོང་མིན་པའི་ལྷ་གྲུབ་ཉམས་ལེན་བྱས་པ་མཚོན་མི་རུས་ཏེ། དེ་ཅུ་མ་ནི་སྤྱིར་
བཏང་གི་མི་ཚོས་ཀྱི་གནས་ལུགས་ཅུ་ཡིན་ལ་སྟན་མོང་གི་དགོས་འདུན་ཆེས་
རགས་པ་ཞེས་ཀྱང་ཡིན་ཏེ། མི་རྣམས་ལ་རབས་སྤྱོད་བཟང་དགོས་ཚུལ་དང་། རྒྱ་
འབྲས་བཅི་སྤྱང་དགོས་ལུགས། པན་སེམས་དང་ལྷག་བསམ་གྱིས་བརྒྱན་དགོས་
ཚུལ་སོགས་ཀྱི་བསྐྱབ་བྱ་ཅུ་མ་ནི་འཇམ་སྤིང་འདིའི་རིག་གནས་ཀྱི་ལ་སྟན་མོང་དུ་
ཡོད་པ་ཞེས་ཀྱང་ཡིན་པས་སོ། །

དེས་ན། བང་བསྟན་མཚན་ཉིད་རིག་པ་ལས་བཤད་པའི་སྟན་མོང་མིན་པའི་མི་
ཚེའི་དགོས་འདུན་ནི། ཐར་པ་ཞེས་པའི་བརྗོད་དོན་འདི་ཉིད་དང་ཁ་འབྲལ་ཐབས་མེད་
ལ། དེ་ཡང་གཞི་རྒྱ་བདེན་བཞིའི་འདུག་ལྟོག་གི་རྒྱ་འབྲས་ཀྱི་འབྲེལ་བ་ལ་བརྟེན་
ནས་གཏན་ལ་པབ་པ་ཞེས་ཡིན་ཕྱིར། རྒྱ་འབྲས་ཀྱི་གོ་བའི་རྒྱང་གཞི་ནི་ལུགས་འདིའི་
ཐར་པ་དང་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པའི་རྣམ་གཞག་ཀྱི་སོག་རྩ་དུ་གྱུར་ཡོད་དེ། ཞེས་

བར་ལོག་ཏུ་འཆད་དོ། །

གསུམ། རང་བཞིན་གྱི་ཉམས་སྐྱེད་པ།

< <ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ> > ཏུ། "རང་བཞིན་ཡོད་ཅེས་དང་། །འགྲེལ་བ་ཅན་གྱི་
རོ་བོ་ཡང་། །"ཞེས་བྱུང་བས་ནི། དེ་ལྟར་ཉམས་བྱུང་འགྲེལ་གྱི་འགྲེལ་བ་བྱུབ་པའི་འབྲས་
ལུ་གང་དག་ལྷུ་དེ་དང་དེའི་གོ་བྱེད་ཏུ་མ་ཟད། བདག་གཅིག་འགྲེལ་གྱི་འགྲེལ་བ་བྱུབ་
པའི་ཚོས་གང་ཞིག་གྲང་རང་གི་འགྲེལ་རྒྱ་དེའི་དཔོག་བྱེད་དམ་གོ་བྱེད་ཡིན་ཅོ་ཞེས་
གྲང་བཤད་ཡོད་པ་རེད།

དེ་ཡང་ཚོས་ཅན་གསུགས་ལ་ཆག་བཞག་ན། དེ་མི་ཉམས་པ་ཡིན་པ་དང་། དེ་རྒྱ་
ལས་སྐྱེས་པ་ཡིན་པ་གཉིས་ཀ་ནི་རང་ཉིད་ཡོད་པ་ཅེས་ནས་གསུགས་དེ་ལ་རང་ཆས་
ལྷུ་བྱུབ་བསྟན་ཡོད་པས། གལ་ཏེ་གསུགས་དེ་ཉིད་མི་ཉམས་པ་ཡིན་པ་ལས་སྐྱེས་ན། དེ་
རྒྱ་ལས་སྐྱེས་པ་ཡིན་པ་ལས་གྲང་སྐྱོག་དགོས་ཤིང་། དེ་བཞིན་ཏུ་དེ་རྒྱ་ལས་སྐྱེས་པ་
ཡིན་པ་ལས་སྐྱོག་ན། དེ་མི་ཉམས་པ་ཡིན་པ་ལས་གྲང་སྐྱོག་འགྲོ་བ་ནི་ཚོས་ཉིད་གྱི་
གནས་སྟངས་ཤིག་ཡིན་པའི་ངོས་འཛིན་ལ་བརྟེན་ནས། གསུགས་ཚོས་ཅན། མི་ཉམས་
སྐྱེ། ལྷུ་ལས་སྐྱེས་པ་ཡིན་པའི་བྱེད། ཞེས་པའི་སྐྱོར་བ་འདི་ནི་གསུགས་གྱི་རང་བཞིན་
གྱི་ཆ་ཤས་གཅིག་གི་སྐོར་ནས་གསུགས་གྱི་རང་བཞིན་གྱི་ཆ་ཤས་གཞན་ཞིག་དཔོག་
བྱེད་གྱི་ཉམས་ཡང་དག་ཏུ་བཤད་ཡོད་པ་རེད།

འདུས་བྱས་གྱི་ཚོས་རྣམས་ལ་རང་བཞིན་གཅིག་པ་དང་། བདག་ཉིད་གཅིག་པ།
རྣམས་གཅིག་པ་སོགས་དོན་གཅིག་ཏུ་འདོད་པ་ནི། བདག་བསྟན་ཚད་མ་རྣམས་པའི་ལུ་ལ་
གྱི་ཁྱད་པར་འདོད་ཚུལ་གལ་ཆེན་ཞིག་ཡིན་པར་མ་ཟད། བདག་ཉིད་གཅིག་དང་མ་

དང་གི་བཤད་ཚུལ་འདིས་ནི་གནའ་རབས་རྒྱ་གར་གི་མཚན་ཉིད་རིག་པའི་ཁྲིད་
དུའང་གདན་ཐོབ་ངེས་ཅན་ཞིག་ཀྱང་བཟུང་ཡོད་པར་སྣང་སྟེ། དཔེར་ན། བྲངས་ཅན་
གིས་རྒྱ་ལྗོངས་བདག་ཉིད་གཅིག་པར་འདོད་ལ། བད་པའི་སྡེ་པ་ཀུན་གིས་རྒྱ་ལྗོངས་
ཡིན་ཕྱིན་ངེས་པར་དུ་བདག་ཉིད་ཐ་དད་ཡིན་དགོས་པར་འདོད་པ་ལྟ་བུ་དང་། དེ་
བཞིན་ནང་བསྟན་པའི་སྡེ་ནང་ཁུལ་ལ་མཚོན་ན་ཡང་། གྲུབ་མཐའ་གཞན་ཀུན་དང་མི་
འབྲ་བར། སེམས་ཅམ་བ་དང་རྣལ་འབྱོར་སྲོད་པའི་རང་རྒྱུད་པ་གཉིས་ཀས་གཟུགས་
སེམས་བདག་ཉིད་གཅིག་ཏུ་འདོད་པ་ལྟ་བུ་སྟེ། རང་བཞིན་དང་བདག་ཉིད་གཅིག་
ཚུལ་གི་སློང་ནས་ནི་གནའ་བོའི་རྒྱ་གར་གི་མཚན་ཉིད་རིག་པའི་གྲུབ་མཐའ་ཁག་གི་
བར་ལ་འདར་མ་ཐུན་ཐབས་མེད་པའི་དགག་སྐྱབ་གི་ལོ་རྒྱུས་རིང་བོ་བྱུང་ལྟོད།

རྟག་མི་རྟག་གི་ཚོས་ཐམས་ཅད་ལ་རང་རང་གི་བདག་ཉིད་གཅིག་པའི་ཆ་ཤས་
མང་བོ་ཡོད་ལ། འདུས་བྲས་རྣམས་ལ་འདར་མེ་ཆ་བའི་རང་བཞིན་ཡིན་པ་དང་། རྒྱ་
གཤེར་བའི་རང་བཞིན་ཡིན་པ་ལྟ་བུ་རང་རང་ལ་བྱེ་བྲག་ཏུ་གཞན་དང་མ་འདྲེས་པའི་
བདག་ཉིད་གཅིག་པའི་ཁྲིད་པར་བཟང་གིས་མི་ལང་བ་ཞིག་ཡོད་ངེས་པ་གོར་མ་ཆག་
པ་རེད། འོན་ཀྱང་ < <ཚད་མ་རྣམ་འབྲེལ> > ལས་རང་བཞིན་གི་རྟགས་ཡང་དག་
འཆད་པའི་སྐབས་སུ་ནི། འདུས་བྲས་ཀུན་ལ་ཁྲུབ་པའི་ཁྲིད་ཚོས་མི་རྟག་པའི་གནས་
སྣངས་ཉིད་ལ་གཞི་བཅོལ་ཏེ། ལྷགས་འདིའི་རང་བཞིན་གི་གཏན་ཚིགས་བཤད་ཡོད་
པ་དེར་བརྟགས་ན། རང་བཞིན་གི་རྟགས་ཡང་དག་གཏན་ལ་པབ་བ་དང་འབྲེལ་ནས།
འདུས་བྲས་ཐམས་ཅད་མི་རྟག་པར་ལྟ་བུ་བའི་ལྟ་བ་དེ་ལ་གཏན་ཚིགས་གི་སྐྱབ་བྱེད་
རྒྱས་པར་འབོད་འདོད་པའི་ཀུན་སློང་མཐོང་བུབ་གི་འདུག

ཡིན་ཏེ། ཚོས་གང་ཞིག་རྒྱ་རྒྱུན་ལས་སྐྱེས་སྤྱིན་སྐྱད་ཅིག་ལ་མོ་ཙམ་ལའང་རྟག་
བའི་རང་དུ་སྡོད་མི་སྤིང་བ་དེ་ཚོས་ཉིད་གྱི་གནས་སྤངས་ཤིག་ཏུ་གསལ་བར་བསྟན་བ་
དེས་ནི། <<མདོ>> ལས། “དགེ་སློང་དག་གང་ཅུང་ཟད་སྐྱེ་བའི་བདག་ཉིད་ཅན།
དེ་ཐམས་ཅད་ནི་འགག་བའི་ཚོས་ཅན་ཡིན་ནོ། །”ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། མི་ཚེ་མི་
རྟག་བར་འཛིན་བའི་ནང་བའི་མི་ཚེ་ལྟ་ཆུང་ལ་དེ། དངོས་པོ་ཀུན་ལ་བྱུང་བའི་ཚོས་ཉིད་
གྱི་སྡོད་ལུགས་ཤིག་གི་རྒྱ་བ་སྡོངས་དང་སྦྱར་ནས་སློང་གིན་བར་སྦྱང་།

རང་བཞིན་གྱི་གཏན་ཚིགས་ཡང་དག་གི་སྐོར་བཤད་དུས། བར་བསྟན་ཚད་མ་
རིག་པ་ལ་ཆ་རྒྱས་ཡོད་མཁན་ཀུན་གྱི་སེམས་ལ་སྐྱ་རྟག་མི་རྟག་གི་ཚོད་པ་དེ་རང་
ལུགས་གྱིས་འཁོར་ངེས་པ་རེད། དེ་ནི་གནའ་བོའི་རྒྱ་གང་དུ་སྤྱི་རང་བཞིན་ཅི་ཡིན་
གྱི་བརྟག་ཞིབ་ཁྲིད་དུ། རྒྱ་སྐད་ཅིག་སྐད་ཅིག་ལ་འགྲུར་དང་མི་འགྲུར་གྱི་ཚོད་སློང་
སྡོང་བྱུང་བ་དེས་ལོས་ཡིན། གངས་ཅན་པས། རྒྱ་ནི་ནམ་མཁའི་ཡོན་ཏན་ཉིད་དེ། ལས་
མཁས་གར་བྱུང་བ་སྐྱས་བྱུང་བས་སྤྱི་ལོ་པོ་ཡང་མི་འགྲུར་བའི་ཚོས་ཅན་ཉིད་དོ་ཞེས་
སུ་སྐྱ་བར་བྱེད་པ་དང་། བར་བའི་སློབ་དཔོན་དབྱིག་གཉེན་གྱིས་ཀྱང་སྤྱི་རྒྱལ་མེད་
བར་བཤད་ཆུང་ལ་བཅས་ལ་དབག་ཚེ། རྗེས་དབག་གི་རིགས་ལམ་དོས་ནས་བརྟགས་
ན་སྤྱི་དངོས་གྱི་ཉེར་ལེན་ནི་གཟུགས་ཅན་གྱི་ཚོས་གཞན་ལས་ཅུང་འཛོག་དཀའ་བ་
ཞིག་ཏུ་ཆགས་ཡོད་པའི་རྒྱུ་གྱིས། རྟག་མི་རྟག་གི་ཚོད་གཞིར་ཐེངས་མང་པོར་སྐྱ་
བསྐྱུང་བ་དེར་ཚོས་ཅན་རང་སྤྱི་དང་ནས་ཀྱང་གཟུགས་ཅན་གྱི་ཚོས་གཞན་དང་མི་འདྲ་
བའི་གནད་ཅིག་ཡོད་པ་ཡིན།

དེས་ན་རྒྱ་བསམ་འདྲིར་སྐྱ་དང་བྱུང་བ་ལྟ་བུ་མི་རྟག་པ་ཡིན་ཞེས་བཤད་པའི་མི་

རྟག་པ་དེ་ནི། ལུགས་འདྲིའི་སྤྲ་བའི་སྐད་ཅིག་གི་གོ་དོན་སྟེང་ནས་ངོས་བཟུང་བའི་མི་
རྟག་པ་ལ་གོ་རྒྱུ་ཡིན་ཕྱིར་བུམ་པ་ཐོ་བས་བཅོམ་ནས་ཞིག་པ་ལྟ་བུ་ལ་གོ་རྒྱུ་མ་ཡིན་
ཏེ། དེ་ཙམ་རང་རེ་སྐྱེ་བོ་ལས་འདི་མིག་གིས་མངོན་སུམ་དུ་མཐོང་བུ་བ་ལེན་ཕྱིར་
རྗེས་དཔག་གིས་དཔྱོད་པའི་དགོས་པ་མ་མཚེས་སོ། །

འདྲིའི་མི་རྟག་པ་ནི་ཤིན་ཏུ་སྤང་བའི་སྐད་ཅིག་མ་གཅིག་ལ་འདྲུང་མེད་དུ་
གནས་མི་སྲིད་པའི་དོན་དུ་གོ་སྟེ། དཔེར་ན། ར་ཚོ་ལོ་གཅིག་ལ་ངོ་མ་ཐུག་པའི་གྲོགས་
པོ་ཞིག་དང་འཕྲད་ཆོ། ཁོའི་ངོ་གདོང་ཅུང་ཟད་འགྱུར་འདུག་པའི་ཉམས་ཤིག་མངོན་
སུམ་དུ་མཐོང་བུ་བ་དེ་ལྟ་བུ་ནི་མི་རྟག་པ་རགས་པ་ཞིག་ཡིན་ན་ཡང་། རགས་པའི་
མི་རྟག་པ་དེ་ཉིད་སྤྲ་བའི་མི་རྟག་པ་སྤྲུག་གིས་དུ་མའི་རྒྱན་མ་སྤང་བ་ལས་ཕྱིར་མངོན་
བ་ཡིན་ཏེ། མི་དེའི་ངོ་གདོང་གི་དབྱིབས་དང་ཁ་དོག་གི་འགྱུར་བ་དེ་ནི་ལོ་དེའི་ལྷ་བ་
བཅུ་གཉིས་པོའི་རིང་ལ་རིམ་གྱིས་ག་ལེར་འགྱུར་བ་ཞིག་ཡིན་པ་ལས། ལྷ་བ་བཅུ་
གཅིག་གི་རིང་ལ་རྟག་པར་བསྐྱད་ནས་ལྷ་བ་གཅིག་གི་རིང་ལ་འགྱུར་སོང་བ་ཞིག་
མིན། དེ་བཞིན་ལྷ་བ་རེ་འདྲིའི་འགྱུར་བ་ཡང་ཉིན་སུམ་བཅུའི་རིང་ལ་རིམ་གྱིས་འགྱུར་
བ་ཡིན་པ་དང་། ཉིན་རེ་འདྲིའི་འགྱུར་བ་ཡང་རྒྱ་ཚོང་ཉེར་བཞིའི་རིང་ལ་རིམ་གྱིས་
འགྱུར་བ་ཡིན་པ་དང་། རྒྱ་ཚོང་རེ་འདྲིའི་འགྱུར་བ་དེ་ཡང་སྐར་མ་དུག་ཅུའི་རིང་ལ་རིམ་
འགྱུར་བུང་བ་ཡིན་པ་དང་། སྐར་མ་རེ་འདྲིའི་འགྱུར་བ་ཡང་སྐར་ཆ་དུག་ཅུའི་རིང་ལ་
རིམ་འགྱུར་བུང་བ་ཞིག་དང་། སྐར་ཆ་རེ་འདྲིའི་འགྱུར་བ་ཡང་དེའི་རྒྱན་གྱི་སྐད་ཅིག་མ་
རེ་འདྲིའི་རིང་ལ་རིམ་གྱིས་འགྱུར་བ་ལས་བུང་བ་སོགས་ཀྱི་སྒྲོན་ནས་བརྟགས་ན། ཤིན་
ཏུ་སྤྲ་བའི་སྐད་ཅིག་སྟེ། སོ་སོ་སྐྱེ་བོ་རང་ག་པའི་མངོན་སུམ་གྱི་ཡུལ་ལས་འདས་པའི་

སྐད་ཅིག་གཅིག་ལ་ཡང་མི་འགྲུར་བའི་སྐབས་ཤིག་འདྲིལ་ཏུ་མེད་པར་འདོད་པ་ཡིན།
གལ་ཏེ་དངོས་པོ་ཞིག་སྐད་ཅིག་སྐོ་གཅིག་གི་ཡུན་ལ་མི་འགྲུར་བར་སྡོད་ཐུབ་ན་ནི།
དེའི་ཕྱི་མའི་སྐད་ཅིག་ལ་འད་དེ་ཉམ་སྡོད་མི་ཐུབ་པའི་རྒྱ་མཚན་ཅི་ཡང་མེད་པས་ན་མ་
ཡང་མི་འགྲུར་བའི་ཚོས་སུ་ཐལ་ཚུལ་གྱི་རིགས་པས་བཀག་སྟེ། འདུས་བྱས་མཐའ་
དག་སྐད་ཅིག་མ་ཉིད་དུ་གྲུབ་པར་གསུངས་ཡོད།

ཡང་བཤད་ན། དངོས་པོ་རྣམས་མཚམས་མི་ཚད་པར་འགྲུར་གྱིན་པ་དེ་ནི་
དངོས་པོ་རྣམས་གྱི་སྟེང་དུ་རྒྱ་ཡིས་མ་བསྐྱེད་པའི་སྐད་ཅིག་སྐོ་ཚམ་ཡང་མེད་པས་
ཡིན་པར་འདོད་དེ། སྐད་ཅིག་སྐོ་ཕྱི་ཤིན་ཏུ་སྐོ་བ་དག་ཀྱང་རྒྱ་སྐོ་སྐོ་མ་སྐོ་མ་ལས་འགྲུང་
གིན་པ་ཡིན་ཕྱིར་སྐད་ཅིག་གཅིག་རྒྱ་ལས་གསར་དུ་སྐྱེས་པ་ནི་དེའི་སྐད་ཅིག་སྐོ་མ་
འགྲུར་བའི་མཚོན་རྟགས་ཁོ་ནར་གྲུར་ཡོད་པས། སྐོ་འགྲུས་རྟགས་གྱི་རིགས་པས་
དངོས་པོ་རྣམས་རང་རང་གི་རྒྱ་རྒྱུན་ལས་སྐྱེ་བར་གཏན་ལ་ཐབ་པ་དེས་ནི། སྐོ་བའི་མི་
རྟག་པ་བསྐྱབ་པར་བྱེད་པ་ལ་རྒྱ་མཚན་གྱི་མང་གཞི་དེས་ཅན་ཞིག་བཏོང་ཡོད་པ་
ཡིན་ནོ།

མདོ་སྐོ་པ་ཡན་གྱི་ནང་བའི་གྲུབ་མཐའ་སྐོ་པ་མཐའ་དག་གིས། འདུས་བྱས་
རྣམས་རང་གྲུབ་ཚམ་ནས་མི་སྡོད་པར་འདོད་ཕྱིར་སྐོ་བའི་མི་རྟག་པའི་དོས་འདྲིན་ཚམ་
གཅིག་མཚུངས་སུ་ཡོད་ན་ཡང་། བྱེ་བྲག་ཏུ་སྐོ་བ་རྣམས་གྱིས་འདུས་བྱས་ལ་སྐད་
ཅིག་གསུམ་པ་གནས་པའི་སྐད་ཅིག་ཟེར་བ་ཞིག་ཁས་ལེན་པ་ཡིན་པས། སྐོ་བའི་མི་
རྟག་པའི་འདོད་ཚུལ་ཐད་ནས་ཀྱང་ནང་བའི་གྲུབ་མཐའ་བཞི་ཀ་ནི་གཅིག་མཚུངས་སུ་
ཚགས་སུ་བཅེད་པ་རེད།

རང་བཞིན་གྱི་ཉམས་ལང་དག་གི་དཔེར་མཚོན་དུ། སྐྱ་ཚོས་ཅན། མི་ཉམས་སྟེ།
བྱས་པའི་སྤྱིར། ཞེས་པའི་གཏན་ཚིགས་འདི་ཉིད་བཀོད་ཡོད་ལ། མི་ཞིག་གིས་སྤྱིའི་
ཚོས་ཉིད་གྱི་གོ་བའི་ཐད་ནས་གང་བྱས་པ་ཡིན་ཚད་མི་ཉམས་པ་ཡིན་པར་རྟོགས་ཀྱང་།
བྱས་པར་ཀྱང་པའི་བྱེ་བྲག་གི་ཚོས་སྤྱིའི་སྟེང་དུ་ཉམས་མི་ཉམས་ཐག་མ་ཚོད་པའི་བར་
སྐྱགས་དེར། གཏན་ཚིགས་དེས་བསྐྱབ་ན་གཞི་སྤྱིའི་སྟེང་དུ་མི་ཉམས་པ་རྟོགས་སྐྱབ་
ཅེས་ལུགས་འདིས་འདོད་པ་ཡིན་མོད། བྱས་པ་ཡིན་ཚད་མི་ཉམས་པར་དེས་ནས་སྐྱ་
ཉམས་མི་ཉམས་ཐེ་ཚོམ་གྱི་སློབ་ཞིག་རི་ལྟར་འབྱུང་སྟེ། སྐྱ་ཡང་མི་ཉམས་པ་མ་ཡིན་ནམ་ཞེས་
ཟེར་ནས་ཀྱང་ལུགས་འདིའི་གཏན་ཚིགས་འགྲོ་བྱོགས་ལ་དོགས་སློང་བྱེད་མཁན་
ཡང་ཡོད་པར་འདུག།

འོན་ཏེ་མི་བྱེ་བྲག་པ་ཞིག་གི་ཤེས་རྟོགས་འཕེལ་རིམ་གྱི་ཁོད་དུ། དེ་དང་དེ་འབྲའི་
བསམ་སློབ་གནས་རིམ་རྟོག་འཛིང་ཅན་སྤྱི་ཚོགས་ཤིག་ཡོང་དེས་པའི་གནད་དོན་
འགྲེལ་བརྗོད་གྱི་ཆེད་དུ། <<ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ>> ལས་རང་བཞིན་གྱི་ཉམས་
ཡང་དག་གི་ཉམས་ཚོས་གྱི་འགྲེལ་བ་ཞིབ་ཏུ་བཤད་ཡོད་ལ། དེ་ལྟར་སྤྱིའི་སྟེང་དུ་སྐྱ་
འདོགས་གཅོད་ཚུལ་དང་། བྱེ་བྲག་གི་སྟེང་དུ་སྐྱ་འདོགས་གཅོད་ཚུལ་གཉིས་གྱི་ཁྱད་
པར་ཞིབ་མོར་བྱེས་པ་དེས། ལུགས་འདིའི་གཏན་ཚིགས་རིག་པ་དང་སྤར་གྱི་སྤྱི་རོལ་
པའི་གཏན་ཚིགས་རིག་པའི་འགྲོ་བྱོགས་མི་མཚུངས་པའི་བྱེ་བྲག་གི་ཁྱད་ཚོས་གཞན་
ཞིག་ཀྱང་དཔོག་སྐྱབ།

གཞུང་འདིར་སྤར་འབྲས་ཉམས་གྱིས་དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་རྒྱ་རྒྱུ་གྱིས་བསྐྱེད་
པའི་ཚུལ་བཤད་ཅིང་། དེ་ནས་གང་ཞིག་རྒྱ་ཡིས་བསྐྱེད་པ་རྣམས་ནི་སྤྱད་ཅིག་ལའང་

རྟེན་པའི་ངང་དུ་མི་སྲོད་པའི་ངང་བཞིན་གྱི་འབྲེལ་བ་ཞིབ་ཏུ་གསུངས་པ་དེར་ཐང་ཀར་
བལྟས་ན། ཤེས་བྱའི་གནས་སྤངས་གང་ཞིག་ཅད་གཙོད་བྱས་པ་ཅམ་ལས་མ་འདས་
བ་ལྟ་བུ་ཞིག་ཏུ་སྒྲུབ་ན་ཡང་། ལེ་ལུ་གཉིས་པར། “དེ་སྤྱིར་མི་རྟེན་ལས་སྤྱད་
བསྐྱེལ། །”ཞེས་པའི་ཚིག་འདི་ཚོན་པ་ལ་དབྱུང་ཚེ། འདུས་བྱས་རྣམས་སྐྱད་ཅིག་
ལ་འདར་མི་སྲོད་པར་འགྱུར་གྱིན་པའི་ཤེས་བྱའི་གནས་སྤངས་དེ། ང་ཚོ་མི་རེ་རེ་དང་
མེས་མས་ཅན་རེ་རེའི་བདེ་སྤྱད་གི་གཞན་དོན་དང་འབྲེལ་བ་ཡོད་པ་ཞིག་ཏུ་ངོས་བཟུང་
བར་སྤང་བས། འབྲས་རྟེན་གས་དང་ངང་བཞིན་གྱི་རྟེན་གས་གཉིས་ཀས་ཀྱང་། ཚུལ་
གཞན་ཞིག་ནས་ནི་ནང་པའི་མཚན་ཉིད་བསམ་སློབ་སྤྱིའི་ངོས་ཤིག་ལྟོན་གྱི་ཡོད་པར་
འདུག།

དེ་ཡང་<<མདོ>> ལས། “དགོ་སློང་དག་གཟུགས་རྟེན་པ་ཡིན་ནམ། མི་རྟེན་
པ་ཡིན། བཟུན་པ་མི་རྟེན་པ་ལགས་སོ། །གང་མི་རྟེན་པ་དེ་སྤྱད་བསྐྱེལ་པ་ཡིན་ནམ།
བདེ་བ་ཡིན། བཟུན་པ་སྤྱད་བསྐྱེལ་པ་ལགས་ཏེ། གང་མི་རྟེན་པ་དེ་སྤྱད་བསྐྱེལ་པར་
རྣམ་པར་འགྱུར་བའི་ཚོས་ཅན་ལགས་སོ། །”ཞེས་ངི་སྐྱད་གསུངས་པ་ལྟར། འདི་ནས་
ཀྱང་ང་ཚོའི་ལུས་དང་སྤྱི་མཆེད། ཁམས་དང་དབང་སོ། རྒྱ་ལུས་ལོངས་སྤོད། ཚེ་དང་
བསོད་ནམས་བཅས་ཡོད་ཚད་ནས་ཡོད་ཚད་འགྱུར་བའི་ཚོས་ཅན་ཞིག་ཏུ་ཚོད་སྤྱད་
གྱི་རིགས་པས་གཏན་ལ་ཐབ་ནས། འགྱུར་བ་དེ་ཡང་རྒྱ་སྤྱ་མ་སྤྱ་མ་ལས་བྱུང་བའི་
འབྲས་བུའི་བརྗེ་སློང་ལྟ་བུ་ཞིག་ཏུ་བཤད་པར་མ་ཟད། ད་ལྟའི་ང་ཚོའི་གནས་ལུས་
ལོངས་སྤོད་མཐའ་དག་གི་རྒྱ་ནི་སྤྱད་བསྐྱེལ་བའི་ཅ་བ་ཅན་གྱི་ལས་དང་ཉོན་ལོངས་
ཡིན་པས། སྤྱི་བ་དང་། ལྷ་བ། ལྷ་བ། འཆི་བ་སོགས་ལུ་ཅག་གི་ཡོད་ཚད་ལས་ཉོན་གྱི་

རྒྱུ་ལ་བརྟེན་ནས་དབང་མེད་དུ་འགྱུར་དགོས་པའི་རང་བཞིན་འདི་ཉིད་ཤིན་ཏུ་སྤྲུག་
བསྐྱེད་པ་ཉིད་དོ་ཞེས་ཀྱང་བསྟན་ཡོད་པ་རེད།

གོ་སློབ་བར་བཤད་ན། རང་རྒྱུད་མ་ཞི་བར་བྱེད་པའི་ཉོན་མོངས་པའི་སེམས་ཀྱི་
རྗེས་སྤྱོད་དབང་མེད་དུ་རྒྱུག་དགོས་པའི་མི་ཚོ་ནི། འཕྲུལ་གྱི་སྦྱིད་སྤྲང་ཐོན་བྱ་རེའི་བྱིར་
དུ་དེ་ལས་བརྒྱ་འགྱུར་གྱི་སྤྲུག་བསྐྱེད་མང་པོ་དང་ལེན་བྱ་དགོས་པ་ཞིག་ཏུ་གྱུར་ཡོད་
པས། དེ་ནི་དོན་ལ་སྤྲུག་བསྐྱེད་པའི་རང་བཞིན་དང་བཅས་པའི་མི་ཚོ་ཞིག་ལས་མ་
འདས་པ་ཡིན་ཞེས་བཤོ། །ནམ་ཞིག་ན། ང་ཚོ་ཡང་དངོས་པོའི་གནས་ལུགས་མཁྲེན་
པའི་རྟོགས་པ་གསལ་བ་ཞིག་ལ་བརྟེན་ནས། སེམས་ཀྱི་འཕྲོ་འདུ་ཡོད་ཚད་ལྡོད་ཤིག་
གཏང་གནས་སྐྱབ་པའི་རིམ་བཤེན་ལ་ཐོན་དུས། གཞི་ནས་རང་ཉིད་རང་ལ་དབང་བའི་
བདེ་སྦྱིད་རྣམས་མའི་གོ་འཕང་ཞིག་ཐོབ་པ་ཡིན་པས། དེ་དུས་ཀྱི་ལུས་སེམས་ཀྱི་འགྱུར་
བ་དག་ཀྱང་སྐྱད་ཅིག་སྤྱི་བཤོད་པའི་རིམ་བཤེན་ལས། ཉོན་མོངས་པའི་སེམས་ཀྱི་
གཞན་དབང་དུ་སོང་བའི་འགྱུར་བ་ཞིག་ཡིན་མི་སྲིད་པ་ཡིན་པ་ལུགས་འདིས་འདོད་
དོ། །

དེ་ལྟར་འདུས་བྱས་མཐའ་དག་སྐྱད་ཅིག་སྐྱད་ཅིག་ལ་འགྱུར་བའི་རང་བཞིན་དེ།
ང་ཚོ་སྤྲུག་བསྐྱེད་པའི་གཞན་དབང་ཅན་ཞིག་ཡིན་པའི་དོས་འཛིན་གྱི་རྒྱུན་ཏུ་སྤྲུར་བ་
དང་ཆབས་ཅིག་ཏུ། ང་ཚོར་སྤྲུག་བསྐྱེད་པ་སྤྲུག་བསྐྱེད་དུ་མཐོང་བའི་ཤེས་རབ་ཅིག་
རྙེད་དགོས་ཚུལ་གྱི་རེ་སྐྱེས་མཚན་བཤེས། ལྷོགས་གཞན་ཞིག་ནས་འདུས་བྱས་
རྣམས་འགྱུར་བའི་རང་བཞིན་དང་ལྡན་པ་འདི་ནི། ང་ཚོའི་དེས་བཤོན་གྱི་རེ་བ་ཁོ་ན་
ཡིན་ཚུལ་གྱི་འདོད་ལྷོགས་ཀྱང་འཛིན་གྱི་ཡོད་དེ། གལ་ཏེ་འདུས་བྱས་རྣམས་ལ་

འགྲུར་རྒྱ་མེད་ན། ང་ཚོའི་མི་ལམ་དང་རེ་འདུན་ཡོད་ཚད་འབྲུག་རེངས་སུ་སོང་བ་
དང་བྱུང་བར་མ་མཆིས་ན་ཡང་། བཟང་དན་ལེགས་ཉེས་ཀྱི་འདུས་བྲས་ཡོད་ཚད་རྒྱ་
དང་རྒྱེན་ལ་བརྟེན་ནས་བསྐྱུར་རུང་ལ་འགྲུར་རེས་པའི་ཚོས་ཉིད་ཅན་དུ་གྲུབ་པ་དེས།
ང་ཚོར་ཡང་གནས་དང་གནས་མིན་དཔྱོད་པའི་སློབ་གྲོས་ལ་བརྟེན་ནས་གཏན་དུ་མ་
འོར་བའི་ལམ་ཞིག་རང་གི་ཚེ་ལོས་དུ་བདམ་རྒྱུའི་སློབས་པ་བསྐྱེད་པ་མ་ཡིན་ནམ།

གཞན་དུ་འདུས་བྲས་ཐམས་ཅད་སྐད་ཅིག་ལ་ཡང་མི་སྲོད་པའི་དོན་དངོས་ཀྱི་
གནས་ཚུལ་འདི་ལ་གཞིགས་ནས་ནི། ང་ཚོ་སུ་ཡིན་ཡང་ཚེ་སློབ་གི་ཉེན་ཁ་དང་
དབྱེར་མེད་དུ་སྐྱབ་ཅིག་འགྲོགས་བཞིན་པའི་རང་བཞིན་ལ་བསམ་སྒྲོའི་འཁོར་དགོས་
པར་མཐོང་སྟེ། མ་གཞི་འཆི་བ་མི་རྟག་པ་དེ་རགས་པའི་མི་རྟག་པ་ཞིག་ཡིན་ཀྱང་
རགས་པའི་མི་རྟག་པ་རྣམས་ནི་སྤྲ་བའི་སྐད་ཅིག་གི་འགྲུར་བ་ཚོགས་ནས་བྱུང་བ་
ཞིག་ཡིན་པས། འུ་ཅག་གི་ཉི་མ་རེ་རེའི་དུས་ཚོད་ཀྱི་སྐར་ཆ་རེ་རེ་དང་། དབྱུགས་ཀྱི་
རྒྱ་བ་རེ་རེ་བཞིན་འཆི་བ་དང་ཐག་ཉེ་བའི་རྒྱུ་རྒྱ་འགྲོ་ཡི་ཡོད་དེ། འདུས་བྲས་ཀྱི་
འགྲུར་བ་ཀུན་ལ་རྩ་བའི་ཆ་ནས་སྤྲིས་འབྲུང་གི་རྒྱུ་གཞན་མི་དགོས་པར་སྐྱེས་ཅོམ་
ཉིད་འཇིག་པའི་རྒྱ་རྒྱ་ཆགས་ཡོད་པའི་སྤྱིར་རོ།

དེང་སྐབས། གསལ་འཕྲིན་དག་གི་ཁ་སྤྲེས་མ་ཐག་ཏུ་འཕྲིན་གསལ་མང་ཤོས་ནི་
མིའི་ཚེ་སློབ་གི་ཆག་འཇིག་དང་འབྲེལ་བ་ལ་སྟག་སྟེ། ཡུལ་སློབ་གསལ་གང་དང་གང་དུ་
ས་ཡོམ་བརྒྱབ་པ་དང་། ཚུ་ལོག་བརྒྱུགས་པ། རི་རུར་བ། མེ་ཤོར་བ། རྒྱུངས་འཁོར་
དང་གནས་བྱ་མེ་འཁོར་སོགས་ལ་ཆག་སྐྱོན་ཤོར་བ། འགང་རྣམས་བགའ་བ་སོགས་ཀྱི་
གནས་ཚུལ་ཉིན་རེ་ལས་ཉིན་རེར་མང་བར་འདུག་གནས་ཚུལ་དེ་དག་ནི་ང་ཚོ་ཐེ་བའི་

མི་ཡི་ལྷན་གྱི་ཁྲིམ་ཚང་འདིའི་ནང་དུ་བྱུང་དང་འབྱུང་བ་ཞིན་པ་འདི་ལྟར། རང་ཚོ་ཡང་རྒྱན་དུ་གནས་ཚུལ་དེ་དག་གི་བར་ན་ཆེ་སློག་གི་ཆག་འདྲིག་དང་འགྲོགས་ནས་བསྐྱད་ཡོད་པས། དེ་རིང་གི་ཁོ་ཚོའི་རྒྱན་རན་དེ་ཅི་སང་ཉིན་གྱི་རང་ཚོར་མི་འབྱུང་ཞེས་སུ་ཞིག་གིས་སྒྲ་བར་སློབས།

མི་ལ་ལས། རང་ཚོ་འཆི་ངེས་པའི་གནས་ལུགས་ཙམ་སྤྲུལ་གྲུང་ཤེས་པས་དེ་ལ་བཤད་རིན་མེད་པར་འདོད་ན་ཡང་། རང་ཚོས་རྒྱན་དུ་རང་ཉིད་ལ་དུས་ལྷན་རིང་པོའི་འཚོ་ཐབས་ཀྱི་འཆར་གཞི་རྒྱན་ཆགས་སུ་བཞེད་སློག་གྲུང་གིན་པ་དང་། ལས་སུ་བྱ་བ་མཐའ་དག་ཕྱི་བཤོལ་དང་ལེ་ལོའི་དབང་དུ་གཏོང་གིན་པ་སོགས་ཀྱི་རང་ཚུལ་འདིས་ནི། རྒྱག་འདྲིན་ཞིག་གིས་དབང་མེད་དུ་བཅིངས་ཡོད་པའི་སེམས་ཁམས་གསལ་བོར་མཐོང་ཐུབ་པས། རམ་འཆི་ངེས་མེད་ཀྱི་གནས་ལུགས་གྲུང་ནན་བཤད་ཀྱི་དགོས་པ་ཅན་ཞིག་དུ་སྤྲུལ་ལ། དེ་ལས་གྲུང་རྩ་བའི་རྩ་བ་ནི། རང་ཚོས་རང་ཉིད་ནས་འཆི་ངེས་མེད་དུ་ངོས་ཟེན་རྒྱ་ཙམ་མ་ཡིན་པར། རང་ཉིད་ནས་འཆི་ངེས་མེད་དུ་ངོས་ཟེན་པའི་སློང་དེས་རང་གི་མི་ཚེའི་ལམ་སློགས་དང་མི་ཚེའི་ལྷ་བ་ལ་ལྷགས་རྒྱན་ག་འདྲ་ཞིག་ཐེབས་རྒྱ་དེ་ཉིད་ཡིན་པ་རེད།

རང་ཚོ་ནི་མི་ཡི་ལྷན་ལ་ཁེར་རྒྱུ་དུ་ཡོང་མཁན་ཡིན་ལ། སྤར་ཡང་མི་ཡི་ལྷན་ལ་ཁེར་རྒྱུ་དུ་འགྲོ་མཁན་ཡིན་པས། ཡུན་རིང་སྟོད་དབང་མེད་པའི་རང་ཚོ་ནི་མི་ཡི་ལྷན་འདིའི་མགྲོན་པོ་ལ་སྤྲུལ་ཡིན་པ་གོར་མ་ཆག་པ་རེད། ལུ་ཅག་མི་ཡི་ལྷན་གྱི་ཚང་ཆེན་པོར་མགྲོན་དུ་བསྐྱད་པའི་དུས་ཚོད་དེ་རྒྱན་ལས་ཐག་ལས་དང་། མི་གསོད་ཐྲག་སློར་རམ། གཤོ་སྤྲུལ་ཐམ་གསུམ་སོགས་ཀྱིས་ཐད་པར་གྱུར་ན་ནི། འགྲོ་བའི་ཉིན་མོ་དེར་

རང་སེམས་ཀྱི་ཁུར་པོ་ལྗིད་ཉིག་ཉིག་ཡིན་རྒྱུ་རེད་ཨང་།

དེ་ལྟར་ཚེས་ལུགས་ཀྱི་དད་པ་ཡོད་མིན་ལ་མ་བརྟོས་པར། <<ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ>> དུ་རང་ཉིད་ཐེ་བའི་འདིག་རྟེན་འདིའི་ཕྱི་ནང་ཟླ་རགས་ཐམས་ཅད་སྐྱད་ཅིག་ལ་ཡང་མི་སྡོད་པའི་རང་བཞིན་ཅན་དུ་གཏུག་ཚིགས་ཀྱིས་བསྐྱབས་པ་དེ། དངོས་པོའི་གནས་ལུགས་སུ་བྱུང་བའི་བདེན་དོན་ཞིག་ཏུ་ཤེས་པའི་ངོས་ནས། ང་ཚོས་རང་ཉིད་མི་ཡུལ་དུ་འཚོ་བའི་ཉི་མ་རེ་རེ་དང་སྐར་ཆ་རེ་རེའི་དུས་ཚོད་ཀྱང་གཅེས་སུ་བཟུང་སྟེ། མི་ཡུལ་འདིའི་དོན་གྱི་རིན་པོ་ཆེ་དུ་བསྐྱབས་འོས་པའི་བྱང་བདེན་དང་། བྱམས་བཅེས་ལྷག་བསམ། མཛོད་དུངས་བཅས་ཀྱི་ལོངས་སྤོད་ལ་ཅེས་ཀྱང་རོལ་བྱུང་བ་གཞིར་བྱས་ཤིང་། རང་རང་གིས་བསྐྱབ་ན་འདོད་པའི་ལས་ལ་གང་སྤུར་གྱིས་བརྩོན་ཏེ། མི་ཡུལ་གྱི་མཛེས་སྤྱད་གིས་རང་ཉིད་ཀྱི་མི་ཆེ་བརྒྱན་ཅིང་། རང་ཉིད་ཀྱི་མི་ཚེས་མི་ཡུལ་ལ་མཛེས་སྤྱད་སྟོན་བྱུང་བ་ཞིག་སྤུར་ན་ཤིན་ཏུ་མི་ལེགས་སམ།

བཞི། མ་དམིགས་པའི་རྟགས་སྤྱེད་བ།

མ་དམིགས་པའི་རྟགས་ཀྱི་རིགས་བསམ་ནི། གཞི་རྩ་ནས་ང་ཚོའི་ད་ལྟའི་སློབ་འདི་ཅེས་གྱིས་ཤེས་བྱའི་གནད་ཟླ་རགས་མང་པོ་ཞིག་རྟོགས་མ་བྱུང་བར་ལུས་ཡོད་པའི་རྒྱུ་ལ་གཏུག་ཚིགས་ཀྱི་སྐྱབ་བྱེད་བཞོད་ནས། ད་ལྟ་མཛོན་དུ་གྱུར་པའི་སློབ་འཆར་སྤང་ཅམ་ཁོ་ནའི་རྗེས་སུ་འབྲངས་ཏེ། ཤེས་བྱའི་རྒྱུ་ལ་ལུགས་རི་སྟེད་ཅིག་ལ་འདི་དང་འདི་ཡིན་གྱི་ཁ་ཚོན་ཐད་དེ་བཅད་ན། ལམ་གྱི་གཡང་ས་ཆེན་པོ་གཞན་ཞིག་ཏུ་སྤུར་ཉེན་གྱི་བད་བཏང་ཡོད་པར་འདུག་གོ།

རང་རང་གི་མི་ཆེ་འདིའི་སྤོང་བའི་དབང་དུ་བྱས་ན་ཡང་། མཁས་དབང་དགོ་

ཚོས་ཀྱིས། "གྲེས་པའི་དུས་ནས་ཀླས་ཤིང་འཁོགས་པའི་བར། །སེམས་ཀྱི་འཁྲེང་སོ་
 ཅེ་ཅམ་བརྗེས་གྱུར་བ། །རང་གི་སྤོང་བས་དབྱུང་ན་ཤེས་བྱས་བས། །ད་ལྟའི་འཆར་
 རྫོང་འདི་ལ་ཡིད་རྟོན་ཅི། །"ཞེས་ཅི་སྐད་གསུངས་པ་བཞིན། འདས་ལོར་མིན་པར་ཐག་
 བཅད་ཀྱང་ད་ལོར་ཡིན་ཡིན་འདྲ་བ་དང་། ད་ལོར་ཡིན་པར་ཐག་བཅད་ཀྱང་སང་ལོར་
 མིན་པར་ཤེས་བ། མཚམས་རེར་ཡོད་པར་ཐག་བཅད་ཀྱང་ལན་རེར་མེད་མེད་འདྲ་བ་
 ལྟ་བུས་མཚོན། འགྲུར་བག་རྒྱུད་པའི་ད་ལྟའི་སློང་འདི་ག་ཅམ་ནི་གཏན་ཏུ་རྟོན་བྱང་བ་
 ཞིག་མིན་པའི་ཉམས་སྤོང་ལ་དཔགས་ནས་བསམས་ན། འཇུག་བ་ཅན་གྱི་སློང་གས་
 བ་འདིའི་འཇུག་སེལ་ལྟ་བུར་གཏན་ལ་པའ་བའི་མ་དམིགས་པའི་རྟགས་ཀྱི་ནང་དོན་
 དུ་སྐྱུམ་པའི་བསམ་སློང་ཆ་ལ་དོན་སྣང་ཤིན་ཏུ་ཆེ་བར་ཁོ་བོས་སྐྱུམ་སྟེ། དབྱ་མ་བ་
 རྣམས་ཀྱི་བརྗེས་ཆད་དུ་"སྣང་ཚུལ་དང་གནས་ཚུལ་མི་མ་སྟུན་བ"ཞེས་སུ་གྲགས་པ་
 ལྟར། སྐབས་དང་སྐབས་སུ་རང་ཅག་གི་རྒྱུད་ཀྱི་ཡུལ་ཅན་སློང་ལ་སྣང་ཚུལ་དང་། ཡུལ་
 རང་གི་དོན་དངོས་ཀྱི་གནས་ཚུལ་གཉིས་ཀ་མི་མ་སྟུན་པར་ཆགས་ཀྱིན་ཡོད་པའི་
 དངོས་ཡོད་བདེན་དོན་དེ་ནི། སློབ་དཔོན་ཡབ་སྲས་ཀྱིས་མ་དམིགས་པའི་རྟགས་
 གཏན་ལ་འབབ་པའི་རིགས་ལམ་གྱི་གཞི་འཇུགས་ས་ཡིན་པས་སོ། །

དཔེར་ན། <<ཚང་མ་རྣམས་འགྲེས་>> འདི་ནས་ཀྱང་། རང་བ་སྤྱིའི་འདོད་ཚུལ་
 ལྟར་ལས་ཀྱི་བྱས་པ་བསམས་ཀྱིས་མི་ཁྲུབ་པའི་རྒྱ་འབྲས་ཀྱི་ཚོས་ཉིད་དབང་གིས།
 འགྲོ་བ་སེམས་ཅན་གྱི་རིགས་ལའང་ང་ཚོའི་རྟགས་པའི་དབང་ཤེས་ཀྱིས་མཚོང་བུ་
 མི་སྟུབ་ཀྱི་རིགས་སྣ་ཚོགས་ཤིག་ཡོད་པར་འདོད་ཅིང་། འདོད་ཚུལ་དེ་ཉིད་ནི་མིའི་ད་
 ལྟའི་རྟགས་པའི་མཚོན་སྐྱུམ་གཅིག་ལུ་ཁོ་ན་ཚང་མར་འདོད་པའི་གནའ་ཤེའི་རྒྱ་གར་

གྱི་དངོས་གཙོའི་གྲུབ་མཐའ་རྒྱང་འཕེན་པ་དང་འགལ་རྒྱ་ཆགས་ས་ཞིག་ཏུའང་གྲུང་
ཡོད་པས། མི་སྣང་བ་མ་དམིགས་པའི་རྟགས་ཀྱི་སྐབས་སུ། གཞི་གང་ཞིག་ཏུ་སོ་སོ་
རང་ཉིད་ཀྱི་མིག་གིས་མ་མཐོང་བ་ཙམ་ལ་རྒྱ་མཚོན་དུ་བྱས་ནས། གཞི་དེར་ཤ་ཟ་ལྟ་
བུའི་སེམས་ཙན་གྱི་རིགས་གཞན་མེད་པར་དམ་བཅའ་བ་དེ་ནི། མ་མཐོང་བ་དང་མེད་
པར་མཐོང་བའི་དབྱེ་བ་འབྱེད་མ་ཤེས་པའི་རྩིང་རགས་ཙན་གྱི་མཚན་ཉིད་ལྟ་ལྟ་
ཞིག་ཡིན་ལུགས་ཀྱི་སྐབ་བྱེད་འཕྲོས་དང་བཅས་པ་བྱུང་ཡོད་པས། དེ་ནི་རྒྱང་འཕེན་
གྱིས་ཚད་མ་ལ་མངོན་སུམ་གཅིག་བྱུང་ཐག་བཅད་པའི་གྲུབ་མཐའ་དེར་གཟུགས་ནས་
བཏོན་པའི་དགག་སྐབ་ཀྱི་རིགས་པ་ཞིག་ཀྱང་ཡིན་པ་རེད།

ལུགས་འདིའི་དགོངས་ཚུལ་ལ། རྒྱང་འཕེན་གྱིས་མཛུགས་གྱི་གཞི་འདིར་ཤ་ཟ་ལྟ་
བུའི་སེམས་ཙན་གྱི་རིགས་གཞན་པ་ཞིག་མེད་པར་དམ་བཅས་པ་ནི་རང་གིས་མ་
མཐོང་བ་ཙམ་ལ་ཁྲུངས་བྱས་པ་ཡིན་ཞིང་། དེ་ནི་དངོས་སོ་རྣམས་ཀྱི་ཁོངས་སུ་གལ་
ཉེ་ཡོད་ན་ཡང་འུ་ཅག་གི་མིག་ལ་སྣང་དུ་རུང་བ་དང་མི་རུང་བ་གཉིས་ཡོད་པ་མ་
ཤེས་པའི་རྟགས་ཡིན་པར་འདོད་ཡོད། དཔེར་ན། སྐྱ་མ་ལྟ་བུའི་གཟུགས་རགས་པ་
རྣམས་ནི་གཞི་གང་ཞིག་ཏུ་ང་ཚོས་མ་མཐོང་བ་ཙམ་གྱིས་མེད་པར་ཐག་ཚོད་དེ། གཞི་
དེར་སྐྱ་མ་ལྟ་གཞི་གང་ཞིག་ཏུ་ང་ཚོའི་མིག་ལ་སྣང་དུ་རུང་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ལོ། ཁོཅ་ཀྱང་།
རྒྱ་བྱང་གྱི་མིག་འདིས་མཐོང་མི་རུས་པའི་ཤིན་ཏུ་སྤྲ་བའི་འབྲུ་སྤྲ་རྣམས་ནི། ལག་
མཐེལ་ལྟ་བུའི་གཞི་གང་ཡང་རུང་བར་རང་གིས་མ་མཐོང་བ་ཙམ་གྱིས་མེད་པར་ཐག་
གཙོད་མི་རིགས་ཉེ། ཡོད་ནའང་སྣང་དུ་རུང་བ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་ཟེར་བ་ཡིན།

དེ་ལྟར་མི་སྣང་བ་མ་དམིགས་པའི་རྟགས་ཀྱི་རིགས་པས་ནི། མ་མཐོང་བ་དང་

མེད་པར་མཐོང་བ་གཉིས་ལ་ཁྱད་ལྗེས་པའི་རིགས་ལས་གྱི་སྒོ་ནས། མདུན་གྱི་གཞི་
འདིར་ཤ་ཟ་ལྟ་བུའི་སེམས་ཅན་གྱི་རིགས་གཞན་དང་གཞན་ཡོད་མེད་ལྟ་བུའི་གནད་
དོན་དེ་དག་ནི། སྤེལ་སྤེལ་བའི་རྒྱ་ལྟམས་གྱི་ཚོས་ཉིད་ལ་དཔྱད་པའི་རྗེས་དཔག་གི་
ཤེས་རབ་ལ་བརྟེན་ནས་ཐག་གཅོད་དགོས་པ་ཉིད་ལས། ད་ལྟའི་མིག་དང་རྣ་བ་ལྟ་
བུའི་སྒོ་མངོན་སུམ་པ་དག་གི་བྱེད་ཚུལ་གྱིས་ཐག་གཅོད་མི་སྲུབ་པར་བཤད་པར་མ་
བད། ད་ལྟའི་མིག་སོགས་དབང་པོའི་ཡུལ་གྱི་ཁྱབ་ཁོངས་སུ་མཐའ་མེད་པའི་ཤེས་
བུའི་རྒྱ་ཁྲིམ་ཅི་ཅམ་འདུས་ཡོད་དམ་ཞེས་རྒྱར་བཤད་ཀྱང་ཡོད།

འདིར། “ཚད་མ་རྣམས་ནི་མི་འཇུག་པ། །མེད་ལ་མི་འཇུག་འབྲས་བུ་
ཅན། །གཏན་ཚིགས། །”ཞེས་དང་། “འཇུག་པ་སྒོ་སྒྲོན་ཅན་ཉིད་ལྱིར། །དེ་ཡི་རོ་བོ་མི་
དམིགས་ན། །འཇུག་པར་མི་བྱེད་ཅེས་བྱ་བས། །མི་དམིགས་པ་ནི་ཚད་མར་
བཤད། །བརྟན་བཅོས་སྐབས་དང་འབྲེལ་མེད་དང་། །དོན་རྣམས་དབང་བོ་ལས་
འདས་པ། །ཉགས་མེད་པ་ཅན་དེ་རྣམས་ནི། །”ཞེས་སོགས་བྱུང་བ་དེས། ཚོས་གང་
ཞིག་རང་ལ་བསྐྱལ་དོན་དུ་སོང་བྱིན། ཡོད་མེད་གང་རུང་དུ་དམ་བཅས་ན་ཡང་ཚིག་
ཅམ་དུ་བད་པ་དང་། བསྐྱལ་དོན་གྱི་ཚོས་རྣམས་ནི་གང་ལ་བསྐྱལ་དོན་དུ་སོང་བའི་
གང་བྱ་གི་དབང་པོའི་མངོན་སུམ་གྱི་སྒྲོན་ཡུལ་དུ་བྱེད་མི་རུས་ཤིང་། དེའི་རོང་དེ་
སྲུབ་གྱི་སྲུབ་ཉགས་སྲ་མ་གཉིས་ཀྱང་མི་འཇུག་པ་ཡིན་ཞེས་བཤད་དེ། མི་རྣམས་
གྱིས་རང་གི་འདོད་ཚུལ་གང་ཞིག་དམ་བཅས་པའི་དམ་བཅའ་དེ་ལ། མངོན་སུམ་གྱི་
ཉགས་དང་། རྗེས་དཔག་གི་ཉགས་གང་རུང་གི་ཤེས་བྱེད་རྣམས་དག་ཅིག་འཚོལ་རྒྱ་
ཤིན་ཏུ་གལ་ཆེ་བའི་འདོད་ཚུལ་ཀྱང་བརྟན་ཡོད་ལ། དེ་ལྟར་བརྟན་པའི་ལྷགས་ལས་

ཞི། རང་གི་དམ་བཅའི་ཞེན་དོན་ལ་སྐྱུབ་བྱེད་ཀྱི་རིགས་པ་རྣམ་དག་མེད་པར་བྱུང་
རྒྱལ་དུ་སྐྱུས་པའི་འདོད་ཚུལ་རྣམས་ལ་རྟོན་མི་རིགས་པ་དང་། འཛིག་རྟེན་ཁམས་
ཚེན་པོའི་ངོ་མཚར་གྱི་སྤང་རྩལ་མང་པོ་ཞིག་ད་ལྟའི་སློབ་རྒྱུ་འདི་ཙམ་དུ་མི་ཤོང་བས།
སུ་ཞིག་གིས་བསམ་བཞིན་དུ་བཅོས་པ་འདྲ་ན་ཡང་བཅོ་མཁན་སུ་ཡང་མེད་པའི་ཚེ་
སློབ་གྲིའི་མཚར་དང་། འཛིག་རྟེན་གྱི་ངོ་མཚར། རྟེན་འབྱུང་གི་ངོ་མཚར་སོགས་ལ་
མཐའ་རྒྱ་ཚོད་པའི་གོ་བ་ཞིག་རྟེན་ཕྱིར་དུ། མི་རྣམས་ཀྱིས་ད་ལྟའི་རིང་རགས་ཀྱི་སློ་
འདི་དག་གི་འཇུག་རྩལ་རྣམས་སྤ་ནས་སྤ་རུ་གཏོང་དགོས་པའི་རེ་འདུན་མཚོན་པ་
རེད།

དེ་ལྟར་རྟགས་ཀྱི་དགག་བྱའི་ཚོས་སུ་བཏགས་པའི་དོན་དེ། ཤེས་འདོད་ཚོས་
ཅན་གྱི་སྣང་དུ་སློབ་པའི་ཚོས་ཅན་དུ་སོང་བའི་གང་ཟག་གི་ཚད་མ་ལ་བལྟར་རུང་བ་
དང་མི་རུང་བའི་ཁྲད་པར་གྱི་ཐོག་ནས། མ་དམིགས་པའི་རྟགས་ལ། མི་སྤང་བ་མ་
དམིགས་པའི་རྟགས་དང་། སྤང་རུང་མ་དམིགས་པའི་རྟགས་གཉིས་ཀྱི་དབྱེ་བ་ཕྱེས་
ཡོད་ཅིང་། དེ་གཉིས་ནི་སྤ་སྤྱི་སྤང་དངོས་པོའི་གནས་རྩལ་ལ་སྐྱུར་བ་འདེབས་པ་དང་
སློ་འདོགས་པ་གཉིས་ཀ་སློང་ཕྱིར་དུ་བཤའ་བ་ཡིན་པ་རེད། འོན་ཀྱང་མཁས་དབང་
དགེ་འདུན་ཚོས་འཕེལ་གྱིས་ནི། “ཡོད་མཐའ་འགོག་པའི་སྤང་རུང་མ་དམིགས་
དང་། །མེད་མཐའ་འགོག་པའི་མི་སྤང་མ་དམིགས་གཉིས། །གཅིག་གི་རྣམ་གཞག་
གཅིག་གིས་བཞིག་མཐོང་ནས། །ཐ་སྙད་ཚད་གྲུབ་འཛོག་ལ་སློ་མ་བདེ། །”ཞེས་
གསུངས་ཏེ། རྟགས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་འདི་གཉིས་ཀྱང་སེམས་ཅན་གྱི་ལས་སྤང་ཐ་དང་
པའི་རིགས་པ་ལ་སྐྱུར་ན་རྩལ་སྤུང་གི་ཁོག་ཅི་ཡང་མེད་པས། ད་ལྟའི་སློབ་པ་གཞི་

ནས་གཞུག་ལྷན་པ་མི་བསྐྱེད་པ་ཅན་གྱི་ཚད་མའི་རྣམས་གཞུག་ཅིང་ཡང་འདྲིལ་མི་བཏུབ་
པའི་དོགས་སྒྲོང་མཚན་ཡོད་ན་ཡང་། ཚུལ་དེ་ནི་ནང་པའི་གྲུབ་མཐའ་དབྱེ་མ་པའི་ལྷ་
གྲུབ་གྱི་ཤིན་ཏུ་སྤྲོ་བའི་གནས་ཤིག་ཡིན་པས། འདིར་ཞིབ་བརྗོད་གྱི་དགོས་པ་མི་
མཚོང་ལ། སྐལ་བ་ཡོད་ན་དབྱེ་མའི་སྒྲོང་གྱི་ཚོམ་ཡིག་ཅིག་གཞན་དུ་གྲིས་ནས་དེའི་
སྒྲོང་ལ་བཞོ་སྐྱོང་གྱི་རྒྱུའི་འདུན་པ་ཤིན་ཏུ་ཆེན་པོ་ །

མི་སྲུང་དང་སྲུ་ཡིན་ཅུང་། ད་ལྟའི་སློབ་འདོན་སྲུལ་བ་འདི་ཅམ་རང་གི་ངོ་ལ་བསྟེན་
ནས་ཚད་མ་མཐར་ཐུག་ཏུ་འདོད་པའི་ལྷ་རྒྱལ་ལ་གནས་ཏེ། གཞུག་གྲུབ་གནས་སྤྲོ་
རགས་ཐམས་ཅད་དེས་ཐག་ཚོད་པར་སེམས་ན་ནི། མི་དེའི་ཤེས་རྟོགས་ཀྱི་རིམ་པ་
ཡོད་ཚད་པལ་ཆེར་ག་རྒྱགས་ཅན་གྱི་ཚོས་རགས་པའི་འདྲིལ་རྟེན་ཁོ་ན་ཞིག་ལས་
འདའ་ཐུབ་པའི་གནས་མ་དམིགས་ཤིང་། སྐྱེས་སུ་གང་དེའི་མི་ཚའི་དམིགས་ལྷུ་
ཡང་དབང་པོའི་ལྷུ་གྱི་ལོངས་སྤྱོད་ལ་འདུན་པ་ཁོ་ནས་བཅིངས་པ་ཞིག་ཏུ་འགྱུར་
ཉེན་ཆེ་བས། དེའི་འདྲིལ་རྟེན་ལྷ་རྒྱལ་དང་། མི་ཚའི་ལྷ་རྒྱལ། རིན་ཐང་ལྷ་རྒྱལ་བཅས་
གང་གི་ངོས་ན་ཡང་ནང་སེམས་ཀྱི་ཚོས་ཉིད་སྤྲོ་བ་དག་གི་འབྱུང་འབེལ་གྱི་རྣམ་
གཞུག་གི་འབྲུག་རྗེས་ཅམ་ཡང་ལྷག་དཀའ་ན། དེ་དང་དེ་འདྲའི་མི་དེ་ནི་རང་ཉིད་ཀྱི་ཆེ་
སྒོལ་གི་གྲུབ་ཆ་གཙོ་བོ་སྤང་མེད་དུ་དོར་པའི་བསམ་སྒོ་གང་ཞིག་གི་མཚུ་བ་སྟོན་ཁོ་
ནའི་བྱན་དུ་འགྱུར་སྲིད་པ་ཤིང་།

རྒྱ་མཚོན་དེའི་སྤྱིར་ན། སྐྱེ་བ་སྲ་སྤྱི་ཡོད་མེད་དང་། མིའི་དབང་པོའི་སྤྱོད་ལྷུ་དུ་
མ་གྱུར་པའི་སྤྱོད་བརྒྱུད་ཀྱི་འདྲིལ་རྟེན་གཞན་ཡོད་མེད། ལས་འབྲས་ཀྱི་རྣམས་གཞུག་
འཐད་མིན་སོགས་ཀྱི་བཤད་པ་ཡོད་ཚད་“ལྷ་ཚོས་སྐྱེ་བ་དག་གི་ལོངས་དང་”ཤིང་ཅམ་

བསྐྱོམས་ཚིག་འགོད་རྒྱུ་བྱས་ན་ནི་དེས་དོན་གྱི་སྒོ་མིག་ལྡན་པའི་གཏམ་དུ་མ་མཐོང་
སྟེ། དང་སྐབས་ཚན་རིག་ལག་རྩལ་དང་དངོས་པོའི་ལོངས་སྤོང་གི་གཞན་དབང་དུ་
ཚུད་པའི་འགྲོ་བ་མིའི་རིགས་ལ་མཚོན་ན། སྤར་ལས་ཀྱང་དོ་སྤང་ཆེན་པོས་རང་ཉིད་
ཐེ་བའི་འཇིག་རྟེན་འདིའི་ཆོ་སྲོག་གི་དོ་མཚར་དང་། གསང་བའི་རྟེན་འབྲེལ་སྤར་གསལ་
ཀུན་ལ་ཞིབ་ཏུ་དཔྱད་པའི་སྐོ་མོ་གསར་པ་ཞིག་འབྱེད་རྒྱ་ནི་ཤིན་ཏུ་གལ་ཆེ་བ་ཡིན་
གྱི། དེ་སྤེལ་མངོན་སུམ་གྱི་མཐོང་ཐོས་ཅམ་ཀུན་ལྲུབ་བསྐྱོམས་ཚིག་ཏུ་རྒྱུ་ལ་གལ་
འགྲིག་སྟེ། དང་སང་མི་པལ་མོ་ཆེད་ཡིད་ཆེས་གྱི་གནས་སུ་མཐོ་བའི་ཚན་རིག་པའི་སྤེ་
ན་ཡང་། གསར་རྟེད་གྱི་མཐོང་ཐོས་བྱུང་བེད་སེ་དེ་བཞིན། ལོ་ནས་ལོ་དང་ལྷན་ས་
ལྷའི་བར་དུ་ལྷ་རྩལ་བཤད་རྩལ་ལ་འགྱུར་སྟོག་ཆེ་རྒྱུ་ཅི་རིགས་བྱུང་དང་འགྱུར་
བཞིན་པ་ལགས་ན། ལུ་ཅག་གང་ཟག་སྐྱེར་དེ་དེའི་མངོན་སུམ་གྱི་བྱུབ་དོན་ཅམ་གྱིས་
ས་རྒྱ་ཇི་འདྲ་ཞིག་ཚོད་མིན་ནི་རང་སློབ་ལ་གསལ་དེས་སོ། །

ཁོ་བོས་བལྟས་ན། སྐྱེ་བ་སྤྱི་ཡོད་མེད་ཀྱི་གནད་དོན་ལྟ་བུ་ནི་མ་གཞི་ནས་
ཚོས་ལུགས་ལ་དད་མི་དད་ཀྱི་གནད་དོན་ཅམ་མིན་བར། སྐྱེས་ཏུ་སྐྱེར་དེ་དེའི་ཆོ་
སྲོག་གི་དོན་དངོས་དང་འབྲེལ་བ་ཡོད་པའི་གནད་དོན་ཞིག་ཡིན་པར་བརྟེན། དེ་སྤར་
ཤེས་ཐེན་པའི་བྱུབ་དོན་གྱི་མང་གཞི་ལ་བརྟེན་ནས་སྤུ་མ་སྤུད་དུ་གཏོང་བའི་
བརྟག་ཞིབ་མཚན་རྒྱུའི་དགོས་པ་མཐོང་དོ། །

གང་ལྟར་ཀྱང་མི་སྤར་བ་མ་དམིགས་པའི་རྟགས་ཀྱིས། སྐྱེ་བོ་པལ་པའི་མིག་
གིས་མ་མཐོང་བ་ཅམ་ནི་ཤེས་བྱ་གང་ཞིག་མེད་པར་ཟག་གཙོད་བྱེད་ཀྱི་མཐོང་མཐུག་
གི་རྒྱ་མཚན་དུ་འབྱེད་མི་རིགས་པའི་གཏན་ཚིགས་བཞོད་དེ། ང་ཚོས་མ་མཐོང་བ་

དང་། མཐོང་མི་བྱས་པ་ཙམ་གྱིས་ནི་དོན་དེ་མེད་པར་མ་དེས་སོ་ཞེས་བཤད་ཡོད་ལ།
དེ་ཡང་ཆེ་ས་ནས་ཚན་རིག་གི་གྲུབ་དོན་མཚམས་མི་ཆད་པར་འགྲུར་གྱིན་པ་དང་།
ཚུངས་ནས་མི་དེ་དེའི་མི་ཆེད་ནང་གི་ཤེས་རྟོགས་ཀྱི་གྲུབ་དོན་ཡང་མཚམས་མི་ཆད་
པར་འགྲུར་གྱིན་པའི་སྲོང་བའི་ཐོག་ནས་བསམས་ཆེ། མི་སྣང་བ་མ་དམིགས་པའི་
རྟོགས་ནི། རང་དེའི་ཆད་ཅན་གྱི་སྐྱོ་སྐྱོབས་འདྲིའི་རང་བཞིན་ལ་མཐའ་བསྐྱོམས་མཚན་
པའི་གཏན་ཚིགས་ཡག་ཤོས་སུ་སྦྱུལ།

ཡང་། “གཏན་ཚིགས་བྱེ་བྲག་ལ་སྟོས་ནས། །འགའ་ཞིག་མེད་ཤེས་འབྲས་བུ་
ཅན། །”ཞེས་པའི་ཚིག་འདི་དག་གིས་སྣང་རུང་གི་རྟོགས་ཀྱི་དབྱེ་བ་མི་འབྲ་བ་བརྒྱད་
དམ་ཡང་ན་བཅུ་བརྒྱན་ཡོད་ལ། རང་དེས་མཉམ་འཛོག་དགོས་པ་ཞིག་ལ། སྣང་རུང་
གི་རྟོགས་ཀྱི་སྐབས་སུ་ནི། ཆད་དེས་ཅན་ཞིག་ནས། ང་ཆོད་ད་ལྟའི་མིག་དང་སྐོ་ལ་
ཡོད་པ་ལྟ་བུར་སྣང་ཞིང་བདེན་པ་ལྟ་བུར་མཐོང་བ་དེ་ཡིས་ཀྱང་། དོན་དངོས་སུ་དེ་
འབྲ་ཞིག་ཡོད་པ་དང་དེ་ལྟར་བདེན་པའི་བྱབ་པ་མ་དེས་པའི་མཚན་ཉིད་བསམ་སྐོར་
གྱིན་འདུག་སྟེ། རོ་ཡི་ཀ་བ་ཞིག་ལ་ཆག་བཞག་ན། ང་ཆོད་རྟོག་པ་ལྟན་སྐྱེས་ཀྱི་ངོ་ལ་
ནི་ཀ་བ་དེ་འགྲུར་བ་མེད་པའི་རང་བཞིན་དུ་སྲོང་དེར་འགྲིང་ཡོད་པ་ཞིག་ཉུ་སྣང་ཞིང་
དེ་ལྟར་འཛིན་ན་ཡང་། དོན་ལ་ཀ་བ་དེ་ནི་སྐྱད་ཅིག་ལའང་མི་སྟོད་པར་གཡོ་བའི་ཆོས་
ཅན་དུ་གྲུབ་ཡོད་པ་ལྟ་བུའོ་ཞེས་ཟེར་བ་ཡིད།

དེ་བཞིན་དུ། དུ་ཆོས་ངང་ཞེས་སུ་རང་རྒྱ་པའི་དངོས་པོ་ཞིག་འཛིན་གྱི་ཡོད་ན་
ཡང་། ཉམ་ཞིག་རང་གིས་རང་ལ་ཞིབ་ལྟ་ཞིག་བྱེད་རྒྱུའི་མོས་པ་བྱུང་སྟེ། རྒྱུན་ཆགས་
སུ་བརྒྱུང་བའི་ང་ཞེས་པའི་ཚུགས་བྱུབ་ཀྱི་དངོས་པོ་དེ་གང་དུ་ཡོད་མེད་བརྟགས་ན་ནི།

སྤར་འབྲུག་མ་སྤོང་བའི་དོགས་གཞི་མང་པོ་ཞིག་གི་འགོ་གསལ་དུ་མི་འཛིན་ཐབས་
མེད་ཡིན་པ་ལྟ་བུས་མཚོན། ར་ཚོའི་ལྷན་སྐྱེས་ཀྱི་སློབ་དེ་དག་གི་སྤང་ཚུལ་དང་འཛིན་
ཚུལ་རྣམས་ལ་ཡུལ་གྱི་དོན་དངོས་དང་འགལ་བའི་ཆ་མང་པོ་ཞིག་གནས་སོ་ཞེས་
བསྟན་ཡོད་པ་རེད།

ཅུང་ཟད་སྐྱེད་དགོས་པ་ཞིག་ལ། སྤང་འུང་མ་དམིགས་པའི་རྟགས་འདི་དག་གི་
སྐབས་སུ། མེ་སྟོབས་ཤུགས་ཆེན་ལྡན་པའི་གཞིར་གྲང་འབྲས་སྤྱོད་ལོང་གྲེད་རྒྱུ་
ཆགས་སུ་གནས་མི་སྲུབ་པའི་དཔེ་སྟོན་ནས། རང་གི་རྒྱུའི་རིགས་ལ་གཞོན་གྲེད་
སྟོབས་ལྡན་དང་བཅས་པ་ཡིན་ན། གཉེན་པོའི་སྟོབས་ཀྱིས་རང་གི་རིགས་རྒྱུ་ཟད་པ་
ཡོད་པའི་ཁྲབ་པ་བསྐྱབས་ནས། རང་གི་རྒྱུའི་ཅ་བ་བདག་འཛིན་གྱིས་བྲས་པའི་ཉེར་
ལེན་གྱི་སྤུང་པོ་འདི་ཡང་མཐར་ཟད་དེས་ཡིན་ཚུལ་གྱི་ཚོད་སྲུབ་བྲས་འདུག་སྟེ། གྲེད་
ལས་འགལ་སྒྲ་ཅན་གྱི་དངོས་པོས་སུ་ཚུན་ཚར་གཅོད་པའི་ཚུལ་དེ་ནི་གཟུགས་
ཤེས་གཉེས་ཀའི་སྲུན་མོང་གི་རང་བཞིན་ཞིག་ཏུ་ལྷགས་འདིས་འདོད་བས་སོ། །ཅིའི་
སྤྱིར་གང་ཟག་གི་བདག་འཛིན་ལ་གཉེན་པོ་སྟོབས་ལྡན་ཡོད་པར་ཁས་སྐྱེས་སམ་ཞེ་
ན། དངོས་པོའི་གནས་ཚུལ་ལ་ལོག་པར་ཞུགས་པའི་དབང་གིས་ཡིན་པར་འདོད་
པས། ལོག་ཏུ་ར་ཚོས་བདག་མེད་ཀྱི་སྐོར་མདོར་བསྐྱས་ཤིག་སྐྱེད་བར་བྱ།

འདི་ཏུ་བཤད་པའི་གང་ཟག་རང་རྒྱ་པའི་བདག་ཏུ་མ་གྲུབ་པ་ཅམ་གྱི་བདག་མེད་
གྱི་རྣམ་གཞག་དང་། དེ་སྤུ་མ་ཐལ་འགྲུར་བས་གང་ཟག་རང་དོས་ནས་མ་གྲུབ་པའི་
བདག་མེད་གྱི་རྣམ་གཞག་འཛོག་ཚུལ་ལ་ཁྱད་པར་ཆེན་པོ་ཡོད་དེ་སྐྱབས་དོན་མིན་
པས་རྒྱས་པར་མ་སྐྱེད། སྤྱིར་གནའ་པོའི་རྒྱ་གར་གྱི་ནང་བསྟན་མཚན་ཉིད་རིག་པའི་

གཞུང་རྒྱལ་སྤྱི་བདག་གི་དོ་སློལ་ཅུང་གཙོད་བྱས་ཚད་ནས་ཡ་མཚན་གྱི་ལྷན་མོ་
མང་པོ་ཞིག་མངོན་པར་མཐོང་རྒྱུ་ཡོད་དེ། དུམ་དེ་གའི་སྤྱི་ནང་གི་མཁས་པ་རྒྱལ་ས་
གྱིས་བདག་གི་གནས་སྐྱེད་སྤོངས་དངོས་གང་ཡིན་གྱི་ཐད་ལ་བགྲོ་སློང་དབྱུང་བསྐྱུར་བྱས་
ཚད་གྱི་མཐོ་རྒྱལ་ས་དེ་འབྲེ་ཞིག་འཛེམ་སྤྱིང་ཡུལ་གྱུ་གང་དུ་ཡང་འཕྱུར་མ་སྤྱོད་བར་
སྤང་། “བདག་ནི་ཡང་སྤྱིང་གང་འབྲེ་ཞིག་ཡིན་ནམ།” ཞེས་པའི་འདྲི་བ་འདི་གཅིག་སྤྱིས་
གནའ་པོའི་རྒྱ་གར་གྱི་མཚན་ཉིད་པའི་སྡེ་རུ་གྲགས་འགྲུལ་ཆེན་པོ་ཞིག་བཅོས་ཡོད་དེ།
འདྲི་བ་འདི་གཅིག་སྤྱིའི་ལན་དུ། དུམ་དེ་རུ་ཟུ་ཅིང་སྤྱི་བའི་ལྷ་སྤུབ་གྱི་སློབ་པ་མ་གྲགས་པའི་
བཞིན་བཅེགས་ཡོད་དོ། །

དཔལ་ལྷན་རྒྱ་བས། “ཟ་པོ་རྟག་དངོས་བྱེད་པོ་མིན་པའི་བདག་། ཡོན་ཏན་བྱང་
མེད་སྤྱི་སྤྱོད་ས་རྒྱལ་ས་གྱིས་བཅུགས། །དེ་དབྱེ་ཅུང་ཟད་ཅུང་ཟད་ལ་བརྟེན་ནས། །སྤྱི་
སྤྱོད་ས་ཅན་རྒྱལ་ས་སྤྱོད་ས་ནི་ཐ་དད་འགྲུལ། །”ཞེས་ཅི་སྐད་གསུངས་པ་ལྟར་བྱིར་
རྟོག་བྱས་ཚེ། ལྷན་པ་སྤྱོད་ས་རྒྱལ་ས་ལྷན་སྤྱོད་ས་པའི་ཡང་སྤྱོད་དུ་བྱུང་བའི་བྱུབ་
མཐའ་གངས་ཅན་པས་རྟག་གཅིག་རང་དབང་བའི་བདག་འདོད་ཚུལ་དེ་ནི། གནའ་
པོའི་རྒྱ་གར་དུ་ཚབ་མཚོན་གྱི་རྒྱལ་ས་ལྷན་པའི་བདག་དོས་འཛིན་གྱི་བསམ་སློབ་ཞིག་
འདྲི་ཅེས་སྤྱི་རུ་སྤྱོད་སྤྱིས་གྱི་བྱུབ་མཐའ་དཔྱོད་པ་པ་དང་། བྱེ་བྲག་པ་སོགས་བྱེ་རོལ་
པ་པལ་མོ་ཆེ་ཞིག་གིས་ཀྱང་འདོད་ཚུལ་དེ་ཉིད་རང་རང་གི་བྱུབ་མཐའི་སྤྱིང་བཅུང་ལྷ་
སྤྱི་བཅུང་ཞིང་། དེའི་རྒྱང་གཞིའི་སོག་ཏུ་འཛིན་ཚོགས་ལ་ལྷ་བའི་ཉི་ཤུ་སོགས་གྱི་
བཤད་ཚུལ་མི་འདྲ་བ་ལྷུང་བྱུང་བ་ཅུ་ཡིན་གྱི། ཅུ་བའི་ཆ་ནས་སྤྱིང་སོགས་ལས་
དོ་སློབ་གཞན་དུ་རང་རྒྱ་བའི་བདག་ཅིག་ཡོད་པའི་རྒྱལ་གཞན་འདོད་ཚུལ་ཅུ་མ་ནི་

གཅིག་མཚུངས་སུ་བྱུང་འདུག།

རྗེས་སུ་སྟོན་པ་བྱུགས་རྗེ་ཅན་གྱིས། བདག་ཅེས་པ་ནི་གཟུགས་སོགས་ལྷན་པོ་
ལྷའི་ཚོགས་ཅམ་གྱི་སྟེང་ནས་རྣམ་པར་བཏགས་ཅམ་ཞིག་མ་གཏོགས། གུང་དུ་རང་
རྒྱ་བྱུང་པ་ཞིག་མེད་པའི་རྣམ་གཞག་རྒྱས་པར་གསུངས་པ་དེས། ལུལ་རྒྱ་གར་གྱི་
ཤེས་རིག་བསམ་སློབ་ལོ་རྒྱུས་འཕེལ་རིམ་ནང་བདག་གི་ངོས་འཛིན་ཐད་ལ་ལྟ་རྒྱུ་
གསར་པ་ཞིག་གི་སློབ་སྟེན་གསུངས་པར་མ་ཟད། བདག་མེད་པའི་འདོད་ཚུལ་དེ་ཉིད་ནི་
ཁོང་གི་ལུགས་གྱི་ཤེས་བྱ་གཞིའི་རྣམ་གཞག་གི་རྩ་བ་ལྟ་བུར་གྱུར་ཡོད། དེ་ནས་
བཟུང་སྟོན་པ་བྱུགས་རྗེ་ཅན་གྱི་གསུང་གི་འཕྲིན་ལས་གྱི་མང་གཞིའི་སྟེང་དུ། མཁས་
པ་རང་རང་གི་མཚུན་རབ་གྱི་དཔྱོད་ཚུལ་མི་འདྲ་བ་སྣ་ཚོགས་ཐོན་པ་ལས། རང་པ་
སངས་རྒྱས་པའི་སློབ་དཔོན་ཆེན་མོ་དག་གུང་རྩ་བའི་བྱུང་མཐའ་ཆེན་མོ་བཞི་དང་།
རྒྱུང་བ་སྣ་ཚོགས་སུ་གྲུས་པའི་ལོ་རྒྱུས་གྱི་འཕེལ་རིམ་བྱུང་བས། བདག་མེད་པའི་ལྟ་
བའི་འདོད་ཚུལ་ལའང་རིགས་དང་རྣམ་གྲངས་སྣ་ཚོགས་ཤིག་བྱུང་ནའང་། འཇིགས་སྐྱེ་
པའི་ནང་ཆོན་གནས་མ་བྱུ་པས་བརྗོད་མེད་ཀྱི་བདག་འདོད་པ་དེ་ལས་གཞན་དུ་གང་
ཟག་རང་རྒྱ་བྱུང་པའི་རྗེས་སུ་ཡོད་པར་འདོད་མཁན་གྱི་ནང་པའི་བྱུང་མཐའ་སུ་ཡང་
མ་བྱུང་ངོ། །

གནས་མ་བྱུ་པའི་བདག་གི་འདོད་ཚུལ་དེ་ལྷི་རོལ་པའི་ལུགས་དང་ཆེས་ཉེ་བར་
བརྟེན། བྱུང་མཐའ་དེ་ཉིད་སྟོན་པའི་ཆ་ནས་མ་གཏོགས་ལྟ་བུའི་ཆ་ནས་ལྷི་རོལ་པ་ལ་
གཏོགས་ཚུལ་གྱི་ལབ་སྟོགས་གུང་ཡོད་ཚུང་། གང་ལྟར། ལྷི་རོལ་ཆ་ནས་གང་ཟག་གི་
བདག་མེད་པའི་རྣམ་གཞག་ཅམ་ལ་ནི་འཇིགས་སྐྱེ་ནས་རང་རྒྱུད་པའི་བར་ཐམས་ཅད་གྱི་

ཁས་ལེན་གཅིག་མཚུངས་སུ་ཆགས་ཡོད་ཅེས་རྗེ་ཙོང་ཁ་བས་སྤྱི་བསྐྱོམས་མངོན་
ཡོད་ཅིང་། སྤྱིས་སུ་ཐེག་པ་ཆེན་སོའི་གྲུབ་མཐའ་དབུ་སེམས་གཉིས་ཀྱིས་ནི། ཚོས་
ལའང་བདག་མེད་སའི་ལྷ་བའི་ཚུལ་ཞིག་གཏུན་ལ་སབ་བ་རེད། གང་ཟག་ཙམ་སྟོང་
གཞིར་སོང་བའི་བྱེ་མདོའི་ལྷ་བ་དང་བསྐྱར་ན། ཚོས་ཀྱི་བདག་མེད་ཅེས་ཤེས་བྱ་ཀུན་
ལ་སུན་མོང་དུ་བྱུང་བའི་དངོས་སོའི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཀྱི་རྣམ་གཞག་ཅིག་གསལ་བོར་
བཤད་པ་དེས་ནི་བདག་མེད་ཀྱི་ལྷ་བའི་གོ་དོན་རྒྱ་ཆེ་དུ་བཏང་ཡོད་པས། དེ་འབྲེལ་དུ་
མཉམ་ཉིད་བཅུ་ལ་སོགས་སའི་ཚོས་སྐད་མང་སོ་ཡང་གསལ་དུ་བྱུང་ཚུངས་ཡོད།

དེས་ན། གཉིས་སྟོང་གི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཀྱི་སྐོ་ནས་ཚོས་ལ་བདག་མེད་སའི་ཚུལ་
ཀྱང་ལེའུ་གསུམ་པར་རྒྱས་པར་གསུངས་ཡོད་མོད་ཀྱི། ཚད་མའི་གཞུང་འདིར་
བཤད་སའི་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་ནི་གང་ཟག་རང་རྒྱ་སྐབ་སའི་རྣམ་སུ་མ་གྲུབ་པ་
དེ་ཙམ་ཡིན་པས། འདི་དང་ཐལ་འགྱུར་སའི་ལུགས་ཀྱི་གང་ཟག་རང་དོས་ནས་མ་
གྲུབ་སའི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་གཉིས་ལ་སྤྲ་རགས་ཀྱི་བྱུང་བར་ཤིན་ཏུ་ཆེའོ། །འོ་ན། ལུགས་
འདིའི་བདག་མེད་འཚོལ་ཚུལ་རི་ལྟར་ཡིན་ཞེ་ན། ཐོག་མར་ང་ཚོས་རང་གི་སྤོང་བ་
གཞིར་བྱས་ཏེ། རང་ཉིད་གང་དུ་ཡོད་མེད་ཅུང་བཅད་བ་ན་སྤྱི་གཙུག་ནས་རྐང་མཐིམ་
བར་དུ་འདི་ན་ང་ཡོད་པར་འདུག་ཅེས་སའི་ལན་ཞིག་རྙེད་མི་སྲིད་ལ། དེ་བཞིན་དུ་གང་
ཟག་པ་རོལ་སོ་ཡང་ལུས་ཀྱི་གནས་ཡོད་དོ་ཅོག་ལ་བསམ་གཞིགས་བྱས་ན་མི་རྙེད་
པ་ཡིན་ཟེད།

གལ་ཏེ་དོན་གྲུབ་ཀྱིས་ཁོང་ཁོ་ཆེན་སོས་བཀའ་ཤིས་ལ་དབྱུག་བས་བརྒྱུངས་ཤིང་
བཀའ་ཤིས་ལ་བརྒྱབ་ཡོད་སྟུང་དུ་ཡིད་ཚིམས་པ་བྱུང་སྐབས། ཁོས་གང་དུ་རྒྱག་ས་ནི་

བཟུང་བའི་ཀྱི་ལག་པར་ལ། སྐལ་གཞུང་། ཀྱང་བ་སོགས་ལུས་ཀྱི་ཆ་ཤས་གང་རུང་
ཞིག་ལས་མ་འདས་ཤིང་། དབྱུག་པས་རྒྱག་སའི་ལག་པ་དེ་ནི་བཟུང་བའི་མིན་པ་ཐག་
གིས་ཚོད་དེ། ལག་པ་དེ་ཉིད་བཅད་ནས་ཁྱེད་ན་ཡང་བཟུང་བའི་སྤྱད་ལྷུ་ལྷུ་ལུ་ལུས་
ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནམ། དེས་ན་བཟུང་བའི་མིན་པ་ཞིག་ལ་གཞུས་པས་བཟུང་བའི་ལ་
གཞུས་ཡོད་སྟེ་ལྷུ་ལྷུ་རུ་ང་ཚོས་འདྲིན་གྱི་ཡོད་པ་དེས་ཀྱང་ང་ཚོའི་བདག་གི་དོས་འདྲིན་
ལ་འཁྲུལ་ཆ་ཡོད་པ་གསལ་བོར་མཚོན་སྟུག། འོན་ཏེ་དེ་འདྲ་ཞིག་ལས་གཞན་རུ་བཟུང་
བའི་ལ་གཞུས་པ་ཡང་མེད་པས། བཟུང་བའི་ཀྱི་ལག་པར་གཞུས་པས་བཟུང་བའི་ལ་
གཞུས་པོ་ཚོད་པའི་རྟེན་འབྲུང་གི་འབྲེལ་བ་ཙམ་ཞིག་ནི་གནས་ཡོད་པར་འདོད་ཀྱི་
རེད།

ཚུལ་དེ་ལས་ཤེས་དགོས་པ་ནི། མ་གཞི་བཟུང་བའི་སྤྱད་པ་དེ་ང་ཚོའི་སེམས་ལ་
ཤར་ཚུལ་ནང་བཞེན་གྱི་དངོས་སོ་དོག་དོག་ཅིག་མ་ཡིན་པར། ལྷན་སོགས་ཀྱི་ཆ་ལ་
བཏགས་ཙམ་གྱི་སྲོང་བ་སོ་ཞིག་ཡིན་པས། ལུས་སྣང་དེ་བ་ཞིག་བསྐྱུང་ནས་དེ་ལ་སྲོ་
བ་དང་ཆགས་པ་སོགས་ཀྱི་སེམས་བྱུང་འདི་དག་ནི་ལུས་དངོས་ཀྱི་གཞི་འདྲིན་ས་
མེད་པའི་འཁྲུལ་སློབ་ཤིག་ལྷན་ཏུ་གྱུར་ཡོད་པར་འདོད་ཅིང་། བཟུང་བའི་ཀྱི་ལག་པར་
ཀྱི་སྤྱད་ལ་ཁོང་སྲོ་སྤྱོད་པ་འཕེན་སྐབས་ལྟ་བུར། ཁོང་སྲོ་བའི་གཞིར་གྱུར་པའི་བཟུང་
བའི་སྤྱད་པ་དེ་ནི་ཡང་སྤྱད་ཅི་ཞིག་ཡིན་ནམ་སྟེ་ལྷུ་ལྷུ་བསམ་སློབ་ཞིག་འཁོར་སྟུག་ཚེ།
རང་གི་ལས་སྤྱོད་དེས་རང་ཉིད་ལ་སྤྱེད་ས་སོ་འོང་ཞེས་ཀྱང་མན་ངག་ལས་པོ་བྱུང་།

དེས་ན་བདག་ལ་ལྷན་ཏུ་ཆགས་པ་དང་། གཞན་ལ་ལྷན་ཏུ་སྤྱད་པ་གཉིས་ཀ་ནི་
ཅ་བའི་བསམ་སློབ་གང་ཟག་དེ་གཉིས་ཀའི་སྤྱོད་ལུགས་དངོས་མ་ཤེས་པ་ལས་བྱུང་

བར་ལུགས་འདིས་ལྟ་སྟེ། གང་ཟག་དེ་གཉིས་ཀའི་གནས་སྐྱབས་དངོས་དང་མི་མ་སྐྱབ་
པའི་གྲུབ་ཚུལ་ཞིག་སློབ་རྣམ་པར་བཏགས་ནས། བདག་དང་གཞན་གྱི་སྤྱང་བ་ཉེང་
ཉེང་པོར་བརྒྱབ་བ་ལས་ནི་རྟོག་པ་དེ་དག་སྐྱེས་པ་ཡིན་པས། བདག་གཞན་གང་ཡིན་
རུང་གཞན་རྟེན་གྱི་གྲུབ་ཚུལ་སྐྱེ་མ་ལྟ་བུ་ཞིག་ལས་མེད་པའི་ཚུལ་ལ་ངེས་ཤེས་ཤིག་
སྐྱེས་ན། རང་གཞན་གཉིས་ཀ་མཉམ་ཉིད་དུ་སྤྱང་བའི་ཤེས་རབ་སྐྱེ་ཞིང་། ཤེས་རབ་
དེས་ཆགས་སྤང་གི་རྟོག་པ་ཅིར་ཡང་མི་བསྐྱེད་པར་མ་ཟད། རང་གཞན་གཉིས་ཀ་
ཤིགས་མཚུངས་སུ་སྤྱང་རྗེས་ཡུལ་དུ་བསྐྱོམ་སྐྱབ་པར་འདོད་ཀྱི་རེད།

སྤྱིར་ན་རང་ཅག་གི་ལས་སུ་བྱ་བ་ཡོད་ཚད་བདག་གི་ཆེད་དུ་བཅུ་མཇུག་ཤིང་
ཚོས་གྱིན་པ་ཤི་སྟེན་ཡིན་པས། ཐོག་མར་བདག་ལ་ཡུལ་གྱི་གནས་ལུགས་དང་
མ་སྐྱབ་པའི་ངེས་རྟོགས་ཤིག་མ་བྱུང་བར་དོན་དངོས་དང་འགལ་བའི་ལྟ་སྐྱབས་འཇུག་
བ་ཞིག་སྐྱེས་ཕྱིན། ལས་སུ་བྱ་བ་གཞན་དག་ཀྱང་འཇུག་བ་དེའི་རྗེས་སུ་འབྲང་ངེས་
ཡིན་ཕྱིར་ཐོག་མར་བདག་ལ་ལྟ་རྟོག་ཞིབ་མོར་བྱ་དགོས་སོ་ཞེས་བ་དེ་ནི། བར་པའི་
བདག་མེད་པའི་ལྟ་བུ་གྱི་སྤྱང་དོན་ཞིག་ཡིན་ལ། སྐབས་འདིའི་སྤྱང་རུང་གི་རྟོགས་ཀྱི་
གནད་འབབ་ས་གཙོ་བོ་རུ་ཡང་བརྗེས་ན་ཚོགས།

དེ་ལྟར་ནང་པའི་མཚན་ཉིད་གཞུང་ལུགས་རྣམས་སུ། བདག་གི་གནས་ཚུལ་
དངོས་ནི་སྐྱེ་མ་ཙམ་དུ་སྤྱོད་བའི་བྱ་བ་བྱེད་མཁན་ཞིག་དང་། བཅིངས་གྲོལ་གྱི་གཞིར་
སྤྱང་བའི་བཏགས་ཡོད་ཙམ་ཞིག་མཚིས་པ་ལས་གཞན་དུ་ཚུགས་སུབ་པའི་རྟེན་དོན་
ཅི་ཡང་འཚོལ་རྒྱ་མེད་དོ་ཞེས་བཤད་ཡོད་ན་ཡང་། འཇིག་རྟེན་འདིའི་མི་པལ་མོ་ཆེ་
ཞིག་ལ་མཚོན་ན། ལྟ་བ་དེ་ནི་མཁྱོགས་པོར་དང་ལེན་དཀའ་བ་ཞིག་གས། ཡང་ན་

མཚོགས་པོར་དང་ལེན་བྱ་མི་འདོད་པ་ཞིག་ཀྱང་ཡིན་སྲིད་པས། དངོས་པོའི་གནས་སྟངས་དངོས་གང་ཡིན་ལ་རང་རང་གིས་ཞིབ་ཐོར་བརྟགས་ཏེ་མཐའ་མཚུག་གི་ཤུག་ཅི་རང་ཉིད་ཁོ་ནས་འབྲེད་ཐོས་པ་རེད།

དེར་སྲིབ་རང་ཅག་རྣམས་ཀྱིས་ཀྱང་། བདག་མེད་པའི་ལྟ་བའི་སྡིད་དོན་གྱི་རིགས་པ་རྣམས་ལ་ཞིབ་འཇུག་གི་རིན་ཐང་ཅི་ཡོད་ཁོ་ནར་གཅིགས་སྲུ་མི་འདྲིན་པར། བདག་མེད་པའི་ལྟ་བུ་དེར་འཚོ་བ་དངོས་ཀྱི་ནང་ལག་ལེན་གྱི་རིན་ཐང་ཅི་ཡོད་ཐང་ལ་དེ་ལས་ཀྱང་ཅན་གྱིས་བསམ་གཞིགས་གཏོང་གཤམ་ཆེ་སྟེ། འོག་ཏུ << བདེ་སྤྱད་དང་ཐར་པའི་རྣམ་གཞག >> གི་སྐབས་སུ་འཆད་པར་བྱའོ། །

མདོར་ན། གནའ་བོའི་ཀུ་རི་སིའི་མཚན་ཉིད་རིག་པས་རྒྱབ་སློབས་ཀྱི་དཔལ་ཡོན་ལ་ཤུགས་རྒྱུན་རྒྱུ་ལྷན་ཐེབས་སྲོང་བ་བཞིན། གནའ་བོའི་རྒྱ་གར་གྱི་མཚན་ཉིད་རིག་པས་ཀྱང་། རང་གི་རྒྱལ་མཚམས་ལས་བརྒྱལ་ཏེ་ཤར་སློབས་ལུལ་སྲུ་མང་པོའི་མི་རྣམས་ཀྱི་བསམ་སློབ་དང་འདྲུ་ཤེས་འདྲིན་ཚུལ་བཅས་ལ་དུས་ད་ལྟའི་བར་དུ་ཤུགས་རྒྱུན་ཐབ་མོ་ཐེབས་སྲོང་བར་མ་ཟད། བོད་ལ་མཚོན་ན། བདག་མེད་པའི་ལྟ་སྲུབ་གང་དེས་ནི་ཡུལ་གངས་ཅན་པའི་ནང་བསྟན་བསམ་སློབ་ལོ་རྒྱུས་ཁོད་དུ། གཞན་གྱིས་བསྟན་དུ་མེད་པའི་གོ་གནས་ཤིག་ཀྱང་བརླང་ཡོད་པར་སྣང་ངོ་། །

ལ། གཞན་མེད་གྱི་རྣམ་གཞག་དང་མདོ་སྟོན་པའི་བདེན་གཉིས།

གཞི་ལམ་འབྲས་གསུམ་ཞེས་པ་ནི། བར་བསྟན་མཚན་ཉིད་རིག་པའི་རྒྱན་སྲོད་མིང་ཚིག་ཅིག་ཡིན་ཞིང་། དེ་ཉིད་མི་སྐྱེར་བ་ཞིག་གི་མི་ཚེའི་འགོ་ལུགས་དང་སྦྲར་ནས་གོ་སྐྱོ་བར་བཤད་ན། འབྲས་སུའི་བཟང་ངན་ལམ་གྱི་འདམ་ག་ལ་རག་ལས་ཤིང་།

ལམ་གྱི་རྒྱང་དོར་གཞིའི་གནས་ལུགས་ལ་བརྟེན་དགོས་པའི་གོ་རེས་ཞིག་གོ། དེ་
འདྲའི་རིམ་བཤེས། འདྲིལ་རྟེན་གྱི་མི་སྲུང་དང་སྲུ་ཡིན་ཅུང་། གནས་སྐབས་དང་
མཐར་ཐུག་གི་མངོན་འདོད་སྤྱི་དང་། རྗེ་བཀ་ཏུ་གཞན་གྱིས་འཕྲོག་ཏུ་མི་བཏུབ་པའི་
ཐག་མེད་སེམས་ཀྱི་བདེ་བ་ཞིག་འདོད་ན། དེ་དག་ནི་སྣ་དང་མཐུ་དང་ལུང་གིས་སློལ་
བྱས་པ་ཞིག་མིན་པར། གཞིའི་གནས་ལུགས་མཐོང་བའི་ཤེས་རབ་གྱིས་རྩ་བ་བྱས་ཏེ།
ཐབས་དང་ཐབས་བྱུང་གི་སློབ་བསྐྱོད་ལ་བརྟེན་ནས་འབད་བས་བསྐྱབ་རྒྱ་ཞིག་
ཡིན་པའི་བདེན་དོན་འགྲུལ་བརྗོད་བྱས་ཡོད་པ་ཡིན།

དེའི་ཕྱིར་ན། གཞིའི་གནས་ཚུལ་དང་འགལ་བའི་ལམ་གང་གིས་ཀྱང་མཚོག་གི་
འབྲས་བུ་ཞིག་གཏན་ནས་བསྐྱེད་མི་ཐུབ་པས། གཞི་ལམ་འབྲས་བུ་སྲུང་གི་ཐོག་
མའམ་རྩ་བ་སྟེ། ཤེས་བྱ་གཞིའི་གནས་སྣང་ས་དངོས་གང་ཡིན་གྱི་བསྐྱར་དབྱུང་ནི་
ཤིན་ཏུ་གལ་ཆེ་བར་བརྟེན། ཉང་བསྟན་གྲུབ་མཐའ་སྤྱོད་པ་སོ་སོས་ཀྱང་གཞིའི་གནས་
ལུགས་འཚོལ་དཔྱད་ཀྱི་ཐང་ལ་ནི་མི་རབས་མང་པོའི་ཤེས་རབ་རྒྱུན་མཐུན་དེ་ངལ་
བ་རྒྱ་ཆེན་བསྟེན་སྲོང་བར་མ་བཟད། རང་རང་གི་དགོངས་ཚུལ་ལྟར། ཡོངས་སུ་ཐ་དང་
པའི་ཤེས་བྱ་གཞིའི་རྣམ་གཞག་གཏན་ལ་པབ་པའི་གཞུག་ལག་བསྟན་བཅོས་ཅི་སྟེད་
ཅིག་གྱི་རབས་སྐྱེ་བོའི་ཆེ་ལོས་དུ་བཞག་ཡོད་པ་རེད།

དེ་དག་ལས < <ཚད་མ་རྣམ་འགྲུལ>>ལ་མཚོན་ན། ལེ་ཏུ་གསུམ་བར་བྱུང་
བའི་གཉིས་སྟོང་གི་དེ་ལོན་ཉིད་ཀྱི་རྣམ་གཞག་སོགས་ལ་ཞིབ་ཏུ་མངའ་ཆེ། རྩ་བའི་ཆ་
ནས་སེམས་ཅོམ་པའི་གྲུབ་མཐའ་རང་ལུགས་སུ་བསྐྱར་ཡོད་པ་གསལ་བོ་ཡིན་ན་
ཡང་། སྐབས་དང་སྐབས་སུ་ནང་བའི་གྲུབ་མཐའ་མདོ་སྟེ་པའི་ལུགས་ཀྱི་གཞིའི་རྣམ་

གཞག་འཛོག་ཚུལ་གྱི་ཅི་རིགས་ཤིག་གྱུར་ཡོད་པ་དང་། དེ་དག་ལས་གཞན་སེལ་
གི་རྣམ་གཞག་འདི་ནི་ཅུང་དཔེ་མཚོན་གི་ཁྱད་ཚོས་ལྡན་པ་ཞིག་ཏུ་སྒྲུབ་པས། འོག་ཏུ་
ང་ཚོས་གྱུར་གཞན་སེལ་གི་རྣམ་གཞག་དང་འབྲེལ་ཉེ་མདོ་སྡེ་པའི་ལུགས་གི་གཞི་
བདེན་པ་གཉིས་ལ་གོ་བ་རགས་ཅམ་ལེན་པར་གྱ།

སྐབས་འདིར། གཙོ་བོ་ཡུལ་ལ་འཇུག་ཚུལ་གི་ཁྱད་པར་གི་སློབ་པ་ཡུལ་ཅན་གི་
སློབ་རྟོག་པ་དང་རྟོག་མེད་གཉིས་སུ་བྲེས་པ་དང་། ཡུལ་ལ་འཇུག་ཚུལ་ཐ་དད་པའི་
སློབ་པ་གཉིས་གི་སྤང་ཚུལ་ལ་བསྟོས་ནས་ནི། ཁྱད་གཞི་གཅིག་གི་སྤང་དུ་ཡང་རྗེས་
གཅིག་ལ་ལྡོག་པ་ཐ་དད་པ་དུ་མ་དགེ་རིགས་པའི་ཁྱད་པར་དང་སྤྱར་ཉེ། ལུགས་
འདིའི་བདེན་གཉིས་གི་རྣམ་གཞག་བསྟན་ཡོད་པ་ཡིན་ལོ། །

སྤྱིར་བདེན་གཉིས་གི་སློབ་པ་ཚོས་རྣམས་གི་རང་བཞིན་ལ་འགྲེལ་བརྗོད་བྱེད་
སྤངས་དེ་ནི། སློབ་དཔོན་ལྷ་སྐབ་གིས། “རྟོགས་སངས་རྒྱས་གི་བསྟན་པ་ནི། །བདེན་
པ་གཉིས་ལ་ཡང་དག་བརྟེན། །”ཞེས་གསུངས་པ་དེ་ལས་རིམ་གིས་མཚེད་པ་ཞིག་
ཡིན་པས་མི་ཚང་། བདེན་གཉིས་ཞེས་པའི་ཐ་སྤྱད་དེ་ཡང་ཐེག་ཆེན་པའི་ཐུན་མོང་མིན་
པའི་ཚོས་སྐད་ལྟ་སུ་ཞིག་ཏུ་བཅིས་ནས། ལྷ་སྐབ་ཡང་ཕྱོག་གི་བྱེ་མདོ་གཉིས་ཀའི་
བསྟན་བཅོས་གང་དུ་ཡང་ཐ་སྤྱད་དེ་མེད་ལུགས་གི་བཤད་པ་རྒྱག་མཁན་འདུག་མོད།
གལ་ཉེ་ཡོད་ན་ནི < <བྱེ་བྲག་བཤད་མཚོན་ཆེན་མོ> > ཏུ་ཐོན་པ་ལས་འོས་མེད་
པས་མཇུག་འདོད་ཆེན་ཡང་། རྒྱ་ནག་སློབ་དཔོན་སློབ་མཁུང་ཚོས་འཕགས་གིས་ཐོད་
ཡིག་ཏུ་བསྐྱར་ཡོད་པར་གྲགས་པའི < <བྱེ་བྲག་བཤད་མཚོན་ཆེན་མོ> > ནི་ད་པན་
ཁོ་བོའི་མཚོང་ལམ་དུ་མ་སོན། གང་ལྟར་བྱིས་སུ་ལྷ་ལྷུའི་ཚོས་རྒྱན་གི་ལུགས་རྒྱན་

ཐེབས་པའི་བྱེ་མདོའི་གཞུང་རྣམས་སུ་ཐ་སྐྱད་དེ་མང་ཙམ་མངའ་བུ་ལྟ་བུ་གསུང་། རང་
རང་གི་ལུགས་སུ་བདེན་གཉིས་ཀྱི་ནང་དོན་ཡང་མི་འདྲ་བ་ཅི་རིགས་ཤིག་མཆིས་སོ། །

རྣམས་པར་ཏུ་གཞུང་འདིའི་ལེན་གསུམ་པར། “དོན་དམ་དོན་བྱེད་ལུས་པ་
གང་། །དེ་འདྲར་དོན་དམ་ཡོད་པ་ཡིན། །གཞན་ནི་ཀྱང་རྫོབ་ཡོད་པ་སྟེ། །དེ་དག་རང་
སྤྱིའི་མཚན་ཉིད་བཤད། །”ཅེས་བྲུང་བ་ལྟར། རང་མཚན་དང་སྤྱི་མཚན་གཉིས་སམ།
དོན་དམ་པར་དོན་བྱེད་ལུས་མི་ལུས་ཀྱི་སློན་སུ་བདེན་གཉིས་ལ་ཁྱད་བྱེས་པ་དེ་ནི།
ནང་བསྟན་གྲུབ་མཐའ་སྤྱི་བ་གཞན་གསུམ་དང་མི་འདྲ་བར་མདོ་སྟེ་པའི་ཐུན་མོང་མིན་
པའི་བདེན་གཉིས་ལ་གོ་བ་ལེན་སྟངས་ཤིག་ཡིན་པར་མཐོང་ལ། མདོ་སྟེ་པས་བདེན་
གཉིས་ལ་གོ་བ་ལེན་སྟངས་དེ་ནི། རྟོག་པ་དང་རྟོག་མེད་ཀྱི་སློན་གཉིས་ལུལ་ལ་འཇུག་
ཚུལ་མི་མཚུངས་པའི་ཁྱད་པར་ཀྱི་སློན་སུ་རང་སྤྱིའི་གྲུབ་ཚུལ་ཀྱི་རྣམ་གཞག་སོ་སོར་
བཤད་པའི་གནད་ལ་གཏུགས་ཡོད་པ་ཞིག་ཏུ་སྟུམ་སོ། །

དེ་ཡང་གཞུང་འདིར་གཞན་སེལ་གྱི་གོ་དོན་དང་སྐྱར་པའི་བདེན་གཉིས་ཀྱི་རྣམ་
གཞག་རི་ལྟར་བྲུང་ཚུལ་ནི། <<རང་འགྲེལ>>ལས། “ཐ་དད་པ་མེད་པའི་སྤྱིར་
བྱས་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ཉིད་མི་རྟག་པ་ཡིན་པས་དམ་བཅའ་བའི་དོན་གྱི་སྤོགས་གཅིག་
གཏན་ཚིགས་སུ་འགྱུར་རོ་ཞེས།”ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། སློབ་དཔོན་ཡབ་སྲས་ཀྱིས།
སྤྱིའི་ཁྱད་ཚོས་སུ་རང་བཞིན་དང་རྣམ་དབྱེད་མེད་པར་གྲུབ་པའི་བྱས་པ་དང་། མི་
རྟག་པ་གཉིས་ཀ་ཡང་གཅིག་གོ་བའི་རྟགས་སུ་གཅིག་འགོད་རིགས་པའི་གཏན་
ཚིགས་ཀྱི་འགྲོ་ལུགས་དེའི་སློབ་གསུང་ཏུ་བཏོད་པ་ལ། བྲངས་ཅན་དང་བྱེ་བྲག་པ་ལ་
སོགས་པའི་གྲུབ་མཐའ་འཛིན་པའི་སྐབས་དེའི་རྟོག་གི་མཐུན་སོ་ཚོ་ཆེས་མ་རངས་

བར། དེ་ལྟ་བུ་ཁྲིད་རང་གི་ལུགས་ཀྱི་གཏན་ཚིགས་རིག་པའི་འགྲོ་ལུགས་དེའི་སྤྱི་ཁོག་ལ་བསྐྱོད་ཏུ་མེད་པའི་ནང་འགལ་གྱི་སློབ་ཞིག་མཚེས་ཏེ། བྱས་མི་ཉག་རྣམས་དང་རོ་བོ་གཅིག་པའི་ཕྱིར་ན། བྱས་པ་སྐྱ་མི་ཉག་པར་སྐྱབ་པའི་དམ་བཅའི་སྤྱོད་པ་གཅིག་ཉག་ས་སྟེ། སྟེ་བཞོན་པའི་མ་གྲུབ་པའི་གཏན་ཚིགས་སྟེ་འགྲུར་རོ་ཞེས་བཀལ་བ་ཉག་བྱས་ཡོད་ལ། སློབ་དཔོན་ཡབ་སྐུ་གྱིས་བཀལ་བ་ཉག་དེ་ཉིད་ཀི་ཁྲུང་གཞི་གཅིག་གི་སྟེང་དུ་རོ་བོ་གཅིག་ལ་སྟོན་པ་ཐ་དད་པ་ཡོད་པའི་གྲུབ་མཐའི་རྣམ་གཞག་དམིགས་བསམ་པ་ཞེས་བཞག་པའི་ཚུལ་དེ་མ་ཤེས་པས་བྱུང་བར་དགོངས་ཏེ། གཞན་སེལ་གྱི་སྐབས་འདིར་གཙོ་བོ་ཚུལ་དེ་ཉིད་ལ་འགྲེལ་བཤད་བསྐྱོན་ཡོད་པར་འདུག།

ཡིན་ཏེ། ལྷན་གྱི་ཚོད་པ་དེ་ལ་སློབ་དཔོན་གྱིས། “གང་ཕྱིར་དངོས་ཀྱུན་རང་བཞིན་གྱིས། །རང་རང་རོ་བོ་ལ་གནས་ཕྱིར། །མ་སྐྱབ་དངོས་གཞན་གྱི་དངོས་དག་ལ། །ལྟོག་པ་ལ་ནི་བརྟེན་པ་ཅན། །དེ་ཕྱིར་གང་དང་གང་ལས་དོན། །ལྟོག་པ་དེ་ཡི་རྒྱ་མཚན་གྱི། །རིགས་དབྱེ།”ཞེས་སོགས་གྱིས་ལུགས་འདིའི་དངོས་པོ་རང་མཚན་པའི་དོན་དང་ཁྲུང་པར་འཛོག་ཚུལ་མདོར་བསྟན་དུ་སྐྱས་པའི་སློབ་པས་ལན་འདེབས་གནང་ཡོད་པར་སྟོན་དང་། ས་རོལ་པའི་དོགས་པ་དེའི་འགྲུང་གཞི་ནི། སློབ་དཔོན་གྱིས་སློབ་མཛོན་སྐྱས་དང་རྟོག་པ་གཉིས་ཀའི་སྤྱང་ཚུལ་མི་འདྲ་བའི་གནས་སྟངས་ལ་བསྟོས་ཏེ། གཞན་གྱི་ལུགས་ལ་རྣམས་གཅིག་ཐ་དད་དང་། ལྟོག་པ་གཅིག་ཐ་དད་ཀྱི་ཁྲུང་པར་སོ་སོར་བཞག་པའི་གནད་དེ་མ་གོ་བར། རྣམས་གཅིག་ན་ལྟོག་པ་གཅིག་དགོས་པ་དང་། ལྟོག་པ་ཐ་དད་ན་རྣམས་ཀྱང་ཐ་དད་ཡིན་དགོས་པར་བསམས་པའི་དབང་གིས་ཡིན་ཞེས་སྐྱས་ཡོད་པར་འདུག་པས་སོ། །

གང་ལྟར་བཀའ་བཏག་འདིའི་སྐབས་སུ་ང་ཚོའི་མཚོང་ལམ་དུ་མངོན་པ་ནི།
 གནའ་ལོའི་རྒྱ་གར་གྱི་གྲུབ་མཐའ་ཚེན་པོ་དེ་གསུམ་གྱིས། རྩས་གཅིག་དང་ཐ་དད་གྱི་
 རོན་ལ་ལྟ་སྟངས་མི་འདྲ་བ་གསུམ་བཟུང་བར་བརྟེན་ནས་ཤེས་བྱ་གཞིའི་གྲུབ་ཚུལ་ལ་
 ཡང་ཡོངས་སུ་ཐ་དད་པའི་འགྲེལ་བཟོན་མི་འདྲ་བ་གསུམ་བཟུང་སྲོང་བའི་འགལ་རྙེད་
 དེ་རེད། གངས་ཅན་གྱིས། ཤེས་བྱའི་གནས་སྐབས་ཀྱི་རྣམ་འགྲུར་ཐམས་ཅད་སྤྱི་གཙོ་
 བོ་ཚ་མེད་གཅིག་གི་ངང་དུ་ངོ་བོ་གཅིག་པར་ཁས་སྲུངས་ཏེ། རྣམ་འགྲུར་རྣམས་ནང་
 བན་ཚུན་ཡང་ངོ་བོ་ཐ་མི་དད་པ་དང་། དབྱེར་མེད་པ་ཡིན་པའི་གཞི་གྲུབ་གྱི་ལྟ་བུ་ཞིག་
 འཛིན་གྱི་ཡོད་ལ། རྩེ་བྲག་བསམ། སྤྱི་གསལ་རྩས་གཅིག་ན། ཀ་བ་དང་བུམ་བ་སོགས་
 གསལ་བ་ཐམས་ཅད་ཀྱང་ཡོངས་ཁྲུབ་གྱི་སྤྱི་ཡོད་པ་ཉིད་ལྟ་བུ་དང་རྩས་གཅིག་ཏུ་
 འགྲུར་བས། ཀ་བུམ་ནང་བན་ཚུན་གྱི་རྩས་ཚད་བྱེར་མེད་དུ་འགྲུར་བར་སྣམ་སྟེ་སྤྱི་
 གསལ་རྩས་ཐ་དད་ཡིན་པའི་ལྟ་བུ་འཛིན་པ་རེད།

སློབ་དཔོན་ཚོས་གྲགས་གྱིས་ནི། དེ་གཉིས་ཀ་དང་མི་མཚུངས་པར་སྤྱི་གསལ་
 རྩས་གཅིག་ཏུ་གྲུབ་ཅིང་། གསལ་བ་ནང་བན་ཚུན་རྩས་ཐ་དད་དུ་གྲུབ་པའི་ལུགས་
 འཛིན་ཏེ། དེ་ཡང་གཞི་ཀ་བུམ་གཉིས་ལྟ་བུ་ལ་ཆག་བཞག་ན། དངོས་པོ་ཡིན་པ་དང་།
 མི་ཏྲག་པ་ཡིན་པ། རྒྱ་ལས་སྦྱེས་པ། གཟུགས་ཡིན་པ་སོགས་ཀྱི་བདག་ཉིད་ཅམ་ལ་
 སྤུན་མོང་དུ་རྩས་སུ་འགྲོ་བས། དེ་གཉིས་རེ་རེ་ནས་དངོས་པོ་སོགས་དང་བདག་ཉིད་
 གཅིག་པ་དང་རྩས་གཅིག་པ་ཡིན་མོད། གཉིས་ཀ་ནང་བན་ཚུན་ནི་ཡོངས་སུ་རྩས་
 དང་རང་བཞིན་མ་འདྲེས་པའི་བདེན་པའི་ཐ་དད་དུ་འདོད་པར་འདུག རྒྱ་མཚོན་དེའི་
 མོ་ཤེས་ཁྲུང་གཞི་བུམ་བ་གཅིག་སྤྱིའི་སྟེང་དུ་ཡང་། མོ་མངོན་སུམ་པའི་སྤྱང་ཚུལ་ལ་

བརྟེན་ནས་དེའི་སྟེང་གི་བྱས་མི་རྟག་གཉིས་ཀ་རྗེས་གཅིག་ཏུ་ཁས་ལེན་ཞིང་། རྫོགས་
པའི་སྤང་ཚུལ་ལ་བརྟེན་ནས་ནི་དེའི་སྟེང་གི་བྱས་མི་རྟག་གཉིས་ཀ་སྟོན་པ་ཐ་དང་
ཡིན་པའི་ལྟ་བ་མཐའ་གཅིག་ཏུ་བརྒྱུད་ཡོད།

ཅིའི་སྤྱིར་ན། རྫོ་མངོན་སུམ་དག་ནི་ཡུལ་ལ་དངོས་དབང་གིས་འཇུག་པས།
གཞི་བྱས་པའི་དོན་གྱི་སྟོན་ལུགས་ལ་བྱས་པའི་རྗེས་དང་མི་རྟག་པའི་རྗེས་ཞེས་ཡུལ་
གྱི་སྟེང་དུ་གནས་ཚོད་ལ་ཆ་སོ་སོར་འབྲེད་རྒྱ་མེད་པ་དེ་བཞིན་དུ། ཡུལ་ཅན་མངོན་
སུམ་གྱི་སྤང་ཚོད་ལ་ཡང་། བྱས་པའི་སྤང་བ་གང་ཡིན་པ་དེ་མི་རྟག་པའི་སྤང་བ་དང་།
མི་རྟག་པའི་སྤང་བ་གང་ཡིན་པ་དེ་ག་རང་བྱས་པའི་སྤང་བ་ཡིན་གྱི། དེའི་སྤང་རོར་
བྱས་མི་རྟག་གི་རྣམ་པ་སོ་སོར་མེད་པར་འདོད་དོ། །

འོན་ཏེ། བྱས་མི་རྟག་གི་རང་བཞིན་གཉིས་ཀ་དབྱེད་མེད་དུ་ལྡན་པའི་བྲུང་གཞི་
བྱས་པ་གཅིག་སུ་ལ་ཡང་། ཁས་སྤང་དང་མོས་པ་མི་འདྲ་ཞིང་། ཚེས་དང་གྲུབ་མཐའ་མི་
འདྲ་བའི་མི་རྣམས་ཀྱི་རྟོག་པས་ནི། ཆ་ཤས་དུ་མར་སློ་འདོགས་ཚུལ་མཐའ་ཡས་པ་
ཞིག་ཡོད་དེ། མི་ལ་ལས་བྱས་པ་མ་བྱས་པར་འཛིན་ལ། འགའ་ཞིག་གིས་ནི་བྱས་པ་
ཡིན་ཡང་རྟག་པར་འཛིན་པ་ལྟ་བུས་མཚོན། གཞི་གཅིག་གི་སྟེང་དུ་རི་སྤིད་སྟོ་
འདོགས་ལ་མཐའ་མེད་པ་དེ་སྤིད་དུ། སྟོ་འདོགས་དེ་སེལ་བའི་རྟོག་པ་ལ་ཡང་མཐའ་
མེད་པས། རྟོག་པ་དེ་དག་རེ་རེའི་དམིགས་རྣམ་གྱི་སྟོན་པའི་རིགས་ཀྱི་དབྱེ་བ་ལ་ཡང་
མཐའ་ག་ལ་ཡོད། དཔེར་ན། བྱས་པ་མ་བྱས་པར་སྟོ་འདོགས་པའི་སྟོ་འདོགས་དང་།
བྱས་པ་རྟག་པར་སྟོ་འདོགས་པའི་སྟོ་འདོགས་གཉིས་ཀའི་འཛིན་སྟངས་རྟོག་དེ་སོ་སོ་
ཡིན་པར་བརྟེན། སྟོ་འདོགས་དེ་གཉིས་ཀྱང་རེ་རེ་པའི་ཚུལ་དུ་རྟོག་པས་སེལ་དགོས་

བ་ལས་ཅིག་ཅར་རྟུ་སེལ་མི་བྱས་པ་དེ་ནི་མྱོང་སྟོངས་ལ་སྤྱུག་པའི་གནད་དོན་ཞིག་
ཡིན་པས། མྱོང་བ་དེས་ནི་བྱས་པ་བྱས་པར་འཛིན་པའི་རྟོག་པ་དང་། བྱས་པ་མི་རྟོག་
པར་འཛིན་པའི་རྟོག་པ་གཉིས་ཀའི་སྣང་ངོ་ལ་བསྟོས་ཏེ། བྱས་མི་རྟོག་གཉིས་ཀའི་སྟོག་
པ་སོ་སོར་གནས་པའི་ཚུལ་ཐག་གཅོད་བྱུང་བར་ལྟ་ཞིང་། དེ་འབྲེལ་བྱས་མི་རྟོག་གི་ཐ་
དད་དེ་ནི། རྟོག་པས་བཏགས་པའི་སྤྱི་མཚན་གྱི་ཚོས་ཅམ་ལས་ལུལ་སྟེང་ན་རྗེས་སུ་
བདེན་པར་གྲུབ་པའི་དོན་རང་མཚན་ཞིག་གཏན་ནས་མིན་པར་རྟོག་།

དེའི་ཕྱིར་ན། རྟོག་པས་དོན་སྤྱི་བརྒྱུད་དེ་ལུལ་ལ་འཇུག་པ་དང་། རྟོག་མེད་མངོན་
སུམ་ལུལ་ལ་དངོས་དབང་གིས་འཇུག་པའི་ཁྲུང་བར་འབྲེད་རྒྱ་ནི། ལུགས་འདིའི་
གཞིའི་རྣམ་གཞག་འབྲེད་པའི་གནད་འགག་གཅོ་བོ་ཞིག་ཡིན་ཏེ། ལེའུ་གསུམ་པའི་
དབང་ཤེས་རྟོག་བྲལ་རྟུ་སྤྱབ་པའི་རིགས་པ་རྣམས་དང་། སྤྱི་མཚན་དངོས་མེད་རྟུ་
སྤྱབ་པའི་རིགས་པ་བཅས་ཀྱིས་ཀྱང་དོན་གྱི་དམིགས་ལུལ་འདི་ཉིད་གསལ་བར་
བཤད་ཀྱིན་པར་སྣང་།

མི་ཞིག་གིས་པོ་རྒྱ་ལ་མིག་གིས་དངོས་སུ་མཐོང་བ་དང་། དེའི་ཕྱིས་སུ་པོ་རྒྱ་ལ་
སེམས་ལ་ཤར་བའམ་རྟོག་དོར་ཤར་པའི་གནས་སྐབས་སོ་སོའི་སློབ་འཇུག་ཚུལ་མི་
འདྲ་བའི་ཁྲུང་བར་ལ་མྱོང་སྟོག་ནས་དབྱུང་ན་སྤྱུག་རྟུ་དེས་པ་འབྲེན་ཏེ། སྤྱི་མ་ནི་སྤྱིའི་
སྣང་བ་གང་ཡང་མ་བརྒྱུད་པར་ལུལ་དབང་རྒྱུན་གསུམ་འཕྲད་སྟོངས་ཀྱིས་ལུལ་གྱི་
རྣམ་པ་མངོན་སུམ་རྟུ་སྣང་བ་ཡིན་ལ། སྤྱི་མ་ནི་དབང་ཤེས་དེས་བཞག་པའི་བག་
ཚགས་ཀྱི་དབང་གིས་ཤར་བ་ཅམ་ཡིན་པས། པོ་རྒྱ་ལའི་དོན་དང་དོན་སྤྱི་གཅིག་
འདྲེས་ཀྱི་སྣང་བ་ཅན་ཞིག་ཡིན་པར་བརྟེན། རྟོག་པ་དེ་ལ་པོ་རྒྱ་ལར་སྣང་བའི་སྣང་བ་དེ་

ནི་སོ་རྒྱལ་ལེ་དོན་སྤྱི་ཙམ་ལས་སོ་རྒྱལ་དངོས་མིན་པ་རེད། གལ་ཏེ་སྤང་བ་དེ་ཉིད་སོ་རྒྱལ་དངོས་ཡིན་ན་ནི་གཞུགས་ཅན་རགས་པའི་བྱུང་བར་དང་ལྡན་པའི་སོ་རྒྱལ་ཞིག་ཡིན་དགོས་པས། རྟོག་པ་དེ་ལྡན་གྱི་གང་ཟག་གི་ཉེ་འཁོར་གྱི་མིའི་མིག་གིས་ཀྱང་མཐོང་བར་འགྱུར་བའི་སྤྱིར་རོ། །

དེས་ན། རྟོག་པ་ལ་སོ་རྒྱལ་རྣམས་སྤང་བའི་སྤང་བ་དེ་ཉིད་སོ་རྒྱལ་མིན་ན་ཡང་། རང་མཚན་གྱིས་གྲུབ་པའི་སོ་རྒྱལ་རྟོག་པ་དེ་ལ་སྤང་བའི་ཡོད་པའི་ཞིབ་ཆ་ཡང་ལུགས་འདིས་བྱེ་སྟེ། སོ་རྒྱལ་འདི་ནི་པའི་རྟོག་པ་ལ་སོ་རྒྱལ་མ་ཡིན་པ་ལས་ལོག་པར་སྤང་བ་རང་མཚན་གྱིས་གྲུབ་པ་བཀག་ཀྱང་། རང་མཚན་གྱིས་གྲུབ་པའི་སོ་རྒྱལ་མ་ཡིན་པ་ལས་ལོག་པ་འདྲིལ་རིགས་པ་དང་། སོ་རྒྱལ་མ་ཡིན་པ་ལས་ལོག་པ་རང་གི་མཚན་ཉིད་གྱིས་གྲུབ་ཀྱང་། རྟོག་པ་ལ་དེ་སྤང་སྤང་བ་རང་མཚན་གྱིས་གྲུབ་པར་ཁས་ལེན་མི་དགོས་པ་དེ་ནི། ཅུང་ཟད་གོ་དཀའ་བའི་བདེན་གཉིས་འདྲིལ་ཚུལ་བྱུང་བར་ཅན་ཞིག་ཡིན་ཞེས < <ཐར་ལམ་གསལ་བྱེད>> ལས་ཀྱང་ནན་གྱིས་བསྟན་ཡོད་པ་ཡིན་ནོ། །

དེ་སྤྱིར་ལུལ་ཅན་རྟོག་པའི་སྤང་ཚུལ་གྱི་ནང་དོན་ལ་ཞིབ་མཐོང་དབྱེ་བ་བྱས་ཏེ། རང་ཚོའི་སྒྲོ་དོར་ནམ་རྒྱུན་དོན་རང་མཚན་གྱི་གཞན་སེལ་དང་། སྒྲོའི་གཞན་སེལ་གཉིས་ཀ་འདྲེས་ཏེ་དབྱེ་འབྱེད་དཀའ་བ་ཞིག་ཏེ་གྱུར་བའི་ལྡན་སྤྱིས་གྱི་རང་ཚུལ་ཞིག་མཐོང་རྒྱུ་ཡོད་པ་དེ་ལ་བརྟགས་ནས། ལུལ་ཅན་རྟོག་པའི་སྤང་བ་ཙམ་ལ་ནི་འདུས་བྱས་ཀྱི་རྒྱ་དང་འབྲས་བུའི་རྟོན་འབྲུང་མི་འཐད་པ་དང་། ལུལ་དུས་རང་བཞིན་མ་འདྲེས་པའི་བྱུང་བར་མི་ལྡན་པའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས། དེའི་སྤྱིར་བདེན་པའི་དངོས་པོ་རང་མཚན་པའི་དོན་མཚོན་བྱེད་ཀྱི་རྟོགས་མ་རྟེན་བར་ཀུན་རྫོབ་སྤྱི་མཚན་གྱི་ཚོས་

ཅམ་དུ་བཞག་ཡོད་པ་རེད། དེ་དང་མི་འབྲ་བར་འདུས་བྱས་ཀྱི་ཡུལ་རང་ངོས་ན་ནི།
བདེན་པའི་སྐྱེ་འཇིག་གི་རྟེན་འབྲུང་བསྟོན་མེད་དུ་གནས་པ་དང་། ཡུལ་དུས་རང་
བཞིན་མ་འདྲེས་པའི་མཚན་མ་དོན་ལ་གནས་པས། དེ་དག་ལ་བདེན་པའི་ཚོས་རང་
མཚན་གྱི་དོན་དང་བཅས་སོ་ཞེས་པ་དེ་ཉིད་ལུགས་འདིའི་བདེན་གཉིས་ཀྱི་རྣམ་
གཞག་གི་མཚུག་མཐའི་ཕྱོགས་བསྟོམས་སུ་གྱུར་ཡོད།

རྒྱ་མཚོན་དེའི་ཕྱིར་ན། ཡུལ་ཅན་རྟོག་པས་ནི། རྒྱ་གཞི་གཅིག་གི་སྤྱིང་གི་ཁྱད་
བར་རྣམས་རེ་རེ་ནས་ངེས་པ་ལས་ཅིག་ཅར་ཏུ་རྟོགས་མི་རུས་པའི་ཁྱད་བར་འཐད་
བར་མ་ཟད། རོ་བོ་གཅིག་ལ་ལྡོག་པ་ཐ་དད་པའི་ཁྱད་ཚོས་རྣམས་ནང་པན་ཚུན་སྐྱབ་
བྱེད་ཀྱི་རྟོགས་སུ་འགྲོ་བ་ཡང་སྲིད་པས། བྱས་པའི་རྟོགས་ཀྱིས་སྐྱ་མི་རྟོག་པར་སྐྱབ་
པ་ལྟ་བུ་ནི་ཡུལ་ཡུལ་ཅན་གཉིས་ཀའི་དོན་དངོས་ཀྱི་གནས་ལུགས་དང་མཐུན་པ་
ཞིག་ཡིན་ཞོ་ཞེས་པ་ལ་སྐྱར་ཡང་། “དེའི་ཕྱིར་ཁྱད་བར་གང་ཞིག་ཚོས། །གང་གིས་གོ་
བར་འགྱུར་བ་དེ། །དེ་ལས་གཞན་གྱིས་རུས་མ་ཡིན། །དེས་ན་ཐ་དད་རྣམ་པར་
གནས། །” ཞེས་བྱུང་ཡོད།

སྐྱ་རྟོག་སེལ་བའི་དབང་གིས་འཇུག་པའི་འདོད་ཚུལ་འདིས་ནི། ཅ་བའི་ཆ་ནས་
ཤེས་པ་ལ་འཇུག་ཚུལ་མི་མཚུངས་པའི་རིགས་གཉིས་ཀྱི་དབྱེ་བ་བྱེས་ཡོད་དེ།
དཔེར་ན། ང་ཚོའི་མིག་ཤེས་ཀྱིས་བྱམ་པ་ཞིག་མཐོང་ཆེ་བྱམ་པ་དེ་དང་གྲུབ་བདེ་
དབྱེར་མེད་ཀྱི་རྣམ་སུ་གྲུབ་པའི་ཁྱད་བར་མཐའ་དག་ཅིག་ཅར་ཏུ་མཐོང་ཡོད་ན་ཡང་།
མིག་ཤེས་དེས་ནི་ཁྱད་གཞི་བྱམ་པ་རྟོགས་ཡོད་པ་ལས་གཞན་པའི་ཁྱད་བར་སྐྱ་མོ་
རྣམས་ལ་ནི་སྐྱར་ལ་མ་ངེས་སུ་སོང་ཡོད་དེ། མིག་ཤེས་དེའི་སྟོབས་ཀྱིས་བྱམ་པ་སྐྱད་

ཅིག་སྐད་ཅིག་ལ་འགྲུར་གྱིན་འདུག་སྐྱེས་པའི་ངེས་ཤེས་བསྐྱེད་མི་སྲུབ་པ་སྔོང་བས་
གྲུབ་པ་ཡིན། འོན་ཀྱང་སྐབས་དེའི་མིག་ཤེས་ལ་བྱམ་པ་མི་རྟག་པ་སྣང་བར་ཁས་ལེན་
པའི་གོ་དོན་གང་ཞེ་ན། འཁོར་ལོ་ཤིན་ཏུ་མ་གྲོགས་པ་ཞིག་ལ་ང་ཚོའི་མིག་གིས་ལྟ་
སྐབས། འཁོར་ལོ་དེ་སྐར་མ་གཅིག་གི་ཡུན་ལ་ཅི་ཅམ་འཁོར་བའི་གངས་ཀ་དེ་ང་ཚོའི་
མིག་ལ་སྣང་ཡོད་ན་ཡང་ངེས་པ་འབྲེན་མི་སྲུབ་པ་ལྟ་བུ་སྟེ། མདུན་གྱི་ཁྱད་གཞི་བྱས་
པའི་གཟུགས་གྱི་ཁྱད་པར་དང་འགྲོགས་པའི་སྐད་ཅིག་གི་འགྲུར་བ་ཡང་དེ་བཞིན་
སྣང་སྲུབ་པར་ཁས་ལེན་པས། མིག་ཤེས་ལྟ་བུའི་དབང་ཤེས་རྟོག་མེད་རྣམས་ཡུལ་ལ་
སྲུབ་འཇུག་ཏུ་འདོད་པ་རེད།

དེ་དང་མི་འདྲ་ས་ཞིག་ལ། རྟོག་པ་རྣམས་ནི་ཁྱད་གཞི་གཅིག་གི་སྟེང་དུ་ཆ་ཤིས་
རྣམས་ལ་རེ་རེ་ནས་སེལ་བའི་སློབ་ས་འཇུག་པ་ལས་རྟོག་མེད་གྱི་ཤེས་པ་ལྟ་བུའི་
འཇུག་ཚུལ་དེ་མེད་པར་སྣང་སྟེ། དོན་གྱི་ཚུལ་དེ་ཉིད་བརྟན་པ་ལ། “དོན་གྱི་རང་གི་ངོ་
བོ་གཅིག ། བདག་ཉིད་མངོན་སུམ་ཡིན་པ་ལ། །ཚད་མ་རྣམས་ཀྱིས་བརྟག་བྱ་
གང་། །མ་མཐོང་ཆ་གཞན་ཅི་ཞིག་ཡོད། །གཟུགས་ཚོས་མ་སྐྱབ་པ་མཐོང་བ་ལས། །ཉ་
ལྷིས་ལ་དདུལ་རྣམ་པ་ལྟར། །གལ་ཏེ་འཇུག་པའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས། །ཡོན་ཏན་གཞན་
སྔོང་མི་བྱེད་ན། །དེ་ལྷིང་དངོས་པོ་མཐོང་བ་ཡིས། །ཡོན་ཏན་མཐའ་དག་མཐོང་བ་
ཉིད། །འཇུག་བས་ངེས་བར་མི་བྱེད་པས། །སྲུབ་པ་རབ་ཏུ་འཇུག་པ་ཡིན། །རྗེས་སུ་
དཔག་པ་ལས་ཀྱང་དངོས། །འཛིན་ན་ཚོས་གཅིག་ངེས་གྱུར་པས། །ཚོས་ཀུན་འཛིན་
ཏེ་སེལ་བ་ལ། ། །ཉེས་པ་འདི་ནི་ཐལ་མི་འགྱུར། །དེ་ལྷིང་དེ་ལྟར་རྟགས་སེལ་
བའི། །ཡུལ་ཅན་ཡིན་པ་རབ་ཏུ་བསྐྱབས། །གཞན་དུ་ཚོས་ཅན་གྲུབ་གྱུར་ན། །དེ་ལས་

མ་གྲུབ་ཅི་ཞིག་ཡོད། །“ཅེས་སོགས་མང་དུ་བྱུང་ཡོད་ན་ཡང་། དེ་དག་གི་གཞི་རྒྱུ་
བརྗོད་དོན་གཅིག་ཡིན་པས་རེ་རེ་བཞིན་ཞིབ་བརྗོད་ཀྱི་དགོས་པ་མ་མཐོང་བས་
བཞག་གོ།

སྐྱིར་བཏང་། གནའ་བོའི་རྒྱ་གར་གྱི་སྤྱི་རོལ་པའི་གྲུབ་མཐའ་སྐྱེ་བ་མང་པོ་ཞིག་
གིས་དབང་ཤེས་རྟོག་པར་འདོད་པ་དང་། སྐྱེ་རྟོག་དངོས་དབང་གིས་འཇུག་པ་ཁས་
ལེན་པ་བཅས་ནི། གཙོ་བོ་གཞན་སེལ་གྱི་སྒོ་ནས་སློ་ལུལ་ལ་འཇུག་ཚུལ་གྱི་ཁྱད་པར་
མ་སྤྱེས་པས་ཡིན་པར་སྣང་ལ། དེར་མ་ཟད་ལེའུ་གསུམ་པར་ནང་སྡེ་སྡེ་བྲག་སྐྱེ་བར་
སྐྱི་མཚན་དངོས་མེད་དུ་སྐྱབ་པའི་རིགས་པ་དང་བོ་འགོད་ཚུལ་ལ་བརྟམས་ན། དེས་
ཡང་རྟོག་པ་དང་རྟོག་མེད་སྐབས་དང་སྐབས་སུ་འདྲེས་པ་ལྟ་བུར་བརྒྱང་ཡོད་པ་
གསལ་བོ་རེད།

ཡང་བཤད་ན། མ་གཞི་ནས་ཤེས་པ་ལ་རིགས་མི་འདྲ་བ་མང་པོ་ཞིག་གི་དབྱེ་བ་
ཞིབ་ཚགས་སུ་སྤྱེས་ཡོད་པ་དེ་ནི་ནང་བརྟན་མཚན་ཉིད་རིག་པའི་ཁྱད་ཚོས་གལ་
ཆེན་ཞིག་ཏུ་བཅི་འོས་ཏེ། བང་བརྟན་གྱི་སློབ་དཔོན་ཚོས་ནི། ལྷོང་སྣང་ལྟན་པའི་ཤེས་
པའི་གྲུབ་ཚུལ་ལ་ཞིབ་འཇུག་བྱ་རྒྱུ་དེ་རང་བྱུང་གི་འདིག་རྟེན་ཁམས་ཆེན་པོར་ལྟ་
བའི་སློ་ཆེན་དང་བོ་ཉིད་དུ་ངོས་བརྒྱང་ཡོད་པར་མ་ཟད། ང་ཚོ་སྤྱི་བོ་པལ་བ་རྣམས་ཀྱི་
སེམས་རྒྱུད་ན་ད་ལྟར་བག་ལ་ཉལ་དུ་ལུས་པའི་ཤེས་པའི་རིགས་མང་པོ་ཞིག་སྤྱིན་
རུང་དུ་ཡོད་པའི་ཚུལ་དེར་དགོངས་ནས། འགྲོ་བ་སེམས་ཅན་གྱི་སེམས་རྒྱུད་ནི་
གཉེར་རི་ཆེན་པོ་ཞིག་དང་གཉིས་སུ་མེད་དོ་ཞེས་ཡང་ཡང་སྐྱེ་བར་བྱེད་ཅིང་། མིའི་
ལུས་རྟེན་གྱི་རྩ་བའི་རིན་ཐང་ཡང་རྩ་ཆའི་ཤེས་པ་མང་པོ་ཞིག་གི་ས་བོན་སྤྱིན་རུང་གི་

རྟེན་ཡིན་པ་དེ་ཡི་སློབ་ནས་བསྐྱབས་ཡོད་དོ། །

དེ་ཡང་གཞི་བུམ་པ་ལྟ་བུ་ཞིག་ཏུ་ཅག་གིས་ཡུལ་དུ་བྱེད་ཚུལ་གྱི་ངོས་ནས་
བསམས་པའི་ཚེ་ན་ཡང་། ལྷན་སྐྱེས་སུ་སྐྱེ་བའི་སློབ་རིགས་ཤིག་དང་། ལྷན་སྐྱེས་སུ་
མི་སྐྱེ་བར་རང་ཉིད་སྐྱེ་བ་ཕྱིས་འབྱུང་གི་རྟེན་ལ་བལྟས་པའི་སློབ་རིགས་ཤིག་བཅས་
གཉིས་སུ་ཡོད་དེ། བུམ་འཛིན་མིག་ཤེས་དང་། དེའི་རྗེས་གྱི་བུམ་འཛིན་རྟོག་པ་གཉིས་
པལ་ཆེར་ལྷན་སྐྱེས་སུ་གཏོགས་ལ། བུམ་པ་དེ་ལ་སྐད་ཅིག་གིས་འབྱུང་བ་འགྲོ་
བཞིན་པ་རྟོགས་པའི་སློབ་དང་། དེ་ཚོས་བདག་ཏུ་མ་གྲུབ་པ་རྟོགས་པའི་སློབ་གཉིས་ནི་
ཕྱིས་སུ་རྒྱ་མཚན་འཚོལ་དཔྲོད་གྱི་སློབ་ནས་མ་གཏོགས་ལྷན་སྐྱེས་སུ་སྐྱེ་མི་རུས་པ་
སློང་བས་གྲུབ་པ་ཡིན། ཚུལ་དེས་ནི་ལྷན་སྐྱེས་གྱི་སློབ་ཅམ་ལ་བརྟེན་ནས་དངོས་པོའི་
གནས་ལུགས་ཅུང་ཟད་སྲ་བ་རྣམས་ཀྱང་ར་ཚོའི་ཡུལ་དུ་བྱེད་མི་སྲུབ་པ་མཚོན་གྱི་
ཡོད་ན། ཚེ་སློབ་གི་གནད་དོན་སྲ་ཞིང་སྲ་བ་རྣམས་ལྟ་ཅི་སློབ།

དེ་ལྟ་བུས་ན། སློབ་དཔོན་ཚོས་གྱི་གྲགས་པས་གཞན་སེལ་གྱི་རྣམ་གཞག་རྒྱས་
པར་བཤད་པ་འདིས་ཀྱང་། བདག་ལེགས་སུ་འདོད་པ་རྣམས་ལྷན་སྐྱེས་གྱི་སློབ་ཅེ་བ་
ཅམ་གྱི་འཆར་སློལ་གཡེངས་ནས་མི་སློབ་པར། ཤེས་བྱའི་དོན་སྲ་བ་རྣམས་ལ་མི་
ཚོངས་པའི་སློབ་ལས་གསར་པ་མང་པོ་ཞིག་འབད་པས་འཚོལ་བའི་ལམ་དུ་འཇུག་
རིགས་པའི་འདོད་ཚུལ་སྟོན་གྱི་ཡོད་པ་རེད།

ར་ཚོའི་མི་ཚེ་འདིའི་ནང་ལ་ཆ་བཞག་ན་ཡང་། ཨ་མའི་རུ་མ་རུ་ཤེས་པའི་ཤེས་པ་
ལྟ་བུ་སུས་ཀྱང་བསྐྱབ་པ་ལ་མི་བལྟས་པར་ལྷན་སྐྱེས་སུ་མཛོན་དུ་གྱུར་རུས་ན་ཡང་།
ཡི་གེ་གྱི་སློབ་ཤེས་པའི་སློབ་ལྟ་བུ་ནི་དེས་པར་དུ་རྟེན་གྱིས་གསོ་དགོས་པ་ལས་

ལྷན་སྐྱེས་སུ་མངོན་ཏུ་འགྲུར་མི་སྲུབ་པ་སྐོར་བས་ངེས་པ་ཡིན་གྱིང། ལྷན་སྐྱེས་སུ་སྐྱེ་
བའི་སྐོར་ཅམ་གྱིས་ང་ཚོར་ངེས་དོན་གྱི་སྐབ་བདེ་ཞིག་བསྐྱེད་སྲུབ་རྒྱ་ལྷོག་ལྷོག་སྟེ་
གཞོན་པའི་ལས་སྐོར་མང་པོའི་སྐྱེ་འདྲེན་གྱིས་སྤོང་བ་ཡིན་ཏེ། རྒྱ་དོར་ལ་མི་
ཚོངས་པའི་ཤེས་རབ་དང། གཞན་ལ་གཅིག་ཏུ་བྱམས་པའི་བཅེ་བ་ལྷ་བུ་ལྷན་སྐྱེས་སུ་
སྐྱེ་བུས་བ་སྤོང་མཐའ་ཅམ་ཡིན་ན་ཡང། མི་གསོད་པ་དང། རྒྱ་འཕྲོག་བཅོམ་གསུམ་
གྱི་ལས་ལྷ་བུ་ནི་བསྐྱབ་པ་ལ་མི་ལྷོས་པར་ངང་གིས་ཤེས་པས་སོ། །

ཏུག་སྐྱེ་བ་སྐྱ་སྐྱི་དང་ནང་པའི་མི་ཚེ་ནི་ལྷ་རྒྱུ་མ།

དེ་ཡང་འགྲོ་བ་མིའི་རིགས་ཀྱི་ཤེས་རིག་དར་འཕེལ་གྱི་ལོ་རྒྱུ་ས་རིང་མོའི་རྒྱ་
རྒྱུན་རྒྱར་རྒྱར་བཞུར་ནས་མོ་རོ་ཁྱི་སྟོང་མང་པོ་འདས་ཟེན་ན་ཡང། མོག་ལྷན་གང་
ཟག་ལ་སྐྱེ་བ་སྐྱ་སྐྱི་ཡོད་མེད་གྱི་གཞན་དོན་དེ་ནི། དུས་ད་ལྟའི་བར་འགྲོ་མིའི་སྐོ་སྐོས་
གྱིས་གཅིག་མཐུན་ཏུ་ཁ་ཚོན་མ་ཚོད་པར་ལུས་ཡོད།

འདྲམ་བུ་སྤྱིང་འདྲིར་མི་གངས་ཏུང་སྐྱར་བུག་ཅུ་རེ་སྐྱ་སྐྱག་ཡོད་པ་རྣམས་གྱི་
ནང་ནས། ཡེ་ཤུའི་ཚོས་ལ་དང་མཁན་ཏུང་སྐྱར་ཉེར་གཅིག་ཅམ་དང། ཁ་ཚེའི་ཚོས་
ལ་དང་མཁན་ཏུང་སྐྱར་བཅུ་གཅིག་ཅམ། ནང་པའི་ཚོས་ལ་དང་མཁན་ཏུང་སྐྱར་བུག་
ཅམ། ཉིན་རྒྱའི་ཚོས་ལ་དང་མཁན་ཏུང་སྐྱར་བཅུད་སྐྱག་དང། དེ་བཞིན་ཡ་ལུ་བུ་པའི་
ཚོས་ལུགས་སོགས་ཚོས་ལུགས་གྲུབ་མཐའ་རབ་ཏུ་མང་པོའི་རྗེས་འབྲུག་དང་ལྷན་
བ་པས་མོ་ཆེ་ཞིག་གིས་སྐྱེ་བ་སྐྱ་སྐྱི་ཡོད་པ་ཅམ་ནི་ཐུན་མོང་ཏུ་འདོད་པ་རེད། དམར་
པོའི་ལྷ་བུས་ལ་གཅིག་ཏུ་ཡོད་ཆེས་མཁན་ལྷ་བུ་དང། དེ་མིན་གྱི་དངོས་གཙོ་སྐྱ་པའི་
རིང་ལུགས་པ་གཞན་དག་བཅས་ཏུང་སྐྱར་སྐྱ་སྐྱག་ཡོད་པ་རྣམས་གྱིས། སྐྱེ་བ་སྐྱ་སྐྱི་

ཟེར་བ་སོགས་ནི་རྫོང་ས་དང་གྱི་སྐྱད་ཆ་འབང་ཞིག་ཡིན་པ་ལས་གཏན་ནས་མེད་པར་
འདོད། དེ་གཉིས་ལས་གཞན་དུ་སྐྱེ་བ་སྲ་སྤྱི་སོགས་ནི་མིའི་སྐྱོ་ཡུལ་ལས་འདས་པ་
འབང་ཞིག་ཏུ་བརྩིས་ཏེ། ཡོད་མེད་གང་དུ་ཡང་ཁ་ཚོན་མི་གཙོད་པའི་རིགས་ལྷུང་པ་
ཞིག་བཅས་མི་འདྲ་བ་གསུམ་དུ་ཡོད་པ་ཡིན།

ང་ཚོས་རྒྱན་ལྷན་དུ་མཛོད་གསལ་ལྟར། མི་དང་མིས་སྐྱེ་བ་སྲ་སྤྱི་ལ་བརྒྱང་བའི་
ལྷ་ཚུལ་མ་མ་ཐུན་པས། མི་ཚའི་དོན་སྤྱིང་སྤྱི་བ་ཚུལ་ཀྱང་ཆེས་མི་འདྲ་བ་ཇི་སྟེད་ཅིག་
འབྱུང་གི་ཡོད་པར་བརྟེན། སྐྱེ་བ་སྲ་སྤྱི་ལ་བརྒྱང་བའི་ལྷ་ཚུལ་གང་ཡིན་པ་དེས་ནི། མི་
སོ་སོའི་རིན་ཐང་ལྷ་ཚུལ་དང་། མི་ཚའི་ལྷ་ཚུལ་ལ་འབྲུགས་རྒྱུ་མི་དཔལ་བ་ཞིག་
ཐེབས་ཀྱིན་པའི་ཚུལ་དེ་སྤྱི་ལ་ཀྱང་བསྟོན་མི་ལུས་པ་ཞིག་རེད།

དེ་ལྟར། སྐྱེ་བ་སྲ་སྤྱི་ཡོད་པར་འདོད་མཁན་དང་། མེད་པར་འདོད་མཁན་གྱི་
ཕྱོགས་གཉིས་པོ་དེ་ནི་ཚེ་སྐོག་གི་དོ་བོ་དོས་འདྲིན་སྤངས་ཆེས་འགལ་སྐྱར་ཆགས་
པའི་གྲུབ་མཐའ་སྡེ་ཚོན་གཉིས་སུ་བཀའ་རིགས་ལ། སྤྱིར་བཏང་གྲུབ་མཐའ་ནི་གྲུབ་
མཐའ་རང་ཡིན་པས། རང་རང་གི་ལུགས་ཀྱི་ཞེན་ཕྱོགས་ཁོ་ན་ལྟར་སྤངས་པའི་སྤྱི་བ་
སྟེད་ཀྱི་སྟེང་བ་བྱང་དུ་མེད་པ་དེ་སོ་སོར་བགྱང་རྒྱ་ལོས་ཡོད། འིན་ཏུ་གལ་ཆེ་བ་ཞིག་
ནི། གྲུབ་མཐའ་གང་ཞིག་གི་རང་ལུགས་ཀྱི་ཆེད་དུ་དངོས་པོའི་གནས་ལུགས་ལ་བཟོ་
བཅོས་རྒྱག་རྒྱ་མ་ཡིན་པར། དངོས་པོའི་གནས་ལུགས་གཞིར་བརྒྱང་ནས་གྲུབ་
མཐའ་སོ་སོའི་རང་ལུགས་ལ་ཚུར་བཟོ་བཅོས་བྱ་དགོས་པ་ཉིད་ཀྱི་སྤྱིར་ན། གནས་
འདི་ལ་དོ་སྤངས་ལྷན་པའི་སྤྱི་བ་ལུ་དག་གིས་ནི། གཞུང་གནས་ཀྱི་ཤེས་རབ་གཙོང་མས་
ཞིབ་ཏུ་བརྟག་པའི་དགོས་པ་སྐྱེ་བའི་གིས་ཆེཤོ། །

ཁོ་ལོ་སྐྱེར་ལ་མཚོན་ན་ལེ། འདིའི་སྐྱོར་ལ་འདི་དང་འདི་ལོ་ཞེས་ཞེས་ཆ་མངོན་
 ལུམ་གྱི་དབང་འཕེར་བ་ཞིག་ཆེ་ཆེར་བཤད་རྒྱ་མེད་མོད་གྱི། འཆི་བ་ལོ་ཡོད་ཆད་གྱི་
 མཚུགས་རྒྱུ་གསུམ་པ་ཞིག་ཏུ་འདོད་པའི་ལྷ་ཚུལ་དེ་ལ་མི་འཕྲད་པར་མ་ཟད། འདིག་རྟེན་
 འདིར་འགྲེལ་བརྗོད་དཀའ་བའི་དོ་མཚར་མང་པོ་མཚོང་བོས་སུ་བྱུང་བར་ཉ་ལས་པའི་
 རྒྱུན་གྱིས་དང་། བང་ཚོས་གྱི་གཙུག་ལག་རྣམས་ལས་བསྟན་པའི་སེམས་དང་ཤེས་
 པའི་རྣམ་གཞག་ལ་ལོས་བ་ཆེ་བའི་རྒྱུན་གྱིས་སྐྱེ་བ་སྔ་ཕྱི་ཡོད་པའི་ཆེ་སློག་གི་ལྷ་ཚུལ་
 དེ་ཉིད་དོན་དངོས་དང་མ་ཐུན་པར་སྣམ་པའི་ཞེན་ཚུལ་ཅུང་མཐོགས་པོ་ཞིག་འདྲིན་
 བཞིན་ཡོད་དེ། དེ་ནི་རང་ཉིད་སྐྱེར་པའི་ལྷ་ཚུལ་དང་ཡིད་ཆེས་ཁོ་ན་ཅམ་ལས། ལྷ་བ་
 མཐའ་དང་རང་ལུགས་གང་གི་ཡང་ཆབ་བྱེད་ག་ལ་ཏུས།

སྐྱེར་འཇམ་གྱིར་འདིའི་ཚོས་དང་མཁན་རྣམས་གཙོ་བོར་གྲུར་པའི་སྐྱེ་བ་སྔ་ཕྱི་
 ཡོད་པར་འདོད་མཁན་རྣམས་ལ་བརྟགས་རུང་། སྐྱེ་བ་སྔ་ཕྱི་ཡོད་ཅེས་པའི་ཚིག་ཅམ་
 ཐུན་མོང་ཏུ་སྐྱ་བ་ཉིད་ལས། བང་དོན་གྱི་ཆ་ནས་ནི་ཚོས་ལུགས་སོ་སོས་སྐྱེ་བ་སྔ་
 ཕྱིའི་ཚུལ་འདོད་སྣང་ས་ཤིན་ཏུ་ཐ་དང་ཡིན་ཏེ། འདིག་རྟེན་བཞོད་བ་པའི་ལྷ་ཞིག་
 འདོད་བ་དང་མི་འདོད་པའི་ཁྲད་པར་གཅིག་ལུས་ཀྱང་། སྐྱོད་བརྟུན་གྱིས་བསྐྱེས་པའི་
 འདིག་རྟེན་ཆེན་མོ་འདིའི་རྒྱ་འབྲས་དོ་བོ་བཅས་ཀྱི་ཚོས་གསུམ་ཀའི་ཆ་ནས་འདྲིན་
 ཚུལ་ཡོངས་སུ་མི་འདྲ་བ་གསལ་བོར་མཚོན་པའི་ཕྱིར་ལོ། །

གལ་ཏེ་ཁྲེད་གྱིས་རང་ཉིད་ཚུད་པའི་སློག་ལྡན་རྣམས་ཀྱི་ཆེ་སློག་གི་དོན་དངོས་
 རི་བཞིན་ཏུ་མཐུན་པར་འདོད་ན། སྐྱེ་བ་སྔ་ཕྱི་ཡོད་མེད་ཀྱི་གནད་དོན་ནི་ཅེས་ཀྱང་
 བསམ་གཞིགས་མ་བྱས་ཏུ་མེད་ཀྱི་གནད་དོན་ཞིག་ཏུ་བཙུངས་པ་ལྷ་ག་ལ་ཞིག་སྟེ།

དཔྱོད་ལྡན་གྱི་མི་སྲུ་ཡིན་ཅུང་། རང་ཉིད་ཤི་བའི་རྗེས་སུ་ཡང་སྤྲོད་རི་འདྲ་ཞིག་ཡིན་
སྲིད་དམ་སྟམ་དུ་ཡིད་ལ་ཡང་ཡང་འཁོར་ངེས་པ་གདོན་མི་ཟ་སྟེ། འཆི་བ་ནི་འུ་ཅག་
ཀུན་གྱི་མཐའ་མའི་བསྐོད་གནས་ཉག་གཅིག་ཡིན་པའི་སྲིད་པོ། །

འོན། ཡང་སྤྲོད་སྟེ་བ་སྲ་སྲི་ཡོད་དམ་མེད་ཅེན། དེ་ཉག་ས་ཆེན་པོ་དེར་མངོན་
སུམ་གྱི་དབང་ཉག་ས་གཙོ་བོར་འཛིན་པའི་ཚན་རིག་པ་ཚོས་དེ་སྲར་གཅིག་མ་ཐུན་གྱི་
ལན་གསལ་པོ་ཞིག་མ་རྟེན་དང་བརྟེན། དེར་སྐབས་སྐད་ཅ་དང་རྣམ་ཤེས་ལ་ཞིབ་
འཇུག་བྱེད་མཁན་གྱི་ཚན་རིག་པ་མང་པོ་ཞིག་གིས་ནི་དེ་ལ་དེས་ལན་འཚོལ་གྱིན་
པའི་སྐད་ཡིན་སྐད་ཀྱང་ཐོས། གཅིག་བྱས་ན། མངོན་སུམ་གསུག་ས་ཅན་གྱི་དབང་
ཉག་ས་གཙོ་བོར་འཛིན་པའི་ད་ལྟའི་ཚན་རིག་པ་དེ་ཅམ་གྱིས་སྟེ་བ་སྲ་སྲི་ཡོད་མེད་གྱི་
གནད་དོན་ལ་ཡིད་ཚིམ་པའི་དེས་ལན་ཞིག་མི་རྟེན་ཀྱང་སྲིད་པ་རེད།

འོན་ཀྱང་ཟུར་གཞན་ཞིག་ནས་བལྟས་ཆོ། གནའ་དེར་ཤར་བྱུང་གྱི་མཚན་ཉིད་
རིག་པའི་སྡེ་རུ་ནི། སྟེ་བ་སྲ་སྲི་ཡོད་མེད་གྱི་གནད་དོན་ལ་རྗེས་དབུག་གི་དཔྱོད་ཐབས་
གྱིས་དེས་ལན་མི་འདྲ་བ་སྣ་ཚོགས་ཤིག་བཏབ་ཡོད་པར་འདུག་སྟེ། ལྷག་པར་གནའ་
བའི་རྒྱ་གར་དུ། མི་ལོ་སྟོང་ལྷག་གི་གོང་ནས་སྲི་ནང་གི་གྲུབ་མཐའ་སྟེ་པའི་སྟོབ་དཔོན་
ཚོས་སྟེ་བ་སྲ་སྲི་ཡོད་སྐད་ལས་བརྒྱུ་མས་པའི་བསྐོ་སྤྲོད་རི་སྟེད་ཅིག་མངོན་སྟོང་བར་མ་
ཟད། ཁོང་ཅག་གི་གསུང་སྟོས་སུ་མངོན་པའི་རིགས་པ་དེ་དག་ནི། ད་ལྟ་མངའ་ཡང་
ཆེ་སྟོག་གི་རང་བཞིན་སྟོང་པ་གཏན་ཚིགས་གྱི་རིགས་ལམ་སྐད་དེ་ཞིབ་དཔྱོད་བྱས་
ཚད་ཉ་ཅང་ཟབ་པ་ཞིག་ཏུ་སྟམ་ཞིང་། རྒྱ་གར་དུ་སྟེ་བ་སྲ་སྲི་ཡོད་མེད་གྱི་ཚོད་སྟུབ་
བྱུང་བའི་ལོ་རྒྱུས་དེའི་ཁོད་དུ་ < ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ > > གྱིས་ནི་དམིགས་བསམ་

གྱི་གོ་གནས་ཤིག་བརྒྱུད་ཡོད་ཅེས་སྒྲ་ཚོག་གོ།

རྒྱ་མཚོ་དེར་བརྟེན། འདི་ནས་ཀྱང་སྐབས་བབས་ཀྱི་དགོས་དོན་ལ་དམིགས་
ཏེ། བྱང་པའི་སྐྱེ་བ་སྲ་སྲིད་འདོད་ཚུལ་ཁག་ཅིག་བསྟན་བཅོས་ < < ཚད་མ་རྣམ་
འབྲེལ > > དང་འབྲེལ་ནས་སྐྱེད་འདོད་པ་ཡིན་གྱི། མ་གཞི་ལུས་སེམས་ཀྱི་འབྲེལ་
བའི་སྐོར་ཞིབ་ཏུ་སྟོན་བའི་སངས་རྒྱས་པའི་གཞུང་ལུགས་ལ་ནི < < ཚད་མ་རྣམ་
འབྲེལ > > ཁོ་ནས་ག་ལ་ཚད་དེ། བྱང་བསྟན་མདོ་སྐབས་ཀྱི་གཞུང་ལུགས་གཞན་
མང་པོ་ཞིག་ལས་ཀྱང་ཆེ་སྟོག་གི་ཚོས་ཉིད་ཟླ་རགས་ལ་ཞིབ་སྲིད་གསུང་ཚུལ་མི་འདྲ་
བ་དང་རིགས་སྒོ་མི་མཐུན་བ་དུ་མ་ཞིག་བརྒྱུད་ཡོད་པ་རེད།

ཁོ་བོས། < < ཚད་མ་རྣམ་འབྲེལ > > གྱི་ལེན་གཉིས་བར་ཞིབ་ཏུ་མཇུག་
སྐབས། གཞུང་དེ་དུ་ལྟ་བུ་ཡོངས་སུ་ཐ་དད་པའི་མཚན་ཉིད་མཁུ་བོ་ཚོས། བན་ཚུན་
འདྲ་མཉམ་དང་རང་དབང་གི་རང་ཆེ་སྟོག་གི་གནས་ལུགས་དང་། ལུས་སེམས་ཀྱི་
འབྲེལ་བ་སོགས་ཀྱི་སྐོར་ལ་ཚོད་རིགས་བཞུགས་བརྟེན་གྱི་འཁོར་ལོ་ཅི་དགར་བསྐོར་
པའི་མཛེས་སྐྱབས་ལེགས་ཀྱི་རྒྱན་དུ་བསྟར་ཡོད་པར་མ་ཟད། མི་ཆེད་དོན་སྤྱིར་སྐྱབས་ཚུལ་
གྱིས་མཚོན་པའི་རིན་ཐང་ལྟ་ཚུལ་མི་འདྲ་བ་མང་པོ་ཡང་བན་ཚུན་སྐྱབས་པོར་བརྟེན་
པའི་སྐྱད་སྐྱས་བར་མེད་དུ་གང་འདུག་པ་མཇུག་བྱུང་། དེ་དག་ལ་མཇུག་བཞག་། “ཀྱི་
མ། གཞུང་འདི་ནི་སྤྱིར་བཏང་གི་ཚོས་གཞུང་ཅམ་མ་ཡིན་པར། རིག་གནས་བསམ་
སྟོང་མི་མཐུན་བ་སྐྱ་ཚོགས་ཀྱི་ཚོན་མདངས་བཟླ་བའི་རང་དབང་གི་སྐྱེད་སྐྱེགས་ཆེན་པོ་
ཞིག་རེད་ཨང་།” ཞེས་ཀྱང་སྒྲ་དགོས་བྱུང་སོང་།

རང་དབང་གི་སྐྱེད་སྐྱེགས་དེ་གར་མཛོན་པའི་དགག་སྐྱབ་ཀྱི་འཛིག་རྟེན་ལ་ཞིབ་

ཏུ་བལྟས་ཇེས། གསལ་རིག་སེམས་ཀྱི་རྗེས་རྒྱན་ལ་ཐོག་མཐའ་མེད་པའི་རིགས་
ལམ་གྱི་སློབ་སྐྱོད་སྐྱེ་བ་སྲ་ཕྱི་ལོ་རྣམ་གཞག་འདོད་པ་དེ་ཉིད། ལང་བལྟན་མཚན་ཉིད་རིག་
པའི་ཆེ་སློབ་ལ་ལྟ་སྦྲངས་སྤུན་མོང་མིན་པ་ཞིག་ཏུ་གྲུབ་ཡོད་པ་མཐོང་བུང་སྟེ། ཚོས་
གྲགས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་བསམ་སྒྲིལ་རྒྱན་ལ། སྐྱེ་བ་སྲ་ཕྱི་ལོ་མེད་ཀྱི་གནད་དོན་དགོས་
བྱེད་ཀྱི་ལྡེ་མིག་ཉལ་གཅིག་ལོ། ལུས་དང་སེམས་ཀྱི་འབྲེལ་བ་ཅད་ཞིབ་བྱེད་རྒྱུ་ལོ་རྒྱུ་
ན་ཡོད་པའི་དགོངས་སྤྱོད་སྤྱུགས་ལྷུགས་ཆེར་མངོན་པས། སྐྱེ་བ་སྲ་ཕྱི་གཏན་མེད་ཏུ་
འདོད་པའི་གནའ་བོའི་རྒྱ་གར་གྱི་དངོས་གཙོའི་གྲུབ་མཐའ་རྒྱང་འཕེན་པ་དང་། སློབ་
དཔོན་ཚོས་གྲགས་ཀྱི་ལྟ་རྒྱུ་ལ་ཆེས་མི་མ་སྤུན་ས་ཡང་གཙོ་བོ་ལུས་སེམས་ཀྱི་འབྲེལ་
བ་འདོགས་རྒྱུ་ལ་གྱི་སྤྲོད་ན་ཡོད་པར་སྤྲང་དོ། །

མ་གཞི་ནས་གཞུང་འདིར་སྐྱེ་བ་སྲ་ཕྱི་ལོ་སློབ་ཀྱི་བཀལ་བཏག་ཅིག་ཇི་ལྟར་བུང་
བ་རེད་ཅེ་ན། སློབ་དཔོན་གྱིས། “སྐྱེ་བྱེད་སྤྱུགས་ཇེ་གོམས་ལས་ཉེ། །” ཞེས་
གསུངས་ནས། ལྟོན་པ་བཙུག་ལྟན་འདས་ནི་སྐྱེ་བ་མང་བོར་བསམ་སྐྱོར་གཉིས་ཀྱི་
ཉམས་ལེན་ལ་གཅིག་ཏུ་བཙུག་པར་མཇུག་པ་ལས་སྤང་རྟོགས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་ཁྲུང་བར་
ཅན་བརྟེས་ཡོད་པ་ཡིན་ཞེས་སྤྲོས་པ་ལ། དངོས་གཙོའི་གྲུབ་མཐའ་རྒྱང་འཕེན་གྱིས།
“སློབ་ལུས་ལ་བརྟེན་པའི་བྱིད། །གོམས་པས་གྲུབ་པ་མེད་ཅེ་ན། །” ཞེས་ལུས་ནི་
ཡིད་སློབ་རྟེན་ཁྲུང་བར་ཅན་ཡིན་པས། སྐྱེ་བ་སྲ་ཕྱི་ཟེར་བ་ཞིག་གཞི་ནས་མ་གྲུབ་ན།
སྐྱེ་བ་དུ་མར་སྤྱུགས་ཇེ་ཆེན་བོར་གོམས་པས་ཚད་མའི་སྐྱེས་སུར་འབྲངས་པ་ཞིག་ནི་
དེ་ལས་ཀྱང་གལ་ཡོད་དམ་ཞེས་བཅད་པའི་རྒྱུ་ལ་དེ་ལས་འཕྲོས་ཉེ། སྐྱེ་བ་སྲ་ཕྱི་
གནད་དོན་བསྐྱོང་གི་རིགས་པ་མང་བོ་ཞིག་སྲ་གཞུག་ཏུ་བུང་བ་རེད།

རྒྱུང་འཕེན་གྱི་རྩོད་རིགས་དེ་ལ་ནི། “མ་ཡིན་རྟེན་ནི་བཀག་གི་རྒྱུ་ལོ།”ཞེས་
ཚིག་རྒྱུང་གཞུག་གིས་མདོར་བསྟན་གྱི་རྩོད་ལ་དུ་ལན་འདེབས་མཛད་ཡོད་ཅིང་། ལན་
གྱི་རྒྱུང་བ་གཞུག་ལོ་དེས་ཀྱང་། ལུས་སེམས་གྱི་འབྲེལ་བ་དེ་ལྷན་པར་ཅན་གྱི་རྟེན་
བརྟེན་པའི་འབྲེལ་བ་གཏན་ནས་མིན་པའི་འདོད་རྩོད་ལ་གསལ་བ་འདད་བྱས་ཡོད་པ་ལྟར་
ན། ལུས་དེ་སེམས་གྱི་རྟེན་ལྷན་པར་ཅན་མིན་པའི་ལྟ་རྒྱུ་ལ་དེ་ནི། ཚད་དེས་ཅན་ཞིག་
ནས་ལུགས་འདིས་ཆེ་སློག་གི་རང་བཞིན་ངོས་འཛིན་རྒྱུ་ལ་གཙོ་བོར་གྱུར་ཡོད་ཅེས་
སྒྲ་ཚིག་བ་དེ།

སྐབས་དེའི་རྒྱུང་འཕེན་གྱི་འདོད་སྟོབས་དེ་ནི་མིའི་རིགས་ལ་ཚན་རིག་ལག་
ཅུལ་སོགས་ཕྱུང་བའདུག་མ་དང་པའི་ཡར་སྟོན་གྱི་ལྟ་རྒྱུ་ལ་ཞིག་ཡིན་པས། ད་ལྟ་
རྒྱུ་ལ་གྱི་རྣམ་གྲངས་མཐའ་ཡས་པ་ཞིག་གི་བྱེད་རུས་མི་འདྲ་བ་སོ་སོར་བྱེ་བྲག་ཏུ་
ངོས་འཛིན་ཅི་རིགས་ཐོབ་ཐེན་པའི་ཤེས་རྟོགས་ཀྱི་ངོས་ནས་བལྟས་ན། ཉ་ཅང་རྩིང་
རགས་གྱི་སྟོན་དང་བཅས་པ་ཞིག་ཡིན་མོད་ཀྱི། དུལ་ཅན་ཤེས་པའི་ཁམས་དེ་
གཟུགས་ཅན་ལུས་གྱི་ཁམས་ལས་རྣམས་ཐ་དད་ཏུ་མེད་པར་འདོད་པའི་གཞི་རྩའི་གྲུབ་
མཐའ་ཅོམ་ནི། དེར་དུས་གྱི་དངོས་ཁམས་ཚན་རིག་གི་འདོད་སྟོབས་རྣམས་དང་ཉེ་པོ་
མེད་དམ་སྟེ།

ཉེ་དུས་སུ་ཡང་སྤྱི་སྤྱིར་གྱི་ཚན་རིག་བ་འགས། ཆེ་སློག་གི་སྟོབས་མའི་ཉེར་ལེན་ནི་
གཟུགས་ཅན་རྒྱུ་ལ་གྱི་རྣམ་གྲངས་ཤིན་ཏུ་མང་པོ་ཞིག་པན་ཚུན་འདུས་འབྲུང་གྱི་སྟོར་
བ་ལ་བརྟེན་ནས་སློ་བུར་དུ་སློན་པའི་རུས་པ་ཞིག་ཡིན་པའི་འབྲེལ་བ་རྫོང་བྱུང་བ་དེ་
དག་ནང་བ་ཚོས་དང་ལེན་མི་བྱེད་པའི་གཞི་རྩའི་རྒྱ་མཚན་ཡང་། ལུས་སེམས་གྱི་

འགྲེལ་བར་ལྷ་རྩལ་དེའི་དབང་གིས་ཡིན་ཏེ། བང་བསྟན་གྱི་མཚན་ཉིད་བསམ་སློབ་
སྤྲོགས་ནས་དབྱུང་དུས། གཟུགས་ཅན་གྱི་རྩལ་ཁམས་ཁོ་འདི་བྱུང་ཁོངས་ལས་ཆེ་
སློག་གི་འབྱུང་འབེལ་གྱི་རྣམ་གཞག་ཚེད་ལ་འགྲེལ་བརྗོད་བྱས་པ་དེ་ནི། སེམས་གྱི་
ཅ་བའི་བྱུང་ཚོས་རྣམས་དང་། སེམས་གྱི་རྒྱན་མོང་མིན་བའི་འབེལ་འབྱུང་གྱི་རྒྱ་
འབྲས་ལ་མ་བརྟག་བའི་བཤད་རྩལ་ཅན་དུ་སྐྱ་བར་མ་ཟད། དེ་ལྟར་ན། གཟུགས་ཅན་
སྤྲོད་པ་ལྟམ་མེད་པ་མང་པོ་ཞིག་འདྲུ་འབྲོད་བྱས་པ་ནས། ཆེ་སློག་གི་དོ་བོང་ཆགས་
བའི་བར་དུ་སློབ་བྱུང་གྱི་འབྱུང་རིམ་སྣ་ཚོགས་ཤིག་འབྱུང་གིན་པ་དེ་དག་ཀྱང་། ལྷེས་
དབང་ཡིན་པར་འདོད་དགོས་པས་ཤིན་ཏུ་མི་འཐད་ཅེས་སྐྱ་བ་རེད།

གང་ལྟར་སྤར་གྱི་དོགས་སློང་གི་ཚིག་དེའི་མཁུག་ཐོགས་སུ། གཞུང་འདིར་སྐྱེ་བ་
སྤྱི་ལོ་སློང་ལ་ཚོད་སྐབ་མཛད་པའི་ཚིག་ཚོགས་ཅུང་མང་པོ་བྱུང་ཡོད་པ་ལས་འགའ་
ཅན་བྲངས་ན། “སྐྱེ་བ་ཡོངས་སུ་ལེན་པ་ན། །འབྱུང་རྩལ་དབང་པོ་སློབ་དང་ནི། །རང་གི་
རིགས་ལ་ལྟོས་མེད་ཅན། །ལྷུས་ཉིད་འབའ་ཞིག་ལས་སྐྱེ་མིན། །ཏ་ཅང་ཐལ་ཕྱིར་
མཚམས་སྦྱོར་བར། །རུས་ལྡན་མཐོང་བ་གང་དེ་ལ། །ཅི་ཞིག་ཡོད་འབྱུང་གང་མེད་
པ། །གང་གིས་ཕྱི་ནས་མཚམས་སྦྱོར་མེད། །” ཅེས་དང་། “དེ་ཕྱིར་དབང་སོགས་
རང་རིགས་ལ། །ལྷོས་བ་མེད་པར་འབྱུང་ཡིན་ན། །དེ་ལྟར་གཅིག་ནི་ཡོངས་འབྱུང་
བཞིན། །ཀུན་འབྱུང་བྱུང་བར་མེད་ཕྱིར་ལོ། །” ཞེས་བྱུང་བ་ལྷ་བྱ་ཡིན་ཏེ། དེ་དག་
གིས་ཀྱང་སྤར་བཤད་བ་ལྟར། གཟུགས་གྱི་ཚོས་ཉིད་ལྟར་འབེལ་འགྲིབ་གྱི་འབྲོ་འདྲུ་
ལྡན་བའི་ལུས་དང་། གཙོ་བོ་དམིགས་རྣམ་དང་འཛིན་སྟངས་གྱི་བྱུང་བར་ལ་རྗེས་སུ་
འབྲོ་བའི་སེམས་གཉིས་ཀའི་བྱུང་དུས་གྱི་དོ་བོང་དང་། བྱུང་བར། བྱེད་ལས་དང་བཅས་

བ་མི་འདྲ་བར་བརྟེན། དེ་གཉིས་ནི་རིགས་མི་འདྲ་བའི་དངོས་པོ་ཐ་དད་པ་ཞིག་ཏུ་ངོས་
འཛིན་རིགས་པ་དང་། དེ་ལྟ་བུ་དེ་གཉིས་རང་རང་གི་རྒྱུ་ལྡན་གནས་སྐབས་སུ་ཡང་། སོ་
སོའི་རླུང་མིན་གྱི་ཁྱད་པར་མ་འདྲེས་བར་བསྐྱེད་ཀྱས་པའི་རིགས་རྒྱུན་སྡེ་མ་ལེ་ལེ་
ཅིས་ཀྱང་ཡོད་པེས་པའི་བཟོས་གྲུབ་གྱི་འབྲེལ་བ་བསྟན་ཡོད།

རྗེས་རྒྱུན་དང་རིགས་རྒྱུན་ལ་ཁྱད་འབྱེད་པ་ནི། ལུགས་འདིའི་རྒྱ་འབྲས་གྱི་གོ་
བ་དམིགས་བསམ་པ་ཞིག་ཡིན་པས། འདིར་སྐྱེ་བ་སྡེ་ལྷན་གཞན་དོན་ལ་དཔྱད་
སྐབས་ཀྱང་རིགས་རྒྱུན་སྡེ་མ་སྡོན་སོང་གི་རིགས་པ་ནི་གཏན་ཚིགས་གལ་ཆེན་ཞིག་
ཏུ་བརྩི་ཡི་ཡོད་པ་གསལ་ལ། བསམ་གཞིགས་དེའི་རྒྱང་གཞིའི་ཐོག་ནས་ནི། ང་ཚོ་མི་
ཞིག་ཤིང་དུས་ཞིག་དང་མི་འདྲ་བར་ཚོར་སྣང་ལྡན་པའི་སྲོག་ཆགས་ཤིག་ཡིན་པར་
འཛོག་བྱེད་གྱི་ཁྱད་ཚོས་ཏེ། དབུགས་འབྱུང་རྒྱབ་དང་། མིག་སོགས་ནང་གི་དབང་པོ་
དང་། ལུས་ལ་དབྱེ་བ་འབྱེད་ཀྱས་གྱི་ནང་གི་རྟོག་པ་འདི་རྣམས་ཀྱང་རང་གི་རིགས་
རྒྱུན་སྡེ་མ་སྡོན་དུ་སོང་བ་ལས་སྐྱེས་པ་འཐད་གྱི། བ་མའི་ཁྱེད་ལྟ་བུའི་གཟུགས་
ཅན་གྱི་རྒྱལ་ཁབས་འབའ་ཞིག་ལས་སྐྱེས་པ་མི་འཐད་པའི་གོ་རྟོགས་བསྐྱེད་ཐབས་
བྱས་ཡོད།

རྒྱུར་བཏང་། རང་བསྟན་མཚན་ཉིད་རིག་པའི་གཞུང་ལུགས་རྣམས་སུ་
གཟུགས་ཅན་རྒྱལ་གྱི་རྣམ་གཞག་ཤིན་ཏུ་རགས་པ་ཞིག་ལས་གསུངས་མེད་པར་
བརྟེན། རྒྱལ་ལ་ཞིབ་འཇུག་བྱས་པའི་སྐོར་ནས་ནི། ཤེས་བྱའི་ཟབ་ཚད་དང་། རྒྱ་ཁྱོན་
གང་ཐད་ནས་དང་གི་ཚན་རིག་དང་བསྐྱེད་པའི་གནས་མ་ཡིན་ཞེས་སྒྲ་མ་བདག་ཉིད་
ཚེན་པོས་ཡང་ཡང་གསུང་གིན་པ་དེ་ནི་མཚོག་གི་སློབ་ལྟོས་ཅན་གྱི་གཟུ་རབ་ཡིན་ཏེ།

རང་རེའི་གཞུང་ལུགས་སྲ་མ་རྣམས་སུ་ལོ། རྩལ་ལ་ཆེ་ཆུང་གི་དབྱེ་བ་འབྱེད་པའི་མིང་
བརྟེན་ལག་འཇུག་པའི་ལོད་པ་ལས་གཞན་དུ། རྩལ་དུ་གྲུབ་པའི་གཞུགས་དེ་དག་སྤྱི་ནང་
གི་སྐྱེ་མཆེད་བཅུ་གང་རུང་ཞིག་ཏུ་བསྟུ་བའམ། ཡང་ན། འབྲུང་བཞིའི་ཁམས་ཏེ། ས་
ཁམས། རྩལ་ཁམས། མེ་ཁམས། རྒྱུང་ཁམས་བཅས་གང་རུང་དུ་གཏོགས་ཚུལ་གྱི་ཅ་
བའི་དབྱེ་སྒྲོ་མཛད་རྗེས། ཁམས་དེ་དག་གི་རོ་བོར་གྲུབ་པའི་རྩལ་གྱི་རྣམས་བ་ལ་སྤྱིའི་
ཆ་ནས་ངོས་འཛིན་རགས་ཅམ་རེ་བྱས་ཡོད་པར་སྤང་གི། སྤྱི་བའི་རྩལ་གྱི་རྣམས་གངས་
རེ་རེའི་བྱེད་རྣམས་མི་འདྲ་བ་ཅི་ཡིན་སོགས་ཀྱི་ཆ་ནས་སློང་ཆ་ཁོ་ནར་གྲུང་ཡོད་པས་
སོ། །

དེས་ན་སྤྱི་བའི་སེམས་ཀྱི་འབྲེལ་བ་ལས་འཕྲོས་ཏེ་ཆེ་སློག་གི་གནས་སྤངས་ཅན་
ཞིབ་ཀྱི་སློང་བ་ལྟར་ལེན་སྐབས་ཀྱང་། ནང་གི་ཤེས་བ་སྤྱི་རགས་མང་པོའི་གྲུབ་ཚུལ་
དང་། རོ་བོ། དམིགས་རྣམས། བྱེད་ལས་བཅས་སྤྱི་ཞིང་སྤྱི་བར་མ་འདྲེས་བར་བྱེས་པའི་
རིགས་ལམ་ལྟར་ན་ཡང་། སྤྱིའི་གཞུགས་ཅན་གྱི་རྟེན་འབྲུང་གི་སྤང་ཚུལ་རོ་མཚར་བ་
རྣམས་ལ་ཉི་མའོན་སུམ་གྱི་ཚོད་ལྟམ། ཞིབ་སྤྱིའི་བརྟེན་ཞིབ་ཆེར་མི་ལྟར་བ་དེས་
གཞུགས་པ་ལ་གཅིག་ཆད་པ་ལྟ་བུའི་ཚོར་སྤང་མི་སྐྱེ་ཐབས་མེད་པེད།

འོན་ཀྱང་། གཞུང་འདིར་རྩལ་རེ་རེའི་འབྲུང་སློང་མི་འདྲ་བ་སོ་སོ་ལས་དམིགས་
བསམ་གྱི་རྣམས་བ་ཅི་སོན་སོགས་ལ་ཞིབ་སྤྱིའི་དབྱེད་བརྟེན་མེད་ན་ཡང་། ཅ་བའི་ཆ་
ནས་རྒྱ་མཚན་གཅིག་ཁོ་ན་ནས་གྱིས་བསྟན་ཡོད་པ་ལོ། སྤྱིའི་གཞུགས་ཁམས་སུ་
གྲུབ་པའི་རྩལ་སྤྱི་རགས་ཀྱི་རྣམས་བ་གང་འདྲ་ཞིག་ལའང་གཞུགས་ཀྱི་རོ་བོ་ལས་
འདད་བའི་རྣམས་བ་ཞིག་ཡོད་མི་སྲིད་ཅེས་བ་དེའོ། །ཅི་ལྟར་ཞེ་ན། གཞུགས་ཅན་གྱི་

བྱས་པ་རྣམས་ནི་ཅ་པའི་རྟེན་གཟུགས་ཅན་གང་ཞིག་ལ་མ་བརྟེན་སྤྱི་མཉམ་ཡིན་པས།
བྱས་པ་དེ་ཡང་རྟེན་མི་བརྟེན་པའི་དབང་གིས་མཐའ་མེད་དུ་ངང་གིས་འཕེལ་མི་སྲུབ་
པ་ཡིན་ན་ཡང་། བང་གི་བསམ་སློབ་ལྟར་བྱས་པ་རྣམས་ནི་རྟེན་བརྟེན་པ་སེམས་ཀྱི་འཕྲོ་
འདུ་ཡིན་ཕྱིར་འབད་ཚོལ་བསྐྱར་མ་ལ་མི་བཟོས་པར་ངང་གིས་འཕེལ་བའི་ངང་
བཞིན་དང་ལྡན་པས། མིའི་སེམས་ཀྱི་བྱས་པ་རྣམས་རེ་རེ་ནས་བསྟོགས་ཏེ་མཐུན་
པའི་རྟེན་གྱིས་འཕེལ་རྒྱས་སུ་བཏང་ན་དེའི་འཕེལ་རྒྱས་ལ་ཚད་བཀག་མེད་པར་
ལྟོག་།

དེར་མ་བཟད། རྒྱལ་པོ་ཚུན་གྱི་མཐུན་སྦྲོར་རྣོག་འཛིན་ཅན་འབྲེལ་འབྲེལ་གྱི་བ་
ལས་རྣམས་ཀྱི་རྟེན་འབྲུང་གི་རོ་མཚར་བསྐྱུན་པའི་བྱས་པ་ཅམ་གྱི་ཆ་ནས་ནི་མཐའ་
མེད་ལྟ་བུ་ཞིག་ཡིན་མོད་ཀྱི། རྣམས་ཀྱི་བྱས་པས་མིའི་རྒྱུད་ལ་བྱམས་པ་དང་སྤྱིང་རྩེ་ལྟ་
བུའི་སེམས་བྱུང་གི་རིགས་བཅོ་མི་སྲུབ་པ་དེ་ཁོ་ནས་ཀྱང་གནས་སུ་གསུམ་ཆེན་པོ་ཞིག་
སྟོན་གྱི་ཡོད་པ་སུགས་འདིས་འདོད་དེ། བྱམས་བཅེ་སོགས་ནི་མ་གཞི་ནས་རོ་པོ་
གཟུགས་སུ་མ་བྱུབ་པའི་ནང་གི་གསལ་རིག་ཅམ་ཡིན་པས་སོ། །དེ་བཞིན་དུ་ནང་ལ་
སོགས་པ་མིའི་ལུས་ཚོར་གྱིས་སྤོང་བའི་སྤྱུག་བསྐྱུང་བལ་ལོ་ཆེ་ཞིག་ནི། ཕྱིའི་རྣམ་གྱི་
རྟེན་འབྲུང་སྟེ་སྤྱུན་སྦྲོར་སོགས་ལ་བརྟེན་ནས་བཅོས་སྲུབ་ན་ཡང་། འབྲུང་ཁམས་བདེ་
མང་ཅན་གྱི་མི་ལ་ཡང་ངང་གི་པ་མ་ཞི་བ་དང་། རྒྱ་ནུབ་ཀྱི་སྤོང་གུན་པོག་པ། བྱིས་མི་
བཟའ་ཚང་ཐོར་བ་སོགས་ལས་བྱུང་བའི་སེམས་ཚོར་སྤྱུག་བསྐྱུང་ལོན་ཏུ་ཆེན་པོ་
ཡོད་པ་དེ་དག་ནི། སྤྱིང་སྤྱུན་གྱིས་ཚོར་བ་ཉམས་སུ་འདུག་པ་ལྟ་བུ་ལས་གཞན་དུ།
སྤྱུན་རྣམས་སོགས་གཟུགས་སུ་བྱུབ་པའི་རྣམ་ལ་བརྟེན་ནས་སེམས་ཐབས་མེད་པ་སྤོང་

བས་བྱུང་བ་ཡིན་ལ། དེ་ལྟར་རྗེས་ཀྱི་བྱས་བས་སེམས་རྒྱུད་ཀྱི་སྤྱད་བསྐྱེད་པའི་རྒྱུ་རྐྱེན་གྱི་ཚོར་སྣང་ལ་འགྲུབ་བ་གཏོང་མི་བྱས་པ་དེས་ཀྱང་། སེམས་ཚོར་དེ་དག་ག་ལྟགས་ཅན་དུ་མ་བྱུང་བ་མཚོན་གྱི་ཡོད་པར་འདོད་དེ། སེམས་ཀྱི་ཚོར་བ་སྤྱད་བསྐྱེད་དེ་དག་ནི་བསམ་གཞིག་གྲེད་སྣངས་ཤིག་གི་སྒྲོན་པ་བཙུག་པ་བཙུག་སྤྱོད་པར་བརྟེན། སེམས་ཅན་གྱི་བདེ་སྤྱད་གི་གཞན་དོན་སེམས་ལྡན་སྣང་སེམས་ཀྱི་དམིགས་རྣམ་ལ་བཟོ་བཙུག་གི་ཐབས་དང་ཐབས་བྱུང་གི་སྒྲོར་བ་མང་པོ་ཞིག་ལ་རགས་ལས་པའི་ལྷ་ཚུལ་བཟུང་ཡོད།

དེ་འདྲའི་དངོས་ཡོད་ཀྱི་གནས་སྣངས་མང་པོ་ཞིག་ལ་བརྟེན་ནས། ལུས་སེམས་ཀྱི་འབྲེལ་བ་ནི་གནས་སྐབས་ཀྱི་རྟེན་དང་བརྟེན་པའི་འབྲེལ་བ་ཅན་ལས། ལྡོག་གྲེད་ཁྱད་པར་ཅན་གྱི་རྒྱུ་འབྲས་ཀྱི་འབྲེལ་བ་ཞིག་མིན་པར་བལྟ་སྟེ། སེམས་དང་རྣམ་ཤིས་ནི་ལུས་ཀྱི་འབྲེལ་འབྲིབ་སོགས་ལ་བལྟོས་ནས་རང་གི་དོ་བའི་འབྲེལ་འབྲིབ་རྣམས་དེའི་རྗེས་སུ་འགྲོ་ལྡོག་གྲེད་པའི་རིགས་ཅན་མིན་པའི་བལྟོས་ཚིག་མཛད་ཡོད་དེ། ཞིབ་ཏུ་སྲིད་ན། ལུས་ནི་ག་ལྟགས་ཅན་གྱི་བྱུང་ཆ་སྤྱི་རགས་གངས་མེད་ཅིག་བསམ་ནས་བྱུང་བ་ཡིན་པས། ལུས་ཀྱི་བྱུང་ཆ་གངས་མེད་བ་དེ་དག་ཀྱང་གཞི་རྩ་ནས་འབྲུང་བཞིའི་ཁམས་ཀྱིས་བསྐྱེད་པའི་ག་ལྟགས་ཅན་གྱི་དོ་བོ་ལས་ནི་འདའ་མི་བྱས་པས་གསལ་རིག་གི་རང་བཞིན་ཅན་མ་ཡིན་ཕྱིར། གསལ་རིག་གི་དོ་བོ་ཅན་གྱི་ཤིས་པ་དང་རྗེས་ཀྱི་རྒྱུ་སྤྱི་བ་ཉིད་དུ་མི་རིགས་སོ་ཞེས་པའི་དོན་ཤིང་། རྒྱུ་མཚན་དེའི་སྒྲོན་པ་སྒྲོག་ཆགས་ཤིག་སྤྲེས་མ་ཐག་པའི་ཤིས་རྒྱུད་ཀྱི་སྒྲོ་ཡི་བྱས་པ་རྣམས་ནི། རང་གི་རིགས་འདྲ་སྤྱི་མ་ལ་བལྟོས་མེད་དུ་ལུས་བྱུང་གྲེད་ཀྱི་རྗེས་དེ་དག་ཉིད་ལས་

སྤྲེལ་བ་མ་ཡིན་ཞེས་བཤད་བ་ཡིན་ནོ། །

ཡང་། “དབང་རྣམས་རེ་རེ་ལ་གཞོན་ན། །ཡིད་སློབ་ལ་གཞོན་ཡོད་མ་ཡིན། །འདི་
འགྲུར་ན་ནི་དེ་དག་གྲང་། །འགྲུར་བ་དག་ཏུ་མཐོང་བ་ཡིན། །” ཞེས་བ་འདིས། ང་ཚོའི་
མིག་སོགས་དབང་པོ་རེ་རེ་ལ་རབ་རིབ་སོགས་ཀྱིས་གཞོན་པའི་སྐབས་དག་ཏུ། བང་
གི་ཡིད་སློབ་རྟོག་པར་རབ་རིབ་སོགས་ཀྱིས་མ་གཞོན་པའི་ཕྱིར། དབང་སོགས་དེ་དག་
ཡིད་སློབ་རྟོག་པའི་རྟེན་ཁུངས་པར་ཅན་མིན་པར་མ་ཟད། ལྷ་ངན་བྲག་པོ་འཕྲ། ཆེས་ཆེར་
དགའ་བ་སོགས་ཀྱི་སེམས་ཚོར་བྲག་པོས་ཡིད་སློབ་ལ་འགྲུར་བ་ཕྱིན་པ་ལས་ནི་དབང་
སོགས་ལ་ཡང་དེ་འབྲེལ་གྱི་འགྲུར་བ་འགྲོ་བར་འདུག་ན། ཡིད་སློབ་ནི་དབང་པོ་སོགས་
ཀྱི་རྟེན་ཁུངས་པར་ཅན་དུ་འཛོག་རིགས་ཚུལ་སྤར་བཤད་ནས། བང་གི་ཤེས་བ་ནི་ཆེ་
སོག་ཅིག་གི་སྲུབ་ཆའི་སྤྱིང་པོ་ལྷ་བྱུང་བ་སྟན་ཏེ། ལུས་སེམས་ཀྱི་འབྲེལ་བ་ནི་མ་གཞི་
ནས་ཁ་འབྲལ་དུང་གི་འབྲེལ་བ་ཞིག་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཀྱང་བཤད་ཡོད།

འོན་ཀྱང་ལྷ་ཡིད་སློབ་རྟེན་གང་ཞེ་ན། རིགས་མ་ཐུན་སློབ་སྤྱི་མ་ཉིད་ལ་བརྟེན་པའི་
སློབ་གྱི་སེམས་པའི་ལས་འགའ་ཞིག་ད་ལྟར་རྣམ་སྤྲོད་གྱི་ཡིད་སློབ་འདི་གནས་པའི་རྟེན་
ཡིན་ཞེས་སྤྲོ་བ་ལ། “དེ་ཕྱིར་སློབ་གནས་པ་ཡི་རྟེན། །སློབ་ཉིད་ལ་ནི་བརྟེན་པ་
འགའ། །དབང་པོ་རྣམས་ཀྱི་རྒྱ་ཡིན་པས། །དེ་ཕྱིར་སློབ་སེམས་དབང་པོ་ཡིན། །དེ་འདྲའི་
འཕྲེན་བྱེད་ཡོད་གྲུར་ན། །ཕྱིས་ཀྱང་དེ་འདྲར་འགྲུར་བ་ཡིན། །” ཞེས་བ་འདི་བྱུང་ཡོད་
ཅིང་། ད་དུང་བྲེ་བྲག་ཏུ་གྲེས་ཏེ། སྐབས་འདིར་ལུས་ནི་ཡིད་སློབ་རིམ་ཅན་དུ་སྤྱེ་བའི་
རྟེན་ཁུངས་པར་ཅན་དང་། དུས་མཉམ་པའི་རྟེན་ཁུངས་པར་ཅན་གང་དུ་ཡང་བཀག་ཡོད་
དེ། རིམ་ཅན་གྱི་རྟེན་ཁུངས་པར་ཅན་ཡིན་ན། འདིར་དངོས་པོ་གང་ཞིག་གི་རྒྱ་ལ་རྣམས་

རྒྱན་གཅིག་པའི་རྒྱ་ཉེར་ལེན་དང་། རྗེས་རྒྱན་མི་གཅིག་ཀྱང་སྐྱེ་བའི་སྐོག་ས་བྱེད་པའི་
རྒྱ་རྒྱན་ཅིག་བྱེད་རྒྱུ་ལ་གཉིས་སུ་སྤྲོ་བ་ལྟར་བརྟགས་ནས། ཉེར་ལེན་དང་ཉེར་ལེན་ཅན་
མིན་པ་དང་། རྒྱན་ཅིག་བྱེད་རྒྱུ་ལྟར་པར་ཅན་དུ་འདར་མི་རིགས་པ་སོགས་ཀྱི་རིགས་
པའི་སྐོར་པ་རྣམས་རྒྱས་པར་འགོད་དགོས་ན་ཡིག་ཚོགས་ཀྱི་འདིགས་པ་ཆེ།

དེ་ལྟར་གཞུང་འདིར་རི་སྐད་བཤད་པའི་གཏན་ཚིགས་རྣམས་ཀྱིས་ནི། ལུས་
སེམས་སོ་སོའི་རོ་བོའི་ཁྱད་པར་ཤེས་པའི་ཐོག་ནས་དེ་གཉིས་ཀྱི་འབྲེལ་བ་ལ་དོན་
དངོས་དང་མ་ཐུན་པའི་ཤེས་རྟོགས་ཤིག་འབྱུང་དགོས་ལུགས་ཀྱི་ལྟ་ཚུལ་བཏོན་པ་
དང་ཆབས་ཅིག་ཏུ། ཤེས་རྟོགས་དེ་ལ་བརྟེན་ནས་རིགས་རྒྱན་སྤྲོ་བ་སོར་གི་
རྟགས་ཀྱིས་ཤེས་པའི་ཐོག་མཐའ་ཐུག་མེད་ཡིན་པའི་རང་བཞིན་ལ་ཞིབ་དཔྱད་བྱ་
དགོས་ཀྱི། གཞན་དུ་ན་ཁྱེད་ཀྱི་སྒོ་སྐོས་ནི་ཆེ་སྐོག་གི་དོན་དངོས་དང་རྒྱུད་ནས་རྒྱུད་
དུ་བཤེ་བར་འགྱུར་རོ་ཞེས་ཀྱང་བརྟན་ཡོད་དོ། །

མདོར་བསྟུན་ན། ད་ལྟའི་ཐ་མལ་པའི་ལུས་དང་སེམས་ཀྱི་འབྲེལ་བ་ནི། ལུས་
སེམས་གཉིས་རྒྱུད་ཀྱིས་བསྟུ་བ་པོའི་གང་ཟག་དེས་སྤར་ལས་གང་ཞིག་བསགས་
པའི་སྐྱོར་བ་ལ་བརྟེན་ནས་གནས་སྐབས་ལྟར་ཅིག་གནས་པ་ཙམ་ཀྱི་འབྲེལ་བ་ཙམ་
ལས། རོ་བོ་ཐ་མི་དད་པ་དང་། རྗེས་དབྱེར་མེད་པ། རྒྱན་ཀྱི་ཁྱད་པར་མན་ཚུན་རྗེས་
སུ་འགྲོ་ལྟོག་བྱེད་དེས་ཀྱི་འབྲེལ་བ་གང་ཡང་མིན་པ་དེའི་ཕྱིར། རྣམ་ཞིག་འཆེ་བའི་
རྒྱན་ཀྱིས་ཆེ་འདིའི་ལུས་སྤང་རགས་པ་དོར་པའི་རྗེས་སུ་ཡང་། གསལ་རིག་སེམས་
ཀྱི་ཁྱད་པར་ལྡན་པའི་ནང་གི་ཚོར་བ་དང་། འདུ་ཤེས་དང་། འདུ་བྱེད་དང་། རྣམ་ཤེས་
ཀྱི་སྤང་པོ་དག་གི་རྒྱན་གནས་པ་ཡིན་པས། རྒྱན་དེ་ལ་བརྟེན་ནས་བརྟགས་པའི་སྐྱོར་

བ་པོའི་བདག་ཀྱང་གནས་ཡོད་པ་ཡིན་ཞེས་ལུགས་འདིས་རང་ཉིད་ཀྱི་ཐུན་མོང་མིན་
པའི་ཆེ་སློག་གི་ལྟ་རྒྱུ་ལ་གསལ་བར་བརྗོད་ཡོད་པ་རེད།

འོན་ཏེ། སྐྱེ་བ་སྤྱི་ལོ་རྣམས་གཞག་འདོད་མཁུ་ཀྱི་ནང་པའི་གྲུབ་མཐའ་ཁག་གི་
ནང་དུ་ཡང་ལུས་སེམས་ཀྱི་འབྲེལ་བ་འདོད་རྒྱུ་ལ་འདི་ཇི་བཞིན་མིན་པ་ནི་ཡོད་དེ།
ཚོས་ཐམས་ཅད་སེམས་ཀྱི་བདག་ཉིད་དུ་འདོད་པའི་གྲུབ་མཐའ་སེམས་ཅམ་པས་ནི།
རྗེས་གཅིག་པའི་ལུས་སེམས་ཡོད་རིགས་པར་སྐྱབ་དང་། དེ་བཞིན་ལུང་གི་རྗེས་
འབྲངས་ཀྱི་སེམས་ཅམ་པ་སོགས་ཀྱིས། དག་བཅོམ་བ་ལྟག་མེད་དུ་ཞུགས་རྗེས་
རིག་པའི་རྒྱུ་ཚད་པར་འདོད་པ་སོགས་ཀྱི་བཞེད་རྒྱུ་ལ་ཐ་དང་པ་གཞན་ཡང་ཡོད་
མོད་ཀྱི་རྒྱས་པར་མི་སྐྱོང་རོ། །

དེ་འབྲེལ་ཆེ་སློག་དང་ཆེ་སློག་གི་འདིག་རྟེན་འདི་དག་རྒྱ་འབྲས་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་
འབྲུང་གི་ངང་རྒྱལ་ལྟར་བྱུང་བ་ཡིན་ན་ཡང་། ཅིའི་སྤྱིར་སྣོད་བཅུད་ཀྱི་འདིག་རྟེན་ཞིག་
ཡོད་པ་ཡིན་ནམ། ཅིའི་སྤྱིར་འདིག་རྟེན་མཐའ་དག་རྒྱ་འབྲས་ཀྱི་ངང་རྒྱལ་ལྟར་བྱུང་བ་
ཡིན་ནམ། ཅིའི་སྤྱིར་འདིག་རྟེན་ལ་ཐོག་མ་མེད་དམ་ཞེས་སོགས་འདི་ན་ནི། ཚོས་ཉིད་
ཀྱི་དབང་གིས་ཡིན་པར་ལུགས་འདིས་སྐྱ་སྟེ། <<བྱང་ས>> ཅུ་བཤད་པ་ལྟར།
བལྟོས་པའི་རིགས་པ་དང་། འཐད་སྐྱབ་ཀྱི་རིགས་པ་གཉིས་ཀའི་གཞི་འདིན་ས་གཙོ་
བོ་ནི། ཚོས་ཉིད་ཀྱི་རིགས་པ་དང་། བྱ་བ་བྱེད་པའི་རིགས་པ་གཉིས་ལ་ཐུག་ཡོད་པར་
སྐབས་འདིར་ཡང་འདོད་ཀྱི། ཡོད་ཚད་ལ་འཐད་སྐྱབ་ཀྱི་རྒྱ་མཚོན་འབྲེན་རྒྱ་ཡོད་པར་
ག་ལ་འདོད་དེ། གཞན་དུ་ན་རྒྱ་ཚོགས་ན་འབྲས་བུ་ཅིའི་སྤྱིར་བྱུང་བ་རེད་ཅེས་པ་ལ་
ཡང་འཐད་སྐྱབ་ཀྱི་རྟགས་ཤིག་འགོད་རྒྱ་ཡོད་པ་ཐལ་བའི་སྤྱིར་རོ། །

དེ་བཞིན < <མདོ> > ལས། “སེམས་ཅན་རྣམས་ཀྱི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ནི་རྒྱན་
རེ་རེ་བཤོ་”ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། མར་མེ་གཅིག་ལས་གཉིས་མཚེད་པ་ལྟར་སེམས་
ཅན་གྱི་ཚ་བའི་རྣམ་ཤེས་གཅིག་ལས་ཚ་བའི་རྣམ་ཤེས་གཉིས་མཚེད་རྒྱ་མེད་པར་
འདོད་པ་དེ་ཡང་། མཐར་ཐུག་ན་ཚོས་ཉིད་ཀྱི་རིགས་པས་བསྐྱབ་དགོས་པ་ལས་
འཐད་སྐྱབ་ཀྱི་རིགས་པས་ནི་གཏན་ནས་བསྐྱབ་མི་བྱས་པར་སྙམ། ད་དུང་ནང་བའི་
ཚེ་སློབ་གི་ལྟ་བའི་ནང་དུ་ལུས་ཀྱི་ལྷན་ཚུལ་མི་འདྲ་བའི་སྐྱེ་གནས་བཞི་བཤད་ཡོད་པ་
ནི། འོད་གཤེད་ལས་སྐྱེས་པ་དང་། རྩལ་སྐྱེས། མངལ་སྐྱེས། སྐོང་སྐྱེས་བཅས་ཡིན་
ལ། དེ་དག་རེ་རེ་བཞིན་མཚན་གཞིའི་སྐོར་ནས་མ་བཤད་དོ། །

སྐྱེ་བ་སྔ་ཕྱིའི་སྐོར་ལ་གཏན་ཚིགས་ཀྱི་སྐོར་སྐྱབ་ཤེད་དེ་ལྟར་བཀོད་ན་ཡང་།
སྐྱབ་ཤེད་ནི་སྐྱབ་ཤེད་ཅམ་ཡིན་པས་མི་རྣམས་ལ་ཐང་ཀའི་རེས་རྟོགས་ཤིག་བསྐྱེད་
ཐུབ་མིན་ཚ་མི་འཚལ་བ་རེད། དེ་བས་དཔང་རྟགས་ཤིན་ཏུ་གཙོ་བོ་ཡིན་ཞེས་མང་པོ་
ཞིག་སྒྲིབ་པར་འདུག་སྟེ། ཤི་བའི་རྗེས་ཀྱི་རྣམ་ཤེས་འདིའི་ཞེས་མི་ཡོད་ཚད་ལ་མ་ཐུན་
སྣང་དུ་གསུགས་ཅན་གྱི་དཔང་རྟགས་ཤིག་སྟོན་རྒྱ་ནི་ཅི་ནས་ཀྱང་ཡོད་དཀའ་མོད།
དཔང་རྟགས་ཀྱི་དོན་དུ་སྟོན་གནས་རྗེས་དན་གྱི་གནས་ཚུལ་རྣམས་འདོགས་རྒྱ་ཡིན་
ཞེས་ནང་བའི་སྟོབ་དཔོན་ཞི་འཚོས་གསུངས་ཡོད་པ་རེད།

དེས་ན། འདིག་རྟེན་འདིའི་སྣང་ལ་སྐྱེ་བ་སྔ་མ་དུ་བའི་གཏན་སྣ་ཚོགས་ཀྱིས་
དུས་སྟུང་ཞིང་། སྐྱས་པ་ལྟར་དོན་ལ་གནས་པའི་ལོ་རྒྱུས་མང་པོ་ཞིག་སྟོན་ཆད་ལྷང་
སྟོང་བ་དང་། དེར་དུས་སྟུ་ཡང་འཇུང་གི་ཡོད་པ་དག་ལ་བསམས་ན། དེ་དག་ནི་སྐྱེ་བ་
སྔ་ཕྱིའི་གནད་དོན་ཐང་དུ་མཐོང་ཚོས་སྟུ་མའོན་པའི་བྱི་རྟགས་ཁྱུང་བར་ཅན་རེ་རེ་སྟེ།

སྒོན་གནས་རྗེས་ཐོན་གྱི་གནས་ཚུལ་དེ་དག་ཏུ་རྒྱན་དང་རྒྱས་མས་བསྐྱད་པའི་གཏམ་
རྒྱུད་ཉ་ཉོག་ཏེ་འགའ་ཞི་ཅེས་ཀྱང་ཡོད་པེས་ཀྱི། ཡོད་ཚད་རྒྱན་པ་རེད། རྗེས་དང་
རེད་ཅེས་གཟུ་བོའི་རྣོ་ཅན་སྲུ་ཞིག་སྐྱ་བར་སྒོ་བས།

རོ་མ། འཇིག་རྟེན་འདིའི་སྤྱི་ནང་ཀུན་ཏུ་རྫོགས་མཐའ་མེད་པའི་བྱི་རྟགས་ཀྱིས་
གང་ཡོད་ལ། ཐ་ན་རང་ཉིད་ཀྱང་རོ་མཚར་ཆེ་བའི་གསང་བའི་འགྲུལ་འཁོར་ཆེན་པོ་
ཞིག་རེད་ཨང་སྐྱམ་དུ་སྐྱབས་དང་སྐྱབས་སྲུ་ཡིད་ལ་མི་འཚར་བའི་རང་དབང་ག་ལ་
ཡོད།

གང་ལྟར་སྐྱེ་བ་སྲ་སྤྱི་ནི་འགོ་ཁུངས་སྐྱབས་མེད་ཀྱི་རྒྱ་འབྲས་ཀྱི་བྱུང་རིམ་ཞིག་ཏུ་
ལྟ་བུའི་ནང་བསྟན་མཚན་ཉིད་མཁན་བོ་ཚོས་ནི། ཆེ་སྒོག་གི་ལྟ་ཚུལ་དེའི་ངོས་ནས་
འཇིག་རྟེན་འདིའི་སེམས་ཅན་ཡོད་དོ་ཅོག་གི་བར་ལ་ཆེ་འདིའི་ནང་མི་དང་གཅིག་
མཚུངས་ཀྱི་མཛུ་བ་བརྗེད་ལོ་རྒྱུས་བྱུང་སྔོང་བར་འདོད་པས། འགོ་བ་ཀུན་ལ་བརྗེ་
བའི་བསམ་པ་བ་བཟང་པོ་སྐྱེ་རྒྱུ་ནི་ཆོས་ཉིད་ཀྱིས་བཀོད་སྒྲིག་བྱས་པའི་འོས་འགན་ཞིག་
ཏུ་འདྲ་སྒྲུབ། །དེར་མ་བཟད། ད་ལྟའི་རྟེན་འདི་ལ་གང་བྱས་པའི་ལས་ཀྱི་སྔོང་བ་བཟང་
ངན་སྲ་རགས་ཀུན་ལ་རང་རང་གི་སྐྱབས་མིན་གྱི་འབྲས་བུ་རེ་རེ་ཡོད་པེས་པ་དང་།
འབྲས་བུ་དེ་ཉིད་རྟེན་འདིར་སྐྱེན་ན་ནི་དེར་བཟད་ཀྱི། གལ་ཏེ་མ་སྐྱེན་ན་ཡང་སྐྱེ་བ་གཞན་
ཞིག་ཏུ་ཅེས་ཀྱང་རྒྱན་མི་བ་བར་སྐྱེན་བར་འདོད་པའི་ལས་འབྲས་ཀྱི་རྟེན་འབྱུང་དེ་
ཡང་། གཞི་ཅ་སྐྱེ་བ་སྲ་སྤྱིའི་ལྟ་ཚུལ་གྱི་རྣང་གཞིའི་རྫོག་ནས་གཏན་ལ་མབ་ཀྱི་ཡོད་པ་
རེད།

དེའི་སྤྱིར་རོག་མཐའ་མེད་པའི་ཆེ་སྒོག་གི་རྟེན་འབྲེལ་གྱི་བརྒྱུད་རིམ་དེའི་ནང་དུ།

མི་སྲུང་དང་སྲུ་ཡིན་ཅུང་། ལས་བཟང་ངན་བར་གསུམ་ལ་འབྲས་བུ་བཟང་ངན་བར་
གསུམ་ཡོད་ངེས་པར་ཡིད་ཆེས་བྱས་ཏེ། རབ་ཡིན་ན་རང་དང་གཞན་ལ་སེམས་པའི་
ལས་རྒྱ་ཆེན་བསྐྱབ་པ་ལ་གཞོལ་རྒྱ་དང་། དེ་ལྟར་མ་བྱས་ཀྱང་གཞན་ལ་གཞོད་པའི་
ལས་སྲུ་མི་ཞུགས་པར་བྱང་བའོན་དང་འཆོ་བ་མེད་པའི་མི་ཆེ་ཞིག་སྐྱེལ་བས་སྲུ་
འབད་རྒྱ་དེ་ནི། མི་ཆེའི་དགོས་འདུན་གཙོ་བོ་ཉིད་དུ་བརྗེ་རེགས་ཞེས་ནང་པ་རྣམས་
ཀྱིས་འདོད་ལ། མི་ཆེའི་དགོས་འདུན་འཇིན་ཚུལ་དེ་ཉིད་ཀྱང་། སྐྱེ་བ་སྲ་སྲི་ཡོད་པར་
ཡིད་ཆེས་ཏེ་ཆེ་འདིའི་ལས་ཀྱི་འབྲས་བུ་ཚུད་མི་བར་ནས་ཞིག་རང་ལ་སྤྲིན་ངེས་སྲུ་
སྣམ་པའི་མི་ཆེའི་ལྟ་ཚུལ་གྱི་སྤྲོད་ནས་བྱུང་བ་གོང་མ་ཆག་གོ།

བཀྲུག། བདེ་སྐྱེག་དང་ཐར་པ་འཇིགས་གཞན།

བདེ་སྐྱེག་བཀྲུག་སྤྱོད་སྤོངས་ཀྱི་ཚོར་སྣང་འདི་དག་ནི་སེམས་ཅན་རྣམས་ལ་
སྣན་སྐྱེས་སྲུ་བྱུབ་པ་ཞིག་ཡིན་ལ། རགས་ལྟ་བུས་ན། ང་ཚོས་ནས་རྒྱུན་གང་ཞིག་
སྤོངས་སྣན་ཡིན་པ་དང་མིན་པའི་ཁྱད་པར་ཀྱང་གཙོ་བོ་ཚོར་སྣང་ཡོད་མེད་ཀྱི་སྤྱོད་སྣ་
འབྲེད་ཀྱི་ཡོད་པར་སྣང་། བདེ་བ་སྤྲོད་ཅོང་ཡིན་ཡང་དོན་དུ་གཉེར་བ་དང་། སྐྱེག་
བསྐྱེད་པ་སྤོངས་ཡང་མི་འདོད་པའི་ཆ་ནས་སེམས་ཅན་ཡོད་དོ་ཅོག་ལ་སྤྲོད་མོང་གི་
གཤེས་སྤོད་སྣན་མོད་ཀྱང་། བདེ་སྐྱེག་གི་གཞན་དོན་ལ་རྟོག་ཅིང་དཔྱོད་པའི་ཤེས་
རབ་མཚོག་དམན་གྱི་དབྱེ་བ་ལ་བརྟེན་ནས། འགྲོ་བ་མི་དང་སྤོངས་ཆགས་གཞན་གྱི་
བདེ་བ་དོན་དུ་གཉེར་ཚུལ་ཡོངས་སྲུ་མི་འདྲ་བའི་ཚུལ་དེ་ང་ཚོའི་མཚོང་ཚོས་སྲུ་མ་དོན་
པ་ལྟར་རེད།

ཡང་མེད་རེགས་ཀྱི་ཁྲོད་དུ་འང་རྒྱལ་ཁབ་སོ་སོ་དང་། མི་རེགས་སོ་སོར་ཤེས་

རིག་བསམ་སྒོའི་རྒྱ་བ་ལྡོངས་མི་འདྲ་བ་སྣ་ཚོགས་མཚེས་པའི་དབང་གིས་རང་རང་གི་
ལུགས་སུ་འདིག་ཉེན་ལྟ་ཚུལ་དང་། མི་ཚེའི་ལྟ་ཚུལ། ཚེ་སློག་གི་ལྟ་ཚུལ་བཅས་མ་
དད་བ་དུ་མ་ཞིག་གྱུར་བ་ལས། མི་རེ་རེར་བདེ་སྲིད་ཀྱི་དམིགས་འདུན་མི་འདྲ་བ་སྣ་
ཚོགས་དང་། དེ་འཚོལ་བའི་ཐབས་ཚུལ་མི་འདྲ་བ་ཡང་ཇི་སྟེད་ཅིག་གྱུར་ཡོད་བ་མ་
ཡིན་ནམ།

ནང་བསྟན་མཚན་ཉིད་རིག་བ་སྲི་དང་། ལྷན་པར་དཔལ་རྒྱ་ལེ་རྒྱའི་སྲོལ་རྒྱུན་གྱི་
མཚན་ཉིད་རིག་བ་ནི་གཙོ་བོ་ཚེ་སློག་གི་དོན་ལ་དཔྱོད་པའི་སེམས་ཁམས་རིག་བ་
ཞིག་ཡིན་ཕྱིར། འགྲོ་བ་སེམས་ཅན་གྱི་བདེ་སྲུག་གི་གནད་དོན་ལ་ཞིབ་འཇུག་བྱ་རྒྱ་
ནི་སྤྱིར་པའི་བརྗོད་དོན་གཙོ་བོ་ཉིད་དུ་བརྒྱུང་ཡོད་པ་སྟོས་མི་དགོས་ཏེ། མཚན་ཉིད་
རིག་བ་དེ་སྲ། གཏན་ཚིགས་ཀྱི་དཔྱད་ཐབས་མང་པོ་ཞིག་བརྒྱུད་བ་ལ་བརྟེན་ནས་
སེམས་ཅན་ཀུན་ལ་སྲུག་བསྐྱེད་དང་གཏན་བྲལ་སྐབས་པའི་ཅ་པའི་མང་གཞི་ལྡན་ཚུལ་
གྱི་དོས་འཛིན་བྱས་པར་མ་ཟད། དེ་ཉིད་ཚེ་སློག་གི་དོན་གྱི་གནས་ལུགས་ཤིག་དུ་
བཅེས་པའི་ལྟ་བུ་ཀྱི་མང་གཞིའི་སྒྲོན་སྲ། སྲུག་བསྐྱེད་ལས་གཏན་དུ་ཐར་ཐབས་ཀྱི་
ལམ་དང་འབྲས་པའི་རྣམ་གཞག་ཀྱང་རྒྱས་པར་གཏན་ལ་པབ་ཡོད་པ་རེད།

ནང་ཚོས་སུ་བཤད་པའི་ཐར་ལམ་ཇི་སྟེར་ཉམས་སུ་ལེན་རྒྱ་དང་། དེ་སྟེར་
ཉམས་སུ་གྲངས་བ་ལས་འབྲས་སུ་གང་འདྲ་ཞིག་འཛོལ་མིན་སོགས་ནི་གཙོ་བོ་ཚོས་
ལུགས་རྒྱུང་བའི་བརྗོད་གཞི་ལྟ་བུ་ཞིག་དུ་བཅེས་ནའང་རུང་མོད་ཀྱི། མ་གཞི་ནས་ང་
ཚོའི་བདེ་སྲུག་གི་དོ་བོ་དང་འབྲུང་ཅ་དངོས་ནི་ཇི་འདྲ་ཞིག་ཡིན་པའམ། ང་ཚོ་སྲུག་
བསྐྱེད་དང་གཏན་བྲལ་སྐབས་པའི་འདོད་ཚུལ་དེ་ཉིད་ནང་ཚོས་ཀྱི་འདོད་པས་བརྗོད་བ་

ཞིག་གསུམ། ཡང་ན་དངོས་པོའི་གནས་སྤངས་གཞིར་བརྒྱང་བའི་བདེན་དོན་གྱི་ལྟ་བུ་
ཞིག་ཡིན་མེད་བཅས་ནི། ཚོས་སྤྲུགས་རྒྱང་བའི་ཁྲུབ་ཁོངས་ལས་བཞུགས་ཏེ་མཚན་
ཉིད་རིག་པའི་གནད་དོན་གལ་ཆེན་ཞིག་ཏུ་ཆགས་ཡོད་པར་སྟུགས།

དེར་བརྟེན། སློབ་དཔོན་ཚོས་གྲགས་གྱིས་ཀྱང་གཞུང་འདི་ཚོམ་པའི་སྐབས་སུ་
རྒྱ་འབྲས་ངོ་བོ་བཅས་ཀྱི་ཚོས་གསུམ་ཆ་ནས་སེམས་ཅན་གྱི་བདེ་སྤྲུག་གི་གནད་དོན་
ལ་སྤར་བཞིན་སྤྲུགས་རྟོག་ཟབ་མོ་བཞིས་ཡོད་པར་འདུག་སྟེ། <<ཚད་མ་རྣམ་
འགྲེལ>> གྱི་ལེའུ་གཉིས་པ་རུ་དེའི་སློབ་ལ་ཞིབ་སླེབ་བཤད་པ་མང་དག་ཅིག་བྱུང་
འདུག་པས་སོ། །ཡིན་ན་ཡང་། <<ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ>> རུ་སེམས་ཅན་གྱི་བདེ་
སྤྲུག་གི་གནད་དོན་སློབ་གྱི་བཤད་པ་མང་དུ་སྐབས་བདེན་བཞིའི་རྣམ་གཞག་དང་
འགྲེལ་ནས་རིགས་པའི་མཐའ་དཔྱོད་ཞིབ་རྒྱས་སུ་གནང་ཡོད་པར་བཟུང་ན། དེ་རུ་
སློབ་དཔོན་རང་གི་ཁྲུང་ཚོས་གྱིས་སྤྲུག་པའི་རིགས་སློབ་བྱེད་ཐབས་ལ་དེ་རྒྱང་མཚུངས་པ་
ལས་གཞན་དུ་ཅ་བའི་ཆ་ནས་ནང་བསྟན་མཚན་ཉིད་རིག་པ་སྤྱིའི་འདོད་ཚུལ་སྤེལ་
ཅོམ་ལས་དམིགས་བསམ་གྱི་བཤད་པ་གསུང་བ་ཆེར་མ་མཐོང་།

སྤྱིར་བཏང་། བདེན་བཞིའི་སློབ་སེམས་ཅན་གྱི་བདེ་སྤྲུག་གི་གནད་དོན་སློབ་
ལ་འགྲེལ་བརྗོད་བྱེད་པ་ནི། ནང་བསྟན་མཚན་ཉིད་རིག་པའི་སྤྱིར་བོལ་བུ་ཞིག་ཏུ་
ཆགས་ཡོད་པར་བརྟེན། ང་ཚོས་ཀྱང་ <<ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ>> གྱི་ཚིག་རིས་གྱི་མེ་
ལོང་གཡར་ཏེ་བཤད་ཚུལ་དེ་ལ་རྒྱར་ཅོམ་བཟུང་བར་བྱ།

དེ་ཡང་ཡོངས་གྲགས་སྟུང་ན། བཅོམ་ལྡན་འདས་གྱིས་ཀྱང་ཡུལ་འཛམ་བུ་སྤྱིར་
འདིའི་མི་རྣམས་ལ་ལེགས་པར་གསུངས་པའི་ཚོས་གྱི་ལེགས་བཤད་ཐོག་མ་ནི།

བརྒྱས་པ་གསུམ་གྱི་བདག་ཉིད་ཅན་གྱི་བདེན་བཞིའི་ཚོས་འཁོར་ཡིན་པར་འདུག་ལ།
དུས་དེ་ནས་བརྒྱུད་ལྷའི་བར་དུ་བདེན་པ་བཞིའི་འཇུག་ལྷོག་གི་སློབ་ས་སེམས་ཅན་
གྱི་སྐྱེ་འཆིའི་གནས་ལུགས་དང་། བདེ་སྐྱབས་གི་གནད་དོན་ལ་འབྲེལ་བརྗོད་བྱེད་པ་དེ་
ནང་བསྟན་གྱི་གཞི་རྒྱུ་བསམ་སློབ་ཉལ་གཅིག་ཏུ་གྱུར་ཡོད།

དེ་ཡང་བྱིས་གྱི་ནང་པའི་སློབ་དཔོན་ཚོས་རིགས་པའི་རྣམ་གྲངས་མི་འདྲ་བ་རྗེ་
སྟེང་གི་སློབ་ས་དངོས་པོའི་གནས་ལུགས་འཚོལ་དཔྱད་བྱས་པའི་འབྲས་བུར། ནང་
བསྟན་གྱི་མཚན་ཉིད་རིག་པ་དེ་ཡང་རྩ་བའི་གྲུབ་མཐའ་ཆེན་མོ་བཞི་སོགས་ལྟ་ཚུལ་
མི་མ་ཐུན་པའི་གྲུབ་མཐའ་སྣ་ཚོགས་སུ་གྲུས་ན་ཡང་། བདེན་པ་བཞིའི་སློབ་ས་
བཅིངས་གོལ་གྱི་རྣམ་གཞག་གཏན་ལ་འབབ་ཚུལ་ཙམ་ཀུན་གྱིས་གཅིག་མཚུངས་
སུ་ཁས་ལེན་པ་དེས་ཀྱང་གནད་འགག་ཅིག་མཚོན་གྱི་ཡོད་པར་སྟེ།

དུས་རབས་གཉིས་པའི་ནང་ཙམ་དུ་ཁྱོད་པའི་དབུ་མའི་སློབ་དཔོན་ལྷ་སྐྱབ་གྱིས་
ཚོས་ཀུན་བདེན་སྟོང་དུ་སྐྱས་པའི་ཤིང་རྟའི་སློབ་བྱས་པ་ལ། སྲར་གྱི་ནང་པའི་གྲུབ་
མཐའ་རྗེང་བ་ཚོས། “གལ་ཏེ་འདི་དག་ཀུན་སྟོང་ན། །འབྲུང་བ་མེད་ཅིང་འརྱིག་པ་
མེད། །འཕགས་པའི་བདེན་པ་བཞི་སོ་རྣམས། །ཁྱོད་ལ་མེད་པར་ཐལ་བར་
འགྱུར། །”ཞེས་སྐྱས་ཏེ། སློབ་དཔོན་ལྷ་སྐྱབ་ལ། ཁྱོད་ཀྱི་ལུགས་དེ་ལྟར་ན་འབྲུང་
འཇུག་གི་རྣམ་གཞག་མི་རུང་བས་བདེན་པ་བཞིའི་འཇུག་ལྷོག་མི་འཐད་པར་འགྱུར་
ཞེས་བཅད་ཡོད་ལ། ལྷ་སྐྱབ་གྱིས་ཀྱང་བྱིར་འཁོར་ཏེ། “གལ་ཏེ་འདི་ཀུན་མི་སྟོང་
ན། །འབྲུང་བ་མེད་ཅིང་འརྱིག་པ་མེད། །འཕགས་པའི་བདེན་པ་བཞི་སོ་རྣམས། །ཁྱོད་
ལ་མེད་པར་ཐལ་བར་འགྱུར། །”ཞེས་གསུངས་ནས། དོན་དངོས་ཐོག་ཁོ་མོའི་བདེན་

སྒྲིབ་གི་གྲུབ་མཐའ་ལུགས་ཁོ་ན་ལ་བདེན་བཞིན་རྣམ་གཞག་གིན་ཏུ་འཐད་མོད་གྱི་
ཁྱེད་ཅལ་བདེན་པར་སྐྱེ་བའི་ལུགས་ལ་ནི་དངོས་གནས་རྒྱ་ལྟེང་སྐྱེ་འཇིག་གི་ཉེན་
འགྲུབ་མི་འཐད་པས་བདེན་བཞིན་རྣམ་གཞག་མི་འཐད་པར་འགྲུབ་འོ་ཞེས་བཟད་
ཚུལ་སོགས་ལ་བརྟགས་ན། མཚན་ཉིད་མཁུན་སོ་དེ་དག་ཀྱིས་གྱུར་བ་དེན་པ་
བཞིན་རྣམ་གཞག་ལེགས་སོར་འདོག་སྟབས་མིན་ནི་རང་ཉིད་ནང་བསྟན་གྱི་གྲུབ་མཐའ་
སྐྱེ་བ་ཚད་ལྡན་ཞིག་ཡིན་མིན་གྱི་མཚན་གྱེད་ལྟ་བུར་བཅིས་འདུག་པ་གསལ་སོར་
མཐོང་བྱུང།

འོན་ཏེ། སྒར་གྱི་གྲེ་མདོ་གཉིས་དང་། སྤེས་གྱི་གྲུབ་མཐའ་དབྱེ་མ་ཐལ་འགྲུབ་པ་
ལྟ་བུར་ཆག་བཞག་ན། བདེན་བཞིན་ཚོས་ཚིག་སྟན་མོང་བ་ཞིག་དང་། བདེན་བཞིན་
འགྲོ་ལུགས་སྟན་མོང་བ་ཅམ་ཁས་ལེན་པ་ལས་གཞན་དུ། ལྟ་བུ་འདོག་ཚུལ་མི་
མ་སྟན་པའི་གནད་གྱིས་བདེན་བཞིན་དོ་སྤོང་ཆ་ནས་འདོད་ཚུལ་ལ་སྤྲ་རགས་གྱི་བར་
ཁྱེད་ཚེན་སོ་གནས་གིང་ཡོངས་སུ་མི་མ་སྟན་པའི་སྐོར་ལ་སྤེས་གྱི་དབྱེ་མའི་སྒྲོབ་
དཔོན་རྒྱ་བ་གྲགས་པས་གསལ་བཤད་ཞིབ་མོ་གནང་ཡོད་པ་རེད། ཡང་ད་ལྟ་སྤྱི་སྤྱིར་
གི་ཞིབ་འདུག་མཁུན་ལ་ལས་ནི། ཚེས་སྤྱི་བའི་སངས་རྒྱུས་གྱི་གསུང་རབ་ < <ཚོས་
གྱི་ཚིགས་སུ་བཅད་པ> > དུ། བདེན་པ་བཞིན་པའི་ལྷན་པས་གོང་ལོག་ཏུ་མོང་བུའི་
ཚུལ་དུ་བསྟན་ཡོད་པ་ཅམ་ལས་དགུས་གཅིག་ཏུ་བྱུང་མེད་པ་དང་། དེར་བདེན་པ་
བཞི་ཞེས་པའི་ཐ་སྟོན་གྱི་གསལ་བ་སོགས་ལ་ཁྱེད་སྤེས་གྱི་བདེན་པ་བཞིན་
གྲངས་བགྲངས་ཚུལ་དེ་ཡང་སངས་རྒྱུས་གྱི་སྐྱེ་བུས་སུ་བྱུང་བ་ཞིག་ཡིན་མིན་ལ་
དོགས་སྒྲོང་གྱེད་གྱི་འདུག་མོད། ཚོས་གོགས་ཚོ་སྟབས་ཁོ་བའི་གཏམ་དེ་འདྲ་ནི་དེ་

ཞིག་མི་སྐྱོད་བར་གྱ།

གང་ལྟར་སྤྱི་ལོ་ཆ་ནས་བདེན་པ་བཞིའི་རྣམ་གཞག་དེ་ནང་པའི་ཚོས་ཚུལ་ཀུན་གྱི་གཟུངས་གཞུག་ལྟ་བུར་བྱའོད་པའི་སྲོལ་རྒྱན་མཚེས་པར་བརྟེན། ཚང་མའི་སློབ་དཔོན་ཚོས་ཀྱི་གྲགས་པས་ཀྱང་། གཞུང་འདིར་ནང་བསྟན་སྤྱི་ལོ་འདོད་ཚུལ་གྱི་སྲོལ་རྒྱན་གང་དེར་གཏན་ཚིགས་རིག་པའི་ཚོད་སྒྲུབ་དང་ལྷན་པའི་སློབ་པ་སེམས་ཅན་གྱི་བདེ་སྤྱད་གི་གཞན་དོན་ལ་བརྟེན་ཞིབ་མཛད་པ་ཡིན་པེས་སུ་མཚེ།

དེ་ཡང་ཁོང་གིས། “སྤྱད་བསྐྱེད་འཁོར་བ་ཅན་ཕྱང་པོ།”ཞེས་གསུངས་ཏེ། ད་ལྟའི་ང་ཚོའི་ལུས་སེམས་ཀྱི་ཕྱང་པོ་འདི་དག་ནི། སྤྱད་བསྐྱེད་པའི་རང་བཞིན་ཅན་ཅན། སྤྱད་བསྐྱེད་སྣ་ཚོགས་ཀྱི་ཉེན་བྱེད་མཁན་ཞིག་ཡིན་པའི་གསལ་བ་ཤིང་དང་ཚབས་ཅིག་ཏུ། འཁོར་བ་ཞེས་པ་ནི་ལུས་ལྷན་ཞིག་དང་། ས་ཁུལ་ཞིག་ལྟ་བུ་ལ་གོ་རྒྱུ་མིན་པར། ཟག་བཅས་ཉེར་ལེན་གྱི་ཕྱང་པོ་རང་སྤྱོད་ནས་ངོས་འཛིན་དགོས་ཚུལ་གསལ་བར་བསྟན་ཡོད་པར་འདུག ཅིའི་ཕྱིར་དེ་སྐད་སྒྲས་སམ་ཞེན། ང་ཚོའི་མི་ཚེ་འདིའི་ནང་ལ་ཆག་བཞག་ན་ཡང་། སྤྱི་ལོ་ན་འཆི་བཞི་ལ་སོགས་པ་ལྷན་མོང་གི་སྤྱད་བསྐྱེད་གྱིས་མནར་གྱིན་པ་ལས་གཞན་ཏུ། རང་རང་ལ་ཡོད་པའི་ལྷན་མོང་མིན་པའི་སྤྱད་བསྐྱེད་གངས་མེད་པ་རྣམས་ཏེ། འདོད་པ་བཅའ་ཀྱང་མི་རྟོག་པ་དང་། མི་འདོད་པ་ཐོག་ཏུ་བབས་པ་ལྟ་བུའི་སྤྱད་བསྐྱེད་ཀྱི་སྲོང་ཚོར་སྣ་ཚོགས་ཤིག་གིས་རྒྱན་ཆགས་སུ་གཅེས་ཤིང་གཅེ་བཞིན་པ་ནི་ཀུན་གྱི་སྲོང་བས་ར་འཕྲོད་པའི་དངོས་ཡོད་གནས་ཚུལ་ཞིག་ཡིན་པ་དང་། དེས་འགར་ཟག་བཅས་ཀྱི་ཚོར་སྣང་བདེ་བའི་རིགས་ཀྱང་འབྱུང་གི་ཡོད་མོད་ཀྱི། དེ་ཡང་སྤྱད་བསྐྱེད་མི་འདྲ་བ་སྤྱིའི་མཐུད་མཚམས་སུ་

བྱུང་བའི་ཚོར་སྣང་ཐག་སྐྱབ་ཅམ་ཡིན་པ་ལས་མཐར་སྐྱབ་བསྐྱུག་ཏུ་འགྱུར་བའི་དོ་བོ་
ལས་མ་འདས་ཏེ། དབྱུག་སྐྱུག་དང་མཚོ་དམན་གྱི་དབྱེ་བ་མེད་པར་རང་རང་གི་ས་ན་
སྐྱུག་བསྐྱུག་གི་རྣམ་གྲངས་རེ་རེ་བསྐྱར་རྒྱ་ཡོད་པར་མ་ཟད། ཉིན་གཅིག་གི་དགའ་སྐྱོ་
ཆགས་སྣང་གི་འཕྲོ་འདྲུ་ཁོ་ན་ཡང་བརྩིས་མི་ཚར་བ་ཞིག་ཡིན་ཅོང། ཅུ་བའི་ཆ་ནས་
ང་ཚོའི་ད་ལྟའི་མི་ཚའི་རང་བཞིན་ནི་སྐྱུག་བསྐྱུག་བ་ཞིག་གོ་ཞེས་པའོ། །

འོན་ཀྱང་སྐྱུག་བསྐྱུག་འདི་དག་རྒྱ་ལས་བྱུང་བ་ཞིག་གསལ། ཡང་ན་རྒྱ་མེད་ལས་
བྱུང་བ་ཞིག་ཡིན་ཞེས་པའི་དྲི་བ་འདིའི་སློབ་པ་ང་ཚོས་བསྐྱར་དུ་གནད་དོན་གསལ་བ་
ཞིག་ལ་དོགས་སློང་བྱས་ཆོ། “རེས་འགའ་བ་ཉིད་ཡིན་པས་ན། །སྐྱུག་བསྐྱུག་ཉིད་རྒྱ་
བཅས་ཉིད་བྱུག། །”ཅས་སྐྱུག་བསྐྱུག་པའི་ཚོར་བ་འདི་རྣམས་ཀྱང་གནས་སྐྱབས་རེ་
རེའི་རྒྱུ་ལ་བལྟས་ནས་འགྱུར་སློབ་འགྲོ་བཞིན་པ་སྲོང་བས་ཀྱབ་པས། སྐྱུག་བསྐྱུག་
འདི་དག་ཐམས་ཅད་ཀྱང་རྒྱ་ལ་བརྩོན་ནས་སྐྱེས་ཤིང་སྐྱེ་བའི་གནས་སྐྱུགས་ཆོགས་
མེད་དུ་རྒྱོགས་སྐྱབ་ཚུལ་བཤད་ཡོད།

སྐྱུག་བསྐྱུག་གི་ཚོར་སྣང་འདི་ཀུན་རྒྱ་རྒྱུ་རྒྱུ་ལས་སྐྱེ་བཞིན་པ་བདེན་མོད་ཀྱི། རྒྱ་
རྒྱུ་གང་འདྲ་ཞིག་ལས་སྐྱེ་ཡི་ཡོད་ཅེས་འདྲི་ན། གནས་སྐྱབས་ཀྱི་རྒྱུ་ནི་འདོད་པ་
ལག་ཏུ་མི་ཡོང་བ་དང་། མི་འདོད་པ་ཐོག་ཏུ་བབས་པ་ལྟ་བུའི་ཕྱིའི་གནས་སྣངས་
འགའ་ཞིག་ལ་འབྲེལ་ནས་འབྱུང་གི་ཡོད་ལ། མི་རང་རང་གི་རགས་པའི་ཁམས་
གཤེས་མི་འདྲ་བ་ལ་བརྩོན་ནས་ཀྱང་སྐྱུག་བསྐྱུག་གི་ཚོར་སྣང་རིགས་མི་མཚུངས་བ་
སྐྱ་ཚོགས་འབྱུང་རེས་ཀྱི། སེམས་ཅན་ཀུན་ལ་སྐྱབ་མོང་དུ་ལྱབ་པའི་གཞི་རྩའི་གནས་
སྣངས་ཀྱི་དོས་ནས་བརྟག་ཆོ། སྐྱུག་བསྐྱུག་ཀུན་གྱི་རྒྱུ་ནི་ཅུ་བ་ཉིད་ནི་འདོད་ཆགས་ཞེ་

སྤང་གཉི་སྤྱག་གསུམ་གྱིས་མཚོན་པའི་ནང་གི་སྒོ་འདི་དག་གིས་བྱས་འདུག་སྟེ། གལ་
ཉེ་ཉོན་མོངས་པའི་སེམས་དང་སེམས་བྱུང་གི་འཕྲོ་འདུ་འདི་དག་མེད་ཚེ། ཚགས་སྤང་
གི་སྤང་བ་དང་རང་ལྷགས་གྱིས་འབྲུལ་བར་འགྱུར་བས། འདོད་པ་མི་རྟེན་པ་དང་། མི་
འདོད་པར་འཕྲད་པ་ལྟ་བུའི་སྤྱག་བསྐྱེད་ཀྱིས་བའི་གཞིག་ལ་ཡོད།

དེ་ཡང་ང་ཚོའི་སྤྱག་སྐྱེས་གྱི་འཛིན་ཚུལ་ཞིག་ལ། སོ་སོས་བདག་གིར་བྱས་
འདུག་པ་ཅམ་ལ་རྒྱ་མཚོན་དུ་བྱས་ནས། ངའི་ལུས་སམ། ངའི་ལུས་སེམས་གྱི་སྤང་
པོ་འམ། ངའི་རང་གཤེས། ངའི་སེམས་ཁམས་སོགས་སྤྱས་ཉེ་ཉེ་ཅང་གཅེས་འཛིན་
བྲག་པོ་བྱེད་གྱི་ཡོད་ན་ཡང་། རོན་དངོས་ཐོག་གང་ལ་གཅེས་འཛིན་བྱེད་པའི་ཟག་
བཅས་གྱི་སྤང་པོ་འདི་དག་ཡོད་པས། སྐྱེ་བ་དང་། རྒྱ་བ། ཉ་བ། འཆི་བ། ངལ་བ།
གཤུང་བ། སྐྱོ་བ། སེམས་འཇུགས་པ། ཡིད་རབ་ཏུ་མི་བདེ་བ་སོགས་མི་འདོད་པའི་
སྤྱག་བསྐྱེད་ཀྱིས་བྱུང་བའི་ཚ་དེང་ཚོའི་སྤང་དུ་ལུས་ཡོད་པར་འདུག་ན། རང་ཉིད་
གང་ཟག་ཡིན་པའི་ངོ་ཐོ་འདི་དང་ཟག་བཅས་ལུས་སེམས་གྱི་སྤང་པོ་འདི་རྣམས་ཁ་
འབྲུལ་སྐབ་མིན་གྱི་གནད་དོན་དེ་ནི། ང་ཚོ་སྤྱག་བསྐྱེད་དང་གཏན་འབྲུལ་སྐབ་མིན་གྱི་
གནད་འབབ་ས་གཙོ་བོ་ཉིད་དུ་གྱུར་ཡོད་པ་སྒོམ་མེད་ཡིན་པ་རེད།

ཚུལ་དེ་ལ་སྐྱེ་བ་སྤྱི་ཡོད་པའི་ཆེ་སྐོག་གི་སྤྱི་ཚུལ་དང་འབྲེལ་ནས་རྒྱ་འབྲས་གྱི་
རིགས་པའི་སྒོ་ནས་བརྟགས་ཤིང་དབྱེད་དེ། སྤྱག་བསྐྱེད་པའི་རང་བཞིན་ཅན་གྱི་ཟག་
བཅས་ཉེ་བར་མེན་པའི་སྤང་པོ་འདི་དག་གི་རྒྱ་ལེ། ཀྱང་འབྱུང་གི་བདེན་པ་སྟེ། བདག་
གི་ངོ་ཐོ་ཡང་དག་པར་མ་ཤེས་པའི་སྒོ་འཇུག་བ་ཞིག་དང་དེའི་དབང་གིས་བསགས་
པའི་ལས་ཡིན་པའི་ངེས་ཉོགས་བྱུང་བ་ན། “དེ་ནི་གཏན་དུ་བ་མིན་ཉེ། །རྒྱ་ལ་ཤེས་ས་”

སོགས་སྲིད་སྲིད་ལོ། །"ཞེས་སྐུས་ཏེ། ཟག་བཅས་ཀྱི་ཕྱང་ལོ་འདི་དག་གི་རྒྱུ་ལྷན་ཅི་བའི་
བདག་གི་དེ་ཉིད་ལ་རྫོངས་པའི་མ་རིག་པ་ལ་ཐུག་ཡོད་ཅིང་། རྫོང་དེ་ནི་དངོས་པོའི་
གནས་ཚུལ་དང་མི་མཐུན་པའི་འཛིན་སྣངས་ཅན་ཞིག་ཡིན་པར་འདུག་པས། བདག་
གི་ཐུབ་ཚུལ་དངོས་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་ལ་བརྟེན་ནས་ནི་རྫོང་དེ་ཉིད་ཀྱི་འབྲུལ་བ་བག་
ཆགས་དང་བཅས་བརྗོད་ཐུབ་པ་ཉིད་ཀྱི་སྲིད། ཟག་བཅས་ཀྱི་ཕྱང་ལོ་འདི་དག་ནི་
གཏན་དུ་ང་ཚོ་དང་ཁ་འབྲུལ་མི་རུང་བའི་ཚོས་ཅན་ཞིག་མ་ཡིན་ཞེས་བསྟན་ཡོད་ལ།
སེམས་ཅན་རྣམས་སྐུག་བསྐུལ་ཀྱི་དང་འབྲུལ་སྲིད་པའི་རྣམ་གཞག་ཀྱང་གཞི་
གནས་ལུགས་དེའི་རྒྱ་འབྲས་འབེལ་འགྲིབ་ཀྱི་ཚོས་ཉིད་ལྟར་གྲུང་བ་ཞིག་ཡིན་པ་དེ།

ད་ལྟའི་ང་ཚོའི་སེམས་རྒྱུད་ཀྱི་འདོད་ཆགས་ཞེ་སྣང་ཀྱི་རྒྱན་ཀྱི་རྩ་བར་གྱུར་པའི་
གཉི་ཐུག་དང་། རང་གི་གཞི་རྩའི་སེམས་གཤེས་གཉིས་ཀྱི་འབྲེལ་བ་ནི། ཁ་འབྲུལ་
རུང་དུ་ཐུབ་པའི་གནས་སྐབས་ཅོམ་གྱི་འབྲེལ་བ་ཞིག་ཡིན་པ་ལས། ཁ་འབྲུལ་ཐབས་
མེད་པའི་འབྲེལ་བ་གཏན་དུ་བ་ཞིག་མ་ཡིན་པའི་ཚོད་སྐབས་ཀྱི་རིགས་པ་དེས་ནི། མིའི་
མི་ཚེ་དེ་ལས་ཉོན་གྱི་གཞན་དབང་དུ་སོང་བའི་ད་ལྟའི་གནས་སྣངས་འདིའི་འོག་དངོས་
གནས་སྐུག་བསྐུལ་གྱི་རང་བཞིན་ཅན་ཞིག་ཏུ་གྱུར་ཡོད་ན་ཡང་། དངོས་པོའི་གནས་
ལུགས་འཚོལ་བའི་རིགས་པ་གཞན་ཞིག་གི་རྒྱབ་སྐྱོངས་ནས་བསྐྱུས་ཚེ། འདི་ཉིད་
ཀྱང་བཅོས་སུ་མེད་པའི་རང་བཞིན་ཅན་ཞིག་མ་ཡིན་པའི་གསལ་བཤད་མཛད་ཀྱི་
ཡོད།

དེས་ན་གང་ཟག་སུ་ཞིག་ཡིན་ཡང་། གཉི་ཐུག་གི་འཛིན་སྣངས་དང་དངོས་པོའི་
བདེན་དོན་བར་གྱི་འགལ་འདུ་ངོས་ཟེན་པའི་ཤེས་རབ་ལ་བརྟེན་ནས་འབད་ཅིང་།

བཅོམ་ན། རང་རྒྱུད་ཀྱི་ཉོན་མོངས་པའི་སློབ་འདུན་དག་ལས་ཐར་ཐུབ་པའི་སྐང་གཞི་ནི་
ལྷན་སྐྱེས་སུ་ལྷན་ལ། གལ་ཏེ་ཉོན་མོངས་པའི་སེམས་བག་ཆགས་དང་བཅས་པ་ལས་
ནམ་ཞིག་ཐར་པར་གྱུར་ཆོ། ཤིན་ཏུ་ཞི་ཞིང་སྟོང་པ་ཟག་པ་མེད་པའི་སེམས་ཚོར་གྱི་
བདེ་བ་དམིགས་བསལ་པ་ཞིག་གི་གོ་རིམ་ལ་སྐྱེབས་པར་འགྱུར་བས། མི་ཞིག་
སེམས་ཀྱི་རྟོགས་པའི་འཕེལ་རིམ་ཚད་དེར་སྐྱེབས་ཆེ་ཐར་པ་ཐོབ་པའམ། དམ་བཅོས་
བ་ཐོབ་ཅེས་པའི་ཐ་སྙད་འདོགས་པ་ཡིན་ཞེས་ཀྱང་བསྟན་ཡོད་པར་འདུག །

མིའི་གཞི་རྩའི་སེམས་གཤིས་དང་། ཉོན་མོངས་པའི་སེམས་སེམས་བྱུང་རྣམས་
ཁ་འབྲལ་རུང་གི་རང་བཞིན་ཅན་ཞིག་ཡིན་པའི་ལྷ་ཚུལ་ཞིབ་ཏུ་སྟོང་དུས། བདག་རང་
རྒྱ་པར་འཛིན་པའི་སློབ་དང་། བདག་ནི་སྤང་བའི་ཚོགས་པ་ལ་བཏགས་ཅམ་གྱི་དངོས་
པོ་ཅམ་ཞིག་ལས་རང་རྒྱ་པར་ཚུལ་དུ་མ་གྲུབ་པར་འཛིན་པའི་སློབ་གཉིས་ཀྱི་འཐབ་རྩོད་
ཀྱི་རིམ་བཞིན་རྒྱས་སུ་མི་བཤད་ཐབས་མེད་ཡིན་ཏེ། ཀུན་འབྱུང་ལས་སྐྱབ་བསྐྱེད་
སྐྱེས་པའི་གོ་རིམ་དོས་ནས་བཅིངས་པའི་རྣམ་གཞག་དང་། ལམ་བདེན་ལ་བརྟེན་ནས་
འགོག་བདེན་འཐོབ་དགོས་པའི་གོ་རིམ་དོས་ནས་གྲོལ་པའི་རྣམ་གཞག་ལ་གོ་བ་ལེན་
པའི་ཚུལ་འདི་ལྟར་ན། བཅིངས་གྲོལ་གྱུན་གྱི་གཞི་རྩར་གྱུར་པའི་བདག་ཟེར་བ་དེ་ཡང་
སྟོང་ཅི་འདྲ་ཞིག་ཡིན་མིན་གྱི་བསྟར་དབྱེད་ནི་ལམ་གྱི་ཙ་བ་ཉག་གཅིག་ཏུ་གྱུར་ཡོད་
པས་སོ། །

ང་ཚོའི་ལྷན་སྐྱེས་ཀྱི་སློབ་འདུན་ལ་ལྷ་སྟངས་ག་འདྲ་ཞིག་འཛིན་གྱི་ཡོད་པ་
རེད་ཟེར་ན། ང་ང་སྐྱེས་དུ་ཕྱིལ་ཕྱིལ་པོ་ཞིག་གམ། ངའི་མགོ་དང་། ངའི་ལག་བ། ངའི་
སེམས། ངའི་རྣམ་ཤེས་ཞེས་སོགས་བརྗོད་དེ་ཡན་ལག་འདི་དག་གི་དབང་སྐྱུར་པ་པོ་

ཞིག་རང་རྒྱ་པ་དང་། ཚུགས་སྐབ་པའི་ཚུལ་གྱིས་ཡོད་པར་འདྲིན་གྱི་འདུག་མོད། བར་
པའི་གཞུང་རྣམས་སྲུང་ཚོའི་ལྷན་སྐྱེས་གྱི་སློབ་བཟུང་བ་ལྟར་གྱི་བདག་དེ་ནི། དངོས་
པོའི་གནས་ཚོད་ལ་ཇི་ལྟར་བཅའ་ཡུང་རྟེན་རྒྱ་མེད་ཚུལ་གྱི་རིགས་པ་ཇི་སྟེད་ཅིག་
ཅུལ་ཏུ་བཏོན་ཏེ། བདག་གི་དོན་དངོས་གྱི་གྲུབ་ཚུལ་ནི་ཡུང་པོ་ལ་བརྟེན་ནས་བཏགས་
ཅམ་ཞིག་ལས་གཞན་ཏུ་མེད་པས། སློའི་བཟོ་བཅོས་ཀྱི་དང་བྲལ་པའི་བདག་གི་
དོན་དངོས་གྱི་བདེན་དོན་མཐོང་བའི་ཤེས་རབ་འདི་ཁོ་ན་སྐྱུག་བསྐྱེལ་མཐའ་ཅན་ཏུ་
གཏོང་བྱེད་ཉལ་གཅིག་ཏུ་བསྐྱབས་ཡོད་པར་འདུག། <<སློབ་འཇུག>> ལས་ཀྱང་།
“ཡན་ལག་འདི་དག་ཐམས་ཅད་ནི། །སྐབ་པས་ཤེས་རབ་དོན་ཏུ་གསུངས། །དེ་ཡི་
ཕྱིར་ན་སྐྱུག་བསྐྱེལ་དག། །སློང་བར་འདོད་པས་ཤེས་རབ་བསྐྱེད། །”ཅེས་ཇི་སྟེད་
གསུངས་པ་ཡང་འདི་དང་གནད་གཅིག་ཏུ་བབས་ཡོད་དོ། །

བདག་རང་རྒྱ་པར་འདྲིན་པའི་སློབ་དང་། བདག་རང་རྒྱ་པར་མེད་པར་འདྲིན་པའི་
སློབ་གཉིས་ནི། གཞི་གཅིག་གི་སྟེང་ཏུ་འདྲིན་སྟངས་འགལ་བར་གནས་པའི་སློབ་གཉིས་
ཡིན་པར་བརྟེན། དེ་གཉིས་གྱི་མཐར་སྐྱབ་གི་རྒྱལ་པམ་ཡང་སློབ་གང་གི་འདྲིན་ཚུལ་དེ་
དངོས་པོའི་གནས་ལུགས་དང་མ་སྐྱོན་མིན་གྱི་སློབ་མཐར་གཅད་དགོས་ཀྱི། ང་ཚོའི་
གོམས་འདྲིས་དང་ཞེན་ཚུལ་གྱི་སློབ་མཐར་ཚོད་པ་ཞིག་ལར་ནས་མིན་པ་ཤེད། གལ་
ཏེ་བདག་འདྲིན་གྱི་འདྲིན་ཚུལ་ལྟར་ཡུལ་གྱི་གནས་ཚོད་ལ་གྲུབ་ན། མཐར་སྐྱབ་གི་
རྒྱལ་ཁ་བདག་འདྲིན་ལ་འཛོལ་དེས་པ་ཡིན་ཞིང་། དེ་བཞིན་ཏུ་བདག་མེད་འདྲིན་པའི་
སློབ་འདྲིན་ཚུལ་ལྟར་ཡུལ་གྱི་གནས་ཚོད་ལ་གྲུབ་ན་ནི། མཐའ་མཇུག་གི་རྒྱལ་ཁ་
བདག་མེད་འདྲིན་པའི་སློབ་འཛོལ་དེས་པར་སྐྱམ་པས། ཐར་པའི་རྣམ་གཞག་ལ་

ཐུགས་མོས་ཡོད་པ་ཚོས་ནི། བླ་པའི་གཞུང་ཚེན་རྣམས་སུ་བྱུང་བའི་བདག་གི་སྒྲོང་
གྱི་དབྱུང་བརྗོད་ལ་ཞིབ་ཏུ་དབྱུང་བ་དང་འགྲེལ། རྫོང་པ་པོའི་བདག་གམ་བཅིངས་
གོལ་གྱི་གཞིར་གྱུར་པའི་བདག་གི་རྩ་བའི་གྲུབ་སྐྱེས་ལ་གཉིང་ཟབ་པའི་ཐུགས་རྟོག་
གནང་དགོས་པ་ཡིན་ལོ། །

མཚམས་འདིར། འུ་ཅག་གིས < ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ > > དུ་བྱུང་བའི་དངོས་
འགལ་གྱི་རིགས་བ་དང་། ལྷན་ཅིག་མི་གནས་འགལ་གྱི་རིགས་བ་གཉིས་ལ་གོ་བ་
མདོར་བསྡུས་ཤིག་སྒྲུང་ན་དགོས་པ་ཆེ་བར་མཛོང་། དེ་ཡང་དངོས་འགལ་གྱི་རིགས་
བ་ཞེས་བས་ནི། ལུལ་གཅིག་གི་སྟེང་དུ་འགལ་བ་ཅན་གྱི་གྲུབ་ཚུལ་གཉིས་གཏན་
ནས་ཡོད་མི་སྲིད་པའི་ཚོས་ཉིང་ཅིག་སྐྱ་ཡི་ཡོད་དེ། བུམ་བ་ལྟ་བུའི་བྱུང་གཞི་གཅིག་
ལ་མཚོན་ན། ཡོད་པ་ཡིན་ཚེ། མེད་པ་མིན་དགོས་ཤིང་། མེད་པ་ཡིན་ཚེ། ཡོད་པ་མིན་
དགོས་ཏེ། འཇིག་རྟེན་ན་གཞི་གང་ཞིག་ཡོད་པའི་ངོ་བོ་ལས་འདས་པ་ལ་མེད་པ་ཟེར་
ཞིང་། མེད་པའི་ངོ་བོ་ལས་འདས་པ་ལ་ཡོད་པ་ཞེས་སྐྱ་བའི་ཕྱིར། རྒྱ་མཚོན་དེས་ན་
ཡོད་པ་ཡང་ཡིན་ལ། མེད་པ་ཡང་ཡིན་པའི་གྲུབ་སྐྱེས་ཤིག་གཏན་ནས་མ་མཚེས་
སོ། །དེ་ལྟར་ཡོད་མེད་གཉིས་ལ་རྣམ་གཅོད་ཡོངས་གཅོད་ཀྱི་གྲུབ་ཚུལ་ལྡན་པ་དེ་
བཞིན་དུ། ཡོད་པ་གཞིར་བཞག་ཆེ་རྟག་མི་རྟག་གཉིས་ལ་ཡང་གྲུབ་ཚུལ་དེ་ཚོས་ཉིང་
གྱིས་ལྡན་ཡོད་པ་ཡིན།

རིགས་བ་འདིའི་སྒྲོན་ནས་གོང་གི་དབྱུང་གཞི་དེ་ལ་བརྟགས་ན་ང་ཚོས་བསྐྱོམས་
ཚིག་འདི་འདྲ་ཞིག་ནི་ཅེས་ཀྱང་རྟེན་སྐབས་སྟེ། རྫོང་པ་པོའི་བདག་ལ་མཚོན་ན་ཡང་།
རང་རྒྱ་བྱུང་བའི་རྣམ་སུ་བྱུང་བ་ཡང་ཡིན། རང་རྒྱ་བྱུང་བའི་རྣམ་སུ་མ་བྱུང་བ་ཡང་

ཡིན་པའི་གྲུབ་སྐྱེས་དེ་འདྲ་ཞིག་ནི་ཚོས་ཉིད་ཀྱིས་ཁེགས་པ་ཡིན་པས། གྲུབ་ཚུལ་དེ་
གཉིས་གང་རྒྱུ་ཞེས་ལས་འོས་མེད་པ་དེ་རེད། གལ་ཏེ་བདག་རང་རྒྱ་པར་མ་གྲུབ་
པའི་དབང་དུ་གྲུས་ན། བདག་མེད་འཛིན་པའི་སློབ་ཉིད་དངོས་པོའི་གནས་ལུགས་དང་
མ་ཐུན་པའི་སློབ་ཚད་ལོད་ཅིང་། ར་ཚོ་སྤར་གོམས་འདིས་ཆེ་ས་དེ་བདག་འཛིན་
ཡིན་ན་ཡང་། དེ་ཉིད་དངོས་པོའི་གནས་ཚུལ་དང་འགལ་ཡོད་པའི་རྒྱུ་ཀྱིས་རྒྱ་བ་རྟེན་
ཚད་མ་དང་བཅས་པའི་སློབ་གསལ་པ་དེར་མཐའ་མཐུག་གི་རྒྱལ་ཁ་འཛོལ་ངེས་པའི་ལྟ་
ཚུལ་དེ་ལ་སྐྱབ་བྱེད་ཀྱི་མང་གཞི་ཤིན་ཏུ་བརྟན་པ་ཁས་མི་ལེན་ཐབས་མེད་ཡིན་པར་
སྟེ།

དེ་བཞིན་དུ་ལྷན་ཅིག་མི་གནས་འགལ་གྱི་རིགས་པས་ཀྱང་དེ་དང་སློབ་མཚུངས་
པའི་གནས་ལུགས་གཞན་ཞིག་རྫོང་གི་ཡོད་དེ། སྤེལ་དང་མི་འདྲ་ས་ཞིག་ལ། དངོས་
འགལ་གྱི་རིགས་པས་ཚོས་གཅིག་གི་བདག་ཉིད་ཀྱི་ཆ་ལ་གྲུབ་ཚུལ་འགལ་བ་གཉིས་
མི་སྲིད་པའི་གནས་ལུགས་བསྟན་ཡོད་ཅིང་། ལྷན་ཅིག་མི་གནས་འགལ་གྱི་རིགས་
པས་ནི། བདག་ཉིད་ཐ་དང་པའི་ཚོས་འགལ་ཞིག་མཉམ་གནས་མི་སྐབ་པའི་དངོས་
པོའི་གནས་སྐྱེས་ཤིག་རྫོང་གི་ཡོད་པས་སོ། །དེ་ཡང་གཟུགས་ཅན་གྱི་དངོས་པོ་
དཔེར་བཞག་ན། གང་དུ་ཆ་བ་ཤིན་ཏུ་སྟོབས་ཆེན་པོ་གནས་ས་དེར་གང་རེག་རྒྱུ་
ཆགས་སུ་གནས་མི་སྐབ་ལ། གང་དུ་གང་རེག་སྟོབས་ཆེན་པོ་ཡོད་ས་དེར་ཆ་བའི་
རེག་བྱ་རྒྱུ་ཆགས་སུ་གནས་མི་སྐབ་པ་ལྟ་བུ་དང་། གཞི་གཅིག་ལ་སྤྱང་བ་ཤར་དུས་
སྟུན་པ་ཡལ་འགྲོ་ཞིང་། སྟུན་པ་འཐོབ་དུས་སྤྱང་བ་ལྲོག་འགྲོ་བ་ལྟ་བུ་སྟེ། བྱེད་ལས་
འགལ་རྒྱུར་གྱུར་པའི་དངོས་པོ་ཐ་དང་བ་གཉིས་གཞི་གཅིག་ལ་གཞོན་མེད་དུ་མཉམ་

གནས་མི་སྐྱབ་བར་མ་ཟད། སུ་ཚུ་ལ་ཚར་གཙོད་ཀྱི་རང་བཞིན་ཅན་ཞིག་ཏུ་འང་སྐྱབ་
ཡོད་ཅེས་སྒྲུ་བྱང་བ་དེ་རེད།

གཞུགས་ཅན་དུ་སྐྱབ་པའི་ཚོས་དེ་དག་གི་རང་ཚུ་ལ་ལྟར་གང་ཟག་གི་ཤེས་རྒྱུད་
ཀྱི་སྤྲེང་ན་ཡང་དངོས་པོའི་སྐྱབ་སྤངས་དེ་རྗེ་ལྟ་བ་བཞིན་ཡོད་པ་ལོ། ཁོང་ཁོ་དང་བཟོད་
བ་གཉིས། སྦྱིན་བ་དང་མེར་སྐྱ་གཉིས། རྣམ་གཤེད་དང་བསམ་གཏན་གཉིས། ཤེས་
རབ་དང་མ་རིག་པ་གཉིས་ལྟ་བུ་སྟེ། འགལ་ལྡན་ཆགས་པའི་སློང་འདི་དག་ནི་སུ་ཚུ་
ལ་གཞོད་པའི་ཚུ་ལ་གྱིས་སྐྱེ་ཞིང་འཕེལ་གྱིན་བ་སྟེ། དཔེར་ན། ང་ཚོ་མི་གཞན་ཞིག་ལ་
ཁོང་ཁོ་དང་བཟོད་བ་གཉིས་ཅིག་ཅར་ཉིད་དུ་མི་སྐྱེ་བ་ལྟ་བུ་ཡིན་བ་རེད།

སྤང་དངོས་འགལ་གྱི་རིགས་པས་བདག་མེད་རྟོགས་པའི་སློང་དེ་རྒྱབ་རྟེན་ཚད་མ་
དང་བཅས་པའི་ཤེས་རབ་ཅིག་ཏུ་གཏན་ལ་པབ་བ་དང་། འདིར་སྣུན་ཅིག་མི་གནས་
འགལ་གྱི་རྟེན་པས་གཉེན་པོའི་ཕྱོགས་ལ་ཡུན་གྱིས་གོ་མས་ན། དེའི་མི་མ་སྐྱབ་ཕྱོགས་
ཀྱི་འགལ་ལྡན་མེད་བར་བཟོ་སྐྱབ་པའི་རང་བྱུང་སྐྱབ་ལུགས་གཏན་ལ་པབ་བ་གཉིས་ཀ་
ལ་བརྟེན་ནས། ཡོངས་གྲགས་ཀྱི་ཐར་བ་སྐྱབ་པའི་རིགས་བ་སྟེ། ཟག་བཅས་ཉེར་ལེན་
ཀྱི་ཡུང་པོ་ཚོས་ཅན། གཉེན་པོའི་སྟོབས་ཀྱིས་རང་གི་རིགས་རྒྱུན་མ་ལུས་བ་ཟད་བ་
ཡོད་དེ། རང་གི་རྒྱུད་རིགས་ལ་གཞོད་ཀྱི་སྟོབས་ལྡན་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན། མེ་
སྟོབས་ཚེན་པོས་ཁྲབ་བར་ཚོན་པའི་ཤར་གྱི་དངོས་པོ་བཞིན། ཞེས་བ་འདི་ཉིད་བྱུང་བ་
ཡིན་ནོ། །

གནའ་པོའི་རྒྱ་གར་ལ་མཚོན་ན། སེམས་ཀྱི་རུས་བ་གསོ་སྦྱོང་གི་སྒོ་ནས་ཐར་
པའི་རྣམ་གཞག་འདོད་མཁན་ནི་ནང་པ་ཁོ་ན་ཅམ་མ་ཡིན་ཏེ། བྱངས་ཅན་སོགས་སྐྱབ་

མཐའ་གཞན་གྱིས་ཀྱང་བསམ་གཏན་དང་། མདོན་ཤེས་སོགས་སེམས་གྱི་སྤྱང་རྩལ་
ལས་ཐོབ་པའི་ཡོན་ཏན་གྱི་རིགས་མང་པོའི་རིམ་བུ་དང་འབྲེལ་ནས། རང་རང་གི་
ལུགས་གྱི་ཐར་པའི་རྣམ་གཞག་ལ་བཤད་པ་མང་དག་ཅིག་བྱས་ཡོད་ན་ཡང་། ཆེས་
མི་འབྲ་ས་ཞིག་ནི། བྱུང་མཐའ་དེ་དག་གི་ལུགས་སྤྱ་རྒྱུ་རྒྱུ་ལས་འདྲིལ་རྒྱ་དེ་ཅམ་ཉམས་ལེན་གྱི་རྩ་བར་
འདྲིལ་བ་ལས། ཉོན་མོངས་པའི་སློབ་དུང་དེའི་འདྲིལ་སྤངས་གྱི་ཞེན་ལུལ་སྤུངས་
པའི་སློབ་པ་གཉེན་པོ་སློབ་པའི་ཉམས་ལེན་བཤད་མེད་པར་བརྟེན། སློབ་དཔོན་ཆོས་
བྲགས་གྱིས་ཀྱང་། “འདི་ལུལ་སྤུངས་མེད་པར་ནི། །དེ་སློངས་བ་ནི་རུས་མ་
ཡིན། །“ཞེས་ལུགས་གཉེས་ཀའི་ཐར་པའི་རྣམ་གཞག་འདོད་ཚུལ་ལ་རྩ་བའི་དབྱེ་བ་
ཞིབ་མོར་བྲེས་ཡོད།

མདོད་ན། རང་བསྟན་མཚན་ཉིད་གྱི་བསམ་སློབ་ལས་བྱུང་བའི་ཐར་པའི་སློབ་གྱི་
རྣམ་གཞག་འདིས་ནི། མི་རྣམས་གྱིས་བདེ་སྲིད་གྱི་ཆེད་དུ་རང་གི་རྣམ་དཔྱོད་དེ་ཁ་
རང་ལ་བསྐྱོར་ནས་བེད་སྲོད་གཏོང་དགོས་ཚུལ་རྣམ་པར་བཤད་ནས། རང་རང་གི་
སྤོང་དུ་སློབ་པའི་བདེ་སྲིད་གྱི་ཐོན་ལུངས་ཤིག་བསྟོན་རྒྱ་ཡོད་པའི་ཚུལ་ཡལ་
པར་དོར་ཏེ། སྤིང་རྒྱུན་འབའ་ཞིག་ལ་བརྟེན་ནས་བདེ་སྲིད་བསྐྱུབ་པའི་ལམ་དུ་བྱིན་ན་
ནི། གནས་སྐབས་སྤུངས་ལུང་བའི་ཚོར་སྤང་བདེ་བ་ཅམ་འབྱུང་བའི་རྒྱུ་དུ་འགྲོ་བ་
སྲིད་ཀྱང་། དེ་ལས་འདོད་པ་ཆེས་ཆེར་འབེལ་ཏེ་བདེ་སྲིད་རྣམ་མའི་ལམ་དང་བར་
ཐག་རི་རིང་དུ་འགྲོ་ངེས་པའི་ལྷ་རྒྱུལ་བརྗོད་ཡོད།

དེར་མ་ཟད་སེམས་ཅན་རྣམས་གྱི་སེམས་གཤིས་དང་། ཉོན་མོངས་པའི་སེམས་

བྱུང་གི་རྒྱ་བ་རྣམས་གཏུན་བལ་བྱ་བྱུང་བའི་ཆ་ནས་ནི་སེམས་ཅན་ཀུན་ལ་རྩ་བའི་
བདེ་སྲིད་ཀྱི་མང་གཞི་ཐུན་མོང་བ་ཞིག་ཡོད་པས། གཞི་རྩའི་མང་གཞི་དེ་རྟོགས་པའི་
སྒོ་ནས་བདེ་སྲིད་སྐྱབ་པའི་ཐབས་རྩལ་ལ་བརྩོན་ན། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་འདྲ་
མཉམ་གྱི་བདེ་བ་ཞིག་འཛོལ་རྒྱ་ཡོད་ཅེས་ཀྱང་སྐྱེས་ཡོད་དོ། །

སྤྱིར་ད་ལྟ་འདྲིའི་ཉེན་ཁམས་འདྲིར་བཟོ་ལས་ལག་རྩལ་དང་། ཚོང་རེའི་དཔལ་
འབྲོར། དམངས་གཙོའི་སྲིད་ལུགས་སོགས་གང་བཟང་གང་པན་གྱི་ཕྱིའི་མ་ཐུན་རྒྱུ་
མང་པོ་ཞིག་དར་བཞིན་པ་ལགས་ཏེ། དེ་དག་གང་གིས་ཀྱང་མིའི་སེམས་ཀྱི་བདེ་ཐང་
ལ་རྩ་བའི་ཆ་ནས་ཞི་སྐྱབ་གྱི་ལུས་པ་འཛོན་པ་ལྟ་ཅི། དཀའ་ངལ་གསར་བ་མང་པོ་
ཞིག་རེ་མང་དུ་བཏང་བའི་རྟོག་འདྲིར་གི་བྱ་བར་སྦྱང་བཞིན་ཡོད་པ་འདི་ག་ལགས་ན།
སེམས་དོན་སྒོར་ལ་ཞིབ་འཇུག་གི་སྒོ་ནས་རང་རང་གི་མི་ཚེའི་ནང་དུ་བདེ་སྲིད་ཀྱི་སྒོ་
སྐྱེགས་གསར་བ་ཞིག་སྤེ་རིགས་བར་འདོད་དོ། །

ཡང་སྐབས་འདྲིར་ཐར་པ་དང་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པའི་བཤའ་བ་མཛད་ཆེ། རིག་
བ་མཐའ་མེད་དུ་འཕེལ་ལུས་མིན་གྱི་རྩོད་བ་ཞིག་བྱུང་བ་དེ་ཡང་དོ་སྣང་བྱ་དགོས་ས་
ཞིག་ཏུ་སྐྱེས་སྟེ། བདེ་བ་སྐྱུན་མཚན་ཉིད་ཀྱི་གཞུང་ཆེན་མང་པོ་ཞིག་ཏུ། སེམས་ཅན་
ཐམས་ཅད་འཆང་རྒྱ་རིགས་བར་མ་བཟང་འཆང་རྒྱ་རེས་ཀྱང་ཡིན་ཞེས་པའི་འདོད་
རྩལ་དེ་འདྲ་ཞིག་རྒྱུན་དུ་མཐོང་རྒྱ་ཡོད་ལ། དེ་ལ་སྒོ་དང་ལྡན་པ་གཞན་དག་གིས་ནི།
བདེ་བའི་ཆོས་སུ་དེ་སྣང་གསུངས་པ་དེ་རྒྱུ་ཆེན་གྱི་སྐྱབས་འདུན་ཅམ་ཞིག་ལས་
མཛོན་དུ་འགྱུར་སྲིད་པ་ཞིག་ག་ལ་ཡིན་ཞེས་སྐྱེ་བར་བྱེད། འོན་ཏེ་བདེ་བ་རང་གི་བྱ་བ་
མཐའ་འདྲིན་པའི་མཁས་ཆེན་སྲ་མ་ཆོས་ནི། བཤའ་རྩལ་དེ་ཉིད་ལ་འཆར་སྣང་

གི་སྤྲུལ་འདུན་ཅམ་མ་ཡིན་པར། གཞིའི་གནས་སྤྲུལ་དང་མ་སྐྱོད་པའི་ལྷ་བ་ཞིག་
ཡིན་ལོ་ཞེས་དེ་ལ་གཏན་ཚིགས་ཀྱི་སྐྱོན་ས་ཚོད་སྐྱབ་སྣ་ཚོགས་ཀྱང་བྱས་ཡོད་དེ།
< <ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ> > ལས་བྱུང་བའི་རིག་པ་མཐའ་མེད་དུ་འཕེལ་བའི་འདོད་
ཚུལ་དེ་ཉིད་ཀྱང་། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་འཚང་རྒྱ་སྤུང་ཚུལ་གྱི་ལྷ་བྱུང་གང་དེའི་
གཞི་འཛིན་སའི་རིགས་པ་གཙོ་བོ་བཞི་ཡོད་པའི་ནང་གི་གཅིག་ཏུ་བརྟེན་པས་པས་སོ། །

བཞི་བོ་གང་ཞེ་ན། སྐྱེ་བའི་སྣ་ཕྱིད་རྒྱུན་སྤྲུལ་མེད་དུ་འདོད་པ་དང་གཅིག་སེམས་
ཀྱི་རང་བཞིན་འོད་གསལ་བ་ཡིན་པས་སེམས་ཅན་ཀུན་ལ་བྲབ་མཉམ་དུ་འཚང་རྒྱ་
བའི་རིགས་བྲད་པར་ཅན་ཡོད་པར་འདོད་པ་དང་གཉིས། རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་
འཕྲིན་ལས་ཇི་སྲིད་དུ་རྒྱུན་ཆད་པ་མེད་ཕྱིར་འགྲོ་བ་མཐའ་དག་རིགས་སད་པའི་རྒྱུ་
དང་འབྲུད་ངེས་པར་འདོད་པ་དང་གསུམ། རིག་པའི་སྟོབས་ཀུས་ནི་མཐའ་མེད་དུ་
འཕེལ་བའི་ངོ་བོ་ཅན་ཡིན་པར་འདོད་པ་དང་བཞི་ཡིན་ལ། འདི་བཞི་གའི་ཐོག་ནས་
སྐྱེས་བུ་གཅིག་གིས་གཏན་གྱི་མདུན་མ་སྐྱབ་ཚུལ་གྱི་གོ་རིམ་ཆ་ཚང་ཞིག་གཏན་ལ་
པབ་དུས། ད་གཟོད་འགྲོ་བ་སེམས་ཅན་སྤྲུལ་ཡིན་ཀྱང་ནམ་ཞིག་འཚང་རྒྱ་སྤུང་ཅེས་
པའི་འགྲེལ་བཤད་དེ་ཡོད་གི་ཡོད་པ་རེད།

དེ་བཞི་གའི་ཐ་མ་སྟེ། རིག་པའི་སྟོབས་ཀུས་མཐའ་མེད་དུ་འཕེལ་བའི་འདོད་ཚུལ་
དེ་ནི། གཞུང་འདིའི་ལེའུ་གཉིས་པ་རུ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་བ་སྐྱབ་སྐབས་སུ་ཡོད་པས།
ཁོ་བོས་ཀྱང་འདི་རུ་དེའི་སྐྱོར་མདོར་བལྟས་ཤིག་སྐྱེ་བར་འདོད་ཀྱི། གཙོ་བོ་ལེའུ་
གསུམ་པའི་རྣལ་འབྱོར་མདོན་སྤུམ་གྱི་སྐྱོར་ལས་འབྲོས་ཏེ། སྐྱོན་བྱུང་གི་སྐྱོན་དང་
སྐྱུར་ནས་རིག་པ་མཐའ་མེད་དུ་འཕེལ་བའི་འདོད་ཚུལ་ལ་ཞིབ་ཏུ་བརྟག་པའི་དགོས་

བ་ཆེ་ཡང་སྐབས་འདིར་ལེ་ལུ་གཉིས་པའི་དེ་ཅུ་གིས་འབྲུས་བར་བྱས་ཡོད།

དེ་ཡང་ཚོག་མར་ང་ཚོས། རིག་པ་མཐའ་མེད་དུ་འཕེལ་བྱས་མི་བྱས་ཀྱི་ཐད་དུ་
སྐབས་དེའི་རྒྱ་གར་གྱི་གྲུབ་མཐའ་སྣ་བ་རྣམས་ཀྱི་བར་ལ་རྩོད་པ་རྗེ་ལྟར་ཡོང་རྒྱུ་ལ་གྱི་
སྒོར་ལ་མཉམ་འཛོག་རྒྱ་བརྗེད་མི་རུང་བ་ཡིན། གཞུང་འདིའི་ལེ་ལུ་གཉིས་པར།
“གོམས་ལས་ཁྲད་བར་འགྲུར་ན་ཡང་། །མཚོངས་དང་རྩ་ཡི་རྩོད་བཞིན་དུ། །རང་
བཞིན་ལས་འདས་མིན་ཞེས། །” ཞེས་བྲུང་བ་ལྟར། ཕྱི་རོལ་པའི་གྲུབ་མཐའ་དཔྱོད་པ་
པས་ནི། བཅེ་བ་དང་ཤེས་རབ་སོགས་ལ་ཡུན་གྱིས་གོམས་ན་རྩུང་ཟད་འཕེལ་རྒྱས་
སུ་འགྲོ་བ་དང་ཁྲད་བར་འགྲུར་ན་ཡང་འདི་ལོང་དེས་ན་ཡང་། འཕེལ་རྒྱས་དེ་ནི་
ཚད་དང་བཅས་པ་ཞིག་ཡིན་པ་ལས་མཐའ་མེད་དུ་འཕེལ་མི་སྲིད་པ་རེད་ཅེས་པའི་
འདོད་རྒྱུ་ལ་དེ་བརྗོད་ཡོད།

ཚོག་བཅད་དེའི་ནང་དུ། དཔྱོད་པ་པས་རིག་པ་མཐའ་མེད་དུ་འཕེལ་མི་སྲིད་པའི་
འདོད་རྒྱུ་ལ་དེ་ལ་གཟུགས་ཅན་གྱི་ཚོས་རགས་པ་ཞིག་དཔེ་འདྲེན་གྲང་བྱས་འདུག་སྟེ།
དཔེར་ན། མེ་ཡིས་རྩ་བ་སྒོལ་བ་ན། རྩ་དེ་ལ་རྩོད་རྒྱས་ནས་རྗེ་ཆ་རྗེ་ཆ་རྩ་འགྲོ་ངེས་ན་
ཡང་། རྩའི་རྩོད་དེའི་འཕེལ་རིམ་ནི་ཚད་དང་བཅས་པ་ཞིག་ལས་མཐའ་མེད་དུ་འཕེལ་
རྒྱུ་མེད་པར། བར་སྐབས་ཤིག་ནས་རྩ་དེ་རང་སར་སྐྱམ་འགྲོ་བ་ལྟ་བུ་དང་། ཡང་ལུས་
ཅལ་ལ་དགའ་བའི་མི་ཞིག་གིས་མཚོང་ཅིང་སྲོང་བཅར་བྱས་ན། རྩུང་ཟད་རྗེ་ཤེགས་
སུ་འགྲོ་ངེས་པ་བདེན་མོད་དེའི་འཕེལ་རྒྱས་དེ་ཡང་ཚད་དང་བཅས་པ་ཞིག་ཡིན་པ་
ལས་མཐའ་མེད་དུ་འཕེལ་བའི་རང་བཞིན་དང་མི་ལྡན་པ་ལྟ་བུ་ཡིན་ལོ། །ཞེས་སྒྲིས་
ཡོད།

དེ་ལ་སློབ་དཔོན་གྱིས། “བྱས་ཏེ་གལ་ཏེ་སྐྱར་ཡང་ལེ། །འབད་ཚོལ་ལ་ནི་སྟོས་
འགྱུར་རམ། །རྟེན་མི་བརྟན་པ་ཉིད་འགྱུར་ན། །ཁྱད་པར་དག་ནི་མི་འཕེལ་ན། །རང་
བཞིན་དེ་འབྲའང་མ་ཡིན་ཏེ། །དེ་ལ་མན་འདོགས་རྒྱས་པ་རྣམས། །ཁྱད་པར་སྤི་མ་
དག་ལ་ནི། །སྐྱབ་པའི་རྒྱས་པ་མེད་སྲིད་དང། །རྟག་ཏུ་རྟེན་གནས་མ་ཡིན་སྲིད། །ཁྱད་
པར་འཕེལ་ཡང་རང་བཞིན་ཉིད། །མིན་སྲིད་”ཞེས་གསུངས་ཏེ། །ཇི་སྐད་དཔེར་བཞོན་
ནས་སྐྱས་པ་དེས། །སེམས་ཀྱི་རྒྱས་པ་མཐའ་མེད་དུ་འཕེལ་མི་སྲིད་པའི་རྒྱ་མཚན་
ལྟར་སྤང་ཞིག་ལས་བརྗོད་ཐུབ་མེད་ཚུལ་གྱི་སྟོན་སྲོལ། །སྐྱར་ཡང་སེམས་ཀྱི་རྒྱས་པ་
མཐའ་མེད་དུ་འཕེལ་བའི་རྒྱ་མཚན་ལ་བསྐྱར་ཏུ་འགྲེལ་བ་ཤད་བསྐྱོན་ཡོད་དེ། །པ་རོལ་
པོར། །ཁྱད་གྱིས་སྐྱས་པ་ལྟར་སེམས་ཀྱི་འཕེལ་རྒྱས་ལ་ཚད་བཀག་ལྡན་པའི་ལྟ་ཚུལ་
གྱི་དཔེ་དེ་དག་འཕྲལ་དུ་ཉན་ན་བདེན་བདེན་འདྲ་བ་ཞིག་ཏུ་སྤང་མོད། །དོན་ལ་
གཟུགས་སེམས་ཀྱི་ངོ་བོའི་ཁྱད་པར་སྤང་མེད་དུ་ལྷུས་པའི་ལྟ་ཚུལ་ཤིན་ཏུ་རྩིང་
རགས་ཀྱི་སྐྱོན་དང་བཅས་པ་ཞིག་ཤིང།

ཅིའི་སྲིད་ཞེ་ན། །མཚོང་ཅེད་ལྟ་བུའི་ལྷུས་ཀྱི་སྐྱོང་བརྟེན་རྣམས་ནི་རྟེན་ལྷུས་ལ་
བརྟེན་པ་ཡིན་སྲིད། །དེའི་འཕེལ་རྒྱས་དེ་ཡང་རྩ་བའི་རྟེན་མིའི་ད་ལྟའི་ལྷུས་ཀྱི་ཁམས་
དང་རང་བཞིན་བཅས་ཀྱི་ཚད་བཀག་ལས་འདྲའ་མི་ཐུབ་པས་ཚད་བཅས་ཀྱི་འཕེལ་
རྒྱས་ཅོམ་ལས་མེད་ན་ཡང། །བྱམས་བརྩེ་དང་ཤེས་རབ་ལྟ་བུའི་ནང་གི་བསམ་སློབ་
རྣམས་ཀྱི་རྩ་བའི་རྟེན་ནི། །སེམས་སམ་ཤེས་པ་ཡིན་པས་ལྷུས་དང་འདྲ་བའི་ཚད་
བཀག་གི་བདག་ཉིད་དང་ཤེས་ཚེར་མི་ལྡན་སྲིད། །རྟེན་བརྟན་པ་སེམས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་དུ་
གྱུར་པའི་བྱམས་སོགས་ལ་མཐའ་མེད་དུ་འཕེལ་ཐུབ་པའི་གཞི་རྩའི་རྒྱ་ཞི་གནས་

ཡོད་ཅེས་སོ། །

ལན་གྱི་ཚིགས་བཅད་དེའི་སྐབས་སུ། མིའི་སྲོད་ཐོག་གི་གནས་ཚུལ་རགས་པ་
 ཞིག་དཔེར་བཞོན་ནས། སེམས་ལ་བརྟེན་པའི་རྣམས་པ་དང་། ལུས་ལ་བརྟེན་པའི་རྣམས་
 པ་དག་གོང་འཕེལ་དུ་འགོ་རྒྱུལ་མི་མཚུངས་པའི་ཁྲད་པར་ཞིབ་མོར་གླེང་ཡོད་དེ།
 ལུས་ཀྱི་རྣམས་པ་རྣམས་ནི་སྤྲ་མས་སྤྱི་མ་ངང་གིས་བྲངས་པའི་རང་བཞིན་དང་མི་ལྡན་
 པར་འབད་ཚོལ་བསྐྱར་མ་ལ་བསྟོན་པ་སྟེ། དཔེར་ན། རྒྱུང་མཚོང་གི་ཚད་འགྲན་པ་
 ཞིག་ལ་མཚོན་ན། ཅི་ཅམ་གྱིས་སྲོང་བ་སྲོན་དུ་སོང་ཟེན་པ་ཞིག་ཡིན་རུང་། ཐེངས་
 གཅིག་མཚོངས་པའི་འབྲུགས་སྤྲ་མ་དེས་ཐེངས་གཉིས་པའི་མཚོང་འབྲུགས་ངང་གིས་
 འདྲན་མི་ཐུབ་པར། མཚོང་ཐེངས་གཉིས་པ་ལ་ནི་ཡང་བསྐྱར་གཞི་ནས་མཚོང་འབྲུགས་
 ཀྱི་འབད་ཚོལ་ཆ་ཚང་ཞིག་གསུང་དུ་བསྟེན་དགོས་པ་རེད།

འོན་ཀྱང་། སེམས་ལ་བརྟེན་པའི་རྣམས་པ་རྣམས་ནི་གོམས་པ་སོང་ན་སྤྲ་མས་སྤྱི་
 མ་ངང་གིས་འདྲན་ཐུབ་པའི་ཁྲད་པར་དང་བཅས་ཏེ། རྟོག་ཀ་སྤྲ་མོར་མི་ཉམ་ཐག་པ་
 ཞིག་མཚོང་ནས་ཤིན་ཏུ་བཅེ་བའི་སེམས་ཤིག་རྒྱུད་ལ་སྐྱེས་པ་ན། ཉིན་གྲང་དུ་ཡང་
 རོགས་ཀའི་བྲམས་བཅེ་དེའི་འབྲུགས་ཀྱིས་དེ་ལ་དམིགས་པའི་སྤྱིང་རྗེའི་སྤོ་ཞིག་ཡང་
 དང་ཡང་དུ་ངང་གིས་རྒྱུད་ལ་སྐྱེ་ཡི། ལྱིས་ཀྱི་སྤྱིང་རྗེ་དེ་སྐྱེ་བ་ལ་ཉམ་ཐག་གི་མི་དེར་
 ཡང་བསྐྱར་བལྟ་དགོས་པ་སོགས་ཀྱི་འབད་ཚོལ་བསྐྱར་མ་བསྟེན་མི་དགོས་པ་ཡིན་
 ཞེས་ལུས་སེམས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་འཕེལ་རྒྱུལ་ལ་ངོ་བོའི་ཁྲད་པར་སྤྱིས་འདུག།

སྐབས་འདིའི་འབད་ཚོལ་བསྐྱར་མ་ཞེས་པ་དང་སྤྱིར་བཏང་གི་འབད་བཚོན་
 གཉིས་ལ་ཁྲད་པར་ཆེན་པོ་ཡོད་དེ། འདིའི་སྐབས་ཀྱི་འབད་ཚོལ་བསྐྱར་མ་ཞེས་པ་ནི་

སེམས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་འཕེལ་རྒྱས་སུ་འགྲོ་ཕྱོགས་དང་། ལུས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་འཕེལ་རྒྱས་
སུ་འགྲོ་ཕྱོགས་ཀྱི་ཁྱད་བར་མཚོན་པའི་མིང་བདེ་ཙམ་ཡིན་གྱི། འབད་བཙོན་ནི་ལུས་
སེམས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་གང་ཡིན་རུང་ཡར་རྒྱས་སུ་གཏོང་བར་མེད་དུ་མི་རུང་བ་ཞིག་ཏུ་
འདི་ནས་ཀྱང་འདོད་ངེས་པ་ལྟ་བུ་ལ་ཞིག།

དེ་ལྟར་སེམས་ཀྱི་རྒྱས་པ་མཐའ་མེད་དུ་འཕེལ་བའི་འདོད་ཚུལ་འདིའི་སྤྲེང་ནས་
སེམས་ཅན་འཚང་རྒྱ་བའི་བཤད་པ་མཛད་ཀྱིན་ཡོད་ལ། སེམས་ཀྱི་རྒྱས་པ་གསོ་
བའི་གོ་རིམ་དངོས་ནི་གཙོ་བོ་བསམ་གཏན་དང་ཤེས་རབ་གཉིས་ཀ་རྒྱང་འབྲེལ་གྱི་
ཐབས་ལ་བརྟེན་དགོས་པར་འདོད་དེ། སྒོམ་གྱི་ཉམས་ལེན་ཐོག་ནས་སེམས་ཀྱི་
དམིགས་པ་རྗེ་བརྟེན་དུ་གཏོང་རྒྱ་དང་། དེ་ཡང་སྤོང་བ་ཉིད་ལ་དཔྱོད་བའི་ཤེས་རབ་ཀྱི་
ངོ་བོ་དང་མ་གྲུབ་པའི་ངང་ནས་རྒྱུན་བསྐྱངས་ཏེ། ག་ལེ་ག་ལེར་སེམས་ལ་བརྟེན་བའི་
མ་ཐུན་ཕྱོགས་ཀྱི་རྒྱས་པ་རྣམས་རིམ་གྱིས་སློན་དགོས་པར་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །

མཚུགས་བསྟུན།

གཅིག

གལ་ཏེ་སྤྲིད་གྱིས། བད་བསྟན་མཚན་ཉིད་རིག་པ་ནི། འགྲོ་བ་མིའི་ཤེས་རིག་
བསམ་སློབ་སྤྲེད་ཚལ་ཁྲོད་ཀྱི་མེ་ཏོག་རྒྱང་གཅིག་རེད་ཅེས་ཟེར་ན། ཁོ་བོས། དཔལ་རྒྱ་
ལེ་རྒྱའི་མཚན་ཉིད་རིག་པ་ནི། མེ་ཏོག་དེ་ཡི་སྤྲིང་པོར་ཆགས་པའི་བུད་མཉམ་སྦྲང་ཅི་
ཡིན་ལོ་ཞེས་ཀྱང་སྤྲི་བར་འདོད།

གལ་ཏེ་སྤྲིད་གྱིས། དཔལ་རྒྱ་ལེ་རྒྱའི་གཙུག་ལག་ཁང་ནི། བད་བསྟན་པོ་རྒྱས་ཀྱི་

འཕེལ་རིམ་ཁྲོད་ན་གཞི་མདངས་ཉམས་པ་མེད་པའི་རྒྱ་ཤེས་ཀྱི་མཚོན་སྤོང་ཞིག་རེད་
ཅེས་ཟེར་ན། ཁོ་ལོས། སློབ་དཔོན་ཚོས་ཀྱི་གྲགས་པ་ལྟེ། མཚོན་སྤོང་དེ་ཡི་མགུལ་
རྒྱན་དུ་འཇུག་པའི་ངོ་མཚར་ཀྱི་སྤྱ་ཉིག་དོག་གཅིག་ཡིན་ལོ་ཞེས་ཀྱང་སྤྲོ་བར་འདོད།

གཤམ་ཉེ་བྱེད་ཀྱིས། སློབ་དཔོན་ཚོས་ཀྱི་གྲགས་པ་ལྟེ། མཚོག་གི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་
ལྷགས་རྒྱུད་སློན་པའི་ངེས་དོན་སྐྱེས་ཆེན་ཞིག་རེད་ཅེས་ཟེར་ན། ཁོ་ལོས། བསྟན་
བཅོས < < ཚད་མ་རྣམས་འབྲེལ > > ལྟེ། ཁོང་གི་སློབ་ལོ་ཀྱི་ཉིང་ཁུ་ལྷན་མར་འབྲེལ་
བའི་དྲངས་གཅེད་བདུན་ཅི་ཞིག་ཡིན་ལོ་ཞེས་ཀྱང་སྤྲོ་བར་འདོད།

གང་ལྟར་གནའ་པོའི་རྒྱ་གར་ཀྱི་དཔལ་རྒྱ་ལེ་རྒྱའི་མཚན་ཉིད་རིག་པས་ནི་ ཆེ་
སློག་ཅེས་པའི་བརྗོད་གཞི་རྒྱལ་ས་པོ་ཆེ་འདི་ཉིད་སྤྱིང་པོ་ཉིད་དུ་བཟུང་སྟེ། ལུས་
སེམས་ཀྱི་འབྲེལ་བ་དང་། སྐྱེ་འཆིའི་གནད་དོན་དང་། བདེ་སྤྱུག་གི་འབྲུང་ཅ་དང་ཚོར་
སྣང་། མི་ཆེའི་རིན་ཐང་དང་བྲམས་བཅེ། ལུས་དང་སེམས་ཀྱི་རང་གཤེས་སོགས་ལ་
རྟགས་དང་རྒྱ་མཚན་མང་པོས་འཚོལ་ཞིབ་ཀྱི་ངལ་བ་རྒྱ་ཆེན་བསྟེན་ཡོད་ལ། གནད་
འགག་དེ་དག་ནི་འདིག་རྟེན་འདིའི་མི་རེ་རེ་དང་སེམས་ཅན་རེ་རེར་འབྲེལ་བ་ཡོད་
ལྟེ། བརྗོད་བྱ་དེ་དག་ལ་བརྟག་དཔྱད་བྱས་པའི་བརྒྱུད་རིམ་ཀྱི་ཤེས་རྟོགས་དང་
བྱུང་དོན་ཡང་། ཚོས་ལྷགས་ཆེ་གོ་མོ་དང་བྱུང་མཐའ་ག་གོ་མོའི་ཚད་བཀག་ལས་
ཡོངས་སུ་བཀལ་ཉེ། འགྲོ་བ་མིའི་རིགས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་རིག་པའི་དཀའ་གནད་མང་
པོའི་འབྲེལ་བ་རྗོད་ཀྱི་སྟེན་ཐབས་སུ་གྱུར་ཡོད།

འོན་ཏེ། གནས་ལྷགས་ནི་ནམ་ཡང་གནས་ལྷགས་རང་སྤྱིང་ན་གཞི་བྱུང་བ་ཞིག་
ཡིན་པས། ཚོས་ལྷགས་བྱུང་མཐའ་ཡིན་ན་འདྲ། མཚན་ཉིད་གཞུང་ལྷགས་ཡིན་ན་

འདྲ། ཚན་རིག་གི་ལྟ་བུ་ཡིན་ནའང་འདྲ་སྟེ། སུ་ཡིན་རུང་གནས་ལུགས་འཚོལ་དགོད་
 གི་གཞུང་ལམ་དུ་བསྐོད་ཀྱིན་པའི་འགྲུལ་བཞུད་པ་ཙམ་ཡིན་གྱི། གནས་ལུགས་ཀྱིན་
 གི་ཚབ་བྱེད་ལྷན་པའི་བསྟོན་མེད་གི་ཚད་མ་ལར་ནས་མ་ཡིན། གནས་ལུགས་ལ་
 རྒྱལ་མཚམས་གི་དབྱེ་བ་མེད་ཅིང་། བདེན་དོན་ལ་མི་རིགས་གི་དབྱེ་བ་མེད་པས།
 བདེན་དོན་དང་གནས་ལུགས་གི་མདུན་ན་ནི་རིག་གནས་ཡོད་ཚད་དང་ཤེས་རབ་
 ཡོད་ཚད་འདྲ་མཉམ་ཁོ་ན་ཡིན།

དེ་ལྟ་བུས་ན། ཚེ་སློག་གི་གནད་དོན་དང་། མི་ཚའི་གནད་དོན། བདེ་སྤྱད་གི་
 གནད་དོན་སོགས་མཚན་ཉིད་རིག་པའི་བརྗོད་དོན་ཟབ་མོ་རྣམས་ལ་བརྟུག་དཔུང་བུ་
 འདོད་གི་སློ་མོས་ལྡན་པ་དག་ལ་མཚོན་ན། ཚོས་ལུགས་དང་བྱུང་བ་མཐའ་ཞེན་ཕྱོགས་
 མཁྲེགས་འཛིན་གི་རྒྱ་ལས་རིང་དུ་འདའ་བའི་སྤྱིང་སྟོབས་ལྡན་རྒྱ་ནི་ཅ་བའི་ཅ་བ་ཡིན་
 གྱིར། བསྟན་བཅོས་ < <ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ>> ལ་ཡང་གཟུ་བོའི་སློ་མིག་གཙང་
 མས། དོགས་སློང་གི་སྤྱིང་སྟོབས་དང་མ་བྲལ་བར་བལྟ་འོས་པའི་གསལ་འདེབས་ཁོ་
 བོས་ལྷུ་རྒྱ་ཡིན།

མི་སུ་དང་སུ་ཡིན་ཡང་། གཟུ་བོའི་སྤྱིང་སྟོབས་དང་རྒྱལ་སྤྱོད་གི་སློ་སྟོས་ལ་
 བརྟེན་ནས་གནའ་དེང་སྐྱེས་བུ་ཤེས་རབ་ཅན་དག་གི་མཁྲེན་རབ་གི་བདག་འབྲས་
 དག་ལ་ཞིབ་ཏུ་བརྟགས་ཤིང་དཔུང་དེ། བདེན་པ་དང་བདེན་པ་བརྟེན་ཅིང་། གནས་
 ལུགས་དང་གནས་ལུགས་གཤེགས་ཏེ། ཚོངས་ཤིང་སྐྱབས་པའི་ལྡན་སྐྱེས་གི་སློབ་
 འཛིན་ཚུལ་ཉི་ཚེ་བ་རྣམས་ལ་རེ་རེ་བཞིན་འགྲུང་སྟོག་གཏོང་བུས་ན་ནི། རང་གི་
 བསམ་སློབ་དང་ཤེས་བྱའི་བདེན་དོན་གི་བར་ཐག་རེ་ཉི་ཉེར་འགྲོ་འོས་པའི་ཚོས་ཉིད་

ལ་སྲུས་ཀྱང་བརྒྱུག་ཏུ་མི་བཏུབ་ཅིང། བདེན་དོན་ལ་ཉེ་བའི་ཤེས་རབ་ཟབ་མོ་ཅི་ཙམ་
རྒྱས་ན། དེ་ཙམ་དུ་བྱམས་བཅེའི་སྤྱིང་པོ་ཙམ་གྱི་མི་ཚེའི་ལྟ་བུ་དང། རྒྱ་འབྲས་གྱི་
གཟུངས་གཞུག་ལྡན་པའི་རིན་ཐང་ལྟ་བུ་ལེགས་པོར་སློན་རྒྱ་ཡིན་པར་ཁོ་པོ་གཉིང་
ནས་ཡིད་ཆེས་སོ། །

གཉིས།

བརྒྱ་མོ་ཉེར་གཅིག་ཏུ་སོན་པའི་དེ་རིང་གི་དུས་སྟེ། འཛམ་གླིང་མཐའ་དབྱས་གྱི་
ས་ཕྱོགས་པལ་མོ་ཆེ་དང། ལྷག་པར་ཏུ་འབྱོར་ལྡན་ཡུལ་གྱུ་ནམས་སུ་ལྷོ། “ཤེས་རིག་
དཔལ་འབྱོར་གྱི་དུས་རབས་”སུ་སླེབས་ཡོད་ཤིང་དང། “འཚོ་གནས་འབྲུག་ཚོད་གྱི་
དུས་རབས་”སུ་སླེབས་ཡོད་ཤིང་གྱི་ཚ་ཚ་ཉུར་ཉུར་གྱི་རིན་ཐང་ལྟ་བུའི་འཕོ་འགྲུར་
དང་བསྐྱོངས་ཏེ། བཟོ་ལས་ལག་ཅུལ་གྱི་འགྲུར་ཕྱོག་རབ་དང་རིམ་བཤ་ལ་བརྟེན་ནས་
འཚོ་བའི་ཉེར་སྐྱོད་ཐམས་ཅད་སློབ་ཆས་ཅན་དུ་འགྲུར་གྱིན་པའི་ཤ་རྒྱལ་ལྟ་བུ་པོའི་
སྐོར་ན། མི་ནམས་ནི་དངོས་པོའི་ཡོངས་སྐྱོད་ཚེས་རྒྱུ་བ་གྱི་འདུན་པ་ལྟ་བུ་པོས་མ་ཁོས་
པར། ཉེན་གྱི་ཟས་བཟེད་ཅིང་མཚན་མའི་གཉིད་པོར་ཏེ། བདེ་སྲུག་གང་ཡིན་རང་གིས་
བརྗོད་དགའ་བའི་ཟང་ཟེང་གི་མི་ཆེ་ཞིག་སླེལ་གྱིན་ཡོད་ཚོད་འདུག།

དེ་དང་ཆབས་ཅིག་ཏུ། དུད་འགྲོ་ལས་ཁྱད་དུ་འབགས་པའི་འགྲོ་བ་མི་རིགས་གྱི་
ཅ་བའི་རིན་ཐང་མཚོན་སྲིད་གྱི་ཁྱད་ཚོས་ནམས་ལ་ནི་གཅིགས་འཛིན་གྱི་འདུ་ཤེས་རི་
ཅུང་ནས་རི་ཅུང་དུ་གྱུར་ཏེ། མིའི་སེམས་རྒྱུད་གྱི་ཤེས་རབ་དང། མཛའ་སེམས།
ཡིད་ཆེས། དད་མོས། ལྷག་པམས། དགའ་འདུན། བྱམས་བཅེ་ལ་སོགས་པའི་དོན་གྱི་
རིན་པོ་ཆེ་མཐའ་དག་གྱང། ཁེ་སན་དང་ཁེ་སན་ཚོད་པའི་བར་སྐགས་ནས་སྐོད་དུས་

གྱི་མཚན་སྤྱིན་ཅི་བཞིན་རིམ་གྱིས་སྣོད་པའི་དབྱིངས་སུ་ཡལ་ལ་ཉེ་བཞིན་ཡོད་སྟེ། །

དེ་ལྟར་འཇམ་སྤིང་ཤར་བུ་གྱི་འགྲོར་ལྡན་ཡུལ་ཁམས་རྣམས་སློབ་ཅི་དགོས་ཏེ། ས་མཐའི་ཡུལ་གྲོང་ཁ་བ་ཅན་པའི་ཁོར་ཁོར་ཡུག་ཀྱང་ཏུ་ཡང། ད་ནི་མི་རྣམས་རྒྱ་ལོར་དབང་གྲགས་ལ་“དད”པའི་ཤུགས་རབ་ཏུ་འཕེལ་ཅིང། རང་རང་གི་ས་ན་ཁེ་མན་ཞེས་པའི་ཡིག་འབྲུ་འདི་གཉིས་པོའི་འཕྲིན་ལས་ཅེ་དར་ཅེ་རྒྱས་སུ་འགྲོ་བཞིན་པའི་རྒྱལ་སྤྱི་རྒྱན་དང་འགྲོགས་ནས། འགྲོ་བ་མིའི་རང་སྤྱིང་ན་གཤེས་སུ་ཡོད་པའི་ལྷན་མེད་དག་གཅང་གི་མཛེས་སྤྱད་མང་པོ་ཞིག་གི་ཆེ་དང་སློབ་ཡོངས་སུ་འཚོར་གྱིན་པའི་རྒྱན་ལས། མི་དང་མིའི་བར་གྱི་འབྲེལ་བ་ཚུན་ཆད་ཡོངས་སུ་འགྱུར་བཞིན་འདུག་སྟེ། བ་མ་བུ་སྤྱད་གི་བར་ཡིན་ན་འདྲ། སུ་རུ་མིང་སྤིང་གི་བར་ཡིན་ན་འདྲ། ཁྱོ་ཤུག་བཟའ་ཚོའི་བར་ཡིན་ན་འདྲ། གྲོགས་པོ་གྲོགས་པོའི་བར་ཡིན་ན་འདྲ་ལྟར་སྟེ། མན་ཚུན་གཅིག་གིས་གཅིག་ལ་སེམས་ཀྱི་ཡིད་ཆེས་ཅེ་དོག་ཏུ་སོང་ཞིང། བཅོས་མིན་གྱི་མཛེས་བ་ཅེ་སྤྱད་ཏུ་གྱུར་ནས། དོགས་ཚོན་གྱི་མིག་ཟུང་ཕྱིག་ཕྱིག་གཡོ་ཤེས་པ་དང། བེད་སློབ་ཀྱི་སྐད་པ་སློབ་བཞིན་ཅེ་ཤེས་པའི་ལམ་ལ་གོམ་བ་ཅེ་མགྲོགས་སུ་སློབ་བཞིན་འདུག་གོ།

དེ་ཡང་ཁོ་པོས་ཚོས་པའི་འདོད་རྣམས་ཆོག་ཤེས་ཀྱི་བསམ་སློབ་བྱིང་ནས། བོད་ཀྱི་འཛིག་རྟེན་པའི་སྤུན་ཚོགས་འཕེལ་རྒྱས་ལ་ཡི་མ་རངས་པའི་ལབ་རྟོལ་འབྲིན་བ་མ་ལགས་ཀྱི། མི་ཆེའི་“འཚོ་གནས་ཀྱི་དོན་སྤྱིང་རྒྱ་ལོར་གྱིས་འཇམ”པའི་ལྟ་བུ་བ་གང་ཞིག་གིས་ཏུ་ཅག་ཅ་བ་ནས་ཟ་བཞིན་པའི་གནས་ཚུལ་ལ་ནི་སློབ་དུན་ལྡན་བ་སུ་ཞིག་ན་

རྒྱལ་མི་སྤྲེའམ།

དང་མོར་བཤད་ན། རང་རེད་མི་རིགས་ཀྱང་མི་ཡུལ་རང་མཚན་པའི་འདིག་རྟེན་
དུ་མི་བཞིན་འཚོ་དགོས་པས། སྤྱི་ལོ་མ་ཐུན་རྒྱུན་གྱི་འཚོ་ཐབས་ཀྱང་སྒོ་ཀྱན་ནས་རྗེ་
ལེགས་རྗེ་རྒྱས་སུ་སོང་ན་ཆེས་ལེགས་པ་སྒོ་སྤོས་མི་དགོས་ཏེ། འབྲོར་བའི་མ་ཐུན་རྒྱུན་
ཅི་ཅམ་ལེགས་པ་དེ་ཅམ་གྱིས་མིའི་གཞི་རྩའི་རིན་ཐང་དག་ལ་གཙོགས་འདོད་ཀྱི་འདུ་
ཤེས་རྗེ་ཞན་རྗེ་ཞན་དུ་སོང་ན་ནི། ཉམས་ཞིག་འདིགས་སུ་རུང་བའི་འདིག་རྟེན་གང་
ཞིག་མཛོན་དུ་བསྐྱུ་བའི་རྟེན་འབྲུང་ཁོ་ནར་མི་འགྲུང་གང་།

ད་རུང་དེ་ལས་ཀྱང་ཉམས་ང་ཞིང་ཡི་ཚད་པ་ཞིག་ལ། དཔེན་པའི་རི་གོང་དུ་འཚོ་
བའི་རབ་བྱུང་པ་ཚོ་ཡང་དུས་གི་མཁའ་རྒྱུང་མི་གཙང་པས་སྤྱི་ཐོབ་ནང་ཐོབ་ཏུ་གྱུར་ཏེ།
རྒྱ་ལོར་དབང་གྲགས་འབའ་ཞིག་ལས་མི་སེམས་པའི་མི་ཚོགས་ཤིག་ངང་གིས་
འཕེལ་གྱིན་ཡོད་པར་འདུག།

གནས་ལུགས་ལྟར་ན། བྱིས་པ་འདིག་རྟེན་པ་ཞིག་གི་ངོས་ནས་ནི་རྒྱ་ལོར་
ལོངས་སྤོང་གི་འཕེལ་རྒྱས་ལ་ཤིན་ཏུ་འདུན་པ་ལྟ་བུའི་མོས་སྤོང་དག་སྤྲེས་ཀྱང་རུང་།
ལྷོགས་གཙོག་ནས་སྤྱི་ཚོགས་འཕེལ་རྒྱས་ཀྱི་སྐྱེལ་ལུགས་ཤིག་ཏུ་བརྗེ་རིགས་པའི་
གནས་ལུགས་དང་གཏན་ཚིགས་ཀྱང་མང་དུ་ཡོད་ཀྱི། རིན་ཐང་ལྟ་བུ་གཞན་ཞིག་གི་
ལམ་དུ་སྤྱིན་ཏེ། མི་ཚེའི་རིན་ཐང་འཚོལ་མཁན་ཡིན་ཟེར་བའི་རབ་བྱུང་པའི་སྤེལ་
མཚོན་ན། རྒྱ་ལོར་ཚོལ་སྐྱེལ་གྱི་“འཛོན་རུས”འགྲན་གྱིན་པ་དང་། དབང་གྲགས་ཚོད་
ལེན་གྱི་“ཐབས་རུས”འགྲན་གྱིན་པའི་སྐྱེལ་རྒྱུ་ལ་འདི་དག་གིས་ནི། འོད་གྱི་རབ་བྱུང་
པ་ཚོ་རྒྱད་པ་ལས་ཀྱང་རྒྱད་པའི་མཐའ་སྤེ་དུ་བསྐོད་གྱིན་པའི་རྒྱུ་ལ་ཁོ་ན་ཉིད་ལས་ཅི་

གཤམ་ཉེ་དེ་ལྟར་གྱུར་ན་ཞེ། གྲིས་རྩོམ་འདི་ཉིད་ཀྱང་རང་གི་མོས་པས་སྣང་སྣང་ས་
པའི་དགའ་སྤྱོད་མེད་ཚེ་ལས་ཅི་ཡང་མེད་པའི་གསལ་བ་འདྲ་དང་བཅས། སྒོ་ཤེས་
དཔོན་ཚོས་གཤམ་ཡལ་སྲས་ཀྱི་མཚུན་རབ་ལ་སྤྱིར་ནས་མོས་གུས་ཆེ་བ། སྒོ་ཤེས་
རབ་རྒྱ་མཚོས་སྤྱི་ལོ་ཉིས་སྟོང་བཅུ་ལོའི་སྤྱི་ཟླ་བཅུ་པའི་ཆེ་ལྷ་ལ་མཚུགས་ཀྱིས་བར་
བྱས་སོ། །

2010. 10. 5.

ལྷན་ཁྲམ་ཁྲི་བརྟེན་བྱུང་།

རྒྱན་ཤེས་ཀྱི་ཆག་འཛིན

གཞི

དེ་ཡང་ས་ཆེན་པོའི་དཀྱིལ་འཁོར། དབུ་ལྷན་འཛུལ་བྱ་སྒྲིབ་བའི་སྟེ་བར་འཚོ་
 ཞིང་གནས་པའི་འགྲོ་བ་མིའི་རིགས་ལ་མཚོན་ན། རྒྱལ་ཁབ་བཅས། མི་རིགས་སུ་
 བྱོང་སྒྲིབ་རུ་གྲོང་བརྒྱལ་སོགས་གཞི་རྒྱ་མི་འདྲ་བའི་ཚོགས་སྤྱི་ཆེ་ཆུང་གང་ཡིན་
 ཡང་རུང་སྟེ། གང་དུ་མི་རྣམས་རྒྱན་ཤེས་དང་ལྷན་པའི་ཁོར་ཁོར་ཡུག་དག་ཅི། ཞི་
 དབུ་ལྷན་ཚོགས་ཀྱི་ཡུལ་གྲོང་དང་། འཆམ་མཐུན་འགྲོར་ལྷན་གྱི་སྤྱི་ཚོགས་འབའ་
 ཞིག་ཏུ་ངེས་པའི་ཚོས་ཉིད་ལ་སྲུང་ཡང་བསྟོན་དུ་མི་དམིགས་ཤིང་། དེ་བཞིན་རྒྱན་
 ཤེས་དང་བཅས་པའི་མི་ཚོགས་དག་གི་འཛིག་རྟེན་ནི། ཤེས་ཚོང་ས། ལྷན་གྱི་དབུ་
 མོང་ས། དྲག་རྒྱལ། སྐར་གཙོང་སོགས་མི་སྲུང་པའི་ལམ་སོལ་གྱི་སྤྱི་ཚོགས་རོ་དག་གི་ངོ་
 སོ་ཆེས་ཆེར་བསྟན་ཅིང་སྟོན་གྱིན་པ་ཡང་གཟུང་དུ་མེད་པའི་དོན་དངོས་ཤིག་ཏུ་
 ཆགས་ཡོད།

ཡིན་ཏེ། གནས་ཡུལ་གང་དང་གང་ལ་འདུས་སྟོན་བྱས་པའི་མི་ལམ་མོ་ཆེའི་རྒྱན་

ཤེས་ཀྱི་སྤྲུལ་ཚད་ནི། དུལ་གྱུ་དེ་དག་ཏུ་མི་རྣམས་འཚོ་བར་འཆམ་མ་སྲུབ་ཀྱིས་རོལ་
བ་དང་། ཞི་བདེ་རང་དབང་གིས་གནས་པ། ལོངས་སྤྱོད་དང་རྒྱས་སུ་འགྲོ་བ། ཤེས་
རིག་ཡོན་ཏན་གྱིས་སྤྲུག་པ་སོགས་ལེགས་བྱས་ཀྱི་སྤུན་ཚོགས་དུ་མ་འབྱུང་དང་མི་
འབྱུང་གི་གཞི་རྩ་གལ་ཆེན་ཉག་གཅིག་ཏུ་གྱུར་ཡོད་པས་སོ། །བསམ་ཞིང་བསམས་
ན། དུལ་དང་དུས་དང་གནས་སྐབས་མི་འདྲ་ནའང་། རིགས་དང་རྣམ་གངས་རོ་བོ་མི་
གཅིག་ནའང་། རང་རང་གི་བྱ་བ་ཁོངས་སུ་རྒྱུན་ཤེས་ལས་གལ་ཆེ་བའི་ཤེས་བྱ་ཞིག་
གང་ཡང་མ་མཚེས་ལ། རྒྱུན་ཤེས་ལས་གནད་ཆེ་བའི་གདམས་ངག་ཅིག་གྱུང་དུ་མི་
བཞུགས་པར་སྤྲུལ།

རྒྱ་མི་ཤེས་ཡོན་ཅན་མོ་ལོ་ཡིས་ཀྱང་། “རྒྱུན་ཤེས་དང་མི་ལྡན་པ་ནི་རང་རེའི་
དུས་རབས་འདིའི་སྐྱོ་གདུང་དང་ལོ་ཡིན་ལ། རྒྱན་དང་རྟུ་མ་རྒྱུན་ཤེས་ལས་རྣམ་
པར་རྒྱལ་ཏེ་རྒྱུན་ཤེས་ལ་འབྲུ་མོད་དང་། དགག་པ། མཚོང་ཚུང་གི་སྤྱོད་ཚུལ་དག་
ཤོམ་ར་བྱེད་པ་ནི་རང་རེའི་དུས་རབས་ཀྱི་སྐྱོ་གདུང་གཉིས་པའོ། །“ཞེས་བཤད་ཡོད།
མ་གཞི་ཁོང་གི་སྐད་ཆ་དེ་ནི། དེང་དུས་ཀྱི་རྒྱ་ནག་གི་སྤྱི་ཚོགས་གནས་བབ་དང་།
རིག་གནས་སྤང་ཚུལ། ཆབ་སྲིད་ཁོང་ཡུག་བཙས་ལ་སུན་འབྲིན་བྱས་པའི་བསྐྱོམས་
ཚིག་ཅིག་ཡིན་དུང་། འུ་ཅག་མོད་པའི་རིག་གནས་ཀྱི་ཁོང་ཡུག་དང་སྤྱི་ཚོགས་
གནས་བབ་ལ་མཚོན་ནའང་སྐད་ཆ་དུམ་བུ་དེ་ནི་རྣག་ཐོག་གི་མེ་བཙའ་ལྟ་བུར་ཁོ་
བོས་མཚོང་སྟེ། རང་རེའི་པ་ས་པ་ཡུལ་དུ་གྱུར་པའི་གངས་སྤོངས་མོད་ཡུལ་ནི། མ་
གཞི་ནས་རྒྱུན་ཤེས་ལ་མི་མོས་ཤིང་མི་དགའ་བར་མ་ཟད། རྒྱུན་ཤེས་ལ་མངོན་སུམ་
དུ་བསྟོན་འདིང་ས་ལྟ་བུ་ཞིག་ཏུ་འདྲུང་འདྲུག་པར་སྤྲུལ། ཚད་རེས་ཅན་ཞིག་ནས་

བལྟས་ན། རྣོན་དང་ད་ལྟའི་དུས་ནས་ཡིན་ཡང་། རང་རེ་བོད་པ་རྣམས་གཅིག་ཐོག་
གཉིས་བརྟེན་གསུམ་གྱི་ཕམ་ཉེས་རབ་དང་རིམ་བཤེར་བ་ལས་ཐར་མི་ཐུབ་པའི་འགྲུང་རྩ་
ཡང་དེ་ཁོ་ནར་ཐུག་འདུག་པར་རྒྱ་མཚོན་མང་པོ་བཟང་རྒྱ་ཡོད།

གཞན་དུ་ད་རུང་། འུ་ཅག་གིས་མཁས་པ་ཆེན་པོའི་ཚོ་ལོ་རྒྱན་དུ་ཕུལ་སྲོང་བ་
ཚོའི་ནང་དུ་ཡང་རྒྱན་ཤེས་ཀྱི་གཟུངས་གཞུག་རྣམས་མ་མི་ལྡན་པ་ནི་ཅིས་ཀྱང་ཡོད་
ངེས་ན། ཁོང་པ་དག་གི་ཤུལ་བཞག་བརྩམས་ཚོས་འགའ་ཞིག་ཀྱང་། དུས་ཚོད་རིམ་
གྲིས་བསྐོད་པའི་གོ་རིམ་དང་འགྲོགས་ནས་རིན་ཐང་ཇི་ཅུང་ནས་ཇི་ཅུང་དུ་འགྲོ་
བཞིན་པའི་རྩལ་ནི་འུ་ཚོ་རང་གིས་ཀྱང་ན་ཐུག་དང་བཅས་ཉེ་ཁས་མི་ལེན་ཐབས་
མེད་ཡིན།

དེ་ཡང་དཔེ་བཞག་ན། བོད་པའི་སྤྱི་ཚོགས་ཀྱི་སྲུང་འདས་བྱུང་རིམ་དག་ཀྱང་
འགྲོ་བ་མིའི་རིགས་སྤྱིའི་ལོ་རྒྱུས་ཀྱི་གཞི་རྩའི་ཚོས་ཉིད་ལྟར་བྱུང་ཡོད་པ་ནི་སུས་ཀྱང་
བརྟོན་མི་རིགས་པའི་ལོ་རྒྱུས་ཀྱི་མང་གཞིའི་རྒྱན་ཤེས་ཤིག་ཡིན་ནའང་། “ལོ་རྒྱུས་
སྲུང་བ” ཅུ་ཁས་འཆེ་བའི་རང་རེའི་མཁས་པ་སྲ་མ་འགའ་ངེས་ན། འགྲོ་བ་མིའི་ལོ་རྒྱུས་
ཀྱི་མང་གཞིའི་རྒྱན་ཤེས་མཐའ་དག་ཅིས་མེད་དུ་དོར་ཉེ། བ་དམ་པ་བོད་དུ་ཐོག་མར་
ཐེབས་དུས་སུ་བོད་ཡུལ་ཐམས་ཅད་རྒྱ་ཡིས་གང་ཡོད་རྩལ་གྱི་རྒྱན་འུད་པོ་ཆེ་ནས་
བརྩུང་། མེས་པོ་གཉེན་གྱི་གནམ་ནས་བབས་ཤུགས། གནམ་གྱི་ཁྲི་བདུན་མཁའ་རུ་
གཤེགས་ཚུལ། གཉན་པོ་གསང་བ་སྤྱིན་གསེབ་ནས་ལྷུང་རབས། རྣོང་བཅན་ལ་མགོ་
གཉིས་ཡོད་ཚུལ། དར་མ་ལ་རྩ་སྤྲེས་ཡོད་ཤུགས་སོགས་དང་། ད་དུང་། རྒྱ་ནག་གི་
རྒྱལ་སྤོན་གཡོ་སྤྱོད་ཅན་ཚོ་འཇམ་དབྱངས་ཡིན་རབས། སོག་པོའི་དམག་དཔོན་

གདུག་པ་ཅན་ཚོ་ཕྱག་དོར་ཡིན་ལུགས་སོགས་ནས་བརྐང་སྟེ། དེའི་རིམ་རྒྱུ་མོ་
སྐྱོལ་མས་སྐྱུལ་ཚུལ་དང་། དཔལ་ལོ་ལུང་ཤར་ལ་ར་མ་སྐྱེས་ལུགས་ཀྱི་བར་དུ་གཞན་
ཀྱིས་གོ་ན་གང་མོ་འཚོར་ལ། རང་གིས་བཏགས་ན་མགོ་བོ་འཚོམ་པའི་ཡི་གེ་རི་སྟེང་
ཅིག་གིས་ཉེ། དེ་དག་ལ་"ལོ་རྒྱུས་ཆེ་གོ་མོ"དང་། "དེབ་ཐེང་ག་གོ་མོ"སོགས་ཀྱི་
མཚན་གྲང་བརྗེད་མོ་འདོད་འདོད་དུ་བཏགས་ཡོད་པ་རེད།

ཐང་མོར་བཤད་ན། ལོ་རྒྱུས་སུ་བརྗེ་མི་འོས་ལ་གནའ་སྐྱུང་དུ་འང་བཟང་མི་
རིགས་པའི་བཤད་སྐོས་དེ་དག་ནི། ལོ་རྒྱུས་ཀྱི་བཅམས་ཚོས་རྣལ་མ་དག་དང་འབྲ་
བར་སྤར་འདས་ཉམས་སྤོང་གི་ཤེས་བྱ་རྣམས་མི་རབས་ཕྱི་མ་ཕྱི་མའི་སློབ་ཁྲིམ་འཕེལ་
བའི་གདམས་པ་གཏུ་འབྱུང་མ་རུས་པར་མ་བཟད། དེ་ལས་ལྷོག་སྟེ་མི་རབས་ནས་མི་
རབས་སུ་རྒྱུན་ཤེས་མཐའ་དག་ལ་བསམ་བསམ་འདོད་འདོད་དུ་བསྟོན་འདོད་མཁན་
ཀྱི་མི་ཚོགས་ལ་མ་བརྟེན་མི་འབྲུམ་ཞིག་བསྐྱེད་ཅིང་གསོས་པའི་ཚུལ་རང་རྒྱུས་
རང་གིས་མི་ཤེས་སམ། རྒྱ་རྒྱུན་དེ་ཡི་རྟེན་འབྱུང་ལས་ནི་དུས་ད་ལྟ་ཡང་རང་རེའི་མི་
རྣམས་རང་ངོ་རང་གིས་མི་ཟེན། རང་གིས་རང་གིས་མི་རྟོགས། རང་ལམ་རང་གིས་མི་
མཐོང་བའི་ཚད་དུ་ལྷུང་ཡོད་པར་སུ་ཞིག་བསྟོན་ཨང་།

ཁོ་བོ་ཡང་ཚོས་ལ་དད་སེམས་ཞན་པ་དང་། "བསམ་གྱིས་མི་བྱུང་བའི་
གནས"ལ་ཡིད་ཆེས་རྒྱུང་བ་དངོས་གནས་མ་ལགས་ཉེ། མི་རིགས་ཞིག་གི་ལོ་རྒྱུས་
བཅམས་ཚོས་ཀྱི་ནང་དུ་ཚོས་བ་སྐྱེད་ཀྱི་དག་སྤང་བསྐྱེད་ནས་གིས་བ་ནི། རོར་བ་
ལས་ཀྱང་རོར་བ་ཞིག་ཏུ་ངེས་པའི་རྒྱ་མཚན་ལ་བསམས་ན་ཅིས་ཀྱང་དེ་སྐད་སྐྱ་
འདོད་བྱུང་།

མི་རིགས་ཤིག་གི་ལོ་རྒྱུས་མཐའ་དག་ལྟ་སྲུང་དུ་བསྐྱུར་ཅིང་ལྷུང་པ་ན། མི་
རིགས་དེ་ཉིད་མི་ཡིན་པའི་རྒྱན་ཤེས་ཀྱི་ཚ་བ་རྒྱུར་ལ་བསྐྱུར་པ་དང་གཉིས་སུ་མ་
མཆིས་ལ། མི་རིགས་ཤིག་གི་སྲུང་འདས་ལ་བྱིར་ལྟ་བུ་སའི་ལོ་རྒྱུས་ཀྱི་མེ་ལོང་
གཙང་མ་སིལ་བྱུང་ཐོར་བ་ནས། མི་རིགས་དེ་ཉིད་སོ་སོའི་བ་དོ་མི་ཤེས་པའི་དུ་སྐྱུག་
ཏུ་ལྷུང་བ་དང་ཡང་གཉིས་སུ་ག་ལ་ཡོད། དེས་ན་རང་རེའི་གནའ་རབས་དང་ཉེ་
རབས་གང་གི་སྐབས་ཀྱི་ཡིན་ཡང་རུང་སྟེ། འདས་ཐེན་གྱི་བྱུང་བ་བཟང་འན་མཐའ་
དག་རྒྱན་ཚིག་གི་བྱི་མས་མ་བསྐྱེད་པའི་སྐྱེགས་བམ་དུ་སྒྲིག་ཚོམ་བུ་རྒྱ་ཡང་ང་ཚོར་
མི་ཡི་རྒྱན་ཤེས་གཙང་མ་ཞིག་འགྲུབ་པའི་རྒྱ་རྒྱུན་གཤམ་པོ་ཆེ་ཞིག་ཏུ་བརྗེད་རུང་།

མཚམས་ལན་རེར་ཁོ་བོ་ནི། སྟོན་ཆད་ཏུ་ཚོར་དང་གིས་གྲིས་པའི་ཚོས་མིན་སྲིད་
མིན་དང་། ལྷ་དཔེ་ལྷམ་འགོ་བས་ཀྱི་བཤམ་སྟོས་ཡི་གེར་པབ་པ་དག་དང་། ད་ལྟ་
གཞུང་སྲོགས་ཀྱིས་གྲིས་པའི་རྒྱན་གཏམ་ཆེད་བསྒྲིགས་མ་དག་ལ་སྐྱུན་སྦྱང་ཆེས་
ཆེར་སྐྱེ་བཞིན། གྲེ་མ། མི་རིགས་གཞན་དག་དང་འབྲེ་བར་བོད་ལ་ཡང་ལོ་རྒྱུས་ཀྱི་
བརྗེས་ཚོས་རྣམ་མ་རེ་ཡོད་ན་ཅེ་མ་རུང་སྟུམ་དུ་ལོ་རྒྱུས་ཤེས་འདོད་ཆེ་བའི་ཁོ་
བོས་སློ་པམ་དག་བོད་དང་བཅས་བོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་ཡི་གེ་རྣམས་པར་སྟོན་ཚུར་སྟོན་ག་
བྱས་ཆེ། མིག་གི་རྒྱན་དང་ཡིད་ཀྱི་གསོས་སུ་སྐྱུང་བ་ཞིག་ཉིད་པ་ནི་བཙན་པོའི་དུས་
རབས་ཀྱི་འུམ་ལྷག་རྒྱ་ཆ་ཐར་ཐོར་རྣམས་ཉེ། <<རྟོ་རིང་ཁག་གི་ཡི་གེ>>དང་།
<<རྩིས་བྱའི་ཁ་བྱུང་།>> <<ཐུག་བརྗོད་ཡི་གེ>> <<ཏུན་ཉོང་གཉེར་
ཡིག>> སོགས་བདེན་པའི་འཇུག་རས་ཆགས་པའི་བརྗེས་ཚོས་དེ་ཚོ་རེད།
གྲངས་དང་ཡིག་འཛོར་ཤིན་ཏུ་ཉུང་ནའང་། རྒྱན་ཤེས་ཀྱི་བརྗེད་དང་ལྷན་ལ་བདེན་

དོན་གྱི་རྩི་དང་མ་བཤམ་བ་དེ་དག་གི་ཡིག་འབྲུ་རེ་རེའི་སྲིད་ཚད་ཀྱང་གསེར་སྲང་ཁྲི་
སྲིད་གིས་གཞལ་དགའ་བ་ཞིག་ཏུ་སྦྲུམ་སོང་། ལུལ་ལྷག་གི་དངོས་པོ་ཐུན་བྱ་དེ་ཅམ་
ལའང་རྒྱུན་ཤེས་ཀྱི་རོ་མངར་མ་ཉམས་པའི་རྒྱལ་གཅིག་སུས་ཀྱང་། བཅོན་པོའི་དུས་
རབས་ནི། བོད་པ་ཚོ་རྒྱུན་ཤེས་དང་ལྡན་པའི་དུས་ཚིགས་ཤིག་ཏུ་བརྩེ་ཚོག་པའི་
གསལ་བཤད་གནང་ཡོད་པ་མ་རེད་དམ།

<< ཏུན་ཉོང་གནའ་ཡིག >> ལས། “འབངས་མགོ་ནག་པོ་ཡང་མཐོན་དམན་
འི་སྦྲུམ་སྒྲིབ་དུ་བསྐྱུ་འི་བསྐྱུངས། དལ་དུ་འི་མཚེས། སྦྱོན་དེ་བྱིད་འི་བསྐྱུལ། འཁོར་
བར་འི་སྐྱུད། འདོད་པ་འི་བྱིན། གཞོད་པ་འི་བྱེ། བཅོན་པ་འི་བཟུགས། སྡོ་བ་འི་སྦྱང།
འཛིགས་པ་འི་མནན། བདེན་པ་འི་བསྦྱེན། མཛེངས་པ་འི་བསྦྱོད། དཔའ་བོ་འི་བཀུར།
ཚོས་བཟང་སྲིད་མཐོ་སྤྲེ། ལྷི་ཡོངས་ཀྱི་སྤྱིད་དོ། །” ཞེས་པ་ལྟར། བོད་ཀྱི་རྣམས་རང་
ཚོས་སྤྲེས་པ་ཅུང་ཟད་དོན་དང་མ་ཐུན་པའི་སྐབས་དེར་ནི། ཚོས་ཚོས་སུ་མཐོང་སྤྲེ་ཞི་
བའི་གདམས་ངག་ཏུ་བཀུར། སྲིད་སྲིད་དུ་གོ་སྤྲེ་དཔའ་མཛེངས་མཁས་གསུམ་གྱིས་
བསྐྱུངས་པ་སོགས་མི་ཡི་རྒྱུན་ཤེས་གྲ་མ་ཉམས་པར་ཆགས་འདུག་ན། མི་རྣམས་
རྒྱུན་ཤེས་དང་ལྡན་པ་དེ་འི་སྐབས་དེའི་བོད་ཚེན་པོའི་ཤེས་རིག་དཔལ་ཡོན་ཅུང་ཟད་
དང་འཕེལ་དུ་སོང་བའི་གཞི་རྩའི་ཆ་རྒྱུན་ཉག་གཅིག་ཏུ་བཟང་འོས་པ་ཡང་སྤོས་གཤམ་
དགོས།

འོན་ཏེ། བར་སྐབས་ཤིག་ནས་བཟུང་ཁེ་པན་གྱི་དམིགས་ཡུལ་འཐབ་པའི་རྩོད་
རྒྱུ་དག་གི་ཁྲོད་དུ། ཁ་ཅན་དབང་ཅན་གྱི་“མི་ཚེན”འགའ་རེས་ནི་ག་ལེ་ག་ལེར་རྒྱུན་
ཤེས་ལ་བརྟུན་འགོ་བཟུང་ཞིང་རྒྱུན་ཤེས་ལ་དམོན་འགོ་བཅུ་མཚན་པ་ན། གཡོ་ཅན་

འཕྲུལ་ཅན་གྱི་"མིའུ"མང་བོས་ཀྱང་རིམ་གྱིས་རིམ་གྱིས་རྒྱུན་ཤེས་དོན་གསལ་བརྗེས་ཤིང་རྒྱུན་ཤེས་ལག་བསྟུན་པས་སོང་། དེ་ནས་ཅང་མ་འགོར་བར་བོད་མི་པལ་མོ་ཆེད་ཡིད་ལ་མིའི་རྒྱུན་ཤེས་མཐོང་བའི་སློབ་དེག་གི་སྐྱུ་གྱུ་སྐྱེ་འཕེལ་གྱི་ཞིང་ས་ཡོངས་སུ་བསྐྱམས་ཤིང་བོད་པའི་རྒྱུན་ཤེས་ཀྱི་ཕོ་བྲང་སྤྱི་འཐོར་ནང་ཆག་ཏུ་སོང་བས། ལྷ་མོད་བཙན་རྒྱལ་གྱི་སྲིད་འཁྲོལ་རིག་གསུམ་བོད་འཕེལ་སྤྱོད་ཀྱིས་ཀྱང་ལམ་གོལ་དུ་འཕྲུན་ཏེ་སྐམ་སར་བྱུང་བའི་ཉ་མོ་ཇི་བཞིན་དེ་མ་ཐག་ཆེ་དང་སྲོག་གི་རྒྱ་བ་འགགས་སོ། །

དུས་དེ་ནས་བརྒྱུད་ས་མཐོའི་གངས་ཅན་པའི་པ་ཁྲིམ་དུ། ཚོས་ཀྱི་གཞུང་ལུགས་ལ་མཁས་པའི་སྐྱེས་བུ་མང་བོ་བྱུང་སྲོང་བ་ཙམ་ལས། དུལ་མི་པལ་མོ་ཆེད་ཤེས་རབ་ཀྱི་ཞིང་ས་སྐམ་ཕོ་ལ་ནི། སྐབས་སུ་བབས་ཤིང་དུས་སུ་སྲིན་པའི་རྒྱུན་ཤེས་ཀྱི་སྐྱུ་གྱུ་གསོན་པོ་ཞིག་ནམ་ཡང་མ་འཐུངས་ཕྱིར། བོད་པའི་སྲིད་འཁྲོལ་གྱི་ལང་ཚོ་རྒྱུད་བ་ནས་རྒྱུད་པའི་ལམ་དུ་བསྐྱོད་པའི་དོན་སྡེ་དེ་སུས་ཀྱང་འགོག་ཐབས་བྲལ་བར་བྱུང་། རིམ་བཞིན་ལོ་ངོ་བརྒྱ་སྟོང་གི་དུས་ལུན་རིང་པོར་བོད་མི་ཚོས་ལོ་རྒྱུས་ཀྱི་མཚར་ཅིང་སྣ་ཚོགས་རབ་དང་རིམ་བཞིག་བརྒྱུད་པའི་གོ་རིམ་ནང་དུ། མི་ལ་ལས་ཚོས་ཀྱི་མིང་བརྗེས་ཤིག་པོ་དག་ཁ་ལ་ཁྲེར་ཏེ་སྲིད་ཀྱི་རྒྱ་རྒྱུད་གཙོག་པའི་ལས་ཀ་རྒྱུན་ཆགས་སུ་སྐྱེལ་བ་དང་། མི་ལ་ལས་སྲིད་ཀྱི་དམིགས་ལུལ་སྣ་ཚོགས་ཡིད་ལ་བརྒྱགས་ཏེ་ཚོས་ཀྱི་མཛེས་སྤྱད་གཞེས་པའི་བསམ་སྐྱོར་ཡང་ལུགས་འཕྲུང་དུ་སྐྱེལ་བ་དེ།

དེ་ལྟར་མི་ལ་མི་ཡི་འགྲོ་ལུགས་རྒྱུན་ལྡན་ཞིག་ཆགས་མ་ཐུབ་ཅིང་། ཚོས་ལ་ཚོས་ཀྱི་གནས་གཞིས་འོས་འཚམ་ཞིག་བསྐྱུན་མ་ཤེས་པའི་བོད་བ་དག་ནི། ཡ་མ་

ཡུན་གྱི་རང་ལ་མི་རྣམས་ཀྱིས་རྒྱལ་མཉམ་དུ་ས་རབས་སུ་འབོད་པའི་བརྒྱ་ལོ་ཉི་ཤུ་པའི་
ནང་ལ་སླེབས་ཆེ། ལུབ་ཕྱོགས་རྒྱ་མཚོའི་སྤོང་ནས་བྱུང་པའི་རྩ་ས་འབྲུལ་རྟེན་འབྲུང་
གི་ཆ་ཤེས་ཅམ་རེ་མཚོན་ན་ཡང་བདུན་གྱི་སྐུལ་བ་མེན་ན་ཅི་ཡིན་སྟམ་དུ་འཇིགས་
ཤིང་ཞེད། མེན་སྐྱབས་ཚོངས་གསུམ་གྱིས་གཏམས་པའི་ལམ་དང་ལུགས་སྲོལ་ཅི་
ཡོད་ལྟ་ཡི་ཕྱག་ལེན་གཅོང་མ་ལོས་ཡིན་སྟམ་དུ་བརྟུང་ཁིང་འཐམས། ད་དུང་། སོ་སུ་
ཚོད་གྱི་ངོ་སོ་བཅད་ནས་ཞུག་གི་འཁོར་ལོ་རང་ཁྱིམ་ལ་བསྐྱོད། མི་སུ་སྤྱང་གི་འཛོན་
ཐང་བཅད་ནས་སྐྱག་པའི་ཐེ་བོང་དགའ་ལ་བསྐྱེདས་ཏེ་ལུན་ནག་གཏུག་པའི་འཁྲབ་སྟོན་
སྒྲ་ཚོགས་གྱིས་དུས་འདའ་བར་བྱས་སོ། །

གཉིས།

བརྒྱ་ལོ་ཉི་ཤུ་པའི་དཀྱིལ་དུ། མི་ལ་མི་ཡི་མཚན་ཉིད་བྲལ་པའི་རང་ཅག་གི་སློན་
སྤང་ལ་སྐྱོ་ཤས་འབྱུངས་ཤིང་། མི་ལ་མི་ཡི་རྒྱུན་ཤེས་བྲལ་པའི་རང་ཅག་གི་ཚོས་ཉིད་
རྣམས་ཕྱགས་སུ་ཚུད་པས། ཤས་མི་བཟོད་པའི་ན་ལུག་ཅིག་ཕྱགས་ལ་སློན་པའི་
སྐྱེས་བུ་ཞིག་ཡུལ་འདྲིར་ཐོག་མར་བྱུང་བ་ནི། དེགས་པའི་དབང་པོ་དགེ་འདུན་ཚོས་
འཕེལ་རྒྱུ།

མཁས་མཚོག་གང་གི་སྐྱ་ཚེའི་བྱུང་བ་དང་། བྱིས་པའི་བཅའ་མཁུ་ཚོས་གང་ལ་
བལྟས་ཀྱང་རུང་། བོད་མི་ཚོ་ལ་འདྲ་མིའི་རྒྱུན་ཤེས་རྣམས་མ་ཞིག་ཡོད་ན་ཅི་མ་རུང་
སྟམ་བ་དེ་ནི། ཁོང་གི་ཕྱགས་ལ་ཉར་པའི་མི་ཚེའི་རེ་བ་ཡིན་པར་དེས་ཤིང་། འདི་ལྟར་
བརྟུང་ན་བོད་པའི་ཚོས་སྤྱི་དུག་གནས་མཐའ་དག་ཅ་མེད་དུ་ཉམས་པར་འགྱུར་

ཨང་སྐྱེལ་བ་དེ་ནི། ཁོང་གི་སེམས་ལ་ཤར་བའི་བཙུན་མིན་གྱི་གདུང་བ་ཡིན་པ་བདག་གིས་ཚོར་མོང་། ཁོང་རང་གི་ཞལ་ནས་ཀྱང་། “མཐོ་རིས་ཐར་བའི་དངོས་རྒྱ་མི་བྱེད་ཀྱང་། །གསེར་དང་དབུལ་གྱི་འདུ་སྐྱོ་མི་ཡོང་བའི། །བར་མ་དོ་རུ་གནས་པའི་གནད་འདི་དག ། ཀུན་གྱིས་བོར་ཀྱང་ཁོ་བོས་ཞིབ་ཏུ་དབྱེད། །” ཅེས་བ་ལྟར། རྒྱུན་ཤེས་གྱི་ཚེད་དུ་ཁོང་གིས་མཁས་རྒྱུ་ཚོས་ཡལ་བར་དོར་བ་མང་པོ་འབད་བས་བཙུན་རྒྱུན་ཤེས་གྱི་ཚེད་དུ་ཁོང་གིས་ལུ་ཅག་ལ་ལོ་རྒྱུས་གྱི་བརྗེད་ཚོས་གསར་བ་བྲིས། རྒྱུན་ཤེས་གྱི་ཚེད་དུ་ཁོང་གིས་ལུ་ཅག་ལ་བྱེ་རོལ་གྱི་དུས་འགྲུང་དོ་སྐྱོད་བྱས། རྒྱུན་ཤེས་གྱི་ཚེད་དུ་ཁོང་གིས་ལུ་ཅག་ལ་སྐྱོ་འབྱེད་གྱི་སྐྱོན་མེ་གསར་ཏུ་སྤར། རྒྱུན་ཤེས་གྱི་ཚེད་དུ་ཁོང་གིས་ལུ་ཅག་ལ་.....

དགོ་ཚོས་གྱི་གསུང་པལ་མོ་ཆེ་ཞིག་ནི་གོ་དཀའ་ལ་གཉིང་བཟ་བའི་གནས་ལུགས་མང་པོ་བརྗེད་ཆགས་སུ་བསྐྱར་བ་ཞིག་མིན་ན་ཡང་། མཁས་པ་གཞན་དག་གིས་ཅེས་མེད་ཡལ་བར་དོར་བའི་མིའི་རྒྱུན་ཤེས་གྱི་རོ་མངར་སྐྱེག་པོ་བཅུད་དུ་ཆགས་ཡོད། ཁོང་ལ་མཚོན་ན། མི་དེ་གཉིས་གྱིས་མ་གཏོགས་མི་གོ་བའི་མཚན་ཉིད་གཞུང་ལུགས་བརྗེད་པོ་དེ་བྲིས་ནས་མཁས་དབང་ཆེན་པོའི་གྲལ་གནས་བསྐྱེག་སྐབ་བའི་སྐྱོ་བྲོས་མེད་བ་ག་ལ་ཡིན་ཏེ། རྒྱུན་ཤེས་གྱིས་མོངས་ཤིང་རྒྱུན་ཤེས་ལ་བསྐྱོན་བའི་སྐྱེན་ནག་གི་འཛིག་ཉེན་འདིའི་སྐྱེ་པོ་ཚོངས་བ་རྣམས་མི་རྣམས་མ་ཞིག་ཏུ་འགྲུང་བའི་ཚེད། “རྒྱུན་པོ་རང་གི་རྗེས་སུ་མི་འབྲང་ཡང་། །རང་ཉིད་རྒྱུན་པོའི་རྗེས་སུ་མི་འབྲང་བ། །དེ་ནི་མཁས་པའི་དམ་ཚིག་དང་པོར” བཟུང་ནས། ཡུན་སྡུང་ཆེ་ཡི་དུས་ཚོད་རྒྱུན་ཤེས་གྱི་སྐྱོགས་སུ་འབྱེད་སྟེ་སྐྱེན་སྐྱེགས་ཚོངས་པའི་དབྲལ་ལ་འཐབ་མོ་སྐྱེན་

བ་རེད། “ཉིང་པ་ཐམས་ཅད་ལྷ་ཡི་སྲོལ་དུ་བསྐྱབས། །གསར་བ་ཐམས་ཅད་བདུད་གྱི་
འབྲུལ་དུ་སེམས། །ངོ་མཚར་ཐམས་ཅད་ཐུན་ལྷན་ཉིད་དུ་སྒྲོམ། །ཚོས་གྱི་རྒྱལ་ཁམས་
ཉི་རྩོལ་ཡི་སྲོལ། །” ཞེས་པ་ལ་གཟེགས་དང་། གོ་མི་རྒྱལ། ཤེས་མི་རྣམས་པའི་ཟབ་
དོན་ཞིག་མ་ཡིན་པར་བོད་མི་རང་རྒྱུས་ཅན་གྱི་སྲོང་བས་བྱུང་བ་ཞིག་ཡིན་ན་
ཡང་། ཡིན་པ་ལ་ཡིན་པར་ངོ་སྤོད་པའི་བདེན་ཚིག་འདིགས་མེད་དུ་སྐྱེ་བ་དེ་ཅི་མི་ཡོད་
ཚད་གྱིས་འདོན་པ་ཞིག་ག་ལ་ཡིན།

དེ་ལྟར་རྒྱན་ཤེས་ལ་རྒྱགས་ཞེན་ཟབ་པའི་ཁོང་གིས་ནི། མཚན་ཉིད་བྱུང་མཐའ་
ཚེན་མོ་གང་ཞིག་གི་ལམ་ཚེན་བྱུང་དུ་མ་བྱེས་ལ། ཚོས་རྒྱུད་རང་ལུགས་ཚེན་པོ་གང་
ཞིག་གི་སྲོལ་ལུགས་ལོགས་སུ་མ་བཏོད་དེ། སྐྱ་ཚེ་ཉིལ་པོར་རྒྱན་ལ་རྒྱུ་ཅིང་རྒྱས་
མ་ལ་འཐབ་སྟེ་ཁ་བའི་འདིག་ཉེན་གྱི་བྱ་བྱུང་གུན་ཏུ་རྒྱན་ཤེས་གྱི་ཅ་བ་འཇུགས་པའི་
དཀའ་རྒྱུབ་གྱི་སྲོང་བ་བདག་གིར་གྲངས། དུས་ནམ་ཡང་“བདེན་པའི་ལྷ་ཚུགས་”ཚེན་
པོས། དབང་གྲགས་ལ་མགོ་བོ་མ་བསྐྱར་བར་རང་གི་ཚེ་སྲོག་གཏང་མར་བཞག་ནས་
རྒྱན་ཤེས་སྲུང་སྐྱོབ་གྱི་ངལ་དུབ་ཁྱུང་ཏུ་བཞེས་པའི་གོ་ཤིམ་ཁོང་། དུས་རབས་ཤིག་
གི་རྒྱ་འབྲས་སློ་མིག་གཙང་མའི་མཁུན་ཚབ་བྱས་པར་བཞེན། ད་གཟོད་ཁོང་གི་བྱང་
བ་ཅི་མི་དྲག་དབང་ཚེན་ཚོ་ལས་རྒྱབས་ཚེ་ལ། ཁོང་གི་མཛད་རྗེས་ནི་མཁུན་གྱི་
འཁོར་ཅན་ཚོ་ལས་ཁྱུང་དུ་འཕགས་པར་སྐྱེ།

“ལྷ་མི་གཅིག་འདྲེས་”གྱི་འདུ་ཤེས་དང་སེམས་ཁམས་ནི། བོད་མིའི་རྒྱན་ཤེས་
དང་རྒྱན་ཤེས་གྱི་ལམ་སྲོལ་མཐའ་དག་གྱེ་མའི་ཚིངས་སུ་བཞེན་དུ་འཐོར་བྱེད་གྱི་ཉིང་
ལེན་གྱི་གཙོ་བོ་ཡིན་པ་ལོ་རྒྱུས་གྱི་སྲོང་བས་བྱུང་ན། “ལྷ་ལ་ལྷ་ཡི་འདིག་ཉེན་གྱི་

གཏུག་ཚོགས་ཤིག་ཡོད་ལ། “མི་ལ་མི་ཡི་གཞིས་ཁྲིམ་གྱི་རྒྱ་མཚན་ཞིག་ཡོད་པའི་
 ཚོས་ཉིད་ལྟར། རང་རང་ལ་སྐྱབ་མིན་གྱི་གོང་མང་གཅོད་སྐྱོགས་ལེ་ལེ་འཆག་རྒྱ་ལི་
 ཡུལ་གངས་ཅན་པ་རྣམས་ལ་ཡང་མི་ཡི་རྒྱུན་ཤེས་ཤིག་འབྱུང་བའི་རྟེན་འབྲུང་ཀྱང་
 གྱི་ཚོགས་ལོན་པ་སློབ་གཤམ་དགོས། དོན་གྱི་དབང་དེ་ཉིད་གཞིགས་ནས། དགོ་འདུན་
 ཚོས་འཕེལ་གྱིས་ཀྱང་ཐོག་མར་ཚོས་པའི་དག་སྤང་གི་འདིག་རྟེན་དང་། མི་ཡུལ་
 ཚགས་སྤང་གི་གཡུལ་ས་གཉིས་ཐ་དད་ཏུ་བྱས་པའི << རྒྱལ་རབས་དེ་བ་ཐེང་དཀར་
 བོ >> བརྩམས་པ་རེད། བརྩམས་ཚོས་དེ་ཏུ་བོད་པའི་ལོ་རྒྱུས་གཞན་ཏུ་བྱང་བའི་
 སྐུལ་པ་དང་སྐུལ་སྒྱུར་གྱི་འདིག་རྟེན་དེ་བྱུང་ཏུ་བཞག་ནས། མི་ལལ་པའི་མིག་གིས་
 བལྟ་རྒྱ་ཡོད་ལ། མི་ལལ་པའི་སེམས་ཀྱིས་དབྱུང་རྒྱ་ཡོད་པའི་མི་ཡུལ་རང་མཚན་པ་
 ཞིག་གི་སློན་གྱི་གཏུག་དང་གནའ་ཡི་བྱང་བ་བྲིས་ཡོད་པས། “སྣ་མི”གཉིས་ཀ་ཁྲིམ་
 གཅིག་ཏུ་འདྲེས་པའི་གངས་འདི་ལྗོངས་ལ་མཚོན་ན་ནི། ཚུལ་དེ་ཉིད་ཀྱང་སྣ་ན་མེད་
 པའི་རིག་གནས་རྒྱབས་རྒྱུན་གསར་བ་ཞིག་གི་སློ་མོ་ཉར་གྱིས་ལྷེས་པ་རེད་ཨང་།

དེར་གི་ཞིབ་འཇུག་པ་འགས་སྐྱབ་བཞིན་པ་ལྟར། << རྒྱལ་རབས་དེ་བ་ཐེང་
 དཀར་བོ >> མི། དབྱུང་གཞིའི་རྒྱ་ཚགས་པ་དང་། དཔྱོད་པའི་རིགས་ལམ་གསར་
 པ། དབྱུང་འབྲས་འབྲི་ཚུལ་གསར་བ་སྟེ་བྱུང་ཚོས་གསུམ་གྱིས་སྐྱུག་པའི་བརྩམས་ཚོས་
 ཤིག་ཡིན་པ་རེད། དེ་ལས་ཀྱང་གལ་ཆེ་བ་ཞིག་ནི་བོད་པའི་ལོ་རྒྱུས་བརྩམས་ཚོས་
 དག་གི་ནང་ནས << རྒྱལ་རབས་དེ་བ་ཐེང་དཀར་བོ >> ཉིད་འཇོམ་གྱིར་སྤྱིའི་ལོ་
 རྒྱུས་བྱང་འཕེལ་གྱི་རྒྱུན་ཤེས་ལ་མི་བསྟོན་ཞིང་། མའི་རིགས་སྤྱིའི་ཡོངས་བྱུང་ལྟ་
 ཚུལ་གྱི་རང་བཞིན་ལ་མི་སྟོབ་པའི་ལོ་རྒྱུས་རྣམ་དག་ཅིག་ཏུ་བཅི་ཚོགས་པ་དེའོ། །

བོད་མི་ཚོ་རྒྱན་ཤེས་ལ་དངོས་སུ་བསྟོན་པ་དང་། རྒྱན་ཤེས་ལ་ཐབས་གྱིས་
 རྒྱལ་པོའི་ཡ་མ་བརྒྱའི་སེམས་ཁམས་དེས་མཚམས་ལན་རེར་ཁོང་ཉིད་ཐུགས་སྐྱོ་
 ཞིང་ཡིད་སྲུང་བས་འཕེ་བོང་བོད་ཏུ་ཀེར་ཉེ། བོད་ལ་རྒྱན་ཤེས་རྟེན་ཅམ་རེ་གནས་
 ཚོགས་པའི་ཞུ་བའང་བྱས་ཡོད་དེ། <<གསེར་ཐང>> ལས། “དེ་ལ་རྒྱལ་པོའི་རྒྱ་
 འབྲུལ་གྱིས་ཤིང་ཐམས་ཅད་དམག་ཏུ་འགྲུབ། རྩོད་པ་ཐམས་ཅད་རྟེན་འགྲུབ། དེ་ཐམས་
 ཅད་རྒྱ་ཚེན་མ་རྒྱའི་སྤྲེང་ནས་པར་ལ་རྩ་འཇགས་གཅིག་གིས་ཐམ་པ་བྱས་ནས་སོང་
 བྱ་བ་སོགས་ལོ་གཅིག་ལ་བསྐྱབ་དགོས་པ་རྣམས་ཉིན་གཅིག་ལ་གྲུབ། མི་སྤོང་གིས་
 རྟེན་དགོས་པ་རྣམས་མཚུ་བ་ལོ་གཅིག་གིས་བྱས་པ་སོགས་ངོ་མཚར་ཉར་ཚེན་པོའི་
 གཏམ་རྒྱུད་སྐྱེས་ན། རྒྱན་པོ་རྣམས་ལ་ཅི་བས་ཀྱང་ངོ་མཚར་སྐྱེས་ནས་འཁོར་གྱི་ནང་
 ཏུ་ཕྱར་སྐྱོད་དང་། བཞད་གད་དང་། མིག་རྒྱ་འདོན་པ་མང་ཏུ་འོང་། རྟེན་ལོ་ལ་བཅའ་བོ་
 འོན་ཅང་མདོ་ན་བཞུགས། གར་ལོག་གི་པོ་ཉམས་སྤྱད་འཚམས། ར་མོང་དང་། བ་ལང་
 མང་པོ་སྤྱད་ཏུ་སྤུལ། རྟོད་སྐྱད་གི་རྒྱན་མ་བཏུལ་སོགས་སྐྱེས་ཚེ། མིའི་ལོ་རྒྱུས་ས་
 རྟེན་ཏུ་བྱུང་བ་དེ་ཡིན་པར་ཤེས་ནས། མཉམ་མཁུ་གི་རྒྱན་པོ་ཉུང་ཏུ་འགོ་སྐྱབས།
 ཐམས་ཅད་གྱིས་སྲ་མ་འདམས་ནས་གཅིག་ལས་གཅིག་ངོ་མཚར་ཚེ་བའི་གཏམ་
 རྒྱུད་སྤེལ་བའི་ཐབས་ལ་འབད་བས། ཏུས་བསྐྱིགས་པའི་རྒྱལ་རབས་དངོས་ལ་རིན་
 ཐང་ཅི་ཡང་མེད་པར་བྱས་སོ། །”ཞེས་པ་ནས། “དེས་ན་འདི་ལྟ་བུའི་སྤོགས་ལ་ཏུར་
 བསྐྱེད་ནས་བདེན་གཏམ་སྤྱང་མའི་སྐྱད་ཅམ་མཚིས་པ་རྣམས་དབྱགས་ཐག་མི་
 གཅད་པར་གསོལ་བ་འདེབས།”ཞེས་རེ་ཚད་དང་། ཡིད་པམ། གཏུང་བ་སོགས་
 སེམས་བྱུང་སྣ་ཚོགས་གི་རྒྱ་བ་བཅེགས་རིམ་ཏུ་བསྟར་བའི་རེ་འཕོད་སྐྱོ་སྤྱང་རེ་བ་

བྱུང་ཡོད།

གཞན་དུ་ད་དུང་། མཚན་ཉིད་སྐྱོད་ཀྱི་གཞུང་ལུགས་ < <སྐྱེ་སྐྱུབ་དགོངས་
 རྒྱན>> དང་། རྒྱལ་ཁབ་ས་རིག་པས་བསྐྱོད་པའི་ཟིན་ཟིན་ < <གཏམ་རྒྱུད་གསེར་
 བང>> སོགས་"དགོ་ཚོས་རྣམ་དཔྱོད"ཀྱི་གཞུང་ས་གཞུག་དང་ལྡན་པའི་ལེགས་
 ཚོམ་གང་ཡིན་ཐམས་ཅད་ལ་གཞན་དང་གཞན་གྱིས་བསྐྱུན་དུ་མེད་པའི་ཁྱད་ཚོས་
 དང་རིན་ཐང་ཚེན་སོ་ལྡན་པ་ལྟ་གཤམ་ཞིག་ལྟར་བར་ང་ལ་མཚོན་ན། ཚིག་བཅད་ཀྱི་
 རྣམ་པར་ཡོད་པའི་ < <ཚོམ་གྱུང་ཐོང་བྱ>> རྣམས་ནི་ཁོང་ཉིད་རྒྱན་ཤེས་ལ་ཞེན་
 པའི་རེ་བ་དང་། རྒྱན་ཤེས་ལ་དུངས་པའི་སེམས་ཚོར་རྣམ་པ་མཚོན་པའི་བརྒྱུ་ས་
 ཚོས་དམིགས་བསལ་ཅན་ལ་སྐྱེག་ཏུ་སྤང་བས། ལན་བརྒྱུར་བསྐྱེགས་ཀྱང་གོ་བ་མི་
 འཚོར་བའི་ཤེས་རབ་ཀྱི་ཟས་མཚོག་ཉིད་དུ་སེམས་ཡོད།

"མི་རེའི་ཁོང་ན་མི་མ་སྐྱུན་ཚང་མ་རེ"ཡོད་པ་དེ་མི་གཤེས་ཀྱི་ཚོས་ཉིད་དུ་
 གཟིགས་པའི་ཁོང་གིས། "སྤྱང་གི་ལ་ཟན་རི་ཐོང་རྩ་ཟན་གཉིས། །ཟས་ཀྱི་དོན་དུ་གྲོས་
 ཁ་བསྐྱུར་པ་ལས། །རེ་ཞིག་རང་རྟེན་མ་སྐྱུན་པའི་འཁོར་ནང་དུ། །རང་རང་སོ་སའི་
 སྤོད་པ་བསྐྱུངས་ན་ལེགས། །"ཞེས་དང་། "འགྲོག་པ་རྣམས་ལ་ཕག་ལ་ཟ་བ་
 དང་། །ཁོང་པ་རྣམས་ལ་མར་ཁུ་འཕུང་བ་སོགས། །མི་འདོད་ན་གྱིས་བསྐྱུལ་བའི་
 དོན་ཡང་མེད། །འདོད་ན་བཅོན་གྱིས་འགོག་པའི་དོན་ཡང་མེད། །" ཅེས་དཔེ་ལོན་ཏུ་
 གསལ་བའི་སྐོན་སྐྱེས། མི་བྱེ་བྱུག་པ་ཞིག་ལ་མཚོན་ན། འཚོ་བའི་གོམས་སྲོལ་གང་ལ་
 མོས་པ་དང་། རིག་གནས་བསམ་སྲོལ་གང་ལ་དགའ་བ། དེ་བཞིན་ཚོས་ལ་དད་པའམ་
 མི་དད་པ། གལ་ཏེ་ཚོས་ལ་དད་ན་ཚོས་ལུགས་བྱུབ་མཐའ་སྐྱེ་ཞིག་ལ་དད་པ་སོགས་

མི། གང་ཟག་རང་རང་གི་ཁམས་དང་བསམ་བཤགས་ལོ་རྒྱུས་ཀྱི་སློབ་མཁུ་ལ་དམ་གསེས་
བྱེད་རིགས་པ་ཞིག་ཡིན་པ་ལས། འདྲིགས་སྤང་སྤུལ་བ་དང་། གཞོན་ལྷགས་སློབ་པ་
སོགས་དྲག་ཐབས་ཀྱི་ལས་ལ་བརྟེན་ནས་གཅིག་གི་འདོད་མོས་དེ་ཉིད་གཞན་ལ་
བཅོན་འགོལ་བྱ་མི་རིགས་པ་འཛིན་གྱིས་གསུངས་ཡོད།

འོན་ཏེ། ཏུས་ད་ལྟ་ཡང་རང་རེད་མི་ལལ་མོ་ཆེས་ཆོས་ལུགས་གྲུབ་མཐའི་
ཕྱོགས་ཞེན་དང་། ལྷ་སྤུལ་བར་གྱི་འཐབ་ཚོད་སོགས་ཀྱི་ལུས་ལུས་ཀྱི་འདོད་མེད་ལྟེང་
ཞེན་ཆོས་ལ། ལུས་ལུང་། ལྡེ་ལོང་། གཉེན་ཚུན་སོགས་ཀྱི་ཚོད་རྒྱུན་མི་གཅོད་བ་དུ་
མའི་བཟུང་རྒྱུན་ལྷག་གི་ནང་བཟུང་དུ་སེམ་འདུག་པར་བལྟས་ན། རྒྱ་མེད་དབང་མེད་
ཀྱི་སྤྲུལ་འདྲིན་དབུལ་བོ་ཞིག་གི་གཏམ་ལ་ནི་རང་རེས་རྣ་བ་ཞིབ་ཏུ་གཏོད་པ་ལྟོང་
བར་སྤང་།

ཞིབ་ཏུ་བལྟས་ཆོ། མི་དང་མིའི་བར་ཡིན་ན་འདྲ། བསམ་སློབ་དང་བསམ་སློབའི་བར་
ཡིན་ན་འདྲ། ཆོས་ལུགས་དང་ཆོས་ལུགས་བར་ཡིན་ན་འདྲ། རིག་གནས་དང་རིག་
གནས་བར་ཡིན་ན་འདྲ་སྟེ། སན་ཚུན་བཅི་འདྲིལ་དང་རུང་བསྐྱུན་གྱི་རང་དུ་ལྟ་བ་
སྤྲ་ཆོགས་མཉམ་གནས་བྱེད་རྒྱ་དེ་ཉིད་དགོ་ཆོས་བསམ་སློབའི་གྲུབ་ཆ་གལ་ཆེན་ཞིག་
ཏུ་ངོས་མི་འདྲིན་པའི་རང་དབང་ནི་གནས་ལུགས་ཀྱིས་བྱིན་མ་སོང་། ཡིན་ན་ཡང་།
གོང་དུ་བཤད་པ་ལྟར་ཐལ་མཐའི་ཆོས་ཞེན་གྱི་པ་དང་། ཕྱོགས་སྤུང་སྤུང་སྤུང་གི་པ་
གཉེས་ལས་སྤྲེས་པའི་རང་ལྟ་མཚོག་འདྲིན་གྱི་འདུ་ཤེས་རྩོད་ལས་མཐུགས་པའི་ཏུ་
ཅག་རྣམས་ནི། ཅད་ཀྱིས་བསྐྱེད་པའི་འབྲུག་གིས་བསྐྱེད་པའི་ས་ཁྲོད་ཅིག་དང་
འདྲ་བར་བརྟེན། མི་རབས་གཅིག་གི་གོང་དུ་ཁོང་གིས་ཕྱགས་ངལ་ཆེན་པོས་བཏུབ་

པའི་གྲུ་ཡངས་སྐྱམ་དཀྲེལ་གྱི་ས་བོན་དེ་ལ་ནི་དུས་ད་ལྟའི་བར་དུ་ལྡང་མདོག་གི་སྐྱ་
གྲུ་ཞིག་འཁྲུངས་སྐྱབ་མེད།

གལ་ཏེ་རང་རེ་ལ་འང་ངོས་རླུང་གུན་ནས་མི་ཡི་རྒྱན་ཤེས་མཚན་ཉིད་ཚང་བ་
ཞིག་ལེགས་པར་བྱུང་སྟེ། སྐྱེས་བུ་ཁོང་གིས་སྐྱ་ས་ནས་གཏོར་ཟིན་པའི་ས་བོན་དེ་
ཉིད་རྒྱན་གྱིས་གསོས་ཤིང་དོད་གྱིས་བསྐྱུངས་ན། གསེར་ལས་རིན་ཆེ་ཞིང་། པ་ལས་
ལས་མདངས་ཆེ་བའི་ངོ་མཚར་ས་བོན་དེ་ཙམ་ལ་ཡང་ནམ་ཞིག་གཤམ་དུ་བྱ་བའི་
འབྲས་བུ་རེ་འཁྲུངས་ངེས་པའི་ཡིད་ཆེས་བྱ་ཚོག་ཨང་།

དེ་ལྟར་དགོ་འདུན་ཚོས་འཕེལ་མཚོག་ནི། དངོས་གནས་ཁེར་རྒྱལ་ས་བརྟན་ལ་
དཀྲེལ་ཡངས་ཆེ་བ་ཞིག་སྟེ། ཁོང་བ་སྐྱེར་ཉིད་རང་གི་མི་ཚའི་ནང་དུ་མི་མང་གང་ལ་
དགའ་དེ་བདེན་པ་དང་། ཁ་མང་གང་ལ་མ་སྐྱུན་དེ་སྐྱབ་མཐར་སྤང་།^①བའི་དབང་
གྲགས་ཚལ་ལ་གཏན་ནས་མི་བསྐྱུན་པར། རང་དབང་གི་ངང་ནས་ཤེས་བྱའི་དེ་ཉིད་ལ་
དབྱེད་པའི་ལས་སྤུ་འཇུག་པ་ཞིག་ཡིན་མོད་གྱི། གཞན་གྱི་བསམ་སྒོ་ལ་ནི་བྱ་བྱིས་
བ་ཞིག་གིས་ཡི་གེ་ན་སྒྲིག་པོ་ཞིག་བྲིས་ན་ཡང་ནང་གི་ཤེས་རབ་གྱི་འབྲས་བུ་
ཡིན་^②བར་བལྟས་ཏེ། འབྲ་མཉམ་གྱི་བསམ་པས་བཅི་འདོག་གཞན་མཁན་ཞིག་
ཡིན་པ་ལས། རང་དང་མི་མ་སྐྱུན་བ་ཡོད་ཚད་ཅི་མི་སྐྱམ་པར་མ་རྟོགས་ལོག་རྟོག་གི་
གྲས་སུ་བགྲངས་ནས། ཚར་གཙོད་ཤགས་འགྲེད་ལ་ཤ་ཐང་ཐང་གིས་འབད་བའི་ལྷ་
རྒྱལ་ས་མཁན་པོ་ཞིག་ནི་གཏན་ནས་མ་ཡིན་ལོ། །

རྒྱའི་རང་དབང་རིང་ལུགས་གྱི་མཁས་པ་དུ་ལུ་མྱིས་ཀྱང་དཀྲེལ་ཡངས་ནི་རང་
དབང་ལས་ཀྱང་གལ་ཆེའོ་ཞེས་བཤད་སྤོང་བ་དངོས་གནས་མད་དེ། དོན་དངོས་སུ་

འདི་གཞི་ལྟར་འཆམ་མ་ཐུན་གྱི་རྩ་བ་དགེལ་ཡངས་ཡིན་ལ། སྤྱི་ཚོགས་འབེལ་རྒྱས་གྱི་
གཞི་མ་ཡང་དགེལ་ཡངས་ཡིན་པས་དེ་ཉིད་རང་དབང་རིང་ལུགས་གྱི་བསམ་སྒྲིལ་
གཞི་རྩ་གལ་ཆེན་ཞིག་ཏུ་ཆགས་ཡོད། རི་ལྟར་ཞེན། སྤྱི་ཚོགས་གང་ཞིག་རིག་
གནས་སྣ་མང་ཅན་དང་། དཔལ་འབྱོར་རང་དབང་ཅན་དང་། ཆབ་སྲིད་དམངས་གཙོ་
ཅན་བཅས་སུ་འགྲུང་དགོས་ན། སྤོང་དུ་འགྲོ་བ་ཐོག་མའི་ལས་སུ་བྱ་བ་ཞི་གུ་དོག་ཁ་
རུབ་གྱི་འདུ་ཤེས་མི་གསལ་བ་དག་རྒྱུད་དུ་གཡུགས་ནས། དགེལ་ཡངས་རྒྱུད་མཐོང་
གི་ཤེས་རབ་རྣོན་པོ་དག་བསྐྱབ་པ་ལ་འབད་རྒྱུ་ལས་སྣ་གལ་མའི་གལ་ཆེན་མེད་པ་
རྟགས་དང་མྱོང་བ་གཉིས་ཀས་གྲུབ་པོ། །

དེ་ལྟར་རང་ལས་འདོད་ཚུལ་ཐ་དད་པའི་སྐྱེས་བུ་གཞན་དང་གཞན་གྱི་གཞི་ཅའི་
ཐོབ་ཐང་ལ་བརྩེ་འཛོག་བྱ་བ་དེ་ནི། རང་དབང་གི་བསམ་སྒྲིལ་སློབ་སློག་ཤིང་ཉིད་དེ། རྒྱ་
ཞབས་ཏུ་འདྲིས་ཀྱང་“ཁོ་ཐོ་ནི་དེ་རིང་ལ་ཐུག་གི་བར་དུ་ད་དུང་སྣ་མེད་སྣ་པ་ཞིག་
ཡིན་པས། མེས་ལ་ཐུན་གྱི་ལྷ་ཞིག་ཡོད་པར་བདག་གིས་མི་འདོད་ལ། རྣམ་པར་ཤེས་
པའི་རྒྱན་རྟག་གནས་གྱི་བཤའ་ཚུལ་ལ་ཡང་ཡིད་མི་ཆེས་སོ། །འོན་ཏེ། ཁོ་ཐོའི་ལྷ་
མེད་འདོད་ཚུལ་དང་ཐུན་མོང་ཐོན་སྐྱེད་ཚོགས་པའི་(གྲུང་ཁན་ཏང)ལྷ་མེད་འདོད་
ཚུལ་གཉིས་ཀ་གཞི་རྩ་ནས་མི་མཚུངས་ཏེ། ལྷའི་རྣམ་གཞག་འདོད་པའི་ཚོས་ལུགས་
མཐའ་དག་དང་། ཚོས་ལུགས་དེ་ཚོར་རྩེ་གཅིག་དང་པའི་སྐྱེ་བོ་ཀུན་ལ་ཁོ་ཐོས་བཟོད་
སློབ་བྱེད་ལུས་ན་ཡང་། ཐུན་མོང་ཐོན་སྐྱེད་ཚོགས་པས་ནི་རང་ཉིད་སྣ་མེད་ཀྱི་གྲུབ་
མཐའ་གནས་པ་རྒྱ་མཚན་དུ་བྱས་ཏེ། ལྷ་ལ་དད་པའི་ལྷ་བ་ཡོད་ཚད་གཞི་མེད་དུ་
གཞོམ་པ་དང་། ཚོས་ལུགས་གྱི་ཐོས་པ་མཐའ་དག་གཞན་འགོག་གི་ལས་སུ་འབད་པ་

རེད། "ཅེས་སོགས་གཟུང་གནས་གཏམ་གྱི་བདུན་ཚེ་མང་དུ་བསྐྱུལ་སྟོང་།

རང་རེ་བོད་ལ་མཚོན་ན། མཁའ་སྐྱེད་དབང་དགེ་ཚོས་ནི་"དཔྱེལ་ཡངས་གྱི་བསམ་སྒྲོ་རང་དབང་ལས་ཀྱང་གལ་ཆེ"ལའི་རྒྱན་ཤེས་རྩ་ཆེན་དེ་ཉིད་ཐོག་མར་རྗེད་མཁའ་ཡིན་པའི་བདེན་དོན་ལ་སྐྱེས་ཀྱང་རྒྱལ་ཏུ་མི་བཏུབ་པ་རེད། ཁོང་གིས་གྲུ་ཡངས་སྐྱེས་དཔྱེལ་ལ་རྒྱང་འབོད་དང་། གྲུ་དོག་བག་འཁུམས་ལ་སྐྱེན་འབྱིན་གནང་བ། ལྷ་བ་མཉམ་གནས་ལ་རེ་འབོད་དང་། རྩོགས་ཞེན་རིས་ཆད་ལ་སྐྱོན་བཟོད་མཛད་པ། དཔྱོད་པའི་ཤེས་རབ་ལ་གཅིགས་ཆེན་དང་། ལྷ་རྒྱལ་སྐྱོང་ས་ཞེན་ལ་དགག་གཞག་བྱས་པ་སོགས་གྱི་ནང་དོན་རྣམས་ཆེག་བཅད་དུ་བསྐྱེབས་པ་དེ་དག་དལ་ལུང་སྟོག་སྐབས། ཆེག་དང་ཡི་གའི་འདུ་བྱེད་དེ་དག་གི་སྐྱིབ་ཡོལ་གྱི་པ་རོལ་ཏུ་མེ་ཤུང་བཞེན་འབར་གྱིན་པའི་གཟུགས་མེད་གྱི་སྟོབས་ལྷགས་གསོན་པོ་ཞིག་བདག་གིས་མཐོང་བྱུང་སྟེ། དེ་ནི་སྐྱེས་བུ་ཁོང་གི་བོལ་མེད་གྱི་ལྷག་བསམ་དང་། རྒྱང་མཐོང་གི་ཤེས་རབ། བཙུན་མེན་གྱི་བཟུང་བ། རིགས་ཞེན་གྱི་དུངས་པ། རེ་ལྷོས་གྱི་མིག་རྩ་སོགས་རྩ་རྩ་བཞག་ཏུ་གྱུར་པའི་ངོ་མཚར་སྟོང་སྟོབས་ཉིད་དོ། །

སྟོ་མམ་པ་ཞིག་ལ། མཁའ་སྐྱེད་ལྷ་བའི་ལུ་ཚོར་མཚོན་ན། དགེ་ཚོས་གྱི་རྣམ་དཔྱོད་ནི། རང་ངོ་རང་གིས་མཐོང་བའི་རྒྱ་ཤེས་གྱི་མེ་ལོང་ཞིག་ཏུ་ཆགས་མ་སྐབས་སྟེ། རང་དང་བར་ཐག་རིང་བའི་འཇམ་ཚོན་གྱི་ཟམ་པ་ཞིག་ཏུ་གྱུར་འདུག་པ་རེད།

རྩོགས་ཞེན་ཚོས་སྐྱེད་བཟུང་བའི་ལུ་ཚོར་མཚོན་ན། དགེ་ཚོས་གྱི་དགོངས་པ་ནི། ལྷ་བ་མཉམ་གནས་གྱི་ཁོང་ཡངས་སྐྱིངས་ཆ་ཞིག་ཏུ་གྱུར་མ་སྟོང་སྟེ། སྐབས་མཐའི་ཆགས་སྐྱང་ཚོད་པའི་འཇིགས་དུང་གི་རལ་གྱི་ཞིག་ཏུ་བསྐྱུར་བཞེན་པ་རེད།

དམ་པ་བདུད་དུ་སྒྲུབ་པའི་འུ་ཚོར་མཚོན་ན། དགོ་ཚོས་ཀྱི་སྣོད་སྣོད་པས་ཞི་དབང་
གྲགས་ལ་མགོ་བོ་མི་སྐྱར་བའི་མི་གཞིའི་དར་ཆ་ཞིག་ཏུ་བསྐྱེད་མ་ཐུབ་སྟེ། འུར་འདྲོག་
སྟོ་ཉགས་ཅན་ཚོ་མི་ཚོས་ལ་མི་བསྐྱུན་པའི་རྩ་བའི་ཕྱི་མོ་ཅམ་དུ་སྐྱམ་ཡོད་པ་རེད།

ཡང་བཤད་ན། མི་སྲུ་དང་སྲུ་ཡིན་ཅུང་གནས་ལུགས་ཀྱི་མདུན་ས་བྱང་པོ་རུ་
འདྲ་མཉམ་ཁོན་ཡིན་པས། དགོ་འདུན་ཚོས་འཕེལ་ལའང་གཟུ་བོའི་རང་ནས་སྐྱོན་
བརྗོད་དང་། དགག་སྐྱབ། སུན་འབྲིན། དོགས་དཔྱོད་བཅས་གནང་ན་ནི་རྗེས་སྲུ་ཡི་
རངས་པའི་གནས་ཁོན་ར་བཅི་བ་ལས། ཁོང་ནི་ཚད་མ་རེད། འཇུལ་བྲལ་རེད། རོར་
བ་མི་མངལ། འདུག་པ་མི་སྲིད། དེ་ལ་ཅང་བཤད་མི་ཚོག་ཅེས་ཁོ་བོས་ནམ་ཡང་སྐྱེ་མ་
མྱོང་ལ། བརྒྱ་ལ་སྲུ་ཞིག་གིས་དེ་ལྟར་སྐྱེས་ནས་ཁོང་ལ་དགའ་ཞེན་ཡོད་ཚུལ་སྟོན་
ཁྲལ་བྲས་ཀྱང་། དེ་ནི་གནས་ལུགས་ཀྱིས་ཁས་མི་ལེན་པར་མ་ཟད། སྐྱེས་སུ་ཁོང་གི་
སྐྱབས་ཀྱི་དཔོངས་སྐྱབས་དང་ཡང་རྒྱུ་དེ་འགལ་བ་ཡིན་པ་བདག་གིས་ཐག་གཅད་
པར་སྟོབས།

འོན་ཀྱང་། འགའ་ཞིག་ལྟར་བསམ་བཞིན་དུ་ལོ་རྒྱུས་འཕྲོག་བཤད་དང་། བདེན་
དོན་འགོ་བས་གསང་སོགས་ཀྱི་རྣམ་པས་དམ་པ་ལ་གནས་མ་ཡིན་པའི་སྟོན་འཇུགས་
སྐྱར་འདེབས་བྲས་ན་ནི། རིས་ཆད་དང་སྐྱོགས་ཞེན་གྱི་བྱི་བྱི་མས་སྐགས་པའི་རང་
སེམས་ཀྱི་མི་གཙང་བ་རྣམས་ཕྱིར་བསྐྱུན་པ་ཅམ་ལས་ཅི་ཞིག་ཡོད་དམ།

མཚམས་འདིར། ལུབ་བྱང་མི་རིགས་སློབ་ཆེན་གྱི་དགོ་ཆེན་ཆེན་མོ་དོར་ཞི་
ལགས་ཀྱིས་དགོ་ཚོས་ལ་མཚང་འབྲུ་དང་། ངན་བཤད། འཕྲོག་བརྗོད་བཅས་གནང་
བའི་སྐྱད་ཆ་ཞིག་འདི་ཡིད་ལ་ཇ་ལེར་རྒྱུང་། རྒྱན་ནས་ཀྱང་སེམས་པའི་དཀྱིལ་

ལོང་ལ་ལོང་ལོང་ལོང་ལོང་ལོང་། དགོ་ཚོས་ལ་གནས་མ་ཡིན་པའི་མཚང་
འབྲུ་དང་། སྒྲོན་འཇུགས། དམོད་མོ་སོགས་ཅི་ཅམ་བྱེད་སྐབ་ན། དེ་ཅམ་དུ་གངས་
ཅན་པའི་སྒོལ་རྒྱན་བཟུང་ཡོད་པར་སྐྱེས་པ་དང་། "དགོ་ལུགས་པའི་བསྐྱེད་པ་"ཟེན་
ཡོད་པར་རྫོལ་པའི་ནད་རྒྱན་རྙིང་པ་དེ་ད་རུང་ལུ་ཚོའི་སེམས་ཀྱི་གཉིང་རུམ་དུ་
བསྐྱེས་པ་དེས་ཡང་སྤྱིང་ཅི་ཞིག་མཚོན་གྱི་ཡོད་དམ།

ཤེས་རབ་ཅན་གྱི་སྐྱེས་ལུ་འབྲུངས་མ་སྤོང་བའི་མི་རིགས་ཀྱི། ཡ་ཚོད་ལ་མིག་མ་
སྐྱེས་པའི་མི་རིགས་ཤིག་ཏུ་བརྗོད་ཆོག་ན། ཤེས་རབ་ཅན་ལ་འདྲེ་རུ་ལྟ་བའི་མི་རིགས་
ཀྱི། རང་མགོ་རང་གིས་བྲེགས་ནས་རྩ་ལ་བསྐྱུར་བའི་མི་རིགས་ཤིག་ཡིན་དེས་པ་
རེད།

<< ལོག་སྤྱིའི་ཚང་ཚིང་སྐྱོག་པའི་ལུང་རིགས་རྗོད་མེ་ལུ >> ཞེས་པའི་དེབ་ཀྱི་
འགོ་བརྗོད་ཀྱི་དོར་ཞི་ལགས་ཀྱིས་བྲིས་པ་དེར། << དབུ་མ་སྐྱ་སྐྱབ་དགོངས་
རྒྱན >> དགོ་ཚོས་ཀྱི་གསུང་མིན་ཞེས་རྟེན་པ་སྐྱེས་སྐྱེས་ཤེས་བཞིན་གྱི་རྒྱན་སྐྱེས་
པ་དེ་ཡང་བསྐྱེད་པའི་སྐྱེས་ལུ་ལུང་པའི་ཡ་རབས་སྤོད་མཚོག་ཅིག་ཡིན་རབས་དང་།
<< དབུ་མ་སྐྱ་སྐྱབ་དགོངས་རྒྱན >> ཀྱི་ནང་དུ་རྗེས་བཞེས་འབའ་ཞིག་ལས་དོམ་
ཚོག་པའི་རིགས་པ་གསུང་པ་གཅིག་ཀྱང་མེད་ཚུ་ལ། དགོ་ཚོས་ལ་ཚོས་དང་རིག་
གནས་གང་གི་སྤོགས་ལ་ཡང་དོ་མཚར་བའི་སྐྱེས་རྗེས་ཤིག་བཟུང་རྒྱ་མེད་ལུགས།
དགོ་འདུན་ཚོས་འཕེལ་ལས་"བརྒྱ་འགྲུང་"དང་"སྤོང་འགྲུང་"གྱིས་ལྷག་པའི་མཁས་པ་
གཅིག་མིན་གཉིས་མིན་ས་དགོ་བཀའ་རྙིང་རྗོད་སོགས་ཚོས་རྒྱ་ད་ལུ་མཐའ་གང་
གི་ནང་དུ་ཡང་མང་པོ་སྤོན་སྤོང་ཚུ་ལ། ཁོང་ཉིད་སྤོན་སྤོང་པ་ཏ་ཚེན་ལ་མཐའ་སྐྱབས་

གུས་ལྷན་དབང་མེད་དུ་ཤོར་སོང་ཞེས་གསུངས་པ་དེ་ཡང་རོ་འཛིན་གྱི་ཆེད་དུ་ཡིན་
རབས། < < ལྷ་མའི་རྒྱལ་ཁབ་ཉམས་ལུང་དུ་གྱུར་ཚུལ > > ཟེར་བའི་ནང་དགོ་
ཚོས་གྱི་ལོ་རྒྱུས་གལ་ཆེན་སྐོར་ཞེས་འདུག་ཅེས་སྐུས་ནས། ལྷ་མའི་གི་མཁས་
པ་གཟུ་པོ་ཞེས་སྐོས་ཅམ་ལ་ཆ་འདོག་ཡིད་རྟོན་ཡོད་བཟོ་ཡིས། དགོ་ཚོས་
གྱིས་དུད་ནག་འཐེན་ཚུལ། སངས་རྒྱལ་པའི་ཚོས་ལ་མི་དགའ་ཚུལ། འཇར་མན་ལྷ་
ཅིའི་ཤོག་ཁག་ལ་དགའ་མོས་ཡོད་ཚུལ་སོགས་དགོས་མེད་གྱི་ངན་སྐོར་གང་འབྲེལ་
ཞེས་བྲས་འདུག།

དང་མོར་བཤམ་ན། ཆན་དོར་ཞེས་དགོ་ཚོས་མཚོག་ལ་ངན་སྐོར་དེ་ལྟར་བྲས་
པའི་གཏམ་གྱི་ལུང་རེ་རེ་ནས་འགྲོམ་ཤིང་བཤམ་དེ་དོ་གནས་ལ་གང་གྱུར་དུ་འབངས་
པ་དག་ལྷིང་རང་ཐོག་དུ་བསྐོར་ན་ནི། མཁས་པ་མགུ་བའི་རིགས་ལམ་གྱི་སྐོས་པ་
དང་། ལྷ་མཁས་དགོད་པའི་དག་གི་རོལ་ཅེད་མང་ཅམ་སྐོར་རྒྱུ་འདུག་མོད་སྐབས་དོན་
བསྐྱེབ་པར་འགྱུར་བས་བཞག་གོ།

དེ་དུང་ཁོང་གིས། དགོ་འདུན་ཚོས་འཕེལ་གྱི་ལྷ་ཚུལ་ནམས་གྱིས་ནི་དེར་སང་
གི་རིག་གནས་གསར་པ་སྐོབ་པའི་སྐོབ་བྲ་འཁྲིང་གི་སྐོབ་མ་ལ་ཡང་མཚར་
སྣང་བསྐྱེད་ལུབ་པ་མི་འདུག་ཅེས་ཀྱང་གིས་ཏེ། "མཚར་སྣང་བསྐྱེད་ལུབ་མིན་ནི་
མཁས་པའི་བསམ་སྐྱེའི་རིན་ཐང་དཔོག་བྱེད་ཅིག་དུ་བཅེས་འདུག་པ་རེད། ཚུལ་དེ་ནི་
དགོ་ཚོས་མཚོག་གིས་རི་སྐད་གསུངས་པ་ལྟར། ཆན་དོར་ཞེས་ཉིད་ལ་ཡང་ཤིང་
གི་ཀ་ཆེན་ཞེས་མི་ལྷ་བཅུས་དངས་ཏེ་ལྷ་ཁང་བཞེངས་བྱ་བ་སོགས་གཏམ་རྒྱུད་
དགུས་མར་བསམ་སྐྱེ་ཅིས་མེད་དུ་བཞག་ནས། ལྷགས་གྱི་ཀ་བ་རི་བོང་མཇུག་མར་

བཏགས་ཏེ་བྲངས་པའི་ལོ་རྒྱུས་སོགས་ལ་ཆེས་ཡིད་འཕྲོག་པའི་^① སེམས་གཤེས་
རྒྱན་ཆགས་སུ་ཡོད་པའི་དན་ཏྟགས་ཤིག་ཡིན་ན། ཚུལ་དེ་ནི་ཆུན་དོར་ཞི་རང་ཉིད་
ནས་རྒྱན་སྐྱབས་འགན་མི་འཁུང་བའི་ཅེ་ཚོ་སློབ་རྒྱུར་དགེས་པ་ཅམ་ལས་གཞན་དུ།
རྒྱན་ཤེས་ལ་བསྟོན་འདིང་བའི་རང་རིགས་སྤྱིའི་བྲག་སྐྱེད་དཀའ་བའི་སེམས་
ནད་ཀྱིས་ཟིན་ཚབས་ཆེ་བའི་དེ་ཉིད་ཀྱང་གསལ་བོར་བསྟན་པ་ཡིན་དུ་ངེས།

དོམ། རང་ཅག་ནི་སུ་ཞིག་གིས་བྲམ་ཟེ་རིག་བྱེད་དང་འདྲ་བའི་རྩལ་ལུང་པོ་ཆེ་སྣ་
ཚོགས་བསྐྱབས་ཏེ། ཉ་ལས་ལས་དང་ཉང་སང་སང་གི་ཕྱོ་བ་ལྟན་པ་ཞིག་བཤམ་ན།
དེ་ལ་“བྲན་དབང་སྟོང་གི་གཙུག་རྒྱན”དང་། “མཁས་མཚོག་བྱེ་བའི་རྒྱལ་པོ”སོགས་
ཀྱི་ཚོ་ལོ་སྣ་ཚོགས་འཛད་མེད་དུ་བསྐྱུལ་ངེས་ཀྱི། མཐོང་ཚོས་མདོན་སུམ་གྱི་གནས་
ལུགས་རྣལ་མ་ཞིག་བརྗོད་ན་ནི་རིན་ཐང་ཚུང་བར་བཅིས་ཏེ་ཏྟག་ཏུ་བརྟམས་ཤིང་སྟོང་
པར་འདུག་རྒྱ་མཚན་དེ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་ན། སུ་ཞིག་གིས་རང་རེ་ཚོར། ལྷ་ལྟན་གཙུག་
ལག་ཁང་ནི་པོད་མི་མང་པོའི་རྣམ་དཔྱོད་དང་དཀའ་སྤྱད་ལས་ཐོན་པའི་དོ་མཚར་བཟོ་
བཤོད་ཅིག་ཡིན་པར་སྐྱས་ན་མི་དགའ་ཞིང་ཁོང་ཁོ་ལ། རྒྱལ་པོས་སྐྱ་ལུས་ཀྱི་བཤོད་
པ་ལྷ་སྟོང་དུ་སྐྱུལ་ནས་ཞག་གཅིག་ལ་བཞེངས་ཏེ་སློ་ཐམས་ཅད་བལ་ལུལ་གྱི་ཕྱོགས་
སུ་བསྟན་པ་འདྲ་ཅས་ན། དགའ་ཞིང་འཇུ་མ་ཤིག་ཤིག་གིས་དད་པ་དང་དུངས་པ་ལྟན་
དུ་སྐྱེ་བ་རེད།

མི་ཡི་རྒྱན་ཤེས་ཀྱི་ཚོས་ཉིད་ལྟར་བསྟན་ན། གཙུག་ལག་ཁང་སོགས་གནའ་
པོའི་དོ་མཚར་རིག་དངོས་མཐའ་དག་རྒྱལ་པོའི་རྩལ་ལུང་གྱིས་བཞེངས་པར་སྐྱ་
མཁན་དག་གིས་ན། ལས་ལ་བཅོམ་ཞིང་སྤྱིང་སྤྱོདས་ལྟན་པའི་མེས་པོ་ཚོའི་དོ་གཤོང་

ལ་ཐལ་བ་བྱུགས་པ་ཅམ་དུ་མ་ཟད། བཤད་ཚུལ་དེ་འདྲའི་སློབ་ས་ཚོས་ཀྱི་རིང་
ལུགས་འཛིན་འདོད་པ་ནི། མཛོན་སུམ་གྱི་བདེན་པ་དང་། ལྷོག་གྲུང་གྱི་བདེན་པ་ལ་
ཞིབ་དཔྱད་ཤེས་རབ་ཀྱི་ལྷ་བ་སློག་ཏུ་འཛིན་པའི་ནང་བསྟན་མཚན་ཉིད་རིག་པར་
འོས་མིན་གྱི་རྒྱར་བ་ཆེན་པོ་ཞིག་ཏུ་འདྲ་གྲུང་ཡོད། འོན་ཏེ་ཚོས་སྲིད་རིག་གནས་ཀྱི་
རྒྱན་ཤེས་ཞན་པ་དག་ལ་མཚོན་ན། དེ་ལྟར་སྤྲོ་ཞིང་དེ་ལྟར་ཞེན་པ་ནི་ཚོས་ཀྱི་དད་
མོས་"ཤིག་ཏུ་བཅེ་ངེས་ལ། "སྲིད་ཀྱི་ལངས་ཕྱོགས་"ཤིག་ཏུ་འདྲ་སྤྲུལ་སྲིད་པས་ད་
དུང་རང་རྣོ་མ་གྱི་མགོ་བོ་ཤོག་ཤོག་ཏུ་དབྱེ་བ་མ་ཡིན་ནམ།

གང་ལྟར་དེ་འདྲའི་"སེམས་ནད"ཀྱིས་ཕྱི་ཟིན་ནང་ཟིན་དུ་གྲུང་པའི་བསམ་སློབ་
འཁོར་ཕྱོགས་མ་ལག་དང་བཅས་པ་ནི། གནའ་ནས་ད་བར་དུ་རྒྱན་ཤེས་ཀྱི་ཚེ་སློག་
འཕྲོག་པའི་རྩུབ་གཏམ་འུད་པོ་ཆེ་སྤྲོ་ཚོགས་དང་། དེ་དག་གི་བྱེད་པོ་རྣམས་སྤང་ལ་ཤ་
མོ་བདོལ་བ་བཞིན་སྐྱེ་སའི་འབྲུང་ཁུངས་ཉག་གཅིག་ཡིན་ངེས་སོ། །

གསུམ།

ད་དུང་གཞན་དུ་འཕྲོས་ཏེ་སླེང་ན། རྒྱན་ཤེས་ལ་རིག་གནས་ཁྱབ་ཁོངས་མི་འདྲ་
བ་སོ་སའི་རྒྱན་ཤེས་ཀྱི་རིགས་སྤྲོ་ཚོགས་ཡོད་ལ། དུས་རབས་མི་འདྲ་བ་རེ་རེའི་
སྐབས་ཀྱི་རྒྱན་ཤེས་མི་འདྲ་བའད་དུ་མ་ཡོད་པ་རེད། དེ་ཡང་ལོ་ངོ་བརྒྱ་ལྷག་གི་སྲོན་
དུ་མི་རེ་རྒྱུད་གི་སློབ་ཡི་འཇུག་ཡུལ་དུ་ཤར་བ་ཅམ་ལས། སྐྱེ་བོ་པལ་མོ་ཆེར་སློག་ཏུ་
གྲུང་པའི་ཚོས་མང་པོ་ཞིག་དེ་རིང་གི་དུས་སུ་སྐྱེ་བོ་ཀུན་ལ་རྒྱན་ཤེས་སུ་ཆགས་ཤིང་
ཆགས་ཀྱིན་བའད་རི་སླེད་མཚེས་སོ། །

དེ་ཡང་སྤར་བྱུང་སྤྱོད་གས་ཀྱི་ཡུལ་གྱུ་རེ་འགའི་སྤོལ་སྤྱུགས་ཙམ་དུ་ཟད་པའི་
སྤྱེས་བུ་སྤེར་གྱི་སྤྱོད་བརྗེད་རང་དབང་དང་། བསམ་སྤོལ་རང་དབང་། འདུ་འཛོལ་སམ་རང་
དབང་། གསམ་འགོད་རང་དབང་སོགས་ཀྱི་རིན་ཐང་ལྟ་ཚུ་ལ་མང་པོ་ཞིག་གྲང་ད་ལྟ་
བརྗེད་འཕྲིན་གྱི་བྱུས་པ་དང་། འཚོ་ཐབས་ཀྱི་འགྲུང་བའི་དབང་གིས་རྒྱལ་ཁབ་ནས་
རྒྱལ་ཁབ་དང་། ཡུལ་ལུང་ནས་ཡུལ་ལུང་དུ་བྱུང་སྟེ། དེ་དག་མི་རྣམས་ཀྱི་འཚོ་བའི་
རྒྱུ་ལེས་ལེག་ཏུ་ཚགས་ཀྱིན་པའི་ས་རྒྱ་རྗེ་ཆེན་མེད་ཆེད་འགོ་བཞེན་ཡོད་པ་རེད།

འོན་ཀྱང་རང་རེ་དག་འཚོ་ཞིང་གནས་པའི་ཡུལ་དུས་འདི་ན། དབང་ཤེད་ཅན་
དག་གིས་རང་ཉིད་འབའ་ཞིག་ཚད་མར་བཀྱར་བའི་སྤེར་གཅོད་སྤིད་དབང་བཟོན་པོར་
གནས་ཆེད་དུ། ཐབས་དང་ཐབས་བྱུང་གི་སྤོལ་སྤྱོད་ཚོགས་ལས་འཛུམ་གྲིང་ཀུན་ལ་
ཡོངས་བྱུང་ཏུ་ཚགས་ཀྱིན་པའི་མིའི་རྒྱུ་ལེས་གལ་པོ་ཆེ་དག་མགོ་འཇུག་སྤྱོད་གིན་
ཡོད་དེ། མིའི་རྒྱུ་ལེས་གལ་པོ་ཆེ་རྣམས་ནི་རང་དབང་གི་བསམ་སྤོལ་མ་ཡུམ་དང་།
དམངས་གཙོའི་སྤིད་སྤྱུགས་ཀྱི་པ་ཡའ་ཡིན་པས་སོ། ། སྤོན་གྱི་ཉི་མེ་ཡིར་གྱི་རིང་གི་
འཇར་མན་ཡིན་ན་འདྲ། སི་ཏུ་ཡིན་གྱི་རིང་གི་སྤྱུ་ལེན་ཡིན་ན་འདྲ། ད་ལྟའི་དུས་ཀྱི་
སྤིད་དབང་སྤེར་གཅོད་ཀྱི་ཡུལ་ལུང་གང་དག་ཡིན་ན་འདྲ་འདྲ་སྟེ། “རྒྱུ་གཏམ་ཚད་
མ་ཅན”^① དུ་བརྒྱུར་ལ་འབད་བའི་སྤེར་གཅོད་པ་རྣམས་ནི་རྒྱུ་ལེས་ལ་སྤར་ཞིང་
རྒྱུ་ལེས་ལ་འཚོ་སྟེ། ཁོ་ཚོའི་བྲག་རྒྱུ་བ་དང་བཅས་པའི་དབང་བྱུགས་ཡོད་ཚད་ཀྱི་
གཞི་བཙོལ་སའི་བྲེལ་བསྐྱུགས་རྒྱུ་མ་དག་གི་དམ་ལྷན་གཉག་གཉག་སྤུ་ནི་རྒྱུ་ལེས་
ཡིན་པས་སོ། །

གང་དུ་རྒྱུ་ལེས་དང་བྲེལ་བའི་མི་ཚོགས་ལེག་ཡོད་ན། དེ་ཉིད་རྒྱུ་ལེས་མགོ་

བསྐོར་སྐྱོབ་ཞིང་རྣམས་མས་དབང་བསྐྱུར་སྐྱོབ་ཉིད་ཀྱི་སྲིད། དུལ་གྱུ་དེ་དག་ནི་སྲིད་
དབང་སྐྱེར་གཙོད་མཁན་ཚོའི་བསྐྱུན་པ་ཆེས་ཆེར་དར་བའི་ཞིང་ཁམས་ཉལ་གཅིག་ཏུ་
བཅེ་རུང་། ཡིན་ཏེ། མ་གཞི་འདི་ག་རྟེན་འདིའི་མི་དང་མི་ཡི་ཚོགས་པ་སུ་ཞིག་ཡིན་
རུང་། ལས་ཀའི་རྣམས་གངས་གང་གི་ཆ་ནས་ཀྱང་བསམ་སྒྲོའི་འོད་འཁྲུལ་དང་། རྱེད་
ཐབས་ཀྱི་འོད་འཁྲུལ། ལག་ལེན་ཀྱི་འོད་འཁྲུལ་སོགས་ནི་སྒྲོན་ཆད་གྲུང་བ་ཡོད་ལ་
སྒྲོན་ཆད་འབྲུང་རྒྱ་ཡོད་པ་ཞིག་ཡིན་པའི་པ་དེ་ཅམ་སྲིར་བཏང་གི་རྒྱན་ཤེས་ཤིག་
ཡིན་ན་ཡང་། རྒྱན་ཤེས་ལ་རྒྱུ་ལེན་པའི་སྐྱེར་གཙོད་མཁན་དག་གིས་ནི་ཁོ་བོ་ཅག་གི་
ལུགས་ཀྱི་ཆབ་སྲིད་ལྟ་བུ་དང་། སྲིད་རྣམས་ཤེད་ཐབས་ཡོད་ཆད་ལ་ནམ་ཡང་འོར་
འཁྲུལ་གྲུང་སྲོང་མེད་ལ་འབྲུང་ཡང་མི་སྲིད་དེ། བརྒྱ་ལ་སུ་ཞིག་གིས་ཁོ་བོའི་སྒྲོན་
མཚོར་ཞིང་སྐྱོབ་ན་དེ་ནི་མི་དམངས་ཀྱི་དགའ་ལོ་དང་། ཞི་བདེ་ལ་ངོ་རྒྱུ་ཁོ་ན་ཡིན་
ནོ། །“ཞེས་སུ་སྐྱོ།

དེ་བཞིན་རྒྱལ་ཁབ་ཡིན་ན་འདྲ། མི་རིགས་ཡིན་ན་འདྲ། མི་སྐྱེར་ཡིན་ན་འདྲ་
སྟེ། ཁ་སང་འདས་ཟེན་བའི་ལོ་རྒྱུས་ཀྱི་གྲུང་བ་ནི་བཟང་ངན་ཅི་ཞིག་ཡིན་རུང་། དེ་རིང་
སྲིད་འཁོར་ཏེ་སུས་ཀྱང་བསྐྱུར་མི་རིགས་ལ་བསྐྱུར་ཡང་མི་བཏུབ་བའི་གནས་
ལུགས་དེ་ཅམ་ཡོངས་ཁྲབ་ཀྱི་རྒྱན་ཤེས་ཤིག་ཡིན་ན་ཡང་། སྐྱེར་གཙོད་པ་དག་གི་
སེམས་སུ། ལོ་རྒྱུས་ནི་རང་ཉིད་ཀྱི་དགོས་མཁོ་ལྟར་མར་སྐྱུར་ཚུར་སྐྱུར་ཅི་ཞིག་བྱས་
རུང་བྱ་ཚོགས་པའི་ཆབ་སྲིད་ཀྱི་འོས་ཅད་ཅིག་ཏུ་བཅེས་ནས་དེ་ལྟར་ཉལ་ཏུ་སྐྱུབ་ཀྱིན་
ཡོད།

འདྲམ་སྲིད་འདིའི་མཚོ་རིམ་སྲོག་ཆགས་ཡིན་ཟེར་བའི་འགྲོ་བ་མི་ལ་མཚོན་ན།

འཚོ་ཆས་ལྟོ་གོས་མེད་དུ་མི་རུང་བ་བདེན་མོད། གཤམ་སྲིད་སྲུ་བརྗོད་བཀག་ཅིང་
བསམ་གཞིགས་བསམས་ཏེ། མིག་གིས་མཐོང་བའི་གཟུགས་ཅན་རྣམས་བལྟས་
བལྟས་ལ་མེད་པར་བརྗོད་དགོས་པ་དང་། ཡིད་ལའང་མ་ཤར་བ་མང་པོ་ཞིག་གསལ་
བོད་རིག་ཚུལ་བ་ཤད་དགོས་པའི་ཁྲིམས་ཆད་ཀྱིས་གཙུག་ན་ནི། ལྟོ་གོས་ལེགས་
ཅོམ་འཛོམས་རུང་། རོན་དམ་གྱི་བདེ་བ་ཞིག་མིང་གི་ལྷག་མ་ཅོམ་ལས་མེད་པ་དེ་
ལྡོང་བས་ཟུབ་པའི་རྒྱུན་ཤེས་ཤིག་ཡིན་ན་ཡང་། ལྡེར་གཙོན་མཁན་དག་གིས་“མི་ལ་
དགོས་པ་འཚོ་གོས་ཡིན་ཏེ་བདག་གིས་ལྷེད་ལ་སྦྲར་བར་བྱེད། དེ་ལས་གཞན་དུ་རང་
དབང་ཟེར་བ་ཞིག་དགོས་པར་སྲུ་བ་ནི་སྦྱིད་ལ་སྦྱིད་ངོ་མ་ཟེན་པ་ཡིན་ཕྱིར་བཙོན་དུ་
འཇུག་པར་རིགས་སོ། །”ཞེས་ཚོད་མེད་ཀྱི་ཉམ་པ་མངོན་སུམ་དུ་ཤོད་པ་ཡིན།

དེ་ལྟར་རི་སྦྲིད་རྒྱུན་ཤེས་ཀྱི་ལོག་ཕྱོགས་སུ་འགྲུང་བའི་གཏན་ཚིགས་འཇུག་བ་
རྣམས་ལ་དབང་དང་གོ་གནས་ཡོད་པ་དེ་སྦྲིད་དུ། ལྡེར་གཙོན་ཀྱི་ལྷ་ཟུབ་དང་ལྡེར་
གཙོན་ཀྱི་མལ་ལུགས་མང་པོ་ས་སྦྲེང་དུ་འཚོ་རེས་ཤིང་། དག་རྒྱབ་དང་མནར་གཙོན་
ཀྱི་སྐལ་བ་ངན་པ་ཡང་མི་ཡུལ་དུ་གནས་ངེས་བས། གཤམ་ཏེ་སུ་ཞིག་མི་ཡི་བདེ་སྦྱིད་
ལ་དུངས་ཤིང་ཚོས་ཉིད་ཀྱི་བདེན་པ་ལ་ཞེན་ན། རྒྱུན་ཤེས་ལ་མོལ་བའི་རྒྱུན་གཏམ་ཐུ་
མོ་ཆེ་དེ་དག་ལ་གཡུལ་བ་ཤམས་ཤིང་སུན་འབྱེན་བར་གྱུ་རྒྱ་ནི་རང་དབང་འཚོལ་
སྟེག་གི་ལས་དུ་ཞུགས་པའི་རོག་མའི་སུན་ཚོགས་ཀྱི་སྦྱོར་བ་དང་པོ་ཡིན།

མི་ཉིད་མི་རུ་གོ་ཞིང་། རང་ངོ་རང་གིས་ཟེན་པའི་རྒྱུན་ཤེས་ལ་གཞི་བཅོལ་བའི་
ཉེན་འབྱུང་གི་རང་རྩིས་དང་འགྲོགས་ན། རང་དབང་རང་དབང་ཞེས་བཤད་གྱིན་པ་དེ་
ཡང་ཅ་བ་བརྟན་ཅིང་ཅེ་མོ་རིང་བ་ཞིག་ཡོད་གི་རྒྱུན་ཤེས་ཡོད་ཚད་རྒྱུད་དུ་དོར་ནས།

རང་དབང་དགོས་སོ། །དམངས་གཙོ་ལོགས་སོ། །ཞེས་པའི་ཁ་གཤམ་ཙམ་སློབ་པ་ནི་
ཞེ་ཚོའི་མ་ཤི་ལས་ཀྱང་སྡིང་པོ་བྲལ་བ་རེད།

གནའ་དེང་གང་གི་སྐབས་ཡིན་ཡང་རུང་སྟེ། དུས་རབས་སོ་སོ་དང་སྤྱི་ཚོགས་
སོ་སོའི་དོན་དངོས་ཀྱི་གནས་ཚུལ་ནི། དུས་རབས་དེ་དག་ཏུ་འཚོ་ཞིང་སྤྱི་ཚོགས་དེ་
དག་ཏུ་གནས་པའི་ཡུལ་མི་དགུས་མ་ཚོའི་ཉིན་རེའི་འཚོ་བ་དང་འཆར་ཅན་གྱི་ལས་
ཀའི་ངོས་ནས་བཟུམ་ཉེ་ཤེས་དགོས་པ་ཞིག་ཡིན་གྱི། དབང་བསྐྱར་བ་ཉུང་ཤས་ཙམ་
གྱི་གནས་ཚུལ་དང་འབྲེལ་བའི་ཉུང་ཉུང་ཟིང་ཟིང་གི་དོན་བྱ་ཚེན་པོ་གང་དག་སྤྱི་
ཚོགས་གང་ཞིག་ལ་དཔྱོད་པའི་མེ་ལོང་དུ་བརྒྱུད་ན་ནི་དོར་ཞིང་འཁྲུལ་བ་སྟེ། དེ་ནི་མི་
རྣམས་ཀྱིས་མ་མཐར་ངེས་དགོས་པའི་རྒྱན་ཤེས་ཤིག་རེད། དེས་ན་གང་ཞིག་སྤྱིད་
པའི་དུས་རབས་ཡིན་པ་དང་། གང་ཞིག་ལྷ་ངན་གྱི་ལོ་རྒྱུ་ཡིན་པ་ཡང་དབང་ཚེན་མི་
པོ་ཆེས་ལྷུབ་པའི་ཚོགས་སྤྱི་ཚེན་པོ་དག་གིས་ཉུང་བརྗོད་བྱིས་བསྐྱབས་ཁོ་ནས་ཁ་
ཚོན་གཙོད་སྐབ་པ་ཞིག་མིན་ཉེ། ཡུལ་མི་དགུས་མ་དེ་རེའི་སྐྱེད་གྱི་བདེ་ལྷུག་གི་སྤོང་
བ་འབའ་ཞིག་ལ་བརྟེན་ནས་ཐག་གཅད་དགོས་པའི་ཕྱིར་པོ། །

དེར་བརྟེན། སྤྱི་སྤྱིར་རེ་རེའི་མི་ཚེ་རང་དབང་དང་ལྷན་ཞིང་། མི་ལུས་ཅིས་
ཐང་དང་མ་བྲལ་པའི་སྤྱི་ཚོགས་ཤིག་ཡིན་སྟེ། དཔལ་འབྱོར་སྟོབས་ལུགས་དང་
ཚན་རིག་ལག་རྩལ་ཅི་སྟེ་སྤྱི་ཡིན་གྱང་རུང་། དེ་ནི་བཅོན་དབང་གི་འཛིགས་པ་དང་
བྲལ་ཅིང་མནར་གཙོད་ཀྱི་གདུང་བ་དང་གྲེས་པའི་ཞི་བདེ་འཆམ་མ་སྐྱེད་གྱི་སྤྱི་ཚོགས་
ཤིག་ཡིན་པར་ཐག་ཚོད་ལ། སྤྱི་སྤྱིར་རེ་རེའི་ལུས་རྒྱ་བྱེད་ཡོད་ཚད་
ཚོགས་སྤྱི་ཚེན་པོ་དག་གི་དགོས་མཁོ་འབའ་ཞིག་ལ་བརྟེན་དགོས་པའི་ཁྲིམས་ཆད་

ཤིན་ཏུ་ལྷི་ཞིང་། སྐྱེས་བུ་སྐྱེར་གྱི་རང་དབང་དང་། སྐྱེས་བུ་སྐྱེར་གྱི་ཅིས་ཐང་སོགས་
ཞི་སྐྱི་ཚོགས་གང་དེའི་ལྷོག་སྐྱོགས་ཀྱི་སྟོབས་ཤུགས་སུ་བགྲངས་ཏེ་ཅིས་མེད་རྟོག་
རོལ་གཏོང་གིན་ཡོད་ན། ལུས་དེར་ཞི་ལོངས་སྐྱོད་མངའ་ཐང་ཆེ་ཡང་རུང་། ཚན་རིག་
ལག་རྩལ་དར་ཀྱང་ཚོགས་ཁ་གཡང་སྟུན་སོ་དང་དར་ཆ་མཛེས་སོ་མང་ཡང་འདྲ་སྟེ། དེ་
ཞི་བདེན་པ་ལ་སྤང་ཞིང་མི་གཤེས་ལ་རྒྱལ་བའི་སྐྱོད་སྐྱོད་སྐྱི་ཚོགས་ཤིག་ཏུ་ཐག་གཅད་
རྒྱ་ཡིན་པ་དེ་ཡང་དུས་རབས་ཉེར་གཅིག་པའི་“ཡོངས་ཁྲབ་རྒྱན་ཤེས་”ཤིག་ཏུ་
ཚགས་གྱིན་ཡོད་དོ། །

ཨ་རིའི་རང་བཅོན་དམག་འཁྲུགས་སྐབས་སུ། དེ་གའི་རང་དབང་རྩོད་ལེན་གྱི་
ལས་འགུལ་ལ་ཞུགས་པའི་ལུས་མི་རེ་རེའི་ཨམ་སྐུ་ཏུ་ཁོ་ཚོའི་ལམ་སྟོན་གྱི་སྟོན་མེ་
ལྷ་བུའི་དཔེ་དེབ་རེ་རེ་བཅུག་ཡོད་པར་གྲགས། ཁོ་བ་དག་གི་སེམས་ཤུགས་ཀྱི་གཞི་
འཛིན་སར་རྒྱུར་པའི་དཔེ་དེབ་དེ་ཞི་ཡེ་བུའི་སྟོན་པའི་ < < དམ་པའི་གསུང་
རབ > > མིན་ལ། མི་ལ་ཐོའི་ < < ཤུགས་བསམ་རྒྱལ་ཁབ > > ཡང་མ་ཡིན་ཏེ། ཁོ་ཚོ་
དང་སྤྱིད་སྐུག་མཉམ་སྲོང་གི་རྩོམ་མཁན་པའིན(T.Paine, 潘恩)གིས་བྲིས་
པའི་ < < རྒྱན་ཤེས > > རེད།

གོ་བ་རགས་ལེན་བྱས་ན། < < རྒྱན་ཤེས > > ཞི་བརྗོད་བྱ་ནམ་གངས་གཉིས་
གིས་བྲུབ་པ་ཞིག་སྟེ། དེ་ལྱེད་ཇི་བས་ཁོ་ཚོར་ཅི་ཞིག་བྱེད་གིན་ཡོད་པ་དང་ཁོ་ཚོ་རང་
གིས་དེ་ལ་ཅི་ཞིག་བྱ་དགོས་པ་གཉིས་རེད། ཨ་རིའི་ལོ་རྒྱུས་ཀྱི་ངོས་ནས་བལྟས་ན།
< < རྒྱན་ཤེས > > གིས་མི་ནམས་ལ་བྱིན་པའི་གོ་རྟོགས་དང་ཚོད་སེམས་དེ་ཁོ་བ་
ཚོས་དེ་ལྱེད་ཇི་བཅོན་རྒྱལ་ཆེན་མའི་གཉེན་གཞི་ལ་མགོ་བོ་སྐྱུར་མི་འདོད་པའི་ནང་

གི་སྒོ་བས་ལུགས་ཀྱི་གཞི་རྩ་ལྟ་བུར་ཆགས་ཡོད་པས། སེམས་ཀྱི་མཛད་རྗེས་དེ་ཡང་
རྒྱལ་ཡལ་མ་ཞེན་ཐོན་(G.Washington, 华盛顿)ལས་མི་དམན་ལོ་ཞེས་
སུ་ཁོ་ཚོ་རང་གིས་སྐྱབས་བཟུང་།

དེ་ཕྱིན་རིའི་མི་སེར་སླེལ་ཡུལ་དུ་གྲུར་པའི་བྱང་ཨ་མེ་རི་ཀར་སྐྱབས་དེ་དུས་སུ་
མི་གངས་ས་ཡ་གཉིས་དང་འབྲུམ་ལྷ་ཚམ་ལས་མེད་ན་ཡང་། མི་རྣམས་ཀྱིས་མ་
བསྐྱབས་སུ་མེད་དུ་གྲུར་པའི་ < <རྒྱན་ཤེས་> > བེ་ཡུད་ཚམ་གྱི་དུས་ལ་དཔར་
གངས་འབྲུམ་སྐབས་ལས་བཀལ་སོང་། ཨ་རིའི་སྲིད་འཛིན་ཐོག་མ་མ་ཞེན་ཐོན་གྱིས་
ཀྱང་། དཔེ་ཆ་དེ་ལ་བལྟས་པས་ལྷག་ཏུ་དེ་ཕྱིན་རིའི་བྱང་བཤེན་མིན་པའི་ལམ་ལུགས་
ལ་འཚིག་པ་ཐོས་ཏེ། “ < <རྒྱན་ཤེས་> > ཀྱིས་ཁོ་བོ་རང་ཉིད་རྒྱུད་པའི་སྐྱེ་བོ་མང་པོ་
ཞེས་གི་སེམས་ལ་གཉིང་ཟབ་པའི་འགྲུར་བ་བཏང་སོང་། ར་ཚོའི་སྤྱིང་ཁོང་དུ་རང་
བཅོན་དང་རང་དབང་གི་བསམ་སློབ་རྒྱལ་ལྷན་ལྟ་བུར་སོང་། ར་ཚོས་བྲན་
གཡོག་བྱས་ནས་མགོ་བོ་བསྐྱར་མི་རུང་ལ། གཞན་གྱི་གཉའ་གཞོན་དང་བལྟ་གཞོག་
ལ་བཟོད་བ་བསྐྱོམ་རྒྱ་མིན། ར་ཚོས་སློབ་གསུང་ཚོད་ཀྱིས་འདི་ལྟ་བུའི་བྱང་སྒྲོམ་མིན་
ཞེད་མི་ཚོས་དང་འགལ་བའི་རྒྱལ་ཁབ་ཅིག་དང་འབྲེལ་བ་ཡོད་ཚད་རྩ་བ་ནས་གཅད་
རྒྱ་ཡིན།” ཞེས་ཀྱང་བཤད་ཐོང་།

དེ་ལྟར་ < <རྒྱན་ཤེས་> > ཀྱི་ཁྱད་པར་འཕགས་པའི་ཚིག་རྩལ་དང་གནད་ལ་
ཁེལ་པའི་བསམ་གཞིགས་དེས་ནི། < <ཨ་རིའི་རང་བཅོན་བསྐྱབས་གཏམ་> > ད་
དུང་མ་གྲུབ་པའི་སྐྱ་རོལ་ཞེས་ནས་ < <ཨ་རིའི་རང་བཅོན་བསྐྱབས་གཏམ་> > ཀྱི་
སྤྱིང་པོའི་བསམ་སློབ་དཀར་མི་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་ཤེས་རྟོགས་སུ་བ་པའི་“རྒྱན་ཤེས་”སུ་

བསྐྱུར་པར་བརྟེན། གཤམ་ཆེའི་དེས་རྟོགས་མང་པོ་ཞིག་དམངས་སེམས་ན་གཤོ་མེད་
བཤག་རི་བཞིན་དུ་རྩ་བ་བརྟེན་པར་གྱུར།

དངོས་གནས་རང་དབང་ལས་འགྲུལ་གྱི་འགོ་རྒྱུན་ཤེས་ནས་བརྩམས་པ་དེས་
ལྷོ། ཨ་རི་བ་ཚོར་དེ་རིང་གི་འགྲོར་སྤྲུག་སྤྱི་ཚོགས་དང་། དམངས་གཙོའི་སྲིད་ལུགས་
སོགས་རིན་ཆེན་འབྲས་བུ་རང་སྣ་ཚོགས་བསྐྱེད་པ་ཡིན་དེས་ཉེ། རིགས་མ་ཐུན་གྱི་རྒྱ་
ལས་རིགས་མ་ཐུན་གྱི་འབྲས་བུ་སློན་དེས་པའི་ཚོས་ཉིད་སྤུས་ཀྱང་བརྒྱུག་ཏུ་མི་
བརྟེན་ཨང་།

གཞན་དུ་“རྒྱལ་ས་ཚེན་གྱི་རྒྱོ་མ་ཐུན་ག་གེ་མོའི་སྤེ་ཁྱིད་འོག་ཏུ་མི་ཡུལ་ལ་རྫོགས་
ཐུན་གྱི་འཛིག་རྟེན་ཞིག་བཞེད་རྒྱ་ཡིན”པར་སྣང་མཁན་ཚོས་ལོ། གསར་བརྗེ་དང་།
བཅོངས་འགོལ། དམངས་གཙོ་སོགས་གྱི་འབོད་ཚིག་སྣ་མོ་ཅི་ཞིག་བོས་ཀྱང་རུང་
སྟེ། གོམ་པ་དང་པོ་ནས་བརྒྱུད་མི་རང་མཚན་པའི་ཚོས་ཉིད་སྤུས་མེད་དུ་གཤུགས་
ཤིང་། དོན་དམ་པའི་རྒྱུན་ཤེས་རྩིས་མེད་དུ་བཏང་བེན་པའི་སྤྱིར་ཁོ་ཚོའི་ལས་སུ་བྱ་བ་
དག་ནས་ཡང་སྐྱེད་གཙོད་སྤུན་ནག་གི་ར་བ་ལས་འདའ་བའི་གནས་མི་དམིགས་སོ། །

བཞི།

ད་དུང་ཚབས་ཆེ་བ་ཞིག་ལ། སྲོན་གྱི་དུས་སུ་ལི་“ཚོས་སྲིད་མཉམ་བསྐྱེས་”གི་
འདུ་ཤེས་རབ་རིབ་དག་གིས་ཡུལ་གངས་ཅན་པའི་འཚོ་བའི་རྒྱུན་ཤེས་མཐའ་དག་
ཡལ་བར་བརྒྱགས་ཉེ། མི་པལ་མོ་ཆེ་ཤི་མིན་གསོན་མིན་གྱི་སྤྱད་པོ་འབྲུག་རོ་ཞིག་ཏུ་
བསྐྱུར་བེན་པ་རི་བཞིན་དུ། ད་ཡང་རང་རེ་ཚོས་རང་དབང་དང་འདྲ་མཉམ་ཟེར་བའི་ཐ་

སྣང་ཚེན་སོ་དག་ཁ་ལ་བཟུང་ནས། མི་ཚོས་ཀུན་སྲིད་ཀྱི་རྒྱན་ཤེས་ཡོད་ཚད་དོག་
རོལ་གཏོང་བའི་ལོ་རྒྱུས་གསར་བ་ཞིག་ལ་དབྱ་ལྷུད་འབྲི་ཡི་མེད་དམ་སྟེ།

རྫོས་དང་། དེང་སྐབས་རང་དབང་རང་དབང་ཞེས་ཚོད་ཀྱིན་པའི་རང་རེའི་སྐྱ་
སེར་གཞོན་སྐྱེས་ཚོ་ལ་མཚོན་ན། རང་དབང་གི་བསམ་སྲོལ་ཞེས་པ་རྣམས་རྒྱ་
གཞན་ལ་མཚང་འབྲུ་བ་དང་། ཀུན་སྲིད་བག་མེད་ཀྱི་ལས་ལ་གང་རྒྱུད་དུ་འཇུག་
ལུས་པའི་སོ་ཚོད་ལྟ་བུ་ཞིག་ཏུ་ངོས་བཟུང་བའི་རྟགས་དང་མཚན་མ་མངོན་གསལ་
དོད་པོར་སྤང་། ཚུལ་དེར་བསམས་ན། རང་དབང་གི་བསམ་སྲོལ་བ་དེ་སྐྱེས་བུ་
སྐྱེད་རེ་རེའི་ལུགས་མ་ཐུན་གྱི་གནས་བབ་ལ་བརྩི་བཀུར་བྱེད་ཅིང་། ཐུན་མིན་གྱི་ལྷན་
ཚོས་ལ་གཅིགས་འཛིན་བྱེད་པའི་ཤེས་རབ་ལས་རྒྱུད་བའི་ངེས་རྟོགས་ཤིག་ཡིན་པ་
དེ་དང་། རང་གི་རང་དབང་ལ་གོང་བཀུར་འཛོལ་དགོས་ན། གཞན་གྱི་རང་དབང་ལ་
བརྩི་འཛོལ་བྱ་དགོས་པའི་མ་མཐའི་རྒྱན་ཤེས་དག་ཀྱང་ཁོ་ཚོ་དང་རྒྱུད་ཐག་རིང་པོས་
ཚོད་འདུག།

ད་དུང་མི་དེ་རིགས་ཀྱིས་ནི། བ་མ་ལ་བརྩིས་ན་ངོ་ཚད་དགོ་ཚུན་ལ་བཀུར་ན་
ཐུན་གཤེས་སུ་སྟེན་ནས། འདྲ་མཉམ་གྱི་བསམ་སྲོལ་ཞེས་པ་དེ་ཉིད་ཀྱང་སུ་ལ་མི་
བརྩུན་གང་ལ་མི་མ་ཐུན་པའི་རྟམ་སེམས་དང་རྒྱལ་ཞིག་ཏུ་གོ་འདུག་པ་འདྲ་སྟེ།
འདྲ་མཉམ་ལ་གོ་བ་ལེན་ཚུལ་དེ་ཡང་། འདྲ་མཉམ་ཞེས་པ་དེ་མི་སུ་ཡིན་རུང་བདེ་
སྤྱད་གི་ཚོར་བ་གཅིག་མཚུངས་སུ་ལྷུང་བའི་གཞི་རྩའི་གཤེས་ལུགས་ལ་གཞི་བཙོལ་
པའི་རྒྱ་འབྲས་འདྲ་སྟེ་གྱི་རིན་ཐང་ལྟ་བུ་ཞིག་ཡིན་པའི་རྒྱན་ཤེས་དང་རྒྱུད་ཐག་ཤིན་
ཏུ་རིང་ངོ། །

བསམ་ཞིང་བསམས་ཆོ། རྒྱུན་ཤེས་ནི་སྤྱི་ཚོགས་སོ་སོ་བདེ་ཐང་དུ་གནས་པའི་
ཆེ་སློག་གི་སྤྱིང་པོ་ཡིན་ལ། རྒྱུན་ཤེས་ནི་མི་རེ་རེའི་རྒྱ་འབྲས་ཀྱི་རྟོགས་པའི་གཞུང་རྟ་
ཡང་ཅིས་མ་ཡིན།

མདོར་ན། རང་གི་སློབ་རྟགས་དང་སྤྱོད་སྤོངས་ཀྱིས་བསྐྱེད་པའི་ལས་ཀ་སྲ་མ་
མཐའ་དག་ལྟ་དང་ལྟ་མའི་སྤྱལ་སྤྱུར་དུ་ལྟ་ཞིང་། གཞན་གྱིས་བཅན་འཇུག་དང་དག་
རྒྱུ་མཐའ་གཅོད་བྱས་པ་སོགས་འབྲེ་དང་གདོན་གྱི་ཚོ་འབྲུལ་དུ་ལྟ་བའི་རང་རེ་བོད་
མི་རྣམས་ལ་མཚོན་ན། མི་རང་མཚན་པའི་ཚོས་ཉིད་དང་བཅས་པའི་ལོ་རྒྱུས་ཀྱི་རྒྱུ་
ཤེས་དང་། འཚོ་བའི་རྒྱུན་ཤེས། མི་ཚའི་རྒྱུན་ཤེས། སློབ་གསའི་རྒྱུན་ཤེས། འཕྲོད་
བསྟེན་གྱི་རྒྱུན་ཤེས། རིག་གནས་ཀྱི་རྒྱུན་ཤེས་སོགས་ལ་གཅིགས་སུ་བརྒྱུང་ཞིང་
དོན་ལ་གཞིལ་མིན་ནི། དེང་སྟོན་མི་གྲུལ་དུ་མི་བྱས་ནས་འགྲོ་འདོད་ཡོད་མེད་ཀྱི་
འདམ་ག་ལ་ཐུག་ཡོད་པ་གོང་མ་ཆག་གོ།

ལ།

དེ་ངེ་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་རབ་བྱུང་པའི་སྡེ་ཞིག་ལ་མཚོན་ནའང་། གང་དུ་ཚོས་ཀྱི་
རྒྱུན་ཤེས་ཡོངས་བྱུང་ཏུ་ཆགས་པའི་དགོན་སྡེ་ཞིག་ཡིན་ཕྱིན། ཞི་བའི་བསྟེན་གནས་
ཤིག་དང་བག་ཤེབས་ཀྱི་གནས་མཚོག་ཅིག་ཡིན་པར་གདོན་མི་ཟ་སྟེ། དགོན་པ་གང་
ཞིག་ཏུ་ལུགས་མཐུན་ཚོས་ཀྱི་དང་མོས། ཞི་དུལ་འདུལ་བྲིམས་ཀྱི་སྤྱོད་པ། ལྟ་སྟོན་
ཤེས་རབ་ཀྱི་ཉམས་ལེན་སོགས་འབྲས་ཚང་ཞིག་ཡོད་མེད་ཀྱི་ཐོག་མའི་ཅ་བ་ནི།
དགོན་སྡེའི་དགོ་འདུན་པ་སྤྱིའི་ཚོས་ཀྱི་རྒྱུན་ཤེས་ལ་རག་ལས་བས་སོ། །

ཉིན་ཞིག་ སྐབས་ཀྱི་སྐོར་ཤེས་པའི་དགེ་སྤྱོད་དཀྱུང་ལོ་བདུན་ཅུར་ཉེ་བ་ཞིག་དང་
དེད་གཉིས་སྐྱོད་མོལ་བྱུང་སྐབས། ཁོང་གིས་"ངས་དགེ་སྤྱོད་ཆེན་པོ་བྱེད་ཐུབ་མ་སོང་
སྟེ། ངའི་སོང་དུ་སྐྱེ་མས་མི་གཏོང་ཁོ་ཐག་ཡིན་ནི་དེད།"ཅེས་ཟེར། སྤྱིར་བཏང་ཁོང་
ཉིད་ཁྱིམ་ས་གཙང་ཚུ་ལ་ལྟན་གྱི་གྲུ་བ་ལེགས་པོ་ཞིག་ཡིན་ཕྱིར་ཁོ་ལོ་ལོ་ལོ་ལོ་ལོ་ལོ་ལོ་
བཅེ་བཀྱར་གྱི་གནས་སུ་རྒྱུན་དུ་བཞག་ཡོད་ལ་དེད་དུང་དེ་ལས་མ་མཆིས་མོད། ཆོས་
ཀྱི་རྒྱུན་ཤེས་དང་བྲམ་པའི་སྐྱད་ཆ་དེས་ནི་ང་ལ་བཤམ་དཀྱུང་བའི་ན་ལྷག་ཅིག་དབང་
མེད་དུ་བྱིན་སོང་། འོ་དེད། ད་དུང་ཁོང་ནི་མཚན་ཉིད་ཀྱི་སྒོ་བ་གཉེར་ཡོད་པའི་དགོན་
སྡེ་ཆེན་པོ་ཞིག་ཏུ་སྐྱེ་ཆེ་ཉིལ་པོར་བཞུགས་པ་ཞིག་ཀྱང་དེད།

ནང་བསྟན་མཚན་ཉིད་ཀྱི་གཞུང་ལུགས་ལྟར་ན། ངའི་སོང་དུ་འགྲོ་དང་མི་འགྲོ་
སོགས་ཀྱི་འབྲས་བུ་དག་ནི། སྐྱེ་བོ་རང་རང་གིས་ལས་ཅི་ཞིག་བསྐྱབས་པའི་རྒྱ་ཁོར་
ལ་རག་ལས་ཀྱི། གང་ཟག་གཞན་ཞིག་ལ་གང་ཟག་གཞན་ཞིག་ངའི་སོང་དུ་གཏོང་
དང་མི་གཏོང་གི་དབང་ཆ་ཅི་ཡང་ཡོད་མི་སྲིད་དེ། ཆོས་ཀྱི་སྐྱེ་མ་ནི་ལེགས་ཉེས་
འཇུག་ལྡོག་འདོམས་པའི་ལམ་སྟོན་ཡིན་པ་ལས། གང་སྐྱེ་བཞོད་སྐྱིག་བྱེད་པའི་
ཁྱིམ་ས་དཔོན་མ་ཡིན་ཞོ། །རྒྱ་འབྲས་ཀྱི་རིགས་པའི་འགྲོ་ལུགས་དེ་ཅམ་ནི་ནང་ཆོས་
ཀྱི་མང་གཞིའི་འགྲོ་ལུགས་དང་རྒྱུན་ཤེས་ཅམ་ཡིན་ན་ཡང་། རང་ལོ་བཅུ་ཟིན་ཅམ་
ནས་ཆོས་སྐོར་ཞུགས་ཏེ་ད་ལྟ་རང་ལོ་བདུན་ཅུར་ཉེ་བའི་དགེ་སྤྱོད་ཞིག་ལ་ནང་ཆོས་
ཀྱི་ཅ་བའི་རྒྱུན་ཤེས་དེ་ཅམ་ཡང་མི་མངའ་བ་ནི་སེམས་སྐྱེ་ལོ་ཁོ་ཐག་ཆད་བྱེད་ཅིག་
མ་ཡིན་གང་།

ལྷག་ཏུ་ཡང་བ་ཞིག་ལ། རང་རེ་མོད་ཀྱི་རབ་བྱུང་པའི་སྡེ་ལ་མཚོན་ན། དེ་དང་དེ་

ལྷ་བྱ་ནི་ཚེས་སྤྱིར་བཏང་གི་སྤྲང་ཚུལ་པལ་པ་ཞིག་ཡིན་ཏེ། ཚེས་ཀྱི་རྒྱུན་ཤེས་དང་
བྲལ་བའི་སྤྲང་ཆ་དེ་རིགས་ཚེས་པ་ཆེ་གོ་མོས་བཤད་པའི་དཔེ་རྣམས་རེ་རེ་ནས་
འགོད་དགོས་ན་ཟད་ཏུ་ག་ལ་ཡོད།

ཚེས་ཀྱི་རྒྱུན་ཤེས་དང་བྲལ་བའི་"ཚེས་པ"ཞིག་ལ་མཚོན་ན། ཚེས་ཀྱི་ནང་དོན་
དང་འབྲེལ་བའི་མི་ཚེའི་ལྷ་བ་དང་། འཇིག་རྟེན་ལྷ་བ། རིན་ཐང་ལྷ་བ་སོགས་ནི་གཞན་
ཡང་ག་ལ་ཡོད་དེ། མ་མེད་ཀྱི་བྱ་སྤྲུག་ཅིག་སྐྱེ་ཡང་མི་སྲིད་ལ། གལ་ཏེ་སྐྱེས་ཀྱང་
གདོན་གཟུགས་ཡ་མ་བརྒྱ་ཞིག་ལས་ཡོད་སྲིད་དམ། དེ་བཞིན་ཏུ་ཚེས་ཀྱི་རྒྱུན་ཤེས་
མི་ལྷན་པའི་ཚེས་པ་ཡན་གར་པ་རེ་རེས་བྱུང་བའི་ཚོགས་སྤྱིའི་དགོན་སྡེ་ཞིག་ལ་
མཚོན་ན་ཡང་། དགོན་སྡེའི་ཁྱད་ཚེས་ཀྱིས་སྤྲུག་པའི་ཤེས་རིག་སློབ་གསོ་དང་།
འདུལ་བའི་གཞུང་ལུགས་དང་ལྷན་པའི་དོ་དམ་སྤྱིག་འཇུགས། ལྷ་བའི་ཅ་དོན་དང་
མ་ལྷན་པའི་མི་ཚེའི་འགོ་ལུགས་བཅས་ལེགས་པར་ཆགས་རྒྱ་ནི་འོན་ཏུ་འབྱུང་དགའ་
བ་ཞིག་ཏུ་སྤྲང་དོ། །

དེ་ལྟར་ཚེས་ཀྱི་རྒྱུན་ཤེས་མི་ལྷན་པའི་"ཚེས་པའི་"གྲངས་ཀ་མཚམས་མི་ཆད་
བར་ཇེ་མང་ཏུ་འགྲོ་བཞིན་བ་དེར། མི་ལ་ལས་ནི་"དམར་སེང་ཏུར་སྤྱིག་མདངས་ཀྱིས་
ས་སྤྲང་ཁྲུབ་པོ། དཀར་སྤོགས་རྒྱལ་པའི་མཚན་མ་སྤོགས་སུ་བྱུང་པོ།" ཞེས་སུ་
དགའ་ལྷོག་ལྷོག་གིས་ང་རྒྱལ་བྱེད་སྲིད་ནའང་། དེ་དག་དང་མི་འདྲ་ས་ཞིག་ལ། "སྤེ་
ཡི་གཅན་གཟན་གྱིས་མི་སོད་པའི་སེལ། བད་གི་འདུ་སྲིན་གྱིས་གསད་ལུས་"པའི་
མན་ངག་བྲན་ཆེ། ཁོ་བོའི་ཡིད་ཀྱི་ཚོར་བ་ནི་ནམ་ཡང་ལྡིད་ཉིག་ཉིག་དང་འབྲུག་སིབ་
སིབ་ཡིན་ཨང་།

ངས་རྒྱན་དུ་འདི་ལྟར་བཤད་ཀྱིན་ཡོད། ད་ལྟའི་བོད་ཀྱི་དགོན་སྡེའི་སློབ་གསོར་
པམ་ཁ་ཆེན་པོ་ཞིག་ཡོད་པ་ནི། རང་རེའི་ཁོར་ལུག་དུ་སྤྲོགས་སྤང་ལྟ་བུའི་མཚན་ཉིད་
མ་ཁབ་སོ་དང་། ལྷ་སྐྱབ་འབྲ་བའི་ཤིང་རྩ་ཆེན་པོ་འབྲུང་དང་མི་འབྲུང་གི་གནད་དོན་ཞིག་
མ་ཡིན་ཏེ། རང་རེའི་ཚོས་སྒོར་ཞུགས་པའི་གྲུ་བ་མང་ཆེ་བ་ཞིག་གིས་ནང་ཚོས་ཀྱི་གཞི་
རྩའི་འགོ་སྤྲོགས་ཅམ་ཡང་མི་ཤེས་པར་སྐྱ་ཆེ་རྫོགས་ཀྱིན་པ་དེ་ནི། དངོས་གནས་བཟོད་
མི་སྲུབ་པའི་པམ་ཁ་ཞིག་དང་། བཤད་དཀའ་བའི་དོ་ཆ་ཞིག་མ་རེད་དམ།

ད་དུང་། དུ་ཅག་རབ་བྱུང་པའི་ཁྲིད་དུ་བོད་ཡིག་གི་ཐོབ་ཐང་གཙང་མ་ཞིག་དང་།
བརྗེས་སྤོང་གི་རྩ་བའི་འགོ་སྤྲོགས་ཅམ་ཡང་མི་ཤེས་བཞིན་དུ། ཅི་ཞིག་ཤེས་པར་རྫོང་ས་
པའི་ང་རྒྱལ་དང་བཅས་རྣ་བར་མི་འགོ་བའི་སྐད་ཆ་ཆེན་པོ་ཤིག་སྟག་སྐྱ་མཁའ་རྩེ་མང་
དུ་འགོ་བཞེན་པ་མཐོང་། བོད་ཡིག་གི་བརྗེས་སྤོང་གི་འགོ་སྤྲོགས་ཅམ་ཡང་མ་ཤེས་ན།
མི་ཆེ་གང་པོར་བོད་ཡིག་གི་དཔེ་ཆར་ལྟ་མཁའ་ཡིན་རུང་དོན་ལ་"ཡིག་རྫོང་ས་བ་སྤྱེད་
ཀ"ཞིག་གི་སྐྱས་རིམ་ལས་བརྒལ་སྲུབ་མེད་པས། བོད་ཀྱི་སྐད་ཡིག་རིག་གནས་
ཐམས་ཅད་ཉམ་རྒྱུང་ཉམ་སྤྲོད་པའི་གནས་སྐབས་འདིར། སློབ་རྒྱན་རིག་གནས་ཀྱི་ལྟ་
གནས་སུ་ཁས་འཆེ་བའི་དགོན་སྡེ་རྣམས་དང་། སློབ་རྒྱན་རིག་གནས་ཀྱི་བདག་པོ་
རུ་རྫོང་ས་པའི་གྲུ་བ་རྣམས་ཀྱིས་ནི། རང་སྤྱིང་ནས་འགོ་བཅུ་མཚན་ཉེ་བོད་པའི་སྐད་ཡིག་
གི་མ་མཐའི་རྒྱན་ཤེས་ཀྱི་རྩ་བ་རྣམས་ཀྱང་དེ་ལྟར་རྒྱུང་ལ་སྐྱུར་ཀྱིན་པའི་སྤང་ཚུལ་
འདི་ལས་སེམས་ན་བ་ཅི་ཞིག་ཡོད།

བོད་ཀྱི་དགོན་སྡེ་ཚོར་མཚོན་ན། ཚད་མའི་སྤྲོ་ཞིབ་ཀྱི་རིགས་ལས་དང་། སར་
སྤྱིན་གྱི་རྒྱ་ཆེན་ལྟ་སྤྱོད། དུ་ལའི་ཐབ་གནད་ཀྱི་དགོངས་དོན། མཚོད་ཀྱི་དབྱེ་སྒྲིའི་

ནམ་གྲངས། འདུལ་བའི་བཅས་མཚམས་དང་གནང་བཀའ་གི་བཤད་པ་ཞིབ་མོ།
 ལྷགས་ཀྱི་སྤྱན་མོང་མ་ཡིན་པའི་ཐབས་མཁས་ཀྱི་བྱང་པར་སོགས་ལ་ཞིབ་དབྱང་
 ཀྱིས་སློབ་གཉེར་ཚད་ལྡན་གནང་སྐབ་མཁན་ཉུང་ཙམ་ལས་མེད་ནའང་སློབ་དུ་མི་ཆེ་
 རྟེ། དགོན་སྡེ་གང་ཡིན་རུང་རང་ཁོངས་སུ་ཞུགས་པའི་གྲུ་བ་ཞིག་ཡིན་ཕྱིན། བོད་ཀྱི་
 རྐྱད་ཡིག་གི་མང་གཞི་སྤྱི་བཅས་གཙང་ཞིག་ཆགས་པའི་ཐོག་ཏུ། འདིག་ཉེན་མི་ལུགས་ཀྱི་
 འཚོ་བའི་རྒྱན་ཤེས་ཙམ་དང་། རིག་གནས་བསམ་སློབ་ཡི་རྩ་བའི་རྒྱན་ཤེས་ཙམ་རེ་
 གྲུབ་པའི་སྟེང་། བདེན་བཞིའི་གནས་ལུགས་ཀྱི་གོ་བ་རགས་རགས་རེ་དང་། ཉན་རིག་
 སྤྱན་མིན་གྱི་སྐབས་འགྲུའི་འགྲོ་ཕྱོགས་རེ། འདུལ་བའི་བཅས་མཚམས་ཀྱི་ངོས་འཛིན་
 བསྐྱུས་བསྐྱུས་རེ་དང་། ཚོས་ཀྱི་བྱང་རིམ་གྱི་ཤེས་བྱ་ཐན་སྤྱན་རེ་སོགས་མང་གཞིའི་
 ཚོས་ཀྱི་ཤེས་བྱ་སློང་ཞིག་ནི་རེས་པར་དུ་མ་ཤེས་སུ་མེད་ཡིན་པའི་སློབ་གསའི་ལམ་
 ལུགས་ཤིག་ཡོད་འོས་ན་ཡང་། མཐོ་སྟེག་བྱེད་ལ་དགའ་བའི་རང་རེ་དག་གིས་ནི།
 འཆི་ལ་ཉེ་བའི་རང་ཉིད་ཀྱི་དོན་དངོས་རྣམས་ཅི་མི་སྟུམ་པར་བཞག་སྟེ་གཞུང་ཆེན་
 འདོམ་ལ་འཇལ་དགོས་ཚུལ་གྱི་ཁ་ཤོམ་གནས་ལ་འཐེན་བ་ལས། མང་གཞིའི་ཤེས་བྱ་
 རགས་བ་དག་ནས་འགོ་བཙམས་ཏེ། སྤྱི་ཤུའི་རྒྱ་འབྲས་ཀྱི་གོ་རིམ་མཐར་ཆགས་ལྡན་
 པའི་དགོན་སྡེའི་སློབ་གསོ་རྣམས་མ་ཞིག་བསྐྱུབ་ལ་བཙོན་གྱི་མི་འདུག་གོ།

གལ་ཏེ་བྱེད་ཀྱིས་དཔེ་དེབ་སྟོང་ཕྲག་དག་སྟོང་བྱ་སྐབ་ཀྱང་ཚོགས་གཞུང་ལུགས་
 མང་པོར་འགྲེལ་བཤད་གནང་བུས་ཀྱང་རུང་། རང་ལ་གཏོགས་པའི་སྤང་དོར་འཇུག་
 ལྟོག་གི་སློབ་མིག་དང་། མི་ཡི་རྒྱན་ཤེས་ལེགས་པོ་ཞིག་མི་ལྡན་ན་ནི་ཁེར་ཚུགས་ཀྱི་
 བསམ་སློབ་སྤྱི་སྤྱོད་ཉམས་བ་དང་མཚུངས་པས། བྱེད་ཀྱི་འབད་བས་བཙལ་བའི་

ཤེས་བྱ་ཉི་མེད་ཅེ་དག་གྲང་རྒྱུ་དང་རྒྱུ་མའི་རམ་འདེགས་ཤིག་ཏུ་འགྱུར་སྲིད་
ཅིང་། རང་མགོ་སྐོར་བའི་མི་ལམ་ཞིག་ཏུ་མི་འགྱུར་བའི་ངེས་པ་མེད་དོ་ཞེས་གྲང་ཞར་
ལ་ལྷ་བར་འདོད།

དེ་ལྟར་རང་རེ་ཤོད་གྱི་གྲུ་པ་སལ་མོ་ཆེ་ནི། མི་ཡི་རྒྱུན་ཤེས་དང་ཚོས་གྱི་རྒྱུན་
ཤེས་གཉིས་བྲལ་གྱི་རིགས་ལྷུང་པ་ཞིག་ཏུ་གྱུར་ཟེན་པས། མིའི་སྦྱིར་བཏང་གི་རིག་
གནས་རྒྱུན་ཤེས་ཅམ་ཡང་གཞི་ནས་གྲུབ་མེད་ན། རང་རྒྱུགས་མ་ཡལ་བའི་ཚོས་གྱི་
གོ་ཚིགས་ཤིག་དང་། གནས་ལུགས་ཤེས་པའི་སེམས་གྱི་དད་མོས་ཤིག་ནི་དེ་ལས་
གྲང་རབ་ཏུ་དཀོན་པའི་རང་བཞིན་ལ་བསམས་ཆོ། ཚོས་སྲིད་མཉམ་བསྐྱེས་གྱི་ཡ་མ་
བརྒྱའི་ལོ་རྒྱུས་འིང་མོའི་སྐྱོ་གར་བརྒྱུད་བརྒྱུད་པའི་མཐའ་མར་ཡང་། ད་དུང་སྲིར་
འདང་ནལ་མ་ཞིག་རྒྱག་སྲུབ་གྱི་མེད་པ་དང་འགྲོ་ལམ་གསར་པ་ཞིག་རྟེན་སྲུབ་གྱི་
མེད་པ་དེ་ཡང་“རྒྱུན་ལྡན་མིན་པའི་རྒྱུན་ལྡན”ཞིག་ཏུ་སྦྲུམ།

ཡང་བཤད་ན། ལྟོན་པ་སྲུགས་ཇེ་ཅན་གྱིས་གྲང་། ཉེན་འབྲེལ་བཅུ་གཉིས་དང་།
ཁམས་བཅོ་བརྒྱད་དང་། སྤྱི་མཆེད་བཅུ་གཉིས་སོགས་མཐའ་སྐྱེས་ཚོས་གྱི་སྤང་བོ་ཇི་
སྟེད་ཅིག་གསུངས་པ་ཀུན་གྲང་སོག་མར་རྒྱུན་ཤེས་ལས་འགོ་བཅའ་མས་པ་ཤིག་སྲུག་མ་
ཡིན་ནམ།

དེ་ཡང་ཡོངས་སུ་གྲགས་པ་ལྟར་ན། “འདི་ནི་སྲུག་བསྐྱེད་འཕགས་པའི་བདེན་
པའོ།”ཞེས་པ་དེ་ནི། ཞི་བའི་བཤེས་གཉེན་ཆེན་པོ། མཚོག་གི་ཤེས་རབ་ཅན་གྱི་སྟོན་པ་
གང་དེས་འཇོམ་སྤྱིང་འདིའི་མི་རྣམས་ལ་བཀའ་བསྐྱེད་པའི་ཚོས་ཆོག་སོག་མ་ཡིན་པ་
རེད། ཇི་སྲིད་ཉེར་ལེན་གྱི་སྤང་བོ་རགས་པ་འདི་ཉིད་གནས་པ་དེ་སྲིད་དུ། སྤྱི་གན་འཆི་

སོགས་ལྷན་སྐྱེས་ཀྱི་སྐྱུག་བསྐྱེད་མེ་བཟད་པ་དུ་མས་དངོས་ལུགས་ཀྱན་ནས་གཏུང་
བར་བྱེད་པ་དེ་གང་ཟག་རང་རང་གི་སྲོང་བས་བྱུང་བའི་རྒྱན་ཤེས་ཤིག་ཡིན་ལ། རྫོན་པ་
ལྷགས་རྗེ་ཅན་གྱིས་ནི་ང་ཚོར་རྒྱན་ཤེས་སུ་ཆགས་པའི་ལྷན་སྐྱེས་ཀྱི་སྲོང་བ་དེ་ལས་
འཕྲོས་ཏེ། བདེན་པ་བཞིའི་རྒྱ་འབྲས་ཀྱི་འཇུག་ལྡོག་གསུངས་ནས། ཟབ་ཅིང་རྒྱ་ཆེ་བའི་
ནང་ཚོས་མཚན་ཉིད་རིག་པའི་སྲོལ་ལམ་ཡངས་པོར་བྱེས་པ་རེད་ཨང་།

དེ་བཞིན་དུ་སློབ་དཔོན་སྐྱ་སྐྱབ་ཀྱིས་ཀྱང་ནས་ཀྱི་ས་བོན་ལས་ནས་སྐྱེ་བ་དང་།
གོ་ཡི་ས་བོན་ལས་གོ་སྐྱེ་བའི་རྒྱན་ཤེས་ཀྱི་རྟེན་འབྲུང་རགས་པ་དེ་སྤང་གཞིར་བཟུང་
བའི་སྣང་ནས། ཚོས་རྣམས་རང་བཞིན་གྱིས་སྲོང་བའི་དེ་ཁོན་ཉིད་དང་། མིང་རྒྱང་སྐྱ་
མ་ཅམ་གྱི་རྟེན་འབྲེལ་གཉིས་ཀ་ཟུང་དུ་འཇུག་པའི་རྣམ་གཞག་སོགས་སྔ་ན་མེད་པའི་
རིགས་ཚུལ་གསར་པའི་ཤིང་རྟེན་ལམ་སྲོལ་ཡོངས་སུ་བྱེས་པ་མ་རེད་དམ།

ངོ་མ། རང་བསྟོན་གྱི་བདུད་ཅི་སྐྱུར་མོས་རང་ཉིད་བཟི་བའི་བོད་ཀྱི་རབ་བྱུང་པ་
དག་ལ་མཚོན་ན་ནི། དུལ་དུས་ཀྱི་ཚོས་ཉིད་ལ་མི་སྤོངས་པའི་རྒྱན་ཤེས་མང་པོ་ཉེ་
བར་མཁོ་ལ། ལྷག་ཏུ་དཔོན་སྡེའི་ཐུན་མོང་མིན་པའི་དོ་དམ་ལག་ལེན་གྱི་རྒྱན་ཤེས་
དང་། སློབ་གསུམ་ཐབས་ལམ་གྱི་རྒྱན་ཤེས། ནང་ཚོས་ལྷ་སྐྱབ་ཀྱི་རྒྱན་ཤེས་སོགས་
ཁོད་དུ་ཚུད་རྒྱ་ཤིན་ཏུ་གནད་དེ། རྫོན་པ་ལྷགས་རྗེ་ཅན་དང་། རྒྱལ་སྐྱེས་ཚོས་ཀྱི་སློབ་
མེ་དག་གི་ལུགས་ལས་བྱུང་བའི་གཞན་པན་སྤྱིང་པོར་གྱུར་པའི་ནང་བསྐྱེད་ཤེས་རིག་
གི་སྐྱེ་རྒྱུན་ཡོད་ཚད་ང་ཚོའི་སྣང་ནས་མཇུག་བསྐྱེད་མིན་གྱི་ཅ་བའི་ཅ་བ་ནི་ཚུལ་དེ་ཉིད་
ལ་རག་ལས་སོ་ཞེས་ཀྱང་གསལ་འདེབས་ལྷུ་རྒྱ་ཡིན་ནོ། །

2009.10.14.

དོན་དངོས་སུ་བྱུང་བའི་"ཕྱི་ལམ"ཞིག

[སྐྱེས་མཚོན་མར་ཐིན་ལུ་མིང་ལེན་རྒྱུ་དུ་ལུའ་བ།]

གཅིག

སྤྱི་ལོ་2008ལོའི་ཟླ11ནང་། ཨ་རིའི་དམངས་གཙོ་ཚོགས་པའི་སྲིད་འཛིན་འོས་མི་རྩེ་རག་ཨོ་ལྷ་མ་སྐབས་ཞེ་བཞི་པའི་སྲིད་འཛིན་ལ་དངོས་སུ་བདམས་ཐོན་བྱུང་བ་ན། གསུམ་འགྲུལ་གལ་ལོ་ཆེ་དེ་ནི་ཡུན་ལྷང་སྐད་ཅིག་ཙམ་གྱི་དུས་ཉིད་ལ་སྲོགས་དང་སྲོགས་གྱི་སྐྱེ་བོ་དག་གི་ན་བའི་བྱ་བར་འཕུང།

འཛམ་གླིང་གོང་དུ་གཅིག་ཅན་དུ་འགྲུལ་གྱིན་པའི་དེ་རིང་གི་དུས་སུ། གླིང་འདིའི་རིམ་འདས་རྒྱལ་ཁབ་ཆེན་པོ་ཨ་མེ་རི་ཀའི་སྲིད་འཛིན་བསྐོ་གཞག་གི་གནས་ཚུལ་ནི་ཨ་རི་པ་གཅིག་ལུའི་དོན་ཙམ་མིན་པར་འཛམ་གླིང་སྤྱིའི་དོན་ཆེན་ཞིག་ཏུ་རང་ལྷགས་གྱིས་ཆགས་ཡོད་པར་བརྟེན། ཨོ་ལྷ་མ་སྲིད་འཛིན་དུ་བདམས་པའི་གནས་ཚུལ་དེ་ཡང་སྐབས་ཤིག་ལ་འཛམ་གླིང་ཡུལ་གྲུ་སོ་སོའི་སྤྱི་སྡེར་ཐུན་མོང་གི་སྲིད་གཞི་ཉིད་དུ་གྲུར་ཉེ། གཞུང་སྡེར་སོ་སོས་རང་རང་གི་ཁེ་ལན་ལས་འཕྲོས་ནས་ཨོ་ལྷ་མའི་ཆབ་སྲིད་ལངས་སྲོགས་དང་། སྤྱི་འབྲེལ་སྲིད་དུས་སོགས་གྱི་སྐོར་ལ་ལབ་སྲིད་སྣ་ཚོགས་གྱི་སྐོར་མོ་ཅིག་ཙམ་ཉིད་དུ་སྲེམ། གང་ལྟར་གྲང་དུའ་ཅའི་ཉམས་ཉེན་བྱུང་བ་སོགས་

གི་དམིགས་བསལ་དུ་ས་ཚོད་དེ་འདྲ་ཞིག་གི་སྐབས། གངས་ཉུང་མི་རིགས་ཤིག་སྲིད་
འཛིན་གི་རིན་ཆེན་བཞུགས་ཁྲིར་མངའ་གསོལ་བ་དེས་ནི། ཨ་རིའི་དམངས་གཙོའི་
སྤང་བརྟན་ལ་སྤར་ལས་ཀྱང་མཛེས་པའི་འོད་དཀར་གི་དབུ་རྒྱན་གསར་པ་ཞིག་ལུལ་
སོང་།

འཛེམ་སྲིད་སྲོགས་མཐའི་ལུལ་གྱ་གཞན་དང་གཞན་མང་པོ་ཞིག་ཏུ། དུས་ད་ལྟ་
ཡང་ཁ་ཆེན་དབང་ཆེན་གི་སྐྱེ་བོ་གང་མང་ཞིག་རིགས་རྒྱུད་རིང་ལུགས་དང་། མི་
རིགས་ཆེན་པོའི་རིང་ལུགས་གི་སྲོལ་རྒྱུས་བཞི་སྟེ། རིགས་རྒྱུད་དང་མི་རིགས་གི་
དབྱེ་བས། གཞན་དང་གཞན་གི་ཐོབ་ཐང་དང་། རང་དབང་། ཅིས་ཐང་སོགས་ལ་
གནས་མ་ཡིན་པའི་དོག་རོལ་གཏོང་བཞིན་བྱེད་ཀྱང་གི་སྲོལ་བ་སྣ་ཚོགས་ཅི་མི་སྣ་
པར་ལག་བསྟར་བྱེད་གིན་པར་མ་ཟད། ད་རུང་ཁོ་བ་ཚོས་དབང་བསྐྱུར་པའི་ལུལ་
ལུང་རྣམས་ནི་ཞི་བདེ་དང་འདྲ་མཉམ་གི་"ལྷ་གནས"ཤིག་ཡིན་ཚུལ་གི་ཀུ་ཚོ་རབ་ཏུ་
འདོན་པར་འདུག་ན། མི་ནག་ཨོ་ལྷ་མ་ཨ་རིའི་སྲིད་འཛིན་དུ་བདམས་ཐོན་བྱུང་བ་དེས་
ནི། ཁྲིམ་པའི་གཏན་ཚིགས་ལ་གཅིག་ཏུ་གོམས་པའི་ཁོ་ཚོར། ཡང་སྲིད་ཅི་ཞིག་ལ་
འདྲ་མཉམ་གི་ལས་ལུགས་ཟེར་བ་དང་། ཅི་ཞིག་ལ་འཆམ་མཐུན་གི་སྲི་ཚོགས་ཟེར་
བ་གསལ་ཐག་ཚོད་པའི་སློབ་ཁྲིད་ཐངས་ཤིག་བྱས་སོང་།

ཁོ་ཐོར་མཚོན་ན། ཨོ་ལྷ་མ་དང་ཁོའི་སྲིད་གཞུང་གསར་པའི་ཆབ་སྲིད་གི་ལྷ་
བ་དང་། ལྷི་འབྲེལ་སྲིད་རྒྱལ་སོགས་རགས་བ་ནས་སྤར་བ་དང་། སྤར་བ་ནས་སྤར་བ་ཏུ་
ཤེས་འདོད་མེད་ལ་དཔྱོད་མོས་ཀྱང་མ་མཆིས་ཏེ། གངས་ཉུང་མི་རིགས་ཤིག་སྲིད་
འཛིན་དུ་བདམས་ཐོན་བྱུང་བ་དེ་ལས་ཁོ་བོས་ནི་ཨ་རིའི་དོན་དམ་པའི་དམངས་གཙོ་

དང་། རང་དབང་། འབྲུ་མཉམ་བཅས་མཐོང་སོང་། མཐོང་ནས་ཀྱང་ཨ་འི་པ་ཚོར་
ལོངས་སྤོང་ལྟ་བུ་དམངས་གཙོ་ཡོད་པའི་སྐལ་བཟང་གི་འདིག་རྟེན་འདི་ལྟ་བུ་སྐྱབ་
མཁུ་གི་སྐྱེས་བུ་སྐྱ་མ་ཚོའི་རྒྱལ་ས་ཆེན་མཐོང་རྗེས་ལ་ཡི་རངས་དང་གུས་འདྲད་
ཚད་མེད་སྐྱེས། ལྷག་པར་ཏུ་ཨ་འི་དམངས་ཐོབ་ལས་འགྲུལ་གི་སྐྱེ་བའི་པ་སྐྱེ།
རྒྱལ་ས་ཆེན་སྐྱེས་བུ་མར་ཐེན་ལུ་སིར་ཁེན་གི་ལྷུ་མ་མེད་སྤྱིང་སྤོབས་གི་རྟོགས་བརྗོད་
རིང་ལོ་ཡིད་ལ་ཡང་ཡང་བྲན་པར་བྱས།

དེ་ཡང་དུས་རབས་ཉི་ཤུའི་ལོ་རབས་ལྔ་བ་ལྷུ་པའི་ནང་ལ་མཚོན་ན། ཨ་སྐྱེ་འི་
ཀའི་མི་རྒྱུད་ཅིག་ལོ་བྲང་དཀར་པོའི་བྱིས་བདག་ཏུ་འགྱུར་རྒྱུ་དེ་ནི་མི་རྣམས་གི་སྒོ་
ལུལ་ལས་འདས་པ་ཞིག་ཡིན་ནའང་། རྒྱལ་ས་ཆེན་སྐྱེས་བུ་མར་ཐེན་ལུ་སིར་ཁེན་
གིས་ནི་འགྲུང་འགྲུང་གི་འདིག་རྟེན་དེ་ལྟ་བུ་ཞིག་ཡོད་རྒྱུའི་མཛེས་སྤྱད་གི་"མི་
ལམ"གཙང་མ་ཞིག་སྤྲུགས་གི་དཀྱིལ་དུ་བསྐྱེད་པར་མ་ཟད། མཚར་སྤྲུག་གི་"མི་
ལམ"དེ་ཉིད་མཛེན་འགྲུང་གི་སྤྱིར་ཏུ་གཅེས་པའི་ཆེ་སྟོག་སྤྱོད་ལོ་ཡང་རིན་དོད་དུ་སྤུལ་
པ་མ་ཡིན་ནམ།

བསམ་ཁིང་བསམས་ན། ཁོང་གི་མི་ཚེ་ཡི་བྱུང་བ་ནི། མི་རྒྱུད་ནག་པོའི་སྐྱེ་བོ་ཞི་
སྤོང་མང་པོ་འབྲུ་མཉམ་དང་བདེ་སྤྱིད་གི་སྤྱི་ཚོགས་སུ་བསྐོད་པའི་ངོ་མཚར་གཏམ་
རྒྱུད་གིས་བརྒྱན་ཡོད་ལ། ཁོང་གི་སྤྱིང་སྤོབས་གི་བརྒྱུད་རིམ་ནི། བཅོན་དབང་གིས་
མནར་པའི་སྐྱེ་བོ་སུ་ཡིན་ཡང་དྲག་རྩལ་སྤྲུག་ནག་གི་འདིགས་པ་ལས་སྐྱོལ་བྱེད་གི་
ལམ་སྟོན་སྟོན་མེ་ཞིག་ཏུ་འདྲེས་བཅེ་འོས།

འདྲ་། སྐྱེས་བུ་ཁོང་ཉིད་རིགས་རྒྱུད་འབྲུ་མཉམ་གི་སྤྱིར་དུ་འདིག་རྟེན་འདི་དང་

ཞལ་གྱིས་ཉེ་མི་ལོ་བཞི་བརྒྱ་ཐམས་པ་ལོན་མཚམས་སུ། ཨ་རྗེ་རི་ཀའི་མི་རྒྱུད་ཅིག་ཨ་
རིའི་ལོ་བྱང་དཀར་པོའི་ཁྲིམ་བདག་ཏུ་ལྷུང་པའི་ལོ་རྒྱུས་ཀྱི་འགྲུང་བ་རོ་མཚར་ཅན་
དེས་ནི། <<ང་ལ་མི་ལམ་ཞིག་ཡོད>> > ཅེས་གསུངས་སྤོང་བའི་དམ་པ་གང་གི་སྐྱོ་
མེད་མཚན་སྤོང་ལ་སེམས་ཀྱི་གཉིང་ནས་གྲུས་འདུད་ཀྱི་མེ་ཉོག་ལན་གཅིག་གཉོར་
དགོས་ལྷུང་པོང་།

གཞིས།

དེ་ཡང་སྤྱི་ལོ་1861ལོར། ཨ་མེ་རི་ཀའི་ལོ་རྒྱུས་སྤྱིང་གི་ནང་འཁྲུག་གཅིག་ལུ་
སྒྲེ། དཔལ་འབྱོར་ཁེ་སན་གཅིག་ལུང་སྤེད་པའི་འདོད་རུང་གི་རྩ་བ་ལས་ལྷུང་ཞིང་།
རིགས་རྒྱུད་ཀྱི་གནད་དོན་དང་འབྲེལ་ཆེ་བའི་སྣོ་བྱང་དམག་འཁྲུག་གི་མེ་ལྷུང་དམར་
པོས་ནི། ཨ་རིའི་བདེ་སྤྱིད་ཀྱི་ཉེན་མོ་ཡོད་ཚད་སྤོ་བྱུང་ཉིད་དུ་ལྷུང་མིང་བཏང་བར་མ་
བད། ཨ་རིའི་རང་དབང་གི་སྤྱི་ཚོགས་དེ་འཛིག་ཉེན་དུ་ཡུན་གནས་སྐབས་མིན་ལ་སྤྱི་ན་
མེད་པའི་ཚོད་བགམ་ཆེན་པོ་ཐེབས།

འོན་ཀྱང་། འཕྲིགས་གཉེས་ཀའི་སྤྱིས་སུ་མིག་རྒྱུད་ལྡན་པ་དག་གིས་ཐབས་ལམ་
དུ་མའི་འབད་བཅོམ་བརྒྱུད་པས་རིམ་གྱིས་དམག་འཁྲུག་ཀྱང་ཞི་འཇམ་དུ་སྤྱིན་པ་
དང་། མིད་འཛིན་ལིན་ལོན་(A.Lincoln, 林肯) གྱིས་གཙོས་པའི་སྐབས་དེའི་
ཨ་རིའི་དབུས་གཞུང་ནས་ <<མི་ནག་བཅེངས་སྐོལ་རྩ་ཚིག>> སྤེལ་ཉེ། ཨ་རིའི་
ལྷུང་པ་དུ་རིགས་རྒྱུད་དཀར་ནག་གཉེས་ཀ་འབྲེལ་མཉམ་དང་། རང་དབང་། འཚམ་
མ་ཐུན་གྱིས་འཚོ་ཞིང་གནས་སྐབས་པའི་ལོ་རྒྱུས་ཀྱི་ཤོག་སྤེ་གསར་པ་ཞིག་ཉེ་བར་གྱི་

བའི་སྐྱོན་ལ་ལྷགས་སོང།

དེ་ལྟར་འདྲོ་མམ་བ་ཞིག་ལ། དེ་རྗེས་མི་ལོ་བརྒྱ་ལྷག་ཙམ་འདས་ཟིན་པའི་རྗེས་
སྲུ་སྟེ། དུས་རབས་ཉི་ཤུའི་ལོ་རབས་ལྷ་བཅུ་པའི་དུས་སྲུ་ཡང། ཨ་རིའི་སྤྱི་ཚོགས་
ཁོང་དུ་རིགས་རྒྱུད་ནག་པོའི་རང་དབང་དང་ཐོབ་ཐང་ལ་རྟོག་བརྗེས་བྱེད་པའི་ལམ་
ལྷགས་ད་དུང་མཐུག་རྗེས་སྐབ་མེད་པར་མ་ཟད། རིགས་རུས་ཀྱི་དབྱེ་བ་ལས་
འཕྲོས་པའི་སྤྱོད་ལམ་སྤྱི་ཚོགས་མཚམས་མི་ཚད་པར་བྱུང་དང་འབྱུང་བཞིན་ཡོད་དེ།
བལྟོས་པ་བཅིས་ལྟར་ན། སྤྱི་ལོ་1945ལོའི་ཟླ6ནས་སྤྱི་ལོ་1951ལོའི་ཟླ6པའི་བར་
ཀྱི་མི་ལོ་བྲུག་པོའི་རིང་ལ། ཉེན་རྟོག་པས་བསད་པའི་མི་ནག་གི་གྲངས་ཀ་བདུན་ཅུ་
དོན་དགུ་ཟིན་པར་མ་ཟད། གཞན་དུ་མི་ནག་བྲུག་ཅུ་ལྷ་ཙམ་ཞིག་གི་རིགས་རྒྱུད་
རིང་ལྷགས་པ་ཚོས་ཅི་འདོད་དུ་དམར་གསོད་བཏང་བར་གྲགས།

འདྲ་བའི་ལོ་ལོ་ལོ་ལོ་སྤྱི་ལོ་བརྒྱ་ལྷག་ཀྱི་རྒྱ་བ་ལྟོངས་དེ་འདྲ་ཞིག་གི་འོག་ཏུ། མི་ནག་
ལ་མཐོང་རྒྱུད་དང་བརྟམས་བཅོས་ཀྱི་ལམ་སྲོལ་མཐའ་དག་ལ་གཉིང་ནས་རྟོལ་བའི་
སྤྱིང་སྟོབས་སྟེན་ཏེ། རིགས་རྒྱུད་དཀར་ནག་གཉིས་ཀར་འདྲ་མཉམ་གྱི་ཐོབ་ཐང་རྩོད་
པའི་སྤྱི་ཚོགས་ལས་འགྲུལ་སྤྱི་ཚོགས་བྱུང་བ་རེད། དེ་ཡང་བར་སྐབས་ཤིག་ཏུ། ཨ་
རིའི་ལོ་རྒྱུས་ཐོག་མིང་དུ་གྲགས་པའི་“དམངས་ཐོབ་ལས་འགྲུལ”ཀྱི་རྒྱབས་རྒྱུན་བྲག་
ཏུ་འཕྱུར་ཅིང། ལས་འགྲུལ་དེ་དག་མི་ལོ་བཅུ་ལྷག་ཏུ་རྒྱུན་བསྐྱུངས་པའི་མ་ཐུན་སྤྱོད་
ལས་རིམ་གྱིས་ཨ་རིའི་སྤྱི་ཚོགས་འཚོ་བའི་རོས་སོ་སོ་དང་རྒྱུད་དུ་མ་ནས་ལེགས་
ཕྱོགས་སྲུ་འགྲུར་བ་དང་འབྲེལ། སྤྱི་དམངས་ཀྱི་བསམ་སློབ་དང་འདུ་ཤེས་འཛིན་ཚུལ་
ལ་ཡང་ཕྱོགས་ཡོངས་ནས་འགྲུར་བ་སྤྱིན་ཏེ། ད་གཟོད་གཞི་ནས་ས་སྐད་རིམ་མའི་

ལུ་མཐའ་རུ་ཆགས་པའི་ཨ་མེ་རི་ཀ་ནི་དེས་པ་དོན་གྱི་རང་དབང་དང་འབྲེལ་མཉམ་གྱི་
རྒྱལ་ཁབ་ཆེན་པོ་ཞིག་ཏུ་གྱུར་ཏོ། །

འོན། རྒྱབས་པོ་ཆེའི་ལས་འགུལ་དེ་དག་ནི་ལྷ་རྒྱུད་བ་ཡིན་ཞེན། དེ་དག་སྐོ་
བྱར་དུ་གནས་ནས་བབས་པ་དང་། སྟེས་དབང་གིས་ས་ནས་སྐྱེས་པ་གང་ཡང་མ་
ལགས་ཏེ། དེ་ལ་སྤྱི་ནང་གི་རྒྱ་རྒྱུན་སྲ་རགས་སྣ་ཚོགས་ཡོད་པ་ལས་གཞན་དུ། ལས་
འགུལ་དེ་དག་ནི་སྐྱེས་མཚོག་སྟེང་སྟོབས་ཅན་ཞིག་གི་མད་དུ་གྱུར་བའི་མཛད་སྟོན་
གྱི་ངོ་མཚར་དང་ཁ་འབྲལ་ཐབས་མེད་དེ། སྐྱེས་བུ་དེ་ནི་མར་ཐེན་ལུ་སིར་ཁེན་ཞེས་
སུ་འབོད་པའི་མི་ནག་གང་ཉིད་ཡིན་པ་རེད།

ངོ་མ། འཇིག་རྟེན་འདིའི་མི་ལ་ལ་ཞིག་ནི་རང་ཉིད་འཚོ་ཞིང་གནས་པའི་སྐབས་
སུ་རྒྱ་ལོར་དབང་ཐང་གི་མངའ་བདག་ཏུ་གྱུར་ཏེ། མི་ཚོགས་མང་པོའི་བསྟེན་བཀུར་
དང་། འཁོར་གཡོག་སྐྱབ་བརྒྱའི་ཞབས་སྤི་ཡི་དབུས་སུ་ངོ་སོ་ཆེན་པོ་གནས་ལ་བསྟོད་
གྱིན་འགོ་འཆག་ཉལ་འདུག་གི་སྟོར་བ་མཐའ་དག་འགྲིང་བག་བརྗིད་པའི་ཉམས་དང་
ལྡན་ནའང་། ལུན་གྱུང་ཆེ་ཡི་འདུ་བྱེད་རྫོགས་པ་དང་མཉམ་དུ། འཇིག་རྟེན་ན་མིང་གི་
ཆམས་ཅོམ་གྱི་ལྷག་མ་ཡང་མེད་པར་གྱུར་ནས་བརྗིད་དེས་རྒྱན་པོའི་བས་སུ་ཆགས་
འགོ་བ་རེད།

ཡང་མི་ལ་ལ་ཞིག་ནི། དེ་ལས་ལྷོག་སྟེ་རང་ཉིད་ཞལ་འཚོ་བའི་སྐབས་སུ་མཐོང་
ཚུང་དང་། བརྟམས་བཅོས། རྒྱར་འདེབས། བཅོན་འདུག་གཙུག་བརྟུང་། ལྷོག་གསོད་
ལ་སོགས་པ་སྐོང་ལ་གྱི་ལོ་རྒྱུད་ལྗོངས་བ་བཅེགས་རིམ་གྱི་སྟོང་དུ། རང་ཉིད་རང་ལ་
ཁེན་ཏེ་བས་མཐའ་བའི་ཚུལ་གྱིས་བཞུགས་དགོས་པར་ཆགས་གྲང་དུང་། གཟུགས་

སྤྱི་ལོ་ཚོ་མི་ཡུལ་ནས་ཡལ་བའི་རྗེས་སུ། དེམ་གྱིས་མི་རྣམས་ཀྱི་སེམས་སུ་སྐར་
ཡང་གསོན་པར་གྱུར་ཏེ། འགྲོ་བ་མེད་དཔལ་ཡོན་དར་འཕེལ་གྱི་ལོ་རྒྱུས་རིང་མོའི་རྩོ་
རིང་ངོས་སུ་མི་རྣམས་ལྟན་ལྟན་གྱི་རི་མོ་ཉག་གཅིག་ཏུ་འགྱུར་འགྲོ་ཡི་ཡོད་པ་རེད།

དེ་ལྟར་གྱི་སྤྱི་བོ་འབྲུམ་ཐག་དུ་མའི་རང་དབང་དང་འབྲུམ་ཉམ་གྱི་ཆེད་དུ། མཚར་
སྤྱུག་ལང་ཚོའི་མེ་ཏོག་ངལ་དུ་བ་གྱིས་ཟད་ཅིང་། ཡུན་སྡུར་མི་ཚོའི་བཟུང་རྒྱུན་གཞན་
དོན་དུ་འཇོག་པའི་མར་ཐེན་ལུ་སིར་ཁེན་ནི་ཉག་ཉག་རིགས་ཤི་མའི་ཁོངས་སུ་བསྐྱུ་
འོས་ཏེ། ཁོང་ཉིད་སློབ་གསོད་བྱས་ནས་མི་ལོ་ཤིང་ལོ་བོ་བཙོ་བརྒྱུད་ལོན་བའི་རྗེས་ཀྱི་སྤྱི་
ལོ་1986ལོར། ཨ་རིའི་སྲིད་གཞུང་གིས་གཞི་ནས་དམ་པ་འདིའི་རྒྱབ་སྐྱོར་ཆེན་རིན་
ཐང་ལ་ངེས་དོན་གྱིས་གདེང་འཇོག་བྱས་པར་མ་ཟད། ལོ་རེའི་རྒྱ་དང་པོའི་གཟུང་
འཁོར་གསུམ་བའི་གཟུང་རྒྱ་བ་དེ་སྤྱི་བོ་སུ་གང་ཉིད་རྗེས་འབྲུག་གི་ཉིན་མོར་གཏན་ཁེལ་
བྱས་ཤིང་། ཉིན་དེ་ཉིད་ཁྲིམས་བཀོད་ངལ་གསའི་དུས་ཚིགས་^①སྤྱི་ལོ་ཐག་བཅད་པ་
རེད།

ཨ་རིའི་མཚོན་ལ། མར་ཐེན་ལུ་སིར་ཁེན་རྗེས་འབྲུག་གི་ཉིན་མོ་དེ་ནི། མི་སྐྱེར་བ་
ཞིག་གི་རྗེས་འབྲུག་ཉིན་མོ་དེ་རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་ཁྲིམས་བཀོད་ངལ་གསའི་དུས་ཚིགས་སུ་
གཏན་ཁེལ་ཐེངས་གསུམ་བ་ཡིན་སྐྱོད་དོ། །

གསུམ།

དེ་ཡང་མར་ཐེན་ལུ་སིར་ཁེན་ཞེས་ཡོངས་སུ་གྲགས་པའི་མཚོན་སྤྱིའི་རྒྱབ་སྐྱོར་
དཀར་ཕྱོགས་སུ་མཚེད་པ་ཁོང་ནི། སྤྱི་ལོ་1929ལོའི་རྒྱ1ཚེས15ཉིན། ཨ་རིའི་

མངའ་སྡེ་ཀོར་གེ་ཡ (Georgia, 佐治亚州)ཡི་རྫོང་ཁྲིར་ཨ་ཐི་ལན་ཐ(AT-lanta, 亚特兰大市) ཏུ་ཡེ་ཤུའི་ཚོགས་སྐྱེལ་པ)ཞེས་གི་ཁྲིམ་དུ་སྐྱུ་འཁྲུངས། ཁོང་གི་བྱིས་དུས་ཀྱི་ལང་ཚོའི་མེ་ཉོག་ལོ། ལུག་ནག་རབ་རིབ་ཀྱི་སྤྱི་ཚོགས་གང་ཞེས་གི་འདྲ་མཉམ་མིན་པའི་མཁའ་དབུགས་སྐྱུག་པོའི་ཁོང་དུ་རིམ་གྱིས་སློབ་པ་དང་འབྲེལ། ཡུམ་གྱི་སློབ་སློབ་ལས་གཞན་ལ་བརྟེན་འབྲེལ་པ་དང་། ལུ་ཡངས་བཟོད་སློབ་བྱ་བ་སོགས་ཀྱི་ལེགས་སློབ་རྣམས་གཤེས་ལ་ཚགས་ཤིང་། དེ་བཞིན་ཡབ་ཀྱི་ཤུགས་རྒྱུན་ལས་ནི་སློབ་སློབ་ས་ཆེ་བ་དང་། དང་ཚུགས་འདྲིན་པ་སོགས་ཀྱི་དང་རྒྱ་བརྟན་པོ་དག་གྲང་དང་ཤུགས་ཀྱིས་གྲུབ་པར་གྲགས།

དགུང་ལོ་བཙོ་ལུང་སོན་ཚེ། ལུག་སྐྱེས་ཀྱི་རིག་པ་ཤིན་ཏུ་རྫོ་བའི་ཁོང་ཉིད་ལོ་གཉིས་ལ་བསྐྱེད་མར་འདྲིན་གྲ་འཕར་ཉེ་མཐོ་འབྲིང་ནས་སློབ་ཚེན་དུ་ཞུགས་ཤིང་། མོར་ཏུག་སི་སློབ་མིང་(Morehouse College) 尔豪斯学院) ཏུ་སློབ་དཔོན་རབ་འབྲེལ་པ་མེར་སི་ཡི་སྐྱེད་སྲིང་འོག་ཏུ། གཞོན་ཏུ་གང་ཉིད་ཤེས་བྱ་རིག་པའི་གནད་མང་པོ་ཞིག་ལ་རྣམ་དཔྱད་ཀྱི་ཁོ་ལག་ཆེས་ཆེར་དར་བར་གྱུར།

ཁོང་ཉིད་བགྲང་བུའི་ཉལ་མ་བཅུ་དགུར་སོན་པའི་ལོར། ཁི་རོ་ཟེར་ལྷ་རིག་སློབ་མིང་(Crozer Theological Seminary) 劳泽神学院) ཏུ་ལོ་ངོ་གཉིས་ཀྱི་རིང་ལ་འཆད་ཉན་གྱི་སྐལ་བཟང་ཞིག་མངོན་དུ་ཤར་བར་མ་ཟད། མིང་གྲགས་ཅན་གྱི་སློབ་སློབ་ཉོན་སློབ་ཆེན་(Boston University 波士顿大学) ཏུ་ཡང་། ཚོས་ལུགས་རིག་པ་སོགས་ཀྱི་གཙུག་ལག་རྣམས་ལ་གསལ་སློབ་མཐེལ་ཕྱིན་གནང་བའི་གོ་སྐབས་ཐོབ་སྟེ། ལྷ་རིག་མཚན་ཉིད་རིག་པའི་རབ་འབྲེལ་པ་

པའི་མཚན་རྟགས་ཀྱང་བཞེས་པ་རེད།

སློབ་ཚེན་འགྲིམ་པའི་སྐབས་ལ་མཚོན་ན། ཤེས་བརྩོན་ཡ་མ་བུལ་པའི་ཉམས་
 བཞེས་རྒྱན་ཆགས་སུ་ལྡན་པའི་ཁོང་གིས་ནི། སློབ་ཚེན་རང་གི་སྤྱང་གཞིའི་ཤེས་བྱ་
 རི་སྟེང་ལེགས་པར་བསྐབས་པའི་སྟེང་དུ། རོ་ལ་ལུ (plato, 柏拉图) དང་།
 རུ་རུ་སོ (j.j.Russell, 卢梭)སོགས་ཀྱི་ལེགས་པ་བཤད་བཅུ་མཁའ་ཚོས་རྣམས་
 ཀྱང་ཞིབ་ཏུ་བསྐྱབས་ཏེ། འན་ཉན་ཚེན་པོས་ཉམས་ཞིབ་བཀྲིས་ཤིང་མཐའ་ལྡན་
 གཞུག་ལག་རྒྱ་མཚོའི་བཅུད་ལ་རོལ་བའི་བརྩོན་པ་རྒྱ་བོའི་རྒྱན་བཞིན་བསྟེན་པར་མ་
 ཟད། ད་དུང་། འིས་ཆ(F.W.Niekrasov. 尼采)ཡི་“འཕགས་མའི”མཚན་
 ཉིད་རིག་པ་དང་། མར་ཁེ་སུ(k.marx, 马克思)ཡི་སྤྱི་ཚོགས་རིང་ལུགས་དང་།
 ལེ་ཉིན(v.l.Lenin, 列宁)ཀྱི་སུན་མོང་ཐོན་སྐྱེད་རིང་ལུགས། གན་
 རྟེན(m.k.Gendhi 甘地) “འཚོ་མེད་ཞི་བའི་རིང་ལུགས་”སོགས་ཀྱི་ལྟ་སྲུབ་
 དག་གི་རྣམ་གཞག་ལ་སྤྱད་པའི་སྤྱད་པའི་སྤྱི་སྤྱི་སྤྱི་གནང་སྟེ། བསམ་སློབ་མཁའ་དང་།
 སྤྱི་སྤྱི་མཚོག་དམ་པ་སྤྱི་མ་དེ་དག་གི་མཁའ་རབ་ལས་ཐོན་པའི་ལྟ་དགོངས་ཀྱི་ཉིང་
 བཅུད་རྣམས་མ་འདྲེས་པར་ཉམས་བཞེས་མཛད་པ་ལས། རང་གི་འདུན་མོས་ལ་གཞི་
 བཅས་པའི་སུན་མིན་ཁེར་ཚུགས་ཀྱི་ལྟ་སྤྱོད་བྱེ་བྲག་པ་ཞིག་གི་མང་གཞི་ཡང་ལེགས་
 པར་ཆགས་པ་དང་། ལྷག་པར་ཏུ་རྒྱ་གར་གྱི་བདག་ཉིད་ཚེན་པོ་གན་རྟེན་མཛད་སྤྱོད་
 ཀྱིས་ནི་ཁོང་ལ་གཞན་དང་མི་མཚུངས་པའི་བག་ཆགས་ཟབ་མོ་ཞིག་བཞག་སོང་།

སློབ་ཚེན་ནས་ཐོན་པའི་མར་ཐོན་ལུ་སིར་ཁེན་ཟང་ཟེང་སྤྱི་མའི་འཛིག་རྟེན་འདིའི་
 འགལ་འདུའི་བྱ་བ་ཚེན་པའི་ནང་དུ་ཚུད་སྐབས། ཁོང་གིས་རྟག་ཏུ་འདི་ལྟར་སྤྲོམ་སྟེ།

ཀྱེ་ལ། འགྲོ་བ་མི་ཡོད་ཚད་སྐྱེས་ཅམ་ནས་ནི་མི་ཡིན་པའི་གཞི་རྒྱུ་ཚོས་ཉིད་ཐད་དུ་
སྐྱེས་པོ་མོ་དང་། རིགས་དཀར་ནག་ལོ་གཞན་གཞོན། མཁས་པ་དང་རྒྱན་པོ། དབུལ་པོ་
དང་ལྷག་པོའི་དབྱེ་བ་ཅི་ཡང་མ་མཆིས་ན། མི་སུ་ཞིག་ཡིན་ཏུ་ཐམས་ཅད་སྐྱ་ཤེས་
དོན་པོ་ཡིན་པའི་མི་ལུ་ལ་ཁྲིམ་ཚང་ཆེན་པོའི་ཁྲིམ་མི་རེ་རེ་ཡིན་པས། དེ་དག་ཀུན་ལ་
འདྲ་མཉམ་གྱི་བརྩེ་འདོག་ནི་ཅིས་ཀྱང་འཐོབ་པར་རིགས་སོ་སྟམ་དུ་ཡང་ཡང་
བསམས་ཤིང་བསྐྱོམས་པར་ཡུར་གྲོ། །

དེ་ལྟར་སྐྱམ་བ་ལས་ནི། ཁོང་ལ་མ་བཙོས་རིས་མེད་གྱི་བརྩེ་བ་ཁྲད་པར་ཅན་
ཞིག་འབྱུངས་ཤིང་། ཐན་རང་གི་དགའ་ལ་ཡང་སྤྱིང་བརྩེ་བའི་སེམས་གྱིས་བལྟས་ཏེ།
ཁོང་གིས། “དགའ་བོ་ང་ཚོར་མི་བརྩེ་བ་ནི། དགའ་བོས་བརྩེ་བའི་དོན་སྤྱིང་མི་ཤེས་པས་
ཡིན་མོད། ང་ཚོ་དགའ་བོར་བརྩེ་བ་ནི། རང་ཅག་གིས་མི་ཡོད་ཚད་ལ་པན་སེམས་རྣམ་
དག་འཆང་བའི་དགོ་བའི་སྤྱོད་ལམ་ཞིག་ཡིན་ལོ། །”ཞེས་ཀྱང་གསུངས་ལྷོད།

འོན་ཏེ། ཁོང་ཉིད་འཚོ་ཞིང་གནས་པའི་འདིག་རྟེན་དེ་ནི་མི་ཡོད་ཚད་འདྲ་མཉམ་
དུ་རྩེ་བའི་ལྟ་བ་དེ་ནི་ཡོངས་ཁྲབ་ཏུ་ལག་ལེན་མི་བྱེད་དེ། དུལ་དེ་རུ་འདྲ་མཉམ་དང་།
རང་དབང་། ཅིས་ཐང་སོགས་གྱི་ཐ་སྐྱད་དག་གིས་མཚོན་པའི་རིན་ཐང་ལྟ་བ་རྣམས་
ནི་ཤ་མདོག་དཀར་པོའི་མི་ཚོགས་ནང་གསེས་ལ་སྤྱོར་འོས་པའི་སྐད་ཆ་ཅམ་དུ་རྩེ་བ་
ལས། ཤ་མདོག་མི་མཚུངས་པའི་མི་གཞན་དག་གི་རིགས་ལ་ནི་མཐོང་རྒྱུ་དང་།
བརྟན་བཙོས། དྲག་རྒྱུ་ལ། མནར་གཅོད་སོགས་གྱི་སྐྱལ་བ་ངན་བ་རྒྱུན་མི་ཆད་པར་
ལག་ཏུ་བསྐྱར་བཞེན་པའང་མི་ཤལ་མོ་ཆེས་རྒྱུན་ལྡན་ཞིག་ཏུ་མཐོང་གིན་ཡོད།

སྤྱིར་བཏང་སྐབས་དེ་དུས་སུ། ཨ་རི་ནི་འཛམ་གླིང་འབྲུག་ཆེན་གཉིས་པ་ལས་

ནམ་པར་རྒྱལ་ཏེ་དཔལ་འབྱོར་འཕེལ་རྒྱས་ཀྱི་ཚེ་མོར་སོན་པའི་དུས་ཡིན་པས།
སྒོ་བས་ལྷན་དམག་ཕྱགས་དང་། ལུས་ལྷན་སྲིད་ཕྱགས་ཀྱི་གཞུགས་འདེགས་ལ་
བརྟེན། ལྷན་པས་ཚོད་ལ་སྐབས་དེའི་ཨ་རི་ནི་"རང་དབང་འཛིག་རྟེན"ཀྱི་ཕྱི་མོའི་
རྒྱལ་ཁབ་ལྟ་བུར་ཚེ་བ་ཡིན། འོན་ཀྱང་ཨ་རིའི་རྒྱལ་ནང་ལ་མཚོན་ན། འཇུག་ཆེན་
གཉིས་པའི་སྐབས་སུ་རང་སྲོག་འབེན་ལ་བཞག་སྟེ་རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་ཆེད་དུ་ལུས་པ་སྐྱ་
ལྷག་གིས་འདོན་སྲོང་བའི་མི་ནག་གི་རིགས་ལ། ཆབ་སྲིད་ཀྱི་ཐད་ནས་ཡིན་ན་འདྲ།
དཔལ་འབྱོར་ཀྱི་ཐད་ནས་ཡིན་ན་འདྲ་སྟེ། རང་བདེན་མིན་པའི་བཅུར་གཞོན་དང་
བརྟེན་གསུམ་གི་སྲོད་བ་ཟམ་མ་ཆད་དུ་བྱུང་དང་འབྱུང་སྐབས་སུ་ཡོད།

གནས་ལུགས་དང་འགལ་ཅིང་མི་ཚོས་ལས་ལྷོག་པའི་ཁོར་ཕུག་གི་སྤང་ཚུལ་
དེས་ནི། འ་མདོག་ནག་པའི་མར་ཐེན་ལུ་སིར་ཁེན་གྱི་སེམས་ལ་ཡང་གྲིས་པའི་དུས་
ནས་བཟུང་། གསུབ་ཏུ་མེད་པའི་སྲོང་བ་དང་བརྟེན་དུ་མེད་པའི་བག་ཆགས་ཟབ་མོ་
བཞག་ལོས་ཡོད་ཨང་།

རྒྱ་མཚོ་དེ་ཡི་ཕྱིར། རིགས་རུས་ཀྱི་དབྱེ་བ་ལས་འཕྲོས་པའི་སྐྱོ་གར་དི་སྟེད་གཞི་
མེད་དུ་གྱུར་ཏེ། ཨ་རིའི་རྒྱལ་ཁབ་ཏུ་མི་ནག་རྣམས་ལ་ཡང་ངེས་པ་དོན་གྱི་འདྲ་མཉམ་
དང་། རང་དབང་གི་སྐྱལ་བཞིག་མདོན་དུ་གྱུར་ན་ཅི་མ་རུང་སྐྱལ་བ་དེའི་བར་སྐབས་ཤིག་
ནས་བཟུང་ཁོང་གི་སྐབས་ལ་བརྟེན་པའི་རེ་འདུན་གྱི་གཙོ་བོ་ཉིད་དུ་གྱུར་ཏོ། །

བཞི།

ཕྱི་ལོ་1955ལོར། དགྲུང་ལོ་ཉེར་ལྔར་ཕེབས་པའི་ན་གཞོན་རབ་འབྱུངས་པ་

མར་ཐེན་ལུ་སིར་ཁེན་མཚོག་ནི། མོན་གོ་མི་རེ་གྲོང་ཁྱེར(Montgomery, 蒙哥马利市) གྱི་ཡེ་ཤུའི་ལྷ་ཁང་ཞིག་ཏུ་ཚོགས་སྐྱབ་མཁན་པོ་ཏུ་བཞུགས་ཡོད། ཏག་ཏག་ལོ་དེའི་ནང་ཏུ་དོན་རྒྱུན་རྒྱུང་ཏུ་ཞིག་གིས་རྒྱུན་བྲས་ཏེ། འབྲམ་མཉམ་མིན་པའི་ལམ་དང་ལུགས་སོལ་དག་ལ་བསྐྱབ་མ་ཐུབ་པའི་མི་ནག་ཚོས་ཀྱང་“དམངས་ཐོབ་ལས་འགུལ”ལ་དབྱུ་ལྷུད་བྲིས་སོང་།

འོན། ཐོག་མའི་ལས་འགུལ་སློང་རྒྱུན་གང་ཡིན་ཞེ་ན། ལྷི་ལོ་1955ལོའི་ཟླ12ཚེས1 ཉིན། རང་ལོ་ཞེ་གཉིས་ཡིན་པའི་མི་ནག་གི་བུད་མེད་ལོ་ས་པར་ཁི་ལི་(Rosa Parks, 罗莎·帕克斯) ཟེར་བ་དེ། མོན་གོ་མི་རེ་གྲོང་ཁྱེར་ལྷི་སློད་འགུལ་འཁོར་ལས་ཁྲུངས་ཀྱི་འགུལ་འཁོར་ལ་སློད་སྐབས། “རིགས་རྒྱུད་ལྷུང་བཀར་ལམ་སོལ་”མ་བརྟེས་པར་མི་དཀར་གྱི་ཁོངས་སུ་བསྐྱད་ཚེ། མི་དཀར་གསར་བུ་ཞིག་གིས་ཁོ་མོའི་རྒྱབ་སྐྱོལ་དེ་རང་ལ་བསྟེར་དགོས་ཚུལ་བཤད་ན་ཡང་། ལོ་ས་པར་ཁི་ལི་སེམས་མཐུན་མ་བྲས་པར་རང་སོར་བསྐྱད། དེ་མ་ཐོག་ལུལ་དེའི་ཉེན་རྟོག་པས་“མི་དཀར་གྱི་འདུག་གནས་ཁྱེར”པའི་ཉེས་མིང་ཐོག་ནས་ཁོ་མོ་འཇུ་བཟུང་བྲས་པར་མ་ཟད། ཉིན་བཅུ་བཞིར་བཀག་ཉར་དང་བྲིམས་ཚད་ཨ་སློར་བཅུ་བཞི་ཟླངས་པ་རེད།

གསར་འགྱུར་དེ་ཉིད་ཕྱོགས་ནས་ཕྱོགས་སུ་བྱུང་བ་དང་འབྲེལ། མི་ནག་རྣམས་གྱི་ཡིད་ལ་དངོས་གནས་བརྗོད་དཀའ་བའི་ན་ལུག་དང་། བསྐྱབ་དཀའ་བའི་གདུང་སེམས་ཀྱི་མེ་ལྷེ་དྲག་པོ་ལྷུབ་ལྷུབ་ཏུ་འབར་ཏེ། ཅང་མ་འགོར་བར། མར་ཐེན་ལུ་སིར་ཁེན་གཙོ་འཛིན་ཡིན་པའི་“མོན་གོ་མི་རེ་སྐུར་བཀོད་མཉམ་ཚོགས་”ཀྱི་བཀོད་

འདོམས་ལོག་མི་ནག་ཁྲིལ་ཅམ་གྱིས་སྐྱོན་མོང་དུ། "དཀྱིལ་བཟུང་འགྲུལ་འཁོར་དུ་རི་
མིན་རིགས་རྒྱད་ཟུར་བཀར་ལམ་སྲོལ་མཚུགས་བསྐྱུས་བ་དེ་མིན་དུ། ཁོ་པོ་ཅག་
འགྲུལ་འཁོར་ལ་མི་འདུག་གོ"ཞེས་མི་འགྲུར་དམ་བཅའི་རི་མོ་སེམས་ལ་བྲིས་ཉེ་
ཚོལ་གྱི་རྣམ་འགྲུར་ལྷགས་ཚེན་བསྐྱོན་བ་རེད།

ཁ་བཤད་དོན་ལ་གནས་པའི་དོ་རྒྱལ་ལས་འགྲུལ་དེའི་རྒྱུ་བསྐྱུངས་ཉེ་མི་ལོ་
ཉིལ་ལོ་གཅིག་ཅམ་སོང་བ་ན། འགྲུལ་འཁོར་གྱི་ཚོང་གཉེར་ལས་ཁུངས་དག་ལ་གྱིང་
གུན་ཤིན་ཏུ་ཆེ་བས་འགའ་ཞིག་རྐང་ཚུགས་མི་སྐབ་པའི་ཚད་དུ་ལྟུང་བས། སྤྱི་
ལོ་1956ལོའི་ཟླ11ཚེས་13ཉིན། ཨ་རིའི་ཆེས་མཐོའི་ཁྲིམས་ཁང་གིས་ཀྱང་།
འགྲུལ་སྐྱེལ་རྒྱུངས་འཁོར་དུ་"རིགས་རྒྱད་ཟུར་བཀར་ལམ་སྲོལ་"མེད་པར་བཟོ་བའི་
ཁྲིམས་ཐག་མི་གཙོ་ལ་མེད་ལུང་སྟེ། "སུ་ཞིག་གིས་སྤྱི་སྤྱོད་རྒྱུངས་འཁོར་ནང་དུ་
རིགས་རྒྱད་ཟུར་བཀར་གྱི་སྲོལ་བཟུང་ན་དེ་ཉིད་ཁྲིམས་དང་འགལ་བ་ཡིན་ནོ།"ཞེས་
ཀྱང་བསྐྱགས་བ་རེད།

ལྷོ་ཕྱོགས་གྱི་མི་ནག་ཚོར་མཚོན་ན། རང་ཉིད་ལ་ཐོབ་པའི་རྒྱལ་ཁ་དང་པོ་དེ་ནི་
ཕྱིན་ཚད་འདྲ་མཉམ་གྱི་ཐོབ་ཐང་ཚོད་པའི་སེམས་ལྷགས་གྱི་མ་ཡུམ་ལྟ་བུར་གྱུར་ཉེ།
དུས་དེ་ནས་བཟུང་། མི་ནག་རྣམས་ཀྱིས་རིགས་རྒྱད་འདྲ་མཉམ་གྱི་ཐོབ་ཐང་རྣམ་མ་
ཞིག་གས། སྤྱི་དམངས་གྱི་ཐོབ་ཐང་མཚན་ཉིད་ཚང་བ་ཞིག་ཚོད་པའི་ལས་འགྲུལ་གྱི་
པོ་རྒྱུ་བས་བསྐྱུང་མར་བསྐྱུངས་ཤིང་། ལས་འགྲུལ་འིང་མེ་དེའི་རྒྱུ་བས་རྒྱུན་ཨ་རིའི་
རྒྱལ་ཁབ་ཉིལ་ལོར་སྐྱད་ཅིག་ཉིད་ལ་ཁུབ་པར་གྱུར།

དེ་ཡང་ལས་འགྲུལ་གྱི་ཐོག་མའི་དུས་སུ་ཚོགས་པ་མི་འདྲ་བ་སྐྱོད་ཚོགས་གྱི་སྤྱོད་

ཁྱིད་ཐ་དད་དུ་ཡོད་པས། ལག་ལེན་གྱི་ཐབས་ལམ་ཡང་རིགས་སྒྲ་ཚོགས་སུ་སྒྲེ་པན་
ཚུན་ནང་མི་མ་སུན་པ་སོགས་འགལ་རྒྱུན་ཅི་རིགས་ལ་སྤང་བར་བརྟེན། མི་ནག་ཚོར་
སུན་མོང་གི་སྟོབས་ཤུགས་གཙང་མ་ཞིག་དང་། གཅིག་གྱུར་གྱི་ཐབས་ལམ་ལུས་
སུན་ཞིག་ཚགས་རྒྱ་ནི་གཙོ་བོའི་ནང་གི་གཙོ་བོར་གྱུར་ཡོད་པ་སྒྲོ་མིག་ལྡན་པ་ཚོས་
གསལ་བོར་ཤེས།

དགོས་པ་ཁྱད་པར་ཅན་དེ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་དུ། ལྷི་ལོ་1957 ལོའི་ལྷ་དང་བོའི་ནང་
དུ། མི་ནག་ཚོས་དཔོན་དུ་བུ་ཅུ་ཙམ་གྱིས་གྲུབ་པའི་"སྟོ་སྟོགས་ལེ་ཤུའི་ཚོས་དཔོན་
མཉམ་འབྲེལ་ཚོགས་པ་"ཟེར་བ་ཞིག་བཙུགས་ཤིང་། མི་ལམ་མོ་ཚེའི་ཡིད་ཚེས་ཀྱི་
གནས་སུ་མཐོ་བའི་མར་ཐེན་ལུ་སིར་ཁེན་ཚོགས་པ་གང་དེའི་གཙོ་འཛིན་དུ་བདམས་
པ་རེད། ཁེན་ལགས་ཚོགས་གཙོ་བོར་འདེམས་དོན་ཡང་ཁེན་གྱིས་གཙོ་སྟོང་འོག་
འགྲུལ་འཁོར་ལ་མི་སྟོན་པའི་ལས་འགུལ་ལེགས་སྲུབ་སུང་བ་གཅིག་ལུས་མིན་ཏེ།
སྐབས་དེར་མ་གཞི་ནས་ཁེན་གྱི་མཚན་སྟན་ཚེས་ཚར་རྒྱས་ཤིང་འཕྲིན་ལས་ཀྱི་འོད་
དཀར་སྟོགས་ནས་སྟོགས་སུ་འཕྲོ་བཞིན་པའི་སྐར་ཡིན་པས་སོ། །

ལྷིད་ཏིག་ཏིག་གི་འགན་འཁུར་དེས་ནི། ཁེན་གྱིས་ཀྱང་རང་ཉིད་འཛིན་ཏེན་དུ་
གསོན་པའི་དོན་དམ་གྱི་སྟེང་བོ་ཅི་ཡིན་ལྟུག་ཏུ་མཁུན་པར་གྱུར་ཏེ། ལྷ་ཚུལ་སྒྲ་ཚོགས་
དང་། སྟོགས་ཁག་སྒྲ་ཚོགས་ཀྱི་མི་ནག་བཅེངས་གྲོལ་གྱི་ཚོགས་པ་མཐའ་དག་རང་
ཉིད་ཀྱི་དབུ་འཛིན་དར་ཚའི་འོག་ཏུ་འདུ་བའི་ཕྱིར་ཨ་རིའི་སྟོ་སུང་གི་གྲོང་དང་གྲོང་ཁྲིམ་
མང་བོ་ཞིག་ཏུ་ཉེ་བར་བསྐྱོད་ནས། གཏམ་བཤད་དང་། བསྟོ་སྐྱོང་། བསམ་ཚུལ་བརྗེ་
རེས་སོགས་ལུས་ཏེ་རང་དབང་དང་འདྲ་མཉམ་ལ་སོས་པའི་མི་ནག་ཀྱུན་ལ་སུན་མོང་

གི་བཟོད་ལམ་ཞིག་ཆགས་རྒྱུ་ལྟེང་བཟོགས་སློ་ཀུན་ནས་བསྐྱབས།

ཁོང་གིས། “ལྷོ་ལོ་ལ་གྱི་ལམ་ཚོད་ལོ་ནི། རིགས་རྒྱུད་དཀར་ལག་གཉིས་
ཀའི་བར་གྱི་ལག་ཚོད་ཅམ་མ་ལགས་ཏེ། ལོ་ནི་བདེན་པ་དང་རྒྱན་པ་གཉིས་སམ།
ལོད་སྤང་དང་ལྷན་པ་གཉིས་ཀའི་བར་གྱི་ལམ་ཚོད་ཅིག་ཡིན། དེའི་ཕྱིར་ན། ལོ་ལ་
རྒྱལ་ཁ་ཞིག་ཐོབ་པའི་ཆེ་ཡང་མི་ནག་ཁྲི་སྤག་ལགའི་རྒྱལ་ཁ་ཅམ་མ་ཡིན་པར།
གནས་ལུགས་དང་བདེན་པའི་རྒྱལ་ཁ་ཡིན་ལ། བྱམས་བཅའི་སློབས་ལུས་ཀྱི་རྒྱལ་
ཁ་ཡང་ཡིན་པར་མ་ཟད། དམངས་གཙོའི་སྲིད་ལུགས་ཀྱི་རྒྱལ་ཁ་ཡང་ཡིན་
འོ། །”ཞེས་སོགས་ཅི་སྐད་སྐྱས་པ་བཞིན་དུ་ལེ་ཤུའི་ཆོས་ཀྱི་བཞེད་ཚུལ་ལྟར་ན། ས་
སྤེང་སྤེད་དུ་ལམ་ཐང་དག་ལྷ་ཆེན་པོའི་རིགས་སྤྱས་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་ཐམས་ཅད་སྤྱེས་ཅམ་
ནས་འདྲ་མཉམ་ཡིན་པར་འདོད་པའི་ལྷ་ཆོས་མཚན་ཉིད་ལྟ་བུ་དང་། < <ཨ་འི་འི་རང་
བཅོན་བསྐྱབས་གཏམ>>དང་། < <ཨ་འི་འི་རྩ་ཁྲིམས>>གཉིས་སུ་མི་ཡོད་ཚད་
ཀྱི་གཞི་ཅིའི་ཐོབ་ཐང་འདྲ་མཉམ་དུ་གཏན་ལ་པབ་པའི་མི་ཆོས་བསམ་སློབ་དགོངས་
པ་གཉིས་ནི། རབ་འབྱམས་པ་ཞེན་སོགས་ལ་མཚོན་ན། ཨ་འི་“དམངས་ཐོབ་ལས་
འབྲུལ”ཀྱི་སློབ་དཔོན་མཇུག་གསུམ་ཀུན་ཏུ་གཞི་འཛིན་པའི་སྤང་གཞིའི་ལྷ་གྲུབ་
གལ་ཆེན་ཉིད་དུ་ཆགས་ཡོད།

དེའི་ཕྱིར་གཙོ་བོའི་ནང་གི་གཙོ་བོ་ཞིག་ལ། ཞེན་གྱིས་ནི་བཟོ་སྤྱོད་དང་གཏམ་
བཤད་སོགས་ཀྱི་སྐབས་དང་བསྐྱབ་ཏེ། ཨ་འི་མི་ནག་གི་“དམངས་ཐོབ་ལས་
འབྲུལ”ལ་རྒྱ་མཚན་དང་ལྷན་པའི་གཏན་ཚིགས་ཀྱི་སྤང་ལེགས་པར་བཏང་ཞིང་།
ལག་ཏུ་ལེན་བདེ་བའི་ལམ་ཀྱི་ཁོག་གསལ་བོར་ལུབ་སྟེ་རིན་ལུང་སློབ་སྤྱོད་ཀྱི་སློབ་མེ་

ཡང་ཡང་སྤར་བ་རེད།

ཁོང་གིས། “ང་ཚོར་གན་རྟེན་ལྟ་བུའི་བྱུང་བུ་འཕགས་པའི་མིག་དཔེ་ཡོད་པ་རེད།
དམ་པ་དེས་ད་ཀྱིན་ཇིའི་བཅའ་རྒྱལ་ཆེན་མོའི་དབང་ཕྱུགས་ལ་འགན་ཚུན་གྱེད་
སྐབས། གནས་ལུགས་དང་སྤྱི་སྤྱོད་ལ་བརྟེན་པ་ཉིད་ལས་འཆེ་བའི་སྤྱོད་བ་ཅི་
ཡང་མ་བརྟེན་ཏེ། བྱང་བསམ་སྤོའི་མཚོན་ཆ་ཁོ་ནས་རང་གི་མི་དམངས་ལ་རང་
བཅའ་རྒྲངས་བ་རེད།”ཅེས་སོགས་ཀྱི་རྒྱ་མཚན་མང་པོ་བྲངས་ནས། དུས་ཉམས་ཏུ་མི་
ནག་གི་རང་དབང་ལས་འགྲུལ་མཐའ་དག་འཆེ་མེད་ཞེ་བའི་སྤོའི་སྤྱོད་ལ་དགོས་ཚུལ་
ནན་ཏན་ཆེན་པོས་བརྗོད་ཅིང་། བདག་ཉིད་ཆེན་པོ་གན་རྟེན་ལུགས་ལས་བྱུང་
བའི་“འཆེ་མེད་བརྟེན་མེད”ཀྱི་ལྟ་སྤྱོད་ནི་ཁོང་ཚོའི་ཡང་དག་པའི་མིག་དཔེ་ཉམས་
གཅིག་ཡིན་ཞེས་ཡང་ཡང་གདམས་སོ། །

ཡང་ཁོང་གིས། “ཐོག་མར་མོན་ཀོ་མི་འདི་དོ་རྒྱལ་ལས་འགྲུལ་ནས་བཟུང་།
མཚན་ཉིད་རིག་བ་ཞིག་གིས་ང་ཚོར་རྒྱལ་སྤྱོད་མངོན་གྱིན་ཡོད་དེ། དེ་ནི་འཆེ་མེད་ཞེ་
བའི་མཚན་ཉིད་རིག་བ་ཡིན། འདིའི་སྤོའི་ཀྱི་ཐབས་ལམ་ཞིབ་ཏུ་སློང་དགོས་པར་
འདུག་སྟེ། འདི་ནི་གནད་དོན་ཞིག་ཏུ་ཆགས་ཡོད། ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། རང་འདི་མི་ལམ་མོ་
ཆེས་ནི་འཆེ་མེད་ཞེ་བ་ལ་གོ་བ་ལོན་གྱི་མེད་པས་སོ། །དེས་ན། ང་ཚོས་མི་མང་འདུ་
འཛོམས་ཀྱི་གོ་སྐབས་དང་བརྟེན་ནས་ཁོ་ཚོར་འཆེ་མེད་ཞེ་བའི་གནས་ལུགས་དོ་སྤྱོད་
གྱེད་གལ་ཆེ། གཟའ་འཁོར་རེ་འདི་གཟའ་རྒྱ་བ་དང་གཟའ་སྤུ་བུ་ལ་ང་ཚོས་ཚོགས་
འདུ་རེ་འདྲིའི་འཚོགས་གྱེད་རྒྱ་ཡིན། ང་ཚོས་དེ་སྤྱི་ཡང་སྤྱི་ཚོགས་སྤྱི་བཞེད་ཐད་
ཀྱི་འཆད་ཁྲིད་ཐེངས་གཅིག་གྱེད་སྤོའི་བ་རེད། རང་གསལ་མོར་བཤད་ཟེན་བ་ལྟར་

འཚོ་མེད་ཞི་བའི་དོ་རྒྱུ་ལ་ཞི་སྒྲིལ་ལྷན་པའི་ཐབས་ཚུལ་ཞིག་གཏན་ནས་མ་ཡིན་ཏེ། གདུག་
རྒྱུ་ལ་ཁ་གཏད་གཙོག་དགོས་ཚེ་འཚོ་མེད་ཞི་བའི་དོ་རྒྱུ་ལ་བཙོན་པ་དག་གིས་ནི།
དག་པོའི་དོ་རྒྱུ་བྱེད་མཁན་ལས་ཆེས་སྣུལ་བའི་རྒྱས་པ་ཞིག་འཛོན་སྐྱབ་པ་རེད།
འཚོ་མེད་ཞི་བའི་ཐབས་ཀྱིས་མ་རོལ་བའི་ལུས་ལ་མཉམ་གཅོད་གང་ཡང་མི་བྱེད་པ་
བདེན་མོད། མ་རོལ་བའི་སེམས་ལ་དཀའ་ངལ་ཚད་མེད་བསྐྱེད་རྒྱས་པ་རེད། "ཅེས་
དང་།

"འཚོ་མེད་ཞི་བའི་དོ་རྒྱུ་བྱེད་མཁན་ཞིག་ལ་མཚོན་ན། དམིགས་ལྷུ་ལ་ནི་སྐྱབ་
ནག་གི་ལས་ལུགས་གང་ཞིག་གཏོར་རྒྱུ་ཉིད་ཡིན་པ་ལས། ལས་ལུགས་དེའི་དཀྱིལ་
ཏུ་ཐེམ་ཐེན་པའི་མི་རྣམས་ཚར་གཅད་རྒྱུ་གཏན་ནས་མ་ཡིན་ནོ།" ཞེས་སོགས་དེས་
དོན་གཏམ་གྱི་བདུན་ཅེ་མང་དུ་བསྐྱུལ་ཡོད་པས་རེ་རེ་ནས་འབྲེན་དགོས་ན་ཡིག་
ཚོགས་ཏེ་ཅང་མང་བར་འགྲུང་འགྲོ།

དེ་ལྟར་ཁེན་གྱི་ཡང་དག་པའི་སྤྲེ་བྲིད་འོག་ཏུ། རྒྱ་ཆེའི་མི་ནག་རྣམས་ཀྱིས་ཀྱང་
སློབ་ས་བ་ཆེན་པོས་"དམངས་ཐོབ་ལས་འགྲུལ" གྱི་སློན་མེ་སློགས་ནས་སློགས་སུ་
སྤར་བའི་རྒྱས་ལུགས་ལས་ནི། སྤྱི་ལོ་1957 ལོའི་ཟླ་དགུ་པའི་ནང་དུ། མངའ་སྡེ་ཨ་
ཁེན་སི (Arkansas ,阿肯色州) ཡི་གྲོང་བརྒྱུ་རྒྱུ་ཞིག་གི་ས་གནས་
ཁྲིམས་ཁང་ནས་ཀྱང་། དེ་སྤར་ཨ་རིའི་ཆེས་མཐོའི་ཁྲིམས་ཁང་གིས་གཞུང་བཙུགས་
སློབ་གྲུའི་ནང་དུ་"རིགས་རྒྱུད་རྒྱུར་བཀའ་ལམ་སློབ་"མེད་པར་བཟོ་དགོས་ཚུལ་ཞིག་
གཏན་འཁེབས་བྱས་པ་གཞིར་བཟུང་སྟེ། སློབ་ཁྲིམ་དེ་ཉིད་ཀྱི་གཞུང་བཙུགས་སློབ་
གྲུས་ཀྱང་མི་ནག་གི་སློབ་མ་བསྐྱེད་རིགས་པའི་བཀའ་རྒྱ་མཚོན་གསལ་དུ་བསྐྱབས་པ་

ན། དུལ་དེའི་རིགས་རྒྱུད་རིང་ལུགས་འཛིན་པའི་མི་དཀར་དག་གིས་མི་འདོད་པའི་
རྣམ་འགྱུར་ལུགས་ཆེར་བསྟན།

དེར་མ་ཟད། ལོ་དེའི་རྒྱ་དགུ་པའི་ཆེས་གཉིས་ཀྱི་ཉིན་ལ། རིགས་རྒྱུད་རིང་
ལུགས་ཀྱི་ཞེན་ཆགས་ཟབ་པའི་དུལ་དེའི་མངའ་སྡེའི་སློབ་ཆེན་གྱིས་ནི། "དག་ཟིང་
སློབ་འགོག"ཟེང་རྒྱུར་ཁ་གཡང་ནས་ཉེན་ཉོག་པ་ཉིས་བརྒྱ་ཙམ་མངགས་ཏེ། མི་ནག་
གི་སློབ་མ་དགུ་སློབ་གྲུབ་ལུགས་རྒྱ་བཙན་འགོག་གྲུས་པར་མ་ཟད། སློབ་གྲུབ་
ལུགས་ཟིན་པའི་མི་ནག་གི་སློབ་མ་བརྒྱུད་ཙམ་ཞིག་ཕྱིར་སྤྱད་པ་རེད།

རྒྱུན་དེའི་མ་ཐུན་སློར་ལས་སྤྱོད་དང་སྤྱོད་པ་ཀྱི་གསར་ལམ་ཁག་ཏུ། དོན་
དངོས་ཀྱི་གནས་ཚུལ་དེ་རིགས་ལས་འཕྲོས་ཏེ་ཨ་རིའི་རྒྱལ་ནང་གི་འགྲོ་བ་མིའི་ཐོབ་
ཐང་གི་གནས་བབ་ལ་དགག་རྒྱུ་སྟེན་འབྲིན་གྱི་སྐད་སློབ་མཚམས་མ་ཆད་པར་ཐོན།
དེ་མ་ཐག་ཏུ་སླིང་འཛིན་ཨེ་སིན་ཏོ་ཐེར་(Dwight David Eisenhow-
er, 艾森豪威尔) གྱིས་བཀའ་པལ་སྟེ། དམག་མི་ཆིག་སྟོང་གྲོང་ཁྲེང་དེར་
མགྲོགས་སྤྱད་རང་བཏང་ཞིང་། དུལ་དེའི་མི་ནག་གི་སློབ་མ་རྣམས་སློབ་གྲིང་དུ་
ལུགས་པར་སྤྱད་སློབ་གྲུབ་ནས་རྒྱལ་ཁབ་ཕྱི་ནང་གི་གཏམ་སྟེང་སློབ་བཟོད་ཀྱི་ཆ་
རྒྱུས་ལེ་ཞིག་འཇགས་ཐབས་བྱས།

དེ་ལྟར་ཀྱག་ཀྱོག་གི་ལྷག་པ་མང་པོ་བརྒྱུད་མཐར། སྤྱི་ལོ་1959ལོར། དུལ་
གྲོང་དེའི་ས་གནས་སླིང་གཞུང་གིས་ཀྱང་། གཞི་ནས་གཞུང་བཙུགས་སློབ་གྲིང་ནང་
དུ་"རིགས་རྒྱུད་རྒྱུར་བཀའ་ལམ་སློབ་"མེད་པར་བཟོས་པའི་གསལ་བསྐྱབས་མི་བྱ་
ཐབས་མེད་བྱུང་།

ཕྱི་ལོ་1960ལོའི་རྒྱུ་2པའི་ཚེས་1ཉིན། རིགས་རྒྱུད་ནག་པོའི་སློབ་མ་བཞི་ཟ་
ཁང་ཞིག་ཏུ་ཕྱིན་པ་ན། “ངེད་ཅག་གིས་མི་རྒྱུད་ནག་པོར་ཞབས་ཕྱི་མི་སྐྱབ་”ཅེས་ཟེར་
ཏེ། མཐོང་ཚུར་གི་རྣམ་པས་ཟ་ཁང་གི་ནང་ལ་འཇུག་དུ་མ་བཅུག་པ་རེད། གསལ་
འཕྲིན་དེ་གོ་མ་ཐག་ཏུ། “སློ་ཕྱོགས་ཡེ་ཤུའི་ཚེས་དཔོན་མཉམ་འབྲེལ་ཚོགས་པས་”སྒྲི་
ཁྲིད་མཛད་དེ། སློ་ཕྱོགས་ཀྱི་གོང་ཁྲིར་ཀུན་ཏུ་མི་ནག་རྣམས་ཀྱིས་”ཞེ་སྟོན་”རོ་རྒྱལ་
ཤུགས་ཚེན་བྱས་སོང་།

རི་ལྗང་ཞེན། མི་ནག་ལ་ཞབས་ཕྱི་མི་སྐྱབ་ཟེར་མཁན་གྱི་ཟ་ཁང་དང་ཚོང་ཁང་
སོགས་སུ་ཕྱིན་ནས། གུས་ཞབས་ལྡན་པའི་ངང་”མི་ནག་རྣམས་ལ་འདར་ཞབས་ཕྱི་
བསྐྱབ་དགོས་”པའི་རེ་འདུན་སུལ་ཏེ། རི་སྲིད་དང་ལེན་མ་བྱས་པ་དེ་སྲིད་དུ། གནས་
དེ་གར་”ཞེ་པའི་ངང་དུ་སར་བསྐྱད་”ཅིང་། དེག་པ་དང་། བརྟམ་པ་དང་། ཚིག་མཚོན་
འདེབས་པ་ཡོད་ཚད་ལ་ཅི་མི་སྐྱམ་པའི་དཀའ་ལྷན་ཅེ་གཅིག་ཏུ་བསྐྱེན་པ་རེད། གཞི་
རྒྱ་ཆེ་བའི་རོ་རྒྱལ་ལས་འགུལ་དེའི་རུས་པས་རིམ་བཞིན་ལུལ་དེའི་ཟ་ཁང་བཅུ་སྟག་
མང་པོས་ལྷ་གཞུག་ཏུ་ཁོང་ཚོའི་རེ་འདུན་དང་ལེན་བྱས་པར་མ་ཟད། གོང་ཁྲིར་ལྷ་
བཅུ་སྟག་གི་ཟ་ཁང་དུ་”རིགས་རྒྱུད་རྒྱུར་བཀའ་ལམ་སློབ་”མེད་པར་བཞོས་སྐྱད་དོ། །

དུས་ཚོད་རིམ་གྱིས་འདས་པ་ན། “དམངས་ཐོབ་ལས་འགུལ་”ཀྱི་ཁྲོད་དུ་གཞོན་
སྐྱེས་ཚོ་ལ་འདར་རང་གི་རུས་པ་འདོན་པའི་བར་སྟོང་ཞིག་དགོས་གལ་ཆེ་བའི་རྒྱ་
མཚན་ལ་དམིགས་ཏེ། ཁེན་སོགས་དབུ་ཁྲིད་དུ་མས་དེ་ལུགས་བརྒྱུད་སྐྱེལ་བྱས་
པར་བརྟེན། “འཚེ་མེད་ཞེ་མཁུན་སློབ་སྟུག་ཚོགས་པ་”དེ་དབུ་བརྟེན་ལོང་། ཚོགས་པ་
དེས་ཀྱང་ཕྱི་ཚོགས་ཀྱི་རོས་རྒྱར་མི་འདུ་བ་སྐྱ་ཚོགས་ནས་”དམངས་ཐོབ་ལས་

འགྲུལ་གྱི་སྐྱོད་པ་གཤམ་ཆེན་མང་པོ་བསྐྱངས་མོང།

ལྷག་པར་ཏུ་སྤྱི་ལོ་1961ལོར་སྤེལ་པའི་རང་དབང་འགྲུལ་བཞུད་ལས་
འགྲུལ་ཟེར་བ་དེ་ནི། གཙོ་བོ་སློབ་ཆེན་སློབ་མས་སྤེལ་པ་ཡིན་ཏེ། ལོ་དེའི་རྒྱ་ལྗོངས་པའི་
ཆོས་བཞིའི་ཉིན། མི་དཀར་སློབ་མ་རྒྱལ་དང་མི་ནག་སློབ་མ་བརྟན་བཅས་བཅུ་
གསུམ་པོ་རྒྱུ་ལའོ་ལའོ་གཉིས་སུ་ཁག་བཤོས་ཀྱིས་བསྐྱད་ཅིང། བཟོ་ལོ་ཐོན་ནས་
ལམ་ལ་ཆས་ཏེ་སློབ་ཕྱོགས་སུ་བསྐྱོད། ལས་འགྲུལ་ཁོད་དུ་ཁོ་ཚོས་བསམ་གཟམ་ནས་
རྒྱུ་ལའོ་ལའོ་ལའོ་ལའོ་ལའོ་ལའོ་ལའོ་ལའོ་ལའོ་ལའོ་ལའོ་ལའོ་ལའོ་ལའོ་ལའོ་ལའོ་ལའོ་
ཆོས་སུ་འདུག་མི་དཀར་ཁོ་ནས་བདག་པའི་ལའོ་ལའོ་ལའོ་ལའོ་ལའོ་ལའོ་ལའོ་ལའོ་ལའོ་
སྤྱན་མོང་དུ་བཏེན་སྤྱོད་དེ། རིགས་རྒྱུད་དཀར་ནག་གཉིས་ཀ་འབྲེམ་མཉམ་ཡིན་པའི་ལྷ་
ཚུལ་སྤྱིར་མཚོན་པར་གྲུས།

ཁོ་ཚོའི་ལས་འགྲུལ་དེ་ལ་གཟུང་གནས་མི་དཀར་མང་པོའི་རྒྱུ་སྐྱོར་ཐོབ་པའི་
རྒྱུན་གྱིས། ལམ་ཁ་དུ་ལས་འགྲུལ་ལ་ཞུགས་མཁན་རྗེ་མང་ནས་རྗེ་མང་དུ་སོང་བས་
གཞི་རྒྱ་ཆེན་པོའི་ངང་དུ་སྤེལ་བྱུང་བ་བྱུང། ལོན་ཀྲང་། རིགས་རྒྱུད་ཀྱི་འགལ་ཚོད་
ཟབ་པའི་སློབ་ཕྱོགས་ཀྱི་མངའ་སྡེ་རྣམས་སུ་བཤོད་ཆེ། དམག་མི་དང་། ཉེན་ཅོག་པ།
རིགས་རྒྱུད་རིང་ལུགས་འཛིན་མཁན་སོགས་ཀྱི་ལག་ནས་གཙང་རྒྱུ་བཟེད་དགོས་
བྱུང་བར་མ་ཟད། མངའ་སྡེ་མེ་སེ་སི་མིལ (Mississippi, 密西西比州)
གཅིག་ལྷན་དུ་མི་གངས་སུ་མ་བརྒྱ་ཅམ་འཛིན་བྱུང་བྱས་མོད་ཀྱི། དམངས་ཐོབ་ལས་
འགྲུལ་པ་ཚོ་ནི་གཏུམ་བྲག་ལ་མ་ཞུམ་པར་རོ་ཚོལ་གྱི་རྒྱུན་སུ་མ་བྱུང་དུ་བསྐྱུངས་པ་
རེད།

དོ་རྒྱལ་ལས་འགྲུལ་གྱི་སྐབས་གང་ཡིན་ཀྱང་ཅུང་། དབྱ་ཁྲིད་པ་ཁེན་གྱིས་ཡང་
 དང་ཡང་དུ་འདི་སྐད་གསུངས་ནས་མི་རྣམས་ལ་བཞུགས་སྐྱེད་ཅེས་ཁོང་གིས། “དེ་
 རིང་། ལུ་ཅག་རྣམས་བྱང་བའོན་གྱི་ཕོ་བྱང་དུ་འཇུག་པའི་སྐོ་གདན་ཐོག་ཏུ་ཡོད། ལྷོན་
 ཚད་ཀྱང་སྐྱེས་བུ་ཁྲི་སྟོང་མང་པོས་སྐོ་གདན་འདི་བཞེས་ཏེ་ནང་དུ་ཕྱིན་པ་རེད། ལུ་
 ཅག་རང་ཉིད་ལ་འཛོལ་འོས་པའི་གོ་གནས་སུ་སྐྱེག་པའི་གོ་རིམ་ཁྲིད་ཏུ་གནས་ཚུལ་ཅི་
 ཞིག་ལ་འབྲུང་ཀྱང་ནོར་འཇུག་གྱི་བྱ་བར་གཏན་ནས་ཞུགས་མི་རུང་ལ། ལུ་ཅག་རང་
 དབང་ལ་དགའ་བྲགས་པ་རྒྱ་མཚན་དུ་བྱས་ནས་སྤང་སེམས་དང་འཁོན་འཛིན་གྱི་
 ལྷོས་ཚུ་དེ་ལས་ཀྱང་བརྱུང་ག་ལ་རུང་། ང་ཚོས་ནི་ག་དུས་ཡིན་ཡང་དམ་པའི་སྐྱོད་
 བཟང་གི་ངོས་ནས་དང་། རང་ཚོད་ཟེན་པའི་ངོས་ནས་ལས་ཀའི་རྒྱན་བསྐྱེད་རྒྱ་ཡིན།
 རང་རེད་ངོ་མཚར་ཆེ་བའི་ཞེ་རྒྱལ་གྱི་བྱ་བ་འདི་རྣམས་བྲག་རྩལ་གྱི་བྱ་སྐྱོད་ཐ་ཆད་
 ཅིག་ཏུ་ཅིས་ཀྱང་འགྲུར་མི་རུང་།”ཞེས་སོགས་གཏམ་བཤའད་གྱི་སྐྱེད་བ་རྒྱན་ཆགས་
 སུ་གནང་ངོ། །

དེ་ལྟར་ཁོང་གིས་སྤེལ་བྱེད་པའི་“དམངས་ཐོབ་ལས་འགྲུལ”མཚན་མི་ཆད་པར་
 རྒྱན་བསྐྱེད་པའི་གོ་རིམ་ནི། ས་བདེ་དུས་འཇམ་གྱི་སྐལ་བ་ཞིག་གཏན་ནས་མ་ཡིན་
 ཏེ། ཁོང་ཉིད་གཙོ་བོར་གྱུར་པའི་ཡར་ཐོན་མི་ནག་ཀྱན་གྱིས་བཞོད་དཀའི་མནར་
 གཙོད་རབ་དང་རིམ་པར་གདོང་གཏད་དགོས་ལྟར་། ཁེན་གཅིག་སུར་ཆག་བཞག་
 བཤང་། མི་དཀར་གཞུང་སྐྱོགས་གྱིས་ཉེས་མིང་སྤྲོ་ཚོགས་བཏགས་ཏེ། སྤྲ་གཞུག་ཏུ་
 ཐེངས་བཅུ་བཞིར་བཀག་ཉར་བྱས་པར་མ་ཟད་བཙོན་ཁང་དུ་ཐེངས་གསུམ་ལ་
 བཞུགས་པ་རེད། ཁོང་ཉིད་འཛིན་ཐེངས་རེས་འགའ། ཉེན་ཉོག་པས་དེལ་ཆད་སྐྱོད་

རྒྱ་ཡིན་ནམ་བཅོན་དུ་འདུག་རྒྱ་ཡིན་ཞེས་འདམ་ག་བསྐྱོར་ཆེ། ཁོང་གིས་ཐེ་མི་ཚོམ་
བར་བཅོན་དུ་བཞུགས་རྒྱ་བདམས་ནས་གཏུམ་དག་ལ་མི་འཛིགས་པའི་དམ་བཅའ་
ཕྱིར་མངོན་བར་བྱས།

ཐེངས་ཤིག་ལ། སྐོང་ཁྱེར་ཉིག་ཡོག་གི་ཚོང་ཁང་ཆེན་མོ་ཞིག་གི་སྒོ་དུང་དུ། ཁེ་
གྲིས་རང་གི་བརྟམས་ཚོས་ < <རང་དབང་གི་ཕྱིར་དུ་གཡུལ་ལ་ཞུགས་པ> > ཞེས་
བ་དེར་མཚན་རྟགས་བཞོད་ནས་འཚོང་གིན་པའི་སྐབས་སུ། སྒོ་ཕྱར་དུ་བྱུང་མེད་
ཅིག་གིས་ཁོང་གི་བྲང་ཁར་རལ་གྱི་ཤུགས་ཀྱིས་བཙུགས། དཔུགས་ཀྱི་རྒྱ་བ་ཉལ་
ཉལ་བྱེད་ཀྱིན་པའི་ཁེ་སྲུང་སྒྲོབ་ཁང་དུ་བྱུང་བས་འཆི་བདག་གི་ཁ་ནས་ཐར་ཚལ་
བྱང་།

ཅང་མ་འགོར་བའི་རྗེས་སུ། གཞུང་ཕྱོགས་ཀྱིས་ནི་ཤེས་པ་རང་བཞིན་དུ་མི་
གནས་པར་བསྟན་དེ། གཏུག་ཅན་ལག་དམར་དེ་ཉིད་གང་སྲུང་གིས་སྒོ་དྲོམ་བཏང་
བ་རེད། ཁོང་གིས་བརྒྱུད་པའི་ལོ་རྒྱུས་ཀྱི་བྲག་འཕྲང་དེ་ལྟར་འགག་དོག་ན་ཡང་།
ཁོང་གིས་ཐུངས་པའི་ལུས་སེམས་ཀྱི་མ་ཁ་དེ་ལྟར་གཏོང་བ་ན་ཡང་། བདེན་དོན་
དང་གནས་ལུགས། རང་དབང་དང་འདྲ་མཉམ་བཅས་ཀྱི་མཚན་སྟུག་"མི་ལམ"འི་
མོ་མངོན་དུ་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རྒྱལ་ཞུགས་ཀྱི་སྐབས་ལ་དེ་དེ་ས་ལ་གཏོར་གྱིན་མཛུགས་
ནས་མཛུགས་དུ་བསྐོད་པའི་གོམ་མཚམས་སྐད་ཅིག་ལའང་འཛོགས་མ་མྱོང་བ་རེད།

ཕྱི་ལོ་1959ལོར། བདག་ཉིད་ཆེན་པོ་གན་རྟེན་ཆབ་སྲིད་ལྟ་སྲོད་ཀྱི་བྱུང་ཚོས་
ལ་རྒྱས་ལོན་མཛད་ཆེད་ཁེ་གྱི་ཞབས་སོར་རྒྱ་གར་དུ་འཁོད་བར་མ་བཟད། དེ་གའི་
འབྲེལ་ཡོད་ཡུལ་སུ་ཀུན་ཏུ་ཞབས་ཀྱིས་ཉེ་བར་བཅགས་ཤིང་། གན་རྟེན་ལུགས་

གི་"འཚོ་མེད་ཞི་བའི་ལྷ་སྲོད་" ལྷང་འཕེལ་གྱི་རྒྱ་འབྲས་རབ་དབྱེ་དང་བཅས་པ་སྟེ།
གན་རྟེ་མཚོག་གིས་"མི་བསྐྱེད་པའི་ལས་འགུལ་" ཉམས་བཞེས་རི་ལྷར་གནང་བའི་
ལྷང་བ་སྤྱི་ལུག་ལ་སྤར་ལས་ཀྱང་ལྷགས་བཏུག་དབྱེད་ཞིབ་ཞན་ཆེར་མཛད་དོ། །

སྤྱི་ལོ་1963ལོ་སྟེ། ཁེན་དགུང་གྲངས་སོ་བཞིར་ལེགས་པའི་ལོར། ཨ་རིར་
ཡོད་པའི་"རིགས་རྒྱུད་ལྷན་པུའ་ལམ་སྲོལ་"སོགས་འདྲ་མཉམ་མིན་པའི་གནད་དོན་
དག་ལ་འཛམ་སྐྱིད་སྤྱི་ནས་ཤུགས་ཆེད་དོ་སྤྱད་ཞིག་སྟེ་རྒྱུད་དགོས་པར་དམིགས་
ནས། "སྟོ་སྟོགས་ཡེ་ཤུའི་ཚོས་དཔོན་མཉམ་འབྲེལ་ཚོགས་པས་"གཙོ་སྐྱོང་བྱས་ཏེ་
དམངས་ཐོབ་ལས་འགུལ་གྱི་ཚོགས་པ་གཞན་དག་དང་མཉམ་འབྲེལ་གྱིས། ཨ་རིའི་
སྟོ་སྟོགས་ཤོང་ཁྲུང་ཁག་ཏུ་ཞི་ལོས་རེས་སྟོན་གྱི་ལས་འགུལ་རྒྱ་གང་ཆེར་བསྐྱངས་པ་
རེད།

ལྷག་པར་ཏུ་ལོ་དེའི་རྒྱ་བརྒྱུད་པའི་ནང་ལ། "ཨ་ཞིན་ཐོན་ཏུ་བཤོད་པ་"ཞེས་མིང་
ཏུ་གྲགས་པའི་ཞི་བའི་རེས་སྟོན་ལས་འགུལ་ཆེན་པོ་ཞིག་བསྐྱངས་ཤིང་། ཐངས་འདིའི་
ལས་འགུལ་སྐབས་སུ། མིན་འཛིན་ལིན་ཁོན་གྱི་རྩན་རྩེན་ཁང་གི་མཉུན་ཏུ་མི་ཚོགས་
ཉིས་འབྲུམ་ལྔ་ཁྲི་ཙམ་འདུས་པའི་དབུས་སུ། མར་ཐིན་ལུ་སིར་ཁེན་གྱིས་ཞི་སྟོན་
བརྗེད་གསུམ་གྱི་ཉམས་དང་མ་གྲུལ་བར < <ང་ལ་མི་ལམ་ཞིག་ཡོད> > ཅེས་པའི་
གཏམ་བཤད་གྲགས་ཅན་དེ་ཉིད་གནང་བས། ཨ་རིའི་ལོ་རྒྱུས་སུ་བརྗེད་ཏུ་མེད་པའི་
ཕྱིར་དྲན་ཟབ་མོ་བཞག་སོང་།

གཏམ་བཤད་དེ་ཉིད་སྟོ་འབྲེད་སྟོག་དེབ < <ན་གཞོན་རབ་བྱེད> > ཅེས་པར་
བོད་ཡིག་ཏུ་བསྐྱུར་ཡོད་པ་ལྟར་མདོར་མཚོན་པ་ཙམ་དྲངས་ན།

“ལོ་བརྒྱའི་སློན་ལ། རྒྱལ་ས་ཆེན་གྱི་ཨ་རིའི་མི་བུ་ཞིག་གིས་མི་རྒྱུད་ནག་པོ་
 རྣམས་བྲན་གཤོག་གི་གནས་སྤངས་ལས་བཅེངས་འགྲོལ་གཏོང་བའི་བསྐྱབས་གཏམ་
 ལ་མཚན་ཉག་ས་བསྐྱོན། དེ་རིང་རྩོད་གཟུགས་ཁོ་པའི་བྲན་ཉེན་རྩོད་རིང་གི་མཉུན་ཏུ་
 འདྲུ་འཛོམས་བྱས། བརྗེད་ཉམས་ལྡན་པའི་བསྐྱབས་གཏམ་གང་དེ་ལྟན་མེལ་གྱི་ལམ་
 སློན་སློན་མེ་རི་བཞིན། རང་བདེན་ལས་ལོག་པའི་མེ་འོབས་སུ་འོད་དུ་བར་མེད་འབྱེན་
 བཞིན་པའི་མི་རྒྱུད་ནག་པོའི་བྲན་གཤོག་གི་སློང་མང་པོར་དེ་བའི་འོད་སྤང་བསྐྱབས།
 བསྐྱབས་གཏམ་དེ་ནི་དགའ་སྤྱིད་ཀྱི་སྐྱེ་རིངས་རི་བཞིན། མི་རྒྱུད་ནག་པོའི་སྐྱུ་
 བཟུལ་གྱི་སྐྱུ་ལྷན་སྐྱུ་སྐྱུ་སོ་སངས་པར་བྱས།

ཡིན་ན་ཡང་ལོ་ངོ་བརྒྱ་འགྲོའི་རྗེས་ཀྱི་དེ་རིང་། མི་རྒྱུད་ནག་པོ་རྣམས་ལ་སྤར་
 བཞིན་རང་དབང་ཐོབ་མེད་པའི་ཡ་ང་བའི་དོན་དངོས་འདི་རྩོད་རིངས་པར་དུ་ཁས་
 ལེན་བྱེད་དགོས། ལོ་ངོ་བརྒྱ་འགྲོའི་རྗེས་ཀྱི་དེ་རིང་། མི་རྒྱུད་ནག་པོ་རིགས་རྒྱུད་དུ་
 འབྲེད་ཀྱི་བརྟུང་བསུམ་དང་རིགས་རྒྱུད་དམའ་འབེབས་ཀྱི་སྐྱུ་གཅེར་འོག་ཡ་ང་
 ཞིང་ཉམ་སྐྱེ་བའི་ངང་འཚོ་བཞིན་ཡོད། ལོ་ངོ་བརྒྱ་འགྲོའི་རྗེས་ཀྱི་དེ་རིང་། མི་རྒྱུད་ནག་
 པོ་རྣམས་ད་དུང་དངོས་པོས་སྐྱུ་གའི་མཐའ་ཡས་རྒྱ་མཚོའི་འཛིངས་སུ་དབྱུལ་
 མོངས་ཀྱི་སྤྱིང་ལྷན་དོས་ཆད་ཅིག་ཏུ་འཚོ་བ་འབྱེད་བཞིན་ཡོད། ལོ་བརྒྱ་འགྲོའི་རྗེས་
 ཀྱི་དེ་རིང་། མི་རྒྱུད་ནག་པོ་རྣམས་སྤར་བཞིན་ཨ་རིའི་སྤྱི་ཚོགས་ཀྱི་ལྷན་ཁྲིམས་ཅིག་ཏུ་
 གྲུ་བོར་ལྷུས་ཡོད་པར་མ་ཟད། རང་ས་རང་ལུལ་གྱི་བཅོན་སྲོལ་བ་ཆགས་ཡོད། དེ་
 རིང་རྩོད་འདི་ཏུ་འཛོམས་དོན་ནི། ཐོས་ན་ཉང་སང་དགོས་པའི་དོན་དག་འདི་གྲུ་ལ་
 སྐྱོག་ཆེད་ཡིན།” ཞེས་སོགས་དང་།

“དེ་རིང་ང་ལ་མི་ལམ་ཞིག་ཡོད། ངའི་རེ་བར་ཉིན་ཞིག་ལ། དཔེན་པའི་གཙོང་
རོང་ཡར་ལ་འབགས་ཤིང་། མཚོན་སོའི་རི་བོ་མར་ལ་ཆགས། འབར་འབྲུང་ཀྲིག་ཀྲིག་
གི་ལམ་ལུ་བདེ་ལམ་དུ་གྱུར་ནས། རིས་མེད་ཀྱི་འོད་ཟེར་མི་ཡུལ་ཀུན་པོར་འཕྲོས་ན་
སྟུང་། འདི་ནི་ང་ཚོའི་རེ་སྣོན་ཡིན། དད་སེམས་འདི་ངའི་ཡིད་ལ་བཅངས་ནས་སྟོ་
ཕྱོགས་སུ་འགོ་ཡི་ཡིན། དད་སེམས་འདི་ཡོད་ཅ་ན། ང་ཚོ་རེ་ཐག་ཆད་པའི་གཡང་
གཟར་ནས་བདེ་ཐང་དུ་འབབ་ཐུབ། དད་སེམས་འདི་ཡོད་ན། ང་ཚོས་རྒྱལ་ཁབ་འདིའི་
སྟེང་ལ་བྱུག་ཅིང་རྣ་བར་གཟན་པའི་ཁ་འཛིང་གི་ཚོད་སྐྱེད། སྟན་ཞིང་ཡིད་དུ་འོང་བའི་
སྟན་ཆའི་བཅེ་དུང་གིས་སྐྱུག་པའི་མཉམ་སྡོག་སྐྱེད་དཔུངས་སུ་འགྱུར་དུ་འཇུག་ཐུབ།

དད་སེམས་འདི་ཡོད་ཅ་ན། མ་འོངས་པར་ང་ཚོས་མཉམ་དུ་ལས་ཀ་བྱེད་ཐུབ་
ཅིང་མཉམ་དུ་གསོལ་བ་འདེབས་ཐུབ། མཉམ་དུ་འཐབ་ཚོད་བྱེད་ཐུབ་ལ། མཉམ་དུ་
བཅོན་དུ་འཇུག་ཐུབ་ཅིང་། མཉམ་དུ་རང་དབང་སྲུང་ཐུབ། རྒྱ་མཚན་ང་ཚོས་ཤེས་
གསལ་ལྟར། ཉིན་ཞིག་ང་ཚོར་རང་དབང་འཕྲོག་རེས། “ཞེས་སོགས་ཏེ།

“ང་ཚོས་རང་དབང་གི་སྐྱད་སྐྱུང་སྐྱུང་དུ་སྒྲོག་སྟེ། རང་དབང་གི་སྐྱད་སྐྱུང་གོང་སྟེ་
ཆེ་ཆུང་ནས། མང་འཕྲེ་རེ་རེ་དང་གོང་ཁྲེང་སོ་སོ་ནས་གྲག་ཏུ་བཅུག་ན། ད་གཟོད་ཉི་
མ་དེ་མཐོུགས་པོར་སྐྱེབས་ཐུབ། དུས་དེར། དཀོན་མཚོག་གི་བྱ་དང་བྱ་མོ་སྟེ། མི་
རྒྱུད་ནག་སོ་དང་དཀར་སོ། ཡ་ཏུ་ད་པའི་ཚོས་དད་མཁན་དང་ཡ་ཏུ་ད་པའི་ཚོས་དད་
མཁན་མ་ཡིན་པ། ཡེ་ཤུ་ཚོས་ལ་དད་མཁན་དང་གཞན་བདག་ཚོས་ལ་དད་མཁན་
ཚང་མ་ལག་དང་སྐྱེལ་ནས། ‘ད་ནི་གཞི་ནས་རང་དབང་ཐོབ་སོང་། རང་དབང་ཐོབ་
སོང་། འབྲུང་བཞིར་རང་དབང་ལྡན་པའི་དཀོན་མཚོག་སྐྱུགས་རྗེ་ཆེ། ང་ཚོར་གཞི་

ནས་རང་དབང་སོབ་སོང་ཞེས་མི་རྒྱུད་ནག་པོའི་གནའ་བོའི་སྐྱུ་མཚོད་རྙིང་པ་མཉམ་ཏུ་
གཏོང་ངེས་སོ། །“ཞེས་པའི་བར་རོ། །འདིར་ནི་ཡིག་ཚོགས་ཀྱི་དབང་གིས་ཆ་ཚང་
འདྲན་ཐབས་མ་གྱུར་བས་གཏམ་བཤད་ཚང་བར་བསྐྲུག་འདོད་པ་དག་གིས་དེབ་དེར་
གཟིགས་པར་འཚལ།

ལྷོག་པ་སོ་ལགས། ཁོང་གི་རེ་བ་དེ་ལྟར་རྒྱ་ཆེ་ཞིང་། ཁོང་གི་“མི་ལམ”དེ་ལྟར་
དྲངས་ཤིང་གཙང་ན་ཡང་། རེ་བའི་“མི་ལམ”ཀྱི་བྲང་ཁོག་ཏུ་སྐྱམ་པའི་སྐྱལ་བཟང་
མངོན་དགའི་དུས་རབས་དེ་ནི། ཁོང་ལ་མཚོན་ན། ད་དུང་ཉུག་ཉུག་ལྷག་པ་སྟོང་གི་པ་
རོལ་ཞིག་ཏུ་མཆིས་ཨང་།

ཡང་བཤད་ན། དམ་པ་དག་ནི་མ་གཞི་ནས་“མི་ལམ”མི་བར་སློ་སྟེ། ཁོང་ཅག་གི་
དགོངས་པའི་རྒྱ་མཚོ་སྤྲུགས་བསམ་གྱིས་གཏམས་ཤིང་། ཁོང་ཅག་གི་མཁྱེན་པའི་
ནམ་མཁའ་འཆར་སྤང་གིས་གང་བས་སོ། །དམ་པ་སྣ་མའི་“མི་ལམ”རྣམས་ལ་རྟགས་
དང་རྒྱ་མཚོན་གྱི་རྒྱབ་སྐྱོངས་རབ་ཏུ་བཅོན་པས་ཡིན་ནམ། དམ་པ་སྣ་མའི་“མི་
ལམ”རྣམས་ལ་བྱམས་དང་ཤེས་རབ་ཀྱི་ནང་བཅུད་ཤིན་ཏུ་མཐུག་པས་ཡིན་ནམ། དེ་
དག་ནི་དུས་ཀྱི་སྣ་སྤྱི་ཙམ་མ་གཏོགས་ནམ་ཞིག་ཅིས་ཀྱང་མངོན་གྱུར་འབྱུང་ངེས་ཀྱི་
ཚོས་ཅན་ཉིད་དུ་གྲུབ་ཡོད་པར་སྤང་།

ལོས་ཡིན་ཏེ། བྱེན་དུ་འདོམ་གང་ཙམ་ལའང་མཚོང་དཀའ་བའི་མིའི་རིགས་ཀྱི་
ཞབས་རྗེས་ནམ་མཁའི་རྩི་བའི་རོ་གདོང་དུ་འགོད་རྒྱུ་ནི། སྤུལ་བྱུང་གནམ་རིག་པ་
དག་གི་སོག་མའི་“མི་ལམ”ཙམ་ཡིན་མོད་ཀྱི། འགྲོ་མིའི་ཤེས་རིག་དབལ་ཡོན་གྱི་ཕོ་
རྒྱས་དུས་རབས་ཉི་ཤུ་བའི་ནང་དུ་སྐྱེབས་ཆེ་ཡོངས་སུ་མངོན་གྱུར་བྱུང་བ་མ་ཡིན་

ནམ།

དེ་བཞིན་དུ་སྲིད་དབང་སྐྱེར་གཅོད་ཀྱི་གཟུགས་ཡོད་དམག་ཤུགས་དང་། རིག་གནས་སྐྱེར་གཅོད་ཀྱི་གཟུགས་མེད་ལྗོད་ཤུགས་ཀྱི་འོག་ན། བསམ་བཞིན་དང་བསམ་བཞིན་མིན་པའི་ངང་ལ་མི་ཚེའི་འཚོ་བ་བྲན་བཞིན་སྐྱེལ་གྱིན་པའི་སྐྱེ་བོ་མཐའ་དག་བཅོན་དབང་གི་འཚིང་བ་ཀྱང་ལས་རྣམས་པར་གྲོལ་ཏེ། ལྷ་བ་མཉམ་གནས་ཀྱི་བདེ་ཐང་སྤྱི་ཚོགས་ཤིག་དང་། རང་དབང་ལྡན་པའི་དམངས་གཙོའི་སྲིད་ཤུགས་ཀྱི་ཁོར་ཕུག་ཅིག་ཏུ་མི་ཚེ་རང་དབང་གིས་འཚོ་སྐྱབ་རྒྱ་དེ་ཡང་། དང་པོར་མི་ཉིད་མི་དུ་གོ་བའི་རྒྱལ་ས་ཚེན་བསམ་སློབ་དག་གི་རེ་བའི་"མི་ལམ"ཅམ་ཞིག་སྟེ། ལོ་རྒྱུས་ཀྱི་རྒྱ་བོ་མདུན་ནས་མདུན་དུ་བཞུར་བའི་མར་སྟེ་དུ། ད་ལྟ་འཛམ་གླིང་འདིའི་རྒྱལ་ཁབ་བརྒྱ་ཚའི་དུག་ཅུ་ལྷག་ཏུ་ཁོར་ཅག་གི་"མི་ལམ"དུ་སྐྱུམ་པའི་དམངས་གཙོའི་སྲིད་ཤུགས་ཀྱི་དཔལ་ཡོན་གཙང་མ་མཛོན་དུ་གྱུར་ཟིན་པ་མ་ཡིན་ནམ།

དེས་ཀྱང་ག་ལ་ཚད་དེ། བཟོད་པ་དང་བྱམས་བཅའི་སྤྱིང་སྟོབས་འབའ་ཞིག་ལ་བརྟེན་ནམ། ལྟོབས་ལྡན་གཏུམ་པའི་དཔུང་གི་དམག་རྒྱབ་ཡོད་ཚད་སྲ་བཞོང་བར་བྱ་རྒྱ་དེ་ཡང་། གནའ་བོའི་རྒྱ་གར་གྱི་ཞི་བའི་བཤེས་གཉེན་རྣམས་ཀྱི་དྲངས་གཙང་"མི་ལམ"ཞིག་ཏུ་ངེས་མོད། འདི་ནས་མི་ལོ་བརྒྱ་ལྷག་ཅམ་འདས་པའི་གོང་དུ། བདག་ཉིད་ཚེན་མོ་གན་རྟེ་ལ་སོགས་པས་ཐབས་དང་ཐབས་བྱུང་གི་རྟེན་འབྱུང་སྤྱི་ཚོགས་བརྒྱད་དེ། དམ་བུ་སྲ་མའི་ཁྱད་མཚར་"མི་ལམ"དེ་ཉིད་མཛོན་སྐྱུམ་གཟུགས་ཅན་གྱི་ཚོས་སྐྱ་བརྒྱུར་སོང་བ་མ་ཡིན་ནམ།

དེ་ལྟར་དམ་བུ་ཚོའི་"མི་ལམ"དུ་བྱུང་བའི་རྒྱལ་ས་ཚེན་བྱ་གཞག་རྣམས་མཛོན་

ཡུར་ཡུར་བའི་དཔེ་རྣམས་དེ་དེ་ནས་འགོད་དགོས་ན་ཟད་དུ་ག་ལ་ཡོད་དེ། རང་དེའི་
པ་ཁྲིམ་དུ་ཡུར་པའི་ས་གཞི་རྒྱམ་པོ་འདིའི་ཕྱོགས་བཞི་མཐའ་བརྒྱད་ཀྱི་ཏུ། དམ་པ་
ཚོས་ནི་“མི་ལམ”ཀྱི་མེ་ཏོག་གྲངས་མེད་ཅིག་གི་ས་བོན་བཏབ་ཅིང་འདེབས་ཀྱི་ཡོད་
ལ། དུས་དང་དུས་སྟེ། མ་ཐུན་པའི་རྟེན་འབྲུང་ཉེ་བར་ཚོགས་པའི་མ་ཐུ་ལས་ས་བོན་དེ་
དག་དེ་དེ་བཞིན་སྒྲིབ་ཏེ་མ་རྩེ་སུ་ག་སྟོང་གི་འདབ་སྐྱོད་ལྷག་པོར་བཞད་ཀྱི་ཡོད་པར་
འདུག།

བསམ་ཞིང་བསམས་ན། སྤྲེས་མཚོག་སྤྲེས་མམ་“མི་ལམ”དུ་མིས་པའི་དོ་མཚར་
མེ་ཏོག་སྤྲེས་ཚོགས་ཀྱི་ཡིད་འཕྲོག་འདབ་སྐྱོད་གྲོལ་ཐེངས་དེ་དེ་ནི། འགོ་བ་མིའི་ལེས་
རིག་དཔལ་ཡོན་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་རིང་མོའི་དཀྱོགས་མཚན་དེ་དེ་ཡིན་འདུག་ཨང་།

ད་ནི་དཀྱུས་ཀྱི་གཏམ་ལ་འཇུག་པར་བྱ་སྟེ། སྤྱི་ལོ་1963ལོའི་ལས་འགུལ་ཀྱི་
རུས་འགྲུགས་ལ་བརྟེན་ནས། དེའི་སྤྱི་ལོར་ཨ་རིའི་རྒྱལ་ཚོགས་ཀྱིས་ < < 1964ལོའི་
དམངས་ཐོབ་ཁྲིམས་གཞི > > ཁས་ལྷངས་ཏེ། སྤྱི་པའི་སྟོན་ཁང་དང་། བཟའ་བཏུང་
བྱེད་གནས་སོགས་སུ་“རིགས་རྒྱུད་རྒྱུར་བཀའ་ལམ་སྟོལ”མེད་པར་བཟོས་ཤིང་།
གཞུང་ལ་བདག་པའི་ཉེར་སྤྱད་ཡོངས་སུ་སྟོན་སྐབས་དང་། ལས་ཀ་བཅོལ་འཚོལ་གྱི་
སྐབས་སུ་རིགས་རྒྱུད་མཐོང་རྒྱུད་གི་གནས་ཚུལ་གང་ཡུང་ཁྲིམས་འགུལ་ཡིན་ནོ་
ཞེས་ཁྲབ་བསྒྲགས་བྱས་པ་སོགས་པན་འགྲུས་མི་རྒྱུད་བཞིག་ཐོབ་པར་མ་ཟད། ལོ་
དེར་ནི། དཀྱུངས་གྲངས་སོ་སྣེར་སོན་པའི་མར་ཐོན་སུ་སིར་ཁེན་ལ་“ནོ་བེལ་ཞི་བདེའི་
གཟེངས་རྟགས་”ཀྱང་སྤུལ་སོང་།

གཟེངས་རྟགས་མཛད་སྟེའི་ཐོག་ཏུ་ཁོང་གིས། “ནམ་ཉི་མ་ཞིག་ལ། མི་མཐའ་

དག་པོ་ཚུན་འཆམ་མཐུན་གྱིས་འཚོ་ཞིང་། འཇིག་རྟེན་འདིའི་སྤྲེའི་དག་ཡོད་ཚད་
མཛེས་མཐུན་གྱི་སྣོན་དག་ཏུ་ལྷུང་བ་ཞིག་ནི། ས་ཚེན་པོའི་ཚོན་གྱི་རྐང་གཉིས་མཐམ་
དག་གི་མཚོང་ཐོས་གྱི་ཡུལ་དུ་འབྱུང་ངེས་སོ། །“ཞེས་སོགས་ཡིད་འགྲུལ་ཐེབས་པའི་
ཚིག་གི་ཐེང་བ་སྣ་ཚོགས་སྤེལ་བར། བདེན་དོན་ལ་མོས་ཤིང་། ཞེ་བདེ་ལ་དགའ་བའི་
སྤྲེལ་བུ་བརྒྱ་སྟོང་མང་པོས་ལེགས་སེའི་བསྐྱབས་པ་རྒྱ་ཚེན་གཏོང་།

འོན་ཏེ། ཕྱི་རྒྱལ་དུ་མི་མང་གི་བསྟོན་བསྐྱབས་ཤིག་ཐོབ་པ་ཅམ་དང་། རྒྱལ་ནང་
དུ་ཁྲིམས་ཁང་གིས་བཀའ་རྒྱ་རེ་གཉིས་ཤིག་བཀའ་བ་ཅམ་གྱིས་ཨ་རིའི་མི་ནག་གི་
གནས་བབ་ལ་གཞི་རྒྱུ་ཆ་ནས་མིག་མཚོང་ལག་ཟེན་གྱི་འཇུག་བ་ཞིག་ག་ལ་འགྲོ་
དམངས་ཐོབ་ལས་འགྲུལ་གྱི་ཆ་རྒྱལ་ཆེས་ཆེར་འབྱུང་བ་དང་བསྐྱབས། ཉེན་ཉོན་
པས་སྤར་ལས་ཀྱང་སྤྲོ་བའི་དྲག་འགྲུགས་བཀོལ་བར་མ་བཟད། རིགས་རྒྱུད་རིང་ལུགས་
གྱི་ལྷོས་རྒྱས་བཟེ་བའི་མི་དཀར་ཚོས་ནི་སད་ཉོན་གས་བྱུང་དང་འབྱུང་གིན་པའི་མི་ནག་
རྣམས་ལ་དངོས་རྒྱུད་ཀུན་ནས་ལོལ་རྩེད་སྣ་ཚོགས་བྱས།

དེ་ལྟར་མཚང་འབྲུ་དང་། འཇིགས་སྐྱལ། བཀའ་གཉེན། རྒྱོག་གསོད་བཅས་གྱི་
སྤྲོད་བ་ཐ་ལམ་གང་གིས་ཀྱང་ཁེན་ལ་སོགས་ཨ་རིའི་དམངས་ཐོབ་ལས་འགྲུལ་བ་
ཚོའི་མི་ཤིགས་པའི་དགོངས་འདུན་ལ་གཡོ་འགྲུལ་ཅི་ཡང་མ་བྱུང་སྟེ། ཁེན་གྱིས་ཀྱང་།
“མི་ནག་རྣམས་གྱིས་རང་དབང་ཆ་ཚང་ཞིག་ལེན་དགོས་ཏེ། གཞན་དུ་བ་རང་དབང་
མེད་པ་དང་མཚུངས་སོ།”ཞེས་དང་། “མི་དམངས་རང་དབང་ལ་རེ་བའི་ལས་འགྲུལ་
གྱིས་ནི། རྣམ་ཞིག་ན་སོལ་ལུགས་རྙིང་བ་རྣམས་ཅིས་ཀྱང་ཙ་གཏོར་བྱེད་ངེས་པ་ཡིན།
དཔེར་ན། མཚོ་ཚེན་པོའི་རྒྱལ་བས་གཉེར་ཡུན་གྱིས་འབྱུང་བས་བྲག་དམར་གནམ་ལ་

རྒྱལ་པ་དག་གྲང་སིལ་བྱང་གཏོར་བ་བཞིན་ནོ།" ཞེས་གསུངས་ཏེ། རང་གི་གཏན་
ཚིགས་དེ་ལ་ཡིད་ཆེས་ཆེན་པོས་དམངས་ཐོབ་ལས་འགྲུལ་གྱི་གོམ་སྐབས་སྤར་
བཞིན་མདུན་སྐོགས་སུ་བསྐྱར་སོང་།

སློ་པམ་ཞིང་འགྲོད་གདུང་རབ་ཏུ་ལྷེ་བ་ཞིག་ལ། སྤྱི་ལོ་1968ལོའི་
ཟླ4ཚེས་4ཉིན་གྱི་མཚན་མོར། ཨ་རིའི་དམངས་ཐོབ་ལས་འགྲུལ་གྱི་སྐབས་ཆེན་
དབུ་འཛིན་མར་ཐེན་ལུ་སིར་ཁེན་མཚོག་སྐོག་གསོད་གྱི་སྤྱོར་བས་སྐྱེ་ཆའི་འདུ་བྱེད་
རྩོགས་སོ་ཞེས་པའི་བཀའ་མི་འེས་པའི་གསར་འཛིན་དེས། འཛེས་སྤྱིང་ཡུལ་གྱུ་ཀུན་གྱི་
སློ་ལྷན་སྐྱེ་བོ་ཁྱི་སྤོང་མང་པའི་སེམས་པ་སློ་བུར་དུ་ལྡིད་ཉིག་གཤར་བཏང་སོང་།

ཉིན་དེའི་ཕྱི་རྒྱའི་ཚུ་ཚོད་དུག་པའི་སྤྱིང་། ཁོང་དང་ལས་སྐོགས་ཚོས་མགོན་ཁང་
དུ་དགོང་ཚིགས་གསོལ་རྗེས། ཁེན་དང་སྐོགས་སོ་འགའ་ཁང་པའི་རབ་གསལ་དུ་
བཞུགས་ནས་སྐྱེ་བ་གསོ་བཞིན་པའི་སྐབས། སློ་བུར་མེ་མདའི་སྐྱད་སྐྱེ་ཞིག་གྲག་པ་
དང་ཆབས་ཅིག་དགྲུང་གྲངས་སོ་དགུ་ལས་མ་སོན་པའི་སྐྱེས་མཚོག་ཁེན་གྱི་སྐྱེ་ལུས་
ས་ལ་འགྲུལ་སོང་། དི་སྤྱིད་ནས་དི་སྤྱིད་དུ་.....

ཁེན་གྱི་ཞལ་ཁྱིམ་སྐྱེ་བའི་དཀྱིལ་འཁོར་རུབ་རིང་ཡིབ་པའི་གཏམ་ཐོས་མ་ཐག
ཨ་རིའི་མི་ནག་སྤྱི་དང་། འེ་བྲག་ཏུ་དམངས་ཐོབ་ལས་འགྲུལ་ལ་ཞུགས་པའི་མི་ནག་
ནམས་ལ་སྤྱིང་དམར་པོ་སྤྱིང་འོག་བརྗེས་པ་ལྟ་བུའི་ན་རྒྱག་དང་། གདུང་སེམས། ཡིད་
ཚད། ཁོང་གློ་སྤྱེད་སོགས་སེམས་བྱུང་གི་རྒྱ་བ་ལྟ་ཚོགས་མཚམས་མི་ཚད་པར་
བྱུང་སྟེ་བཟོད་སྐྱགས་བྲལ་པའི་ཚད་དུ་སྤྱུང་། དེ་མ་ཐག་ཐལ་མཐའི་ལས་སྤྱོར་དང་།
འོལ་རྒྱུ་ག་འག་རྒྱབ་བྱེད་འདོད་ཀྱི་བསམ་ཚུལ་ཅི་རིགས་ཀྱང་སྐྱེས་སོང་།

ཡིན་ན་ཡང་། རྫོང་རིག་གསལ་ཞིང་ཞི་ལྷོད་ལྡན་པའི་གཙོ་བོ་ཞིང་དག་གི་སློབ་སྟོན་
འོག་ཏུ། “དམངས་ཐོབ་ལས་འགུལ”མཁུ་ཚོས་ཀྱང་རིམ་གྱིས་རང་སེམས་བརྟན་
པོར་མཐུན་ཏེ། གྲེ་མ། སྐྱེས་མཚོག་ཁོང་ཉིད་སྒྲོག་གསོད་ཐེབས་པའི་སྐྱབས་ལུས་ཅམ་
གྱིས་“དམངས་ཐོབ་ལས་འགུལ”གི་རོ་ལོ་ལོག་ལམ་དུ་འབྱུང་ཞིང་དག་རྒྱུ་གི་རྣམ་
པར་ཚགས་ན་ནི། དེ་སྤེལ་གྲུབ་འབྲས་ཡོད་ཚད་ཐམ་བར་བསྐྱེགས་པ་དང་མཚུངས་
པར་མ་ཟད། དམ་པ་གང་གི་སྐྱབས་གི་དགོངས་སྤོགས་ལ་རྒྱབ་འགུལ་གྲུས་པ་དང་།
རིགས་རྒྱུད་རིང་ལུགས་པ་ཚོའི་འདོད་མོས་སུ་བསྐྱུན་པ་ཁོ་ན་ཉིད་གི་ཕྱིར། གནས་
ཚུལ་གང་འདྲ་ཞིག་ལ་འཕྲད་རུང་ཁོའི་གི་བཞེད་དགོངས་ཟབ་མོའི་ནང་དོན་དང་
མཐུན་པར། ཞི་བའི་སྒོ་ནས་དམངས་ཐོབ་ལས་འགུལ་གི་རྒྱུན་བསྐྱུང་བར་བྱའོ་སྐྱབས་
དུ་ཡང་བསྐྱར་སེམས་གི་དམ་བཅའ་ཇི་བརྟན་དུ་བཏང་བ་རེད།

སྤོགས་གཅིག་ནས་བལྟས་ན། ཁོའི་སྐྱབས་གཞུགས་པ་དེས་དམངས་ཐོབ་ལས་
འགུལ་གི་སྟོབས་རུས་ཇི་ཞེན་དུ་འགྲོ་བ་པར་ཞོག་ཁོང་གི་སྐྱབས་ལུས་དམ་པས་སྤེལ་བའི་
འོག་དམངས་ཐོབ་ལས་འགུལ་སྲར་ལས་ཀྱང་འགྲུགས་ཇི་ཚེད་འགྲོ་བའི་བདག་རྒྱུན་དུ་
གྱུར་ཏེ། སྤྱི་ལོ་1968ལོའམ་ཁོང་ཉིད་སྐྱབས་གཞུགས་པའི་ལོ་དེར། ཨ་རིའི་རྒྱལ་ཁབ་
ཉིལ་པོའི་ས་ཁོའི་དུ་རོ་ཁོལ་ལས་འགུལ་ཐེངས་ཉིས་བརྒྱ་ཅམ་བྱུང་བ་དང་། དེའི་སྤྱི་ལོ་
སྟེ། སྤྱི་ལོ་1969ལོར་ཡང་བསྐྱོམས་པས་ཞི་ཁོལ་ལས་འགུལ་གི་རིགས་སྐྱོ་ཚོགས་
ཐེངས་ལྔ་བརྒྱ་ཅམ་བྱུང་བ་སོགས་དམངས་ཐོབ་ལས་འགུལ་གི་འཕྲིན་ལས་གི་རྒྱུན་
ཚེས་ཚེད་བསྐྱུངས་སོ། །

དེ་ལྟར་ལོ་ནས་ལོར་མཐུད་དེ། སྤོགས་སོ་སོ་དུ་དམངས་ཐོབ་ལས་འགུལ་

ཕྱགས་ཆེར་སླེལ་བའི་གཞོན་ཕྱགས་ལ་བརྟེན་ནས་ནི། ཨ་རིའི་ཆེས་མཐོའི་ཁྲིམས་ཁང་དང་། ཨ་རིའི་རྒྱལ་ཚོགས་བཙུགས་སྐབས་སུ་སྤྲོད་གཞུག་ཏུ < < དམངས་ཐོབ་ཁྲིམས་གཞི > > རབ་དང་རིམ་ཐར་གྲོས་འཆམ་བྱུང་ནས། རིགས་རྒྱུད་འབྲེལ་མཉམ་མིན་པའི་ལམ་དང་ལུགས་སྲོལ་རི་སྟེང་ཅིག་གཙང་སེལ་མཐར་སྐྱོད་བཏང་བས། ཨ་རིའི་སྤྱི་ཚོགས་ནང་དུ་མི་རྒྱུད་ནག་པོའི་གནས་བབ་ལ་བཟང་སྲོགས་ཀྱི་འགྲུང་བ་མངོན་གསལ་དུ་སྤྱིན་པ་དང་། རིམ་གྱིས་རིགས་རྒྱུད་དཀར་ནག་འབྲེལ་མཉམ་རྒྱལ་མ་ཞིག་ཏུ་སྒྲུབ་པའི་བསམ་སྒྲོལ་ཨ་རིའི་སྤྱི་ཚོགས་ཀྱི་གཙོ་རྒྱགས་འདུ་ཤེས་སུ་ཆགས་ཏེ། < < ལ་མི་ལམ་ཞིག་ཡོད > > ཅེས་གསུང་མཁན་སྐྱེས་བུ་གང་དེའི་“མི་ལམ”གཙང་མའི་འདིག་ཉེན་དེ་ཉིད་ཀྱང་པལ་ཆེར་མངོན་དུ་གྱུར་གྱོ། །

མཚན་མས་འདིར། ལུ་རུ་སྤྱི་རྒྱལ་ཆེན་ཚོམ་རིག་བ་ཐོལ་སི་ཉོའེ(L.Tolstoy, 托尔廝泰)ཡི་ཞལ་གདམས་ཤིག་ཡིད་ལ་བྲན་བྱུང་སྟེ། “འདིག་ཉེན་འདིའི་དོན་མཚོག་རྒྱལ་སའོ་ཆེ་དག་ནི། དང་པོར་བལྟས་ན་འགྲུབ་མི་སྲིད་བ་ལྟ་བུ་རྒྱལ་ས་མངོན་གྱུར་བུས་པ་ཤ་སྟག་ཡིན་ལོ། །”ཞེས་གསུངས་པ་དེ་ལས་བདེན་པ་ཞིག་གང་ན་མཚེས་ཨང་།

དེ་ལྟར་དུས་ཚོད་རིམ་གྱིས་བསྐོད་པའི་འགྲོས་དང་བསྐྱེད་ནས། རིགས་རྒྱུད་ནག་པོ་རྒྱལ་ས་ཀྱང་མི་དཀར་གཙོ་བོར་གྱུར་པའི་ཨ་རིའི་སྤྱི་ཚོགས་ཀྱི་དོས་ལུང་སོ་སོ་རུ་འབྲེལ་མཉམ་གྱིས་གནས་སྐབས་པར་གྱུར་ཅིང་། མི་སྤུ་ལའང་རང་གི་ཁྱད་ཆོས་གྱིས་སྤྲུག་པའི་འཕེལ་རྒྱས་ཀྱི་བར་སྟོང་རྒྱ་མཐོང་བ་ཐོབ་སྟེ། དུལ་དེ་རུ་མི་ནག་གི་རྒྱུད་ལས་འགྲུངས་པའི་ཤེས་ཡོན་ཅན་དང་། ཚོམ་བ་པོ། ཆོན་རིག་པ། གསོ་རིག་པ།

ཁོ་ལས་ལ། ཚབ་སྲིད་པ་སོགས་ཇི་སྟེན་ཅིག་བྱུང་བར་མ་ཟད། ད་ལྟ་ལས་རིགས་སོ་
སོའི་ཁོངས་སུ་འཛོལ་ལྡན་མི་ནག་རྣམས་ཀྱིས་ཨ་རིའི་རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་འཕེལ་རྒྱས་ལ་
སྤོང་བའི་ཞབས་འདེགས་རབ་དང་རིམ་བུ་བསྐྱབས་དང་སྐྱབ་སྤྲུམ་སུ་མཆིས།

གཤམ་ཏེ་ཁ་སང་མར་ཐེན་ལུ་སིར་ཁེན་ལ་རོ་མཚར་གྱི་“མི་ལམ”དེ་དག་མེད་ན།
ཨ་རིའི་མི་ནག་ཚོར་དེ་རིང་གི་འདྲ་མཉམ་དང་རང་དབང་གི་སྐྱེལ་བཟང་འདི་འདྲ་ཡོད་
དགའ་ལ། ཨོ་རྒྱ་མ་སྲིད་འཛོལ་དུ་འདུག་རྒྱུའི་གོ་སྐབས་ནི་དེ་བས་ཀྱང་མི་དམིགས་ན།
རྒྱ་བས་ཆེན་གྱི་“མི་ལམ”མི་མཁན་དག་ནི་དེ་འདྲའི་བསྐྱབས་ཤིང་བསྐྱོད་བར་འོས་པ་
ཞིག་རེད་ཨང་།

སྤྱིར་བཏང་དུ། ཨ་རིར་གཞི་བཅས་པའི་མི་ནག་རྣམས་ཀྱིས་ཨ་རིའི་སྤྱི་
དམངས་ཀྱི་བརྒྱ་ཆའི་བཙོ་ལྔ་ཙམ་ལས་མི་ཐེན་སྤྱིར་ཡུལ་དེའི་གྲངས་ཉུང་མི་རིགས་
ཡིན་ཞིང་། ད་དུང་ཁོང་ཚོའི་མེས་པོ་རྣམས་ཀྱང་པལ་ཆེར་ཨ་རྗེ་རི་ཀའི་གྲིང་ནས་མི་
དགར་ཚོས་བྲན་གཡོག་ཏུ་ཉོས་ཡོང་བ་ཡིན་སྤྱིར་ཡུལ་དེའི་“གཞི་འཛིན་དང་པོའི”
1གས་སུ་ཡང་མི་ཐེ་བ་ཡིན་སྐད། འོན་ཀྱང་། རང་དབང་ལྡན་པའི་ཡུལ་གྱུ་དེ་དུ། ད་ལྟ་
ཁོ་ཚོ་རིགས་རྒྱུད་རིང་ལུགས་དང་། མི་རིགས་ཆེན་པོའི་རིང་ལུགས་ཀྱི་གཉའ་གཞོན་
འོག་ཏུ་སྐྱབ་བ་བསྐྱབས་ཤིང་འདེགས་སྤྱང་གིས་འཚོ་མི་དགོས་པར་མ་ཟད། “ཨ་མའི་
བུ་ལ་འཛོལ་ཐང་ཡོད་ན། དགའ་ལྡན་གྲི་ལ་བདག་པོ་མེད”པའི་ལམ་ལུགས་ཀྱི་འོག་ཏུ།
རང་རང་གི་ཤེས་རྒྱས་འཛོལ་གསུམ་རྩལ་དུ་འདོན་ཚོགས་པ་ལ་སུ་ཞིག་ཡིད་སྤོང་མི་
འཚོར་རམ།

རེད། ཁོ་པོ་རབ་བྱུང་བ་ཞིག་གི་འོས་ནས་བསམས་ན། ཨ་རིའི་འགྱོར་སྤྱུག་

ལོངས་སྤོང་དང་། དམག་དོན་སྟོབས་ཤུགས་ལ་ཡིད་སྟོན་ཅི་ཡང་མི་སྐྱེ་སྟེ། དུལ་དེའི་
མི་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་ལོངས་སུ་སྤོང་གིན་པའི་རང་དབང་གི་འཛོལ་ས་ནི། རའི་ཡིད་ཀྱི་
བརྟན་པ་དབང་མེད་དུ་འཕྲོག་ཅིང་སེམས་ཀྱི་འདུན་པ་དག་ཏུ་གཡོ་བར་འདུག།

ཡང་བཤད་ན། མི་རྣམས་ཀྱིས་"རང་དབང་ལུང་བ"ཞེས་འབོད་གིན་པའི་ཨ་རི་
སོགས་རྒྱབ་སྟོགས་ཡུལ་གྱུ་དག་ཀྱང་། སྤྱག་བསྐྱེད་གཏན་མཉམ་གྱི་བདེ་ལྡན་དག་
ཞིང་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་རྒྱ་ཡང་དབུལ་ཕོངས་ཡོད་ལ་དཀའ་ངལ་ཡོད། དེ་རྒྱ་ཡང་
ཚགས་སྤང་ཡོད་ལ་འཁོན་འཛིང་ཡོད། དེ་རྒྱ་ཡང་ལྷ་རྒྱུ་ཡོད་ལ་མིག་ཚུ་ཡོད། དེ་རྒྱ་
ཡང་སེམས་སྤྱག་ཡོད་ལ་འཐབ་ཚོད་ཡོད། དེ་རྒྱ་ཡང་.....

འོན་ཏེ། དེ་རྒྱ། ལྷ་ཚུ་ལ་སྣ་ཚོགས་མཉམ་གཏན་ཚོགས་པའི་འཚམ་མཐུན་གྱི་ཁོང་
ཡུག་ཡོད་པས། བརྒྱ་ཁ་གཅིག་གྲག་གིས་བསྟོད་སྐྱེ་མི་གཙང་བ་སྣ་ཚོགས་ལེན་
དགོས་པའི་"ཁྲལ་ལས"མེད།

དེ་རྒྱ། དད་མོས་སྣ་ཚོགས་ལ་ཅི་འཛོག་གེད་པའི་དཀྱེལ་ཡངས་ཀྱི་བསམ་སྒོ་
ཡོད་པས། སུ་ཞིག་ལ་དད་པ་བྱས་ན་རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་ངོ་ལོག་པ་ཡིན་ཞིང་། གང་ཞིག་ལ་
དད་པ་མ་བྱས་ན་སྲིད་གཞུང་གི་ཁ་གཏད་དུ་ལངས་པ་ཡིན་ཟེར་བའི་"རྒྱལ་གཅེས་
སློབ་གསོ"མེད།

དེ་རྒྱ། མི་ཉིད་མི་རུ་ཅི་བའི་རིན་ཐང་ལྟ་བུ་ཡོངས་ཁྲབ་ཏུ་གྱུབ་ཅིང་། མི་ཉིད་མི་རུ་
བཀྱར་བའི་ཁྲིམས་ཀྱི་འགན་སྲུང་འཁུམ་ཚང་དུ་ཡོད་པས། རང་དགར་འཛིན་པ་དང་།
དེག་པ་དང་། གསོད་པ་དང་། འཕྲོག་པ་དང་། བཅོམ་པ་སོགས་ཀྱི་ལས་ཀ་མཐའ་དག་
ཅི་མི་སྣམ་བར་ལག་ཏུ་ལེན་པ་ལ་བྱིར་འདང་ཅམ་ཡང་རྒྱག་མི་དགོས་པའི་"གསང་

བའི་བདེ་འཇགས་ལས་ཁུངས་"མེད།

དེ་ཅུ། རང་དབང་གི་བསམ་སྒྲོར་གཅིགས་སུ་འཛིན་པའི་ཤེས་ཡོན་གྱི་ཁོར་
ལུག་དང་། རང་ཉིད་ཀྱི་ཁྱད་གཤིས་ལ་གོང་བཀུར་ལྡན་པའི་སློབ་སྦྱོང་གི་སྤྱིང་ཀ་ཡོད་
བས། བར་ཤིང་གྲུ་བཞི་མའི་དབྱིབས་རིས་དང་མི་མ་སྐྱུན་པའི་ཤེས་རབ་གྱི་སྐྱུ་གྲུ་ཡོད་
ཚད་མེད་མེད་དུ་འཛོམས་པའི་"སློབ་རྒྱན་སློབ་གསོ"མེད།

དེ་ཅུ། རང་རྒྱ་སྐྱབ་པའི་ཁྲིམས་འཛིན་སྡེ་ཚན་གྱི་མ་ལག་འཇུག་ཚད་དུ་ཡོད་
བས། ཚད་མེད་ཀྱི་དབང་ལུགས་ལྡན་པའི་"སློབ་སྐྱུན་ག་གོ་མོ"མེད་ལ། ཁྲིམས་ཀྱི་
མགོ་ཐོག་ན་རྟག་ཏུ་འགྲིང་བའི་"ཡང་དག་པའི་དབྱ་ཁྲིད"ཀྱང་མེད།

དེ་ཅུ། བདེན་པའི་སྐད་ཚད་དང་། གནས་ལུགས་ཀྱི་གཏམ་བཤེད་སྐྱབ་སྐྱབ་བཞུར་
སའི་སྐྱེགས་སུ་ཡོད་བས། བདག་པོའི་ངོ་མདོག་དཀར་ཅག་ཁོན་ལ་བསྐྱུན་དགོས་
པའི་"གསར་འགྲུར་འཇིན་ལམ"མེད།

དེ་ཅུ། ད་གཟོད་མི་གཤིས་ལ་བཀུར་བསྐྱེད་ལྡན་ཞིང་། མི་སྐད་ལ་རྣ་བ་སྐྱབ་པའི་
མི་ལུལ་ངོ་མ་ཞིག་མཆིས་སོ་ཞེས་སུ་ཁོ་བོས་སྒྲུབ། །

ལྷ།

དེ་རིང་ལུ་ཅག་གིས་ཁ་སྤྱིར་འཁོར་ཏེ། རབ་འབྱུངས་པ་ཁེན་གྱི་མི་ཆེ་བུར་བར་
ཞིབ་ཏུ་མངལ་ཚེ། ལྷབས་ཆེན་སྐྱེས་སུ་ཚོའི་ཉམས་པ་མེད་པའི་ཞབས་རྗེས་དེ་དེ་ནི།
འགྲོ་བ་མའི་ལོ་རྒྱུས་ཀྱི་ཤིང་རྩ་དང་ཕྱོགས་སུ་སྦྱོད་པའི་ལམ་གྱི་དཀྱོགས་མཚམས་དེ་
དེ་ཡིན་པའི་བདེན་དོན་ཁས་མི་ལེན་ཐབས་མེད་ཡིན་པ་རེད། དེ་དང་ཆབས་ཅིག་ཏུ།

ད་དུང་ཡོངས་གྲགས་ཀྱི་བཤའ་ཚུལ་གཞན་ཞིག་ལས་བདེན་པའི་མགོ་བོན་དུ་མི་
སྐྱེས་སུ་མེད་ཡིན་ཏེ། “རིག་གནས་རི་འབྲེག་ལས་མི་རིགས་དེ་འབྲེག་སྐྱེ་རེས་
ཤིང་། མི་རིགས་རི་འབྲེག་ལས་དབྱ་ཁྲིད་དེ་མཚུངས་ཤིག་སྐྱེ་རེས།” ཞེས་བ་དེའོ།

འདུས་བྱས་མཐའ་དག་སྐྱད་ཅིག་སྐྱད་ཅིག་ལ་འགྱུར་བའི་རང་བཞིན་ལྟར། འགྲོ་
བ་མིའི་ལོ་རྒྱུས་ཀྱི་ཚུ་རྒྱུན་རིང་ལོ་ཡང་རྒྱབས་སེང་སྲ་མས་སྲི་མ་དེད་ནས་འགྱུར་
གྱིན་པའི་ཚོས་ཉིད་སྲས་ཀྱང་བརྒྲོག་ཏུ་མེད། དེས་ན་འདས་པའི་ལོ་རྒྱུས་ད་ལྟར་
འགྱུར་ཟིན་པ་དང་། ད་ལྟའི་ལོ་རྒྱུས་མ་འོངས་པར་འགྱུར་རེས་པ་ནི་ཚོད་མེད་ཀྱི་རྒྱུ་
ཤེས་ཅན་ལས་ཅི་ཡང་མ་རེད། གཙོ་བོའི་ནང་གི་གཙོ་བོར་གྱུར་པ་གང་རེད་ཅེ་ན།
དཔལ་ལྷན་ཚོས་ཀྱི་གྲགས་པས། “མ་ཚང་མེད་རྒྱ་དེ་ལ་ནི། ། འབྲས་བུ་གང་གིས་
བརྒྲོག་པར་བྱེད། །”ཅེས་རི་སྐྱད་གསུངས་པ་ལྟར། དུལ་དུས་གནས་སྐབས་འགའ་
ཞིག་ཏུ། འགྲོ་བ་མིའི་ལོ་རྒྱུས་ཀྱི་འཁོར་ཕྱོགས་སུན་ཚོགས་ཤེས་དཔལ་ཀྱི་ཕྱོགས་སུ་
བསྐྱོད་དེ། དུས་ཅན་སྐྱེ་བོ་རྣམས་བདེ་སྐྱིད་རང་དབང་གི་ལམ་བུར་སྤྱིན་པ་དེ་ནི་ཡང་
སྤྱིང་རྒྱ་རྒྱེན་རྒྱེན་འབྲེལ་གང་ལས་བྱུང་བ་ཡིན་པ་དང་། ཡང་དུལ་དུས་གནས་སྐབས་
ལ་ལར་ནི། འགྲོ་བ་མིའི་ལོ་རྒྱུས་ཀྱི་འཁོར་ཕྱོགས་གདུག་རྩལ་སུན་ནག་གི་ཕྱོགས་སུ་
སོང་སྟེ། སྐྱེ་རྒྱ་མཐའ་དག་མི་བཟང་སྲ་རན་གྱི་དོར་དུ་ཚུད་པ་དེ་ཉིད་ཀྱང་དོན་དུ་རྒྱ་
རྒྱུན་གང་འབྲེག་ལས་བྱུང་བ་སོགས་ལ་རེས་པ་དོན་གྱི་ཕྱིར་རྟོག་བྱེད་གལ་ཤིན་ཏུ་
ཆེ་སྟེ། མིའི་རིགས་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་རིང་མོའི་ཤིང་རྩ་ལམ་བཟང་རན་གང་ལ་འགྲོ་མིན་གྱི་ཁ་
ལོ་བ་གཙོ་བོ་ནི་འགྲོ་བ་མི་རང་ཉིད་ལས་གཞན་དུ་སྲུ་ཡང་མེད་པས་སོ། །

དེ་བཞིན་དུ་མ་འོངས་པ་ན་ཡང་མིའི་རིགས་སྤྱི་དང་། བྱེ་བྲག་རྒྱལ་ཁབ་རེ་རེ་

དང། མི་རིགས་རེ་རེ། མི་ཚང་རེ་རེ། མི་སྐྱེར་རེ་རེ་བཅས་ཀྱི་འབྲུང་འབྲུང་ལོ་རྒྱུས་ཀྱི་
འཁོར་སློབས་ལེགས་ལམ་དུ་བསྐྱོད་དགོས་ན། དེ་ལྟར་བསྐྱོད་པ་ལ་རྒྱ་དང་རྒྱེན་གྱི་
མ་ལག་གང་འདྲ་ཞིག་ཚང་དགོས་པ་དང། གང་ཟག་སྐྱེར་རེ་རེའི་ངོས་ནས་ནི་རྒྱལ་
ཁབ་དང་མི་རིགས་སོགས་ཚོགས་སྤྱི་ཆེན་ལོ་ཚོའི་ལོ་རྒྱུས་ཀྱི་འགྲུར་བ་མ་ཐུན་
སློབས་སུ་འཁོར་ཐབས་ལ་རྒྱས་པ་ཇི་འདྲ་ཞིག་འདོན་དགོས་པ་དང། གང་འདྲ་ཞིག་
འདོན་རིགས་པ་སོགས་ཀྱི་སྐོར་ལ་རང་ཚུགས་ལྡན་པའི་ལྷ་ཚུལ་འབྲུས་ཚང་རེ་
ཚགས་ན་དགོས་པ་སྐྱ་ལྡག་ཏུ་ལོས་ཀྱང་ཆེ།

འདིག་རྟེན་གྱི་བྱ་དངོས་ཡོད་དོ་ཅོག་རང་རང་གི་མ་ཐུན་པའི་རྒྱ་འབབ་ཞིག་ལས་
འབྲུང་གི་ མི་མ་ཐུན་པའི་རྒྱ་ལས་གཏན་མི་འབྲུང་ངོ་ཞེས་ནི་འུ་ཚོས་ཀྱང་གནའ་ནས་
ད་བར་དུ་བརྒྱས་བརྒྱས་པ་མ་ཡིན་ནམ། རང་དབང་གི་སྤྱི་ཚོགས་དང། དམངས་
གཙོའི་སྲིད་ལུགས་དག་ཀྱང་རྒྱ་འབྲས་ཀྱི་ཚོས་ཉིད་དེ་ཡི་རང་ཚུལ་ལས་འདའ་བའི་
གནས་མི་དམིགས་ན། རང་དབང་ལ་དགའ་ཟེར་ཞིང། དམངས་གཙོ་ལ་མོས་ཟེར་
མཁན་རྣམས་ཀྱིས་ནི། རྒྱལ་ཁབ་གཞན་དག་དང། མི་རིགས་གཞན་དག་ལམ་དེར་
ཞུགས་པའི་ཐོག་མའི་ཉེར་བསྐྱོགས་ཀྱི་སྐྱབས་སུ། རྒྱ་ཡི་རྣམ་གྲངས་གང་དང་གང་གི་
གཞོགས་འདེགས་ལ་བརྟེན་པའི་ཚུལ་ཞིབ་ཏུ་དཔྱད་དགོས་པ་མ་ཡིན་ནམ།

དེ་ལྟར་དཔྱད་ཅིང་དེ་ལྟར་ཤེས་ན། གཞི་ནས་ཡང་སྤྱིང་ཅི་ཞིག་ལ་རང་དབང་
ཟེར་བ་དང། ཅི་ཞིག་ལ་དམངས་གཙོ་ཟེར་བ་སོགས་ཀྱི་སྐོར་དངོས་མཛུགས་གསུམ་
ལོ་རེ་རེར་ངེས་ཤེས་གཙང་མ་ཞིག་སླིན་སྐབས་ཀྱི་རེད།

སྤྱིར་བཏང་རྒྱལ་ཁབ་རེ་རེ་དང། མི་རིགས་རེ་རེ། དུལ་ལུང་རེ་རེའི་ཐུན་མིན་

ཁྱད་ཚོས་མི་འདྲ་བར་བརྟེན། རང་རང་སོ་སོར་དམངས་གཙོ་དང་རང་དབང་གི་ལམ་
 ཏུ་བསྐྱོད་པའི་ལོ་རྒྱུས་ཀྱི་རྒྱལ་ལྗོངས་མི་འདྲ་བ་དང་། བསམ་སྒྲུབ་ལྟ་གྲུབ་ཀྱི་རྣམ་
 གཞི་མི་འདྲ་བ། སྐྱེས་བུ་དམ་པའི་སྤེལ་བའི་མི་འདྲ་བ། རང་དབང་ལས་འགྲུལ་གྱི་ངོ་པོ་
 དང་གྲུབ་ཅིང་མི་འདྲ་བ་སོགས་དབྱེ་བའི་ཚོས་ཚུལ་རབ་ཏུ་མང་ན་ཡང་། ཐུན་མོང་ཏུ་
 འདྲ་ས་ཞིག་ཡོད་པ་ནི། དུས་དུས་ནམ་ཡིན་ཡང་གང་ཏུ་རང་དབང་གི་ལས་འགྲུལ་
 གཙང་མ་ཞིག་སློན་བཤུགས། ཐོག་མར་དམངས་ཀྱི་ཉོགས་བཤུན་ཕྱོགས་སུ་སྤྲོད་
 གི་སློབ་འབྲུག་གཙང་མ་ནི་ཅ་བའི་ནང་གི་ཅ་བར་གྱུར་འདུག་པ་སྟེ། འཛམ་གླིང་འདིའི་དེ་
 སུའི་རྒྱལ་ས་ཆེན་གྱི་རང་དབང་ལས་འགྲུལ་གང་ཡིན་ཡང་གཞི་ཅིའི་རྣམ་གཞི་དེ་ཉིད་
 ལ་མ་བརྟེན་པ་སུ་ཞིག་ཡོད་དེ་མི་སྤྲོད་དོ།

དེ་ལས་གཞན་ཏུ་ཨ་རིའི་“དམངས་ཐོབ་ལས་འགྲུལ”ལྟ་བུ་ཞིག་ལ་མཚོན་ན།
 སྐྱེད་གཙོད་ཀྱི་རྒྱལ་ཁབ་ཅིག་དམངས་གཙོའི་རྒྱལ་ཁབ་ཏུ་བསྐྱུར་རྒྱུའི་ཆེད་ཏུ་
 བསྐྱེད་པ་ཞིག་མ་ཡིན་པར། དམངས་གཙོའི་རྒྱལ་ཁབ་ཅིག་ཏུ་རིགས་རྒྱུད་འདྲ་
 མཉམ་མིན་པའི་ལམ་སྟེན་གནས་བཤུན་པ་མཐར་སྐྱོད་གཏོང་བྱིང་ཏུ་བསྐྱེད་པ་ཡིན་
 པས་དེ་ལ་དེ་ཡི་ཁྱད་ཚོས་ཕྱོགས་དུ་མ་ནས་གྲུབ་ཡོད་ཅིང་། དེ་བཞིན་གན་རྟེན་འཆེ་
 མེད་བསྐྱུན་མེད་ཀྱི་ལས་འགྲུལ་ལྟ་བུ་ནི། སྐྱེད་གཙོད་ཀྱི་རྒྱལ་ཁབ་ཅིག་དམངས་
 གཙོའི་རྒྱལ་ཁབ་ཅིག་ཏུ་བསྐྱུར་རྒྱུའི་ཆེད་ཏུ་བསྐྱེད་པ་ཞིག་མིན་པར། དམངས་
 གཙོའི་རྒྱལ་ཁབ་གཞན་ཞིག་གི་སྟེན་དང་མི་མ་ཐུན་པའི་བཅོན་དབང་མཐའ་དག་
 རང་ས་ནས་རྒྱང་སྤྲོད་གཏོང་རྒྱུའི་ཆེད་ཏུ་བསྐྱེད་པ་ཞིག་ཡིན་པས་དེ་ལ་ཡང་དེ་ཡི་
 ཁྱད་ཚོས་ཕྱོགས་དུ་མ་ནས་གྲུབ་ཡོད་པ་རེད།

འོན་ཀྱང་། སྐྱེས་བུ་སྐྱེར་རེ་མེད་འདྲ་མཉམ་དང་། རང་དབང་གི་ཐོབ་ཐང་དེ་ཉིད་
གལ་ཆེན་པོར་རྩི་བའི་རིན་ཐང་ལྟ་བུ་སྤང་བ་གཞིར་བཟུང་བའི་ཆ་ནས་གཉིས་ཀ་གཅིག་
མཚུངས་ཡིན་ལ། འཆོ་བ་མེད་པའི་སྒྲིང་ཚུལ་ཁོ་ནའི་བྱེད་ཐབས་ལ་བརྟེན་ཏེ། ཇི་སྲིད་
འབྲས་བུ་མ་ཐོབ་པར་ལྷ་ཚུགས་མཐར་སྐྱེལ་བྱས་པའི་ཆ་ནས་ཀྱང་གཉིས་ཀ་གཅིག་
མཚུངས་སུ་གྱུར་ཡོད་པ་རེད།

སྒྲིར་ན། རྒྱ་གར་གྱི་སློབ་དཔོན་བདག་ཉིད་ཆེན་པོ་གན་རྗེའི་ལུགས་ཀྱི་“འཆོ་
མེད་བསྐྱེད་མེད་ཀྱི་ལས་འགུལ”ས་སྟེང་དུ་བྱུང་སྟེ། མིའི་རིགས་ལ་ཤེས་དཔལ་ལྡན་
པའི་འཐབ་ཚོད་ཀྱི་ཤིང་རྩེའི་ལམ་སློལ་ཐོག་མར་བྱེས་པ་ནས་བཟུང་། འཛམ་གླིང་
ཡུལ་གྱི་སོ་སོ་རུ་ཞི་བའི་སྒྲིང་བ་དང་། བདེན་དོན་གྱི་ལྟ་བའི་སྐོན་པོ་རིགས་དང་འོ་བོ་
མི་འདྲ་བའི་རང་དབང་ལས་འགུལ་སྣ་ཚོགས་སྟེལ་བའི་སློལ་ཆེས་ཆེར་དར་ཅིང་འོད་
སྟོང་འཆོར་བའི་བྱུང་འབྲས་ཀྱང་གྲུ་ལོ་མ་པ་སྐྱེས་པ་ལགས་ཏེ། རབ་འབྲས་པ་
ཁེན་གྱིས་དབུ་ཁྲིད་པའི་ཨ་རིའི་“དམངས་ཐོབ་ལས་འགུལ”ལ་མཚོན་ན་ཡང་། ལོག་
པའི་གཞོན་སྒྲིང་སྣ་ཚོགས་པའི་རྒྱང་འཚུ་བ་ཁྲོད་དུ། རེས་འགར་ཐལ་སྒྲིང་དག་རྩལ་
ཀྱི་ལས་སུ་སོང་བའི་གནས་ཚུལ་སྤྲོད་ཆེགས་ཤེ་བྱུང་སྟོང་བ་ལས་གཞན་དུ། རྩ་བའི་
ཆ་ནས་སྒྲིང་དངོས་མཐུག་གསུམ་ཐམས་ཅད་འཆོ་མེད་ཞི་བའི་རང་དབང་དག་པར་
སྟེལ་བུ་བ་པ་དེ་ཉིད་ཀྱང་། རྩོགས་གཅིག་ནས་བདག་ཉིད་ཆེན་པོ་གན་རྗེའི་འཕྲིན་ལས་
ཀྱི་ཆ་གས་ཤིག་ཏུ་བརྩིས་པར་འདུག་གོ།

དེ་ལྟ་ན། རིགས་དང་ནམ་གངས་མི་འདྲ་ཞིང་། དུས་དང་གནས་སྐབས་མི་གཅིག་
པའི་“དམངས་ཐོབ་ལས་འགུལ”གང་དང་གང་ཡིན་རུང་། ལས་ཀྱི་སྒྲིང་བ་མཐའ་དག་

དམ་པ་སྲ་མ་རྣམས་ཀྱིས་སྲོལ་བའོད་པའི་འཆོ་མེད་ཞི་བའི་ལམ་དུ་སོང་ན། འབྲལ་
ཕྱགས་ཀྱང་ཉུང་གེ་བའི་ལེགས་ཚོགས་ཀྱིས་གཏམས་པ་ཞིག་ཡོང་ངེས་པའི་བསྐྱེད་
མེད་བདེན་དོན་ཉིད་ནི། རང་དབང་ལ་དགའ་ཞིང་། ཞི་བདེ་ལ་མོས་པའི་སྐྱེས་བུ་ཀུན་
ཀྱིས་གཏན་དུ་བརྗེད་མི་རུང་བའི་ལོ་རྒྱུས་ཀྱི་བསྐྱབ་བུ་ཉག་གཅིག་ག་ལ་མིན།

འདྲ་མོར་བཤད་ན། འབྲེམ་ཉམ་དང་། རང་དབང་། ཅུས་ཐང་སོགས་འཐོབ་པར་
སློན་ཞིང་དགའ་མཁན་ནི། ཨ་རིའི་མི་ནག་ཚམ་མ་ཡིན་པར་འཇོམ་སྤྱིང་འདིའི་སྐྱེ་བོ་
ཐམས་ཅད་ཡིན་ཏེ། ང་ལ་འབྲེམ་ཉམ་གྱི་ཐོབ་ཐང་མི་དགོས། ང་ལ་རང་དབང་གི་བདེ་
སྤྱིད་མི་དགོས། ང་ལ་རང་ཉིད་ཀྱི་ཅུས་ཐང་མི་དགོས་ཟེར་མཁན་ཞིག་པལ་ཆེར་སྤྱིད་
ན་དགོན། རེད་དེ། འཐོབ་པར་དགའ་བ་ནི་རིན་ཐང་ཅན་གྱི་དངོས་པོའི་བྱུང་ཚོས་སུ་
བྱུབ་པ་ལྟར། རང་དབང་དང་འབྲེམ་ཉམ་གྱི་བདེ་སྤྱིད་ཀྱང་འདུན་མོས་ཤིག་ལྡན་པ་
ཚམ་གྱིས་རང་བྱུང་དུ་སྐྱེས་འོང་བ་ཞིག་མིན་པའི་གཏན་ཚིགས་ཤིན་ཏུ་སྤྲོ་ན། ཕུལ་
དུས་གང་ལ་མཚོན་ན་ཡང་། དོན་གྱི་རིན་པོ་ཆེ་དེ་དག་ནི་སློ་ལྡན་སྐྱེ་བོ་ཁྱི་སྤོང་མང་
པོས་སུན་མོང་དུ་འབད་བ་བྱས་པའི་སྤྱིང་སྤྱོད་ཀྱི་བརྒྱུད་རིམ་ལས་བྱུང་ཞིང་འབྱུང་
ངེས་པའི་རང་བཞིན་ལ་སྐྱས་ཀྱང་བསྐྱོན་མི་བྱུབ།

བྱིག

ཞིབ་འཇུག་པ་འགའ་ཞིག་གིས། “ཁེན་གྱིས་སྤྱེ་བྱིད་པའི་ཨ་རིའི་དམངས་ཐོབ་
ལས་འགྲུལ་ནི། ཡེ་ཤུའི་ཚོས་ཀྱི་གཞུག་ལག་ལས་བྱུང་བའི་བྲམས་བཅའི་ལྟ་
དགོངས་དང་། རྒྱ་གར་པ་གན་རྟེའི་ཕྱགས་ཀྱི་འཆོ་མེད་བསྐྱེད་མེད་ཀྱི་སྤྱིང་སྤྱོད་ཀྱི་སྤྱོད་ཀྱི་སྤོང་མང་”

གཉིས་ཀ་རྒྱང་འབྲེལ་བྱས་ཏེ་སྒྲིབ་པ་ཞིག་གོ། །“ཞེས་སྲུ་སྲུ་སྒྲེ་དོན་ལའང་བདེན་ཏུ་
མཚེ། ཡེ་ཤུའི་ཚོས་ཀྱི་གཙུག་ལག་ཏུ། མི་ཡོད་ཚད་ལྷ་ཚེན་པོའི་རིགས་སྐས་སྲུ་
གཅིག་མཚུངས་ཡིན་པར་གསུངས་པ་ནི། ཚོས་ལུགས་དེ་ཡི་རྗེས་སྲུ་འབྲང་མཁན་
དག་གིས་མི་ཐམས་ཅད་སྐྱེས་ཅམ་ནས་འདྲ་མཉམ་ཡིན་པར་འདོད་པའི་གཞི་རྩའི་རྒྱ་
མཚན་གསུ་ཚེན་ཞིག་ཏུ་རྩི་ཡི་ཡོད་པ་ལྟར། ཁེན་གྱི་གསུང་སྐོས་སྲུ་ཡང་དེ་ལུགས་ཀྱི་
ལྷ་རྒྱལ་རྒྱན་ཚགས་སྲུ་མཇུག་རྒྱ་ཡོད་དོ། །

དེ་ལ་ཁོ་བོས་ནི། རབ་འབྲམས་པ་ཁེན་གྱིས་དབྱ་ཁྲིད་མཛད་པའི་ཨ་
རིའི་“དམངས་ཐོབ་ལས་འགྲུལ”ལ། ལྷི་ཡི་མ་ཐུན་རྒྱུན་གཉིས་དང་། རོ་བོའི་བྱུང་ཚོས་
བཞི་སྟེ་དུག་ཅམ་བཅེ་བར་འདོད་དེ། སྐབས་དེའི་ཨ་རིའི་མི་ནག་རྣམས་ལ་མཚོན་ན།
“དམངས་ཐོབ་ལས་འགྲུལ”ཞེ་བའི་སྐོ་ནས་མཐུག་སྐྱོང་སྐབ་པ་དང་། མཐུག་
བསྐྱངས་ཏེ་རྒྱལ་ཁ་ཐོབ་པ་བཅས་ཀྱི་རྩ་བའི་རྩ་བ་ནི་ལྷིའི་མ་ཐུན་རྒྱུན་གཉིས་དང་། རོ་
བོའི་བྱུང་ཚོས་བཞི་སྟེ་དུག་པོ་པན་རྒྱུན་མ་ཐུང་སྐྱོང་གི་སྐོ་ནས་བྱུང་བར་སྟུམ།

ཐོག་མར་ལྷིའི་མ་ཐུན་རྒྱུན་གཉིས་པོ་གང་ཞེ་ན། གཅིག་ རོ་ཚྲོལ་བྱེད་ཡུལ་གྱི་
སྲིད་གཞུང་དེ་དམངས་གཙོའི་སྲིད་གཞུང་ཞིག་ཡིན་པ་དེ་ནི། “དམངས་ཐོབ་ལས་
འགྲུལ”ལེགས་མཐར་ལྷིན་པའི་མ་ཐུན་རྒྱུན་གཙོ་བོ་ཞིག་སྟེ། གལ་ཏེ་བྱི་བ་ཡོད་ཚད་
ལ་མེ་མདས་ལན་འདེབས་མཁན་གྱི་སྐྱེད་གཙོད་སྲིད་གཞུང་ཞིག་ལ་ཁོང་གིས་རོ་
ཚྲོལ་བྱས་པ་ཡིན་ན་ནི། ཁེན་གྱིས་སྟེ་ཁྲིད་པའི་“དམངས་ཐོབ་ལས་འགྲུལ”གྱི་ལོ་
རྒྱུས་ཀྱང་ཆེས་གཞན་ཞིག་ཡིན་སྲིད་ལ། ལྷག་པར་ཏུ་ལས་འགྲུལ་མཐའ་དག་འཚེ་
མེད་ཞེ་བའི་རང་ནས་རྒྱུན་སྐྱོང་སྐབ་མིན་ལ་སྐོ་ཡུལ་ལས་འདས་པའི་ཚོད་བགས་

རབ་དང་རིམ་པ་ཞིག་འབྲུག་སྲིད་པ་སློམ་ག་ལ་དགོས།

དེར་བརྟེན། ཚོགས་པ་འཇུག་པ་ཚོགས་པ་དང་། རང་དབང་བྱ་འགྲུལ་གྱི་འདུ་
འཛོམས་བྱེད་ཚོགས་པའི་དམངས་གཙོའི་ཁོར་ཡུག་དེ་ནི་ཁོ་ཚོའི་ལས་འགྲུལ་གྱི་ཚ་བའི་
མ་ཐུན་རྒྱུན་གལ་ཆེན་ཞིག་ཏུ་གྱུར་ཡོད།

ཁེ་རང་གིས་གསུངས་སྲོང་བ་ལྟར། སྐབས་དེའི་ཨ་རིའི་རྒྱལ་ཁབ་གྱི་མི་ནག་
རྣམས་ལ་འདྲ་མཉམ་གྱི་ཐོབ་ཐང་མེད་པ་བདེན་མོད་ཀྱི། ཁོ་ཚོ་སུ་ལ་ཡང་རང་གི་ཐོབ་
ཐང་ཚོད་པའི་ཐོབ་ཐང་"ནི་ཡོད་པ་ཡིན། ཁེ་གྱིས་ཀྱང་འདི་ལྟར་ཉེ། "རྒྱལ་ཁབ་སུ་
ཡིན་ཡང་རྒྱལ་ཁབ་ཅིག་ཚུགས་དོན་གྱི་རིན་ཐང་ལྟ་ཚུལ་དེ་མི་ཚོས་དང་མ་ཐུན་ལ།
རང་དབང་གི་རྣམ་པ་ཅན་ཞིག་ཡིན་ཕྱིན་ནས། ལོ་རྒྱུས་ཀྱི་རྒྱུན་བས་སྐབས་དེར་ཐུན་
ནག་གི་ངོས་སུ་ཅན་ཅན་གྱུར་རུང་། མི་རྣམས་ཀྱིས་འདྲ་མཉམ་དང་བདེན་པའི་སྐད་
འབོད་བྱས་པར་སྲ་གཞུག་ཅན་ལས་འབྲས་བུ་འབྱུང་ངེས་ཡིན། "ཞེས་སུ་བཤད་སྲོང་།

རེད། སྲིད་གཞུང་ནི་སྤྱི་དམངས་ཀྱི་དགོས་འདུན་སྐྱབ་པའི་སྤྱི་ལུ་ཅན་ལོན་པ་
ལས། སྤྱི་དམངས་ཀྱི་ལུས་སྲོག་ལོངས་སྤྱོད་ཀུན་ལ་དབང་སྐྱུར་ཚོགས་པའི་བལྟོས་
མེད་ཀྱི་མངའ་བདག་གཏན་ནས་མིན་པར་ལྟ་བུའི་ཨ་རིའི་ཆབ་སྲིད་བསམ་སློབ་ཁོར་
ཡུག་ནི། ཨ་རིའི་མི་ནག་ཚོའི་"དམངས་ཐོབ་ལས་འགྲུལ"ལེགས་མཐར་ཕྱིན་པའི་ཕྱི་
ཡི་མ་ཐུན་རྒྱུན་དང་པོ་ཡིན་པར་འདོད་དོ། །

གཉིས། རང་དབང་ལྡན་པའི་གསར་འགྱུར་འབྲིན་ལམ་རྣམས་ནི་ཨ་
རིའི་"དམངས་ཐོབ་ལས་འགྲུལ"ཀྱི་ཕྱིའི་མ་ཐུན་རྒྱུན་གལ་ཆེན་ཞིག་སྟེ། ཨ་རིའི་མི་
ནག་རྣམས་ཀྱིས་སྲིད་གཞུང་གི་མི་ཚོས་དང་འགལ་བའི་ལམ་ལུགས་ཀུན་ལ་ངོ་ཚོས་

བྱས་སྐབས་སུ། གནས་ཚུལ་མཐའ་དག་དང་མོར་བརྗོད་པའི་གསར་འཛིན་གྱི་ཁོར་
 ལུག་རང་དབང་ཅན་ཞིག་ལྡན་པ་དེས། ཁོ་ཚོར་རྒྱ་ན་མེད་པའི་གཞིགས་འདེགས་
 བྱས་ཡོད་པ་ལྟ་གཤམ་ཞིག་གསུང་སྐབས་དེའི་ཨ་རིའི་གསར་འཛིན་ཀྱང་གིས་སྲིད་
 གཞུང་གི་མགྱོག་ཚབ་འབང་ཞིག་བྱས་ནས། ལས་འགུལ་གྱི་རོ་བོ་དང་། དམིགས་
 ལུག་། ཐབས་ལམ་བཅས་ལ་མངོན་སུམ་དུ་བསྟོན་འདྲིང་ཞིང་། གང་འདོད་འདོད་དུ་
 འབྲེལ་རྒྱན་མ་སྤྲོད་ཚོགས་བརྒྱབ་སྟེ་མི་རྣམས་ལ་ངོས་འཛིན་ལོར་བ་དང་། ལྷ་སྲངས་
 འཇུག་བ་སྤྲོད་ཚོགས་ཤིག་བྱིན་ཡོད་ཚེ། ཨ་རིའི་“དམངས་ཐོབ་ལས་འགུལ”དེ་ཡང་
 དཀའ་ངལ་གཞན་མང་བོ་ཞིག་དང་གདོང་ལྷག་བྱུང་ཡོད་པ་ལས་སྤྱོད་དཔོག་ལྷག་
 དེ་ལྟ་ན། སྲིད་གཞུང་གི་སློབ་མོས་ཁོ་རང་བསྟུན་མི་དགོས་པར་ཁེར་ཚུགས་སུ་ཆགས་
 པའི་ཨ་རིའི་གསར་འགྱུར་འཛིན་ལམ་རྣམས་ནི། ཨ་རིའི་“དམངས་ཐོབ་ལས་
 འགུལ”གྱི་ཕྱིའི་མ་ལུན་རྒྱུན་གཉིས་པའོ་ཞེས་སུ་གདགས་ཤིགས་པར་སྟུང་མོ། །

འོན་ཀྱང་། ཨ་རིའི་“དམངས་ཐོབ་ལས་འགུལ”ལ་རང་ཉིད་གྱི་རོ་བོའི་སྟེང་ནས་ཁྱད་
 ཚོས་ཅི་ཡོད་ཅེ་ན་བཞི་ཙམ་བཅི་བར་འདོད།

གཅིག་ ལས་འགུལ་ལ་ཞུགས་མཁན་གྱི་མི་ལས་མོ་ཆེའི་གོ་རྟོགས་བསྟོན་
 བཅས་སུ་བཟང་ཅམ་དུ་སོན་ཡོད་པ་ནི་ཐོག་མའི་ཁྱད་ཚོས་གཙོ་བོ་ཞིག་ཡིན་པ་དེ།
 མ་གཞི་སྐབས་དེའི་ཨ་རི་ན་“རིགས་རྒྱུད་རྒྱུར་བཀའ་ལམ་སྟོན་”ཤིན་ཏུ་དར་སོ་ཆེ་
 བས། མི་ནག་ཚོ་གཞུང་བཙུགས་སྟོན་གྱི་གང་མང་ཞིག་དུ་འཇུག་པའི་སྐབས་བ་མི་ལྡན་
 བ་ཡང་། མི་ནག་ཚོར་རང་ཉིད་ལ་སྐྱེར་གཉེར་སྟོན་གྱི་མང་བོ་ཡོད་པ་དང་། གཞུང་
 བཙུགས་སྟོན་གྱི་རེ་འགའ་ཡང་ཡོད་པས། མི་ནག་ལས་མོ་ཆེ་ཞིག་ནི། ལུབ་ཕྱོགས་གྱི་

རང་དབང་གི་བསམ་སྒོའ་དང་འདྲ་མཉམ་གྱི་ལྟ་བུའི་སྒོའ་གསལ་སྤངས་ཚད་མཐོན་པོར་
སྐྱེའམ་ཡོད་ཅེས་ཟེར་ཚོགས་ལ། ཁྲིམས་ལུགས་ཀྱི་ཤེས་བྱ་དང་། སྲིད་ལུགས་ཀྱི་ཤེས་
བྱ་ལེགས་པོར་བསྐྱབས་པ་ཡང་མང་པོ་ཡོད་སྟེ། འདུག་ན། མི་རྣམས་སྒོ་འབྲེད་ཤེས་
བྱས་དཔེན་པར་མ་གུར་བ་དེ་ནི་ལས་འགུལ་དེའི་ཁྱད་ཚོས་དང་པོ་ཉིད་དུ་འཛོགས་པར་
འདོད།

གཉེས། ཨ་རིའི་དམངས་ཐོབ་ལས་འགུལ་དེ་ནི་རྒྱལ་ཁྲིམས་ཀྱི་ནང་དོན་ཅ་བར་
བཟུང་ནས་བསྐྱངས་པའི་ལས་འགུལ་ཞིག་ཡིན་ཏེ། ལས་འགུལ་དེ་ལ་ལུགས་མཁན་
ཚོས་ << ཨ་རིའི་རང་བཙན་བསྐྱབས་གཏམ >> དང་། << ཨ་རིའི་རྩ་ཁྲིམས་ཚེན་
མོ >> དང་། << མི་རྣམས་བཅའ་སྲོལ་ཅ་ཚིག >> སོགས་སུ་རིགས་རྒྱུད་ཀྱི་དབྱེ་
བ་མེད་པར་མི་ཐམས་ཅད་སྐྱེས་ཅའ་ནས་འདྲ་མཉམ་ཡིན་པར་བཤད་པ་དང་། སྤྱི་
དམངས་རྣམས་ཀྱི་ཐོབ་ཐང་འདི་དང་འདི་ལ་ནི་ཁྲིམས་ཀྱིས་སྤྱོད་འདི་དང་འདི་བྱ་
རྒྱུ་ཡིན་ཞེས་བཤད་པ་རྣམས་གཞིར་བཟུང་སྟེ། “ཁྱེད་ཅག་གི་ཁ་ནས་འདི་ལྟར་
བཤད་པ་རྣམས་ལག་ལེན་དུ་ཅི་ཡང་མཐོང་རྒྱ་མེད་ན། ད་ནི་ཅིས་ཀྱང་ཁ་བཤད་དོན་
ལ་གནས་དགོས།” ཞེས་ལས་འགུལ་གྱི་མང་གཞིའི་དགོངས་དོན་ཁོང་ཚོའི་རྒྱལ་
ཁྲིམས་ལ་གཏུགས་ཡོད་པ་དེ་ཡང་ལས་འགུལ་དེའི་ཁྱད་ཚོས་གལ་ཆེན་ཞིག་ཏུ་
མཐོང་།

རྒྱལ་ས་ཐ་ཞེན་ཐོན་དུ་མི་ཚོགས་ཁྲི་སྟོང་གི་འདུ་འཛོམས་ཀྱི་སྐབས་སུ་ཡང་
མར་ཐེན་ལུ་སིར་ཁེན་གྱིས་འདི་ལྟར་གསུངས་སྟོང་སྟེ། “སྤྱོགས་གཅིག་ནས་བཤད་
ན། དེ་རིང་ང་ཚོ་རྒྱལ་ས་འདུ་འཛོམས་བྱང་ཞིག་ཁྱེད་ཉེ་དུལ་སྐྱར་ལེན་དུ་ཡོང་བ་ཡིན།

སྟོན་ཆད་རང་རེའི་རྒྱལ་ཁབ་ཆེན་པོའི་ལེས་པོ་རྣམས་ཀྱིས་ < < རྩ་ཁྲིམས > > དང་།
 < < རང་བཅོན་བསྐྱུགས་གཏམ > > ཀྱི་འོད་སྟོང་འཕྲོ་བའི་ལེ་ཆོན་རེ་རེ་གསར་སྐྱེག་
 མཛད་སྐབས་སུ། ཨ་རིའི་སྤྱི་དམངས་རེ་རེའི་ལག་ཏུ་ཡུན་ཉར་ཚོག་པའི་འཛིན་བྱང་
 རེ་རེ་བཞག་སྟེ། འཛིན་བྱང་དེས་མི་རྒྱུད་དཀར་ཅན་གྱི་དབྱེ་བ་མེད་པར་མི་ཡོད་དོ་
 ཅོག་ལ་འཚོ་གནས་ཀྱི་ཚོབ་ཐང་དང་རང་དབང་ལྡན་པར་བྱེད་ཅིང་། བདེ་སྲིད་འཚོ་ལ་
 སྟེག་གི་ཚོབ་ཐང་ཡང་ཡོད་པར་བྱེད་དེས་ཞེས་ཞལ་བཞེས་མཛད་ཡོད། འོན་ཀྱང་དེར་
 གི་དུས་སུ་ཨ་རིའི་རྒྱལ་ཁབ་ཀྱིས་ནི། རང་གི་སྤྱི་དམངས་ཡིན་པའི་མི་ནག་རྣམས་ལ་
 འཛིན་བྱང་འདྲིའི་བྱ་ལོན་ཆད་ཡོད། རྒྱལ་ཁབ་འདིས་བྱ་ལོན་དེ་དག་ད་དུང་ཅིས་
 བརྒྱབ་མེད་པར་མ་བཟོ། ཡང་བསྐྱར་མི་ནག་ཚོའི་ལག་ཏུ་ཤོག་སྟོང་རེ་རེ་བཞག་ཡོད་
 ལ། དེའི་སྟེང་དུ་མ་དདུལ་གྱིས་མི་འདད་ཞེས་པའི་ཐེལ་ཅེ་རེ་རེ་བརྒྱབ་འདུག་མོད།
 ང་ཚོ་ནི་བདེན་དོན་གྱི་དདུལ་ཁང་རྒྱབ་དྲིབ་བྱིན་པར་ཅིས་ཀྱང་ཡིད་མི་ཆེས་ཏེ། རྒྱལ་
 ཁབ་འདྲིའི་གོ་སྐབས་ཀྱི་མཛོད་ཁང་ལ་མ་དདུལ་མེད་པར་ཡང་ང་ཚོས་གཏན་ནས་
 ཡིད་ཆེས་བྱ་རྒྱ་མིན། རྒྱ་མཚོན་དེར་བརྟེན། དེ་རིང་ང་ཚོས་འཛིན་བྱང་དེ་བཟུང་ནས་
 དདུལ་སྐྱར་ལེན་དུ་ཡོང་བ་ཡིན། འཛིན་བྱང་འདིས་མ་འོངས་པར་ཅིས་ཀྱང་ང་ཚོའི་སྐྱ་
 བ་མཚོ་བའི་རང་དབང་དང་བདེན་དོན་ལ་འགན་སྲུང་བྱེད་དགོས། ཞེས་སོགས་ཟུབ་
 དོན་ལྡན་པའི་ཞལ་མཆིད་མང་དུ་གསུངས་སྟོང་བ་ལྟར། < < ཨ་རིའི་རྩ་
 ཁྲིམས > > ཀྱི་དགོངས་པ་གཞིར་བཟུང་ནས་ལས་འགུལ་བསྐྱངས་པ་དེ་
 ཡང་“དམངས་ཚོབ་ལས་འགུལ”ཀྱི་ཁྱད་ཚོས་གལ་ཆེན་ཞིག་ཡིན་པ་རེད།

སྤྱིར་བཏང་བཤད་ན། འཛོམ་སྤྱིར་ཡུལ་གྱི་སོ་སོའི་རྒྱལ་ཁབ་གང་དང་གང་ཡིན་

རྒྱུ་ལལ་མོ་ཆེ་ཞིག་གི < < ཅ་ཁྲིམས་ > > ལྷ་ལོ་སྐྱེ་བོ་ཐམས་ཅད་འབྲ་མཉམ་ཡིན་པ་
 དང་། སྐྱི་དམངས་སྐྱེར་རེ་རེའི་མིའི་ཐོབ་ཐང་དང་། རང་དབང་ལ་འགན་སྲུང་ཡོད་ཚུ་ལ་
 སོགས་གང་ཡག་ཡག་དང་གང་བཟང་བཟང་འབའ་ཞིག་གིས་ཡོད་མཁན་གྱི་སྐྱེ་
 ཡིན་ཚེད་འདུག་ན་ཡང་། ཁ་ནས་བཤད་པ་སྲུང་ཅི་ལས་མངར་བའི་རྒྱལ་ཁབ་མང་
 དག་ཅིག་གི་དབང་སྲུང་པས་ལག་ལེན་དངོས་ཀྱི་ནང་དུ་སྐྱི་དམངས་སྐྱེར་རེ་རེའི་
 ཁྲིམས་མ་ཐུན་གྱི་ཐོབ་ཐང་མང་པོ་ཞིག་ཅི་མི་སྐྱམ་པར་དོག་བརྗེས་བྱེད་རྒྱུ་ཡིན་པ་
 རེད། དེས་ན་རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་ < < ཅ་ཁྲིམས་ > > ལྷ་གཏན་ལ་པལ་པའི་སྐྱི་དམངས་སྐྱེར་
 རེ་རེའི་ལྷོས་མེད་ཀྱི་ཐོབ་ཐང་རྣམས་ < < ཅ་ཁྲིམས་ > > ལྷ་ཇི་སྟར་གཏན་ལ་པལ་པ་
 བཞིན་ལག་བསྟར་གཙང་མ་བྱ་རྒྱ་དེ་ནི། སྲིད་གཞུང་གི་གཟུང་མི་རྒྱུང་བའི་འོས་
 འགན་ཉག་གཅིག་ཏུ་ཆགས་པོས་ཡོད་ཨང་།

མི་རང་རང་གི་ཉིན་རེའི་འཚོ་བའི་ཁྲིད་དུ། གཞི་ཅའི་འགོ་བ་མིའི་ཐོབ་ཐང་ཙམ་ལ་
 ཡང་འགན་སྲུང་མ་ཐོབ་པའི་མི་རྣམས་ལ་མཚོན་ན། རྒྱལ་ཁབ་གང་དེའི་ < < ཅ་
 ཁྲིམས་ > > ནང་གི་ཚིག་སྟོང་དེ་དག་ནི། ཞེན་གྱིས་གསུངས་པ་སྟར་"དུལ་ཁང་དུ་
 སྐྱོར་མོ་ལེན་མི་ཐུབ་པའི་འཛིན་བྱང་"ཞིག་དང་མཚུངས་པ་རེད། དེས་ན། མི་རེ་རེའི་
 ལག་ཏུ་ཡུན་རིང་ཉར་བའི་མན་མེད་ཀྱི་"ཤོག་སྟོང་"དེ་རྣམས་"དུལ་སྐྱུར་ལེན་ཐུབ་
 པའི་འཛིན་བྱང་"རུས་ལྡན་ཞིག་ཏུ་བསྐྱུར་རྒྱུ་ཡིན་མིན་ནི། འཛིག་རྟེན་འདྲིའི་མི་རྣམས་
 གྱིས་རང་སེམས་ལ་འདྲི་དགོས་པའི་དྲི་བ་ཞིག་ཅིས་མ་ཡིན།

གསུམ། བྱོད་དོན་རྒྱུང་དུ་འཇུག། བྱོད་དོན་གྱི་བྲག་པ་རེ་རེས་སྐྱེན་བྱས་ནས། ཞི་
 ཚོལ་གྱི་ལས་འགུལ་སྐྱེལ་བ་ཡང་ཨ་རིའི་དམངས་ཐོབ་ལས་འགུལ་གྱི་ཁྱད་ཚོས་

ཤིག་ཏུ་བཅི་ཚོགས་སྟེ། དཔེར་ན། མི་ནག་ཞིག་རྒྱངས་འཁོར་དུ་སྡོད་སྐབས་མཐོང་ཚུང་
བྱས་པ་དེ་ཚོགས་མའི་ལས་འགྲུལ་སྤོང་རྒྱུན་ཡིན་པ་ལྟ་བུ་ལོ། །ཁོ་ཚོའི་ལས་འགྲུལ་
ནི་"མི་ནག་ལ་འདྲ་མཉམ་དགོས་"ཟེར་བ་དང་། " རང་དབང་དགོས་" ཟེར་བའི་ཚིག་
སྒྲི་བམ་ལོ་དེ་དག་ལ་ཤི་འཐམ་རོ་འཐམ་བྱས་པ་ཅམ་མིན་པར། མི་ནག་ལ་འདྲ་མཉམ་
གྲི་ཚོབ་ཐང་མེད་པ་དང་། རང་དབང་མེད་པ་སོགས་ཀྱི་དཔེ་གཞི་རེ་རེ་ལས་འཕྲོས་ཏེ།
བྲེ་བྲག་གི་གནད་དོན་དེ་ཉིད་ཐག་གཅོད་བྱ་བའི་ཆེད་དུ་ཞི་བའི་ངོ་རྒོལ་བྱས་པ་ཞིག་
རེད་འདུག་པས་དེ་ནི་ཁྱད་ཚོས་གལ་ཆེན་ཞིག་ཡིན་པ་རེད།

མ་གཞི་ནས་མི་ཞིག་ལ་འགྲོ་བ་མའི་ཚོབ་ཐང་ཡོད་མེད་དང་། འདྲ་མཉམ་ཡོད་
མེད། རང་དབང་ཡོད་མེད་སོགས་ནི་དོན་སྲི་རགས་པ་ཅམ་གྱི་གོ་དོན་ལས་འཚོལ་
རྒྱ་ཅམ་གཏན་ནས་མིན་པར། འཚོ་བའི་ངོས་རྒྱུར་རེ་རེ་ནས་བལྟ་རྒྱ་དང་ཡུང་རྒྱ་ཞིག་
ཡིན་པས། སྐར་གྱི་ཡོད་གཞི་རེ་རེ་དང་འབྲེལ་བའི་སློབ་སྦྱོར་ཞི་གྲོལ་ལས་འགྲུལ་
བསྐྱངས་པ་ནི་ཤེས་རབ་ལྡན་པའི་ཐབས་ཚུལ་ཁྱད་པར་བ་ཞིག་ཏུ་བཅི་འོས་པར་
མཐོང་ངོ། །

བཞི། སྒྲ་གོང་དུ་ཡང་ཡང་བཤད་པ་ལྟར། ལས་འགྲུལ་མཐའ་དག་འཚོ་མེད་ཞི་
བའི་ངང་ནས་རྒྱན་བསྐྱངས་ཏེ། ཚུར་གཤེ་ཡང་པར་མི་གཤེ་བ། ཚུར་བརྟེན་གས་ཀྱང་
པར་མི་རྟེན་བ། ཚུར་ཁྲིས་ཀྱང་པར་མི་ཁྲི་བ། ཚུར་བསད་ཀྱང་པར་མི་གསོད་པ་
བཅས་ཀྱི་སྡོད་མཚོགས་མེད་དུ་བྱུང་བའི་སྡོད་སྡོབས་ཀྱི་ཁྱད་པར་ནི། ལས་འགྲུལ་གང་
དེའི་སྡོད་པའི་ཁྱད་ཚོས་གཙོ་བོ་ཉིད་དེ། དེ་ལྟར་བདེན་པའི་སྡོད་སྡོབས་ཀྱི་གསལ་ནང་
གསལ་དང་། ཁ་མིན་དོན་གནས་སུ་ལག་ཏུ་བྱངས་པ་ན། བཅི་སེམས་གཅོང་མས་

གནམ་སའི་དགྲིལ་འཁོར་འདར་ཞིང་། དམ་ཚིག་བརྟན་པོས་མཐའ་བཞིའི་རྒྱ་མཚོ་
བསྐྱལ་ཏེ། རིམ་གྲིས་རིམ་གྲིས་མི་ནག་རྣམས་སྣ་ཅི། མི་དཀར་ཤིན་ཏུ་མང་པོའི་
བསམ་སྒོར་ཡང་འགྲུང་བ་ཆེན་པོ་ཐེབས་ཤིང་། ཁོ་ཚོར་གཏུང་སེམས་མཉམ་བསྐྱེད་
བྱས་ཏེ་ལས་སྦྱོར་གྱི་རམས་འདེགས་ཤུགས་ཆེན་སྲེལ་བ་མ་ཡིན་ནམ།

དེ་ལྟར་ཕྱི་རྒྱུན་གཉེས་དང་། བྱད་ཚོས་བཞིའི་སློན་ནས་ཨ་རིའི་དམངས་ཐོབ་ལས་
འགྲུལ་གྱི་ངོ་བོ་མདོར་མཚོན་པ་ཙམ་ཞིག་སྤྲོད་ཚར་བར་བྱས་ནས། མཚུགས་མཐུན་
སྤྲེལ་མཚོག་ཁེན་སོགས་ལ་མངའ་བའི་ཞི་བའི་ཐུགས་འདུན་གཙང་མ་དང་། བདེན་
འཚོལ་གྱི་སྤྲོད་སྦྲོབས་བརྟན་པོའི་འཕྲིན་ལས་གྱི་འོད་དཀར་ཉམས་བ་མེད་པར་ཡུན་
ནས་ཡུན་དུ་མཆེད་དེ། ས་སྤྲོད་ལུས་ཅན་མཐའ་དག་རང་དབང་བདེ་སྤྲིད་གྱི་སྤྲོད་བའི་
ཁོད་དུ་འཚོ་བའི་སློན་ལམ་སྤྲོད་ནས་ཞུའོ། །

2009.2.10.

དང་པ་དང་སྐྱེས་བུ་སྐྱེད།

དེ་ཡང་འདི་སྐད་ཅེས་ཐོས་ཏེ། འདི་ནས་ཡང་བརྩིས་པའི་བཟང་བུའི་ཉལ་མ་
སུམ་བརྒྱ་ལྷག་གི་ཤོང་འོལ་ན། རྒྱ་གར་ཡུལ་དཔུས་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་སའི་མ་པ་ཞེས་
བྲགས་པ་ཞེས་ཡོད་དེ། རྒྱལ་པོ་དེ་ནི་དག་ཤུལ་ལོག་པའི་ལས་ལ་རྒྱན་དུ་སྦྲོད་པ་
ཞེས་ཡིན་ཁར། དབྱི་སི་ལམ་གྱི་ཚོས་ལ་འཛིན་ཆད་ཀྱི་ཞེན་པ་མཐའ་གཅིག་ཏུ་བྱེད་
མཁན་ཞེས་ཀྱང་ཡིན་པས། རང་གི་ཆབ་འབངས་སུ་གཏོགས་པའི་ཚོས་ཀྱི་ལྷ་བྱུང་
གཞན་དང་གཞན་གྱི་རྗེས་སུ་འཇུག་པ་རྣམས་ལ་འོས་མིན་གྱི་འཆོལ་ཏུ་བྱེད་
པར་བྲགས་སོ།།

ནམ་ཞེས་ན། རྒྱལ་པོ་རང་གི་བུ་ཁུ་ས་རབ་ཅེས་པས་སྲིད་དབང་གི་ཕྱིར་དུ་ཡབ་
ལ་འོ་ལོག་པའི་སྦྱོར་བ་བརྩམས་ཤིང་དཔུང་གི་ཚོགས་དང་བཅས་གཡུལ་འབྱེད་པའི་
སྟ་གོན་ལ་ཞུགས། རྒྱལ་པོ་སའི་མ་པ་ཡིས་ཀྱང་ཁོང་ཁོ་དྲག་པོས་དམག་གི་དཀྱིལ་
འཁོར་ཆེན་པོ་བཞུགས་ཏེ་བུ་དང་འཐབ་ཏུ་བྱིན། ཅང་མ་འགོར་བར་རྒྱལ་སྐྱས་ཀྱི་
སྦྱོགས་པམ་པར་གྱུར་ཅིང་། ཁུ་ས་རབ་རང་ཉིད་ཡུལ་གཞན་དུ་བོས་ན་ཡང་། རྗེས་
འདིར་གྱིས་ཟེན་ནས་ལྷགས་སྦྱོག་ཏུ་བརྟུག་སྟེ་བྱིད། མོ་བྱང་དུ་སྐྱེབས་པ་དང་མིག་
གཉིས་བཏོན་པ་སོགས་ཞེས་ཀྱི་མནར་གཅོད་ཡང་བ་དུ་མ་བྱས་ནས་ཆེ་བཙོན་དུ་
བཞག་པས་མཐར་བཙོན་ལོག་ཏུ་ཤི་བ་རེད།

སྐར་རྒྱལ་སྐྱས་ཁུ་ས་རབ་འཁོས་བཞེན་པའི་སྐྱབས་སུ། ལམ་བཟོད་ཀྱི་དམ་

དུབ་དང་གསོད་པའི་དངངས་སྐྱབ་གིས་ཤིན་ཏུ་ཉམ་ཐག་པར་གྱུར་པའི་ཚུལ་དེ། སིག་
 རྣམས་ཀྱི་སློབ་དཔོན་སྲིད་སྐྱབ་ཅེས་པས་གཞིགས་པ་ན། དེ་ལ་ཤས་མི་བཟོད་པའི་
 སྲིད་རྗེ་བྲག་པོ་འཇུངས་ཏེ་དད་པ་དང་ལམ་ཆས་སོགས་ཀྱི་མ་ཐུན་རྒྱེ་ཉེ་བར་སྐྱུར་
 པ་རེད། རིམ་གྱིས་གནས་ཚུལ་དེ་ཉིད་རྒྱལ་པོ་སའིམ་པ་ཡི་རྣ་བར་སོན་པས། དམག་
 བཏར་སྟེ་སློབ་དཔོན་བཙོན་དུ་བཟུང་ཞིང་། “ཉེས་པ་ཅན་ཁྲིད་གིས་ལྷི། ད་ནས་བཟུང་
 རང་གི་ཚོས་ལུགས་དོར་ཏེ་དབྱི་སི་ལམ་གྱི་ཚོས་སུ་ཞུགས་དགོས”ཞེས་སྐྱེས་ཏེ། མི་
 ཚོས་ལམ་འདས་པའི་མཉམ་གཅོད་སྣ་དགུ་བྱས་ན་ཡང་། རང་གི་ཚོས་ལ་དད་དམ་
 གཅོད་པའི་སློབ་དཔོན་གང་གིས་ལྷི། ཚོས་ཀྱི་དད་མོས་ཐད་ནས་གཏུམ་པོ་སའིམ་པ་
 ལ་བསྐྱུན་པའི་རྣམ་འགྲུར་སྤྱོད་ཅོམ་ཡང་མ་བསྐྱུན་པ་རེད།

སྟོག་དང་བྲལ་ཡང་རང་གི་ཚོས་ཀྱི་དད་པ་གཅིག་ཏུ་མི་འདོར་བའི་རང་ཚུལ་
 དེས་རྒྱལ་པོ་ཡང་ཐབས་ཟད་དེ། སློབ་དཔོན་ལ། “ཁྲིད་རང་གི་ཚོས་ལ་དེ་ཅོམ་ཆགས་
 བ་ཚོ་འཇུག་ཅོམ་སྟོན་ཏུས་རྒྱུ་ལ་དེ་ཡང་མི་སྣང་”ཟེར་བར། སློབ་དཔོན་གྱིས་“ཤོག་བུ་
 དང་སྐྱུ་བུ་ཁྲིད་ཤོག་དང་། ཚོ་འཇུག་ཡོད་དོ”གསུངས། རི་ལྟར་གསུངས་པ་བཞིན་
 སྲིད་པ་ན། སློབ་དཔོན་གྱིས་ཤོག་རྗེས་ཞིག་ཏུ་ཡི་གེ་འགའ་བྲིས་ནས་སྐྱེ་ལ་བཏགས་
 ཤིང་། “ད་ཁྲིད་ཚོས་དའི་སྐྱེ་ལ་རལ་གྱིས་སྐྱུན་དང་། ཚོ་འཇུག་སྟོན་ཚོག་”གསུངས་
 པས། རྒྱལ་པོས་ནི་བདེན་སྟུམ་ནས་གཤེད་མ་ལ་བརྟེན་བསྐྱུན། གཤེད་མས་ཀྱང་
 འུགས་བྲག་པོས་རལ་གྱིས་བསྐྱུན་པ་ན་སློབ་དཔོན་གྱི་དབུ་དམར་ཅ་རེ་ཐང་དུ་གྱིལ།
 ཚོ་འཇུག་ནི་གང་ཡང་མ་བྱུང་། དེ་མ་ཐག་ཤོག་རྗེས་ཁ་སྤེལ་ཞེ། “རས་ཚོས་ཀྱི་དོན་དུ་
 སྟོག་བཏར་བ་འདི་ཚོ་འཇུག་གི་མཚོག་ཡིན་ནོ”ཞེས་བྲིས་ཡོད་པར་བྲགས་སོ།

སྟོན་གྱི་ལོ་རྒྱུས་དུམ་ཕུ་དེ་ནི། རང་གི་ཚོས་ལས་ལྷུང་སྒྲུངས་པའི་ཚོས་ལ་དང་
 དམ་གཅིག་ཏུ་གཅང་ཞིང། རང་དབང་དང་བདེན་དོན་ལ་ཚོས་པའི་སྐྱེས་ཕུ་ཞིག་སྐྱེར་
 གཅོད་གཏུམ་སྲིད་གྱི་ཟེལ་ཤུགས་ལས་རྣམས་ལ་རྒྱལ་བའི་སྦྱིང་སྦྱོབས་གྱི་ཕུང་བ་
 ཡིན་ཏེ། གཏུམ་ལོ་སལམ་ལ་ལ་དུག་པོའི་དཔུང་སྦྱོབས་ཤིན་ཏུ་དར་ན་ཡང། གཏུག་
 རྒྱལ་གྱི་ཁྲིམས་ལས་རབ་ཏུ་མོད་ན་ཡང། སྟོབ་དཔོན་གང་གི་དང་ཚོས་བཅོན་གྱིས་
 སྐྱུར་བའི་སྦྱོབས་ཀུས་མ་མཆིས་ཤིང། སྐྱེས་ཕུ་སྐྱེར་གྱི་རང་དབང་གཞི་མེད་ཏུ་
 འཛོམས་པའི་ཐབས་རྩལ་མི་ལྡན་ཏེ། སྟོབ་དཔོན་གང་ཉིད་རང་གིས་བདམས་པའི་
 ལམ་ལ་ཅེ་གཅིག་ཏུ་ཚོས་པའི་དམ་ཚིག་གི་མདུན་ན། “སྟོབ་དང་བུལ་ཡང་སྐྱ་ཡི།
 དང་བ་དོར་བ་ནི་དེ་ལྟ་མ་ཡིན་ལོ”སྟུང་པའི་སྦྱིང་སྦྱོབས་གྱི་སྐུན་ན། བཅོན་དབང་སྐྱེར་
 གཅོད་གྱི་རྒྱལ་པོ་སལམ་ལ་དང་”སལམ་ལ་དག”ནི་རང་གི་འདོད་ལ་བཞིན་མདོན་ཏུ་
 སྐྱུར་མ་སྐབ་བས། རོ་གཞོངས་ཤིང་ཁ་སྐྱེངས་ཏེ་ཡིད་བམ་རེ་ཆད་གྱི་མགོ་བོ་ནང་ཏུ་
 སུག་ལ་ལས་ཅི་ཞིག་བྱེད་ཨང།

གཏམ་རྒྱུད་ནང་གི་སྟོབ་དཔོན་སྲིད་སྐབས་ཀྱིས་ནི། རང་ཉིད་སིག་གི་ཚོས་ལ་
 ཚོས་ཤིང་དང་བ་དེ། དབང་དང་གྲགས་ལ་གང་ལའང་བསྐུན་མི་དགོས་པའི་སྐྱེར་གྱི་
 དོན་དག་ཅིག་ཏུ་སེམས་ཡོད་པར་མ་ཟད། སུས་སྟོབ་གི་འཛིགས་ལ་ཆེན་པོའི་སྐུན་
 བས་ཀྱང་བག་ཅམ་འདོར་མི་རུང་བའི་རང་སུགས་རྣམས་མ་ཉིད་ཏུ་བསྐྱས་ཡོད་ལ་རེད།
 ཡིན་ན་ཡང། རང་ཉིད་སིག་གི་ཚོས་ལ་གཞན་ཡང་མི་བྱེད་པའི་དང་ཚོས་སྐྱན་བ་དེ་
 ཡིས། སྐྱེས་ཕུ་གཞན་དང་གཞན་གྱི་དང་འདུན་མི་འདྲ་བ་དག་ལ་ནི་སྤང་སེམས་མེད་
 ལ་འཁོན་ཏུ་ཡང་མི་འཛིན་ཏེ། དབྱི་སི་ལམ་གྱི་ཚོས་གྱི་རྗེས་སུ་ཞུགས་པའི་རྒྱལ་སྐྱས་

ལུ་ས་རབ་ལ་ཡང་སྐྱེད་བརྗེ་བའི་སེམས་ཀྱིས་རམ་འདེགས་ཞུས་པ་མ་ཡིན་ནམ།

འོན་ཀྱང་། གཏུམ་སོ་སའིམ་པའི་གཏུན་ཚིགས་ནི་དེ་དང་ཤིན་ཏུ་སོ་སོ་བ་སྟེ། ཁོ་
ལ་མཚོན་ན། རང་གི་དང་མོས་ཁོ་ན་ཉིད་མ་འོར་བ་དང་། ཡང་དག་པ། སྐྱོན་གྱི་ཆ་
ཅམ་དབེན་པ་ཉིད་ཡིན་གྱི་དེ་དང་མི་མ་སྐྱེན་པའི་དང་པ་དང་། མོས་པ་ དགའ་བ་
སོགས་ནི་ཤིན་ཏུ་ཐ་ཆད་པ་དང་། གཉི་ལྷག་པ། ལོག་པར་སྐྱོད་པ་འབའ་ཞིག་གི་རང་
བཞིན་དུ་གནས་པར་ལྷ་བས། དེ་དག་ཚར་གཅོད་པའི་ཕྱིར་དུ་སོས་ན་སྐྱེད་འགས་པའི་
བྲག་པོའི་ལས་འཛིགས་སུ་རུང་བ་ཅི་ཞིག་སྐྱེད་ཀྱང་དགེ་བའི་ལེགས་ཚོགས་དམ་པ་
ཞིག་གོ་སྐྱེས་དུ་སེམས་ཡོད་པ་རེད།

ལྷ་ཚུལ་སྤྱི་མའི་རིགས་ཀྱིས་ནི། སྐྱེས་བུ་སྐྱེད་གྱི་རང་དབང་ཉིད་གནད་ཀ་
ཡོངས་ཀྱི་དོན་པོར་བརྒྱུད་ཡོད་ཕྱིར། དེ་ཡི་ལུགས་ལྟར་ན། འཛིག་རྟེན་གྱི་སྐྱེས་བུ་སྤྱི་
ལ་མཚོན་ན་ཡང་། ལམ་གྱི་བྱེ་བྲག་གང་ལ་མོས་པ་དང་། རིག་གནས་ལྷ་བ་གང་ལ་
དང་པ་ནི་སྤྱི་ཡོད་བཅོན་ལུགས་ཀྱིས་ཚོལ་མི་རུང་བའི་སྐྱ་ན་མེད་པའི་སྐོབ་ཐང་ཉིད་
དེ། དེ་ནི་བདེན་དོན་ཡིན་ལ་དེ་ནི་གནས་ལུགས་ཀྱང་ཡིན་པར་འདོད་པས། བསམ་སྒོ་
དེ་རིགས་ཀྱི་ཞིང་ས་ལས་ནི། སྐྱེས་བུ་སྐྱེད་འེ་རེའི་སྐོབ་ཐང་ལ་འགན་སྲུང་ཡོད་པའི་
ཆབ་སྲིད་དམངས་གཙོའི་ལམ་ལུགས་ཀྱི་སྤོ་སྤྱོད་སྤུ་གུའི་སོན་པོ་ཡང་སྐོབ་ཀྱིས་སྐོབ་
ཀྱིས་འཁྲུངས་པ་མ་རེད་དམ།

ལྷ་ཚུལ་སྤྱི་མའི་རིགས་ཀྱིས་ནི། ལྷ་རྣམས་ཅམ་དུ་ཚོས་དང་གྲུབ་མཐའི་ཁེ་སན་
ནམ། རྒྱལ་ཁབ་དང་མི་རིགས་ཀྱི་འཕེལ་རྒྱས་སོགས་སྤྱི་པའི་དོན་བྱ་རགས་པ་ཞིག་
དམིགས་ལུལ་དུ་འཛིན་ལུས་གྱི་བརྟུལ་ཞུགས་ལེན་ན་ཡང་། སྐྱེས་བུ་སྐྱེད་གྱི་ཚུགས་

ཐུབ་ཀྱི་སྤྱིང་སྤྱོད་ས་དང་། བདེན་ལུགས་ཀྱི་གཏམ་བརྗོད། རང་མོས་ཀྱི་དད་འདུན་
སོགས་ནི་ཉེས་པ་ཀྱང་ཀྱི་འབྱུང་རྩ་བར་མ་ཟངས། སྤྱི་བམ་བམ་ཀྱི་དམིགས་ལུལ་
གང་ཞིག་མངོན་གྱུར་ལ་བརྟེན་པའི་ལོ་རེའ་ཁོང་དུ་ཉེས་མེད་སྐྱེ་བོ་ཁྱི་སྤོང་གི་ཆེ་སོག་
ལ་དོག་བརྗེས་བྱས་པའང་རྣམས་ཆེན་རྒྱལ་ཁའི་ཁོངས་སུ་བསྟུ་བར་གྱེད།

རྒྱ་འབྲས་ངོ་བོ་བཅས་ཀྱི་ཚོས་གསུམ་ཆར་ནས་ཡོངས་སུ་མི་འདྲ་བའི་ལྷ་ཚུལ་
དེ་གཉེས་ཀམས། ས་གཞི་རྣམས་ལོ་འདི་ཡི་ཕྱོགས་རྩུར་མི་འདྲ་བ་སོ་སོ་དུ། རང་རང་གི་
ཚུལ་དང་མ་ཐུན་པའི་ཁྲིམས་ལུགས་དང་ལམ་ལུགས་བཅོས་ཏེ། སྤིང་འབྱོར་རིག་
གསུམ་ཀྱི་གནས་བབ་ཤིན་ཏུ་ཐ་དད་པའི་ལུལ་ལུང་དང་། རྒྱལ་ཁབ་དུ་མ་བསྟུན་ཡོད་
པ་དེ།

སྤྱིས་བུ་སྤྱིར་ཀྱི་ཐོབ་ཐང་ལ་གཅིགས་སུ་འདྲིན་པའི་སྤིང་སྐྱབ་དང་སྤིང་སྐྱབ་
དག་གིས་དབང་སྐྱུར་བའི་འདྲིག་ཉེན་རྣམས་སུ་ལྷི། ལྷ་ཚུལ་སྣ་ཚོགས་དང་། དད་
མོས་སྣ་ཚོགས། ལབ་སྤེང་སྣ་ཚོགས། བསམ་སྤོ་སྣ་ཚོགས་བཅས་མདོག་མི་མཚུངས་
པའི་ཚོན་ཅི་དུ་མས་ཁོ་ར་ཁོང་ལུག་ཐམས་ཅད་བརྒྱན་ཡོད་ལ། དེ་དུ་གནས་བཅས་
པའི་མི་རྣམས་ལྷི། ཕྱི་ནས་བལྟས་ན་ཟང་ཟིང་ལུར་ལུར་ཀྱི་རྣོག་གས་དུས་འདྲའ་བཞིན་
པ་འདྲ་མོད། དོན་དུ་ཞི་བདེ་དང་རང་དབང་གི་དཔལ་ལ་རྣམ་པར་རོལ་གྱིན་པར་སུ་
ཞིག་ཚོམ།

“རིང་ལུགས་ཆེན་མོ་”རྣམས་དང་། “རྣམས་ཆེན་དགོངས་བཞེད་”དག་གི་སྤིང་
ལས་ཀྱི་ཕྱིར་དུ། སྤྱིས་བུ་སྤྱིར་རེ་རེའི་བདེ་སྐྱག་ཡལ་བར་དོར་བའི་སའིམ་བ་དང་
སའིམ་བ་“རྣམས་ཀྱིས་དབང་སྐྱུར་བའི་འདྲིག་ཉེན་རྣམས་སུ་ལྷི། ལྷ་ཚུལ་སྣ་གཅིག་

དང་། ལམ་ལུགས་རིགས་གཅིག་དང་མོས་ཕྱོགས་གཅིག་ཁོ་བོ་ལྷ་མེད་མཚོག་རབ་
ཏུ་བཀུར་དགོས་ཤིང་། དུལ་དེ་ཏུ་མི་བརྒྱ་མགོན་གཅིག་གིས་བསྟོན་སྐྱེ་རིགས་
གཅིག་ལས་ལེན་མི་ཚོགས་སྟེ། སུ་ཞིག་གི་ཡན་ལག་དང་ཉིང་ལག་གི་རྒྱུ་རྒྱུ་གི་ཆ་
ལས་ཅན་ཡང་རབ་དེ་ལས་བརྒྱལ་ཆེ། དེ་མ་ཐག་བཅོམ་ཏུ་འཇུག་པ། ཆེ་སྟོག་འཕྲོག་
བ་སོགས་སྐྱེ་གཤམ་བའི་སྐྱོར་བ་སྐྱ་ཚོགས་ལག་བསྟར་བྱེད་པ་རེད། ལྷོ་ནུ་བ་སྐྱེས་
ཚོད་ལ་ལུལ་ལུང་དེ་དག་གི་མི་རྣམས་ཀྱང་། འཇམ་ཐིང་དེར། ལྷོད་ཤིག་གེད། ས་བདེ་
ཏུས་འཇམ་གྱི་ཁ་གཤམ་ཚོད་ཏུ་གནས་ཡོད་ན་ཡང་། དོན་ལ་ནི་ཚད་མེད་བའི་དབང་
ལུགས་ལྷོ་མོས་དེས་མེད་ཁྲིམས་གཅོད་ཀྱི་འོག་ན་སྐྱབ་འཇིགས་དང་དོགས་ཚོན་གྱི་
དང་ཏུ་སྐྱད་ཅིག་ལ་ཡང་བདེ་བའི་སྐྱལ་བ་ཡོད་ག་ལ་སྟེ།

མི་ལོ་བརྒྱ་སྟག་མང་བའི་ལོ་རྒྱུས་ཚོད་ཏུ། འཇམ་སྐྱེད་ལུལ་གྲུ་གང་སར་དང་།
སྐྱབ་པར་ཏུ་ལུབ་ཕྱོགས་རྒྱལ་ཁབ་དག་ཏུ། རང་དབང་ལ་དགའ་བའི་སྟོན་སྐྱབ་
རྣམས་དང་། བཅོམ་དབང་གྱི་བྱེད་པོ་སེམས་བརྣམས་ཡང་དང་ཡང་ཏུ་འཐབ་བའི་
ཡིད་འགྲུལ་ངོ་མཚར་གྱི་གཏམ་རྒྱུད་ཁྲི་སྟོང་མང་པོ་བྱུང་སྟེ། ལ་ལས་མགོ་བོ་བྲེགས་
ཀྱང་རང་མོས་ཀྱི་དད་པ་མ་དོད། ལ་ལས་མེ་ཏུ་བསྐྱེགས་ཀྱང་གནས་ལུགས་ལ་རྒྱབ་
འགལ་མ་བྱས། ལ་ལས་བཅོམ་ཏུ་བརྟུག་ཀྱང་བཅོམ་དབང་ལ་བསྐྱེན་ཐབས་མ་བྱས་
པ་རེད།

འདོད་སྟོན་གྱི་འདུན་བ་ཐག་པོས་རང་ཉིད་ཁོ་བོ་ཕྱོགས་ལས་རྣམ་པར་རྒྱལ་བའི་
ཏྲགས་སུ་རིག་གནས་བཅོམ་སྐྱུར་དང་། དད་མོས་བཅོམ་སྐྱུར་གྱི་ལས་སུ་ལ་ཐང་ཐང་
གིས་འབད་མཁན་དག་ལ་ནི། གཡོ་དང་སྐྱེ་ལ་བྱང་བའི་ཐབས་ཅན་ཆེན་ཡང་། ཁ་

བདེ་སྐྱེ་བདེ་ས་བསྐྱེགས་པའི་"གཏན་ཚིགས་"མོད་ན་ཡང་། དམག་དང་མཚོན་གྱི་རྩ་
 དཔུང་ཅི་འདོད་ལྡན་ན་ཡང་། ཁོ་ཚོའི་རིགས་ལམ་དེ་མི་གཤེས་གྱི་ཚོས་ཉིད་ལ་བསྟོན་
 ཡོད་ཅིང་། ཁོ་ཚོའི་ལམ་ལུགས་དེ་མི་སྐྱེར་གྱི་སྐོ་མོས་དང་འགལ་ཡོད་པས། རྒྱལ་
 གཏོད་གྱི་སྐོ་བས་པ་གཟེངས་སུ་འདེགས་མཁན་ཇེ་མང་ནས་ཇེ་མང་དུ་སོང་བར་མ་
 ཟད། འཛམ་གླིང་ཡུལ་གྱུ་མང་པོ་ཞིག་ཏུ་ག་ལེ་ག་ལེར་སྐྱེར་གཙོད་གྱི་ལྷ་གྲུབ་དང་།
 བཅོན་དབང་གི་སྲིད་ལུགས་རྣམས་གྱི་བྱ་བུའི་ལས་གསུམ་པོ་རེ་རེའི་ཁ་ལ་མི་ཤིགས་
 རོ་རྗེའི་རྒྱ་གྲམ་རེ་རེ་བཞོད་ཅིང་འབོད་གྱིན་བ་མ་ཡིན་ནམ། དེ་ལྟར་མེད་པ་ནས་ཡོད་
 པ་དང་། ཡོད་པ་ནས་དང་འཕེལ་དུ་སོང་བའི་"སྲིད་སྐྱབ་རྣམས་"གྱི་གྲུབ་མཐའ་དེ། དེ་
 རིང་གི་དུས་སུ་འཛམ་གླིང་གི་གཙོ་རྒྱལ་ས་བསམ་སྐོ་རྩ་ཆགས་གྱི་ཡོད་པས། མི་
 རྣམས་གྱིས་"ཡོངས་ཁྲབ་རིན་ཐང་"ཞེས་འབོད་གྱིན་པའི་ཆབ་རྒྱན་གཙོད་མ་དེས་དེང་
 གི་འདིག་རྟེན་ཉིལ་པོ་རིམ་གྱིས་ཁྲབ་པར་བྱས་སོ།།

སྐོ་བ་དཔོན་སྲིད་སྐྱབ་གྱིས་དང་བའི་ཆེད་དུ་སྐྱ་སྐོ་ག་བཏང་བའི་"རྣམ་
 ཐར་"མངལ་ཐངས་རེ་དང་། རང་དབང་གི་སྲིར་དུ་མགོ་བོ་བྱིན་པའི་"རྟོགས་
 བརྗོད་"དུ་ཐངས་རེ་ལ། ད་དུང་"སའིམ་པ་"ཡི་ལྷ་གྲུབ་གྱི་འོག་ཏུ་འཚོ་བའི་རང་རེ་ཚོ་
 ངའི་ཡིད་ལ་ཡང་ཡང་འཁོར་གྱི་འདུག ཚོས་གྱི་དད་པ་ཡང་གཟུང་གི་བཞོད་སྐྱིག་
 ལ་"བསྐྱེན་"དགོས་པའི་ང་ཚོས་ནི། མི་ཡི་དགའ་སྤོགས་ཀྱང་སྲིད་གྱི་ལངས་སྤོགས་
 དང་"མ་སྐྱེན་"དགོས་པའི་ང་ཚོས་ནི། ཡོད་ཚད་"སའིམ་པའི་"འདོད་མོས་ལ་གཅིག་ཏུ་
 བསྐྱེན་གྱིན་རང་སེམས་གསོ་བའི་གཏན་ཚིགས་མང་པོ་བསྐྱེགས་ནས་སྲོད་པ་ལ་
 བལྟས་ན། མཚམས་ལན་རེར། ང་ཚོ་ལ་དོན་དམ་པའི་དད་པ་གང་འདྲ་ཞིག་ཡོད་དམ་

སྐྱེས་ཏུ་སོམ་ཉི་སྐྱེ་ཡི་འདུག རང་སེམས་གསོ་ལ་མཁས་པའི་འུ་ཚོའི་གཏུན་ཚིགས་
ལྟར་ན་ལེ། སྐོབ་དཔོན་སྲིད་སྐྱེས་ཀྱིས་མགོ་བོ་དང་པའི་ཕྱིར་དུ་བྱིན་པ་ཡང་སྐྱེས་
ཏྲུགས་ཤིག་ཡིན་སྲིད་དེ། “གཚོ་བོ་སེམས་མ་འགྱུར་ན། ཁ་ནས་ཅི་ཞིག་སྐྱེས་ཏུང་མི་
སྐྱོན་”ཟེར་བའི་ཕྱིར་ལོ། །

མ་གཞི་དང་པ་དང་པ་ཞེས་པའི་ཚིག་འདི་ང་ཚོའི་ངག་ཏུ་བཞྲས་ནས་ལོ་རྒྱུང་
ལྷག་འགོར་ཡོད་ལ། དང་པ་དང་པ་ཞེས་པའི་དོན་དེར་ང་ཚོའི་རེ་བ་བཅོམ་ནས་ཀྱང་
མི་རབས་མང་པོ་བྱིན་ཡོད། ད་དུང་བོད་མིའི་སེམས་ཀྱི་འདིག་རྟེན་དང་པས་བྱུབ་
ཅིང་། བོད་མིའི་མི་ཚེའི་འཚོ་བ་དང་པར་བེམ་ཡོད་ཅེས་བྱི་ནང་ཀུན་གྱིས་སྐྱ་བར་མ་
བད། མི་གཡོ་བའི་དད་བ། མི་འགྱུར་བའི་དད་བ། མི་སྲིད་པའི་དད་པ་སོགས་ཐ་སྙད་
ཀྱི་རྣམ་གྲངས་ཤིན་ཏུ་མང་པོ་སྐྱེས་ནས་ང་ཚོས་རང་གི་དད་འདུན་གང་ཞིག་རི་རབ་
ལྟ་ཏུ་བ་རྟོན་ལ། རྒྱ་མཚོ་ལྟ་ཏུ་ཡངས་པའི་ཚོས་ཅན་ཉིད་དོ་ཞེས་ཏྲུགས་ཏུ་རོམ་སོ་
བྱེད།

ཡིན་ནའང་། རང་རེའི་དད་པའི་ལོ་རྒྱུས་ལ་ཁ་སྐྱིར་འགོར་ནས་ཞིབ་ཏུ་བལྟས་ཚེ།
གཞན་འགག་གི་དུས་དང་བསྐྱེས་པ་རྣམས་སྐྱེས་ཏུ་ཚོའི་དད་པ་ནི་ཚུ་ཡི་ཚུ་ཏུ་བ་ཞེན་
གཡོ་སྐྱོ་ཞིང་འདིག་སྐྱེན་པ་ཞིག་ཏུ་མགོར་བས། ང་ཚོ་དད་ལྡན་མི་རིགས་སྐྱེས་གདགས་
པར་ཁོ་བོ་ཐེ་ཚོས་དང་དོགས་འཚར་མི་སྐྱེ་བའི་རང་དབང་ག་ལ་ཡོད།

“རིག་གནས་གསར་བརྗེར་”གྲགས་པའི་སྐྱོན་པའི་ལོ་རྒྱུས་ལོའི་སྐྱབས་།
“སའམ་པ་དག་”གིས་འུ་ཚོ་ལྷུ་དང་ལྷུ་བྱས་ནས་བསྐྱེས་ཏེ། “མྱེད་ཅག་གི་ལུགས་ཀྱི་
ལྟ་མེད་ལ་ཚོས་ཡང་མེད་པས། གང་ཞིག་དེ་ཡི་བྱ་སྐྱོད་ཀྱི་ཆ་ཤས་སྐྱེ་གཏོགས་པ་

ཚུན་ཚད་སེམས་ཅན་ལ་གཞོན་པའི་དུག་དང་། རྗེས་རན་ལྟ་བུར་ཡལ་བར་འདོད་
དགོས་ལ། ལོག་སྤོང་གི་རོ་བོ་མཚོན་པའི་ཚོས་ལུགས་དགོན་སྡེ་ཡོད་ཚད་དུག་པོའི་
སྤོང་བས་ཅུ་མེད་དུ་གཏོང་དགོས། དུག་ལྟ་བུའི་ལུགས་རྙིང་ཡོད་ཚད་ཅུ་གཏོར་བས་
ཚར་རྗེས། དེད་ཁོ་ནའི་ལུགས་ལ་སྐྱབས་འཆའ་ན་ནི་དུས་དང་རྣམ་པ་ཀུན་ཏུ་ལམ་གྱི་
འཇུག་ལྡོག་ལ་མི་རྣོངས་པའི་མཚོག་འཕྲོད་པ་ཉིད་དོ་ཞེས་སུ་བརྗོད་པ་ན། དེ་མ་ཐག་
བདེན་པའི་མགོ་བོ་ལྷོག་ལྷོག་གྲེམ་པའི་བོད་མི་མང་བོ་ཐོལ་གྱིས་བྱུང་བ་མ་ཡིན་ནམ།
ད་དུང་ཁོ་པ་ཚོས་དགྲ་སྟངས་དང་། རལ་གྱི། མེ་མདའ། འཛོལ་སོགས་ཐོགས་ནས་ལས་
གི་སྤོང་བ་ཤས་མི་བཟོད་པ་སྤྲོ་ཚོགས་བརྟམས་པ་མ་ཡིན་ནམ།

གནའ་བོའི་རིན་ཚེན་རིག་དངོས་ཡོད་ཚད་ཐལ་བའི་རྩལ་དུ་རྒྱག་མཁན་དེ་དག་
གི་ཁྲིད་ན། གཙུག་ལག་གསུང་རབ་གྱི་སྤང་བོ་རི་ལྟར་སྤངས་ནས་མེ་དུ་སྒོན་མཁན་དེ་
དག་གི་ཁྲིད་ན། རང་གི་སློབ་དཔོན་དང་རྒྱ་མའི་ཞལ་ལ་གཅིན་སྤྱད་མཁན་དེ་དག་གི་
ཁྲིད་ན། ཉེས་མེད་སྐྱེ་བོ་ཁྲི་སྤོང་མང་པོའི་ཆེ་སློག་ལ་རྟོག་བས་རྗེ་མཁན་དེ་དག་གི་ཁྲིད་
ན། བྱུག་སྐྱོར་བརྒྱས་བརྗོད་ལ་གཅིག་ཏུ་བཅོམ་སྤོང་བའི་སེར་སྐྱ་པོ་མོ་སྤྲོ་ཚོགས་ཡོད་
པར་མ་ཟད། གཞུང་ཆེན་འདོམ་ལ་འཇུག་སྤོང་བའི་དགོ་བཤེས་དང་། སེངྒའི་ཁྲི་ལ་
བཞུགས་སྤོང་བའི་སྐུལ་སྐྱུ་ཡང་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནམ།

ཡང་ལོ་རབས་བརྒྱད་ཅུ་བའི་ནང་ཅམ་ལ། “བྱང་པོའི་མི་ལ་འཁྲུག་པོའི་ལམ་
སྟོན་པའི” སྐུལ་སྐྱུར་མཁན་བོ་ཚོས། “དེ་སྤའི་ལས་སུ་བྱ་བ་དག་ནི་མི་བཞེད་སྤོགས་
ཁག་གིས་གཞོན་བས་ལན་གྱི་དེད་ཅག་གི་དོན་དམ་པའི་ལུགས་མ་ཡིན་ཏེ། དེད་གྱི་
ལུགས་ལ་ནི་མི་རྣམས་ཚོས་གྱི་དད་མོས་ལ་གང་བསམ་དུ་འཇུག་པར་དུང་དོ” ཞེས་

བརྗོད་པ་ན། གཞན་དག་ལྟ་ཅི། “རིག་གསུང་སྐབས་ཀྱི”དཔལ་ལོ་དཔལ་ལོ་དག་གིས་ཀྱང་དེ་མ་ཐག་ཐོད་པ་ས་ལ་གཏུགས། དུ་སྐྱེས་དགོན་པར་བསྐྱེད། རྒྱ་ལོར་མ་མར་སྐྱེ། མ་ཉི་དུང་ཕྱིར་བཟངས་ཉེ་གཞན་དང་གཞན་ལ་དང་པ་ཡོད་མེད་ཀྱི་སྐྱེང་གཞི་བཙུག་ལ་མིག་ལོག་གིས་ཅེར་ཅེར་ལྟ་བཞིན་པ་མ་ཡིན་ནམ།

བསམ་ཞིང་བསམ་དུས། རང་རེའི་དད་པ་ནི་མི་ཚོགས་ཟེར་དུས་དཀྱིངས་སྤུ་ཡལ་འགྲོ་བ་ཞིག་དང་། ཚོགས་ཟེར་དུས་མདུན་ལ་སྐྱེབས་འོང་བ་ཞིག་ཏུ་མཐོང་གི་འདུག་པས། དེ་ནི་དུས་ཀྱི་དོ་སོ་བསྟོད་པའི་རྣམ་འགྲུར་ཙམ་དང་། དབང་ལྷགས་ལ་མགོ་བོ་སྐྱར་བའི་སྐྱེས་འཇུག་ཙམ་ལས་ཅི་ཞིག་ཡོད་ཅང་།

འུ་ཚོའི་འཇུགས་དུས་པ་དང་། རུས་པ་ནས་རྐང་གི་བར་དུ་ལག་སྟོབ་བྱེད་ཀྱི་པའི་སམིམ་པ་དག་གིས་ནི། རང་ཉིད་འབའ་ཞིག་འདིག་རྟེན་གྱི་ཚད་མ་ཡིན་མདོག་གིས་“འདི་ལ་དད་ན་རེད་ཀྱི་ཁྱིམས་དང་མ་ཐུན། དེ་ལ་དད་ན་རེད་ཀྱི་ཁྱིམས་དང་འགལ་”ཞེས་ཚུ་ལ་མིན་གྱི་ཉམས་བཤའ་དེ་ལྟར་བྱས་རུང་། བདེན་སྐྱེས་ཀྱི་མགོ་བོ་གོག་གོག་དང་། ཉན་འདོད་ཀྱི་རྣ་བ་ཚོར་ཚོར་བྱེད་པའི་ད་དང་རྩོམ་ལགས། ཁྱེད་ཀྱི་མི་སྐྱེད་པའི་དད་པ་གང་དུ་གྲོས་སོང་། མི་འགྲུར་བའི་དམ་ཚིག་གང་དུ་ཡལ་སོང་། “བཞད་གང་ཙམ་གྱི་ཕྱིར་དུ་ཡང་སྐྱེབས་གཏོང་བའི་ཚིག་མི་སྐྱེ་བའི་བསྐྱབ་བྱ”གང་དུ་འདུར་སོང་།

དེ་ལྟར་བཏགས་ན་ར་ཚོ་ལ་ནི། དཔག་ཚད་ཁྱི་སྟོང་བརྒྱུད་སྐྱེས་བཞག་པའི་སྐྱེས་ལྷན་ལས། དད་མོས་ཀྱི་ཕྱིར་དུ་བཙན་དབང་ལ་མགོ་བོ་མི་སྐྱར་བའི་སྐྱེང་སྐྱེབས་ཤིན་ཏུ་དགོན་པར་སྐྱེས། བསོགས་པའི་རྒྱ་ལོར་ཡོད་ཚད་དགོན་པར་

འབྲུལ་བའི་གཏོང་མོད་ཅམ་ལས། བདེན་དོན་གྱི་ཆེད་དུ་ཉི་ཆེ་བའི་ཁེ་སན་སྒྲོམ་གཏོང་གི་སྒྲོབས་པ་རབ་ཏུ་ཞན་པར་སྒྲང་། “ཆོས་གྱི་དོན་དུ་སྒོག་གཏོང་བ”^①ཞེས་པའི་གཞུང་ཆོག་དེར་འབྲེལ་པ་ཡང་འབྲེལ་སྒྲ་ཆོག་ས་ཚོམ་སྤུལ་པའི་རྣམ་དཔྱད་ཅམ་ལས། དད་མོས་གྱི་རང་དབང་ནི་རང་གི་ཆེ་སྒོག་ཏུ་ལྟ་བའི་ཤེས་རབ་གྱི་རྟོགས་པ་ལྷག་ཏུ་དམན་པར་སེམས། སུ་ཞིག་ལ་དད་པ་ཡོད་མེད་ཀྱི་སློང་གཞི་དང་“ལྷ་མོ་བཟོ་བའི་ཚོམ་རྩལ་ཅམ་ལས། དད་འདུན་ལ་དོག་བརྩིས་བྱེད་མཁན་གྱི་སྒྲོན་མཚང་སྒྲོག་པའི་སྒྲ་ལྷེ་ཡོངས་སུ་འབྲུམས་པར་མཐོང་ངོ”།

རེད། ལུ་ཅག་གི་ངོས་གཅིག་ནས་བལྟས་ན། དངོས་གནས་ཞེ་མེར་ལ། ཡི་ག་ལོག་པའི་རང་རྩལ་དེ་འདྲ་ཞིག་ཡིན་པར་སུས་ཀྱང་བསྟོན་དུ་མི་དམིགས་ནའང་། ཡང་ངོས་གཞན་ཞིག་ཏུ་ནི། རང་རིགས་གྱི་ཁྲོད་དུ་ཡང་དད་མོས་རང་དབང་དང་། གནས་ལུགས་བདེན་དོན་གྱི་ཆེད་དུ། བཅོན་ལུགས་ལ་བསྐྱུན་ཐབས་མི་བྱེད་པའི་སྒྲེས་བུ་སྒྲིང་རུས་ཅན་མང་པོ་སྒྲོན་ཆད་བྱུང་ལྟོང་ལ་ད་ལྟ་འབྲུང་བཞིན་པའང་ཡིན་པས། དེ་ནི་ང་ལ་མཚོན་ན། འབྲུག་སིབ་སིབ་གྱི་སེམས་པ་སྒོ་བའི་རྟོད་ཐིགས་ཤིག་ཅི་ལ་མིན།

མཚན་མས་འདིར་ངའི་ཡིད་ལ། མེས་པོ་སྐལ་ཆོག་ས་ཅན་ཞིག་གི་དམར་སྒྲུག་གི་ཞལ་རིས་བྲན་བྱུང་། བོད་མི་དད་པ་ཅན་ཞིག་གི་ཆེ་མཐའ་ཡི་ཞལ་ཆེམས་བྲན་བྱུང་། ཁོང་གི་མཚན་དུ་མངའ་བདག་ཡེ་ཤེས་འོད་ཅེས་འབོད་ལ། ཁོང་ནི་དད་མོས་རང་དབང་གི་ཕྱིར་དུ་གཅེས་པའི་ལུས་སྒོག་བཏང་བའི་སྒྲོན་རབས་སྒྲེས་མཚོག་ཅིག་རེད། གར་ལོག་རྒྱལ་པོའི་བཅོན་ཁང་དུ། ལོ་ན་ཅུང་ཟད་ཀླས་པའི་ཕོ་སྟོད་ཅིག་ཡན་

ལག་ཐམས་ཅད་ལྷགས་སྐྱོག་གིས་བཅིངས་ནས་བཞག་ཡོད་ཅིང་། ལུས་ཀྱི་ཆ་ཤས་
ཀྱན་ཏུ་ལྷག་གིས་གཞུས་པའི་ཆ་ཤས་དང་ཞུག་རྗེས་ཤིང་ལྷན་ཏུ་དོད་ཡོད། དེ་ནི་བཅོན་
པོའི་གདུང་སྲས་འཇུག་མེད་དེ། ལྷན་མངའ་རིས་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་ལྷ་སྐྱེས་ལེ་ཤེས་འོད་རེད།
གང་ལོག་གི་རྒྱལ་པོ་གདུམ་སྐྱོད་ཅན་དེ་ཡིས། ཨམ་གཅིགས་སྐྱོམ་གྱིན་མགོ་བོ་མི་
སྐྱུང་བའི་ཁོང་ལ་ལམ་མི་འདྲ་བ་བཞི་ཡི་འདམ་ག་བསྐྱེད་ཡོད་དེ།

གཅིག་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཚོས་ལ་སྐྱབས་སུ་འགོ་བ་དོར་ནས་ཁོ་པའི་ཚོས་ལ་དང་
བར་བྱས་ན་བཅོན་གྲོལ་ཡོང་རྒྱ།

གཉིས། རྒྱལ་གཞིས་མངའ་སྡེ་དང་བཅས་པ་གང་ལོག་གི་མངའ་ལོག་ཏུ་འཇུག་
ན་བཅོན་གྲོལ་ཡོང་རྒྱ།

གསུམ། གསེར་རང་གི་ལུས་ཚད་དང་མཉམ་པ་ཞིག་སྤྲད་ན་བཅོན་གྲོལ་ཡོང་
རྒྱ།

བཞི། དེ་གསུམ་གང་ཡང་མི་བསྐྱབ་ན་གསོན་པོར་སྤྲིག་པ་རྩ་ཅའི་དོར་དུ་
གཡུགས་ནས་ངན་གསོད་བྱ་རྒྱ་བཅས་རེད། རྫོ་ལུལ་ལས་འདས་པ་ཞིག་ལ། རང་
གིས་བདམས་པའི་དད་ཚོས་བཅོན་དབང་གིས་སྐྱུང་མི་ཚོས་ཤིང་། ཡབ་མེས་ཀྱི་པ་
ཁྱིམ་རྒྱོན་ལོ་དག་ལག་ཏུ་འཛོལ་མི་འདོད་པར་མ་ཟད། དེ་ཆེན་གསེར་གྱི་སྤྱང་པོའང་
གདུམ་སྐྱོད་པར་སྐྱོད་མི་བསམ་པའི་ཁོང་གིས་ནི། ཐེ་མི་ཚོམ་པར་གཅེས་པའི་ལུས་
སྐྱོག་འདོར་རྒྱུ་འི་རྫོ་ཐག་བཅད་པ་རེད།

རང་གི་ཁྱ་བོ་སྐྱེ་བའི་སྤྱིར་ག་ས་གང་དུ་གསེར་འཚོལ་གྱིན་པའི་སྐྱུ་དཔོན་གྱང་
རྒྱབ་འོད་ཀྱང་བཅོན་ཁང་དུ་ཁོང་ལ་གཞིགས་པར་ཐེབས་ནས། རོ་གདོང་མཆི་མས་

བཀའ་སྒྲེ། “ངས་གསེར་ཁྱེད་ཀྱི་ལུས་ལང་བ་ཞིག་རྟེན་གྱིས་བཤད་དུ་ཅམ་ཞིག་དང་མ་ཚང་། འོན་ཀྱང་ལྷན་ཏུ་རྟེན་ཐབས་བྱས་ཏེ་རྒྱུ་འོང་གི་དེའི་བར་དུ་སྣོན་གྱི་ལས་སེམས་བ་དང་། དཀོན་མཚོག་ལ་གསོལ་བ་འདེབས་བ་དང་། ལྷོད་སོ་ཆེ་བྱང་ཁྲིག་ཏུ་བརྟུག་སའི་སོ་ནམ་མཛད་དགོས་པ་ཡིན།”① ཞེས་གསོལ་བ་ན། མངའ་བདག་ཆེན་པོ་དེ་ཉིད་བཞད་ཅམ་མཛད་ནས། “ཁྱོད་ལའང་གཅེས་སྤྲུག་སྤྲུམ་ཟན་མའི་བགས་ཤིག་ཡོད། དཀའ་སྤྱད་དང་སྤྱིང་རུས་མི་རུས་སྤྲུམ་བ་ཡིན་ཏེ། ང་ལི་ཡང་ཁྱོད་ཀྱིས་པ་མེས་ཀྱི་རྣམ་སྲོལ་སྦྱོང་བར་སྤྱང་། ཁྱོད་ཀྱི་དེ་གོ་བ་ཆེ། ང་ལ་དེས་ཚོག”② ཅེས་དང་། “སྲ་ཆེ་འཁོར་བ་ཐོག་མེད་ནས་ཚོས་ཀྱི་ཕྱིར་ཤི་བ་གཅིག་གྱང་མེད། ད་ལན་ཚོས་ཕྱིར་ཤི་ན་ལེགས་པ་ཡིན་པས། རྒྱལ་སོ་འདི་ལ་གསེར་སེ་བ་ར་ཏེ་ཅིག་གྱང་མི་སྟོང་།”③ ཞེས་སོགས་གསུངས་བྱུང་བས། དཔོན་གྱིས་རྒྱལ་སོ་འདི་ནི་སྤྲུམ་བ་མེད་པར་ལུས་ཤིང་མིག་ཚུའི་སྲིང་བ་ཤམ་ཤམ་དུ་བཞུགས། ལྷན་དཔོན་གཉིས་ཀའི་མཐའ་མཐུག་གི་མཛའ་འཛོམས་དེ་ལྟར་མཐུག་རྫོགས་སོང་།

དེ་ནས་ཅང་མ་འཁོར་བའི་ཉིན་ཞིག་ལ། གཤེད་མས་སྲ་ཕྱིར་དེད་པའི་ཁོང་གི་གོམ་ཁ་སྤྲིག་བ་དུ་ཅའི་བཙོན་དོང་དང་རེ་ཉེ་རེ་ཉེར་ཕྱིན། གཤེད་མ་དག་གིས་ཁོང་ཉིད་ལྷགས་ཆེན་པོས་སྤྲུན་ནག་འཛིགས་རུང་གི་བཙོན་དོང་དུ་གཡུགས་མ་ཐག་མི་ཟན་གྱི་སྲོག་ཆགས་དུ་མས་སྦྱེས་བྱ་གང་གི་སྦྱུ་ལི་མེ་ཏོག་ཚལ་བ་ཚལ་བུར་གཤེད་གསུངས་སོང་།

གཅེས་པའི་ཆེ་སྲོག་ཤོར་ཡང་རང་མོས་ཀྱི་དད་འདུན་མ་བརྒྱུར་བའི་ཁོང་ནི། རང་ལུས་དུས་བྱུང་གཤེད་གསུངས་གྱང་མེས་པའི་པ་ཁྲིམ་མ་ཕྱིན་པའི་ཁོང་ནི། ལྷ་ཆེའི་འདུ་

བྱེད་རྫོགས་ཀྱང་ཐོན་ལས་ཀྱི་ཆབ་རྒྱན་མ་ཟད་པའི་ཁོང་ནི། ང་ཡི་སེམས་ཀྱིས་གྲས་
འདུད་འབྲུལ་ས་ཡིན་ལ། བོད་མིའི་ལོ་རྒྱུས་ཀྱིས་སྤྱིར་བཏགས་ལྷན་ལའང་ཅིས་མ་ཡིན།

མདོར་ན་དད་པ་ནི། སྐྱེས་བུ་སྐྱེད་དང་སྐྱེད་ཀྱི་སྐྱོ་ལོས་ཀྱི་སྐྱེ་རིས་འབྱེད་པའི་ས་
རྟོགས་ཤིག་རེད་ལ། དད་པ་ནི་ཚོགས་པ་སྤྱི་དང་སྤྱི་རྣམས་ལྟན་ཅིག་འདུ་སའི་ཁྱིམ་
གཞིས་ཤིག་ཀྱང་ཡིན་ཏེ། དད་པའི་དབང་གིས་སྐྱེན་མཆེད་ཡིན་ཡང་མི་ཚེའི་འདམ་ག་
སོ་སོར་ཆགས་ཀྱི་ཡོད་ཅིང་། དད་པའི་དབང་གིས་རྒྱ་མཚོའི་པ་རོལ་གྱི་མི་ལའང་
འདྲིས་ཤིང་གཤམ་ལས་ནས་སྡོད་ཀྱི་ཡོད་པས་སོ། །དེས་ན། བང་ཚོས་ལ་དད་པ་དང་།
ཡེ་ཤུའི་ཚོས་ལ་དད་པ། ཁ་ཚེའི་ཚོས་ལ་དད་པ། ཉིན་རྒྱུའི་ཚོས་ལ་དད་པ། ཡ་ཉུ་དྲའི་
ཚོས་ལ་དད་པ། དེ་བཞིན་སྐྱུ་རྩལ་ལ་དད་པ། ཚོམ་རིག་ལ་དད་པ། སྐྱེན་ངག་ལ་དད་
པ་སོགས་ཀྱུ་ཀྱང་རིགས་དང་རོ་སོ་བྱ་བྱེད་མི་འདྲ་བའི་དད་པ་ཤིས་སྐྱེས་སྐྱེ། དེ་དག་
ཐམས་ཅད་ཀྱང་རིན་ཐང་ལྟ་ལ་མི་མཚུངས་པའི་གང་ཟག་སྐྱེད་རེ་རེའི་ཤེས་རབ་ཀྱི་
མདོན་ཚུལ་རེ་རེར་བཅི་རུང་བའི་ཕྱིར།

དད་པ་ཞེས་པའི་ཚིག་འདི་ཐོས་མ་ཐག་ མི་རྣམས་ཀྱི་སེམས་ལ་ཚོས་ལུགས་
དང་འབྲེལ་བའི་དོན་གང་ཞིག་གི་རྣམ་པ་གཅིག་པོ་འཆར་ངེས་ནའང་། སྤྱི་ཡི་འཇུག་པ་
ཡངས་སོར་བྱས་ཏེ་བརྟགས་ན། དད་པ་ཟེར་བ་དེ་ཚོས་ཀྱི་དད་པ་གཅིག་ལུའི་བྱེ་བྲག་
གི་རིགས་ལ་གོ་དགོས་པའི་ངེས་པ་ཡང་མེད་དེ། << ཀུན་བཏུས >> སྤྱི། “དད་པ་
གང་ཞེ་ན། ཡོད་པ་ཉིད་དང་། ཡོན་ཏན་ཅན་དང་། རུས་པ་རྣམས་ལ་མདོན་བར་ཡིད་
ཚེས་པ་དང་། དང་བ་དང་། འདོད་པ་སྟེ། འདུན་པའི་ལས་ཅན་ནོ།” ཞེས་བྱུང་བ་ལྟར།
ཤེས་རབ་ལ་རྫོན་ཞིང་གནས་ལུགས་ལ་འདུན་པ་ཞིག་ཡིན་ཕྱིན། རང་གི་མོས་པ་གཙོ་

འོ་འཇུག་ཉེ་ལུས་ཀྱི་ཁྱད་པར་གང་ཞིག་ལ་ཡིད་ཆེས་པ་དང་སློབ་འདུན་ཟབ་པ་ན།
སྐྱེས་བུ་དེ་ཉིད་ཚོས་ཀྱི་དད་པ་དང་ལྷན་མིན་ཇི་ལྟར་ཡང་དེ་ལ་རང་གི་ཚོས་པ་ལྟར་
ལྷངས་པ་ལས་སྐྱེས་པའི་དད་པ་ཞིག་ཡོད་དོ་ཞེས་སུ་གདགས་པར་ཡང་རིགས་སོ།།

དེས་ན་དད་པ་ལ་རིགས་ཀྱི་རྣམ་གངས་རབ་ཏུ་མོད་ན་ཡང་། ལུས་མོང་གི་ཚོས་
ཉིད་ཅིག་ཀྱང་འདོག་ཚོགས་སྟེ། དད་པ་ནི། སྐྱེས་བུ་སྐྱེར་ཉིད་ཀྱི་བསྐྱོག་ཏུ་མེད་པའི་
སེམས་སྟོབས་ཡིན་འོས་ལ། དད་པ་ནི། སྐྱེས་བུ་སྐྱེར་ཉིད་འཚོ་ཞིང་གནས་པའི་རེ་
བའང་ཡིན་འོས་སོ།།

2009.8.10

ཆེན་(Aleksandr Isayevich Solzhenitsyn, 索尔仁尼琴)

ཞེས་ཡོངས་སུ་གྲགས་པ་གང་ཉིད་ཡིན་པ་རེད།

སྤྱིད་ལ་སྐྱབས་པའི་འདིག་རྟེན་མི་ཡུལ་དུ་ལོ་ངོ་དགུ་བཅུ་ཐམས་པར་འཚོ་ཞིང་
བཞུགས་པའི་ཁོང་ཉིད་ཀྱིས་ཞི། བཅེ་མེད་ལོ་རྒྱུས་ཀྱི་འགྲུང་བ་རབ་དང་རིམ་པ་ཞིག་
གི་འགག་འཕྲུང་བརྒྱད་ལྟོང་ཞེས་པ་དང་། རང་གི་མཛིང་བར་སྐྱེས་པའི་མགོ་བོ་མཐོན་པོ་དེ་
དབང་ཕྱགས་དང་། དག་ཕྱགས། རྒྱ་ཕྱགས་བཅས་ཀྱི་དོག་ལོག་ཏུ་ནམ་ཡང་འཛོག་
མ་ལྟོང་ལ། རང་གི་མཁུན་ཐག་ལས་ཐོན་པའི་དག་གཅོང་གི་སྐྱ་སྐྱ་དང་སྐྱག་འདིགས་
དང་གཡོ་ཐོལ་གྱི་དྲི་མས་གཏན་ཏུ་གོས་མ་ལྟོང་བས། ད་གཟོད་མི་རྣམས་ཀྱིས་ཁོང་
ལ་“ཕུ་དུ་སྤྱི་རྒྱ་འབྲས་སློ་མིག”ཅེས་པའི་མཚན་གྱི་ཚོ་ལོ་ཡང་གསོལ་ལྟོང་།

སྤྱིད་བཤད་ན། སོལ་ཟེ་ཉི་ཆེན་ནི་ཚོད་སྐྱོང་ཅན་གྱི་མི་སྣ་ཞིག་སྟེ། ཡུན་སྐར་མི་
ཚོའི་སྐྱོང་ཐག་གི་ལྷག་པ་རེ་རེ་ནས། མི་རྣམས་ཀྱིས་ཁོང་ལ་རིགས་མི་འདྲ་བའི་གདེང་
འཛོག་རེ་རེ་དང་དོན་མི་མཚུངས་པའི་དབྱུང་གཏམ་རེ་རེ་སྟེལ་ལྟོང་བ་རེད། སུའུ་ཡེན་
དམར་ཕྱོགས་ལས་ལྷགས་ཀྱི་གཏུམ་དབང་ལ་ཚོལ་བའི་སློབས་པ་གཟེངས་སུ་མཐོ་
བའི་ཚོམ་མཁན་ཁོང་ཉིད་མི་རྣམས་ཀྱིས་སྐྱེས་མཚོག་དམ་པ་ཞིག་ཏུ་བརྗེས་ནས་མི་
ལོ་སུམ་ཅུ་ཅམ་འགོར་བའི་རྗེས་སུ་སྟེ། སྤྱི་ལོ་1994ལོར། ཁོང་ཉིད་སྤྱི་ཡུལ་རང་གི་
པ་ཡུལ་ལ་ཕྱིར་ཞབས་སོར་འཁོད་པ་ནས་བཟུང་། ཁོང་གི་བསམ་སློབ་དང་། ལྷ་ཚུལ།
ཡང་ཕྱོགས་བཅས་ཀྱི་ཐད་ལ་དོགས་འཆར་དང་དགག་སྐྱབས་སྣ་ཚོགས་ཐོན་པ་རེད།

ལྷག་པར་ཆབ་སྲིད་ཀྱི་བསམ་སློབ་ཐད་ནས་ཞི། ཁོང་ཉིད་དགྲུང་ལོ་མཐོ་བ་དང་
འབྲེལ་ནས་རིམ་གྱིས་སྤོང་སྤང་གི་ཕྱགས་བསམ་རིང་ལྷགས་པ་ཞིག་གི་རྣམ་པར་

ལྷུང་ཉེ། མེས་རྒྱལ་དང། མི་རིགས། རིག་གནས་སོགས་སྤྱི་བམ་པོ་དག་གི་ཞེན་
ཆགས་ཁོོད་དུ་སྦྱེས་བུ་སྦྱེར་རེ་རེའི་གཞི་ཅའི་ཐོབ་ཐང་གཅིགས་འཛིན་གྱི་བསམ་སྒོ་
རྒྱུ་ལྡན་ལྷུང་དུ་དོར་བའི་རྣམ་པ་སྤྱི་སྦྱིར་མངོན་སྐྱད།

ལྷུང་པར་དུ་སྤྱི་ལོ་2006ལོར། ལུ་རུ་སྤྱིའི་སྲིད་འཛིན་པོ་ཀེན་གྱིས་“རྒྱལ་ཁབ་
གྱི་ཆེས་མཐོའི་གཟེངས་རྟགས་”ལུལ་པ་དེ་ཁོོད་གིས་དང་ལེན་བྱས་བསམ་ནི། དེ་ལས་
ཡུང་སྦྱེས་བུ་གང་དེའི་ཆེ་མཚུག་གི་སྤྱང་བརྟན་ལ་ཆག་བྱས་ཆེན་པོ་སོང་བར་གྲགས་
ཡུང། འཇིག་རྟེན་འདིའི་མི་སྦྱེར་བ་ཞིག་ལ་མཚོན་ན། སྦྱོན་ཡོན་གཉིས་འདུས་གྱི་གོང་
བུ་ཞིག་ཡིན་འོས་པ་ལས་ཉེས་པ་གཏན་ཟད་དང་བཟང་ཡོན་བརྒྱ་འཛོམས་ཤིག་ནི་
ཤིན་ཏུ་ནས་ཡུང་ཡོང་དཀའ་བའི་ཚོས་ཉིད་ལ་བསམས་ན། སྦྱེས་བུ་གང་གི་སྦྱུ་ཆའི་
རྒྱུར་བ་ཡང་རྩ་བ་ནས་བསམ་ཤེས་བྱེད་མི་སྤུབ་པ་ཞིག་ནི་ག་ལ་ཡིན།

གང་ལྟར་འདི་ནས་ཡང་བརྗེས་བའི་མི་ལོ་བརྒྱུད་ཅའི་གོང་ཚམ་ལ། སྤུའུ་ལེན་
བཅོན་རྒྱལ་གྱི་དབང་འབྲུགས་ས་ཆེན་པོའི་དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་སྐྱོན་ལ་འཕགས་ཤིང་།
བཅོན་དབང་སྦྱེར་གཅོད་གྱི་སྐྱལ་བ་ངན་བས་འཛོམ་སྤིང་གི་བྱུག་ཆའི་གཅིག་ཚམ་གྱི་
རྒྱ་ཁྲོན་ཉིལ་པོ་སྤུན་འག་གིས་ཁེབ་བར་བྱས་ཆེ། སྦྱེས་བུ་ཁོོད་ཉིད་ཁེབ་ཚུགས་སུ་
འགྲེང་སྟེ་སྤུའུ་ལེན་དམར་པོའི་ལམ་ལུགས་གྱི་གཏུམ་དབང་གི་འག་ཉེས་ཐེར་འདོན་
བྱས་སྤོང་བའི་ངོ་མཚར་མངོན་པ་དེ་ནི། སྤུས་ཡུང་བསྐྱུར་རུ་མི་བཏུབ་པའི་རྒྱབས་
ཆེན་གྱི་རྒྱུར་བ་ལྷུང་པར་ཅན་ཞིག་ཡིན་ཨང་།

ལར་ཁོོབ་མཚོན་ན། སོལ་ཟེ་ཉི་ཆེན་གྱི་ཚོམ་རིག་གི་རིན་ཐང་དང། སྲིད་དོན་
གྱི་དགོངས་སྤོགས་བཅས་ལ་ཟབ་དོན་ལྡན་པའི་དབྱུང་བརྗོད་ཅིག་སྟེལ་དཀའ་ལ། དེ་

ལུགས་ཀྱི་ངོས་འགན་ཡང་མ་མཆིས་མོད། རྒྱལ་ཁབ་ཆེན་པོ་ཞིག་གི་སྤྱི་ནང་གསང་
གསུམ་ཐམས་ཅད་དག་རྒྱལ་རྒྱལ་གྱིས་ཡོངས་སུ་དབང་བསྐྱུང་ཏེ། མཁས་
རྒྱལ་ཀྱིས་རྒྱལ་གཏམ་ཚད་མར་བཀྱར། རྒྱལ་གཏམ་བདེན་པར་བསྐྱབས། རྒྱལ་
གཏམ་ལེགས་བཤད་དུ་མཚོད་ནས་དཀར་ནག་གོ་ལྡོག་བྱས་པའི་སྐྱོའི་དུས་རབས་
དེར། “སྐད་ཆ་བདེན་པ་གཅིག་གི་ལྡིད་ཚད་ས་ཆེན་པོའི་དཀྱིལ་འཁོར་ལས་ཀྱང་
སྤྱི”བར་སྐྱས་ཤིང་སེམས་ཏེ། བདེན་ཚིག་སྐྱ་བའི་དཀའ་ལྷན་ལ་གཅིག་ཏུ་བཅོམ་ཞིང་
འབྲུས་པའི་སྤྱི་རྒྱུ་ས་དང་མཁུན་རབ་ཀྱི་ངོས་ནས་ཡང་ཡང་བསམས་བསམ། ཁོང་
གི་མཚན་ཀླུ་ཕྱིར་དབང་འབྲེལ་བའི་ཚོམ་ལུང་ཞིག་གི་བ་ལ་ཞུགས་སོ། །

གཉིས།

དེ་ཡང་སྤྱི་ལོ་1941ལོར། རང་ལོ་ཉིར་གསུམ་ལ་སླེབས་པའི་སོལ་ཟེ་ཉི་ཆེན་
སློབ་ཆེན་ནས་མཐར་ཕྱིན་རྗེས། ཅང་མ་འགོར་བར་ལུ་རུ་སྤྱི་རྒྱལ་སྤྱང་དམག་
འཇུག་ལ་ཞུགས་ཤིང་རིམ་བཤུ་གཉིས་པའི་རྒྱལ་སྤྱང་དམག་གི་གཟེངས་རྟགས་ཀྱང་
བཞེས་སྟོང་།

སྤྱི་ལོ་1945ལོའི་ཟླ2པའི་ནང་། སྤ་ས་ནས་དམག་དཔོན་རྒྱུང་དུ་ཞིག་གི་གོ་
སར་འཕགས་ཟེན་པའི་ཁོང་གིས། འཕྲིན་ཡིག་ཅིག་ཏུ་སྐབས་དེའི་སྤུ་ལེན་གྱི་གཙོ་
འཛིན་སི་ཏ་ལིན་ལ་མ་རངས་པའི་ཚིག་འགའ་གིས་རྒྱུན་གྱིས་སློབ་དུ་འཛིན་བརྒྱུང་
བྱས་ཤིང་། མི་ལོ་བརྒྱུད་ལ་བཅོམ་ཁང་དུ་འདུག་དགོས་ལྟར་བ་རེད།

མི་ལུལ་གྱི་དཔྱད་བ་ལྟ་བུའི་ཁོང་ལུག་དེ་རུ། མི་ལམ་གྱི་འཛིག་ཉེན་དུ་འང་

འཁོར་དཀའ་བའི་བྲག་རྩུབ་མཚན་གཅོད་ཀྱི་ལས་སྦྱོར་བཅོད་དཀའ་བ་སྣ་ཚོགས་
ལག་ཏུ་ལེན་གྱིན་པའི་གནས་ཚུལ་རྣམས་ཁོང་གི་མིག་ཤེས་ཀྱི་སྦྱོད་ཡུལ་དུ་གྱུར་ཅིང་
ལུས་ཤེས་ཀྱི་སྦྱོང་ཡུལ་དུ་སྒྲོན་པ་ན། གཏུམ་དབང་རིང་ལུགས་ཀྱི་སྐྱེར་གཅོད་ལམ་
ལུགས་སྦྱི་དང་། ལྷག་པར་ཏུ་སྤྱུ་ལེན་བཅོལ་ཁང་གི་“རལ་ཚོལ་སྦྱར་བཀོད”ལམ་
ལུགས་ནི། གཏུག་པ་དགུ་འཛོམས་ཀྱི་ཐུན་ནག་གི་བདག་ཉིད་ཅན་ཞིག་ཡིན་ཚུལ་ལ་
ངེས་པ་བརྟན་པོར་རྟོག་།

ཀྱི་ལ། གནས་དེ་ཏུ་ཉེས་མེད་ཀྱི་སྦྱེ་བོ་རྣམས་གང་འདོད་དུ་དམར་གསོད་གཏོང་
གིན་པ་དང་། ཤ་རུས་འཕྲོང་ཆག་ཏུ་འགྲོ་བའི་བྲག་རྩུབ་བྱེད་ཀྱིན་པ་དང་། ལྷོགས་
སྐྱོམ་སྤུ་གའི་འཇིགས་པ་ཆེན་པོས་མི་རྣམས་ཀྱི་བྱུངས་ཟད་ཅིང་ལུས་ཉམས་ཉེ།
དབུགས་ཀྱི་རྒྱ་བ་ཉལ་ཉལ་གཏོང་གིན་པ་སོགས་ཡང་བའི་རྣམ་པ་རི་སྟེད་དག་ནི་རྩོ་
ལ་རི་མོ་བྲིས་པ་རི་བཞིན་ཁོང་གི་བྲན་ཤེས་ཀྱི་མེ་ལོང་ངོས་ན་ཡལ་མེད་ཀྱི་བརྟན་རིས་
ཉིད་དུ་གྱུར།

དེ་ལྟར་འཇིགས་རུང་གི་གྲུ་གའེ་རུ། ལྷན་ཅིག་རེ་རེ་ལ་རིན་ཆེན་ཆེ་སྟོག་དུ་མ་
ཁྲག་ཏུ་སྦྱེ་བཞིན་པ་མཐོང་དུས། ཁོང་གིས་ཀྱང་རང་ཉིད་མི་ཡུལ་དུ་འཚོ་ཞིང་གནས་
པའི་དུས་ཚོད་ཀྱི་ཆ་ཤས་རེ་རེ་ཡང་སྐྱ་ན་མེད་པའི་རིན་ཐང་ཅན་དུ་སེམས་བར་མ་
ཟད། རང་ཉིད་འཇིགས་ཉེན་དུ་གསོན་པའི་དོན་དམ་ཀྱི་ཉིད་དགོས་ལ་མཐོ་བསམ་ཡང་
ཡང་གཏོང་དགོས་བྱུང་། ལྷག་ཏུ་གལ་ཆེ་བ་ཞིག་ལ། ཁོང་ཉིད་བཅོལ་ཁང་དུ་དངོས་སུ་
བཞུགས་པའི་སྤོང་བ་ཟབ་མོ་དེས་ནི་རྗེས་ཀྱི་བརྟམས་ཚོས་རྣམས་སུ་གཞན་ནས་
འཕྲོབ་པར་དཀའ་བའི་བརྗོད་བྱའི་སྤང་གཞི་བརྟན་པོ་ཞིག་ཀྱང་ཆགས།

ཕྱི་ལོ་1953ལོར་ཁོང་ཉིད་བཙེན་གྲོལ་བྱུང་རྗེས། ལོ་ཁ་ཤས་རིང་ལ་སྐོང་གསེབ་ཀྱི་སློབ་གྲྭ་ལགར་སློབ་ཁྲིད་ཀྱི་ཕྱག་ལས་གཉེར་སྤོང་། སྐབས་དེ་ཤིང་ཅིག་ནས་ཁོང་ཉིད་རྩོམ་རིག་གི་ལས་སྲུ་གཞོལ་རྒྱུ་ལྟ་བུ་ལོ་ལ་ལྷགས་པར་གྲགས། སོལ་ཟེ་ཉི་ཅེན་བཙེན་གྲོལ་ཐོབ་པའི་རྗེས་དོ་གཅིག་ཙམ་ནས་ཐལ་མཐའི་སྐྱེད་གཙོད་མཁུ་པོ་སི་ཏ་ལིན་ཆེ་ལས་ལདས་ན་ཡང་། “སི་ཏ་ལིན་རིང་ལུགས་”ཀྱི་སྐྱེད་གཙོད་དག་རྒྱུ་གི་སྐྱོར་བཞི་ད་དུང་མཇུག་ག་ལ་རྫོགས།

མ་གཞི་བཤད་ན། དུས་རབས་ཉི་ཤུའི་ལོ་རབས་སུམ་ཅུ་པའི་སྐྱེད་ཙམ་ནས་སུའུ་ལེན་བཙེན་རྒྱལ་གྱི་སློབ་སྲུ་གཞོལ་གིན་ཏུ་དར་ཅིང་། སི་ཏ་ལིན་སྲིད་གཞུང་གི་སྐྱེད་གཙོད་དག་པོའི་དར་དམར་ཡུག་གཅིག་གིས་ཡུལ་དེའི་སློད་བཅུད་གཉིས་ཀ་མཉམ་པོར་དགྲིས་པར་བརྟེན། དབྱིན་རིའི་རྩོམ་པ་པོ་ཨོར་ཤེལ་(George Orwell, 乔治·奥威尔) ཀྱི་ས < < རྩོལ་སོང་གཞིས་ཀ > > དང་། < < གཅིག་དགུ་གྲ་བཞི > > སོགས་སུ་སློབ་དཔག་བྱས་པའི་སྲུང་གི་འཛིག་རྟེན་དེ་དག་གི་ཡུལ་ལ་མངོན་སུམ་གསུགས་ཙན་ཏུ་གྲུབ་སྟེ། ཡུལ་དེ་གི་སྲིན་པོ་ཡིན་ཏུང་སྤྱིང་རྩ་ལདར་བའི་འཛིགས་ཏུང་ཁྲག་མདོག་གི་ས་ས་ས་ཡུལ་ཞིག་ཏུ་གྱུར་བ་རེད།

འོན་ཏེ་ཕྱི་རོལ་གྱི་རྩོམ་པའི་ཆ་ནས་བལྟས་ན། “སློམ་སུན་སི་ཏ་ལིན་ཞི་གཏན་ཏུ་འོར་ལུལ་འབྱུང་མི་སྲིད་པའི་རྒྱལ་སྐོར་ཆེན་དགུ་ཁྲིད་ཡིན་”ཟེར་བ་དང་། “སློམ་སུན་སི་ཏ་ལིན་སློག་གིང་བྱས་པའི་སྲིད་གཞུང་ཁོ་ནས་ང་ཚོར་བདེ་སྲིད་ཀྱི་འོད་སྐྱེད་བསྐྱེད་སྐབ་”ཟེར་བ་དང་། “ད་ལྟ་མི་དམངས་རང་བྱིས་རང་བདག་ཏུ་གྱུར་ཡོད་”ཟེར་བ་སྟེ།

གསར་འགྲུར་འཕྲིན་ལས་སྐྱོ་ཚོགས་དང་། སྤྱི་སྤྱོད་ཀྱི་དུས་དེབ་ཀྱི་ལྷན་ཁྲིམས་ཉམས་ཚག་མི་རུང་བའི་“ཁ་དོན་”འི་མོའི་ཁྲོད་ན། དུལ་དེ་ནི་སྤྱི་ཚོགས་“བརྟན་བརྩེད་”ལྷན་ལ། ཚོན་རྩལ་དར་རྒྱས་ཆེ་བའི་“ཞེ་འཇགས་”ཀྱི་རྒྱལ་ཁབ་ཆེན་པོ་ཞིག་ཏུ་བརྩེ་རུང་བར་མ་ཟད། ད་རུང་མི་ཚོགས་ཀྱི་འདུ་འཛོམས་ཆེ་རྒྱུད་ཀྱི་ཏུ་བྱེད་རྒྱུ་ཏུ་བཞུར་བ་ལྟ་བུའི་གྲུས་འདུད་བརྟོད་བསྐྱེད་ཀྱི་སྐྱེ་སྐྱེས་གཏམས་ཤིང་། འབྲུག་རྩོད་དུས་གཅིག་ལྗོངས་པ་འབྲེ་བའི་དགའ་བསུའི་ཐལ་མོ་དེབ་སྐྱས་ཀྱང་བར་མེད་དུ་གང་ཡོད།

ཡིན་ན་ཡང་། དམིགས་བསལ་གྱི་ཁལ་ལས་དེ་དག་གི་ལྷན་རྒྱུ་ཏུ་མི་དམངས་ཀྱི་སྤྱི་དག་དང་། “གལ་འཇགས་དག་པོ་”སོགས་ཉེས་མེད་གི་ལྷ་མོ་སྐྱོ་ཚོགས་གང་འདོད་དུ་གཡོགས་ཏེ། ཉེས་མེད་སྐྱེ་བོ་ཁྱི་སྟོང་མང་པོར་ཡང་སྤྱི་རྗེ་བྱེད་པའི་དག་རྒྱུ་མཚན་གཅོད་ཀྱི་འཁོར་ལོ་གང་ལྷུང་དུ་སྐྱོར་གྱིན་ཡོད་དོ།

ཁྱད་པར་དུ་“གཙང་བསྐྱེད་པོ་”ཞེས་པའི་འཇིགས་རུང་དག་སྐྱོར་གྱི་བྱ་བ་སྐྱད་པོ་ཆེ་དེའི་སྐབས་སུ། འཇིན་བཟུང་དང་། དམངས་གསོད་ཀྱི་ལས་ཀ་ལལ་ཆེད་མཚན་གྲུང་དུ་བསྐྱེད་རྒྱུ་ཡིན་པས། མཚན་གྲུང་དུ་མི་ཚང་སུ་ཞིག་གི་སྤྱོད་བརྟུངས་ན་གཤིན་ཟེའི་པོ་ཉ་སྟོང་དུ་སྐྱེས་པའི་མཚན་མ་ཉག་གཅིག་ཏུ་ཀྱེད་ལྷན་ཁྲིམས་ཅི་བར་བརྟེན། མོག་བཅེགས་མཚོ་སར་བྱིས་གཞིས་ཆགས་པའི་མི་མང་པོ་ཞིག་གིས་ནི་འཇིན་བཟུང་གི་རྗེས་སུ་ཕ་རུས་ཀྱི་མཚན་གཅོད་དག་པོར་གཡོལ་ཆེད། མཚན་གྲུང་གསར་བའི་ཉེན་རྟོག་པས་བྱིས་སྟོང་རྒྱུ་ཆེ་སྐྱེ་བྱུང་ལས་སྤྱི་དམངས་རང་སོག་བཅད་ཅིང་གཅོད་པའི་གནས་ཚུལ་ཀྱང་རྒྱུན་ལྷན་དུ་འབྱུང་བ་ཡིན།

ཁོར་ཡུག་དེ་འདྲའི་འོག་ཏུ་འཚོ་བའི་མི་རྣམས་ནི། ཉེན་མོ་དོགས་ཚོན་གྱི་མིག་

ཟུང་མིག་མིག་གཡོ་ཞིང་། མཚན་མོ་དང་ས་སྐྱལ་གི་རྣ་བ་རྒྱང་ལ་གཏོང་གི་ཉི་མ་རེ་
རེའི་དུས་ཚོད་འཁྲོལ་ཐབས་བྱེད་པ་ལས་ཅི་ཞིག་ཡོད་དམ། བདེན་པར་མི་འཛིན་ན།
ཁོ་ལོས་ཁྱེད་ལ་དངོས་བྱུང་གཏམ་རྒྱུད་ཅིག་འཚད་པར་བྱ།

འདི་ལྟ་སྟེ། རྣམ་ཚོགས་རྣམ་པར་བཟ་བའི་མཚན་མོ་ཞིག་ལ། སུ་འུ་ལེན་གྱི་གཙོ་
འཛིན་སི་ཏ་ལིན་གྱི་གཞིས་ཀའི་མེ་ཏོག་ལྷུ་མ་རེའི་ནང་དུ། མོ་མོ་
ཐོབ (Молотов, 莫洛托夫) དང་། ཁ་ཀའ་ལོ་མེ་ཚེ(Kaganovich
Lazar Moiseyevich , 卡冈诺维奇) སོགས་ཁ་བད་བྱས་ཏེ་སྡོད་
སྐབས། ཉམ་མཁའི་རྣམ་ཚོས་གང་ཞིག་ལ་བལྟས་ནས། དེ་ཉིད་སྐར་ཁྲིམ་གང་ཡིན་
གྱི་ཐད་ལ་ཁོ་བ་གཉིས་ཚོད་པ་ཤོར་ཅིང་ཚོད་ཐག་མ་ཚོད་པ་ན། ཟུང་དུ་ཉན་པའི་སི་ཏ་
ལིན་དགོད་ལྷུ་གུ་གིས། “དོན་འདི་ཤིན་ཏུ་སྐྱ་སྟེ། གནམ་རིག་ཁང་ལ་ཁ་བར་ཞིག་
བཏང་བས་འཇུག་སོ།” ཟེར་ནས་ཁོའི་དྲུང་ཡིག་ལ་ཁ་བར་རྒྱག་ཏུ་བཅུག་སོང་།

ཚོ་ལྷུ་ལ་ལས་འདས་པ་ཞིག་ལ། དེ་སྤེའི་གནམ་རིག་ཁང་གི་དབུ་འཛིན་མཚོག་
འི་གནམ་རིག་མཁས་པ་གཞན་མང་པོ་དང་མཉམ་དུ་“གཙང་བཟུ” བྱས་ཏེ་མི་ལྷུ་ལ་
ནས་བསྐྱལ་ཟེན་ཅིང་། གནམ་རིག་ཁང་གི་དབུ་འཛིན་གསལ་བ་དེ་ཡང་དམག་དཔོན་
ཞིག་ཡིན་པས། གནམ་རིག་སྐོར་གྱི་ཤེས་བྱ་ཅི་ཡང་མི་ཤེས་ལྷིང་ཁྲིས་ལན་གདབ་མ་
ལུས་པ་རེད།

འོན་ཀྱང་སི་ཏ་ལིན་གྱི་དྲུང་ཡིག་གིས་བཏང་བའི་ཁ་བར་འི་ཁོ་བས་སྤང་མེད་དུ་
འཛོག་ག་ལ་པོད། དེ་མ་ཐག་རྒྱུང་ས་འཁོར་ལ་ལྷགས་ནས་ད་དུང་“གཙང་བཟུ” བྱས་
མ་ཚར་བའི་གནམ་རིག་པ་གཞན་ཞིག་འཚོལ་དུ་སོང་ངོ། །རྙིང་དེ་སྐོར་དུ་ཐོན་པ་ན།

གནམ་རིག་པ་དེའི་སེམས་སྲུ། ཁོ་བོའི་ལས་སྲོགས་པལ་ཆེར་མཚན་གྱི་ཁྲིད་དེ་སྲིད་
ཡོང་མེད་པར་གྱུར་ཟིན་ན། ད་ལྟ་སྐོ་བྱུང་དུ་སླེབས་པ་འདི་ནི་རང་གི་གཤེད་མ་ཅེས་
ཀྱང་ཡིན་དེས་སོ་སྐྱུམ་ནས་རབ་ཏུ་འཇིགས་ཤིང་ཞེད་པས། སྐོ་བྱུང་དུ་སླིང་ནད་
ལྷགས་ཆེར་འབར་ཏེ་སྐོ་འབྲམ་དུ་འདས་སོ། །

ཅི་བྱ་གཏོལ་བལ་ཏུ་ལུས་པའི་འགོ་ཁྲིད་དེས་ཀྱང་། རྐངས་འཁོར་བསྐོར་ཏེ་ཡང་
གནམ་རིག་པ་གཞན་ཞིག་བཅའ། སྐོ་བརྟེན་བརྒྱབ་པ་ན། ད་གྱུང་ལོ་དྲུག་ཅུར་སོན་པའི་
གནམ་རིག་པ་དེ་ཉིད་ཀྱིས་ཀྱང་མཚན་གྱི་སྐོ་འབྲམ་དུ་རྐངས་འཁོར་ཞིག་སླེབས་པ་
དང་། སྐོ་བརྟེན་ལྷགས་ཆེར་གཞོན་ཚུལ་སོགས་ལ་བརྟགས་ན་དེ་ཆེ་སྲོག་འཕྲོག་པའི་
ཚོམ་རྒྱན་སྐོ་བྱུང་དུ་སླེབས་པ་དེད་སྐྱུམ་ནས། བརྟེན་བཅོས་དང་གཅེད་རྒྱུད་གི་དང་དུ་
འདའ་བ་ལས་རང་སྲོག་སྐྱུར་མོར་གཅོད་པ་སྐྱེ་བསམས་ཏེ། ཐོག་ཁང་གི་སྐྱེའུ་ཁྲུང་
ལས་སར་ལྷིང་ངོ། །

དེ་ལྟར་པར་རྒྱུག་ཚུར་རྒྱུག་བྱས་བྱས་མཐར། བམ་སྐྱད་ཕྱེད་འདས་ཀྱི་ཚུ་ཚོད་
ལྷ་ཡས་མས་ཞིག་ལ་དྲིས་ལན་གསལ་བོར་སྟེད་ལུབ་བ་བྱུང་། དེ་མ་ཐག་སི་ཏ་ཡིན་
ཀྱི་གཞིས་ཀ་ལ་ཁ་བར་བརྒྱབ་ཏེ། “སྐོ་མ་ཐུན་མོ་ལོ་ཐོབ་དང་། སྐོ་མ་ཐུན་ཁ་ཀང་ནོ་མེ་
ཆེ་གཉིས་ལ་སྐྱུན་ལུ་འབྲུལ་རོགས།” ཞེས་བ་ན། གཞིས་ཀའི་ལས་དེས་བས། “སྐྱུན་
ལུ་འབྲུལ་ས་མི་འདུག་སྟེ། གཞིམས་ནས་ལུན་འིང་འགོར་སོང་།” ཞེས་སྐྱས་སོ། །

གཏམ་རྒྱུད་དུམ་བུ་འདི་ཅམ་གྱི་མེ་ལོང་ལས་ཀྱང་། “གཅོད་བཟུ་ཆེན་
མོའི་”ཞག་དམར་གྱི་བོད་རྐངས་སྐྱ་ལམ་དུ་འབྲུལ་ཡོང་ལ། ཚད་མེད་པའི་དབང་
ལྷགས་ཀྱི་བྲག་རི་མིག་ལམ་དུ་གསལ་མི་ཡོང་ངམ། དེད་དེ། ལྷགས་དེའི་སྲི་བཀག་

ནང་བསྐྱུངས་ཀྱི་ཡུལ་གྱུ་དེ་ལ་ཆག་བཞག་ན། འཆར་ཅན་དུ་བྱུང་ཞིང་འབྱུང་གིན་
པའི་འཛིགས་རྩལ་གི་དོན་དངོས་དེ་དག་གི་མི་སྲུང་གྲངས་ཉེགས་མི་སྲུང་ལ་ནང་མི་
སྲུང་གྲངས་མེད་མི་འོད་དོ།

ལོ་རྒྱུས་ཀྱི་རྒྱལ་ལོ་རྒྱུས་དེ་འདྲ་ཞིག་གི་འཚོ་བ་དངོས་སུ་བརྒྱུད་པའི་སོལ་ཟེ་ཉི་
ཆེན་ལ་མཚོན་ན། རང་ཉིད་ཚོམ་བ་པོ་ཞིག་གི་དོས་ནས་ལོ་རྒྱུས་ཀྱི་འགན་འཁུར་ལྷི་ལྷི་ལོ་
ཅི་ཞིག་སྐྱབས་སྟེང་དུ་སྦྱང་ཡོད་པར་ངེས་ཤེས་ཟབ་པོ་ཞིག་ཅི་ལ་མེད་དེ་ཡོད་ངེས་སོ།

དེ་ཡང་སྤྱི་ལོ་1956ལོར། སུའུ་ལེན་དམར་ཕྱོགས་ཀྱི་ཚོགས་ཆེན་ཉི་ཤུ་པའི་
སྟེང་དུ། སྐབས་དེའི་སུའུ་ལེན་གྱི་སྲིད་འཛིན་ཉི་རོ་ཤིབ་(Khrushchev, 鲁晓
夫) ཀྱིས་སི་ཏ་ལིན་ལ་སློབ་བརྗོད་ཀྱི་གསལ་བའི་སྟུན་ལྷོ་ཞིག་ཕྱུལ་ཏེ། བཅོས་
སྦྱར་གྱི་འདོད་སློབ་ཕྱིར་མངོན་པར་མ་བཟུ། དེ་རྗེས་སྤྱི་ལོ་1961ལོའི་ཚོགས་ཆེན་ཉེར་
གཉིས་པའི་ཐོག་ཏུ་དེ་ལས་གྲངས་སི་ཏ་ལིན་ལ་མངོན་གསལ་གྱི་དགག་བ་རྒྱག་མཁན་
མང་དུ་བྱུང་སྟེ། དེ་ཞིག་ཅམ་ལ་ཡུལ་དེར་འོད་དཀར་གྱི་སྤང་བ་སྐྱབས་སུ་ཞིག་ཤར་ཏེ་
སྤྲིག་ཁྲིམས་དག་གྲངས་ཅུང་ཟད་གྲུ་ཡངས་ཀྱི་རྣམ་པ་ལྟ་བུར་ཆགས།

འོན་ཏེ། ཉི་རོ་ཤིབ་ཀྱི་བཅོས་སྦྱར་དེས་གྲངས་ཕྱིའི་རྣམ་པ་སྐྱབས་ཆོགས་ཤིག་རེ་
ལེགས་སུ་བཏང་བ་ཅམ་ལས། གཞི་ཅའི་སྐྱེར་གཅོད་ལམ་ལུགས་ལ་འགྱུར་བ་མ་
བཏང་བའི་སྐྱེར་གྱིས་ཅང་མ་འགོར་བར། སྤྱི་ལོ་1962ལོའི་ཟླ6ཆེས་2ཉིན་ལ། འོ་ཚོ་
ཆེར་ཁ་སག་གསལ་བའི་ (Новочеркасск, 新切尔卡斯克) དོན་སྐྱེར་
སྐྱབས་བ་ལྟ་བུའི་སྤྱོད་གར་སྤྱོད་ཆོགས་སྤར་བཞིན་བསྐྱུང་མར་བྱུང་སོང་།

གང་ལྟར་ཅུང་ཟད་གྲུ་ཡངས་སུ་གྱུར་པའི་མཁའ་དབུགས་དེའི་ཁྲིད་དུ། སོལ་ཟེ་

ཉི་ཆེན་གྱི་སྐྱུང་འབྲིང་སློབ་མ་སྟེ། <<ཉིན་གཅིག>> ཅེས་པ་དེ་ཉིད་སྤྱི་
ལོ་1962ལོའི་ཟླ་11 པའི་ནང་གི་<<འཇམ་སྲིང་གསར་པའི>> སློབ་ཏུ་འགོད་
སྟེ་བ་བྱུང་བར་མ་ཟད་བརྩམས་ཚུལ་དེས་སློབ་པ་པོའི་སྡེ་ཏུ་གྲག་འགྲུལ་ཆེན་པོ་
ཞིག་ཀྱང་བསྐོས་སོང་། སྤུལ་བྱུང་བརྩམས་ཚུལ་དེ་ཉིད་སྲིང་མངོན་པ་ནས་བཟུང་།
རང་ལོ་ཞེ་གསུམ་ལ་སོན་པའི་སོལ་ཟེ་ཉི་ཆེན་ནི་སྤྱུ་ལེན་གྱི་ཚོམ་སྟེགས་སུ་འཇུག་
དཀར་རྒྱང་དུ་མཆེད་པའི་སྐར་ཆེན་ཞིག་ཏུ་གྱུར་སོང་།

བརྩམས་ཚུལ་དེ་ཏུ་སོལ་ཟེ་ཉི་ཆེན་རང་ཉིད་བཙོན་ཁང་ལ་བཞུགས་པའི་སྲོང་
བ་མང་གཞིར་བཟུང་ཡོད་པས། དེས་ནི་ཚོམ་རིག་གི་རྣམ་པས་སྤྱུ་ལེན་བཙོན་ཁང་
གི་ཡང་སྤྱིང་རྗེ་བྲལ་པའི་“སྐྱུར་བཀོད་ལས་ལུགས”ལ་སྤྱི་ལེན་བྲལ་ཡོད་ཅིང་། ད་
དུང་ཁོང་གིས་བསྟུང་མར་བཙོན་པའི་“ངལ་ཚོལ་སྐྱུར་བཀོད”ཀྱི་འཚོ་བ་བརྗོད་བྲལ་
བྲས་པའི་བརྩམས་ཚུལ་གཞན་དག་ཀྱང་སྟེལ་བ་རེད། ཁོང་གི་བརྩམས་ཚུལ་དག་གི་
ནང་བཟུང་དུ་སྐྱུལ་པའི་བསམ་སློབ་སྤྱིང་སྟོབས་དང་། བརྩམས་ཚུལ་གྱི་ཕྱི་གཟུགས་
སུ་མངོན་པའི་སྐྱུ་རྩལ་གྱི་མཛེས་པ། མི་སྤྱི་སྤྱིང་བརྟན་ལས་མཐོང་བའི་འཚོ་བའི་
བདེན་པ་བཅས་ཀྱི་ཟེལ་ལུགས་ལས། སྐར་གཙོད་དབང་འཛིན་པ་མང་པོ་ཞིག་གི་
ཡིད་རབ་ཏུ་མི་བདེ་བར་གྱུར་ཉེ། འཛིགས་སྐྱུལ་གྱི་བདེ་ལན་སྐྱ་ཚོགས་ཀྱང་དངོས་
ཟུར་ཅི་རིགས་ནས་བསྐྱུལ་ཏོ། །

ཐ་ན་ཁོང་ལ་རྒྱ་བ་སྐྱོར་གྱི་རྣམ་འགྲུར་འཛིན་པའི་ཉི་རོ་ལོབ་ཀྱིས་ཀྱང་། སྤྱི་
ལོ་1963ལོའི་ཟླ་3ཚེས་8ཉིན། ཚོགས་འདུ་ཞིག་གི་སྟེང་དུ། “གལ་ཉེ་ར་ཚོའི་ཚོམ་
རིག་པ་དང་སྐྱུ་རྩལ་པ་དག་གིས། ད་དུང་སྐྱུ་མ་སྐྱུང་དུ་ངལ་ཚོལ་སྐྱུར་བཀོད་ཀྱི་བརྗོད་

བྱ་རྒྱུ་ལ་ལ་སྒོ་སེམས་བསྐྱེམས་བསྐྱད་ན། དེ་ནི་དབྱ་ལོར་རྒྱ་ཆ་མཁོ་འདོན་བྱས་པ་
ཏུ་འགྱུར་སྲིད།"ཅེས་སྒྲུས་ནས། སོལ་ཟེ་ཉི་ཆེན་ལ་ཚིག་བྱུར་འཕངས་ཏེ་ཉེན་བརྟེན་
བཏང་།

ཡིན་ན་ཡང་། སོལ་ཟེ་ཉི་ཆེན་གོ་གཞོན་ཤུགས་ལ་ལྷུ་སྟེ་བཅམས་ཚོས་འཕྲི་
མཚམས་འཛོག་མཁན་ཞིག་ག་ལ་ཡིན། ལྟོག་སྟེ་ཚོས་འཕྲིའི་ལས་ཀ་རྗེ་སྤྱད་ཏུ་བཏང་
ནས་སྤྲ་གཞུག་ཏུ་སྤྱད་རིང་ < སྐྱེན་ནད་ཁང > > སོགས་གསུང་ཚོས་གྲི་བྲག་ལས་
ལ་ཆེས་ཆེར་འབད་དོ། །དེ་ཡང་སྤྱི་ལོ་1964ལོའི་ཟླ10ནང་ལ། སྲིད་འགྱུར་ཞིག་གི་
ཁྲིད་ཏུ་དམར་པོའི་གཙོ་འཛིན་ཏེ་རོ་ཤིབ་གོ་གནས་ལས་སྤྱད་བ་དང་འབྲེལ་ཏེ། རྒྱ་བ་
སྤྱོད་དང་བྲལ་བའི་སོལ་ཟེ་ཉི་ཆེན་གྱི་མདུན་ཐད་ཏུ་བརྒྱུད་ས་པའི་ལམ་ཁ་ནི་སྤར་ལས་
ཡུང་རྗེ་དོག་ཏུ་སོང་བ་རེད།

གསུམ།

དེ་སྤྱི་བརྒྱུད་པའི་བལྟལ་ལམ་ཏུ་ནི། སོལ་ཟེ་ཉི་ཆེན་བཙོན་ལ་སྤྱིན་ཅིང་དཀའ་
སྤྲུག་གི་འཚོ་བས་རབ་ཏུ་མནར་པའི་རྗེས་སུ་ཡང་བསྐྱུར་འཚོ་བའི་ཡོངས་སྤྱོད་
ལེགས་ཅམ་འབྱོར་ཞིང་། གསུང་ཚོས་གྲི་འབྲས་བུ་སྤྱན་སྤུམ་ཚོགས་བ་བྱུང་ནས་
མཚན་གྱི་སྟུན་ལ་ཆེས་ཆེར་རྒྱས་པ་རེད། དེ་སྟེན་ནའང་ད་ཏུང་ཤུག་གྲོག་མི་ཆེའི་འཕྲང་
ལམ་གཞན་ཞིག་གིས་ཁོང་ལ་བསྐྱུག་ཡོད་པའི་ངང་ཚུལ་སུ་ཞིག་གིས་དཔོག་སྤུབ་
བཅ།

དེ་སྤྱི་ལོ་རྒྱ་ས་གྱི་ཚུ་རྒྱུན་རིང་མོ་བྱ་བྱུར་བབ་པའི་འགོས་དང་བསྐྱུན་ནས།

སུའུ་ལེན་བཙན་རྒྱལ་གྱི་སྤྱི་ཚོགས་དེ་ཁོང་ཅག་གི་སྲིད་འཛིན་སྤེལ་རེ་ཟེ་ཉེབ(Leonid Brezhnev Doe Ridge, 勃列日涅夫)གྱི་དུས་སུ་སློབས་བ་ན། ལོ་རྒྱུས་གྱི་འགྲུར་བའི་ཚོས་ཉིད་རི་བཞིན་སྐྱེར་གཙོད་སྲིད་ལུགས་གྱི་ཐབས་དང་འོ་ལོ་ལའང་བསྐྱོས་བཙན་གྱི་འགྲུར་བ་གང་འཚམ་ཞིག་སོང་བས། སྐབས་དེར་མི་རྒྱལ་གྱི་དངོས་པོའི་མ་ཐུན་རྒྱུན་རི་ལེགས་སུ་བྱིན་བ་དང་། སྤྱི་ཚོགས་ཁོར་ལུག་གྲང་ཅུང་སྟོད་ཡངས་གྱི་རྒྱལ་བར་གནས་ཡོད་པས། མི་སུ་ཡིན་ཡང་ཆབ་སྲིད་གྱི་དོན་ལ་སེམས་ཁུར་བྱུང་དོར་ནས་སྐྱེར་གྱི་འཚོ་དོན་ཅམ་ལ་འབད་ན་ནི། རྟོག་བ་བཟོ་མཁན་ཉུང་ལ་བལྟས་ཚོད་དུ་རྒྱུན་ལྡན་གྱི་འཚོ་བ་དོལ་བའི་སྐལ་བའང་མཆིས་སྐྱད་དོ།

རེད་དེ། འགྲོ་བ་མི་ཡི་རྩིས་ཐང་དང་། མི་ཡི་རང་དབང་། མི་ཡི་ཐོབ་ཐང་སོགས་ལས་འགྲོས་བའི་སྐྱད་ཆ་ནི་སུས་གྲང་གྲང་བར་མི་སློབས་ཏེ། བརྗོད་བྱེད་དག་གིས་ནི་དེ་མ་ཐུག་དཀའ་སྤྲུག་གི་འབྲས་བུར་གཏོད་དེས་བ་ལས་གཞན་བའི་ལམ་གཉིས་བ་ཅི་ཡང་མེད་པ་རེད། བྱིས་སུ་མི་རྒྱལ་གྱིས་དུས་རབས་འདི་ལ་“རང་སྤྱོད་བཙོན་ཁང”ཁང་ཞེས་གྲང་བཏགས།

ཉི་རོལིབ་གྱི་དུས་ཚིགས་སུ། སོལ་ཟེ་ཉི་ཚེན་ལ་རང་དང་ལག་དང་སྤྲེལ་བའི་ཚོམ་ཕྱོགས་མང་པོ་ཡོད་མོད་གྱི། “རང་སྤྱོད་བཙོན་ཁང”གི་དུས་སུ་སློབས་བ་ན། ཚོམ་ཕྱོགས་ཁོང་གྱི་པལ་མོ་ཆེ་ཞིག་ནི་བྱི་བྱིར་མི་མཛོན་བར་གྱུར་ཏེ། “རང་སྤྱོད་བཙོན་ཁང”གི་གྲུ་རྒྱར་གང་ཞིག་ཏུ་བྱིས་གྱི་འཚོ་ཚིས་ལ་གཡེང་སྟེ་ཁུ་སིམ་མེར་བཞུགས་སོང་བ་རེད། སུའུ་ལེན་གྱི་ཚོམ་བ་པོ་དག་གིས་མི་ཚེ་ལ་འདམ་ག་བསྐྱར་དུ་

བྱེད་པའི་དུས་དེར། སོལ་ཟེ་ཉི་ཚེན་གྱིས་སྤྱི་བྱུང་སོར་གང་ཡང་མ་བྱས་པས། ཁོང་གི་
ལུས་མེད་དོན་གྱི་སྤྱིང་སྤྱོད་སྤྱི་གསལ་ནང་གསལ་དུ་ཚགས་པའི་དུས་ཚིགས་ངོ་མ་
ནི་སྐབས་འདི་ཤེད་ཅིག་ཏུ་ངོས་བཟུང་ན་ལྷག་ཏུ་འགྲིག་པར་སྐྱམ།

ལེགས་པར་བསམས་ན། སོལ་ཟེ་ཉི་ཚེན་གྱི་དེ་སྤྱི་ལངས་ཕྱོགས་ནི་ཚོམ་
གོགས་གཞན་དག་དང་འབྲ་བར། སྐབས་དེའི་ལོ་རྒྱུས་ཀྱི་འཁོར་ཕྱོགས་དང་འགོགས་
ནས་སྤྱིན་པ་ཙམ་ལས་མ་འདས་ཏེ། དུས་འདི་ག་ཙམ་ཞིག་ནས་ནི་སོལ་ཟེ་ཉི་ཚེན་
གྱིས་རང་གི་མི་ཚེ་ལ་ངེས་པ་དོན་གྱི་འདས་ག་རྣམས་མ་ཞིག་བྱས་པ་དང་། ཁ་མིན་དོན་
གྱི་དམ་བཅའ་བཟུན་པོ་ཞིག་བཞག་ཡོད་པ་གསལ་བོར་ཤེས་ཐུབ།

སྐབས་དེའི་སོལ་ཟེ་ཉི་ཚེན་གྱི་སྤྱི་ལ་ལམ་མི་འབྲ་བ་གསུམ་གྱི་འདས་ག་ཡོད་
དེ། གཅིག་སྐབས་དེའི་སྤྱི་ལེན་ཚོམ་པ་པོའི་མ་སྤྱན་ཚོགས་དང་། སྤྱི་ལེན་ཉི་
རབས་ལོ་རྒྱུས་ཞིབ་འཇུག་ཚོགས་པ་སོགས་ཀྱི་མི་གཞན་དག་དང་འབྲ་བར་སྐྱོ་སྐྱོག་
དང་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་སྤྱོད་སྤྱོད་ཡོད་ཚད་“མ་དུན་ལམ”ཞེས་པའི་ཚིག་སྐབས་དེའི་སྤྱིང་
དུ་མེ་སྤྱོག་བཏང་རྗེས། <<བདེན་དོན་ཚོགས་པར>>གཙོ་བོར་གྱུར་པའི་རྒྱུན་གྱི་
སྤྱོགས་བྱ་རྣམས་སུ་སྐབས་སུ་གང་བབས་པའི་རྒྱུན་བཤུང་ཅིང་། དུས་སུ་གང་མཁོ་
བའི་ཤོབ་བྱིས་ཏེ་སྐར་གཙོང་པའི་ཕྱགས་ཟིན་ཐབས་ལ་ཤ་ཐང་ཐང་གིས་འབད་ནས་
རྒྱ་འབྲས་བུར་བདེན་གྱི་ལྷ་བ་རྐང་ལོག་ཏུ་བརྗེ་རྒྱ་དེ་རེད།

གཉིས། སྐར་གཙོང་པའི་རྒྱ་འབྲས་ལོག་བསྐྱབས་ཀྱི་ལས་རྣམས་མཐོང་ཆེ་ཡིད་
མི་དགའ་ཞིང་སེམས་མི་སྤྱིད་ནའང་། མི་སྤྱོད་པའི་བརྒྱུལ་ལྷགས་ལ་གནས་ཏེ་རིག་
གཞུང་གི་ཆེད་ལས་གཙང་མ་ཞིག་གཉིར་ཐབས་བྱས་ནས་སྤྱོད་རྒྱ་དེ་རེད། སྐར་

གཙོད་པའི་ལག་ཆ་གཏན་ནས་མི་བྱེད་པའི་རྩ་དོན་ལྡན་ཞིང་། གཏུམ་དབང་ལ་ངོ་རྒྱུ་ལ་
གྱི་ལས་སྐྱུང་མི་ཞུགས་པའི་རིགས་དེ་ཉིད་ཀྱང་སྐྱེད་གཙོད་མཁུན་གྱིས་ནི་མི་མངོན་
པའི་དགའ་བྱ་བ་རྩེ་བ་ཡིན།

གསུམ། སྐྱེད་གཙོད་ལ་ངོ་རྒྱུ་དང་། རྩུབ་གཏམ་ལ་སྐྱུན་འབྲེན། གཏུམ་དབང་
ལ་དགག་སྐྱབ་བྱས་ཏེ། ལུས་སོག་འབེན་བྱ་བ་ཞུགས་"གཅིག་ཐོག་ལ་གཅིག་
བཞག་ན་གཉིས་ཡིན"པའི་བདེན་པ་མཐའ་གཅིག་བྱ་བ་སྐྱུངས་ཤིང་། རང་ཉིད་ཀྱི་སྐྱེད་
ལ་དུས་དང་དུས་སྐྱུང་ཡོང་ངེས་པའི་ལུས་སེམས་ཀྱི་མཉམ་གཙོད་ལ་འཇིགས་པ་མེད་
པར་བསྐྱུག་རྒྱ་དེའོ། །རེ་བས་ཁེངས་པ་ཞིག་ལ། མི་ཤིགས་སྐྱིད་སྐྱོབས་ཀྱི་གོ་ཆ་
བགོས་པའི་སོལ་ཟེ་ཉི་མེད་ཀྱིས་ནི་ཉེན་ཁ་ཅན་གྱི་ལས་འབྲས་བུ་མ་བདམས་སོང་།

འཇིག་རྟེན་འདིའི་མི་རྣམས་ལ་ནི། མ་གཞི་ནས་མདོག་མི་མཚུངས་པའི་ལམ་གྱི་
འདམ་ག་སྐྱ་ཚོགས་ཡོད་ལ། དབྱིབས་མི་འདྲ་བའི་འཚོ་ཐབས་ཀྱི་གདམ་གསེས་ཀྱང་
ཅི་རིགས་ཡོད་པ་མེད། རང་རང་གི་མོས་པས་བདམས་པའི་འཚོ་བའི་ལམ་ཁ་མི་འདྲ་
བ་མེ་མེ་ནི། སྐྱེས་བུ་སྐྱེད་མེ་མེའི་རིན་ཐང་ལྟ་ཚུལ་མི་འདྲ་བ་དང་། མི་ཆེའི་ལྟ་ཚུལ་མི་
འདྲ་བའི་ཉེར་བསྐྱོགས་ལས་སྐྱེས་པ་གོང་མ་ཆག་ལ། ད་དུང་མི་སོ་སོའི་བྱ་བའི་འདམ་
ག་མི་འདྲ་བ་ལས་ནི་མི་དེ་དག་གི་རིག་གནས་སྐྱོ་སྐྱོང་དང་། མི་གཞིའི་གྲུབ་ཚུལ།
བསམ་སྐྱོའི་གནས་ཆད། ཤེས་རབ་ཀྱི་ངེས་ཏོགས། ཀུན་སྐྱོད་ཀྱི་གནས་རིམ་སོགས་
ཀྱང་རེ་མེ་ནས་དཔོག་སྐྱབ་པ་མ་ཡིན་ནམ།

འདམ་གའི་སྐྱོར་གྱི་སྐྱེད་གཞི་འདི་ལས་ངའི་ཡིད་ལ་རང་དབང་གི་སྤྱིར་བུ་མི་ལོ་
ཉེར་བརྒྱུད་ལ་ཁྱི་སྐྱུན་བཞུགས་པའི་དམ་པ་ཞིག་རྣམས་བྱུང་སྟེ། སྐྱེས་བུ་དེ་ནི་སྐྱོ་ཨ་

ཟླ་འཁོར་བའི་བདག་ཉིད་ཆེན་པོ་མཁན་རྩེ་ལ (Nelson Rolihlahla Mandela 曼德拉) རེད། ཁོང་ཉིད་སྤྱན་ནང་གསལ་བའི་འཇུག་རྒྱུ་ལི་ཁྲིམས་ཐག་གཅོད་སྐབས་ཁོང་གིས་འདི་ལྟར་བཤད་ཚུངས། “ཁྲིམས་དཔོན་ཆེན་པོ་ལགས། མི་ཡི་རྒྱ་ལྡན་པའི་གྲོ་ཉོག་པ་ལ་སྐད་ཆ་རྟུག་པ། ཁྲིམས་ཆད་ཁོ་ནས་འཛིགས་ཤིང་ལྷུ་ལ་བར་གྱེད་མི་རུས་པ་ཞི་ལོ་རྒྱུས་ཀྱི་ཚུངས་བས་བྱུང་བ་ཞིག་རེད། བདག་གིས་ཀྱང་བཅོམ་ལ་འཇུག་རྒྱུ་ལི་གྲྭ་སྐྱོད་ཀྱིས་ཐོབ་ཤིང་། ཁོ་ལོ་མཚོན་ན། རང་གི་རྒྱལ་ཁབ་ཏུ་རང་དབང་དང་ཕན་རྒྱུ་ཞི་རེ་སྟེན་གྱུར་གྱི་གཙོ་བོ་ཡིན་པས། བཞུགས་ཚུལ་གང་འདྲ་ཞིག་གིས་ཀྱང་ཁོ་ལོ་རང་དབང་ལ་རེ་བའི་འདུན་པ་བསྐྱུར་མི་སྲིད་ལ་འགོ་གུ་ཀྱང་མི་རུས་པ་ཡིན།” ཞེས་གསུངས་པ་ལ་བསམས་ན། སོལ་ཟེ་ཉི་ཆེན་ལ་འདྲ་གསེར་གྱིས་མི་ལྷན་པའི་རྒྱ་ལྡན་པའི་གྲོ་ཉོག་པ་སྤར་ནས་སྐད་ཐོག་པས། བཞུགས་དག་འཛིགས་ཤིང་བཤེད་པའི་ལས་དེ་བདག་གིར་བཞེས་པ་ཡང་མཚར་སྤང་སྟེ་དགོས་པ་ཞིག་མིན་པ་ཤེས་ཐུབ།

ལྷོ་ལོ་1966ལོར། ཁོང་གི་བཅམས་སྐྱུང་ < <སྤྱན་ནང་ཁང> > ལེགས་པར་བྲུབ་ཐོབ་ཀྱང་། ད་ཆ་དཔེ་སྤྱན་ཁང་ནམས་ཁོང་གི་བཅམས་ཚོས་དང་རྒྱུད་ནས་རྒྱུད་ཏུ་བཤེད་སོང་བས་སློབ་པ་པོའི་གཞིགས་ཉེན་ཏུ་འགྲེམས་པའི་སྐལ་བ་ཤིན་ཏུ་སྤོང་བར་གྱུར། ཚུལ་དེས་ཏུ་ཐུག་ཐབས་ཐད་ཏུ་གྱུར་པའི་ཁོང་གིས་ནི། བཅམས་ཚོས་སྤོང་བར་དང་འདྲ་བར་ < <སྤྱན་ནང་ཁང> > ཡང་སྤྱད་པར་གྱི་ནམས་པས་སྤོང་འགྲེམས་ཀྱི་དཔེ་ལས་ཐབས་བཞུགས་མ་རྟེན་དོ། །

ལྷོ་ལོ་1967ལོའི་ཟླ5པ་ནང་དུ། ཡང་ཁོང་གིས་ཐུག་འཕྲིན་ཞིག་གིས་ཉེ་སྤུ་ལེན་ཚོས་པ་པོའི་འཇུག་པའི་ཚོགས་ཆེན་གྱི་ཚོགས་ལྷན་པའི་སྤྱ་ཉིས་བརྒྱ་ལྔ་བརྒྱའི་

ལག་ཏུ་རེ་རེ་ཕུལ། འཕྲིན་ཡིག་དེ་ཉིད་དུ་སྐྱེ་ཆུང་བ་ཆུང་ས་ཚོས་ཀྱི་རིགས་ལ་སྲིད་
གཞུང་གིས་དངོས་བརྒྱུད་ཀྱང་ནས་ལྟ་བུའི་ཤེད་པའི་ལམ་ལུགས་དང་། གསང་
བའི་ཉེན་རྟོག་བས་སྐབས་དང་སྐབས་སུ་སྐྱེ་ཆུང་ཚོས་རིག་མཁན་གྱི་ནང་གིས་
བསྐྱོགས་པ་སོགས་ལ་གནད་དུ་ཁེལ་བའི་དགག་སྐྱབ་ཀྱི་སྲིད་བརྒྱ་ཆེད་སྐྱོས་ཏེ། སྐྱེ་
ཆུང་ཚོས་རིག་ལ་ནི་རང་ཉིད་འབེལ་རྒྱས་ཀྱི་བར་སྟོང་གཙང་མ་ཞིག་དགོས་ཚུལ་གྱི་
རེ་འདུན་ལུགས་ཐུག་ཏུ་བརྗོད་ཡོད་པས། འཕུས་མི་དག་གིས་ཀྱང་“ལག་པོ་
འདུག”ཅེས་སྒྲོག་ཏུ་ཁོང་ལ་བལྟ་བུ་ལྡིང་ཅེས་བྱེད་པ་ལས་མན་དེས་ཀྱི་རམ་འདེགས་
ཅི་ཡང་གལ་པོ་ཡོད།

སྤྱི་ལོ་1968ལོར། ཁོང་གི་སློབ་སྦྱོར་ཆེན་པོས་རང་གི་བརྒྱམས་ཚོས < < སྐྱེ་
ནད་ཁང > > སོགས་ཀྱི་རྒྱལ་དུ་བར་སྐྱབ་བྱས། སྐབས་དེ་དུས་སུ། བརྒྱམས་ཚོས་ཀྱི་
རྒྱལ་དུ་བར་སྐྱབ་བྱས་པ་ནི་མངོན་གསལ་གྱི་དོ་རྒྱུ་ཆེན་པོ་ཞིག་ཏུ་ཅི་བས། སྤྱི་
ལོ་1969ལོར་ཁོང་ཉིད་སུའུ་ལེན་ཚོས་པ་པོའི་མ་ཐུན་ཚོགས་ཀྱི་ཁོངས་ལས་ཀྱང་
ཕྱིར་སྤྱད་དོ།

དེ་ལྟར་སོལ་བེ་ཉི་ཆེན་རིམ་གྱིས་རིམ་གྱིས་རང་གི་བ་ས་བ་ལུལ་གྱི་མིག་ནང་གི་
ཆེད་མ་ཉིད་དུ་གྱུར་པ་དང་ཆབས་ཅིག་ རུབ་སྐྱོགས་རང་དབང་གི་འཇིག་རྟེན་ན་ནི།
ཁོང་གི་ལུས་མེད་སྤྱིང་སྟོབས་ཀྱི་སྐྱབ་བ་ཉིན་རེ་ལས་ཀྱང་ཆེས་ཆེར་རྒྱས་ཤིང་མི་
རྒྱམས་དགའ་བྱས་ཀྱི་ཐལ་མོ་ཐུག་ཏུ་དེབ་བཞིན་མཆིས་ཏེ། སྤྱི་ལོ་1970ལོར་“ན་
པོལ་ཚོས་རིག་བྱ་དགའ་”ཞེས་པའི་གཟེངས་རྟགས་སྐད་པོ་ཆེ་དེ་ཉིད་ཀྱང་ཁོང་ལ་
འབྲུལ་རྒྱ་གཏན་ཁེལ་ཞིང་བྱུ་བ་སྐྱབས་བྱས་སོ།

སྤྱི་ལོ་ཚེས་ཉེན་ལྷན་གྱི་མཛོན་ལྷན་ལོ་ངོ་བཅུ་ལས་མ་འདས་ཤིང་། བཅུ་མཇུག་
ཚོས་གསུམ་ཅམ་ཞིག་ལས་ད་དུང་ཡོངས་ཁྲབ་ཏུ་མ་བཟུངས་པའི་སོལ་ཟེ་ཉི་ཆེན་གྱི་
ངོས་ནས་བལྟས་ན། མོ་བྱུང་དུ་གཟེངས་ཉེན་གསུམ་གྱི་ཚན་དེ་འདྲ་ཞིག་ཐོབ་པའི་
སྐབས་ཀྱི་མྱོང་ཚོར་ཅི་འདྲ་ཞིག་ཡིན་པ་སྤྱི་ལོ་ལྔ་བཞུད་དཀའ་ཨང་།

མངས་པ་ཞིག་ལ། སྐར་གཙོད་ཀྱི་ལག་མཐེལ་དུ་འཚོ་བའི་སོལ་ཟེ་ཉི་ཆེན་ལ་ནི་
བྱ་དགའ་ལེན་དུ་ཐེབས་པའི་སྐལ་བ་ཞིག་ཡེ་མ་ལྷན་པར་མ་བཟོ། “ནོ་ལེ་ཚོམ་རིག་
བྱ་དགའ་”ཐོབ་པ་དེས་ཁོང་ཉིད་སྤར་ལས་ཀྱང་ལུ་བའི་ལྷ་རྟོག་ནན་མའི་ལོག་ཏུ་འགྲོ་
འདུག་གི་བྱ་བ་ཀུན་ལ་བཀག་རྒྱ་རེ་ཆེར་སོང་།

ད་དུང་སྤྱི་ལོ་1971ལོའི་ཉིན་ཞིག་ལ། དབང་སྐྱུར་པས་མོ་བྱུང་དུ་ཁོང་གི་
བཞུགས་ཤག་སློབ་བཤེར་བྱས་ཤིང་། ཁོང་གི་བཅུ་མཇུག་ཚོས་ཀྱི་ཚོམ་སྐྱིལ་བ་ཡིན་
པའི་བྱ་མོ་ཞིག་ཀྱང་འཛིན་བཟུང་བྱས་པ་འདྲ། སྤྱིང་རྗེ། ཅི་ཁག་སྟེ། ལྷ་མོ་དེས་ནི་ལུས་
སེམས་ཀྱི་མནར་གཙོད་དག་པོ་མ་བཟོད་པར་སོལ་ཟེ་ཉི་ཆེན་གྱིས་སློབ་ཏུ་འགྲོ་བཞིན་
པའི་ < < ཀོ་ལ་གའི་སྤྱིང་ཚོམ > > ཀྱི་ཚོམ་གདན་སྐྱུང་ལུས་ཁ་ནས་ཤོར། འོན་ཀྱང་།
< < ཀོ་ལ་གའི་སྤྱིང་ཚོམ > > ཀྱི་བལྟས་ཡིག་གཞན་ཞིག་སྤར་ནས་རྒྱ་རན་སིའི་
རྒྱལ་ས་དུ་བསྐྱུང་བའི་བཅུ་མཇུག་ཚོས་རྒྱལ་ས་པོ་ཆེ་དེ་ཉིད་ཅ་བཞུག་ཏུ་མ་སོང་
བ་ཅམ་བྱུང་།

དེ་ལས་ཀྱང་སྐྱོ་བ་ཞིག་ནི། ཚོམ་སྐྱིལ་བ་བྱ་མོ་དེས་རང་སློབ་བཅད་པའི་གཏམ་
དན་གྱིས་སོལ་ཟེ་ཉི་ཆེན་གྱི་ཡ་ཁོག་སྤྱིད་ཉིག་ཉིག་ཏུ་བཏང་བར་བཞེན། སྐར་གཙོད་
པའི་ངོ་ཚ་བྲལ་པའི་བསམ་སྤྱོད་དག་ལ་གཉིང་ནས་ཞེན་པ་ལོག་པའི་སོལ་ཟེ་ཉི་ཆེན་

གྲིས་ཀྱང། ད་ནི་ཅི་ཞིག་བྱུང་ན་འབྱུང་དུ་རྒྱལ་ས་སྐྱེས་པའི་ཚོང་སེམས་གྲིས < < ཀོ་ལ་གའི་གླིང་ཚོམ > > རྒྱ་རན་སིར་བར་སྐྱེན་གྱིད་དགོས་ལུགས་གྲི་གསང་འཕྲིན་བཏང་སྟེ། བ་རི་སིར་བརྒྱུམས་ཚོས་ཚེན་པོ་དེ་ཉིད་བར་དུ་བསྐྱེན་པ་རེད། དེ་རྗེས་རྒྱ་ཁ་ལས་གྲི་གཞུག་ཅན་སྟེ་སྤྱི་ལོ་1973ལོའི་ཟླ12པའི་ནང་དུ། < < ཀོ་ལ་གའི་གླིང་ཚོམ་དཀྱིན་འགྲུང་མ > > ཡང་ཨ་རི་དང་འཇར་མན་དུ་སྐོག་པ་པོའི་མིག་སྒྲུབ་སོན་ཐུབ་པ་བྱུང་བས། ལུ་བ་སྤྱོད་པ་གྲི་གསང་ལམ་ཁག་ཏུ་བརྒྱུམས་ཚོས་དེའི་སྐོར་གྲི་གནས་ཚུལ་ཤུགས་ཆེར་སྟེ་ལོ།

སོལ་ཟེ་ཉི་ཚེན་མཚོག་གིས། “ངས་མི་ཚེའི་ལུས་ཤུགས་ཡོད་ཀྱི་བཏོན་ནས་ལོ་རྒྱུས་གྲི་དོ་གཤོང་དོ་མ་ཞིག་མི་རྣམས་ལ་བསྐྱེན་པ་ཡིན། དེ་ལྟར་བསྐྱེན་པས་སྤྱི་བོ་སྤྱི་དང་། ལྷག་བར་ལྷ་རུ་སྤྱ་བ་རྣམས་ལོ་རྒྱུས་ལ་གཞིར་བྱས་ནས་སད་རྟོགས་ཤིག་འབྱུང་དུ་རེ་བ་ཡིན།” ཞེས་ངེ་སྐད་གསུངས་པ་ལྟར། སྤྱི་ལོ་1910ལོའི་སྤྱི་ལོ་ལོན་གྲི་བརྒྱ་པའི་གསང་བརྗེ་ནས་བསྐྱུང་། སྤྱི་ལོ་1962ལོའི་“ནོ་མོ་ཚེར་ཁ་སག་གསང་བའི་དོན་རྒྱུན་”བར་གྲི་མི་ལོ་ཉེས་པོ་ལྷ་བརྒྱ་ལྷག་གི་རིང་ལ་གཏུམ་དབང་རིང་ལུགས་པ་རྣམས་གྲིས་དམར་པོའི་ལམ་ལུགས་གྲི་དར་ཆ་སྤྱོད་པ་སྤྱི་བསྐྱེད་པ་ལས། ལུ་བ་དེ་རུ་མི་ལུ་ལ་གྲི་དཔུལ་བ་མངོན་སུམ་དུ་བསྐྱེན་པའི་ལོ་རྒྱུས་གྲི་དོ་གཤོང་སྐྱོ་གསང་མེད་བར་བྲིས་པའི་< < ཀོ་ལ་གའི་གླིང་ཚོམ > > ཞེ། དེས་དོན་གྲི་རྩོམ་རིག་ཡིན་ལ་དོན་དམ་གྲི་ལོ་རྒྱུས་ཀྱང་ཡིན་པ་རེད།

རྒྱ་ནག་གི་ཤེས་ཡོན་ཅན་སྐུ་ཞབས་ཉེ་མ(黑马)ཡིས་ཀྱང་< < ཀོ་ལ་གའི་གླིང་ཚོམ > > བསྐྱུགས་རྗེས་འདི་ལྟར། “འདི་ནི་ཤིན་ཏུ་བབ་ཆགས་པའི་བརྒྱུམས་

ཚོས་ཤིག་སྟེ། རྒྱ་རྒྱལ་དང་ཐབས་རྒྱལ་ཅི་ཡང་མ་ངོམས་པའི་བཅུ་མཚན་ཚོས་ཤིག་
རེད། འདིའི་ནང་དུ་སྡོན་མཚོང་ཚོམ་རིག་གི་རྗེས་ལུས་སྤོང་མ་ཡང་མི་འདུག གལ་
ཏེ་འདི་ལ་ཐབས་རྒྱལ་ཞིག་ཅིས་ཀྱང་ཡོད་དགོས་ཟེར་ན། དེ་ནི་རི་བཞིན་གྱི་བ་དང་།
ཡང་རི་བཞིན་གྱི་བ། སྐར་ཡང་རི་བཞིན་གྱི་བ་དེ་ཉིད་ཡིན་པ་རེད།” ཅེས་སྐུས་འདུག

< < ཀོ་ལ་ཀའི་སྤྱིང་ཚོམ > > གྲིས། སུ་འུ་ལེན་བཅན་རྒྱལ་ཚེན་མོས་སྤྱི་གོས་
སུ་བསྐྱབས་པའི་རྒྱ་དང་རྒྱ་ས་མའི་དར་གོས་མ་ཐུག་པོ་མེག་མེད་དུ་བསྐྱབས་ཏེ།
ལུ་བ་སྤྱོགས་བ་ཚོར་ཤར་སྤྱོགས་འཛིག་ཉེན་གྱི་དོན་དངོས་ལ་ལྟ་སའི་སྤོ་ཚེན་ཞིག་
ཏར་གྲིས་སྤེས་སོང་།

དེ་ལྟར་སྤེས་བ་ན། ལུ་བ་སྤྱོགས་གྱི་“གཡོན་ལྷུང་”གི་བསམ་སྤོ་སྤྱན་པའི་མི་ཚོའི་
ངག་ཐོག་གི་ལྟ་སྐྱེད་དང་སེམས་ངོས་གྱི་འཆར་སྐྱེད་ཡོད་ཚད་ཀྱང་ཐལ་བའི་རྒྱལ་དུ་
བརྒྱགས་ནས་རེ་བ་སྤོང་གི་རེ་ཐག་དུས་སུ་ཆད་སྐྱད། དེ་ནས་བཟུང་“ཀོ་ལ་གི”ཞེས་
པའི་ཚིག་དེ་ཉིད་ལུ་བ་སྤྱོགས་ལུ་ལ་བྱ་རྒྱལ་སུ་དམར་པའི་གཏུམ་དབང་མཚོན་པའི་
ཚབ་ཚིག་དུ་གྱུར་ནས། “ཀོ་ལ་གི”ཟེར་བ་ན་མི་རྒྱལ་སུ་སེམས་ལ་ངག་གཞོན་དང་།
བཀག་སྤོམ། བཅན་དབང་བཅས་གྱི་སྐྱེད་བ་འགོག་མེད་དུ་འཆར་ངེས་པ་ཞིག་དུ་གྱུར་
སོང་།

< < ཀོ་ལ་ཀའི་སྤྱིང་ཚོམ > > པར་དུ་བསྐྱབས་ནས་རྒྱ་གཉིས་ཚམ་ལས་མ་སོང་
བར། སྤྱི་ལོ་1974ལོའི་ལྷོ་2པའི་ནང་དུ་“རྒྱལ་ཁབ་གྱི་ངོ་ལོག་བ་”ཡི་ཉེས་མིང་གི་
ཐོག་ནས་ཁོང་ཉིད་ཡང་བསྐྱུར་འཛིན་བཟུང་བྱས་ཤིང་། མི་ལོ་ཉིད་དགའི་སྡོན་དུ་འཛི་
གཚོད་བྱས་སྤོང་བའི་གནས་དེར་སྐྱེད་ཡང་བྱིད། བྱིད་ནས་ཀྱང་སུ་འུ་ལེན་རྒྱལ་ཁབ་

ཀྱི་སྤྱི་དམངས་ཚོལ་ཐང་"མེད་པར་བཞོས་ཤིང་། རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་སྤྱི་ཚོལ་དུ་རྒྱང་ཕྱད་གཏོང་རྒྱུ་ལེ་ཐག་བཅད་དེ་གནམ་གྱུ་རུ་བཞག་ནས་རྒྱང་རིང་རྒྱང་རིང་ཞིག་ཏུ་ཁྱེད་སོང་། གནམ་གྱུ་ལས་བབས་རྗེས་འཇར་མན་གྱི་རྒྱལ་ས་སོ་ནམ་ཏུ་གཡུགས་ཡོད་པ་ཤེས།

ཁོང་ཉིད་ཅིའི་སྤྱིར་རྒྱང་ཕྱད་བཏང་བ་དེད་ཅེས་འདྲི་ན་ནི། ཅེ་ཁེ་རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་དམངས་གཙོའི་ལས་འགུལ་བ་ཏུ་ཟེལ (Václav Havel, 哈维尔) ཀྱིས་དྲིས་ལན་འདི་འདྲ་ཞིག་གསུངས་འདུག། "ཁོ་བ་ཚོས་སོལ་ཟེ་ཉི་ཆེན་རང་གི་རྒྱལ་ཁབ་ལས་རྒྱང་ཕྱད་གཏོང་དོན་གང་ཞེན། ཁོ་ལ་རུས་ཤུགས་ཆེ་བྲགས་པས་མ་ཡིན་ལ། ཁོས་དབང་སྐྱུར་བ་དང་གོ་ས་ཚོད་དུ་དོགས་པས་ཀྱང་ག་ལ་ཡིན། སོལ་ཟེ་ཉི་ཆེན་རྒྱང་ཕྱད་བཏང་བ་ལ་རྒྱ་རྒྱུན་གཞན་ཞིག་ཡོད་དེ། ཁོས་རང་རུས་ཡོད་རྒྱས་བདེན་པའི་དོན་དངོས་མཐའ་དག་རྗེན་པར་བསྡོགས་པས་དེད། བདེན་པ་མཐོང་ན་ནི་མི་རྣམས་ཀྱི་འདུ་ཤེས་འཛིན་ཚུལ་ལ་འགྱུར་བ་འགྲོ་ཞིང་། འགྱུར་བ་དེས་དུས་ནས་ཞིག་ལ་སྤྱི་ཚོགས་སྤིལ་སོར་བརྗོད་ལས་འདས་པའི་ཤན་སྟོབས་ཐེབས་དེས་པས་དེད། དེའི་སྤྱིར་གཏུམ་དབང་སྐྱེད་གཙོད་ལམ་ལུགས་ཀྱི་བདག་པོ་ཚོས་ནི་རང་གི་རྒྱུན་ཆགས་ཀྱི་རང་གཟུགས་མངོན་པར་བསྟན་ཏེ། རང་ཉིད་ཀྱི་ལམ་ལུགས་བརྟན་སོར་བསྐྱུང་ཆེད། རྒྱན་སྐྱུང་གི་འཇིག་རྟེན་གང་དེའི་དཀྱིལ་འཁོར་འཕུས་ཚང་དུ་སྐྱུང་བའི་བྱེད་ཐབས་ཅམ་མངོན་པ་དེད། "ཅེས་དོན་གྱི་ཅ་བར་རྒྱག་པའི་དྲིས་ལན་ཞིག་བཏབ་ཡོད།

སོལ་ཟེ་ཉི་ཆེན་སྤྱི་ལུལ་དུ་གནས་དབྱུང་བཏང་བའི་རྗེས་སུ། སྤར་ནས་ཚོལ་གྱང་།

ལེན་སྐལ་མ་ལྷན་པའི་“ལོ་ཤེས་རྩོམ་རིག་གྲུ་དགའ་”ལེན་དུ་ཤེས་པ་ཤིང་ཚོགས་ཐོག་དུ་
གཏམ་བཤད་ཀྱང་གནང་སྟེ། “སྐད་ཆ་བདེན་པ་གཅིག་གི་ལྷིང་ཚད་ས་ཚེན་ཤོད་
དཀྱིལ་འཁོར་ལས་ཀྱང་སྟེ།”ཞེས་གསུངས་ཤིང་། སྐད་གཙོད་ཀྱི་སྲིད་དབང་རྣམས་ཀི་
སྐྱལ་རྩུབ་ལ་གཞི་བཅོལ་པའི་གཏན་ཚིགས་ཀྱི་འབྲེལ་བ་ཞིབ་དུ་གསུངས་ནས།
“ནམ་ཞིག་སྐྱལ་རྩུབ་ཀྱི་རྒྱབ་རྩོལ་ཚར་དུས། དྲག་ཤུགས་ཀྱང་དེ་དང་མཉམ་དུ་
གཅེར་བུར་འབྲུད་སྲིད་ལ། དེའི་བྱངས་ཉམས་ཤིང་རུས་པ་ཤོར་ཏེ། ཞིག་རལ་འཛོར་
ཚག་དུ་འགྲོངས་སོ། །”ཞེས་སོགས་ལེགས་བཤད་མན་ངག་གི་སྟེང་བས་སྐྱེ་བོ་སྤྲལ་
བརྒྱའི་སེམས་ལ་གསུབ་དུ་མེད་པའི་བག་ཚགས་ཟབ་མོ་བཞག།

ཁོང་གིས་གཟེངས་ཉམས་ཀྱི་གཟིགས་དུལ་རྣམས་བཞེས་ཏེ། ཨ་རིའི་གྲོང་
ཁྲིར་གང་ཞིག་གི་ཉེ་འདབས་སུ་སྒྲིང་འཇགས་ཀྱི་བཞུགས་ཤག་ཅིག་ཉོས་པ་དང་།
གནས་དེ་དུ་ལུ་མ་ལྷན་དུ་རྩོམ་འབྲིའི་ལས་ལ་འབད་དོ། །

བཞི།

གནང་ནས་ད་བར་དུ། སྐྱེས་དུ་སྐྱེར་ཏེ་རིའི་ལུགས་མ་ལྷན་ཀྱི་ཐོབ་ཐང་ལ་རྩོག་
བརྗེས་ལྷེད་པའི་སྐྱེར་གཙོད་ཀྱི་ཡུལ་ལྷུང་དག་ན་ཀི། རྩོགས་གང་ནས་བལྟས་དུང་སྐྱི་
སྐྱེར་གཉིས་ཀ་ནང་འགལ་ཀྱི་གཏན་ཚིགས་འབའ་ཞིག་གི་ངང་དུ་འཚོ་བཞེན་ཡོད་པ་
རེད། ཐ་ན་ཤེས་རིག་སློབ་གསོ་དང་། རིག་གནས་སྐྱེ་ཅལ་ཡང་སྐྱུ་རྒྱལ་གི་ར་བ་དེ་
ཡི་སྐྱལ་པ་འཕྲུལ་ལྷིང་ལྷིང་བཞག།

དེ་ཡང་དཔེར་ན། སྐྱེར་གཙོད་ཀྱི་གནས་དག་དུ་ཡང་རྩོགས་གཅིག་

ནས << ཚོམ་རིག་རྣམ་པ་འདད >> ཟེར་བ་དང་། << ཚོམ་རིག་ལོ་རྒྱུས >> ཟེར་བ་
སོགས་ཀྱི་བསྐྱབ་གཞི་མང་པོ་བསྐྱེགས་ཏེ། བརྒྱ་ཁ་གཅིག་གྲག་གིས། “ཚོམ་རིག་ནི་
སྤྱི་ཚོགས་འཚོ་བའི་དོན་དངོས་ཀྱི་རྣམ་པ་མཚོན་པའི་སྤྱི་ཚུལ་གྱི་མ་ལག་ཆེན་པོ་ཞིག་
ཡིན་ནོ།” ཞེས་ཡང་ཡང་སྐྱེས་ཤིང་བྲིད་དེ། ཚོམ་རིག་ལ་མོས་པའི་སློབ་མ་ཚོ་ལ་འཚོ་
བའི་དོན་དངོས་མཚོན་པའི་བརྒྱམས་ཚོས་བྱི་དགོས་ལུགས་ཀྱི་སྤྱུལ་འདེད་བྱེད་ཁུལ་
ཀྱང་བྱེད། དེ་ལྟར་ཟེར་གྱིན་ཟེར་གྱིན་ཡང་ཕྱོགས་གཅིག་ནས། “རང་རེའི་སྤྱི་ཚོགས་
འཚོ་བའི་རང་བཞིན་ནི་འདི་དང་འདི་འདྲ་ཞིག་ཡིན།” ཞེས་དང་། “རང་རེའི་སྤྱི་ཚོགས་
འཚོ་བའི་དོན་དངོས་ནི་དེ་དང་དེ་འདྲ་ཞིག་རེད།” ཅེས་དབང་ཤུགས་བྲག་པོས་ཁ་ཚོན་
བཅད་ནས་དེ་ལས་གཞན་དུ་ཚོམ་པ་པོ་སྐྱེར་གྱི་སློབ་མི་ག་དང་། དཔྱོད་ཤེས་ཀྱིས་ནི་ཅི་
ཡང་བཅའ་མི་ཚོག་ལ་གང་ལ་ཡང་བལྟ་མི་ཚོག་པར་འདུག།

དེར་བརྟེན། མི་ཚོ་ཚོམ་རིག་ལ་བཅོལ་བའི་སོལ་ཟེ་ཉི་ཆེན་ལ་མཚོན་ནའང་། ཁོང་
ཉིད་འཚོ་གནས་ཀྱི་རྒྱལ་ཁབ་དེ་དུ་ནང་འགལ་གྱི་གཏན་ཚིགས་སྣ་ཚོགས་ལེགས་
བཤད་“དུ་བཀའ་བཅད་བྱས་ཤིང་། མངོན་སུམ་གྱི་སྐྱུག་རྩུན་མཐའ་དག་ཁ་ཉོན་དུ་
གཏན་ཁེལ་བྱས་ཡོད་པར་བརྟེན། བདེན་པའི་སྐྱད་ཆ་“སྲིམས་འགལ་”དུ་བརྗེས་པའི་
འཇིག་རྟེན་དེ་འདྲའི་ནང་ལ་ནི། “སྲིམས་མ་སྐྱུན་གྱི་ངང་དུ་ཚོམ་རིག་རྣམ་མ་ཞིག་གི་སྐྱ་
སློག་སྐྱེན་པའི་ཞིང་ས་གཏན་ནས་མ་མཚེས་ཏེ། དུལ་དེ་རིགས་རྣམས་སུ་”སྤྱི་ཚུལ་
ལས་རིགས་”ཟེར་བ་དང་། “ཚོམ་རིག་ལམ་དུ་”ཟེར་བ་སོགས་ཀྱང་བྱིས་པ་བསྐྱེ་བའི་
གནའ་གཏན་ཅམ་ལས་ཅི་ཞིག་ཡོད་ཨང་།

རྒྱ་མཚོན་དེ་ཉིད་ཀྱི་བྱིར་ན། སོལ་ཟེ་ཉི་ཆེན་གྱིས་བྱུངས་པའི་དཀའ་སྤྱུག་དང་།

འབད་འབྲུངས་མཐའ་དག་ཀྱང་ཆབ་སྲིད་དང་ཆབ་སྲིད་ཀྱི་དོ་བོ་གང་ཞིག་ལ་སྦྱར་
ནས་འབྲེལ་རྒྱུ་མཛད་ན་ཤིན་ཏུ་ལོང་ཞིང་འབྲུལ་ལོ་ཞེས་ཁོ་བོ་སྦྱ་སྟེ། ཁོང་གིས་ལྷ་
གཞུག་ཏུ་དཀའ་སྦྱུག་གི་ཡུང་བོ་མི་བཟད་པ་དེ་འབྲེལ་མྱོང་རྒྱུ་ལོ་མཐར་ཐུག་ན།
རང་ཉིད་རྩོམ་པ་ལོ་ཞིག་ཡིན་པའི་དོས་ནས་འཚོ་བའི་བདེན་པར་གཞིར་བྱས་ཀྱི་རྩོམ་
རིག་རྣམས་མ་ཞིག་གིས་བསམ་ཡིན་ལ། རང་ཉིད་མི་ཞིག་ཡིན་པའི་དོས་ནས་སྦྱུག་རྒྱུ་
ཀྱི་སྦྱིགས་རོ་སྤངས་པའི་མི་སྐད་རྣམས་མ་ཞིག་བཤའ་བས་རེད།

གཤམ་ཉེ་སོལ་ཟེ་ཉི་ཆེན་ལ་ཆབ་སྲིད་ཀྱི་དོས་ནས་གོ་བ་ལེན་རྒྱ་མིན་ན། ཁོང་
གིས་གཞུག་དབང་ལ་དོ་རྒྱུས་བྱས་ཞིང་། སྐྱེད་གཅོད་ལ་སྦྱུང་འབྲུན་གཞན་དོ་ཞེས་
ཁྱོད་ཀྱིས་མ་སྦྱས་སམ་ཞེས། བདེན་ཉེ། ཁོ་བོས་བརྗོད་པ་ནི་“དབང་འབྲུགས་ཀྱི་ཆེད་དུ་
དབང་འབྲུགས་རྩོད་པའི་རིགས་ལས”དང་འབྲེལ་ཉེ་གོ་བ་ལེན་མི་རིགས་ཞེས་པ་ཡིན་
ཀྱི། སོལ་ཟེ་ཉི་ཆེན་ཀྱི་བསམ་བློར་ཆབ་སྲིད་ཀྱི་དོན་སྤྱིར་ཅི་ཡང་མི་འདུག་ཅེས་ནི་མ་
སྦྱས་ཉེ། འཛིག་ཉེན་ཉིལ་ལོ་ཞིག་རྒྱུན་གྱིས་དབང་བསྐྱུར་པའི་རྒྱ་འབྲས་རབ་དབྱེ་
མཐའ་དག་ལུས་ལྡན་དུ་སྒྲིབ་ནས། ཡུན་གྱིས་ཡུན་གྱིས་རྒྱུན་པ་ཡོད་ཆོད་བདེན་པར་
སྦྱུང། བདེན་པ་མཐའ་དག་མེད་མེད་དུ་ཉམས་པའི་དུས་སུ། རྒྱུད་གཟེངས་མཚོན་སོས་
བདེན་པའི་དོན་དངོས་ཚིག་གཅིག་བརྗོད་པ་ཅམ་གྱིས་ཀྱང་། རྒྱུན་ལ་གཞི་བཙུག་པའི་
གཞུག་དབང་རིང་ལུགས་ཀྱི་སོ་བྱང་ཉིལ་སོ་ཡོམ་ཡོམ་དུ་འདར་བར་བྱེད་ན། བདེན་པ་
སྦྱ་བའི་དབང་སོ་སོལ་ཟེ་ཉི་ཆེན་ཀྱི་བཅུ་མཚན་ཚོས་ལ་ཆབ་སྲིད་ཀྱི་དོན་སྤྱིར་གང་ཡང་
མེད་ཅེས་སུ་ཞིག་སྦྱ་བར་ལུས།

འཛམ་གླིང་ཡུལ་གྱུ་སོ་སོའི་སྲིད་དབང་སྐྱེད་གཅོད་མཁན་དག་ལ་མཚོན་ན།

རང་གི་དབང་གྲགས་བརྟན་པོར་སྲུང་བྱེད་གྱི་ལས་སྒོ་ལ་ནི་རྩ་བའི་ཆ་ནས་རིགས་གཉིས་སུ་དབྱེ་སྟེ། གཅིག་ཁག་ཏུ་འཕུལ་བའི་དབང་སྐྱོར་ལ་བརྟེན་ནས་སུ་ཞིག་ཁ་ལ་མི་ཉན་པ་དང་། གང་ཞིག་གྲུས་འདུད་མི་ཞུ་བ་ཡོད་ཚད་འཛིན་པ་དང་། དེག་པ་དང་། གསོད་པ་སོགས་གྱི་སྒོ་ནས་མི་རྣམས་ལ་འཇིགས་སྲངས་བསྐྱངས་ཏེ། སྐྱེ་བོ་མཐའ་དག་གང་སྐྱས་ཁ་ལ་ཉན་པའི་གཅེས་སུག་གི་སྐྱེ་བའི་ལྷན་ལྷན་དེ་ཡིན་པས། རྒྱལ་ཁབ་བདེ་སྲུང་ཁང་དང་། གསང་བའི་ལས་ཁུངས་སོ་སོ། ཞིབ་དཔྱད་ཁང་། བྱིས་ཁང་། ཉན་རྟོག་ལས་ཁུངས། དམག་དབུང་། བཙོན་ཁང་སོགས་ནི་ལས་གྱི་སྒོ་དེ་ཉིད་སྐྱབ་པའི་ཐབས་དང་ཐབས་བྱུང་གི་སྐྱོར་བས་མ་ཁོམ་པར་གནས་ཡོད།

གཉིས། དབང་སྐྱུར་པ་ཁོ་ཚོས་ག་དུས་ཡིན་ན་"མི་དམངས་གྱི་རྩ་བའི་ཁེ་སན"དང་། "མི་དམངས་གྱི་རྩ་བའི་བདེ་སྲིད"ཁོ་ན་གཅིགས་སུ་འཛིན་པའི་བཟོ་སྟོན་གྱི་ཡོད་པས། ཁོ་ཚོའི་སྒོ་གྲོས་ལས་ཐོན་པའི་ལམ་ལུགས་ནི་བྱེད་ཐབས་དང་། དམིགས་ལུལ། བྱུ་བཟངས་སོགས་གང་གི་ཆ་ནས་ཀྱང་ཆེས་ཁྱད་པར་དུ་འཕགས་པ་ཡིན་ཅི་ཞེས་གཏོ་དང་། སྐྱེ་དང་། ཐབས་དང་། རྩ་བའི་ཡོད་ཚད་བསྐྱར་ཏེ་བལྟས་བལྟས་རིག་རིག་ལ་རྩུན་མཛོན་སུམ་པ་འདོད་འདོད་དུ་བཤད་ནས། གཏུམ་དབང་དབང་སྐྱོར་ལའང་འདྲ་ཆགས་ཆགས་གྱི་བྱི་གོས་མཛེས་པོ་ཞིག་བཟོ་ཞེ་སྐྱབ་ལ་འབད་དེ། བསྐྱེད་བདེན་དུ་བཟུང་སྟེ་ཐ་ན་རང་ཉིད་ཀྱང་བརྟེན་འགྲོ་བའི་གྲོན་རྩོད་ཀྱི་སྐྱེ་བོ་མང་པོ་གསོ་སྐྱོར་བྱ་ཞེ་སྐྱབ་ལ་བཙོན་རྒྱ་དེ་ཡིན།

མི་གཙང་བའི་ལས་དེ་ཉིད་གྱི་བྱིར་དུ་ཡང་མ་ལག་ལྡན་པའི་བཟོ་བྲུ་ཞིག་ཉན་མཚན་ཀུན་དུ་བྲེལ་བ་ཆེ་སྟེ། དེའི་བསྐྱེད་ལས་ཁུངས་སོ་སོ་དང་། སྐྱོབ་གསོའི་ལས་

ལྷན་ལྟུང་གཉེར་དུས་དེབ་དང་ཚགས་བཟུང་བ་དང་། བརྟན་འཕྲིན་དང་རྒྱུང་འཕྲིན། ལོ་
རྒྱུས་ཚོམ་སྤྲིག་གི་ལས་ཀ་གཉེར་མཁན། སློབ་ཤྲ་ཁག་གི་བསྐྱབ་དེབ་ཚོམ་སྤྲིག་པ་
སོགས་ཀྱི་སྡེ་ཚོན་ཚམས་སུ། མཁས་མིང་འདྲིན་པ་དང་སྤྱི་གོ་སྤྱོད་མཁས་མང་པོ་ཞིག་གི་
སྤྱི་ཚེའི་མེད་ཐག་པ་ལོ་རྒྱུན་སྤྱོད་པའི་སྤྱི་ཚེའི་སྤྱོད་པ་ལོན་ཀྱིན་ཡོད་དོ། །

ཡང་གཅིག་བཤད་ན། རྒྱུན་གྱི་བརྟན་པ་སྤོགས་ནས་སྤོགས་སུ་ལྷབ་པའི་ལོ་རྒྱུ་
དག་གི་ནང་དུ། རྒྱུན་རྒྱུ་ལྱུག་གི་ལས་མགོ་དུ་བཞུགས་མཁན་ནི་ལོ་རྒྱུས་ཚོམ་སྤྲིག་
གི་ལས་ལ་ཞུགས་མཁན་ཚམས་ཡིན་ཏེ། མི་གཞི་རྒྱུང་ལ་བསྐྱར་པའི་མི་དེ་རིགས་
ཀྱིས་ནི། བདག་པོའི་དགོངས་འདུན་བཞིན་རང་སྣང་གང་འདོད་དུ་འདས་ཐེན་པའི་དོན་
ལྷ་མཐའ་དག་ལ་གནས་མ་ཡིན་པའི་སྤྱི་གོ་སྤྱོད་རྒྱུན་བཤད་ནས། མི་ཚམས་ཀྱི་བདེ་ཐང་གི་
འབྲས་ཚོད་རི་སྤྲོད་ཡོངས་སུ་ཉམས་པའི་ལས་ལ་བརྩོན་པ་རེད།

ད་དུང་"གསར་འགོད་པ" ཅུ་ཁས་འཆེ་བ་ཚོ་ནི་རྒྱུན་རྒྱུ་ཚེན་པོ་གཉིས་པ་ཡིན་
ཏེ། རྒྱུ་འབྲས་སྒོར་མོར་བརྒྱུ་པའི་མི་དེ་རིགས་ཀྱིས་ཀྱང་། བདག་པོའི་དགོངས་མཁོ་
བཞིན་སྣང་བ་མཛོན་སུམ་གྱི་ཚོས་ཅན་མཐའ་དག་ལ་འདོད་འདོད་དུ་བསྐྱོན་འདིང་
ཞིང་། མི་ཚམས་ཀྱི་མིག་དང་རྒྱ་ཡི་དབང་པོ་མཐའ་དག་འབྲལ་འབྲལ་ཉིད་དུ་བསྐྱར་
པའི་ལས་ཀྱིས་དུས་འདའ་བ་རེད།

དོན་གྱི་དབང་དེ་ཉིད་གཞིགས་ནས། རྒྱུ་ལས་ཚེན་ཚོམ་པ་པོ་སོལ་བེ་ཉི་ཚེན་གྱིས་
ཀྱང་ལོ་རྒྱུས་ཀྱི་དོན་དངོས་མཐའ་དག་སྤྱིར་བསྤོགས་ཏེ། མི་དེ་རིགས་ཀྱི་རྒྱུ་ཤེས་ལ་
དེས་པ་དོན་གྱི་རྒྱུང་འབྲས་དེ་པོ་ཞིག་མཛད་པ་ཡིན་ནོ། །

ལ།

སོལ་ཟེ་ཉི་ཚེན་མཚོག་གིས་དཀའ་སྐྱུད་དང་སྐྱུག་རྩལ་ཚེན་སོས། རིན་ཐང་རྒྱ་ནག་
མཐོ་བའི་བརྩམས་ཚོས་རི་སྡེད་ཅིག་གིས་བ་རྣམས་ཀྱི་ནང་ན། རྒྱགས་བ་རྒྱུད་
མཚེད་པའི་དོ་མཚང་བརྩམས་ཚོས་སྐྱུ་བྱུ་བྱུ་བ་ཞིག་མཚེས་བཞི། ཡིག་གྲངས་
ས་ཡ་གཅིག་དང་འབྲུམ་སྐྱུ་བཞིས་སྐྱུ་བའི་སྐྱུ་དེད་ཚེན་མོ་ < < ཀོ་ལ་ཀའི་སྐྱིད་
ཚོམ > > ཞེས་ཡོངས་སུ་གྲགས་བ་དེ་ཉིད་ཡིན་པ་སྒྲོལ་ག་ལ་དགོས།

ཕྱོགས་བསྐྱུས་བཅོན་པའི་འཚོ་བའི་མཐོང་སྡེ་སྐྱ་ཚོགས་ལས་འཕྲོས་པའི་གཏམ་
རྒྱུད་མང་པོ་སྐྱེད་དུ་བསྐྱར་བའི་ < ཀོ་ལ་ཀའི་སྐྱིད་ཚོམ > > ཞི། ཕྱིར་བྲན་གྱི་ཚེད་དུ་
ཕྱིར་བྲན་གིས་བ་ཚམ་དང་། འཁོན་འཛིན་གྱི་ཚེད་དུ་འཁོན་འཛིན་བསྐྱངས་བ་ཚམ་མ་
ཡིན་ཏེ། བརྩམས་ཚོས་དེ་ནི། སྐྱུ་ལེན་གྱི་གཏམ་དབང་ལམ་སྐྱུགས་ལས་བྱུང་བའི་
དཀའ་སྐྱུག་གི་དུས་རབས་དེའི་རྒྱ་རྒྱུན་རབ་དབྱེ་མཐའ་དག་ལ་གཏོང་ཐབས་ནས་
ཕྱིར་ཏོག་བྱས་པས་བསམ་སློབ་དོ་བཅུད་ལྡན་ཞིང་། བརྩམས་ཚོས་དེས་ལོ་རྒྱུས་ཀྱི་
བྱས་ཉེས་ལ་རང་ཉིད་རྒྱུད་པའི་སྐྱེ་བོ་མཐའ་དག་གིས་འགྲོད་བཤགས་རྣམས་མ་ཞིག་
བྱེད་དགོས་ཚུལ་གྱི་མོས་འདུན་ཡང་མཚོན་ཡོད།

སྐྱུ་ཞབས་ཏེ་མ་ཡིས། “ཁོ་བོ་ < < ཀོ་ལ་ཀའི་སྐྱིད་ཚོམ > > ལ་སོགས་མང་མང་ས་
སྐབས་སུ། ཕྱོགས་བསྐྱུས་བཅོན་པའི་གཏམ་རྒྱུད་ལ་ཉ་ལས་མ་བྱུང་སྟེ། རྒྱ་རིགས་
མི་དམངས་ཀྱིས་སྐྱུངས་པའི་དཀའ་སྐྱུག་དང་མནར་གཅོད་ནི་ཁོང་གིས་གིས་བ་དེ་
ལས་ཀྱང་ཆེས་ཆེར་བརྒྱལ་བས་སོ། ཁོོན་ཏེ་ཉ་ལས་བ་ཞིག་བྱུང་བཞི། ཚོས་སྐྱུགས་
གྱི་དགོངས་འདུན་ལུགས་ཚེན་ལྡན་ཞིང་། གཏམ་དབང་དེར་སྐྱུགས་ལ་རྒྱབ་གཏོད་
བྱེད་མཁན་གྱི་སྐྱེས་བུ་འདིའི་བྱུང་རྒྱུགས་དང་ཕྱིར་ཏོག་གི་བསམ་སློབ་དེ་ཉིད་ཡིན་

མོ། །“ཞེས་བཤད་པ་དེ་ཅི་བཞིན། རང་རེ་ཤོད་མི་ཚོས་ཀྱང < < ཀོ་ལ་ཀའི་སྒྲིང་
ཚོས > > ལ་བལྟས་ན། རྩོགས་བསྐྱུས་བཅོན་རེན་གྲོལ་གྱི་དཀའ་སྤྱད་གི་འཚོ་བ་ལ་ནི་
ཉ་ལས་ཤིང་ཉང་སང་བ་ག་ལ་འོངས་ཏེ། “རིག་གསར” རོགས་ཀྱི་ནང་དུ་ང་ཚོ་རང་
གིས་སྤངས་པའི་ལོ་རྒྱུས་རང་བཞིན་གྱི་སྤྱད་བསྐྱུས་ཡང་དེ་ལས་མ་མང་ན་མི་ཉུང་
བའི་ཕྱིར་ལོ། །

དེ་ལི་ཕྱིར་ན། ལྷ་ཞབས་ཉེ་མ་ཡིས་སྐྱུས་པ་བཞིན་ཏུ་ཅག་གིས་བལྟ་དགོས་ས་
ཡང་རྩོགས་བསྐྱུས་བཅོན་རེན་གྲོལ་གྱི་གཏམ་རྒྱུད་ཅམ་མིན་པར། ལམ་ལུགས་ཤིག་
གི་རྣམ་པར་ཚགས་ཟེན་པའི་དཀའ་སྤྱད་ཚེན་མའི་ལོ་རྒྱུད་དེའི་སྤྱི་ཕྱི་འབྲུང་རྒྱུ་
རྣམས་ལ་ཕྱིར་རྟོག་གི་བསམ་སྒྲུབ་ཐབས་ནས་མཇུག་ན་དགོས་པ་སྐྱེས་ཏུ་མི་
ཆེད།

འདི་ག་རྟེན་གྱི་བྱ་དངོས་མཐའ་དག་རང་རང་གི་མ་སྐྱུན་པའི་རྒྱ་རྒྱུན་ལས་བྱུང་བ་
ལ་སྐྱེས་ཡིན་པ་ལས། རྒྱ་རྒྱུན་གང་ལ་ཡང་བལྟོས་མེད་དུ་བྱུང་བའི་དངོས་པོ་ཞིག་ནི་
གཏམ་རྒྱུད་ག་ལ་ཡོད། ལྷ་ས་ཀྱང་བཤེས་དཀའ་བའི་གཏམ་ཚིགས་ཀྱི་མཛུགས་པ་དེ་ལི་
ཚོས་ཉིད་བཞིན་དཔགས་ན། རྒྱུད་པ་མི་བཟད་པའི་གཏེར་མཛོད་དུ་གྱུར་པའི་སྲིད་ཀྱི་
ལམ་ལུགས་ནག་པོ་མཐའ་དག་ཀྱང། རང་རང་གི་མ་སྐྱུན་པའི་རྒྱ་ལས་བྱུང་བ་འབབ་
ཞིག་ཏུ་ངེས་པའི་བདེན་པ་སྤྱི་ལོ་སྤྱོད་ལྷན་ལས།

ལ་ཕྱིར་འཁོར་ཉེ་ལྟོས་དང། ལྷ་ཏུ་སྤྱི་ལོ་རྒྱུས་ཀྱི་རྒྱ་ལོ་ཤིག་ཤིག་བཞུར་པའི་
བྱང་གཞུང་དུ། གཏམ་དབང་དུ་གྲོལ་བའི་འཕྲིན་ལས་རྒྱ་ལྷན་ཏུ་དར་པའི་སྤྱི་ལོ་ལེན་
བཅོན་རྒྱལ་ཚེན་མོ་ཅི་ལྟར་བྱུང་བ་རེད་ཅེ་ན། དེ་ནི་དུས་རབས་ངེས་ཅན་ཞིག་གི་ནང་

དུ། ཡུལ་དེའི་མི་པལ་མོ་ཆེས་དྲག་པོའི་གསར་བརྗེ་ནི་མཚོག་དང་རབ་ཏུ་བསྐྱགས་ཤིང་། དྲག་སྐྱོར་གྱི་ཤེད་ཐབས་ལ་སྐོངས་དད་བྱས་པའི་ཉེར་འབྲས་ཡིན་པར་མ་ཟད། མི་ཡུལ་རང་མཚན་པའི་ཚོས་ཉིད་ཀྱི་རྟེན་འབྲུང་དང་འགལ་བའི་“རྫོགས་ལྡན་གྱི་ཡུལ་ཁམས་”ཞིག་བཞེང་བར་འདོད་པའི་ལོག་འདུན་ཆེན་མོའི་མཚུག་འབྲས་ཀྱང་ཡིན་པ་རེད།

དུས་རབས་ཉི་ཤུ་པའི་འགོ་སྟོན་དུ། ལུ་རུ་སུའི་མི་པལ་མོ་ཆེས་ཐོལ་མི་ཉེའི་རིང་ལུགས་རྒྱབ་ཏུ་དོར་ཅིང་། ལེ་ཉིན་གྱི་རིང་ལུགས་དང་དུ་སྐྱངས་བ་ནས་བཟུང་། ཡུལ་དེར་“གོ་ལ་གའི”འཇིག་རྟེན་ཞིག་ཐག་མི་རིང་བར་ཡོང་ངེས་ཀྱི་རྒྱ་ཡི་རྟེན་འབྲུང་ཡོངས་སུ་སྒྲིན་པ་རེད་ཅེས་དཔྱོད་ལྡན་དག་ཡང་ཡང་སྐྱབས་མཆིས། བདེན་ཏེ། མི་རིགས་གང་ཞིག་གི་གཙོ་རྒྱལ་གྱི་འདུ་ཤེས་དང་བསམ་སྒྲོལ་ས་ནི། མི་རིགས་དེ་ལ་དེ་མ་སྐྱུན་གྱི་འདམ་ག་ཞིག་སྐྱབས་མོང་དུ་ཆགས་སྲིད་ལ། མི་རིགས་དེ་ཡི་སྐྱབས་མོང་གི་འདམ་ག་ལས་ནི། མི་རིགས་དེ་ལ་སྐྱབས་མོང་གི་མཚུག་འབྲས་ཞིག་ཀྱང་དེ་མ་སྐྱུན་དུ་འབྲུང་ངེས་པ་མ་ཡིན་ནམ།

དེ་ལྟར་ཞིབ་ཏུ་བསམས་ན། ལུ་ཚོས་ཀྱང་གཞན་ལ་ལེ་འདེད་འཁང་ར་ཅི་ཅ་མ་བྱས་ཏུང་། ལོ་རྒྱུས་ཀྱི་ཤིང་རྟའི་ཁ་ལོ་བ་རང་ཉིད་ཡིན་དུས་སུ། རྒྱལ་མཚོག་བཅུ་གསུམ་པའི་བཙུན་སྐྱུར་གྱི་དགོངས་འདུན་ཐལ་དོང་དུ་གཡུགས། དཔལ་ལོ་ལུང་ཉར་གྱི་དམངས་གཙོའི་རེ་བ་སྐྱེ་བའི་དུ་བརྒྱགས། མཁས་དབང་དགོ་ཚོས་ཀྱི་སྐོ་འབྲེད་བསམ་སྒྲོལ་ལྟུགས་སྐྱོག་གིས་བཅིངས་ཕྱིན་ནམ། རང་ཉིད་ཀྱི་སྤྲིང་དུ་ཅི་ཞིག་ཡོང་རྒྱ་ཡིན་པའི་བྱ་སྤྲིག་མཐའ་དག་རང་སྐོག་ནས་བྱས་ཚར་པ་མ་རེད་དམ།

ཞང་སྟོན་བསྟན་པ་རྒྱ་མཚོས། “གཞན་དོན་དབྱུང་ན་གསལ་པོ་ཡིན་ན་
 ཡང་། །མར་མེ་རང་རྩེ་གསལ་པོ་ལོན་ཏུ་དཀའ། །”ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། འདི་ག་
 རྟེན་འདིའི་མི་རྣམས་ནི་ནམ་ཡང་གཞན་དང་གཞན་གྱི་མ་འདད་ས་ནས་སྐྱེད་རྒྱུར་
 དགའ་ལ། ཉེས་པ་མཐའ་དག་གཞན་དང་གཞན་གྱིས་ལན་ལོ་ཞེས་ཀྱང་སྤྲོ་བར་སྟོོ། སྤྲོ་
 བ་པོ་དེ་རིགས་ལ་མཚོན་ན། རང་སྟེང་གི་དཀའ་སྤྱུག་ཡོད་ཚད་རང་གིས་བསམ་གསལ་
 པའི་རྟེན་འབྱུང་གི་ལོ་བ་ལོན་ཏུ་རྩུང་ཞིང་། ལོ་རྒྱུས་གྱི་བྱས་ཉེས་ལ་རང་སྟེང་ནས་
 འགྲོད་བཤགས་གྱི་བསམ་སྟོེ་ཞིག་པལ་ཆེར་ཡོད་དཀའ་བ་ཡིན་ཏེ། ད་ལྟ་ཡང་སྐྱེད་
 གཙོད་གྱི་སྐལ་བ་རན་པའི་ལས་སྦྱོར་ལ་སྤྲོད་པའདོན་མཁན་མ་མང་ན་མི་ཉུང་མོད།
 སྐྱེད་གཙོད་གྱི་ཚོང་རྩིས་བྱིན་པའི་རྩ་བ་ཚོང་ར་ལ་སྤྱུག་ཡོད་པའི་རྒྱ་འབྲས་གྱི་ལོ་བ་
 ལྟར། རྩོགས་དང་རྩུར་སོ་སོ་ལ་རང་སྟེང་ནས་དབྱིས་བྱིན་པའི་འགྲོད་སེམས་སྟེན་
 མཁན་ཅི་ཅེས་ཡོད་དམ།

བང་མོར་བཤད་ན། སྐྱེད་གཙོད་ནི་སྐྱེད་གཙོད་རང་ཡིན་པས། སྐྱེད་གཙོད་གྱིས་
 སྐྱེད་གཙོད་མཁན་ལ་ཚོད་མེད་པའི་དབང་ལུགས་དང་མཐའ་མེད་པའི་ལོངས་སྦྱོར་ཅི་
 འདོད་ཏུ་སྟེར་བ་རེད། སྐྱེད་གཙོད་གྱི་འོག་ཏུ་མི་དམངས་ཁོ་ནར་རང་དབང་མེད་པ་མ་
 གཏོགས། དུས་རབས་སོ་སོའི་སྐྱེད་གཙོད་མཁན་སོ་དག་ནི་འདི་ག་རྟེན་འདིའི་གོང་ན་
 མེད་པའི་རང་དབང་གི་བདག་པོ་ཉིད་ཏུ་ཅི་རུང་བ་ཡིན། དེ་ལྟར་མི་སྤྲོ་ཞིག་གིས་ཀྱང་།
 སྐྱེད་གཙོད་གྱི་དབང་གྲགས་དེ་འདོད་པའི་འགྲོད་བཤགས་ཅན་ཞིག་མིན་ལོ་ཞེས་
 སྤྲོ་སྤྲོ་བར་མི་བྱས་པས། འདོད་ཆགས་གྱི་ས་བས་བསྐྱུས་པའི་འདོད་བཤགས་རྣམས་ནི་
 འབྲུང་འཕགས་གྱི་འགྲོད་བཤགས་ཅི་ཅེས་མི་དགའ།

རེད། སྐྱེར་གཙོད་མཁན་རང་ངོས་ལ་ཆག་བཞག་ན། སོ་སོར་དབང་བའི་ཕྱོད་
ཚོགས་ཀྱི་འཕྲོད་བ་ཁྱད་པར་ཅན་དེ་འཚོར་དུ་དོགས་ཏེ། ཚོས་ལུགས་དང་གྲུབ་
མཐུན་མི་རིགས་དང་རྒྱལ་ཁབ་སོགས་མེད་སྲིད་ཀྱི་སྐྱབ་པ་ཇི་སྟེད་མེད་སྐྱད་ནས་སོ་
སོའི་སྐྱེར་གཙོད་དབང་ལུགས་བཏུན་གནས་ཀྱི་སྲིར་དུ་བཙོན་པའང་ཕྱོགས་གཅིག་
ནས་རྒྱུན་ལྡན་ཞིག་ཏུ་རྩི་ཅི་ལ་མི་རུང་།

རྩ་བའི་རྩ་བར་གྱུར་པ་ནི། སྐྱེར་གཙོད་མཁན་གྱིས་འདོད་འདོད་དུ་བསྐྱིགས་པའི་
གཏན་ཚིགས་ཅམ་གྱིས་ནི་སྐྱེར་གཙོད་ལམ་ལུགས་གནས་མི་སྐབ་སྟེ། སྐྱེར་གཙོད་
ཀྱི་གཏན་ཚིགས་བདེན་པར་གོ་ཞིང་བདེན་པར་བརྩིས་པའི་མི་མང་སྡོངས་པ་རྣམས་
དང་། མི་བདེན་པ་དང་ལོག་པ་ཡིན་པར་ཤེས་བཞིན་ཏུ་བདེན་པ་ཉིད་དུ་སྐྱོག་
པའི་མཁས་པ་སྤྱང་བོ་རྣམས་ནི། སྐྱེར་གཙོད་ལམ་ལུགས་མི་རུབ་ལུན་གནས་ཀྱི་
ལུགས་རི་ཉིད་དུ་གྱུར་ཡོད་པ་རེད།

རྒྱབས་ཆེན་ཚོས་པ་བོ་སོལ་ཟེ་ཉི་ཆེན་གྱིས་ཀྱང་རྒྱ་འབྲས་ཀྱི་ངང་ཚུལ་དེ་ཉིད་
གསལ་བར་གཟིགས་ཡོད་པས། ཁོང་གི་ལྟ་ཚུལ་ལ། དཀའ་སྤྱུག་སྲོང་མཁན་ཡིན་ན་
འདྲ། དཀའ་སྤྱུག་ཏུ་གཏོད་མཁན་ཡིན་ནའང་འདྲ་སྟེ། གཏུམ་དབང་ལམ་ལུགས་ཀྱི་
ལོག་ཏུ་འཚོ་བའི་མི་སྤུ་ཡིན་རུང་། ཚད་ངེས་ཅན་ཞིག་ནས་བལྟས་ཆེ། ལམ་ལུགས་དེ་
ཉིད་གནས་སྐབ་པའི་རྟེན་འབྲུང་གི་ཆ་ཤས་སྤུ་གྲུབ་ཟེན་པ་གཅིག་མཚུངས་སྤུ་ཆགས་
ཡོད་ཅེས་འདོད་པ་རེད།

ཅའི་སྲིར་ན། རྒྱབས་དེའི་སྤུ་ལེན་གྱི་མི་རྣམས་ལྟ་བུ་སྟེ། ཁོ་ཚོ་དེའི་བསྐྱུགས་
རྒྱན་མ་དང་། གསར་འགྱུར་རྒྱན་ལ། ལོ་རྒྱུས་རྒྱན་མ་སོགས་རྒྱན་གྱི་སྐྱེར་བ་བཅེགས་

རིམ་ཞེས་གི་ཚོད་དུ་འཚོ་ཞིང་སྟོད་པ་ལས། ཁོ་ཚོར་བདེན་པའི་འདིག་རྟེན་དུ་འཚོ་བའི་
སྟོང་སྟོང་ས་མེད་ལ། ཁོ་ཚོར་དངོས་དོན་ལ་མིག་གིས་ལྟ་བའི་སྟོང་ས་བའང་ཡོངས་སུ་
བལ། དེ་ལྟ་བུས་ན། བདེན་པ་སྣ་མ་རུས་པའི་རྒྱན་ལ་རམ་འདེགས་ཞུས་པ་ཡིན་པ་
དང་། གཏུམ་དབང་ལ་བབསྟུན་ཐབས་ཀྱིས་པ་ནི་དག་རྒྱུ་ལ་མ་སྟུན་རྒྱུ་རྒྱུ་པ་
ཉིད་དུ་གྱུར་ཡོད་པར་ཁོང་གིས་འདོད།

རྒྱ་མཚོན་དེ་ཡི་དོས་ནས་བལྟས་ཚེ། << ཀོ་ལ་ཀའི་གྲིང་ཚོམ >> ཞེས་
གྲགས་པའི་བཅམས་ཚོས་ཆེན་མོ་དེ་ཉིད་ཀྱང་། སི་ཏ་ལིན་དང་། “སི་ཏ་ལིན་གྱི་རིང་
ལུགས་”གཅིག་པོར་ཁ་སྤྱིར་འཁོར་ཉེ་མཇུ་བ་མོ་ཀའར་ཀའར་གྱིས་སྐྱོན་བརྗོད་བྱས་པའི་
ཚོམ་ཡིག་རང་ག་པ་ཅམ་མ་ཡིན་པར། བཅམས་ཚོས་དེས་ནི་སྤྱུ་ལེན་གྱི་མི་མཐའ་
དག་སྟེ། ཐན་“སི་ཏ་ལིན་རིང་ལུགས་”གྱི་དག་སྐྱོར་མི་བཟད་པའི་འོག་ཏུ་ལུས་སེམས་
དཀའ་སྤྲུག་གིས་མནར་པའི་སྐྱེ་བོ་ཉེས་མེད་རྣམས་ལའང་གནད་དུ་ཁེལ་བའི་སྤྲུན་
འབྲིན་ཐབ་མོ་གནད་ཡོད་པ་རེད། མ་ཟད། བཅམས་ཚོས་དེས་ནི་སྐྱེར་གཙོད་གྱི་
འདིག་རྟེན་དུ་འཚོ་བའི་རང་རེ་དག་ལ་ཡང་ལན་གདབ་དཀའ་བའི་བྱི་རྟགས་མང་པོ་
ཞེས་བཀོད་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནམ།

སོལ་ཟེ་ཉི་ཆེན་གྱི་སྤྲུག་འོག་གི་ཉེས་མེད་བཙོན་མ་རྣམས་ལ་ལྟོས་དང་། བལ་མོ་
ཆེ་ཞེས་ནི། དེ་སྤྱི་དམར་པོའི་རིང་ལུགས་ལ་གྲུས་འདུད་གྱི་མི་ཉོག་གཏོར་སྟོང་མཁན་
ཡིན་པར་མ་ཟད། “རྒྱ་བས་ཆེན་གཙོ་འདིན་སི་ཏ་ལིན་གྲི་ལོར་བརྟན་པར་ཤོག”ཅེས་
ཀྱང་འབོད་སྟོང་མཁན་ཤ་སྤྲུག་ཡིན་པར་བརྟེན། གཏུམ་དབང་ལ་མ་སྤྲུགས་ལ་ཁོ་ཚོ་
སུས་ཀྱང་རྒྱ་བ་སྐྱོར་བྱས་སྟོང་བས། རང་གིས་སྤྱངས་ཤིང་སྟོང་བའི་དཀའ་སྤྲུག་ཡོད་

ཚད་ཀྱི་བྱེད་པོ་གཏུག་པ་ཅན་དེ་ནི་མ་གཞི་ཁོ་ས་ཚོ་རང་ཉིད་ཀྱིས་བསྐྱེད་པ་མ་རེད་
དམ། རྒྱ་མཚན་དེ་ལ་དམིགས་ནས་ཤེས་རབ་གསལ་བའི་སོལ་ཟེ་ཉི་ཚེན་གྱིས་ནི།
སྤྱུ་ལེན་བཅན་རྒྱལ་གྱི་མི་ཚོས་ལས་འདས་པའི་དྲག་སྐྱོར་ཡ་ང་བ་དག་ལ། རང་
ཉིད་ཚུད་པའི་སྐྱེ་བོ་ཀུན་གྱིས་འགྲོད་བཤགས་བྱ་དགོས་པར་འདོད་པའི་དགོངས་པ་
དེ་རི་འདྲའི་རྒྱ་ཚེ་ཞིང་གཉིང་ཟབ་པ་ཞིག་རེད་ཨང་།

ཁོ་བོར་མཚོན་ན། སོལ་ཟེ་ཉི་ཚེན་གྱི་སྤྱིང་ནས་ཅི་ཞིག་ལ་ཤེས་ཡོན་ཅན་གྱི་
འགན་འཁུའི་འདུ་ཤེས་ཟེར་བ་ཤེས་སོང་ལ། ཅི་ཞིག་ལ་རྒྱ་འབྲས་སློ་མིག་ཟེར་བའང་
མཚོང་སོང་བས་གྲུས་འདུད་མི་ཤིགས་པའི་ཡིད་སློན་སྐྱེས་པ་དང་ཆབས་ཅིག་ཏུ། སློ་
པམ་ཡི་ཚད་ཀྱི་ཚོར་བ་གཞན་ཞིག་ཀྱང་སྐྱེ་སྐྱེ། "རིག་གནས་གསར་བཞེ"ལ་སོགས་
པའི་སྐབས་སུ་ཁོང་དང་རིགས་མཚུངས་ཀྱི་སྤོང་བ་རིང་མོ་དལ་གྱིས་བརྒྱུད་སྤོང་བའི་
རང་རེའི་མཁས་པ་ཚོའི་སྐྱུག་ཅེ་ནས་"བོད་ཀྱི་གོ་ལ་ཀའི་སྤིང་ཚོམ"ཞིག་དེ་སྔ་
འཁྲུངས་མ་སྐབས་པའི་ངོ་ཚ་རི་ལས་སྤྱི་ཞིང་། དེང་ཕྱིན་འཁྲུངས་སྐབས་རྒྱུའི་རེ་བའང་ཤིན་
ཏུ་སྤ།

ཉེ་བའི་ལོ་འགའི་ནང་དུ། འུ་ཚོ་ལའང་ < <ནག་ཚང་ཞི་ལིའི་སྤྱིད་སྐྱུག>> དང་།
< <བོད་མི་གསར་བཞེ་བ་ཞིག་གི་ལོ་རྒྱུས།>> < <རྒྱུད་དམར་འུར་
འུར>> སོགས་"ངལ་ཚོལ་སྐྱུར་བཀོད"ཀྱི་བརྗོད་གཞི་བཅུད་དུ་བསྐྱེད་ཞིང་། བོད་
མིའི་བྲན་ཤེས་ཀྱི་སྒྲ་འགྲུགས་སུ་སྐྱུར་པའི་བཅུམས་ཚོས་ཚུང་ལེགས་གསུ་བཟང་
ཚོག་པ་རེ་བྱུང་བྱུང་ནའང་། དེ་ཙམ་གྱིས་ནི་"རིག་གསར་"ལ་སོགས་པའི་ཁ་སང་གི་
འཇིགས་སུ་དུང་བའི་སྤོང་བའི་ཆ་ཤས་ཙམ་ཞིག་ལས་མཚོན་མི་ཏུས་ན། བོར་ཟེན་

པའི་ལོ་རྒྱུས་ཀྱི་བདེན་པ་ཡོད་ཚད་སྐར་གསོ་བྱ་བའི་འགན་འཁུར་རྒྱུ་ལྟར་སྐྱབ་སྤྲོད་ཀྱི་སྐབས་ལྟར་ལྟར་།

“རིག་གསུང་”ལ་སོགས་པའི་ལོ་རྒྱུས་ཀྱི་སྤོང་བ་ཆེས་འཛིགས་སུ་རྩེད་བ་
རྣམས་དངོས་སུ་མ་བརྒྱད་པའི་ཁོ་བོ་ནི། བགེས་སོ་ཚེ་སྤོང་བ་དངོས་ཀྱི་ཞལ་བཏང་ལ་
ཉན་རྒྱུར་ལོན་ཏུ་དགའ་སྟེ། ཁོ་ཚེ་འདྲན་ཤེས་མེ་ཡོང་ཏུ་“བོད་ཀྱི་གོ་ལ་ཀའི་གླིང་
ཚོམ་”མང་པོ་ཞུགས་ཀྱི་མ་ཉམས་པར་ལུས་ཡོད་ཅིང་། ཁོ་ཚེ་བཙུན་མིན་གྱི་དག་སྐོན་གྱི་
ཏུ་ཚེ་ལོ་རྒྱུས་ཀྱི་བདེན་པ་ཡོད་ཚད་སྐོན་བརྟན་བཞིན་ཏུ་སྟོན་རྒྱུ་འདུག་རེད་དེ། ལོ་
རྒྱུས་ཀྱི་དབང་མི་རེ་རེ་ཡིན་པའི་ཁོ་ཚེ་མི་རབས་དེ་ནི་རེ་རེ་བཞིན་ང་ཚོ་དང་གུས་
འགྲོ་ཡི་འདུག་པས། གལ་སྲིད་ཁོ་ཚེ་མི་རབས་དང་ཁོ་ཚེ་མི་རབས་ཀྱི་འདྲན་ཤེས་
ཡོད་ཚད་མཐུག་རྩོགས་ན་ཏུ་ཚོར་“བོད་ཀྱི་གོ་ལ་ཀའི་གླིང་ཚོམ་”ཞིག་འཁྲུངས་པའི་
སྐལ་བ་ལོན་ཏུ་ཡོད་དགའ།

གང་ལྟར་རྒྱ་བས་ཆེན་ཚོམ་པ་པོ་སོལ་ཟེ་ཉི་ཆེན་གྱི་བཅམས་ཚོས་རྣམས་ནི།
དུས་རབས་ཉི་ཤུ་པའི་ནང་གི་འགྲོ་མིའི་ལོ་རྒྱུས་ཀྱི་རྩོད་ལྷ་སུའི་དབང་རྟགས་ལོག་
ཡིན་པར་མ་ཟད། གཞན་གྱིས་བརྒྱུན་ཏུ་མེད་པའི་སྐོ་འབྲེད་ཀྱི་ལྟེ་མིག་ཁྲད་པར་ཅན་
ཞིག་ཀྱང་རེད།

དེ་ཡང་འཇོམ་གླིང་ཡུལ་སྤོགས་སོ་སོའི་ལོ་རྒྱུས་རྒྱུང་འབེལ་གྱི་ཚོས་ཉིད་ལ་
དབྱེད་ན། རྒྱལ་ཁབ་ཅིག་ཡིན་ན་འདྲ། མི་རིགས་ལོག་ཡིན་ན་འདྲ་སྟེ། རང་དབང་
དང་དམངས་གཙོའི་ལམ་སྲོལ་གཙང་མ་ཞིག་ཚོད་པའི་གོ་རིམ་ནི་རིང་ལྷན་ཆ་མཉམ་
པའི་རྒྱུ་བ་གཉིས་ལ་བརྟེན་དགོས་པ་ལས། རྒྱུ་བ་ལ་གཅིག་གམ། རིང་ལྷན་མི་

མཚུངས་པའི་ཞང་པ་རྒྱུད་གིས་ཀྱང་རྒྱལ་པོ་ཆེའི་བྱུ་གཞག་དེ་བསྐྱུ་བ་མ་རུས་པར་
འདུག། ཞང་པ་གཉིས་པོ་གང་ཡིན་ཞེན། ལུན་རིང་ལ་རྒྱུན་བསྐྱུངས་པའི་ཅ་འཇུགས་
ཀྱི་རུས་ལྷགས་ངེས་ཅན་ཞིག་དང་གཅིག་དྲུངས་གཅོད་ཚད་ལྡན་གྱི་བསམ་སློབ་ཚོན་
ཁུངས་མཚམས་མི་ཚད་པ་དང་གཉིས་ཏེ། དེ་གཉིས་གཅིག་སྐོགས་གཅིག་སོང་གི་
བདག་འབྲས་སྟུ། ད་གཞོད་གཞི་རྒྱ་ཆེ་བའི་མི་དམངས་ཀྱི་ལས་འགུལ་གོ་རིམ་ལྡན་པ་
ཞིག་ཡོང་བའི་ཚོས་ཉིད་ལ་སྲུས་ཀྱང་ལྡོག་པར་མ་རུས་ཏེ། གཤམ་ཏེ་བསམ་སློབ་དང་
ཤེས་ཡོན་གྱི་རྒྱུ་གཞི་དེ་དག་དང་ཡ་བྲལ་དུ་གྱུར་ཆོ། རང་དབང་ལས་འགུལ་གྱི་
རྣམ་པ་སྲུང་ཆོགས་ཤིག་དུས་དང་དུས་སྟེ་མངོན་ན་ཡང་མགོ་མཇུག་བྲལ་བའི་གར་
ཅེད་ལྟ་བུ་ཞིག་ཏུ་འགྱུར་འགོ་བ་རེད།

སོལ་ཟེ་ཉི་ཆེན་གྱི་པ་ལུལ་ལ་མཚོན་ན་ཡང་། བསམ་སློབ་འཚོ་བཅུད་ཀྱིས་མ་
སློངས་པའི་སྐྱེ་ཚོགས་ལས་འགུལ་སྐྱ་ཚོགས་རྒྱུད་སྟེ་སྟེར་གཅོད་ཀྱི་སྐྱལ་བ་རན་པ་
མཇུག་བསྐྱུས་པ་ཡང་། ཁོང་དང་ཁོང་ལྟ་བུའི་སྐྱེས་མཚོག་གསེར་རིའི་སྟེང་བ་ལྟ་བུ་
དག་གིས། མི་རྣམས་ལ་སློབ་འབྲེད་ཀྱི་སློབ་མེ་སྲུང་བའི་མཚན་རྗེས་དང་ཁ་འབྲལ་
ཐབས་གཏན་ནས་མེད།

དེས་ན། རང་དབང་དང་། དམངས་གཙོ་སོགས་ཡོངས་ཁྲབ་རིན་ཐང་གི་ལྟ་ཚུལ་
གཅོད་མ་ཞིག་མི་རིགས་ཤིག་དང་རྒྱལ་ཁབ་ཅིག་གི་འདུ་ཤེས་འཇིན་ཚུལ་གྱི་ཁྲག་
རྒྱུན་དང་འདྲེས་རྒྱུ་ནི། སློབ་འབྲེད་དུ་བསྐྱུ་བ་རུས་པ་ཞིག་མིན་པར་མ་ཟད། ཐ་ན་སློ་
འབྲེད་ཀྱི་ལས་ཀ་སྐྱུ་བ་ལྟ་བུ་ཡོད་པར་ཁས་འཆེ་བའི་ཤེས་ལྡན་གྱི་སྡེ་རང་ཉིད་ལའང་
གཞི་ནས་སློབ་འབྲེད་བྱ་བའོས་པའི་དུས་སྟུ། ཡོངས་ཁྲབ་རིན་ཐང་གི་ཤེས་ཚོགས་

གཙང་མ་ཞིག་མི་ལལ་མོ་ཆེད་རྒྱན་ཤེས་སུ་འགྱུར་རྒྱུ་ནི་ཀྲུག་ཀྲོག་ཆེ་བའི་ལས་ཀ་
ཞིག་ཅི་ལ་མིན་ཏེ་ཡིན་ངེས་སོ། །

བྱུག

མི་ལལ་མོ་ཆེད་གཏན་ཚིགས་ལྟར་ན། སྤྱི་ཐོགས་པ་ཉམ་ཚུང་ཞིག་བཙན་
རྒྱལ་ཆེན་པོ་དེད་བསྐྱུན་དུ་མེད་པའི་བྲག་ཤུགས་ཀྱི་གདོང་དུ་ལངས་པ་ནི། མྱོང་བྲག་
ལ་བརྟེན་པའི་རྒྱལ་འབའ་ཞིག་དང་མཚུངས་པས་རང་ཉིད་པམ་རྒྱུ་ལས་གཞན་ཅི་
ཡང་ཡོད་པ་མ་རེད། འོན་ཀྱང་། འཇར་མན་གྱི་རྒྱལ་ཆེན་ཚོམ་རིག་པ་ཀིར་ཐི(-
j.w.Goethr, 歌德)ཡི་གསུང་རྒྱལ་ནི་དེ་དང་ཤིན་ཏུ་མི་མཚུངས་ཏེ། ཁོང་
གིས་“གནས་སྐབས་ཀྱི་རྒྱལ་པམ་སྟོབས་ཤུགས་ཀྱིས་དབྱེ་ཞིང་། མཐའ་མཇུག་གི་
རྒྱལ་པམ་ནི་བདེན་དོན་གྱིས་འབྱེད་ངེས།” ཞེས་གསུངས་ཡོད་པ་རེད།

བརྟེན་པ་ནི་དངོས་གནས་དེ་དེ་བཞིན་ཏེ། སི་ཏ་ཡིན་དང་“སི་ཏ་ཡིན་རྣམས་”ལ་
བྲག་པོའི་དམག་ཤུགས་སྟོབས་དང་ལྡན་པ་ཡོད་ཀྱང་རུང་། ཞི་བའི་གཡོ་འཕྲུལ་རྫོ་
ལས་འདས་པ་མཆིས་ཀྱང་རུང་། ཁོ་ཆེད་གཏན་ཚིགས་དང་ཁོ་ཆེད་བྱེད་ཐབས་དེ་མི་
གཤེས་ཀྱི་ཆོས་ཉིད་དང་འགལ་ཞིང་མི་ཆོས་ཀྱི་ཅ་དོན་ལ་བསྟོན་བས། ལོ་རྒྱུས་ཀྱི་
འཕོ་འགྱུར་རིང་མོའི་ཁྲོད་དུ་མཚོན་ཆ་ཁབ་ཅེ་ཙམ་ཡང་མེད་པའི་སོལ་བེ་ཉི་ཆེན་
དང་“སོལ་བེ་ཉི་ཆེན་རྣམས་”ཀྱི་གདོང་ནས་པམ་ཉེས་ཀྱི་མཇུག་འབྲས་ལས་མ་ཐོབ་སྟེ།
སྤྱི་ལོ་1989ལོར། འཇར་མན་གྱི་སྤྱི་ལོ་སྟོན་གྱི་བྲག་ཆེད་གཙུག་ཅུ་མ་ཐོབ་པའི་སུ་ཏུ་
ལེན་བཙན་རྒྱལ་ཆེན་མོའི་སྐུར་གཙོད་སྤྱིད་དབང་སྟོན་ཏེ་དུ་བྱེ་མའི་ཆངས་བུ་

བཞིན་དུ་ཐོར་བ་མ་རེད་དམ།

མཐར་དམར་པོའི་སྲིད་དབང་སྐྱེར་འཛིན་མཁུག་སྐྱིལ་རྗེས། སོལ་ཟེ་ཉི་ཆེན་སྐྱེར་
ཡང་རང་གི་ཕ་ཡུལ་དུ་ཞབས་སོར་ཉེ་བར་འཁོད་དེ། ཆེ་མཁུག་གི་དུས་ཚོད་རྒྱུད་
ཚོས་སྐྱ་མ་བཏང་བར་རང་ཡུལ་གྱི་རིག་གནས་བྱ་བ་ཞབས་གི་དོན་དུ་ལེགས་པར་སྐྱུལ་
ཏོ་ཞེས་གཏམ་གྱི་མཁུག་བསྐྱུ་རྒྱུ་ཡིན།

2010.3.3

རེ་བྲག་ཆད་པ་འི་བྱི་སྒྲིབ་པ།

གཅིག

ཁོ་ལོ་ལྷ་ལྷན་དུ་གྲུ་སར་ཡོད་སྐབས། བ་ཡུལ་གྱི་གྲོགས་པོ་ཞིག་གིས་ཁ་པར་
 ལས་ར་ལ་བརྗེད་དཀའ་བའི་གཏམ་རྒྱུད་ཅིག་བཤད་སྟོང་། གྲོགས་པོས་བཤད་པའི་
 གཏམ་རྒྱུད་དེ་མི་མདོ་སྐྱད་གྱི་དགོན་པ་ཞིག་གི་དངོས་བྱུང་གནས་ཚུལ་ཡིན་ལ། བོད་
 ཡུལ་གྱི་དགོན་སྡེ་སྤྱི་ལ་ཁྲབ་པའི་ཡོངས་ཁྲབ་སྐྱད་ཚུལ་ཞིག་གྱུར་རེད་ཅེས་བརྗོད་
 ཚོགས་པ་རེད། གཏམ་རྒྱུད་མི་འདི་སྐད་དེ།

ཚོ་འབྲུལ་སློབ་ལམ་གྱི་སྐབས་ཤིག་ཏུ། རའི་གྲོགས་པོ་དེས་འཇར་མན་གྱི་གནས་
 སྐོར་བ་ཞིག་ཁིད་ནས་བོད་ཡུལ་མདོ་སྐྱད་གྱི་ཚོས་སྡེ་ཚེན་པོར་གྲགས་པ་ཞིག་ཏུ་བྱིན།
 བོད་ཡུལ་དུ་ཐོག་མར་སྐྱབས་པའི་འཇར་མན་བ་དེ་ཡང་ཡིད་ལ་སློབ་རབ་ཏུ་བརྟམ་
 བས་ཁོ་དང་མཉམ་དུ་དགོན་པར་ཚོགས་མཇུག་དུ་བསྐྱོད་པ་རེད། འཇར་མན་བ་དེ་མི་
 བར་བསྐྱབ་གྱི་འཆེ་མེད་ཞི་བའི་ལྷ་གྲུབ་ལ་གཉིད་ནས་མོས་གྲུས་ཆེ་བ་ཞིག་ཏུ་མ་ཟད།
 གསུང་རབ་དབྱིན་འགྱུར་མ་འགའ་རེ་མཇུག་སྟོང་ཡོད་པ་ཞིག་གྱུར་ཡིན་སྐད། གང་
 ལྷར་ཁོ་གཉིས་དགའ་དད་ཟུང་འབྲེལ་གྱི་སེམས་དང་བཅས་དགོན་པ་དེའི་ཚོགས་
 ཚེན་འདུ་ཁང་དུ་འཇུ་ལ་རྗེས། རྫོ་ཡུལ་ལས་འདས་པའི་ལྷན་པོ་ཞིག་གིས་འཇར་མན་
 བ་ཏད་སོང་།

ཨ་ཅི། འདུ་ཁང་ཆེན་མོ་དེའི་ནང་དུ། མགོ་ལོ་ས་ལ་གཏུགས་པའི་དད་ལྡན་མང་
པོའི་སྤྲུག་མཚོན་གྱི་དབུས་ན། ཞི་དུལ་ཉམས་ཀྱིས་སྤྲུག་པའི་གསེར་སྐྱུ་མང་པོའི་སྤྲུག་
རས་གྱི་འོག་ན། དགོན་པའི་དགོ་སྐོས་ཀྱིས་ནི་གྲ་བ་ཚོར་གང་བྱུང་དུ་དབྱུག་པས་དེག་
གིན་ན་བར་གཟུག་པའི་ཆིག་རྩུབ་སྣ་ཚོགས་མཚམས་མི་ཆད་པར་རྫོང་གིན་ཡོད་པ་
རེད། རང་དབང་གི་སྤྱི་ཚོགས་དང་། དཔལ་ཡོན་གྱི་ལམ་ལུགས་འོག་འཚར་ལོངས་
བྱུང་བའི་འཇར་མན་པ་དེ་ལ་མཚོན་ན། མི་ཆེ་ཉིལ་པོའི་ནང་མི་ལ་རྩུང་དེག་གྲེད་གྱིན་
པའི་གནས་ཚུལ་དངོས་སུ་མཐོང་བ་ཐོག་མ་ཡིན་འདུག།

འཇར་མན་པ་དེ་ལ་ཡུལ་ན་ཡོད་སྐབས། བོད་གྱི་ཚོས་ནི་ཞི་བའི་ལྟ་སྲུབ་ཅིག་
ཡིན་པར་དད་འདུན་ཟབ་བྲགས་པས་ཡིན་ནམ། བོད་གྱི་གྲ་བ་ནི་ཚོས་སྤྲུགས་གྱི་སྒོལ་
གསོས་བསྐྱངས་པར་ཡིད་སློན་ཆེ་བྲགས་པས་ཡིན་ནམ། གང་ལྟར་སློབ་བྱུང་དུ་སྤང་
པའི་གནས་ཚུལ་དེས་རང་ཉིད་གྱི་མིག་ལའང་ཡིད་མི་ཆེས་པའི་སྒོལ་མ་དང་ཡི་ཆད་
ངང་། མིག་མདུན་གྱི་སྤང་ཚུལ་མི་གཙང་བ་དེ་དག་མི་ལམ་ཡིན་ན་ཅི་མ་རུང་སྣམ་དུ་
མིག་ཟུང་ཡང་ཡང་བཅུ་མས་པར་བཤམ། འོན་ཀྱང་སེམས་སྐྱོ་བ་ཞིག་ལ། དེ་ནི་སྤྲུག་
ཀྱང་བསྐྱོན་མི་སྲུབ་པའི་དོན་དངོས་ཤིག་ཏུ་མ་བཤ། རང་རེའི་ཁོར་ཡུག་ལ་མཚོན་ན་
ནི། དག་རྩུབ་གྱི་གྲེད་ཐབས་ཐིམ་ཅན་དེ་འདྲ་དུ་རུང་ཆེས་རྒྱུན་ལྡན་གྱི་སྤང་ཚུལ་སྤྱིར་
བཏང་བ་ཞིག་ཏུ་བརྩིས་ཡོད་པ་མ་རེད་དམ།

དགྲུང་མོར། རོ་མདངས་འོག་པའི་འཇར་མན་པ་དེ་དང་ལྡན་དུ་ངའི་གྲོགས་པོ་
ཡང་གོ་མ་ཁ་སྤྱིད་ཉིག་ཉིག་གིས་མགོན་ཁང་ལ་སྤྱིར་སྐྱེབས། ཅང་མ་འགོར་བར། ཉིན་
གྲེད་གྱི་འོད་སྤང་རྒྱབ་རིའི་ཚེ་རུ་བསྐྱུས་ཤིང་། རྐང་ཚོགས་གྱི་འདར་འཇུ་མ་འོག་སྤོང་

བཅུད་ཐམས་ཅད་འཇམ་མེད་དེར་སོང་། རྒྱ་ཚོད་ཀྱི་མདའ་ཚེ་མཚན་གྲུང་གི་ཨང་
གངས་བཅུ་གཉིས་པའི་ཚོད་ལ་བབས་དུས། ལྷུང་བ་ཡང་མོ་ཞིག་འཐེན་གྱིན་པའི་
གོགས་པོ་སྤར་ནས་མི་ལམ་གྱི་འཛིག་རྟེན་དུ་འགྲིམས་ཐེན་ལང་། འཇར་མན་བ་ཅི་
ད་རུང་བསམ་གཞིགས་སྒྲ་ཚོགས་ཀྱི་སློང་ནས་སྤྱིར་འཁོར་མ་སྤུབ་པས། གཉིད་ལ་
ལོངས་སློང་པའི་སྐྱལ་བ་ཡེ་མ་གྲུང་སྐྱད། །

གཉིས།

གོགས་པོས་ཁ་བར་ལས་སྐྱས་པའི་གཏམ་རྒྱུད་དེར་ཉན་རྗེས། ང་ཡང་འཇར་
མན་བ་དེ་དང་འབྲ་བར་དེ་ཞིག་འདང་རྒྱག་གི་ནང་དུ་རང་དབང་མེད་པར་སྐྱུང་སོང་།
འུ་ཅག་གིས་དུས་རྟག་ཏུ། བར་ཚོས་ནི་འཚེ་མེད་ཞི་བའི་ལྷ་སྤུབ་མ་ལག་ཚང་བ་ཞིག་
ཡིན་ལ། བོད་ཀྱི་དགོན་སྡེ་དག་ཏུ་ཞི་བ་ཚོས་ཀྱི་སློབ་གསུང་ལམ་ལུགས་ཁྱུང་བར་
ཅན་ཞིག་ཆགས་ཡོད་ཅེས་སྐྱ་ཡང་སྐྱ་ལ་སེམས་ཀྱང་སེམས་ཡོད་བ་ཤེད། ད་
དུང་"ལུབ་སྤོགས་བ་ཚོར་སྤྱི་དངོས་པོའི་འཕེལ་རྒྱས་ཤིན་ཏུ་འཛོམས་པོ་ཡོད་ན་ཡང་།
ནང་བསམ་པའི་ལོངས་སློང་གི་ཐད་ནས་ང་ཚོ་ལ་ཚུར་ཡིད་སློན་འཚོར་དགོས་པ་
ཞིག་ཆགས་ཡོད།" ཅེས་ཀྱང་གསུངས་ཤིང་གསུང་གིན་བ་ཤེད་ཨང་།

ལོས་ཡིན། འཇར་མན་བ་དེས་ཀྱང་རང་དེའི་"བརྟུབ་རྒྱབ་"རྣམས་ལ་ཉན་རྗེས།
དངོས་གནས་དེ་ལྷུང་བདེན་དུ་སྐྱམ་ཞིང་དེ་ལྷུང་བདེན་དུ་དེ་ནས་ས་འདིར་ཡོང་བ་མ་
ཡིན་ནམ། ཁོ་དང་ཁོ་ཚོ་སྤྱི་ཡི་ལོངས་སློང་ཚོལ་སྐྱབ་ཀྱི་འགྲན་ཚོད་དྲག་པོས་ལུས་
སེམས་ངལ་ཞིང་དུབ་པས། ད་ནི་ནང་གི་ལོངས་སློང་ལ་རྩོལ་བའི་འཛིག་རྟེན་གང་

དུ་"དོན་གྱི་ཞི་བདེ་"འཚོལ་དུ་ཡོང་བ་མ་ཡིན་ནམ།

རི་ཚུ་སྟོང་ལྷག་སྟེང་དུ་བསྐྱེགས་པའི་པ་རོལ་ནས། རྒྱ་མཚོའི་རྒྱབ་ས་གཉེར་སྟོལ་གྱིས་བསྐྱོད་པའི་པར་རོགས་ནས། ཁོ་དང་ཁོ་འབྲེལ་བ་མང་པོ་ཞིག་གིས་དཀའ་བ་ཁྲུང་དུ་བསད་ཅིང་ངམ་བ་ཚོད་དུ་གྲུངས་ཏེ། རང་རེའི་ཡུལ་གྱུ་སྟེ་"མི་ཡུལ་གྱི་མཐའ་མཐུག་གི་དག་ཞིང་"འཚོལ་དུ་སྐྱགས་ཚེ། "ནང་བསྟན་གྱི་དོན་དམ་པའི་གནས་ཁྲིམ་"མངལ་དུ་ཡོང་ཚེ། "ཕྱི་ན་འགྲོར་བ་མེད་རྒྱང་སེམས་ན་ཉམས་ལེན་ཡོད་པའི་ངོ་མཚར་"ལ་བལྟ་རུ་ཡོང་ཚེ། ཨ་ཅི། སེམས་ཀྱི་ཉམས་ལེན་ལ་སྐྱོད་ཅིང་ཞི་བའི་རིག་གནས་ཀྱི་བདག་པོ་ཡིན་ཟེར་མཁུ་ཚོས་ནི། དབྱུག་རིང་རེ་བ་བྱུང་སྟེ་གང་ཞིག་ཡིན་མདོག་གིས་གཏུམ་སྐྱོད་ཀྱི་ལས་མི་གཙང་བ་ཅི་རིགས་སྟེལ་གྱིན་འདུག་པ་མཚོང་ལམ་དུ་སོན་ཚེ། རེ་བ་སྟོང་གི་རེ་ཐག་དུམ་བུར་ཚད་ཡོད་རྒྱ་རེད་ཨང་།

རྒྱབ་ས་དེར། གཞི་ནས་ཁོ་ཚོའི་སེམས་སུ་འུད་རྗེད་ཀྱི་ཚིག་རྒྱས་དག་གིས་སྐྱོ་བཏགས་པའི་འདྲིལ་ཉེན་དེ་ནི། དཔེ་དེབ་ཀྱི་ནང་དུ་དང་། དེལ་སྐྱོག་གི་ཁྲོད་དུ་མཚིས་པ་ཙམ་ལས་མཛོན་སུམ་རང་མཚན་པའི་གནས་སུ་སྟེང་ཐབས་བྲལ་ཉོ་སྐྱུལ་དུ་ཤར་ཡོད་ངེས་རེད། དུས་ཀྱི་བྱ་སྟོན་ལོ་ཉེར་གཅིག་ལ་སོན་པའི་རྒྱབ་ས་འདིར། སྐར་གྱི་རང་དབང་དང་། སྐར་གྱི་ཅིས་ཐང་སོགས་གལ་ཚེན་པོར་བཅི་བའི་རིན་ཐང་ལྟ་བུ་འཛུལ་སྒྲིང་ཅན་དུ་གྱུར་ཏེ། ལྷོགས་དང་ལྷོགས་སུ་མཚིས་པའི་དབལ་ཡོན་ལྷན་པའི་ཡུལ་གྱུ་ཁག་ཏུ་ནི། གཞན་གྱིས་གཞན་ལ་རྒྱང་རྟེན་གྱི་ལྷན་པ་སོགས་ཀྱི་གནས་ཚུལ་ཉ་ལམ་མཚོང་རྒྱ་མེད་བར་མ་ཟད། གང་གྱུང་དུ་ཚིག་རྒྱབ་ལྷག་པོ་ཞིག་བརྗོད་ནའང་ཁྲིམས་ཀྱིས་སྒྲངས་འདྲིན་གྱི་ཡོད་པ་རེད། འོན་ཀྱང་། རང་ངོ་མ་ཟེན་ཞིང་གཞན་

ངོ་མ་མཚོང་བའི་ཕྱི་ཕག་གིས་ལོ། དབྱུག་པས་སྐོར་རྒྱུ་ཡིས་པར་"སྐྱེག་ལམ་དོ་
དམ"དང་། མི་གཞི་དམའ་ལའོབས་ཡིས་པར་"ཚོགས་གཏམ་གཏོང་བ"སོགས་ཀྱི་
མིང་སྟོན་པོ་དེ་བཏགས་ནས། དེ་དག་དགོས་ངེས་རྒྱུན་ལྡན་གྱི་ལས་ཤིག་ཏུ་བཅིས་
ཤིང་ཅི་བཞིན་བ་ནི་ཤིན་ཏུ་ཡིད་སྐྱོའོས་པའི་སྐྱོའོའི་ངང་ཚུལ་ཁོ་ན་ཞིག་མ་ཡིན་གང་།

རྒྱ་ནག་པ་ལུས་ཅེས། "རྗེས་ལུས་ལ་འདྲིགས་མི་དགོས་ཏེ། རྗེས་ལུས་ཡང་
རྒྱས་སུ་བཅིས་བ་ནི་ཆེས་འདྲིགས་པའི་གནས་སོ།" ཞེས་པ་འདི་ལས་བདེན་བ་ཞིག་
གང་ན་ཡོད། ཡང་བའི་སྣང་ཚུལ་དེ་འདྲ་བ་དག་གྱང་ཅི་མི་སྟུམ་པར་བཏང་སྟོམས་སུ་
བཞག་ནས། ད་དུང་ང་ཚོ་ལ་ལུས་ལུང་གཞན་དག་དང་མི་འདྲ་བའི་སེམས་ཀྱི་ཉམས་
ལེན་དང་། ཞི་བའི་སྐྱོད་མཚོག་ཅིག་མངའ་ཞེས་བརྗོད་ན་ནི་གཞན་དག་གང་མའི་
གཏམ་དུ་འགྱུར་ངེས་ཨང་།

ཐུགས་རྗེའི་བདག་ཉིད་སྟོན་པ་བཀའ་འདྲིན་གྱིས་བཅས་ལྡན་དགོས་པའི་སྐོར་
ཚུན་ཅེད་མའི་ཕྱིར་ཅ་འདྲག་མ་གཅིག་གིས་གཞུས་པ་ཅོམ་ལ་ཡང་"རྗེག་པའི་ལུང་
བྱེད"གི་བཅས་པ་མཛད་ཡོད་ནའང་། ཚོས་སྲིད་མཉམ་བསྐྲུས་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་དང་ལོ་
རྒྱུས་དེས་བསྐྱེད་པའི་བག་ཆགས་རྙིང་རུལ་དག་གིས་ལོ། "ཚོགས་ཆེན་ཞལ་ངོས་མི་
བསད་ན་མི་ཤ་མི་དགོས"པའི་དབང་ཆ་བྱིན་ཚུང་བར་མ་ཟད། གཙམ་རྒྱུད་བྲག་རྒྱུབ་
གྱི་ལས་མང་པོ་ཞིག་ལ་ཡང་"བསྟན་པ་འདྲིན་པའི་ཐབས"ཞེས་སུ་བརྗོད་ཅིང་
བཟུགས་ཡོད་པ་རེད།

ངེས་དོན་ཚོས་ཀྱི་བཤེས་གཉེན་དག་གིས་"མདོར་ན་ཚོས་ནི་མི་འཚེ་བ"②ཞེས་
ཞི་བའི་ལྟ་སྐྱོད་ཀྱི་ལེགས་བཤད་བྲག་རི་བཞིན་བཅིགས་ཚུང་ནའང་། བང་ཚོས་ཀྱི་

རྒྱན་ཤེས་དང་མི་ལྡན་པའི་ང་ཚོས་ནི། “དགེ་བསྐྱོས་ཀྱིས་དབྱུག་པས་བརྒྱུད་པ་ན་
སྤྲེལ་ས་འདག”པའི་གཏན་ཚིགས་ལ་ཡིད་ཆེས་བྱས་ཏེ། དག་རྩལ་གྱི་བྱ་སྤྱོད་མི་
གཙང་བ་དག་ཀྱང་ཚོས་ཀྱི་ཉམས་ལེན་ཞིག་ཡིན་རབས་སྦྲས་ནས་རང་སེམས་རང་
གིས་གསོས་ཡོད་པ་རེད།

འོད་ཀྱི་ནང་བསྟན་པའི་སྤྲེ་ཡིས་ཀྱང་། འཆི་ལ་ཉེ་བའི་དབྱུགས་རྩ་རྩ་ཚམ་པོ་དེ་ད་
དུང་ཚད་པར་མི་འདོད་ན། ད་ནི་མིག་གིས་རྒྱང་ལ་བལྟས་ཤིང་། རྩ་བས་ཕྱོགས་ལ་
ཉན་ཏེ། ཐབས་ཀྱི་སྐོ་སྒྲ་ཚོགས་ནས་ལས་སྐོ་སྒྲ་རགས་ཅི་ཞིག་ཡིན་རུང་ལྷལ་དུས་ཀྱི་
ཁྱད་ཚོས་ལ་མ་སྐྱུན་ཞིང་། ཚོས་ཀྱི་རྩ་དོན་དང་མི་འགལ་བའི་ལམ་ལུགས་རེ་འཚོལ་
རྒྱ་གལ་ཆེ་བ་ཡིན་ནོ། །

2009. 8. 15

ལྷོ་དཀར་མེ་མས་ཀྱི་ཁ་བརྒྱ།

<<རྒྱལ་རབས་ཀྱི་ང>> ཡི་རྩམ་སྒྲིག་པའི་དྲིམ་ལན།

འི་བཀྲ་སྐྱེས་བྱ་སྲུ་དང་གང་ཡིན་ཡང་ཚོས་ལ་དང་མི་དད་ནི། གང་ཟག་སྐྱེར་གྱི་
དོན་དག་ཅིག་ཡིན་པ་བཤད་གྱི་འདུག འོན་ཀྱང་། རང་རེ་བོད་ལ་མཚོན་ན་ནི། ཚོས་
ལ་དང་པ་ཡོད་མེད་དེ་མི་ཚད་འཇམ་གྱེད་ལྟ་བུར་བརྩིས་ནས་དང་པ་མེད་ཟེར་མཁན་
མི་གྲལ་དུ་མི་འཛོག་པར་འདུག སྤྱི་ཚུལ་ནས་བལྟས་ན། བོད་མི་ཡོད་དོ་ཅོག་ལ་དང་
པ་ཡོད་ཡོད་འདྲ་བར་སྒྲུང་མོད་གྱི། དོན་དངོས་ཐོག་བོད་མི་པལ་མོ་ཆེ་ཞིག་གི་དང་པ་
ནི། རྒྱ་མཚན་མི་ལྡན་པའི་ཞེན་ཆགས་ཀྱི་དུངས་པ་ཅམ་ཞིག་སྟེ་ཚོངས་དང་ཉེ་ཆེ་བ་
ཅམ་ལས་ཅེ་ཡང་མི་འདུག་སྟུམ་པས། ཁྱོད་ཉིད་ཚོས་པ་ཞིག་གི་སྒྲུང་དོར་དེ་ནི་གནད་
དོན་ཞིག་མེད་དམ་མ་མེད། གལ་སྲིད་གནད་དོན་ཞིག་ཏུ་མཚོང་ན་དམངས་ཀྱི་དང་
པའི་སྐྱེས་ཚད་རི་ལྟར་མཚོ་རུ་གཏོང་དགོས་པ་དང་། དང་པ་ཟེར་བ་དེས་ཡང་སྟོང་མི་
ཡི་དགོས་པ་ག་རེ་བསྐྱར་བྱུང་བ་དང་། མི་ཡིས་དང་པ་ལ་ངོས་འཛིན་ག་འདྲ་གྱེད་
དགོས་པ་བཅས་ལ་ཁྱོད་ཀྱི་ལྟ་ཚུལ་ཞིག་བརྗོད་རོགས།

ལན། འི་བ་དེ་ཁག་གཉིས་སུ་བགོས་ནས་ལན་བཏབ་ན་འགྲིག་པར་མཚོང་ལ།
ཐོག་མའི་སྐྱད་ཆ་རྣམས་ནི་འདྲི་ཚིག་དངོས་མིན་མོད་ཀྱི་མདོར་མཚོན་པ་ཅམ་ཞིག་
བཤད་པར་འདོད།

སྤྱིར་ན། མི་སྲ་དང་སྲ་ཡིན་རུང་"རང་དབང་ཐམས་ཅད་བདེ་བ་དང་། གཞན་
དབང་ཐམས་ཅད་སྲུག་བསྐྱེད་ཡིན"པ་གཅིག་མཚུངས་སྲ་ལྷན་ཡོད་པ་དང་། བང་
བསམ་སློའི་རང་དབང་གི་རང་དབང་ཀུན་གྱི་གཞི་རྩ་དང་། བདེ་སྤྱིད་ཡོངས་ཀྱི་རུ་མ་
ཡིན་པའི་གནས་ལུགས་དེ་ལས་བསྐྱེད་ན། ཚོས་ལ་དད་དང་མི་དད། གལ་ཏེ་དད་ན་
ཚོས་ལུགས་སྲུབ་མཐའ་གང་ལ་དད་སོགས་ནི་གང་ཟག་སྐྱེར་རེ་རེའི་སྐྱེ་བའི་
ཐོབ་དབང་གཅིང་མ་ཡིན་པས། དཔལ་ཡོན་གྱི་སྤྱི་ཚོགས་དང་། རང་དབང་གི་རྒྱལ་
ཁབ་དག་ལ་མཚོན་ན། དེ་ནི་རྩོད་མེད་ཀྱི་རྒྱུན་ཤེས་ཁོ་ནར་སྲུབ་ཡོད་པ་རེད།

འོན་ཀྱང་། དད་མོས་རང་དབང་གི་ལྷ་བ་ཡོངས་ཁྲབ་ཏུ་མ་སྲུབ་ཅིང་། རང་ཉིད་
དད་པའི་ཚོས་ལ་རིས་ཚད་ཀྱི་ཞེན་བ་ཆེ་བའི་རང་རེའི་ཁོར་ལུག་ལ་མཚོན་ན། བོད་མི་
ཞིག་ཡིན་ཕྱིན་སངས་རྒྱས་པའི་ཚོས་ལ་དད་པ་རེས་པར་དུ་བྱེད་དགོས་པ་དང་།
གལ་ཏེ་སྲ་ཞིག་གིས་དད་པ་མི་བྱེད་ན་ནི་ནག་ཉེས་ཆེན་པོ་ཞིག་ཏུ་འོས་མེད་རང་
ལུགས་ཀྱིས་སྲུབ་པར་སྐྱེས་པས། གསོད་གཏུབ་ཁྲིམས་ལས་ཀྱིས་ཚར་བཅད་ཀྱང་
རུང་བ་ལྟ་བུའི་འདོད་ཚུལ་ཞིག་མི་པལ་མོ་ཆེའི་ཀུན་གཞིའི་གཏིང་རུམ་དུ་ཉར་ཡོད་པ་
བདེན་པ་རེད། དེ་ནི་རང་རེ་བོད་པ་ཚོའི་རྒྱུད་ན་སྐྱེས་སུ་སྐྱེར་རེ་རེའི་རང་དབང་དང་།
འདྲ་མཉམ། ཚེས་ཐང་སོགས་ལ་བོད་བཀའ་གཅིགས་འདྲིན་གྱི་འདུ་ཤེས་མེད་པ་སྟེ།
ཡོངས་ཁྲབ་རིན་ཐང་གི་ཤེས་སྲུང་རབ་ཏུ་དབྱེད་པའི་རྟགས་མཚན་དམིགས་བསམ་ལ་
པ་ཞིག་ཏུ་མ་ཟད། སངས་རྒྱས་པའི་ཚོས་ཀྱི་དོན་དམ་པའི་གོ་བ་རྣམས་མ་ཞིག་རང་
རྒྱུད་ལ་མ་ཆགས་པའི་རང་མདོག་ཅིག་ཏུ་ཡང་ཁོ་བོས་སྐྱེས།

ཅིའི་སྤྱིར་ཞེ་ན། མ་གཞི་ནས་རང་དབང་དང་འདྲ་མཉམ་ཟེར་བ་དེ་ནི་སྐྱེས་སུ་བྱེ་

བུག་པ་རེ་རེའི་འཚོ་བའི་གནས་ཚུལ་དང་བསམ་སྒྲུབ་འབྲེལ་ལྗོངས་ལྟེང་གི་ལ་གཞིར་བཟུང་སྟེ་
སྒྲིབ་དགོས་པ་ཞིག་ཡིན་པ་ལས། ཚོགས་སྤྱི་རྒྱུ་རྒྱུ་རྒྱུ་ཅིག་གི་གོ་བོའི་རོམ་ནས་བཟུ་
རྒྱུ་ཁོ་ཅམ་ཞིག་མིན་པ་ལས། འུ་ཚོས་རྒྱུ་རྒྱུ་རྒྱུ་ལོ་མི་རིགས་ལ་རང་དབང་མེད་
ཚུལ་གྱི་སྒྲིབ་སྒྲིབ་སྒྲིབ་པ་ལས་པོད་མི་ཡན་གར་པ་རེ་རེའི་རང་དབང་གི་རྣམ་
གངས་མང་པོ་ཞིག་ལ་རང་སྒྲིབ་ནས་ཅི་མི་སྒྲིབ་པར་རྩིས་མེད་རྒྱུ་རོམ་གཏོང་རྒྱུ་
ལྟར་བ་རེད།

རང་རེའི་ཚོགས་ཀྱིས་མི་རིགས་ཞེས་པའི་ཚོགས་སྤྱིའི་འདུ་ཤེས་དེའི་རོམ་ནས་
རང་དབང་དང་འབྲེལ་མཉམ་གྱི་ཐོབ་ཐང་ཚོད་ཀྱིན་པ་དེ་བཟུགས་འོས་ཤིང་ཡི་རངས་
པའི་གནས་ཁོ་ཅིང་ལས་མེད་མོད། དེ་དང་ཆབས་ཅིག་ཀྱང་། ཁ་ནང་རྒྱུ་འཕོང་ཉེ་སྤྱེས་
རྒྱ་སྒྲིབ་དང་སྒྲིབ་ལ་བདག་པའི་བཟོས་མེད་ལྷན་སྤྱེས་ཀྱི་ཐོབ་ཐང་གཙང་མར་བཅེ་
འཛོག་གོང་བུར་རྒྱ་རྒྱ་ལི་དེ་ལས་ཀྱང་“དམ་པའི་ཚོས་ལ་བརྒྱ་ཚར་དང་། གལ་བོ་ཆེ་
ལ་ནན་ཉན་གྱི་”དཔེ་མ་རེད་དམ།

འུ་ཚོས་རྒྱུ་རྒྱུ་“རང་གི་ལུས་ལ་དབེང་ལོངས་ལ། གཞན་ལ་གཞོན་པ་མ་ལྟར་
ཅིག །”ཅེས་སྒྲིབ་ཞེས་པ་ལྟར། རང་དབང་གི་བདེ་བ་དང་། གཞན་དབང་གི་སྤྱུག་
བཟུལ་ནི་མན་ཚུན་དབེང་ལེན་གྱི་རིགས་པའི་སྒོ་ནས་བཟུ་དགོས་པ་ཞིག་རེད། ཁོ་
བོར་མཚོན་ན་ཡང་དེ་བཞིན་ཉེ། རང་དབང་དང་དམངས་གཙོའི་ལྷ་སྤྱུབ་ཐད་ནས་
གཞུང་ལུགས་ལྷན་པའི་ཤེས་རྒྱ་ཆེན་པོ་ཞིག་ནི་མི་ཤེས་མོད། སྤྱི་གཞུང་འགྲུལ་གས་
ཅན་རྣམས་དང་དཔོན་པོ་བཅོམ་འགྲུལ་ཅན་རྣམས་ཀྱིས། རྒྱུ་རྒྱུ་རྒྱུ་རང་ཉིད་
འབའ་ཞིག་ཚད་མ་མཐར་སྤྱུག་ཏུ་བསྐྱབས་པའི་གཞན་ཚོགས་ཀྱིས་ཡིད་སེམས་

གཅོས་དྲགས་པའི་ལྷོང་བ་ཟབ་མོ་ཐོབ་པ་དེས། ཉམ་ཡང་རང་འབང་ཞིག་གི་ལུགས་
ཀྱི་ཚོས་དང་གྲུབ་མཐའ་འཇམ། ལྷ་ཚུལ་དང་འདོད་སྤྱོད་སོགས་གཞན་ལ་མི་འདོད་
བཅོན་འགོལ་གྱི་ལས་སུ་མི་འཇུག་རྒྱུར་པའ་བ་ཆེན་པོ་བྱུང་སོང་།

རྒྱུན་ཏུ་རང་གི་མོས་འདུན་བཞིན་དད་མི་ཚོགས། རང་གི་འདོད་པ་བཞིན་དགའ་མི་
ཚོགས། རང་གི་བསམ་ཚུལ་བཞིན་བཤད་མི་ཚོགས་པ་སོགས་མི་ཚོགས་པ་དགུ་བརྟེན་གས་
ཀྱིས་མཉན་པའི་འུ་ཅག་ལ་མཚོན་ན། མི་འདོད་གཞན་དབང་ལ་བསྐྱུན་དགོས་པའི་
སྤྱུག་བསུལ་གྱི་བྱོ་བ་ལྷོང་ཐོག་ཏུ་ཡོད་པས། རང་གི་ལྷོང་བ་དེ་ལ་དབེར་བྱས་ཀྱི་སྐོ་
ནས་སྐྱེས་བུ་གཞན་དང་གཞན་གྱི་ཐོབ་ཐང་ལ་དངོས་གནས་བརྩི་འདོགས་ཅིག་བྱེད་
དགོས་ཨང་སྐྱམ་པའི་འདུ་ཤེས་དེ་ཅུ་ཞི་ཚེས་མ་མཐའ་ཡང་རྙེད་འོས་པ་ཞིག་རེད།

རྒྱུ་མཚན་རགས་པ་དེ་ཅུ་ཞིག་ལའང་བསམ་སྐྱོ་མ་ཐོང་ན། འུ་ཚོས་རང་དབང་
རང་དབང་ཞེས་ཅི་ཅུ་ཞི་བརྟེན་ཏུ་དོན་དངོས་ཐོག་ཡོང་བས་མདའ་འཕངས་པ་
དང་འདྲ་བར་དམིགས་ལུལ་དམིགས་འབེན་གྱིས་སྤོང་བའི་ཁ་ལབ་ཅུ་ལས་ཅི་ཡང་
ཡོད་མི་སྲིད། རང་ཉིད་གཞན་གྱིས་མཉན་ན་སྤྱུག་སྐྱེ་བུ་རྒྱུར་འདོན་པ་དང་། གཞན་
དག་རང་གིས་མཉན་ན་ཅི་མི་སྐྱམ་པ་དང་ཡིད་ཚིམ་པར་བྱེད་ན་ནི། རྒྱུ་འབྲས་བུ་
བའི་མི་རིགས་སུ་ཁས་འཆེ་བའི་འུ་ཚོ་ལས་ཁྲིལ་མེད་པ་སུ་ཞིག་ཡོད་དམ།

ནང་ཚོས་ཀྱི་བསམ་སྐྱོའི་དོས་ནས་བལྟས་ན་ཡང་། ཚོས་ལུགས་གང་ཞིག་ལ་
དད་པ་དང་། རིག་གནས་ཅི་ཞིག་ལ་དགའ་བ། ལྷ་བ་གང་འདྲ་ལ་མོས་པ་སོགས་ནི་
གང་ཟག་རང་རང་ལ་འདམ་གའི་དབང་ཆ་བཟོས་མེད་ཏུ་ཡོད་པ་ཞིག་ཡིན་ཏེ།
< <མདོ་སྤེ་རྒྱུན> > ལས་ཀྱང་། “ཁམས་རྣམས་དང་ནི་མོས་པ་དང་། །སྐྱབ་པ་ཐ་

དང་དབྱེ་བ་དང་། །“ཞེས་གསུངས་ཡོད་པ་ལྟར། སེམས་ཅན་རྣམས་ནི་ཁམས་དང་
མོས་པ་མི་འདྲ་བ་དུ་མའི་རིགས་ཅན་ཡིན་པས། བོད་མི་རིགས་ལྟ་བུ་ཡང་གང་ཟག་
མང་པོས་བྱུབ་པའི་ཚོགས་སྤྱི་ཞིག་ལ་མཚོན་ན། དེའི་ནང་དུ་མོས་པ་སྣ་ཚོགས་དང་།
དགའ་ཞེན་སྣ་ཚོགས། དད་མོས་སྣ་ཚོགས་སོགས་ཡོད་པ་དེ་ཚོས་ཉིད་ཀྱིས་བྱུབ་
ཚུལ་ཞིག་ཡིན་པ་ཁས་ལེན་གྱི་རེད། དེས་ན་རང་ལ་མོས་པ་ཡོད་ཀྱང་རུང་ལ་མེད་
ཀྱང་ལྷ་སྟེ། མི་རིགས་ཤིག་གི་མི་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་ཚོས་ལུགས་སྣ་གཅིག་གས། བྱུབ་
མཐའ་རིགས་གཅིག་གས། ལྟ་བུ་སྤྱོད་པ་གཅིག་ཁོ་ན་ལ་དད་པ་དེས་པར་དུ་བྱེད་
དགོས་པར་འདོད་པ་ཁམས་དག་གིས་ནི། འགྲོ་བ་སེམས་ཅན་རྣམས་ལ་ལྷན་སྐྱེས་སུ་
བྱུབ་པའི་ཚོས་ཉིད་དེ་ལ་བསྟོན་གྱིན་ཡོད་ན། འདོད་ཚུལ་དེ་ནི་དངོས་པོའི་གནས་
ལུགས་ལ་གཞི་འདྲིན་པའི་སངས་རྒྱས་ཚོས་ལུགས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་རིག་པའི་
དགོངས་དོན་དང་འགའ་བར་ཆགས་ཡོད།

<<རིན་ཆེན་སྲེང་བ>> ལས་ཀྱང་། “དེ་བཞིན་སངས་རྒྱས་གདུལ་བྱ་ལ། །
ཅི་ཅུ་མཐོང་པའི་ཚོས་སྟོན་ཏེ། །” ཞེས་གསུངས་ཡོད་པ་ལྟར། སངས་རྒྱས་ཀྱིས་
ཚོས་འཆད་པའི་སྐབས་སུ་ཡང་། གཞན་གྱི་མོས་པ་དང་དགའ་སྤྱོད་པ་བཅས་ལ་བརྩེ་
འདོད་བྱས་པའི་མང་གཞིའི་སྟེང་ནས་གསུངས་ཡོད་པ་ལས་རང་གི་འདོད་ཚུལ་དེ་མི་
འདོད་བཅོན་བསྐྱུལ་བྱེད་མ་མྱོང་བར་བསྟན་ཡོད་ལ། ད་རུང་སྟོད་མིན་ལ་ཚོས་སྟོན་
མི་རིགས་“ཞེས་ཀྱང་ཚོས་ཀྱི་གཞུང་ལུགས་མང་པོར་གསུངས་ཡོད་པས། རང་ལ་
དགའ་མོས་མེད་པ་ཚོར་བཅོན་གྱིས་ཚོས་བཤད་ན་ཉེས་པ་ཆེ་ཚུལ་བཤད་པ་དེས་
ཀྱང་། ཚོས་ཀྱི་དད་པ་ནི་རང་དབང་གི་རང་ནས་གདམ་གསེས་བྱེད་ཚོག་པ་ཞིག་ཡིན་

པའི་གནས་ལུགས་གསལ་བོར་གདམས་ཡོད་པར་མཐོང་།

ཡང་བཤད་ན། འུ་ཚོར་གནས་ཚུལ་དེ་དང་དེ་ལྟ་བུ་རྒྱན་ཐུན་ཏུ་ཆགས་པའི་ངོ་
བོ་ལེགས་ཕྱོགས་སུ་འགྱུར་བུ་ལྟ་བུ་དང་དབང་དང་། འདྲ་མཉམ་སོགས་ཡོངས་ཁྲབ་
རིན་ཐང་གི་ངོས་འཛིན་གཏོང་རེ་བའ་དང་རྒྱ་རྗེ་ཆེར་གཏོང་རྒྱ་ནས་འགོ་རྩོམ་དགོས་
པར་མཐོང་ལ། ལས་ཀ་དེ་མི་རང་རེའི་དམིགས་བསམ་གྱི་ཁོར་ལུག་འདིའི་འོག་ཏུ་
ཐབས་ལ་མཁས་པའི་སྐོར་ནས་རྒྱན་སྐྱོང་དགོས་པ་ཞིག་ལས་གང་མཁྱོགས་གང་སྤུར་
གྲིས་བྲེལ་ཆེན་ལྡོག་ཕྱོགས་ཀྱི་གནོད་ཀྱང་མི་རྒྱུང་བར་སྐྱེས། རྒྱལ་ཁབ་ཅིག་ཡིན་ན་
འདྲ། མི་རིགས་ཤིག་ཡིན་ནའང་འདྲ་སྟེ། རང་དབང་གི་བསམ་སྐྱོད་དང་། འདྲ་མཉམ་གྱི་
འདུ་ཤེས་སོགས་ལུལ་དེ་གའི་སྤྱི་དམངས་རེ་རེའི་རྒྱན་ཤེས་ཀྱི་ཁོངས་སུ་འཇགས་རྒྱ་
ནི། དུས་ཚོད་ལུན་རིང་ཞིག་ཏུ་ལུན་གྱིས་སྤིན་དགོས་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱི་སྤོང་རྟོགས་
ཤིག་ཡིན་པ་ལས། དུས་སྤུང་སྐོ་སྤུར་བ་ཞིག་གི་ནང་ལ་སྤང་ལས་ཤེས་མོ་བའོལ་བ་ལྟ་
བུ་ཞིག་ཡོང་ག་ལ་སྤིང།

“རྒྱ་མི་རིགས་ལ་རྣམས་ལ་བལྟས་ཆེ། ཁོ་ཚོས་རང་དབང་དང་དམངས་གཙོ་
སོགས་ཀྱི་ཐ་སྣང་དེ་དག་སྐྱེད་ནས་མི་ལོ་བརྒྱ་ཕྲག་ཅིག་འགོར་གྱི་ཡོད་ན་ཡང་། ལོ་ངོ་
དེ་འདྲ་མང་པོའི་རིང་ལ་ཁོ་བ་ཚོས་རང་དབང་དང་དམངས་གཙོ་སོགས་བཤད་བཤད་
པའི་འབྲས་བུར། རྒྱབ་ཕྱོགས་པའི་དམངས་གཙོའི་ལྟ་སྤྱོད་ཀྱི་གཞུང་ལུགས་མང་པོ་
ཞིག་རྒྱ་སྐད་ཏུ་འགྱུར་ཡོད་པ་ལ་བརྟེན་ནས། ཡོངས་ཁྲབ་རིན་ཐང་སྐོར་གྱི་མིང་ཆོག་
ཐ་སྣང་འུ་ཚོ་ལས་འཛོམས་ཅོམ་ཆགས་ཡོད་པ་ལས་གཞན་ཏུ་ལག་ལེན་གྱི་སྟེང་ན་
ངོམ་རི་བ་ཅི་ཞིག་མཐོང་རྒྱ་ཡོད།”

ད་རྒྱུད་ལྷོག་ཕྱོགས་ནས་བསྟམས་ན། རང་དབང་དང་དམངས་གཙོ་སོགས་སྐྱེང་
བའི་ལོངོ་བརྒྱ་ལྷག་འདིའི་ནང་དུ། ཁོ་ཚོའི་ལོ་རྒྱུས་སྤེང་གཏུག་རྩལ་གྱི་ཅེ་མོར་སོན་
བའི་བཙན་དབང་སྐྱེར་གཙོད་གྱི་སྐྱེལ་བ་འདིགས་སུ་རྒྱུད་བ་སྐྱ་ཚོགས་བསྐྱེད་མར་
བྱུང་ལྷོང་ཡོད་པར་མ་ཟད། ལྷག་མདོག་གི་ལོ་རྒྱུས་ཡང་བདེ་དག་ལས་པལ་མོ་ཆེ་
ཞིག་ཞེ། རང་དབང་ཚོད་པ་དང་། འདྲ་མཉམ་འཚོལ་བ། དམངས་གཙོ་སྟེགས་སོགས་
གྱི་ཁ་གཡང་ཁོད་ནས་བྱུང་བ་ཤ་སྟག་ཏུ་སྤང་།

མིག་སྐྱེན་གྱི་དཔེ་གཞི་དེ་ལས། འུ་ཚོས་ཀྱང་སྐྱེར་གཙོད་གྱི་བག་ཆགས་རེམ་
མ་སྐྱག་པའི་མི་རིགས་ཤིག་གི་སེམས་ལ་རང་དབང་དང་འདྲ་མཉམ་གྱི་བསམ་སྒོ་
ཡོངས་ཁྲབ་ཏུ་ཆགས་པའི་ལམ་གྱི་དཀའ་ཁག་གསལ་བོར་དཔོག་སྐྱབ་བ་དང་། རང་
དབང་དང་། འདྲ་མཉམ་གྱི་བསམ་སྒོ་དེ་ཡང་ལོག་ལམ་དུ་འབྱུང་བར་གྱུར་ན་ནི་རང་
སྐྱེ་རང་གཙོད་གྱི་རལ་གྱི་སོ་གཉིས་མ་ཞིག་དང་འདྲ་བའི་རང་བཞིན་གསལ་བོར་
མཐོང་སྐྱབ་པར་འདུག བསམ་ཞིང་བསམས་ན། མི་གངས་པལ་མོ་ཆེ་ད་རྒྱུད་ཡིག་
ཚོངས་ཡིན་པའི་རང་རེའི་མི་རིགས་འདིས་ཀྱང་ད་སྐབས་གཞི་ནས་རང་དབང་དང་།
འདྲ་མཉམ། དམངས་གཙོ་སོགས་ཆ་མེད་རྒྱུས་མེད་གྱི་ཐ་སྐྱེད་རེ་བྱུང་སྐྱེད་གིན་བ་
འདི་ནི། ད་རྒྱུད་རི་འདྲའི་རབ་རིབ་ཅིག་དང་། རི་འདྲའི་མག་མོག་ཅིག་རེད་ཨང་།

རྒྱུ་མཚན་དེའི་སྤྱིར་གནས་བབ་འདི་འདྲ་ཞིག་གི་ལོག་ཏུ། རང་རེའི་ཡོན་ཏུན་ལ་
སློབ་པའི་རིགས་ཅན་དག་གི་ངོས་ནས་ནི་རྒྱུ་འབྲས་གྱི་རྟོགས་བ་ལྷན་མ་ཞིག་སད་
གལ་ཆེ་ལ། ཡོངས་ཁྲབ་རིན་ཐང་ལ་གོ་བ་ཚུགས་སྐྱབ་ཅིག་སྟེགས་ཏུ་རྟེན་གལ་ཆེ་བས།
རང་རེའི་ཤེས་ཡོན་ཅན་ཡིན་ན་འདྲ། ཚོམ་བ་བོ་ཡིན་ན་འདྲ། ཚོས་སྟོགས་གྱི་མཁས་

བ་ཡིན་ནའང་འདྲ་སྟེ། རང་སྤྲོད་ནས་འགོ་བརྩམས་ཏེ་བོད་ཀྱི་རིག་གནས་ཁོར་ལུག་
ཀྱང་ལྷ་བ་སྣ་ཚོགས་མཉམ་གནས་ཀྱི་རྣམ་པ་ཅན་ཞིག་ཏུ་བསྐྱར་བའི་ལས་སྲུ་བརྩོན་
རྒྱ་ལོ། རང་རེད་ཚོས་སྲིད་རིག་གནས་མཐའ་དག་ལེགས་ལམ་དུ་འགྲོ་བའི་ཚོགས་མའི་
རྟེན་འབྲུང་གལ་ཆེན་པོ་ཞིག་ཏུ་ཁོ་བོས་སེམས་ཡོད།

དེ་ནི་རྩི་བ་དངོས་ཀྱི་ལན་ལྡོག་པ་ལ། བོད་རིགས་ཚོས་དད་མང་ཚོགས་ལ་
མཚོན་ན། ཚོས་ལ་དད་བ་ནི་ཡབ་མེས་ཀྱི་གོམས་སྲོལ་ལྟ་བུ་ཞིག་གི་ངོས་ནས་རང་
ལུགས་ཀྱིས་འོངས་པ་ལས་གཞན་དུ། ཚོས་ཞེས་པ་ཅི་ཞིག་རེད། ཅིའི་ཕྱིར་ཚོས་ལ་
དད་དགོས་པ་རེད། ཚོས་ལ་དད་བ་དེས་ཡང་སྣང་ང་ལ་མན་ཅི་ཞིག་ཐོགས་པ་རེད་
སོགས་བརྟག་དཔྱད་ཀྱི་གོ་རིམ་ཞིག་བརྒྱུད་ཚུང་མཁན་ཤིན་ཏུ་དཀོན་པོ་རེད། དེའི་
ཕྱིར་བོད་རིགས་མི་དམངས་ཚོས་ལ་དད་ན་ཡང་། སལ་ཆེ་བ་ཞིག་ལ་ཤེས་རབ་དང་
ཡ་བྲལ་དུ་གྱུར་བའི་གོམས་སྲོལ་ཀྱི་བསམ་སློབ་ཅམ་ལས་ཚུགས་སུ་བ་ཁུངས་འཕེར་
ཀྱི་དད་བ་ཞིག་ཤིན་ཏུ་དཀོན་པ་སྟེ། “རིག་གསུང་”སོགས་ཀྱི་སྐབས་སུ་འུ་ཅག་གིས་
ཅི་བྱས་ཀྱི་སྐྱང་ཚུལ་དེ་ནི་བོད་མི་སལ་མོ་ཆེའི་དད་བ་མི་བརྟན་པའི་དཔེ་གསོན་པོ་
ཞིག་ཏུ་སྟེ། དེར་མ་ཟད་མི་ཆེ་གང་བོར་སྟོན་པའི་ཉན་ཐོས་ཀྱི་རྣམས་འཆང་བའི་རབ་
བྱུང་བའི་ཁྲོད་དུ་ཡང་། མང་ཚོགས་སལ་བ་རྣམས་ལས་ལྷག་པའི་ཚོས་ཀྱི་ངོས་རྟོགས་
ཅི་ཡང་མེད་མཁན་མང་པོ་ཞིག་སྲུང་ཡོད་ལ་ད་ལྟ་ལྟག་ཏུ་ངེ་མང་ནས་ངེ་མང་དུ་འགྲོ་
བཞིན་འདུག།

ཁོ་བོ་ནང་ཚོས་ཀྱི་འཕེལ་འབྲིབ་ལ་སེམས་ཁུང་བྱེད་མཁན་ཞིག་གི་ངོས་ནས་
བལྟས་ན། དེ་ནི་གནད་འགག་ཆེན་པོ་ཞིག་རེད། རང་པའི་གཞི་ལམ་འབྲས་གསུམ་

གྲིས་བསྐྱུས་པའི་ལྷ་གྲུབ་ཀྱི་རིགས་པ་ཤེས་མཁན་རྗེ་ཉུང་དུ་འགྲོ་བཞིན་པ་དང་། ཅི་
ཡང་མི་ཤེས་པར་ནང་པའི་ཚོས་པ་ཡིན་ཟེར་མཁན་རྗེ་མང་དུ་འགྲོ་བཞིན་པ་འདིས་ནི།
མཚན་ཉིད་རིག་པའི་མ་ལག་འཇུག་ཚང་ལྡན་པའི་ནང་བསྐྱུན་གྱི་ཚོས་ལུགས་ཀྱང་
ཚོངས་དང་ཅམ་ལ་རྐང་ཁེན་པའི་ཚོས་ལུགས་ཤིག་ཏུ་འགྱུར་གྱིན་པའི་གནས་རྒྱུ་ལ་
མཚོན་གྱི་ཡོད་ལ། ལྷོ་ཤེས་པ་ཅམ་དང་ཡུལ་སྲོལ་གྱི་ཚོགས་ཅམ་ལས་གཞན་དུ་ཟབ་
བ་དང་རྒྱ་ཆེ་བའི་ཚོས་གྱི་ལྷ་གྲུབ་གཙང་མའི་རྒྱུ་བ་ཤད་སྐྱབ་གཉིས་ཀའི་ཆ་ནས་
ལྷོག་གིན་པའི་གནས་རྒྱུ་མངོན་གྱི་ཡོད་པ་རེད།

དེ་ལྟར། ད་ནི་བོད་ཀྱི་ཚོས་ལུགས་པའི་སྤྲེ་ཡིས་རང་གི་གནས་བབ་ལ་ངོས་
འཛིན་གསལ་བ་ཞིག་མ་ཐོབ་ཅིང་། དུས་ཀྱི་ཚོས་ཉིད་ལ་ངེས་རྟོགས་གསལ་བོ་ཞིག་
མ་ཉེད། ལམ་གྱི་བགྲོད་རྒྱུ་ལ་བསམ་གཞིགས་གནད་ཅན་ཞིག་མ་གྲུས་ན། མི་རིང་
བར་ཡོང་ངེས་པའི་མཁུག་འབྲས་ནི་གསལ་ཐག་ཚོད་པ་ཞིག་ཏུ་གྱུར་ཡོད། གལ་ཏེ་དེ་
ལྟར་བོད་ཀྱི་ནང་བསྐྱུན་ལ་ཅ་བའི་ཆ་ནས་ཉམས་རྒྱུ་ཅིག་གྱུར་ན། དེ་ནི་ཚོས་ལུགས་
རྒྱུ་བའི་ཉམས་རྒྱུ་ཅམ་ཡིན་མིན་ཡང་མ་ངེས་ཏེ། ད་ལྟ་མི་རིགས་ཤིག་མི་རིགས་
ཤིག་གི་ངོ་བོར་མཚོན་བྱེད་ཀྱི་རིག་གནས་བསམ་སློབ་ཆགས་ལྲུང་ཞིག་ཀྱང་ཡིན་སྲིད་
པ་རེད།

གང་ལྟར་ཚོས་ལ་དང་པའི་མི་སྲུ་དང་ཡིན་ནའང་འབྲ་སྟེ། རང་རང་གི་སེམས་
རྒྱུད་ཀྱི་དང་པའི་སྐྱུས་ཚད་ནི་མི་སོ་སོས་ཚོས་ཀྱི་གཞུང་ལུགས་ལ་གོ་བ་ཉེད་པའི་
སྐྱུས་ཚད་དང་འབྲེལ་བ་དམ་བོ་ཡོད་པས། ཚོས་ལ་དགའ་མོས་ཡོད་པ་དང་། ཚོས་ཀྱི་
བསམ་སློབ་སྐོན་སུ་མི་ཚེའི་རིན་ཐང་འཚོལ་བར་འདོད་མཁན་གྱི་རིགས་སུ་གྱུར་པའི་

དགོན་སྡེའི་རབ་བྱུང་པ་དང་། ཚོས་ལ་དད་པའི་བྱིས་པ་གང་ཡིན་ཡང་རྒྱུ་སྟེ། བང་
པའི་མཁས་པ་སྡེ་མས་བྲག་རི་བཞིན་བརྟེན་པའི་ལེགས་པ་འདད་བསྟན་བཅོས་དག་
གི་དོན་ལ་བརྟེན་དུས་ཞིབ་འཇུག་དང་འབྲེལ་ཏེ་ཤེས་ནས་ཐོབ་པའི་དད་པ་ཞིག་ཡོང་
གལ་ཤིན་ཏུ་ཆེ་ལ། དེ་ལྟར་བྱུང་ན་རང་ལ་འབྲེལ་ལུག་གཉིས་པའ་གྱི་དགོས་པ་ཁྲུང་
པར་ཅན་རེ་འབྱུང་ངེས་སུ་སྟུང་།

ཡིན་ན་ཡང་རང་རེ་ལ་མཚོན་ན། ཚོས་ལ་དད་པའི་བྱིས་པའི་ཁྲོད་དུ་ཤེས་ནས་
དད་པ་བྱེད་མཁན་དགོན་པ་ལྟ་ཅི། ཚོས་ཀྱི་ལྟེ་གནས་ཡིན་ཟེར་བའི་དགོན་སྡེ་རྣམས་
སུ་ཡང་། བང་བསྟན་མཚན་ཉིད་རིག་པའི་གཞུང་ལུགས་ཀྱི་སློབ་གསོ་ལེགས་པོ་ཞིག་
གནས་ཡོད་པ་ཤིན་ཏུ་དགོན་པའི་དབང་གིས། ད་ལྟའི་བོད་ཀྱི་དགོན་སྡེ་པལ་མོ་ཆེ་
ཞིག་ཏུ་ནི་“ཅི་ཡང་མ་བསྐྱབ་གང་ཡང་མི་ཤེས་པའི” མི་ཚོགས་ཤིག་ས་ཁུབ་དོ་ཁུབ་
ཏུ་འགོ་བཞེན་ཡོད་པར་འདུག་ན། སངས་རྒྱལ་པའི་ཚོས་ཀྱི་རྩ་བ་ཡང་མཐར་ཐུག་ན་
དེ་ཚོས་མེད་པར་བཟོ་སྲིད་པ་རེད།

གང་ལྟར་བཟང་སྲོགས་ནས་རེ་བ་ཞིག་བརྒྱབ་ན། བོད་མིའི་ཚོས་དད་ཀྱི་སྤྱི་
ཚད་རེ་མཐོར་འགྲོ་རྒྱུ་ནི་ཐོག་མར་དགོན་སྡེའི་སློབ་གསོའི་སྤྱི་ཚད་རེ་ལེགས་སུ་
གཏོང་རྒྱུ་ནས་འགོ་ཚུལ་དགོས་པ་ཞིག་རེད་སྟེ། ཀྱི་འདུག་སྟེ། དགོན་སྡེ་སོ་སོར་མིང་
དོན་མཚུངས་པའི་ཚོས་ལུགས་སློབ་གསོ་རྣམས་དག་ཅིག་གི་ལག་ལེན་འདུས་ཚང་དུ་
ཆགས་ཚར་ན། རིམ་གྱིས་དགོན་སྡེའི་ནང་དུ་རང་མོས་ཡོད་པའི་བྱིས་པ་ཚོར་ཡང་
བང་བསྟན་མཚན་ཉིད་ལ་སློབ་པའི་གོ་སྐབས་ཤིག་བསྐྱབ་ན་བཟང་བར་སྟུང་ལ། གལ་
ཏེ་ལུགས་སློབ་དེ་འདྲ་ཞིག་ཆགས་ཟིན་ན་ནི། དད་པ་ཡོད་མེད་ལ་མ་བཟོས་པར་ནང་

པའི་ཚོས་དེ་རིག་གནས་བསམ་སྒོ་ཞིག་ཡིན་པའི་ངོས་ནས་སྒོ་བ་གཉེར་བྱེད་མཁུ་
མང་པོ་འབྱུང་སྲིད་ཀྱི་རེད།

དུས་དང་དུས་སྟེ། ཚོས་དང་མང་ཚོགས་རྣམས་ཀྱིས་ཅི་ཉེད་ཀྱི་རྗེས་དང་གང་
ཉེད་ཀྱི་ནོར་རྣམས་དགོན་པ་དག་ལ་ཕྱུལ་ནས་སྲིར་ཡོང་དུས། སྐྱེན་མདུད་པ་ཆེན་པོ་
རེ་དང་། ལག་རྩ་རིལ་བུ་ཤོག་ཆག་རེ་ཁྲེར་ཉེ་ཤིན་རྩ་ཡིད་ཚིམས་ནས་འགྲོ་བཞིན་པ་
མཐོང་སྐྱབས། མཚམས་ལན་རེར་ངའི་སེམས་སྟེ། མི་ཚེ་གང་པོར་ཚོས་ལ་དད་པ་
ཡོད་ཀྱང་དད་ལུལ་གྱི་ངོ་བོ་ལྷུང་ཙམ་ཡང་མི་ཤེས་པ་འདི་དག་ལ་མཚོན་ན། དགོན་
པ་རྣམས་ཀྱིས་རིལ་བུ་ཤོག་ཆག་རེ་དང་མདུད་པ་རྗེས་པོ་རེ་བསྐྱེད་བ་ལས། ཚོས་ཀྱི་
གཞི་ཅིའི་རྒྱན་ཤེས་རེ་བྱིན་ཡོད་ན་ཅི་མ་རུང་ཨང་སྐྱམ་པ་ཡང་སྐྱེ་ཡི་འདུག།

དད་པས་མི་ལ་དགོས་པ་ག་རེ་བསྐྱེད་ཐུབ་པར་འདུག་ཟེར་ན། མ་གཞི་དད་པ་
ཟེར་བ་དེ་ཚོས་ལུགས་གཅིག་ཕྱའི་ཁྲུབ་ཁོངས་ནས་གྲེང་དགོས་པ་ཞིག་མ་རེད་སྟེ།
སྟེ། རིག་གནས་རྣམས་གངས་གཞན་དང་གཞན་གྱི་ཚུལ་དང་འབྲེལ་བའི་དད་པ་ཡང་
ཡོད་པ་ནི། དཔེར་ན། སྐྱེ་ཅུལ་ལ་དད་པ། སྐྱུན་ལག་ལ་དད་པ་སོགས་རིགས་དང་བྱ་
བྱེད་མི་འབྲུ་བའི་དད་པའི་རྣམས་གངས་མང་དུ་དབྱེ་ཚོག་པར་འདུག།

འོན་ཀྱང་། འདི་ཚོག་གི་བབ་ལ་བལྟས་ན། གཙོ་བོ་ཚོས་ལུགས་ཀྱི་དད་པ་དང་།
དེའི་ནང་ནས་ཀྱང་སངས་རྒྱས་ཚོས་ལུགས་ཀྱི་དད་པ་ལ་དམིགས་ཡོད་པ་འདྲ། རང་
པའི་ཚོས་ཀྱི་དད་པ་རྣམས་མ་ཞིག་ཡིན་ན་དངོས་པོའི་ཚོས་ཉིད་ལ་རྟོན་པ་དང་། རྒྱ་
འབྲས་ཀྱི་རང་བཞིན་ལ་རྟོན་པའི་ཡིད་ཆེས་ཀྱི་སེམས་ཞིག་ཡིན་དགོས་པར་སྐྱམ་སྟེ།
དད་པ་ཟེར་བ་ཡིད་ཆེས་ཀྱི་དོན་རེད། ཅི་ཞིག་ལ་ཡིད་ཆེས་དགོས་པ་རེད་ཅེ་ན། བདེན་

བཞིའི་འཇུག་ལྗོན་གི་རིམ་པ་དང་། ལས་འབྲས་རྟེན་འབྲུང་གི་རྣམ་གཞག་ལ་ཡིད་
ཆེས་དགོས་པ་རེད།

གལ་ཏེ་མི་ཞིག་གི་སེམས་ལ་རྒྱ་འབྲས་མི་བསྐྱུ་བའི་ཚོས་ཉིད་ཀྱི་གོ་བ་དང་མ་
བལ་བའི་དད་པ་ཞིག་དངོས་གནས་ཡོད་ན། གཞན་ལ་འཆེ་བ་བྱེད་པ་དང་། རྟོག་
གཙུག་པ། གཡོ་སྐྱུ་བྱེད་པ། རླུང་ལས་རླུང་གཏམ་གྱི་འཁོར་ལོ་སྐྱོར་བ་སོགས་མི་
གཙང་བའི་ལས་སྤྱི་མི་འཇུག་རྒྱུར་ཕན་བ་ཉན་ཉན་ཡོད་པེས་པར་སྤང་བས། ཚོས་ཀྱི་
དད་པས་ནི་མི་རྣམས་རང་རྟོགས་ཀྱི་སྐོན་ལེགས་སྦྱོར་དུ་འཇུག་པར་ཕན་ཆ་ཆེ་
བར་བརྗོད་རྒྱ་ཡིན་ཏེ། དད་པའི་སྟོབས་ཀྱིས་རྒྱ་འབྲས་ལོག་སྐྱབ་ཀྱི་ལམ་ལས་སྤྱིར་
ལྗོན་པའི་དཔེར་མཚོན་གྱི་མི་མང་པོ་འདྲེན་རྒྱ་ཡོད་ནའང་ཡིག་ཚོགས་ཀྱི་རྒྱན་པས་
མ་སྐྱོང་བ་ཡིན།

རྒྱ་མཚོན་དེ་ཉིད་ཀྱི་སྤྱིར་ན། ཚོས་ལ་དད་པ་བྱེད་མཁན་དག་གིས་ཀྱང་ཚོས་ཀྱི་
དད་པ་ནི། བདེན་པ་སྤང་བ་དང་། རྒྱ་འབྲས་བཅི་བ་སོགས་དགེ་བའི་ལས་སྤྱི་འཇུག་
བྱེད་ཀྱི་ནང་གི་སྤྱིང་སྟོབས་ཤིག་ཏུ་ངོས་འཛིན་བྱས་ཏེ། ཞང་སྟོན་བསྟན་པ་རྒྱ་མཚོས།
“ལག་པས་བདེ་བ་ཅན་ལ་འཕེན་མཁན་མེད། །རྐང་པས་བཟུང་ནས་དཔྱུལ་བར་
འཕེན་མཁན་མེད། །རང་གི་སྤྱིད་སྤྱིག་རང་གི་ལག་ན་ཡོད། །རང་གིས་རང་ཉིད་མི་
བསྐྱུ་ཤིན་ཏུ་གཅེས། །”ཞེས་ངེ་སྐྱོད་གསུངས་པ་ལྟར། རང་ཉིད་ཚོས་ལ་དད་པ་དེས་
སོ་སོ་རང་ཉིད་མི་ཡ་རབས་སེམས་བཟང་ཞིག་དང་། མི་བདེན་བྱང་རྩྭ་གས་སུ་བཅིག་
ཏུ་འབྲུང་སུབ་ཀྱི་ཡོད་མེད་ལ་བསམ་སྟོན་གྱིས་གཏོང་གལ་ཆེ་བར་སྐྱེས།

རང་ཉིད་ཚོས་ལ་གཅིག་ཏུ་ཡིད་ཆེས་པའི་དད་པ་དེས། རང་གི་མི་ཆེའི་ནང་དུ་

སེམས་ཀྱི་འཛིན་ཚུལ་དང། རྒྱ་བའི་འདུག་ཚུལ་སོགས་ལ་བཟང་སྟོགས་ཀྱི་འགྲུར་
བ་ཅི་ཡང་གཏོང་མ་ཐུབ་ན་ནི། ཚོས་ལ་སློབ་གཉེར་བྱས་ནས་དགོ་བཤེས་ཆེན་པོའི་
མིང་སྐམ་ཐོབ་ཀྱང་རུང། རྒྱ་ལོར་དགོན་པར་ལུལ་ནས་སྦྱིན་བདག་ཆེན་པོའི་མདུན་
པ་རག་ཀྱང་ཚོགས། ལུག་མཚོད་མཚུལ་ལུལ་ནས་སྦྱིག་རུས་ཅན་གྱི་བསྟུགས་པ་རྟེན་
ཀྱང་འདྲ་སྟེ། ཚོས་ལ་དད་པའི་དགོས་པ་ཤིན་ཏུ་རྒྱུང་ངོ་ཞེས་སུ་བདག་གིས་སྦྱ་རྒྱ་
ཡིན།

དེ་ལ། དགོན་སྡེ་དག་གིས་ནི་ད་ལྟ་ཡང་བོད་པའི་སྦྱི་ཚོགས་ཀྱི་ལྷན་ཆ་གལ་ཆེན་
ཞིག་བཟུང་ཡོད་ལ། འདས་པའི་ལོ་རྒྱུས་ལ་མཚོན་ན། ལྷན་ཏུ་བོད་ཀྱི་སྦྱི་ཚོགས་ནང་
དེག་གནས་སློབ་གཉེར་བྱེད་ས་པལ་ཆེར་དགོན་སྡེ་ལས་གཞན་དུ་མེད་པས། ཚོས་
ལུགས་གཅིག་སུ་ཅམ་མ་ཡིན་པར། བོད་ཀྱི་དེག་གནས་རྣམས་གཞན་མང་པོ་
ཞིག་མི་ལུབ་རྒྱུན་འཛིན་གྱི་ཐད་ལ་དགོན་སྡེ་དང་རབ་བྱུང་པས་ལུས་པ་མི་དམན་པ་
ཞིག་ཐོན་སྟོང་བ་དེད།

འོན་ཀྱང་། དེར་སྐབས་ལྷན་པའི་ཁྲིད་དུ། རྒྱན་པོ། རྒྱན་རྒྱག་མཁན། ཚོང་ལས་
བྱེད་མཁན། རྒྱུང་ས་འཁོར་གྱིས་མི་བསད་རུང་ལྷན་པའི་མིང་འཛིན་མཁན། ཁེ་ལས་
གཉེར་མཁན། མིན་གཞུང་གི་ལས་ཀ་བྱེད་མཁན་སོགས་རྗེ་མང་ནས་རྗེ་མང་དུ་འགྲོ་
བཞིན་པར་བལྟས་ན། ཆེ་སྟོགས་ནས་ལྷན་པའི་སྦྱིས་ཚད་རྗེ་ཞན་ལ་འགྲོ་བཞིན་ཡོད་
དེས་པ་དང་། མང་པོ་ཞིག་གིས་ལྷན་པའི་རྟགས་ཅམ་འཆང་བ་ལས་གཞན་དུ་རབ་བྱུང་
པ་ཞིག་ལ་ཡོད་འོས་པའི་མི་ཆེའི་དམིགས་ལུལ། མི་ཆེའི་དེན་ཐང་སོགས་ལ་བསམ་
སྟོན་གཏོང་མཁན་ཤིན་ཏུ་རྒྱུང་ལ། ལྷན་པ་ཞིག་གི་ལས་སུ་མི་འོས་པའི་འཛིག་རྟེན་པའི་

ལས་རིགས་སྣ་ཚོགས་ཀྱི་ནང་དུ་འཚང་ཀ་རྒྱག་མཁན་ནི་ལྷག་ཏུ་མང་པོ་རེད།

ཉིད་ཀྱིས་བརྩམས་པའི་< <ང་ཚོ་སད་རན>> ཀྱི་ནང་དུ་ཡང་། ཁྱོད་རང་ཉིད་
རབ་བྱུང་པ་ཞིག་གི་ངོས་ནས། གནས་ཚུལ་འདི་དག་གི་ཐད་ཀྱི་འབྲུག་གསལ་པོར་
ཐོན་འདུག་ཅིང་། ནང་བསྟན་གྱི་རིག་གནས་ལ་སློང་དཀར་ལ་ཚེ་དང་། འགན་འཁུའི་འདུ་
ཤེས་ཤིག་རང་རམ་ཤུགས་ཀྱིས་མངོན་པས། བོད་དུ་བརྗོད་པའི་སྤང་ཚུལ་དེ་དག་ནི་
ཚོས་སྲིད་མཉམ་བསྐྱེས་བྱས་པའི་ལམ་ལུགས་ཀྱིས་བསྐྱེད་པ་ཡིན་མིན་དང་། ཡང་ན་
སྐྱེ་ཉིད་ཀྱི་དཔེ་དེབ་ཏུ་མ་ཤོད་པའམ་ཁ་གསལ་འབྲེལ་ཡོད་དམ།

ལན། དེར་གོ་དུས་སྟེ། ཕྱི་ནང་གི་རྒྱ་རྒྱུན་རབ་དང་རིམ་བའི་དབང་གིས་བོད་ཀྱི་
ཚོས་ལུགས་དགོན་སྡེ་སོ་སོར་ཡོད་པའི་རབ་བྱུང་པའི་སྲིད་ཤེས་ཡོན་སློབ་གསོ་དང་།
མི་གཞི་ཀུན་སློང་བཅས་ལ་གནས་མ་ཡིན་པའི་གས་ཆག་ཆེན་པོ་ཞིག་འགྲོ་བཞིན་
འདུག་ཅིང་། གནས་ཚུལ་དེས་བོད་བརྒྱུད་ནང་བསྟན་གྱི་ཅ་བའི་ཆེ་སློག་ལ་འཛིགས་
ཉེན་བཟོ་བཞིན་ཡོད་པ་ནི་མིག་མཐོང་ལག་ཟེན་རེད།

ང་ལ་མཚོན་ན། རང་ཉིད་སྟོན་པ་ལུགས་མེ་ཅན་གྱི་ལུགས་ལ་དད་ཚོས་ཟབ་པའི་
གང་ཟག་ཅིག་ཡིན་པ་དང་། ནང་པའི་ཚོས་དེ་རིན་ཐང་ཆེ་བའི་རིག་གནས་བསམ་སློ་
ཞིག་ཡིན་པར་ངོས་འཛིན་བྱེད་མཁན་ཞིག་གི་ངོས་ནས། ད་ལྟའི་བོད་ཀྱི་རབ་བྱུང་པའི་
སྲིད་སྤང་ཚུལ་མང་པོ་ཞིག་ལ། ཡིད་པམ་དང་། རློ་ཆད། གདུང་སེམས། འབྲུག་
བཅས་ཀྱི་སེམས་བྱུང་གི་རྒྱ་བ་དུ་མ་བརྟེན་རིམ་དུ་སྐྱེ་ཡི་འདུག་ལ། འབྲུག་དེས་
བསྐྱེད་པའི་ཚེ་ཡིག་རེ་ཡང་འགྲེ་ལུས་བྱས་སྲོང་བ་ཡིན། གནས་ཚུལ་དེའི་སྐོར་
ནས་ད་དུང་བཤད་དགོས་པ་དང་། བཤད་འདོད་པ་སྣ་ཚོགས་ཡོད་མོད། ལུང་དུ་ཚེ་

ཡིག་རེ་ཡང་བྱི་འདུན་ཡོད་པས་དགོན་སྡེ་འབྲེ་བྱེ་བྱེ་གི་སྐོར་དུས་དེའི་འདིར་ཞིབ་ཏུ་
སྐོར་ན་དེ་ཅུ་འཚམ་པོ་མི་འདུག་སྟེ།

དེ་བཞུགས། << བོད་ཀྱི་ཚོས་སྲིད་བྱུང་འབྲེལ་བ་འདད་པ >> ཞེས་པའི་དཔེ་དེའི་ཏུ་
ཚོས་སྲིད་བྱུང་འབྲེལ་གྱི་གོ་དོན་ལ་མི་འདྲ་བ་གཉིས་བ་འདད་ཡོད། གཅིག་ནི། ཁྲིམས་
ཡིག་ནང་དུ་ཚོས་ཁྲིམས་བཞུགས་དེ། འབངས་མི་མེད་རྣམས་ཀྱིས་བསྐྱུང་དགོས་པའི་
གཏན་འབེབས་བཅོས་བ་ལ་ཟེར་བ་དང་། གཉིས་ནི། རྒྱལ་ཁབ་པེད་འཕེལ་གྱི་མངའ་
བདག་དང་ཚོས་བདག་གཉིས་མི་གཅིག་ཡིན་པ་ལ་གོ་བཅུ་། ཐ་སྐྱེད་ཀྱི་འོས་ནས་
བལྟས་ན། འདིའི་སྐད་དོད་དུ་རྒྱ་ཡིག་གི་政教合一་ཟེར་ལ། དེ་དང་བོད་འགྲུང་དུ་
ཚོས་སྲིད་བྱུང་འབྲེལ་ཟེར་བ་གཉིས་ཀ་གོ་བ་ཐ་དད་དུ་སོང་བའི་སྐད་ཚུལ་ཞིག་ཀྱང་
འདུག་སྟེ། རྒྱ་ཡིག་གི་དོན་ནི་ཚོས་སྲིད་གཉིས་ཀ་གཞི་གཅིག་ཏུ་བསྐྱེབས་པ་དང་།
བོད་འགྲུང་གི་དོན་ནི་ཚོས་སྲིད་གཉིས་མཉམ་དུ་གཞིབས་པའི་དོན་ལ་འཇུག་པར་
སྟེ། རྒྱ་ཡིག་གི་ཁྱད་པར་ཅུ་མཁུ། ཡང་ན་འགྲུང་སྐོན་དུ་སོང་བ་ཡིན་
ནམ། རྒྱ་ཆགས་ཀྱི་ཐ་སྐྱེད་འདི་ལ་ཁྲོད་ཀྱིས་གོ་བ་ག་འདྲ་ལེན་བཞིན་ཡོད།

ལན། ཚོས་སྲིད་བྱུང་འབྲེལ་ཞེས་པའི་ཐ་སྐྱེད་དེ་ནི། བོད་སྐད་ཐོག་སྲིད་ཞིག་གིས་
ཐོག་མར་བྲིས་པ་འདུག། ཡང་ན་མི་སྲིད་ཞིག་གིས་ཐ་སྐྱེད་དེ་ཐོག་མར་སྐད་རིགས་གཞན་
གང་དུང་ལས་བོད་སྐད་དུ་བསྐྱུང་བ་ཡིན་པ་སོགས་བདག་གིས་ད་ཕན་དཔུང་གཞི་
ཚོད་ལྡན་གང་ལས་ཀྱང་མཐོང་མ་སོང་། འོན་ཏེ། ཚོད་དཔག་ལྟར་ན་ནི་སལ་ཆེར་རྒྱ་
སྐད་ཀྱི་政教合一་ཞེས་པ་དེའི་འགྲུང་ཚིག་ཡིན་འོས་པ་རེད།

གནའ་དུས་ཀྱི་བོད་རང་གི་ཚོས་འགྲུང་ལོ་རྒྱུས་དང་། གཞུང་ཡིག་བཀའ་རྒྱ་

ནམས་སུ་“བོད་ཚོས་སྲིད་གཉིས་ལྡན་གྱི་ཡུལ་གྱི་ཚེན་པོ་”ཞེས་པ་དང་། “བོད་ཚོས་ ལྡན་གྱི་རྒྱལ་ཁབ་ཚེན་པོ་”ཞེས་པ་སོགས་ཀྱི་ཚིག་དེ་རིགས་མང་དུ་མཐོང་རྒྱ་ཡོད་ པ་ལས། ཚོས་སྲིད་རྒྱང་འབྲེལ་ཟེར་བའི་ཐ་སྟོན་དེ་མཐོང་མ་སོང་། འདད་པེ་བརྒྱབ་ན་ ཡིག་ཆ་དེ་དག་ཏུ་ཐ་སྟོན་དེ་འབྲེལ་དགོས་དོན་ཡང་མི་འདུག་ཅིང་། གང་ལྟར་བོད་ ཀྱི་གནའ་སྐད་དུ་གྲགས་པ་ཞིག་མིན་པེས་པས། དུས་དང་གནས་སྐབས་གང་ནས་ བརྟགས་དུང་ཐོག་མར་རྒྱ་སྐད་ནས་བསྒྱུར་བ་ཡིན་རྒྱུ་རེད་སྟེ།

མ་གཞི་ཚོས་སྲིད་རྒྱང་འབྲེལ་ཞེས་པའི་ཐ་སྟོན་དེ་ནི། སྲིད་དབང་དང་ཚོས་དབང་ གཞི་གཅིག་ཏུ་བསྐྱེས་པའི་ཆབ་སྲིད་ཀྱི་ལམ་ལུགས་ཤིག་གི་མིང་ཡིན་ལ། དེ་ཡང་ དང་པོར་ལུབ་ཕྱོགས་སུ་གྲགས་པའི་མིང་ཚིག་ཅིག་རིམ་གྱིས་རྒྱ་ཡིག་དང་། རྒྱ་ཡིག་ བས་བོད་ཡིག་ཏུ་འགྱུར་བ་ཡིན་པ་གོར་མ་ཆག་པར་སྟེ། འདིའི་སྐད་དོད་ལ་རྒྱ་སྐད་ དུ་ནི་政教合一་དང་། ད་དུང་政教结合་ཞེས་ཀྱང་འགྲེ་སློབ་ཡོད་པར་འདུག་ བོད་འགྱུར་གྱི་“ཚོས་སྲིད་རྒྱང་འབྲེལ་”ཟེར་བའི་ཐ་སྟོན་དེ་ལ་འགྱུར་སློན་ཡོད་མེད་ དང་། དེ་ལ་ཡང་བསྐྱར་བཅོ་བཙོས་རྒྱག་དགོས་མིན་དང་། དགོས་ན་རི་ལྟར་བཅོ་ དགོས་སོགས་ནི་སྐད་གཉིས་སྒྲིབ་ཆའི་སྲོལ་བརྟགས་ལྟར་ཡུལ་ཞིག་ཡིན་པ་ལས་ ཁོ་བོར་ཞིབ་དུ་སློང་རྒྱ་མེད།

གང་ལྟར་ཚོས་སྲིད་རྒྱང་འབྲེལ་ཞེས་འབོད་ཀྱིན་པའི་ཆབ་སྲིད་ལམ་ལུགས་དེ་ བེ། དུས་རབས་བར་མའི་སྐབས་ལྟ་བུར་མཚོན་ན། བའི་བྱན་ཐེན་བཙུན་རྒྱལ་（拜 占庭帝国）དང་། ལུ་ཅུ་སྤེའི་གོང་མའི་བཙུན་རྒྱལ། ཨ་རབ་བཙུན་རྒྱལ་ལ་ སོགས་པ་ནམས་དང་། རྒྱ་གར་གྱི་ཡུལ་གྱི་འགའ་ཞིག་དང་དབྱེ་ཐ་ལི་སོགས་སུ་ལག་

བསྐྱར་བྱས་སྲོང་ནའང་། སྤེས་སྤྱ་རིག་ཅལ་བསྐྱར་དར་དང་། རྫོང་འབྲེད་ལས་འགྲུལ་
སོགས་ཀྱི་ཕྱགས་སྡེ་དང་འབྲེལ་ཏེ། ཆབ་སྲིད་གསལ་བརྗེའི་ལས་འགྲུལ་སྣ་ཚོགས་
བྱུང་བ་ལས། ལུལ་ལུང་དེ་དག་གི་ཚོས་སྲིད་བྱུང་འབྲེལ་གྱི་སྲིད་ཕྱགས་རྣམས་ཀྱང་
རིམ་གྱིས་རིམ་གྱིས་མེད་སོང་བར་བཤད། དེར་སྐབས་ད་ལྟར་རྒྱན་ཐིག་ཀར་ (梵蒂
冈) དང་། དབྱི་རན་སོགས་རྒྱལ་ཁབ་ཉུང་ཤས་ཀྱིས་ནི་ཚོས་སྲིད་བྱུང་འབྲེལ་གྱི་
ལམ་ཕྱགས་དངོས་སྤྱ་ལག་བསྐྱར་བྱེད་བཞིན་ཡོད་སྟེ་འདྲུག་

འོན། ཆབ་སྲིད་ཀྱི་ལམ་ཕྱགས་གང་འདྲ་ཞིག་ལ་ཚོས་སྲིད་བྱུང་འབྲེལ་ལམ་
ཕྱགས་ཞེས་སྤྱ་འབོད་པ་རེད་ཅེན། གཅིག་ཚོས་ཀྱི་སྣ་ཚོན་དང་རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་མངའ་
བདག་མི་གཅིག་གིས་བྱས་པ་དང་། གཉིས། ཚོས་ཀྱི་དབང་འཛིན་མཁན་དང་སྲིད་ཀྱི་
དབང་འཛིན་མཁན་གཉིས་གཅིག་ཡིན་པ། གསུམ། ཚོས་ཀྱི་སྣང་དོར་འདྲུ་ཤེས་རྒྱུ་
གཞིར་བཟུང་ནས་རྒྱལ་ཁབ་ཁྲིམས་བཟོས་པ། བཞི། ཚོས་ཕྱགས་ཀྱི་རིན་ཐང་ལྟ་བུ་
གཅིག་ཕྱས་ལུལ་དེ་གའི་མི་རྣམས་ཀྱི་ཀུན་སྲོད་དང་། བསམ་སྡོ་སོགས་ལ་ཁ་ལོ་
བསྐྱར་བ་བཅས་ཀྱི་ཁྱད་རྟགས་ཚེན་པོ་བཞི་ཅམ་གྱི་ནང་དོན་དང་ལྡན་པའི་སྲིད་
ཕྱགས་དེ་འདྲ་ཞིག་གི་མིང་ལ་ཚོས་སྲིད་བྱུང་འབྲེལ་གྱི་ལམ་ཕྱགས་ཞེས་སྤྱ་བཏགས་
པར་བཤད་འདྲུག་ལ། ས་སྐྱ་བསམ་བོད་ལ་དབང་བསྐྱར་བའི་དུས་རབས་ནས་བཟུང་
སྟེ་བོད་ཀྱི་སྲིད་ཕྱགས་ཀྱང་གོང་གསལ་གྱི་ཁྱད་པར་རྣམས་དང་ལྡན་པ་ཞིག་ཏུ་གྱུར་
པས། མི་ལོ་བདུན་བརྒྱ་ཅམ་གྱི་རིང་ལ་རྒྱན་བསྐྱུངས་པའི་བོད་ཀྱི་ཆབ་སྲིད་ལམ་
ཕྱགས་དེ་ནི་ཚོས་སྲིད་བྱུང་འབྲེལ་གྱི་ལམ་ཕྱགས་ཤིག་ཡིན་པའི་ར་འབྲོད་བྱུང་བ་
རེད།

དེའི་ཚུལ་ཅུང་ཟད་ཅིག་བཤད་ན། གཅིག་རྒྱལ་པོ་ཁྲི་སྲོང་གྲེ་བཙན་གྱིས་བཙན་
 བ་ཡེ་ཤེས་དབང་པོ་ལ་“བཙམ་ལྡན་འདས་ཀྱི་རིང་ལུགས་པ་ཆེན་པོ་”ཞེས་སུ་ཚོས་
 མ་ཐུན་གྱི་བསྐྱུགས་པ་བརྗོད་ཅིང་གསེར་ཡིག་གི་ཐོབ་ཐང་སུལ་བ་ནས་བརྗུང་། རིམ་
 གྱིས་འགྲུར་ཉེ་རྒྱལ་པོ་ཁྲི་སྲོང་བཙན་གྱིས་ལྷུང་ཉིང་རེ་འཛིན་ལ་“ངའི་བཀའ་ལས་
 བན་དེ་ཉིང་རེ་འཛིན་ལ་གཅིགས་བཙན་པ་ཞིག་དང་། ཆབ་སྲིད་ཀྱི་དབང་ཆ་གཡུང་
 རྗེས་གི་ཚུལ་དུ་གནང་བ་འདི། ལུན་དུ་བརྟན་པར་བྱ་བ་དང་། མི་རབ་འབྲིང་མཚོག་
 དམན་ཀུན་གྱིས་ཤེས་པར་བྱ་བའི་ཆེད་དུ་”ཞེས་སོགས་རབ་བྱུང་པ་ཁོང་རྒྱལ་པོའི་
 ཆབ་སྲིད་ལ་བྱས་རྗེས་ཆེ་ཚུལ་གྱི་བཀའ་གཅིགས་རྗེ་རིང་བཞེངས་པ་དང་། ལྷག་པར་
 ཏུ་མངའ་བདག་ཁྲི་རལ་བ་ཙན་གྱི་དུས་སུ་བན་དེ་བྲན་ཀ་དཔལ་ཡོན་བཀའི་དགྲུང་
 རྗོན་ཆེན་པོར་མངའ་གསོལ་བ་སོགས་ཀྱི་རྟེན་འབྲུང་གི་ས་ཐོན་དེ་དག་བརྗུད་པའི་
 ཉེར་འབྲས་སུ། མཐར་ཡོན་གོང་མ་ཏུ་བེ་ལིའི་རྒྱབ་སྐྱོར་ལོག་ཏུ། ཚོས་ཀྱི་རབ་བྱུང་པ་
 ཞིག་སྟེ་འགྲོ་མགོན་འཕགས་པ་རིན་པོ་ཆེ་པོད་ཚོལ་ཁ་གསུམ་གྱི་ཚོས་སྲིད་ལུགས་
 གཉིས་ཀྱི་བདག་པོར་བྱུང་བ་རེད།

དུས་དེ་ནས་བརྗེས་སྐྱའི་སྐབས་དང་། བག་གླའི་དུས་རབས། རིན་སྤངས་
 པའི་དུས་རབས། དགའ་ལྡན་པོ་བྲང་གི་དུས་རབས་སོགས་གང་གི་སྐབས་ཡིན་ཏུང་།
 དུས་ཚོད་པལ་མོ་ཆེར་ཚོས་ཀྱི་སྐྱོ་ཆེན་དག་གིས་སྲིད་ལ་མངའ་མཛད་པའི་བྱིར། ཐོད་
 ཀྱི་སྲིད་ལུགས་དེར་ནི་ཚོས་སྲིད་རྗེས་འབྲེལ་གྱི་རྟགས་མཚན་དང་པོ་ཚང་བར་བྱུང་།

གཉིས། དེ་བཞིན་དུ་རྒྱལ་པོ་ཁྲི་སྲོང་གྲེ་བཙན་གྱི་དུས་སུ། དབྱུ་ཁལ་མི་ཡེན་ཞིང་
 དམག་ཁལ་མི་བསྐྱུ་སའི་བྱིམ་དུད་ཆེག་སྟོང་ལྷག་ཙམ་ཞིག་རྗེས་བཙན་གྱིས། རབ་

བྱུང་བ་རྣམས་ཀྱི་ལྷ་འབངས་སུ་གནང་བའི་མཐུན་སྦྱོར་ལ་བརྟེན་ནས། མི་གངས་སུམ་བརྒྱ་ལྷག་ཙམ་གྱིས་གྲུབ་པའི་སྐབས་དེའི་དགེ་འདུན་པའི་སྡེ་ནི་བཅོན་པོའི་རྒྱལ་ཁབ་ནང་གི་དམིགས་བསལ་ཐོབ་དབང་ལྡན་པའི་ཚོགས་པ་ཞིག་ཏུ་གྱུར་པ་རེད།

ལྷག་པར་ཏུ་བཅོན་པོ་ཁྲི་རལ་པ་ཅན་གྱི་སྐུ་དུས་སུ། དགེ་འདུན་རེ་རེར་ལྷ་རིས་དུད་ཁྲིམ་བདུན་རེ་གན་དུ་བསྐྱལ་ཅིང་། ད་དུང་འགྲོག་ཐང་དང་ལྷགས་རིགས་སོགས་ཀྱི་མོངས་སྦྱོད་གཏན་འཇགས་སུ་གནང་བར་མ་ཟད། རྗེའི་ཆབ་སྲིད་ཀྱི་མདུན་པ་རྒྱུང་དུ་ཡང་དགེ་འདུན་ལ་གནང་ནས་རབ་བྱུང་པའི་སྡེ་ཡི་དབང་ཆ་ལྷན་འཕགས་པར་གྱུར་ཏེ། སྐབས་དེའི་རབ་བྱུང་པའི་སྡེ་ནི་ཁ་ལོག་བཏང་ན་སྡེ་གཙོད་པ་དང་། མིག་ལོག་བཏང་ན་མིག་འདོན་པའི་“ལུལ་གཉན་པོ”མིང་དོན་མཚུངས་པ་ཞིག་ཏུ་ཆགས་སོང་།

དེ་འདྲའི་གོམས་གཤིས་དང་གོམས་སྲོལ་གྱི་བག་ཆགས་རྒྱ་རེ་ཆེར་སྲིན་པ་ལས། བོད་སིལ་བུའི་དུས་སྐབས་ཏེ། སོག་པོའི་དམག་གི་དཔུང་ལྷགས་སྲོགས་སོ་སོ་དུ་རི་གཟར་ལ་ཐབ་རྩོད་འགྲུལ་བ་བཞིན་རྒྱུང་བ་སྦྱོད་བྱེད་ཀྱིན་པའི་སྐབས་སུ་ཡང་། བོད་ཀྱི་ཚོས་རྒྱུད་གྲུབ་མཐའ་ཕག་གྲུབ་དང་། འབྲི་གྲུང་། ཆོལ་བ། ས་སྐྱ། གཡའ་བཟང་བ། ལྷག་ལུང་བཅས་ཀྱིས་རང་རང་གི་དོ་ཚབ་ཆེད་དུ་མངགས་ནས་སོག་པོའི་རྒྱལ་སྲས་རྣམས་ལ་འབྲེལ་བ་གྲུས་ཏེ། ཁོང་ཅག་གི་རྒྱབ་སྦྱོར་ལས་མཚོད་གཞིས་རྒྱ་ཆེན་འཐོབ་པའི་རེ་འདུན་བཅངས་པ་ལྟར། “ཕག་མོ་གྲུབ་ལ་ཏུ་ལའི་རུས་སྤྱད་པའི་མཚོད་གཞིས་མི་སེར་ཐེམ་གངས་ཉིས་སྟོང་བཞི་བརྒྱ་ལྷམ་ཅུ་སོ་བརྒྱད། འབྲི་གྲུང་པ་ལ་མོང་གོལ་ཉན་གྱིས་སྤྱད་པའི་མཚོད་གཞིས་མི་སེར་ཐེམ་གངས་སུམ་སྟོང་དུག”

བརྒྱ་ལྷན་ལྷན། ཚེས་ལ་ལ་སེམས་ཉམ་ཉམ་གྱིས་སྤྲད་པའི་མཚོན་གཞིས་མི་སེར་སེམས་
གངས་སུམ་སྟོང་བདུན་བརྒྱ། གཡལ་བཟང་བ་ལ་ཏུ་ལའི་ཏུས་སྤྲད་པའི་མཚོན་
གཞིས་མི་སེར་སེམས་གངས་སུམ་སྟོང་། ལྷག་ལུང་བ་ལ་ཨ་རི་པོ་གས་སྤྲད་པའི་མཚོན་
གཞིས་མི་སེར་སེམས་གངས་སུམ་སྟོང་། ས་སྐྱ་བ་ལ་གོ་དན་རྒྱལ་པོས་མངའ་རིས་སྟོང་
གསུམ་ལུང་པའི་ལ་སྟོང་སྟོང་གཉིས། གུར་མོ་རྩ་མིག་ཤངས། ལྷ་ལྷ། ཡར་འབྲོག་
བཅས་ཁྱི་སྟོང་བདུན་གྱི་ས་ཆ་དང་། མི་སེར་སེམས་གངས་ཆེག་ཁྱི་སྟོང་མེད་བརྒྱད་
བརྒྱ་བརྒྱད་ཅུ་གྲུ་ལྷ་སྤྲད་ཡོད་”①པར་གྲགས།

སྐབས་དེར། མཚོན་གཞིས་མང་པོ་ཐོབ་པའི་ཚོས་ལུགས་ཀྱི་ཚོགས་བ་དེ་དག་
གིས་ནི། ད་དུང་མི་མཐུན་དུ་རང་རང་གི་དཔལ་འབྲོར་གྱི་མང་གཞི་རྒྱ་རི་ཆེར་བཏང་
བ་དང་ཆབས་ཅིག་ཏུ། རང་ལ་བདག་པའི་ཆབ་སྲིད་ཀྱི་དབང་ལུགས་འཐོབ་རྒྱའི་
བཙུན་ལེན་ཡང་རྒྱན་ཆགས་སུ་བྱས་པར་མངོན་ལ། དུང་དཀར་སྟོ་བཟང་འཕྲིན་ལས་
གྱིས་ཀྱང་“དེ་ནི་སངས་རྒྱས་ཚོས་ལུགས་ཀྱི་མཐོ་རིམ་མི་སྣ་རྣམས་དཔལ་འབྲོར་
ཐོག་གི་ཞིང་བདག་གལ་རིམ་ནས་ཆབ་སྲིད་ཐོག་གི་དབང་རྒྱུར་གལ་རིམ་གྱི་གོ་
གནས་སུ་ཐོག་མར་སླེབས་པའི་རྟགས་མཚན་ཡིན།”ཞེས་རི་རྒྱན་བཤའ་བ་ལྟར། ལྷི་
ལོ་1264 ལོ་ཙམ་ནས་ནི། ཡོན་གོང་མ་སེམས་ཉམ་ཉམ་གྱི་ལོ་ལོ་དཔག་ལུགས་ཀྱི་རྒྱབ་
སྟོང་ཆེན་པོའི་འོག་ཏུ་འགོ་མགོན་འཕགས་བ་མོད་ཀྱི་སྲིད་ཁྲིའི་མངའ་གསོལ་བ་ཡིན་
ལ། དུས་དེ་ནས་བཟུང་ས་སྐྱ་བས་མོད་ལ་དབང་བརྒྱུར་ཉེ། དཔལ་ལྷན་ས་སྐྱའི་གདན་
ས་ཉིད་མོད་ཀྱི་ཆབ་སྲིད་འཕྲིན་སྟོང་གི་ལས་ཀའི་ལྷོ་གནས་སུ་བྱུང་བར་མ་ཟད། ཆེན་
པོ་ལ་འོས་པའི་ལས་ཚན་བརྒྱ་གསུམ་སོགས་ཀྱི་ཆབ་སྲིད་སློབ་གཞིའི་ཁོངས་སུ་བྱལ་

ཕྱི་སྐྱབ་པའི་རབ་བྱུང་གི་ཚོགས་རྣམས་ཀྱང་། ཚོས་དང་སྲིད་ཀྱི་དབང་ཆ་གཞི་གཅིག་
ཏུ་སྐྱོད་མཁན་གྱི་ཚོགས་པ་ཞིག་ཏུ་བྱུང་ཏེ། ས་སྐྱ་དང་། བག་གྲུ། དགའ་ལྡན་པ་
བཅས་ཀྱི་སྲིད་དབང་གང་གི་སྐབས་ལ་མཚོན་ན་ཡང་། དུས་དང་དུས་སྐྱ་དབང་སྐྱུར་
གྱི་རྣམ་པ་མི་མཚུངས་པ་ཅུ་ལས། རབ་བྱུང་པའི་སྤེལ་ཚོས་ལུགས་པའི་སྤེ་ཡིས་
ཚོས་སྲིད་གཉིས་ཀའི་དབང་ཆ་གཞི་གཅིག་ཏུ་བཟུང་བའི་ངོ་བོ་ལ་འགྱུར་བ་འགོ་སྐྱོད་
མེད་པས། ཚོས་སྲིད་རྒྱང་འབྲེལ་གྱི་ལམ་ལུགས་ཀྱི་ཁྱད་ཚོས་གཉིས་པ་ཡང་ལྡན་ནོ།

གསུམ། ཚོས་ཀྱི་སྲང་གི་རྣམ་གཞག་རྒྱལ་གྲིམས་སྲུ་འཇུག་པའི་སྣ་བོན་
ཅུ་ཞིག་ནི། བཅན་པོ་སྐྱོད་བཅན་གྱི་སྐབས་སུ། མི་ཚོས་གཅོང་མ་བཅུ་དུག་གི་
གྲིམས་བཅོས་པ་ནས་བྱུང་ཡོད་ན་ཡང་། < < ལོ་རྒྱུས་གཤམ་སྐྱོད > > ལས། “དེ་ལྟར་
མི་ཚོས་གཅོང་མ་བཅུ་དུག་ནི་མིའི་སྐྱོད་བཟང་ཁོ་ནར་བལྟོས་ཏེ་སྐྱོས་པ་ཞིག་ལས་
བཀའ་གྲིམས་སྲུ་བཅི་མི་རུང་།” ཞེས་པ་ལྟར། མི་ཚོས་གཅོང་མ་བཅུ་དུག་གི་གྲིམས་
ཞེས་པ་དེ་ནི་ཀུན་སྐྱོད་སྲང་དོར་གྱི་བསྐྱོམས་ལྟ་བུ་ཞིག་ཏུ་བཤད་པ་ཡིན་པ་ལས།
རྒྱལ་གྲིམས་དངོས་ཡིན་མི་སྲིད་དེ། སྐབས་དེའི་པོད་མི་བྱིངས་ལ་སངས་རྒྱས་ཚོས་
ལུགས་ཀྱི་བསམ་སྐྱོད་ལུགས་རྒྱུན་རྒྱུང་ཞིང་། པོད་རང་གི་གནའ་པོའི་ཚོས་ལུགས་
གཞན་དང་གཞན་གྱི་ལྟ་བའི་བག་ཆགས་ལོན་ཏུ་རྒྱ་ཆེ་བས། དཀོན་མཚོག་ལ་དད་པ་
སོགས་རྒྱལ་གྲིམས་དངོས་སྲུ་གཏན་ལ་འབབ་པའི་མང་ཚོགས་ཀྱི་སྲང་གཞི་གཏན་
ནས་ཡོད་པ་མ་རེད།

སྐབས་དེ་ཅུ་ལྟར་ལྟར། < < ཏུན་ཏོང་གནའ་ཡིག > > ཏུ་བཅན་པོ་འདུས་
སྐྱོད་གི་མཁུར་སྐྱུ་རིང་མོ་ཞིག་མཚིས་པ་དེའི་ནང་དོན་ལ་བརྟགས་ན། བཅན་པོ་

འདུས་སྲོང་གི་སྐབས་སུ་ཡང་འདུ་ཤེས་འཛིན་ཚུལ་ཐང་ལ། བོད་ཀྱི་གནའ་བོའི་ཚོས་
ལུགས་གང་ཞིག་གི་བསམ་སློབ་ཉིལ་ལ་ཉིལ་མར་གྱི་དབུ་ལྟར་གནས་ཡོད་པ་ལས་ནང་
ཚོས་ལྟ་བུའི་ཀྱི་ལུགས་རྒྱུ་ཆགས་མེད་པ་གསལ་བོ་རེད། དེས་ན་བོད་མིའི་བསམ་
སློབ་དང་འཚོ་བའི་ནང་དུ་ནང་ཚོས་ཀྱི་ལུགས་རྒྱུ་དངོས་སུ་སླེབས་པའི་འགོ་ནི་ཁྱི་ལྟེ་
གཙུག་བརྟན་མེས་ཨག་ཚོས་ཀྱི་འིང་ནས་ཚུགས་པར་སྐྱལ།

ཁྱི་རལ་བ་ཅན་གྱི་སྐབས་སུ། ཆབ་སྲིད་ཀྱི་མདུན་ས་ཚུང་དུ་དགོ་འདུན་ལ་ལུལ་
བ་སོགས་ཀྱི་སློབ་མཁན་བོད་ཀྱི་ཚོས་པའི་དབང་ལུགས་སྐྱེ་ལྡན་གིས་འཕགས་པར་བྱུང་
ཅིང་། རྗེ་ཡི་དབང་དང་ཚོས་པའི་སློབ་མཁན་མཉམ་ཅུབ་ཀྱིས་“ཚོས་ཁྱིམས”དམ་པོ་ཞིག་
བྱུང་བའི་བཤད་ཚུལ་ཀྱང་ཡོད་དེ། <<ཚོས་འབྱུང་མེ་ཉོག་སྡིང་པོ>>ལས། “སྡོད་
བ་ཅིང་དུ་བཏང་བས་དེ་ལ་བཀའ་བཀྲོན་ནན་ཆེར་བསྐུལ་བས། དེ་བ་གིས་ལན་ཟེར་
ནས། རབ་བྱུང་ལ་མཇུག་མོ་བཙུགས་པས། ངའི་རབ་བྱུང་བ་ལ་མཇུག་མོ་བཙུགས་
ཟེར་ཉེ། ཀེར་བྱེད་ན་མཇུག་མོ་ཚོད་ཅིག་ཅེས་བཀའ་བསྐུལ་ཉོ། །མཚང་ཅན་སྟོན་པའི་
བརྗེ་བྱས་པས། དེ་ཁྱིམས་ལ་སྟོན་ཅིག་གསུངས་ནས་མཇུག་མོ་བྲེགས། ཡང་དེ་
ཞུས་སྡོད་པ་དོག་པས་པ་གི་ཀུན་གྱིས་ཟེར་ཉེ་ལན་མཚུགས་ཉེད་པས་འི་རབ་ཏུ་
བྱུང་བ་ལ་མཚུགས་ཉེད་པ་ཀུན་མཚུགས་ཤིག་གསུངས་ནས་མཚུགས་ཉེ། དེ་
བཞིན་མིག་ལོག་གི་བརྗེ་བྱས་པས་མིག་སྤང་། ཚོས་པའི་ཀ་ཅ་བརྒྱས་པ་ལ་དཀོན་
མཚོག་གི་ཞོར་ལ་བརྒྱད་ཅུ་ལེན་བ་སོགས་ཀྱི་ཁྱིམས་མཛད།”ཅེས་སུ་གསུངས་ཡོད་
ནའང་། ཚུལ་དེ་དག་ནི་རྒྱལ་པོ་སྐྱེས་ཀྱིས་དགོ་འདུན་ལ་ཚད་མེད་པའི་བཀའ་སྟོན་
མཚོན་ཉེད་ཀྱི་ཐལ་མཐའི་ཉེད་སྤངས་ཅམ་ཡིན་པ་ལས། སྐབས་དེའི་རྒྱལ་ཁྱིམས་

དངོས་ཤིག་ཏུ་བརྩི་མི་རྩུང་སྟེ།

རྗེས་སུ་བོད་ལ་ཚོས་སྲིད་བྱུང་འབྲེལ་གྱི་ལམ་ལུགས་དངོས་སུ་ཚུགས་ཕྱིན།
གཞི་ནས་ཚོས་གྱི་ལྟ་ཚུལ་གཞིར་བཞག་སྟེ་རྒྱལ་ཁྲིམས་དངོས་སུ་བཟོ་བའི་ལམ་
ལུགས་བྱུང་བ་ཡིན་མོད། དེ་ཡང་ཚོགས་མའི་སྲིད་བདག་ས་སྐྱ་པའི་སྐབས་སུ་སོག་པོའི་
ཁྲིམས་སོལ་གཞིར་བཟུང་སྟེ་བོད་ཡུལ་བསྐྱུངས་པའི་ཤོད་རྒྱན་ཙམ་མ་གཏོགས།
དམིགས་བསལ་ཏུ་བཟོས་པའི་ཁྲིམས་ལུགས་འདི་ཡིན་གྱི་དཔྱད་གཞི་མཚོང་མ་སོང་།

ཕག་ཟུས་དབང་རྒྱུར་སྐབས་སུ། <<ཁྲིམས་ཡིག་ཞལ་ལྗེ་བཙོ་ལྗེ>> ཞེས་
པའི་ཁྲིམས་སོལ་གསར་བཟོ་བྱས་ཡོད་ལ། ད་རུང་སྤྱི་མ་དང་ནང་དོན་པལ་ཆེར་
མཚུངས་པའི་<<གཡུ་འབྲུག་སློག་པའི་ཞལ་ལྗེ་བཙོ་ལྗེ>> ཞེས་པའི་ཁྲིམས་ཡིག་དེ་
ཡང་ཕག་ཟུའི་སྟེ་སྲིད་ཅིག་གིས་བཟོས་པར་གྲགས། ཁྲིམས་ཡིག་དེ་དག་གི་ནང་དོན་
ལ་བལྟས་ཆེ་ཅུ་བའི་ཆ་ནས་ཚོས་གྱི་བསམ་སློབ་གཏོང་སྟེགས་གྱི་མང་གཞི་ལྡན་པ་
གསལ་བོར་དཔོག་ཐུབ་སྟེ། དཔེར་ན། བསད་པ་སྟོང་གི་ཞལ་ལྗེ་མཇུག་དགོས་དོན་
སྟེང་སྐབས། ཏོར་ལུགས་ལྟར་མི་བསད་པ་ལ་སོག་ལན་འཇུག་དགོས་ན་སྟེག་ལས་
སུ་སོང་བས་ཚོས་གྱི་ལུགས་དང་འགལ་བར་བརྟེན། བསད་པ་སྟོང་གི་ཞལ་ལྗེ་མཇུག་
པ་ཡིན་ཚུལ་སོགས་བྲིས་ཡོད་ལ། སྤར་ཁྲི་རལ་གྱི་སྐབས་སུ་དཀོན་མཚོག་གི་རྗེས་
བརྒྱས་པ་ལ་བརྒྱད་ཅུ་འཇུག་དགོས་ཚུལ་བཤད་པ་དེ་ཡང་སྐབས་འདིར་ཞི་བརྒྱས་
པ་འཇུག་གྱི་ཞལ་ལྗེ་ཞེས་དངོས་སུ་ཁྲིམས་ཡིག་ཏུ་བཀོད་པ་རེད།

ད་རུང་། <<དཔྱད་གྱི་རྒྱལ་མའི་སྐྱེ་དབྱུངས>> ལས་"པོ་བྱང་ཆེན་པོ་སྟེ་
གདོང་ཅེར་རྒྱལ་སྟོ་སྟེ་ནང་བར་གསུམ་དུ་བྱས་པའི་ནང་མ་ལ་ནག་ཆང་གི་ཁྲིམས་

བསྐྱེས་སུ།" ཞེས་བྱུང་བ་སོགས་ལ་བལྟས་ན་ཡང་། སུག་མོ་ལྷ་པ་བྱང་ཚུབ་རྒྱལ་
མཚན་གྱིས་མི་ཚོས་ལྟར་གྱི་ཀུན་སྲོད་འདུ་ཤེས་ལ་གཞིར་བྱས་པའི་སྐྱིག་གཞི་སྐྱིག་
སྲོལ་མང་དུ་བཟུགས་པར་སྣང་།

དེ་རྗེས་གཙང་པ་སྡེ་སྲིད་གྱི་དུས་སུ་ཡང་། << ཁྲིམས་ཡིག་ཞལ་སྡེ་བཅུ་
དུག >> ཅེས་པ་ཞིག་བཟོས་ཡོད་པ་དང་། དགའ་ལྡན་སོ་བྲང་གསར་ཏུ་ཚུགས་
སྐབས། རྒྱལ་དབང་ལྷ་བས་ << ཁྲིམས་ཡིག་ཞལ་སྡེ་བཅུ་གསུམ >> ཟེར་བ་ཞིག་
བཟོས་པ་རྣམས་ཀྱང་དོ་བོའི་ཚན་ས་པལ་ཆེར་གཅིག་མཚུངས་ལྟ་བུར་སྣང་། སྡེ་སྲིད་
སངས་རྒྱས་རྒྱ་མཚོས་ << ཁྲིམས་ཡིག་དྲངས་ཤེས་མེ་ལོང >> ཞེས་གྲགས་པ་དོན་
ཚན་ཉེར་གཅིག་གི་བདག་ཉིད་ཅན་ཞིག་གིས་ཡོད་པ་དེ་ནི། ལྷག་ཏུ་ཚོས་གྱི་ལྟ་
དགོངས་ཐད་ཀར་བསྐྱེས་པའི་ཁྲིམས་ཡིག་ཅིག་སྟེ། དོན་ཚན་དེ་དེའི་ཐད་
དུ་ << མདོན་བར་འབྱུང་བའི་མདོ >> དང་། << སྲོད་འདུག >> དང་། << མདོ་
རྒྱ་ཆེར་རོལ་བ >> སོགས་ཚོས་གཞུང་མང་པོའི་ལྷང་འབྲེན་གྱིས་བྱུང་བརྒྱན་ཡོད་
པ་ཞིག་ཡིན་པས་སོ། །

མདོར་ན། བོད་ཀྱི་ཚོས་སྲིད་བྱུང་འབྲེལ་ལམ་ལུགས་འོག་ཏུ་གཏན་ལ་པབ་པའི་
ཁྲིམས་དང་སྲོལ་ལུགས་རྣམས་ལ་སྦྱི་མ་ཐུན་གྱི་ཁྱད་ཚོས་ཤིག་མཆིས་ཏེ། དུས་
སྐབས་སོ་སོའི་ཆབ་སྲིད་ཀྱི་མངའ་བདག་ཏུ་བྱུང་བའི་སྐྱེ་ཆེན་དེ་དང་དེའི་སྐྱེ་དབང་
ལྷགས་ཆེན་འཕེལ་རྒྱ་དང་། སྲིད་དབང་ལྡན་པའི་གྲུབ་མཐའ་དེ་དང་དེའི་ཚོས་རྒྱན་
ཚོགས་ནས་ཚོགས་སུ་དར་བར་བྱེད་རྒྱ་གཉིས་ཀ་སྐབས་སོ་སོའི་ཆབ་སྲིད་ཀྱི་
དམིགས་ལུལ་གཙོ་བོ་ཉག་གཅིག་ཏུ་བཅིས་འདུག་པས། ཁྲིམས་ཡིག་ཏུ་འབྲོད་པ་དེ་

ནམས་ཀྱང་དམིགས་ལུལ་དེ་ཉིད་ཀྱི་སྲིད་ཏུ་གྱིས་པའི་ཁྲིམས་སྲོལ་དང་སྐྱེག་སྲོལ་གྱི་
ནམས་གངས་ཅམ་ཡིན་པར་མཐོང་ན། སྐབས་དེའི་ཤོད་ཀྱི་སྲིད་ལུགས་ལ་ནི་ཚོས་སྲིད་
རླང་འབྲེལ་ལམ་ལུགས་ཀྱི་བྱུང་ཚོས་གསུམ་པ་ཡང་དངོས་རླང་ཅི་རིགས་ནས་ལྡན་
ཡོད་དོ། །

བཞི། ཁྲིམ་གཙུག་བཟོན་གྱི་ཚེ་སྲིད་ཅམ་ནས་དང། ལྷག་ཏུ་ཁྲི་སྲོང་ལྡེ་བཅན་གྱི་
དུས་ནས་བརྒྱུད་སྟེ། ཡབ་མེས་གོང་མའི་རིང་གི་ཚོས་ལུགས་ཞི་མ་ཐུན་དང་རིག་
གནས་འཆམ་མ་ཐུན་གྱི་ཁོར་ལུག་ལ་གནས་མ་ཡིན་པའི་ཆག་གྲུམ་ཤོར་ཉེ་བན་བོན་
གྱི་གྲུབ་མཐའི་འགལ་བ་ལུགས་ཚེན་ཤོར་ཆགས་བ་རེད། ལྷི་ནང་རྒྱ་རྒྱུན་དུ་མའི་
དབང་གིས་ཤོད་ཀྱི་ཚོས་ལུགས་གྲུབ་མཐའི་འགལ་ཚོད་དེའི་ངོ་བོ་ནི་དེ་མ་ཐག་ཚོས་
དང་སྲིད་ཀྱི་འགལ་ཚོད་དུ་གྱུར་ཉེ། ཚོད་པ་དེའི་རྒྱན་རེ་ཆེ་རེ་རྒྱས་ལ་སོང་ཞིང་།
མཐར་བཅན་ཤོའི་རྒྱལ་རབས་མཉུག་སྐྱིལ་གྱེད་ཀྱི་རྒྱ་རྒྱུན་དུ་གྱུར་སོང་།

བཅན་ཤོའི་རིང་གི་ཤོད་གཅིག་གྱུར་གྱི་སྲིད་དབང་འཛོལ་ཞིག་ཏུ་སོང་མ་ཐག་ལ།
ལུལ་ཐུན་དུ་མར་སིལ་གྱུར་གྲུས་པའི་ཤོད་མི་ཚོས་ནི། རིགས་མི་གཅིག་པའི་ནང་
འཇུག་ལྡོག་སྲིད་ཀྱི་སྲིད་འཛོལ་རིག་གསུམ་
གྱིས་བསྐྱུས་པའི་ལོངས་སྟོན་མཐའ་དག་སྐྱུས་ཐད་ཀྱི་མར་མེ་ལྟར་རིམ་གྱིས་གར་
སོང་ཆ་མེད་དུ་ཡལ་སོང་བར་མ་ཐད། མི་རབས་དུ་མའི་ལུན་གྱི་འཐབ་ཚོད་རིང་མོ་
དེའི་ཁྲིད་དུ། རྒྱ་རྒྱུན་དུ་མའི་མ་ཐུན་སྟོར་ལས་ག་ལེ་ག་ལེར་ཤོད་མིའི་རིན་ཐང་ལྟ་
ཚུལ་དང་འདྲ་ཤེས་འཛིན་ཚུལ་བཅས་ལ་འགྱུར་བ་སྐྱོད་ཚོགས་ཤིག་སོང་སྟེ། བསམ་
བཞིན་དང་བསམ་བཞིན་མ་ཡིན་པའི་རང་ཚོས་སྲིད་རླང་འབྲེལ་གྱི་ལམ་དུ་བསྐྱོད་

ཅིང་། རིན་ཐང་ལྟ་བུ་རིགས་གཅིག་གིས་སྲིད་འབྱོར་རིག་གསུམ་གྱི་བྱེད་སློབ་ལྟ་བུ་སྟེ།
ཀུན་ལ་དབང་བསྐྱུར་པའི་སྐྱེལ་བ་ཞིག་མངོན་དུ་བསྐྱེད་པ་རེད།

དཔེར་ན། <<སི་ཏུའི་བཀའ་ཆེན་མངོན་པ་དོན་ལྡན>> ལས། “སྣེ་གདོང་གི་འགོ་བྱས་ལྟ་སྣེ་མི་སྣེ། གཞིས་ཀ་གསར་རྒྱུ་རྣམས་ཀྱི་བདག་པོ་བྱེད་པ་དེའང་གཞོན་ནུ་ནས་རབ་ཏུ་བྱུང་ཞིང་། བྱུང་མེད་དང་མ་འབྲེལ་བ། བསྐྱེད་པ་གཙུག་ལྷན་གྱི་ཆོས་ཀྱི་འཕེལ་བ་ནས་མི་འབྱུང་བ། རྒྱ་འབྲེལ་ཁ་ཟས་མི་ཟ་བ། “ཞེས་སོགས་པའི་གཞུང་གི་སྲིད་དབང་འཛིན་མཁའ་རྣམས་ཚུལ་བྱིས་སྣམ་རྣམ་དག་དང་ལྡན་དགོས་ཚུལ་གྱི་སློབ་ཞིག་ཀྱང་གསུངས་ཡོད་པ་ལ་བརྟེན་ནས། ཆོས་པ་རྣམ་དག་ཅིག་ཡིན་དགོས་པ་དེ། སྲིད་འཛིན་ཚད་ལྡན་ཞིག་ཡོད་རྒྱུའི་ཆ་རྒྱུན་དུ་བཅིས་ཡོད་པར་སྣང་།

མ་གཞིར་དག་འདུལ་གཉེན་སྦྱོར་གི་ལས་གཙོ་བོར་བྱེད་པའི་འཛིན་ཉེན་གྱི་སྲིད་སློབ་མཁའ་ཞིག་ལ་མཚོན་ན། ཚུལ་བྱིས་སྣམ་གྱི་བསྐྱེད་པ་ལ་གནས་ན་ནི་འགལ་རྒྱུ་ཞིག་ཏུ་འགྱུར་སྲིད་ན་ཡང་། འདི་ནས་ཐོག་མའི་མཐུན་རྒྱུན་ལྟར་བྱུང་བའི་འདུལ་བྱིས་སྣམ་ལྟར་བརྟེན་པ་དེས་ཀྱང་རྒྱལ་པོའི་སློབ་པ་བཟང་པོར་ཡང་རབ་ཏུ་བྱུང་པའི་འདུལ་བྱིས་སྣམ་ལྟར་བརྟེན་གོན་པ་མཚོན་ཐུབ་པས། དེ་ནི་སྐབས་དེ་འདྲིའི་ཅིག་ནས་བོད་ཀྱི་བསམ་སློབ་འཛིན་དུ་“ཆོས་”ཟེར་ན་“སྲིད་”དང་། “སྲིད་”ཟེར་ན་“ཆོས་”སུ་སོང་སྟེ་ཆོས་སྲིད་དོ་མོ་མི་དཔྱད་པ་ཞིག་ཏུ་ཆགས་ཐེན་པའི་དན་རྟགས་འབྲུལ་མེད་ཅིག་ཏུ་མངོན།

བོད་ཀྱི་ཆོས་སྲིད་ལྟར་འབྲེལ་གྱི་ལམ་ལུགས་ནང་དུ། ཆོས་ཀྱི་རིན་ཐང་ལྟ་བུ་གཅིག་ལྟར་དེ་ལྟར་ལུགས་གཉིས་ཀྱི་བྱ་བ་མཐའ་དག་ལ་རིམ་གྱིས་བྱུང་བ་ཅིང་དབང་དུ་བྱས་པར་མ་ཟད། ཐོན་ཆོས་རྒྱུད་བྱེ་བྲག་པ་རང་གི་ལུགས་གཅིག་ལྟར་ཡང་ཡང་ན་

དེ་དང་མ་སྐྱོན་པ་རྣམས་ལས་གཞན་ཏུ། ཚོས་རྒྱུད་ཐ་དང་པ་གཞན་དག་གྲང་མེད་
བར་བཟོ་འདོད་ཀྱི་བསམ་ཚུལ་ཡང་དུས་དང་དུས་སུ་མངོན་ཡོད་དེ། རང་རང་གི་
ལག་ཏུ་སྲིད་དབང་ཐོབ་སྐབས་སུ། དག་པོ་དམག་ལ་བརྟེན་ནས་རང་དང་མི་མ་སྐྱོན་
བའི་གྲུབ་མཐའ་གཞན་དང་གཞན་གྱི་ཚོས་ལུགས་བཅོམ་སྐྱུར་བྱས་པ་སོགས་ཀྱི་
ལས་ཀ་མང་པོ་བསྐྱབས་མྱོང་བ་ཡིན།

ད་རུང་ཉེ་བའི་དུས་སུ། “ལྷ་རུ་སུ་དམར་པོའི་ལམ་ལུགས་བོད་ལ་སླེལ་ཅིས་
བྱས་པས་ཉེས་པ་ཤིན་ཏུ་ཆེ།”ཞེས་བསྒྲགས་ཏེ། ཅིས་དཔོན་ལུང་ཤར་གྱི་མིག་གཉིས་
གིས་བསྐྱོགས་བ་ཡིན། མ་གཞི་ལུང་ཤར་གྱི་བསམ་ཚུལ་དངོས་ནི། དབྱེན་རིའི་ལམ་
ལུགས་ལ་དཔེར་བྱས་ཏེ་བོད་ཀྱི་སྲིད་ལུགས་ལེགས་བཅོས་བྱ་རྒྱུ་དེ་ཡིན་སྐད་འདུག་
ན་ཡང་། ལྷ་བ་དེ་ཉིད་དག་རུ་ལྷ་མཁན་རྣམས་ཀྱིས་ཁོ་པ་དམར་པོ་ཡིན་ཚུལ་བཤད་
བ་ཡིན། ཁོ་ཚོས་ལུང་ཤར་ལ་ཉེས་མིང་དེ་འདྲ་ཞིག་གཏོགས་དགོས་དོན་གང་ཡིན་ཞེ་
ན། དམར་པོའི་རྗེས་འབྲངས་པ་ཡིན་ཚུལ་བཤད་ན་བོད་མི་ཀུན་གྱིས་ཉེས་བ་ཆེན་པོ་
ཞིག་ཏུ་བཅི་བའི་རྒྱ་མཚོན་གྱིས་ཡིན།

སྐབས་དེའི་བོད་མི་རྣམས་ལ་མཚོན་ན། ལྷ་རུ་སུ་དམར་པོའི་ལམ་ལུགས་ཞེས་
པ་དེའི་རྒྱ་འབྲས་རྒྱུན་གསུམ་གྱི་རབ་དབྱེ་ཅི་ཡང་མི་ཤེས་ན་ཡང་། དམར་པོའི་ལམ་
ལུགས་སུ་ཞུགས་པ་རྣམས་ལ་ཚོས་དད་ཡོད་པ་མ་ཡིད་མེད་ཟེར་བ་ཞིག་གྲགས་ཚོད་ཆེ་
བར་བརྟེན། བོད་མི་ཚོའི་ངོས་ནས་བལྟས་ཆེ། ཚོས་དད་མེད་བའི་རིག་གནས་ཤིག་
བོད་ལ་སླེལ་ན་ནི། མིག་འདོན་པ་སོགས་ཀྱི་བྱིམས་ལས་སུ་རྒྱུར་ནའང་རྒྱུར་འོས་སོ་
སྟུང་བའི་བསམ་ཚུལ་དེ་རྒྱུན་ལྡན་ལྟ་བུར་འདུགས་ཡོད་པའི་རྒྱུན་གྱིས། ལུང་ཤར་ལ་

ཁྲིམས་གཙོད་སྤངས་དེ་ཡང་ལུགས་མ་སྤུན་གྱི་ཁྲིམས་གཙོད་ཅིག་ཏུ་བརྗེ་རེས་པ་སྒྲོམ་
མེད་ཡིན་ན། གཡོ་སྐྱར་གོམས་པའི་གཤེད་མ་ཚོས་ཀྱང་ཉེས་མིང་དེ་ཉིད་བེད་སྤྱད་པ་
ལོས་ཡིན་ཨང་།

དེ་ལྟར་ལེགས་ཉེས་ཡོད་ཚད་ཚོས་ཀྱི་སྒྲོན་ས་ཐག་གཙོད་པའི་རིན་ཐང་ལྟ་བུས་
ནི། དེ་དང་དེ་འདྲའི་ཐལ་མ་ཐའི་ལས་ཀ་མང་པོ་བསྐྱབས་སྤོང་བ་ཙམ་དུ་མ་བཟད། དེ་
དང་རིགས་མཚུངས་ཀྱི་ལྷ་ཚུལ་དག་དུས་ད་ལྟ་ཡང་རང་རེ་ལ་ཁྱབ་ཆེན་པོ་མ་ཡིན་
ནམ།

བོད་ཀྱི་ཚོས་སྲིད་ཟུང་འབྲེལ་ལམ་ལུགས་ཀྱི་འདུ་ཤེས་དང་ལྟ་སྐྱབ་ལྟར་ན་ནི།
མི་སུ་ཞིག་ཚོས་ལ་དད་པ་མེད་ཆེ། དེ་ཉིད་ནི་མ་རུང་བ་དང་། ལོག་པ། བདུད། ལྷས་
ངན་བཅས་སུ་བརྗེ་བས་དྲག་པོའི་ལས་ཀྱིས་ཚར་བཅད་ཀྱང་དགོ་བའི་ལེགས་ཚོགས་
དམ་པ་ཞིག་ཏུ་མི་བགྱང་བའི་རེས་པ་མེད། དེ་བཞིན་དུ་གང་ཞིག་ཚོས་ཀྱི་ལྷ་དགོངས་
དང་ཟུར་སྤོ་མོ་ཞིག་མ་མ་སྤུན་སྲིན། རིག་གནས་རྣམ་གྲངས་གང་དང་གང་ཡིན་རུང་
ལུ་སྟེགས་པའི་ལུགས་དང་སྟོང་པོས་སྟོང་བ་འབའ་ཞིག་ཉིད་དུ་བརྗེ་བས། དེ་རིགས་
དང་སྟེལ་གཏོང་མི་ཚོག་པའི་བཀག་གྲ་ཡང་རྒྱུན་ལྡན་ཁོ་ནར་སེམས་པ་རེད། དེས་ན་
བོད་ཀྱི་གནའ་སྲིད་ལ་ནི་ཚོས་སྲིད་ཟུང་འབྲེལ་གྱི་ཁྱད་ཉགས་བཞི་བ་ཡང་ཚང་བར་
འདུག་གོ།

དེ་ལྟར་ཁྱད་ཉགས་མི་འདྲ་བ་བཞིའི་སྒྲོན་ས་བོད་ཀྱི་ཚོས་སྲིད་ཟུང་འབྲེལ་ལམ་
ལུགས་ཀྱི་རོ་བོ་རོ་བ་ཙམ་རོ་བ་ཙམ་ཞིག་གྲེང་བ་ཡིན་པ། དེར་གོ་སྐྱབས་ལ་མཚོན་ན།
བོད་ཀྱི་ནང་གང་དུ་ཡང་ཆབ་སྲིད་ཀྱི་ཐོག་ནས་ནི་ཚོས་སྲིད་ཟུང་འབྲེལ་གྱི་ལམ་

ལྷགས་དངོས་ཤིག་མེད་ན་ཡང་། བོད་མིའི་འདུ་ཤེས་ཁོད་དུ་དང་། ལྷག་པར་དགོན་
སྡེའི་རབ་བྱུང་བའི་ཡིད་དོར་ཚོས་སྲིད་བྱུང་འབྲེལ་གྱི་བསམ་སློབ་བཀའ་ཆགས་རྩམ་
མ་ཐུག་པོར་མཐོང་སྟེ། ད་ལྟའི་དགོན་གྲོང་གི་འབྲེལ་བའི་གནས་སྤངས་སོགས་ལ་ཡང་
དེའི་ཆ་ཕྱགས་ཆེན་པོར་གནས་ཡོད་པར་མཐོང་།

དེ་ལྟར་ཀྱང་ཚོས་སྲིད་བྱུང་འབྲེལ་གྱི་བཀའ་ཆགས་དང་། བཀའ་ཆགས་དེ་ཡིས་བསྐྱེད་
བའི་གོམས་སློབ་ལ་མ་བརྒྱ་དག་ནི་གྲུ་དོག་ཁ་རུབ་གྱི་བསམ་སློབ་གཏམས་ཤིང་།
རང་ལྷས་གཞན་གཙོད་ཀྱི་རང་བཞིན་དང་ལྡན་པས། བོད་ཁ་བ་ཅན་གྱི་མི་རྣམས་ལ་
རང་དབང་གི་བསམ་སློབ་དང་། འདྲ་མཉམ་གྱི་འདུ་ཤེས། དམངས་གཙོ་ཡི་སྲིད་ལྷགས་
སོགས་འབྱུང་བའི་འགལ་རྒྱུན་ཆེན་པོ་ཞིག་ཡིན་པར་མ་ཟད། དེར་གི་ཕྱུལ་དུས་གྱི་
ཚོས་ཉིད་འོག་ཏུ་སྟོན་པ་ཐུགས་རྗེ་ཅན་དང་། མཁས་མཚོ་གཤེས་རབ་ཅན་དག་གི་
ལྷགས་ལས་བྱུང་བའི་ཡང་དག་པའི་ཚོས་གྱི་ལྟ་སྲུབ་གཙོང་མ་དར་འབྲེལ་གྱི་བཀའ་
རྒྱ་གཙོ་བོ་ཞིག་ཏུ་འཕྲང་མཐོང་བས། དེར་བྱིན་བོད་ཀྱི་རིག་གནས་འབྲེལ་བྱོགས་དེ་ཚོས་
སྲིད་ཐ་དད་ཀྱི་ལས་དུ་སོང་ན་ལེགས་ཚུལ་འབོད་སྐྱུལ་གྱི་མཁན་གྱི་གས་སུ་ཁོ་བོས་
ཀྱང་རང་གི་དྲན་ཚུལ་ཁ་ཤས་སྤྲོད་པའི་ཡིན།

འུ་བྲག་ཏུ་བོད་ཀྱི་རབ་བྱུང་བ་རྣམས་ལ་མཚོན་ན། ཚོས་སྲིད་བྱུང་འབྲེལ་གྱི་
གོམས་སློབ་རྙིང་བ་དེ་དག་བརྒྱུ་རྒྱ་ནི། བོད་ཀྱི་ཚོས་དང་ཚོས་བའི་གནས་སྤངས་
ལེགས་ལས་དུ་དགྱི་བྱེད་ཀྱི་མ་མཐའི་ངེས་ཉོགས་ཤིག་ཏུ་བརྩེ་འོས་པར་སྤྲོམ་ལ། བཀ་
ཆགས་དེ་དག་གི་མཚང་ལ་རྒྱུ་ཡང་། ཕྱུལ་འདིར་ལྟ་བུ་མཉམ་གནས་དང་། རིག་
གནས་རང་དབང་གི་མཁའ་དབྱུགས་གཙོང་མ་ཞིག་ཆགས་རྒྱུའི་ཉེར་བརྟོགས་གལ་

ཚེན་ཞིག་ཏུ་ཡང་སྐྱམ་གྱི་འདུག་གོ།

བོད་མི་མང་བོ་ཞིག་གིས་ནི། ཚོས་ལ་དགག་པ་དང་ཚོས་སྲིད་ཟུང་འབྲེལ་གྱི་
ལམ་ལུགས་ལ་དགག་པ་གཉིས་ཀ་གཞི་གཅིག་ཏུ་འཇུག་གྱི་ཡོད་པ་རེད། དེ་བཞིན་ཏུ་
ཡང་མི་འགའ་ཞིག་ལ་ནི་ཚོས་སྲིད་ཟུང་འབྲེལ་སྐོར་གྱི་རྒྱུན་ཤེས་སྣ་ལོ་ཙམ་ཡང་མེད་
བཞིན་དུ། རང་གི་བསམ་ཚེད་ཀྱིས་འབྲེལ་སྣ་ཚོགས་ཤིག་བཀོད་དེ་"མཁས་
རྟགས་"བསྟན་ཚུལ་དགོད་བོ་བ་མང་བོ་གོ་བུར།

ད་དུང་ས་ཆ་ལ་ལ་ཞིག་ཏུ། དགོན་སྡེའི་ཁྲིད་ཀྱི་དཔེ་ཆ་པ་མང་བོ་མཉམ་ཚོགས་
ཀྱིས་"ཚོས་སྲིད་ཟུང་འབྲེལ་ཡོད་དམ་མེད་"ཅེས་ཀྱང་བཟོ་སྐྱེད་བྱེད་ཀྱི་ཡོད་པ་རེད་
ཟེད། ཚོས་སྲིད་ཟུང་འབྲེལ་ཡོད་མེད་ནི་དོགས་པ་བྱེད་དགོས་པ་ཞིག་ག་ལ་ཡིན་ཏེ།
གོང་དུ་སྐྱུས་པ་ལྟར། ཚོས་སྲིད་ཟུང་འབྲེལ་ཞེས་པ་དེ་ཆབ་སྲིད་ཀྱི་ལམ་ལུགས་ཤིག་
གི་མིང་ཡིན་ལ། ཆབ་སྲིད་ཀྱི་ལམ་ལུགས་དེ་ནི་སྡོན་ཆད་ལུབ་སྤྲོགས་ཀྱི་རྒྱལ་ཁབ་དུ་
མ་དང་། ཨ་རབ། རྒྱ་གར་བཅས་སུ་ཡོད་མྱོང་བར་མ་ཟད་ང་ཚོ་བོད་ལ་ཡང་ལོ་ངོ་
བདུན་བརྒྱ་ཙམ་དུ་ཡོད་མྱོང་བ་ཞིག་ཡིན་པས། དེ་སྲུང་ཡོད་མྱོང་བའི་ལམ་ལུགས་
དེའི་རང་བཞིན་འབྲས་བུ་དང་བཅས་པར་སྤྱིར་རྟོག་བྱས་ཏེ། ད་སྡོན་ཆད་ལུ་ཅག་ལམ་
དེར་སོང་ན་ལེགས་མིན་གྱི་བཟོ་སྐྱེད་བྱེད་དགོས་པ་ལས། ལམ་ལུགས་དེ་འདྲ་ཞིག་
ཡོད་མེད་ཀྱི་བཟོ་སྐྱེད་གནང་བ་ནི་དགོས་མེད་ཀྱི་ལས་ལྷན་ཅིག་མ་རེད་དམ།

ཡང་། ཚོས་སྲིད་ཟུང་འབྲེལ་ཞེས་པ་དེ་ནི་སྐྱེད་གཅོད་སྲིད་ལུགས་ཤིག་གི་མིང་
ཡིན་པའི་ཡོངས་གྲགས་ཀྱི་གོ་དོན་དེ། ཚོས་དང་མ་ཐུན་པའི་མི་ཚེ་སྐྱེལ་སྐྱེད་ཀྱི་དོན་
ལ་གོ་རིགས་ཚུལ་དུ་བརྒྱུར་ཏེ། ད་དུང་བོད་ལ་དེ་འདྲའི་"ཚོས་སྲིད་ཟུང་འབྲེལ་"སུ་

མ་ཐུང་དུ་གནས་ན་ལེགས་ཚུལ་རྫོང་མཁའ་ཡང་འདུག་མོད། འོན་ཀྱང་བཤད་སྟངས་
དེའི་དོན་ནི་“བོད་ལ་ཚོས་ལུགས་གནས་དགོས” ཞེས་པ་ཙམ་ལས་གཞན་དུ་ཚོས་
སྲིད་ལུང་འབྲེལ་ལམ་ལུགས་གནས་རིགས་མིན་གྱི་བརྗོད་གཞི་དངོས་དང་འབྲེལ་བ་
མི་འདུག།

སྤྱིར་བཏང་རྒྱ་ཡིག་ནང་གི་政教合一་ཞེས་པ་དེ་ནི། ཚབ་སྲིད་གྱི་མིང་ཚིག་
ལེན་དུ་མི་ལེགས་པ་ཞིག་ཡིན་ཏེ། གཞན་གྱིས་ཀྱང་འདུ་ཅག་ལ་ཁྱེད་ཚོའི་སྤྱི་ལམ་
ལུགས་དེ་政教合一་དེ་ཟེར་དོན་ནི། ལམ་ལུགས་དེ་ཉིད་མི་ཀུན་གྱིས་མི་ལེགས་
པ་ཞིག་དུ་བརྗེ་བས་དེད་མ་གཏོགས། དེ་བཟང་པོ་ཞིག་དང་ལེགས་པ་ཞིག་ཡིན་པས་
མ་དེད། སལ་ཆེར་དེ་ལྟར་ཡིག་ཐོག་ནས་ཀྱང་ཐ་སྙད་དེ་ནི་ཚབ་སྲིད་གྱི་མིང་བཟང་མི་
སྟན་པ་ཞིག་ཡིན་རྒྱུ་དེད་སྟུང་གི།

འོན་ཏེ་དགོད་ཕྱོག་ཞིག་ལ། རང་དེས་ནི་ཚོས་སྲིད་ལུང་འབྲེལ་ཟེར་དུས་སྟན་པོ་
ཞིག་དང་ལེགས་པ་ཞིག་དུ་གོ་ཡི་ཡོད་པ་འདྲ་སྟེ། དེ་ནི་མདོ་སྟགས་ལུང་འབྲེལ་དང་།
བཤད་སྟུང་ལུང་འབྲེལ་སོགས་ལུང་འབྲེལ་མང་པོ་ཞིག་སྤྱིར་ནས་སློབ་ཏོར་གོམས་
དགས་པས་ཡིན་ཀྱང་སྲིད།

ད་དུང་ཚོམ་ཡིག་འབྲི་ཁྲུལ་ལ་བཙོན་པའི་མི་ལ་ལ་ཞིག་གིས་ནི། ཚོས་སྲིད་ལུང་
འབྲེལ་ཟེར་བ་དེ་བོད་རང་ལ་གནད་དུས་ནས་གྲགས་པའི་ཐ་སྙད་ཅིག་ཡིན་མིན་ཙམ་
ལ་ཡང་བསམ་སློབ་འཁོར་མ་ལྟོང་བར་སྤྱང་། གང་སྟངས་ཚོས་སྲིད་ལུང་འབྲེལ་གྱི་ལམ་
ལུགས་དང་། ལམ་ལུགས་དེའི་རྒྱ་བ་སྤོངས་གྱི་བསམ་སློབ་ཅིག་དང་བཅས་པ་མེད་
པར་གཏོང་དགོས་ཚུལ་གྱི་ལྟ་ཚུལ་བཏོན་ཅིང་འདོན་གྱིན་པ་ནི། འདྲམ་སྤིང་སྤྱི་ལ་

ཡོངས་ཁྲབ་ཏུ་གྲགས་ཚུལ་ལྟར། ཚོས་སྲིད་ཟུང་འབྲེལ་ཞེས་པའི་ཐ་སྣང་དེ་ཉིད་སྐྱེར་གཙོ་སྲིད་ལུགས་ཤིག་གི་མིང་ཡིན་པའི་གོ་དོན་གྱི་ངོས་ནས་བཤད་པ་ཡིན་པས། ཚོས་དང་མ་ཐུན་པའི་མི་ཚོ་སྐྱེལ་སྤངས་ཤིག་འདྲིལ་ཉེན་ལ་གནས་ཏུང་མི་ཏུང་གི་བཤད་པ་དང་ཡོངས་སུ་ཐ་དད་ཡིན་པ་རེད།

ཡང་དང་གི་གྲ་གཞོན་ལ་ལས་ནི། གྲ་བ་དག་གི་ལས་རིགས་ཀྱི་ཁྲབ་ཁོངས་རྗེ་དོག་ཏུ་འགྲོ་མི་ཏུང་བའི་ཞེ་འདུན་སུགས་སུ་བཅངས་ཏེ། ཚོས་སྲིད་ཟུང་འབྲེལ་གྱི་དགོས་ཚུལ་གྱི་ཕྱར་རྒྱ་གཤིན་ཡོད་ཚོད་ཀྱང་འདུག་ན། ལས་ཀ་འདྲ་མི་འདྲའི་ནང་ཏུ་ཡང་རྒྱ་གམར་རྒྱ་གཤིས་བྲེལ་པའི་"མི་ཁོས་པའི་རྒྱས་སྤྲོས་"དེ་ཚོར་བཤད་རྒྱུར། གྲ་བ་ཞིག་གི་ལས་ཀ་ནལ་མ་ཅི་ཡིན་གྱི་ཚ་དོན་ནི < ཚོས་འདུལ་བ > > ལ་བྲིས་དང་། ཁྱེད་ཅག་ལ་ས་མཚན་ས་མ་འདྲེས་པའི་ལན་ཞིབ་མོར་གདབ་ངེས་སོ། །

དེ་གི་ < <བདག་དཔེ་ཚོགས> > གྱི་ཚོམ་པ་པོ་གཙོས་པའི་མི་བྱ་ཁ་ཤས་ཀྱིས་སྐལ་ཚིགས། རྫོང་འབྲེད། རང་དབང་། དམངས་གཙོ། འདྲ་མཉམ། དཀྱེལ་ཡངས་སོགས་ཀྱི་ཐ་སྣང་བསྐྱོགས་འདོན་བྱས་པའི་རྗེས་སུ། དེང་རབས་རིག་གནས་ལ་སློབ་སྦྱོགས་པའི་གཞོན་སྐྱེས་མང་པོ་ཞིག་གིས་ནི། ཐ་སྣང་དེ་དག་ཁ་གཡང་ཏུ་ཁྱུར་ནས་རིག་གནས་དགག་སྐྱབ་ཀྱི་ལམ་ཏུ་ཞུགས་པ་དགའ་འོས་པའི་གནས་སུ་འཁྲུངས།

ཡིན་ན་ཡང་། དེང་གི་གཞོན་སྐྱེས་ལ་ལ་ནི་རང་ཉིད་ཕྱར་སྐྱོག་གི་ཆེད་དང་གཞན་གྱིས་རང་ལ་དོ་སྣང་བྱ་ཆེད་ཏུ་འཇུག་ཡང་། རྒྱ་མཚན་མི་ལྡན་པའི་རྒྱལ་གྱི་མགོ་པོ་མཚོ་བཞིན། དཔྱོད་ཤེས་དང་བསམ་གཞིགས་མེད་བར་ཉོལ་རྒྱ་གས་ལྲེད་ཀྱིན་པ་དང་། ཆགས་སྤང་གིས་གཞན་ལ་མཚང་འབྲུ་བའི་ཚོམ་ཡིག་སོགས་ཏུ་ཐོག་ཡིག་ཐོག་གི་

གང་རུང་ན་ཁངས་སྐྱ་བཞིན་འཐེབས་འདུག། རིག་གནས་དགག་སྐྱབ་ཀྱི་ཆ་འདི་
ལེགས་ལམ་དུ་འགྲོ་དགོས་ན། གཙོ་བོ་ག་འདྲ་བྱས་ན་བཟང་།

ལན། ཉེ་བའི་ལོ་རྒྱུ་བརྒྱད་ཅེས་ཀྱི་རིང་ལ། བོད་ཀྱི་རིག་གནས་པའི་སྡེ་ལ་
སྤར་ཡོད་མ་སྟོང་བའི་གཤམ་འགྲུལ་ཞིག་བྱུང་བ་དེ་ནི། མི་རིགས་ཤིག་གི་རོས་ནས་
བལྟས་ན་ལེགས་སེའི་བསྐྱེད་སྤྱོད་གིས་མཚོན་འོས་པའི་བཟང་ཤིས་པའི་བྱ་བ་
ཞིག་ཏུ་བདག་གིས་སྟུམ།

དུས་ཚོད་སྤང་དུ་དེའི་ནང་དུ། བོད་ཀྱི་འཛིག་རྟེན་པའི་རིག་གནས་བསམ་སློབ་དེ་
ཡང་རང་རྒྱལ་གཤམ་ལེར་སྐྱོན་བཞིན་པའི་བྱིས་པ་ཞིག་དང་འབྲ་བར། བོམ་ཁ་འབྲུང་
འཁྲོང་རང་ཡར་མཚོང་མར་སྡིང་དང་། ས་ཅེད་རྩོ་ཅེད་སོགས་ཀྱི་དཔལ་ལ་རྣམ་པར་
རོལ་སོང་། གཤམ་ཉེ་ཁ་བ་གངས་ཅན་པའི་ཡུལ་གྱུ་འདི་དུ་སྲིད་འཁྲོང་རིག་གསུམ་ཀྱི་
ཡང་ཚོ་ཞིག་མཛོན་པར་དར་བར་འདོད་ན། ལྷན་མེད་དུངས་གཙང་གི་བྱིས་དུས་ཀྱི་
གནས་སྐབས་འདི་ནི། རྟེན་འབྲུང་གཤམ་ཆེན་ཞིག་དང་ས་བོན་གནད་ཆེན་ཞིག་རེད་
ཨང་།

ཉེ་བའི་དུས་ཚོད་དེ་ཅེས་ནས་བཟུང་། བོད་མི་ཚོས་ཀྱང་མིག་གིས་རང་ལ་
བལྟས་ཤིང་ན་བས་རྒྱང་ལ་ཉན་ཉེ། བརྟག་མི་རུང་། དཔུང་མི་ཚོགས་བཞུགས་མི་ཉན་པའི་
ར་བ་ཐོལ་གྱིས་བཀལ་ནས། སྤྱོད་བཅོན་རྒྱལ་གྱི་དཀྱིལ་འཁོར་རྣམས་པོ་སྤུ་ཞིག་
གིས་བཤིག་པའི་རྩ་བ་བཅའ་ལ། ཚོས་སྲིད་མཉམ་བསྐྱེད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་རིང་མོས་ཅི་ཞིག་
བསྐྱེད་པའི་མཇུག་འབྲས་བུ་སྟེགས། ཤི་མིན་གསོན་མིན་གྱི་ཐོད་པའི་སྐྱོ་སྟོག་རི་ལྟར་
བསྐྱབ་དགོས་པའི་སྐྱོ་སྟོག་བཏོན་པས། ལྷན་ཐག་ཚོད་པའི་བོད་མིའི་ཤེས་རབ་ཀྱི་ཞིང་

སར་སྐྱེས་ཡང་བརྒྱུན་སྦྲེལ་ས་གཙང་མ་ཞིག་འབྲུག་སྲིབ་སྲིབ་ཏུ་སྐྱེད་སོང་སྟེ།

རིག་གནས་དགའ་སྐྱོབ་ཀྱི་རྒྱུད་ལྷན་དེ་དང་འབྲོག་ས་ནས་ནི་རྒྱུད་རྒྱལ་ཏུ་
གཞན་ལ་མཚང་འབྲུབ་དང་། དམངས་འབེབས་ལ། ཚིག་རྒྱུ་སྐྱོབ་ལ། དམེད་མོ་བྱེད་པ་
བཅས་ཀྱི་བརྗོད་དོན་མི་གཙང་བ་སྣ་ཚོ་གས་སྐྱེས་པའི་སྐྱེད་ཆའི་ཤོག་སྐྱེ་མང་པོ་ཡང་
སྐྱབ་སྐྱབ་ཏུ་སྐྱོག་པ་པོའི་སྐྱེན་སྲུང་ཚོར་ཅིང་འཚོང་གིན་པ་རེད་ལ། སྐྱག་པར་ཉེ་ཆར་
བ་ཚོག་ཏུ་བྱིས་ཚོམ་དེ་རིགས་ཤིན་ཏུ་མོད་པར་བཤད་ཀྱི་འདུག། འོན་ཀྱང་ང་ལ་མཚོན་
ན། ཁོ་བོ་ཚོ་སྤྱི་ཞིག་ཡིན་ཏུང་སྐྱོབ་བརྗོད་ཀྱི་རང་དབང་གཙང་མ་སྐྱོབ་མཁུག་གི་མི་ཡིན་
པའི་ངོས་ནས། དེ་དག་གི་སྐྱོབ་བརྗོད་ཀྱི་རང་དབང་ལ་བཅི་འཛོག་བྱ་རྒྱུ་ཉིད་ལས།
བཅོན་ལྷན་གས་ཀྱིས་དེ་ལྟར་བཤད་མི་ཏུང་། འདི་ལྟར་སྐྱོབ་མི་ཚོག་ཅེས་ནི་ནམ་ཡང་ཟེར་
མི་འདོད་དོ།

འོན་ཏེ། བཤད་འདོད་པ་ཞིག་ཡོད་པ་ནི་“མཚང་འབྲུའི་སྤྱིང་སྟོབས”དང་།
“དགའ་སྐྱོབ་སྤྱིང་སྟོབས”གཉིས་ལ་ངོ་བོའི་སྟོན་སྐྱོན་ཁྱད་པར་ཆེན་པོ་ཡོད་དེ། ལྷ་མ་དེ་
ལ་དཔྱོད་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱི་གཟུངས་གཞུག་ཅི་ཡང་མེད་ཏུང་གཞན་ལ་གཞོན་པའི་
ཚིག་རྒྱུད་རྒྱལ་ཏུ་སྐྱོབ་པའི་ཕྱོད་ཚོམ་གྱིས་ཚོག་ལ། ལྷི་མ་ནི་གནས་དང་གནས་མིན་
དཔྱོད་པའི་ཤེས་རབ་གྱིས་བྱངས་པའི་རྒྱ་འབྲས་བུ་དེན་སྤྱིང་སྟོབས་ཤིག་ཡིན་
དགོས་པ་རེད།

རེད། མཚང་འབྲུབ་ལ་ནི་ཚིག་རིས་འབྲེལ་ཆགས་ཅམ་ཞིག་འབྲི་ཤེས་ན། དེ་
ལས་གཞན་ཏུ་ཤེས་ཡོན་གྱི་ཆ་རྒྱུན་ཅི་ཡང་མི་དགོས་ཤིང་། མཁས་མཚན་གྱི་ཁྱད་
ཚོས་གང་ཡང་མི་དགོས་ནའང་། དགའ་སྐྱོབ་བྱེད་པ་ལ་ནི་དཔྱད་འཛོག་གི་ནམ་དཔྱོད་

དང་། འཚོམ་ཞིབ་ཀྱི་བཙུན་པ་གཉིས་ཀ་དགོས་པ་དེ། དེའི་རྒྱུ་ཀྱིས་ཅི་ཞིག་སྐྱ་
འདོད་ལ་གང་ཡང་ཟེར་རྒྱས་པོར་ས་པའི་གཞོན་སྐྱེས་མང་པོ་ཞིག་ལ་མ་དེར་རང་
ལུགས་ཀྱིས་སོང་བ་མིན་ནམ་སྟེ།

སྤྱིར་ན་བྱ་དངོས་གང་དང་གང་ཡིན་ཅུང་། བཅུད་དང་སྟིགས་མ་མན་ཚུན་
བརྟེན་བཅས་སུ་གྲུབ་པ་ནི་ཚོས་ཉིད་ཅིག་ཡིན་པས། བོད་པའི་རིག་གནས་དགག་
སྐབ་ཀྱི་ཁོར་ལུག་ཏུ་རྒྱ་སྐྱེས་ཞན་པའི་ལབ་སྐྱེད་གི་རིགས་སྐྱ་ཚོགས་འབྱུང་གིན་པ་དེ་
ཡང་ཉ་ལས་ཉར་སང་དགོས་པ་ཞིག་མ་ཡིན། ང་ཚོའི་རིག་གནས་དགག་སྐབ་ཀྱི་ཁོར་
ལུག་ལ་མཚོན་ན། སྟིགས་མ་རྗེ་མང་དུ་འགྲོ་བཞིན་པ་གཞན་དོན་མི་ཆེ་སྟེ། བཅུད་རྗེ་
ཉུང་དུ་འགྲོ་བཞིན་པ་ནི་གཞན་དོན་ཆེན་པོ་ཞིག་དེད་སྟེ།

ངས་བལྟས་ན། རིག་གནས་དགག་སྐབ་ཀྱི་ལས་སུ་ཞུགས་པའི་གཞོན་སྐྱེས་
ཚོས་ནི་མགལ་མའི་འཁོར་ལོ་བཞིན་ཡང་ཡང་སྤྱིར་སྐོར་རྒྱ་ག་གིན་པའི་སྤང་བ་ཞིག་
སྟེར་ཀྱི་འདུག་སྟེ། ཉེ་བའི་ལོ་ངོ་གསུམ་བཞི་ཙམ་ཀྱི་རིང་ལ་འུ་ཚོའི་རིག་གནས་
དགག་སྐབ་ཀྱི་ཁོར་ལུག་ཏུ་བཤའ་བེན་བསྐྱར་བཤའ་དང་། གྲིས་བེན་བསྐྱར་འགྲི་
བྱས་པའི་གྲིས་ཚོམ་ཉ་ཉོག་འགའ་ཐོན་པ་ཙམ་ལས། གཞན་ལ་ངོམ་ཚོག་ཅིང་རང་
གིས་ཉར་ཚོག་པའི་བཅུ་མཇུག་ཚོས་རིན་ཐང་ཙན་ཉ་ཙང་ཉུང་དུ་ཙམ་ལས་མི་འདུག་
པར་སྟེ།

འོན་ཀྱང་རི་སྤྱིད་ནས་རི་སྤྱིད་དུ་བོད་མི་རྗེས་ལུས་ཡིན་ཚུལ་དང་། དཔྱོད་ཤེས་མེད་
ཚུལ། ཉིང་ཞེན་ཆེ་ཚུལ་སོགས་ཡང་ཡང་སྐྱེད་ནས་དོན་སྤྱི་བམ་བམ་དེ་དག་དང་།
གནས་ལུགས་རགས་པ་དེ་དག་ལ་ཤི་འཐམ་རོ་འཐམ་གྱིས་འདུག་རྒྱུ་ཡིན་ནམ། སྤར་

མ་འགྲིག་པའི་ཚུལ་དེ་ལྟར་ཡིན་ན། ད་འགྲིག་པའི་ལམ་དུ་རྗེ་ལྟར་འགྲོ་དགོས་པ་རེད།
སྒྲུབ་མོར་ཅིང་འབྲུལ་ལུགས་དེ་བཞིན་ཡིན་ན། ད་མ་ལོར་མ་འབྲུལ་པའི་ལམ་དུ་རྗེ་
ལྟར་བསྐྱོད་དགོས་པ་རེད། སྤེལ་ཁད་ཀྱི་མི་རིགས་འདིའི་ནང་ཀྱི་རྩ་བ་ཤེས་ཡོད་ན།
གསོན་ཐབས་ཀྱི་བཙུག་ཀ་རྗེ་ལྟར་བྱེད་དགོས་པ་རེད།

དེ་ལྟར་བྱེད་ཐུག་གི་ལམ་ཀྱི་དབྱེ་བ་དང་། ལམ་ཀྱི་གོ་རིམ། ལམ་ཀྱི་བསྐྱོད་ཚུལ་
སོགས་ལ་དབྱེ་བ་བྱེད་ཞིབ་ཚགས་སུ་ལྡན་པའི་བརྩམས་ཚུལ་མང་པོ་འབྲུང་རྒྱ་ནི་
གནད་ཀ་ཡོངས་ཀྱི་དོན་པོ་མ་རེད་དམ། གལ་ཏེ་འུ་ཚོའི་རིག་གནས་པའི་སྡེ་ཚན་སོ་
སོ་དུ། རྒྱུས་བྱ་ཤེས་རབ་ཅན་མང་དུ་རྒྱུས་ཤིང་བརྩམས་ཚུལ་དོན་སྤྱིང་ཅན་འབོར་
ཚོན་བྱུང་ན། ཅ་ངོས་དང་། ཤོག་དངོས་སུ་རྒྱ་སྤྲུལ་ཞན་པའི་ཚིག་ཉལ་ཐར་ཐོར་རེ་
འབྲུང་གིན་པ་ནི་ཚེས་རྒྱན་ལྡན་དུ་བཅི་ཚོག་ཨང་།

དེ་ལ། དུས་རབས་འདིའི་བོད་པའི་སྤྱི་ཚོགས་ནི་བར་ཀྲམ་གྱི་སྤྱི་ཚོགས་ཤིག་
གས། ལམ་ཀྱི་བཞེ་མདོར་སླེབས་པའི་གར་འགྲོ་ངེས་མེད་ཀྱི་ཡ་མ་བརྒྱའི་སྤྱི་ཚོགས་
ཤིག་རེད་འདོད་པས། བྱུང་བར་པའི་དུས་ཚོད་འདིའི་ནང་བོད་མི་རྣམས་མགོ་པོ་
མགལ་མའི་འཁོར་ལོ་བཞིན་འཁོར་ནས་སྤང་བ་བན་བུན་གྱི་ངང་དུ་འདའ་བཞིན་
འདུག དེ་ལྟ་བུའི་དུས་ཚོད་འདིའི་ནང་བོད་ཀྱི་ཤེས་ཡོན་ཅན་ནམ། ཡོན་ཏན་ཅན་གྱི་
ལས་ཀའམ་འགན་འཁུའི་སྐོར་ལ་རེ་བ་དང་ལྟ་ཚུལ་རེ་བའམ་འདྲ་རོགས།

ལན། འདི་ཚོག་འདི་ཐོན་དུས། ངའི་ཡིད་ལ་བོད་ཀྱི་མཁས་པ་སྲ་མའི་སྐྱད་ཆ་
ཞིག་སྐྱེ་ལེར་འདར་བྱུང་། སྐྱད་ཆ་དེ་ནི་རྗེ་ཚོང་ཁ་པའི་གསུང་དུ་“འདིག་ཉེན་རྒྱད་པ་རྗེ་
སྟེད་པ། །དེ་ཡི་རྩ་བ་མ་རིག་སྟེ། །”ཞེས་བྱུང་བ་དེ་རེད། ཚིག་འདིའི་རོག་དོར་གི་གོ་བ་

ཅི་ཉེན་འབྱུང་གི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་མ་ཤེས་པ་ལས། མི་རྒྱལ་ལ་ལུས་སེམས་ཀྱི་དཀའ་
སྤྱད་སྒྲ་ཚོགས་ཡོང་གི་ཡོད་པ་དེ་ཡིན་ནའང་། དེ་ཙམ་ལས་གཞན་དུ་ཚོགས་འདེལ་ནི་
ཚོས་འཇིག་རྟེན་གང་ནས་གོ་བ་རྒྱུ་ལས་འབྱུང་ཡོད་ཚོགས་འདེལ་དོན་ཤིན་ཏུ་རྒྱ་ཚེན་པོ་
འདུག་སྟེ།

ཡིན་ཏེ། མ་དག་པ་ནི་མ་ཤེས་པ་ཟེར་བ་ཡིན་ལ། འུ་ཅམ་གི་ད་ལྟའི་རྒྱུད་པ་འདི་
དག་ཐམས་ཅད་ཀྱང་མཐར་ཐུག་ན་མ་ཤེས་པ་ཤིན་ཏུ་ལས་རྒྱུང་བ་གསལ་བོ་མ་ཡིན་
ནམ། འདས་པའི་ལོ་རྒྱུས་རྒྱུ་དང་། ལྷག་པར་དུ་སྤྱི་ལོ་1912ལོ་ཚུན་གྱི་དུས་ཚོད་
ནང་དུ་འུ་ཚོས་གསེར་ལྷ་བུའི་གོ་སྐབས་མང་བོ་འབྲོ་བརྒྱུག་ཏུ་བཏང་བ་དེ། ལོ་རྒྱུས་
ཀྱི་འགྲོད་སེམས་བརྗེད་མི་སྲིད་པ་བཞག་པ་དེ། དེ་འདྲའི་སྐལ་བ་ལེགས་པོ་དག་ཏུ་
འུ་ཚོས་དུས་ཀྱི་ཚོས་ཉིད་མ་དག་ ཡུལ་གྱི་འབྱུང་བ་མ་དག་ རང་གི་སློན་རྟགས་མ་
དག་ གཞན་གྱི་སློ་སློས་མ་དག་ ལུ་ཚུགས་ཀྱི་ཉེས་པ་མ་དག་ ཤེས་རབ་ཀྱི་རིན་ཐང་མ་
དག་ འཇིག་རྟེན་མི་ཡི་འགྲོ་ལུགས་མ་དག་ ཚོས་དང་སྲིད་ཀྱི་དབྱེ་མཚམས་མ་དག་པ་
སོགས་ཀྱི་དབང་གིས། ད་ལྟའི་ལོ་རྒྱུས་ཀྱི་རང་ཚུལ་ཤེས་མི་བཟོད་པ་འདི་དག་ཐོག་
རིམ་དུ་རྒྱང་བ་སྤུས་ཀྱང་བསྟོན་མི་ཐུབ།

འོན་ཀྱང་འདས་པ་ནི་འདས་ཟེན་པས་འགྲོད་སེམས་འདྲེས་མའི་སྲིད་འཇུག་ཙམ་
ལས་ཅི་ཞིག་ཡོད། གཙོ་བོ་ནི་ད་ལྟ་དང་མ་འོངས་པ་དེ། གོང་དུ་སྤྲིས་པ་ལྟར། རྒྱུད་
པ་ཀུན་གྱི་ཅ་བ་མ་དག་པ་ཡིན་ན། དར་རྒྱས་ཀུན་གྱི་ཅ་བ་ནི་དེག་པ་ཡིན་པེས་དེ།
སློན་ཐོན་མི་དགས་དང་དབལ་ལྡན་རྒྱལ་ཁབ་དག་ལ་ལྟོས་དང་། ཁོ་ཚོར་བདག་པའི་
རང་དབང་གི་སྤྱི་ཚོགས་དང་། འཕྲོད་ལྡན་གྱི་ཡུལ་གྲུ། བག་ཐེབས་ཀྱི་ཁོར་ཡུག་དེ་

དག་ཐམས་ཅད་ཀྱང་སྐྱེས་མཚོག་རྒྱལ་པོད་ཅན་ཚོའི་སློབ་ལོ་ལྷན་གྱི་མ་མུ་ལས་བྱུང་བ་ཤ་
སྟག་མ་ཡིན་ནམ། ལུགས་འབྱུང་ལྡོག་གི་ཉེན་འབྲེལ་གྱི་ཚོས་ཉིད་དེ་ལ་བལྟས་ཚེ།
དེད་གི་དུས་ཀྱི་རང་རིགས་ཤེས་ཡོན་ཅན་དང་ཡོན་ཏན་ཅན་ཚོའི་སྲག་གི་འགན་འཁུ
སྲིད་ཉིག་ཉིག་རེད་ཨང་།

མི་རིགས་ཤིག་གི་དར་རྒྱུད་ཀྱི་འགན་ཡོངས་རྫོགས་ཡོན་ཏན་པའི་སྡེ་ཡིས་
འཁུར་དགོས་ཟེར་བ་ཡིན་ཏེ། ཡོན་ཏན་པའི་སྡེ་སྤྱི་དང་ལྷག་པར་ཏུ་ཤེས་ཡོན་ཅན་ནི།
མི་རིགས་ཤིག་གི་མདུན་ལ་ལྷ་བའི་མིག་དང་། ལུང་ལ་ཉན་པའི་ན་ཡིན་དགོས་ཟེར་བ་
ཡིན། མགོ་བོ་གྲེན་དུ་འདེགས་པའི་སྐྱེ་དང་། གནས་ལུགས་དང་མོང་རྫོང་པའི་ལྷ་ཡིན་
དགོས་ཟེར་བ་ཡིན།

མི་རིགས་ཤིག་ཉམ་ཐག་པའི་སྐྱབས་དང་། ཉག་སྲ་བའི་དུས་སྟེ། གལ་ཉེ་ཤེས་
ཡོན་ཅན་གྱི་ཐ་སྐྱོད་གདགས་པ་ཚོ་དང་། མཁས་པ་ཆེན་པོའི་མིང་སྐྱམ་ཐོགས་པ་
ཚོས་ལས་སུ་བྱ་བ་དེ་དག་ལ་གཟུང་ཅིང་བྱོལ་ཏེ། བན་མེད་གཞོན་མེད་ཀྱི་ཡི་གེའི་
རོལ་ཅེད་ཅེ་བ་ཅོམ་ལ་གཡེང་ན་ནི། མི་རིགས་དེའི་སྐལ་ཚོགས་ཆགས་པ་དང་འདྲ་བས་
རེ་བ་ཞིག་ཡོད་དཀའ་བར་འབྱུང་འགྲོ། རྒྱ་མཚན་དེའི་ཕྱིར། དེད་སྐྱབས་ཀྱི་པོད་པའི་
ཡོན་ཏན་པ་རྣམས་ལ་མཚོན་ན་ནི། གཞུང་གི་ལས་རིགས་མི་འདྲ་བ་སོ་སོར་ཡོད་
ནའང་། སྐར་གྱི་འཚོལ་སྟེག་མི་འདྲ་བ་དུ་མ་མཆིས་ནའང་། རང་རང་གི་ས་ནས་སྤྱི་
མ་མུན་གྱི་འགན་འཁུའི་ཚོས་ཉིད་ཅིག་ཉོགས་རྒྱ་ཤིན་ཏུ་གལ་ཆེ་ཞིང་། ཉོགས་པ་དེ་
ཡིས་དྲངས་ནས་མ་རིག་བ་སྣ་དགུས་བར་མེད་དུ་བཅིངས་པའི་མི་རིགས་འདི་ལ།
བྱོགས་སོ་སོ་དང་ལུང་དུ་མ་ནས་རིག་པ་ཤེས་རབ་ཀྱི་སློབ་མེས་རྒྱ་ལས་གལ་ཆེ་

བ་གཞན་མ་མཚོང་རོ། །

ལར་ཁོ་བོ་སྐྱེར་ལ་ཆག་བཞག་ན་ནི། ཚོས་ལ་རབ་ཏུ་བྱུང་བའི་དགེ་འདུན་པ་
ཞིག་ཏུ་མ་ཟད་ཚོས་སྲིད་ཐ་དད་པའི་ལམ་གྱི་དགེ་མཚན་མཐའ་གཅིག་ཏུ་རྫོང་མཁའ་
ཡང་ཡིན། འོན་ཀྱང་ ཅིའི་སྲིད་རང་དབང་དང་དམངས་གཙོ་སོགས་སྐྱེང་བ་ཡིན། ཅིའི་
སྲིད་མི་རིགས་ཀྱི་སྲིད་སྲུག་སོགས་བརྗོད་པ་ཡིན་ཞེས་ཀྱང་སྲོག་འཕྲི་བྱེད་སྲིད་དེ།
ངས་བལྟས་ན་རང་དབང་ཞེས་པ་ནི་ཚོས་པ་ཡིན་ན་འདྲ། འཛིག་ཉེན་པ་ཡིན་ན་འང་
འདྲ་སྟེ། ས་སྐྱེད་གི་སྐྱེ་བོ་ཡོད་དོ་ཅོག་ལ་སྐྱེན་མོང་དུ་ཡོད་འོས་ལ་ཡོད་དགོས་པ་ཞིག་
ཡིན་པས། རང་དབང་ལ་རྒྱང་འབོད་བྱེད་རྒྱ་དེ་ནི་རང་ཉིད་འགྲོ་བ་མི་ཞིག་ཡིན་པའི་
འགན་འཁུར་བཅིས་ཉེ་ཅིས་ཀྱང་ད་དུང་བརྗོད་དེས་ཡིན།

དེ་བཞིན་དེད་གི་ལོ་རྒྱུས་ཀྱི་གནས་བབ་འདིའི་འོག་ཏུ། རང་རེའི་མི་རིགས་ཀྱི་
རྐྱེད་ཡིག་རིག་གནས་ལ་སོགས་པ་གཞན་སྐྱུར་གྱི་ལས་ལ་དངོས་རྒྱུད་སྣ་ཚོགས་
ནས་བཙོན་གྱིན་པའི་སྐྱོར་བ་དེ་དག་ནི། བོད་པའི་ནང་བསྐྱེད་ཀྱི་ཅ་བ་གཞི་མེད་དུ་
བཙོན་འདོད་ཀྱི་ཉམ་སེམས་དང་བྱུང་དུ་འབྲེལ་ཡོད་ན། ཁོ་བོ་རབ་བྱུང་པ་ཞིག་གི་
ངོས་ནས་ཀྱང་མི་རིགས་འདིའི་གནས་བབ་དང་འབྲེལ་ཉེ། ཚོད་དགོས་པའི་བདེན་པ་
དང་བཤད་དགོས་པའི་གནས་ལུགས་ཤིན་ཏུ་མོད་པར་སྣང།

མདོར་ན་དེ་སྐད་སྐྱེས་པ་རྣམས་ནི་ཚོས་སྲིག་པའི་རེ་བ་ལྟར། རང་གི་ཡིད་ལ་
འཆར་ཚུལ་ཅུ་མ་གསང་སྲོང་བོར་བརྗོད་པ་ཡིན་གྱི། ཅི་ཞིག་ཡིན་མདོག་གིས་ཆེ་
བཤད་དང་། གང་ཞིག་ཤེས་མདོག་གིས་མཁས་བཤད་གཏན་ནས་མ་ཡིན་སྲིད། རྒྱ་
གར་གྱི་སློབ་དཔོན་གྲགས་པའི་བཤེས་གཉེན་ནས། “དོན་དཀའ་བ་ལ་བདག་འདྲའི་

ལྷོ་དཀར་སེམས་ཀྱི་ཁ་བར།

ལྷོ། །འབྲུལ་མི་སྲིད་པ་མ་ཡིན་པས། །ཅི་སྟེ་རིགས་པར་ལྷ་བླ་བླང་། །གལ་ཏེ་མིན་ན་
གཞན་དུ་གྱིས། །"ཞེས་གསུངས་པ་དེ་ཁོ་ན་བཞིན། ལྷོག་པ་པོ་རྣམས་ཀྱིས་སློབ་
བརྗོད་དག་སེལ་གནང་བའི་རེ་བ་སྦྱང་ནས་ལྷོ། །

ཐུགས་རྗེ་ཚེ། 2009.10.15

བོད་ཀྱི་དགོན་སྡེའི་སྐོར་གསལ་བློན་གྱི་དྲི་མ་ཡན།

འདྲི་མཁན། རྒྱལ་མར་འཕྲིན་ལས།

དེ་ལ། ཉེ་བའི་ལོ་འགའི་ཡར་སྔོན་ནས་བཟུང་། བོད་ཡུལ་གྱི་དགོན་སྡེ་ཆེ་ཆུང་དུ་
མ་ཞིག་ཏུ་མཚན་ཉིད་གསར་ཚུགས་བྱེད་ཀྱིན་པ་དང་། དགོན་སྡེ་མང་པོ་མཉམ་
འབྲེལ་གྱིས་ཚད་མའི་དགུན་ཚོས་འཚོགས་ཀྱིན་པ་སོགས་ཚོས་བསམ་སློབ་གཉེར་
ལ་སྤར་ལས་ཀྱང་དོ་སྣང་བྱེད་ཀྱི་ཡོད་པ་ལྟ་བུའི་རྣམ་པ་ཞིག་མཚོང་རྒྱ་འདུག ཡིན་ན་
ཡང་། སློབ་གཉེར་གྱི་རྣམ་པ་དེ་ཅེས་གྱིས་ཅ་བའི་ཆ་ནས་དགོན་སྡེ་སོ་སོའི་བྱ་བའི་
སྤྲུལ་ཚད་ལ་མཚོང་ཚོས་སུ་མངོན་སུལ་བའི་བཟང་ཕྱོགས་ཀྱི་ལུས་པ་དེ་འདྲ་ཞིག་
འཚོན་སུབ་ཀྱི་མེད་པར་མ་ཟད། བོད་ནང་དུ་མིང་དོན་མཚུངས་པའི་ཚོས་ཀྱི་སློབ་སྦྱོར་
ཚད་ལྡན་ཞིག་གི་ལམ་སྲོལ་ཆགས་ཡོད་མཁན་གྱི་དགོན་སྡེ་ཁིན་ཏུ་དགོན་པའི་
གནས་ཚུལ་ད་དུང་སྤར་བཞིན་གནས་འདུག

སྤར་དང་ཚུང་མི་འདྲ་ས་ཞིག་ལ། དགོན་སྡེ་རྣམས་ཀྱིས་རང་ཁོངས་སུ་ཡོད་པའི་
དགོ་འདུན་པའི་ཤེས་བྱའི་གནས་ཚད་དང་། ཀུན་སྡོད་ཀྱི་སྤྲུལ་ཚད་སོགས་ཕྱོགས་
ཡོངས་ནས་ཡར་རྒྱས་སུ་མ་བཏང་བར་འདི་སྤར་བསྟུན་ན། གང་ཞིག་ནས་འདད་གི་
མེད་པ་དང་། ཅི་ཞིག་ནས་འགྲིག་གི་མེད་པའི་ཚོར་སྣང་ཡོང་མཁན་མང་ནས་མང་དུ་
འགྲོ་ཡི་འདུག་སྟེ། དཔྱོད་ལྡན་གྱ་བ་མང་པོ་ཞིག་གིས་ཀྱང་། ར་ཚོ་ཞི་དཔེན་པའི་རི་སྐུང་

དུ་གནས་ཤིང་མི་ཚེའི་ལྷ་བ་དམིགས་བསམ་ལ་བ་ཞིག་འཆང་མཁན་ཡིན་མོད་ཀྱི། དུས་ཀྱི་འགྲུང་བའི་ཚོས་ཉིད་རྣམས་ཅི་མི་སྟུང་བར་བཏང་སྟོངས་སུ་བཞག་སྟེ་བསྐྱོད་
ན། གཞན་པའི་སྟེང་སོར་གྲུང་བའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བསྟན་བཤེས་ལ་རིག་པའི་ཆེ་མག་མི་རིང་
བར་ཉམས་པར་འགྲུང་ངེས་སོ་ཞེས་གཏུང་སེམས་ཀྱི་ཤུགས་རིང་ནར་ནར་འབྲིན་
བཞིན་ཡོད་ན། རང་གི་རྣམ་དཔྱད་དང་སྟེང་སྟོངས་ལ་བརྟེན་ནས། དེང་གི་ལོ་རྒྱུས་
འཕེལ་སྐྱོགས་ཀྱི་ཚོས་ཉིད་སྤྱིའི་འགྲོས་དང་མ་ཐུན་པར་ནང་བའི་ཚོས་ལ་རང་གི་ཁྱད་
ཚོས་ལྡན་པའི་འཕེལ་རྒྱས་ཀྱི་ཁོར་ལུག་གཙང་མ་ཞིག་བསྐྱུན་དགོས་པ་དེ་ནི། ར་ཚོའི་
ཐུག་སྟེང་དུ་ལྷུང་བའི་ལོ་རྒྱུས་ཀྱི་འགན་འཁུར་དུ་བརྟེན་པའི་འཕེལ་བར་འདུག།

འོན་ཀྱང་། གནད་འགག་གི་གནད་འགག་ཅིག་ལ། བོད་ཀྱི་དགོན་སྡེའི་སྤྱི་དོན་
དང་། ལྷ་བ་སྡེར་དོན་གང་ཡིན་རུང་སྤྱིའི་གོ་བ་རགས་ཅམ་རེ་དེ་ལྟར་རྟེན་མཁན་
འགའ་ཞིག་ཡོད་གི་ཡོད་ན་ཡང་། དུས་དུས་ཀྱི་ཚོས་ཉིད་དང་མ་ཐུན་པར་བསྟན་པའི་
སྟེང་སོ་རྣམས་དག་ཅིག་འཛིན་སྟེལ་བྱེད་པ་ལ། ཚོས་ཀྱི་དགོན་སྟེ་ཞིག་གི་དོན་ནས་བྱེ་
བྲག་ཏུ་ལམ་གང་འདྲ་ཞིག་ལ་འགྲོ་དགོས་པ་དང་། ཚུལ་རི་ལྟར་དུ་འགྲོ་དགོས་པ་མ་
ཤེས་པར་ཅི་བྱེད་འདི་བྱེད་མེད་པའི་ཚད་དུ་ལུས་འདུག་པ་ལྷ་སུར་མཐོང་གི་འདུག།

དེའི་སྤྱིར་ཁོ་བོས་འཛིན་འདོད་པ་ནི། བོད་ཀྱི་རབ་བྱུང་བའི་སྟེའམ་དགོན་བ་ཞིག་གི་
དོན་ནས་དེང་གི་ལུས་དུས་ཀྱི་གནས་བབ་འདིའི་འོག་ཏུ། རང་ཉིད་ལ་དུས་དང་མ་ཐུན་
པའི་གནས་གཞིས་གཙང་མ་ཞིག་རི་ལྟར་བསྐྱུན་དགོས་པའམ། ཡང་ན། བོད་བརྒྱུད་
ནང་བསྟན་གྱི་དགོན་སྟེ་རྣམས་ཀྱིས། དུས་དང་འཆོས་པའི་སྟོན་སྟོང་གི་སྤྱིག་གཞི་
ལེགས་པོ་ཞིག་རི་ལྟར་གཏན་འབེབ་བྱེད་རྒྱ་སོགས་ཀྱི་ཐད་དུ་ཁྱེད་ཀྱིས་ལྷ་ཚུལ་ཞིག་

བརྗོད་རྟོགས།

ལན། སྤྱི་བ་དེར་དངོས་ལན་མ་བཏབ་པའི་སྤྱོད་ལ་དུ། ལན་གྱི་མང་གདན་ལྟ་བུར་
 ཅེས་ཀྱང་སྤྱི་བ་འདོད་པའི་གནས་ཚུལ་གཞན་ཞིག་ཡོད་དེ། ད་ལྟ་དུས་རབས་ཀྱི་ཚོད་
 བགམ་རབ་དང་རིམ་པར་འཕམ་གྱིན་པའི་སྐབས་སུ། དགག་སྐྱབ་ཀྱི་སྐྱོད་བྱུངས་
 རྒྱུགས་དང་རྒྱུགས་ནས་གྲག་གིན་པའི་སྐོང་དུ། ལུ་ཅག་ནང་བསྟན་གྱི་དགོན་ཕྱོད་ཞིག་
 ལ་མཚོན་ན། རང་གི་འཚོ་གནས་ཀྱི་རྩ་བའི་དོན་སྦྱང་དང་རིན་ཐང་ལ་བསྐྱར་ཏུ་ངོས་
 འཛིན་ནས་དག་ཅིག་མི་བྱེད་བྱ་མེད་དུ་གྱུར་ཡོད། མིའི་སྤྱི་ཚོགས་ནང་དུ་དགོན་ཕྱོད་
 ཟེར་བ་ཞིག་ཅིའི་ཕྱིར་གྱུར་བ་རེད། དེ་ལ་དོན་སྦྱང་ཅི་ཞིག་ཡོད་པ་རེད། གནད་དོན་དེ་
 གཉིས་ཀའི་རྩ་བའི་གནས་ལུགས་ལ་ངོས་འཛིན་གཙང་མ་ཞིག་ཐོབ་བྱུང་ན། གཞི་
 བས་གང་ཞིག་དགོན་པ་ཞིག་གི་ལས་སུ་བྱ་བ་ཡིན་པ་དང་། ཅི་ཞིག་དགོན་པ་ཞིག་གི་
 ལས་སུ་བྱ་བ་མིན་པའི་གནད་འགག་བདེ་ལེགས་སུ་མཐོང་ངེས་ཤིང་། དགོན་སྡེའི་དོ་
 དམ་གྱི་ཐབས་ལམ་ལ་ཡང་བསམ་སྒྲུབ་ཐོག་ནས་གཞི་འཛིན་ས་ཞིག་རྙེད་ངེས་རེད།

མི་ལོ་ཉིས་སྟོང་ལྷག་གི་ཡར་སྔོན་དུ། སྔོན་པ་སྐབས་རྗེ་ཅན་གྱིས། མི་ཡི་ཚེ་སྟོན་
 གི་རིན་ཐང་རྣལ་མ་ཞི་སེམས་འདུལ་སྐྱོང་གི་སྤྱོད་ཚད་སྟེང་ནས་མངོན་དགོས་ཚུལ་
 གཙོ་བོར་གྱུར་པའི་ནང་བསྟན་ལྟ་བུར་གྱི་ནམ་གཞག་མང་པོ་བཀའ་བསྩལ་བ་ནས་
 བརྒྱད། རིམ་གྱིས་དེའི་ལུགས་ཀྱི་ཚོས་ཚུལ་ལ་མོས་པའི་སྐྱེས་བུ་ཤིན་ཏུ་མང་པོ་གྱུར་
 བར་མ་ཟད། བྱིས་ཀྱི་བྱ་བ་སྒྲོས་བཏང་སྟེ་ལམ་དེར་མཐའ་གཅིག་ཏུ་ལུགས་འདོད་པའི་
 མི་ཡང་མི་ཉུང་བ་ཞིག་ཐོན་པ་རེད།

དེ་ལ་སྐབས་རྗེའི་བདག་ཉིད་སྟོན་པ་ཚོས་ཀྱི་སྟོན་མེས་ཀྱང་། རབ་ཏུ་གྱུར་བའི་

མི་དེ་དག་ལ་ཡང་དག་སའི་ཚོས་ཚུལ་ཉམས་སུ་ལེན་སའི་མ་གུན་རྒྱུན་ལྟ་བུར་
དགོངས་ནས། དད་ལྡན་གྱི་མི་དཔུས་མ་དང་མ་དད་སའི་རྟགས་དང་ཆ་ལུགས་གསར་
བ་འཛིན་དུ་བརྟུག་སྟེ། གཞན་གྱི་ལུས་སེམས་ལ་གཞོན་སའི་སྤྲིག་སའི་ལས་དང་།
གཞན་ལ་མི་གཞོན་ན་ཡང་རང་ལ་ཚོས་སྐྱབ་སའི་དགག་བྱུང་འགོ་བའི་ལུས་དག་གི་
ཉོན་མོངས་རགས་ས་རྣམས་འགོག་ཆེད་དུ་ལུས་དག་གི་སྲོད་ཚུལ་མང་པོ་ཞིག་ལ་
བཅས་ཁྲིམས་མཛད་ཅིང་། ད་དུང་མི་དེ་དག་ཚོགས་སའི་ཞིག་གི་རྣམ་པས་གནས་
ཐབས་ཀྱི་སྤྲིག་ཁྲིམས་སྲ་རགས་མང་པོ་ཞིག་གྲང་ཞིབ་ཚགས་སུ་བཀའ་བསྩལ་ཏེ
<< འདུལ་བའི་སྡེ་སྡོད >> ལྷུང་བ་ཡིན་ལ། གཞུང་དེ་ཉིད་ལས་བསྟན་སའི་བཅས་
ཁྲིམས་རྩ་བར་བརྱུང་སྟེ་ནང་བསྟན་དགོན་སྡེ་བེར་བ་ཞིག་གྲང་བུང་བ་རེད།

དེ་ལྟར། བང་བསྟན་དགོན་སྡེ་ཞིག་འཚོ་ཞིང་གནས་སའི་གཞི་ཅའི་དོན་སྤྲིང་ནི།
དགོན་སྡེ་དེ་གར་གནས་བཅས་སའི་དགོ་འདུན་ས་རྣམས་ལ་ཐོས་བསམ་སྐྲོམ་གསུམ་
གྱི་ཁོར་ལུག་ལེགས་པོ་ཞིག་བསྐྱབ་སྐྱབ་ཡོད་མེད་ཁོ་ནའི་སྟེང་ནས་མངོན་དགོས་ཀྱི།
ཕྱིའི་འཇུགས་སྐྱབ་གྱི་མཚར་ཉམས་ཆེ་ཚུང་དང་། དབང་ཆེན་རྒྱ་ཆེན་གྱི་སྤྲིན་བདག་
མང་ཅུང་། མིད་གཞུང་དང་དཔོན་སྲོགས་ཀྱི་རྒྱ་བསྐྱོར་ཡོད་མེད་སོགས་གང་གི་ཆ་
ནས་གྲང་མཚོན་ག་ལ་བྱས། པོ་རྒྱུས་ཡིག་ལྟིང་ << སྤ་བཞེད >> དུ་ཡང་། “བཅོན་
པོས་ཚོས་སློབ་ཀྱི་བྱ་བརྟུགས།” ཞེས་གསལ་བ་ལྟར། སྤར་པོད་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་ཁྲི་སྲོད་ལྟེ་
བཅོན་གྱིས་གྲང་ཡོན་ཐུན་སྐྱར་ཏེ། དགོ་འདུན་གྱི་སྡེ་འཇུགས་དོན་ཡང་། གཙོ་ཕོ་
བང་སའི་ཚོས་ཀྱི་གཙུག་ལག་རྣམས་ལ་ཐོས་བསམ་ལེགས་པོ་ཞིག་བྱ་བའི་ཆེད་དུ་
ཡིན་པ་གསལ་བོ་རེད།

བཅའ་ཤོའི་དུས་སྐབས་དེར་རྒྱ་ནག་སློབ་དཔོན་མ་རྒྱ་ཡ་ན་ཟེར་བ་ཞིག་བོད་དུ་
 ཡོང་སྟེ། ཅི་ཡང་ཡིད་ལ་མི་བྱེད་པར་ཅེ་གཅིག་དུ་ནང་ལ་མཉམ་པར་འཛོག་པ་ཁོ་ན་ནི་
 འཚང་རྒྱ་བའི་མཚན་ལ་དཀར་པོ་ཆེ་ག་སྟེ་སྟེ་ཡིན་ཞོ་ཞེས་སྒྲིབ་ཤིང་། མོས་བསམ་སློབ་
 གཉེར་གཅིག་ས་རྒྱང་མཛད་པ་ན། ལུང་འདོགས་ཆེ་བའི་བོད་མི་རྣམས་ཀྱང་དེ་ལ་
 བདེན་པར་བརྩམ་བས། དེ་ཞིག་ཚོས་ཀྱི་གཙུག་ལག་གཞུང་ལུགས་ལ་སློབ་གཉེར་གྱི་
 འཕྲོ་ཆད་པར་གྲགས། འོན་ཀྱང་ཉལ་ཤང་གི་འདོད་ཚུལ་དེ་ལ་རྒྱ་གར་གྱི་སློབ་དཔོན་ཀྱ་
 མ་ལ་སྒྲི་ལས་ནི། “དེ་ལྟར་ཅི་ཡང་མི་སེམས་ཟེར་བ་དེ་ནི་སོ་སོར་རྟོགས་པའི་ཤེས་
 རབ་སྤངས་པ་ཡིན་ནོ། །ཡང་དག་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་རྩ་བ་ནི། སོ་སོར་རྟོགས་པའི་ཤེས་
 རབ་ཡིན་པས། དེ་སྤངས་པས་འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱང་སྤངས་པ་
 ཡིན་ནོ། །”ཞེས་སོགས་བཀའ་ཞིང་བརྟགས་ཉེ་བཀའ་རྗེས། སྤང་ཡང་དཔྱོད་པའི་
 ཤེས་རབ་ལ་རྩ་བ་བྱས་པའི་དབུ་རྒྱ་ལེ་རྒྱའི་ཚོས་རྒྱན་གཙང་མ་བོད་དུ་སྟེལ་པའི་
 ཚུལ་ལོ་རྒྱས་ཚོས་འབྱུང་རྣམས་སུ་འཁོད་འདུག།

དེ་ལ་བལྟས་དུས། བོད་དུ་ནང་ཚོས་ཐོག་མར་དར་སྐབས། རྒྱ་དཀར་ནག་གི་
 ལུགས་མི་འདྲ་བ་གཉིས་བྱུང་བ་ལས་མཐར་རྒྱ་གར་པའི་ལུགས་ལ་རྒྱལ་ཁ་ཐོབ་སྟེ་
 དར་རྒྱས་སུ་སོང་བ་ཞིག་དུ་འདུག་ལ། དེ་ནི་བོད་པའི་ནང་བསྟན་གྱི་ལོ་རྒྱས་སྟེང་གི་
 རྒྱལ་ཁ་བཟང་པོ་ཞིག་དུ་ཁོ་བོས་སྟུམ།

ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། རྒྱ་ནག་ཉལ་ཤང་གི་ལྟ་བུ་དེ་ཡང་ནང་པའི་ཚོས་ཤིག་གཏན་ནས་
 མ་ཡིན་ཞེས་ནི་ཁོ་བོ་ལར་ནས་མི་སྒྲི་ཡི། གལ་ཏེ་སྐབས་དེའི་རྒྱལ་ཁ་རྒྱ་ནག་པའི་
 ཚོས་ལ་ཐོབ་ཅིང་བོད་ལུགས་ཀྱང་དུ་ལྟ་བུ་གྲུབ་དེ་ཉིད་འཕེལ་ཡོད་པའི་དབང་དུ་བཏང་ན།

བོད་ཀྱི་ཚོས་པའི་ཁྲིད་དུ་སློམ་རྒྱལ་པའི་སྲོལ་ཆེ་ཙམ་ཞིག་དར་ཡོད་པེས་ཡིན་ལ།
དགོན་སྡེ་ཚོའི་འདུལ་པའི་ལག་ལེན་ཡང་ད་ལྟ་ལས་བཟང་ཙམ་ཞིག་ཆགས་ཡོད་ལས་
ཆེ་མོད། འོན་ཀྱང་དཔལ་ལྷན་ལེ་རྒྱའི་ཚོས་རྒྱན་ལྟར་སོག་མར་རིགས་བསལ་གཏུན་ལ་
བལ། བར་དུ་གཞུང་དོན་གདམས་རག་ཏུ་ཤར། མ་མར་བཙོན་བསལ་ཉམས་སྲུ་ལེན་
པའི་སྲོལ་བཟང་དེ་འདྲ་ཆགས་སྤུལ་མེད་པ་སློམ་མེད་ཡིན་པས། ད་ལྟ་འཛམ་གླིང་གི་
ནང་བསྟན་པའི་སྡེ་དུ་“བོད་ཀྱི་ནང་ཚོས”ཞེས་གཟེ་མདངས་གཞན་དང་མི་མཚུངས་
བ་ཞིག་མཆིས་པ་འདི་ཉིད་ཀྱང་འཇུངས་པའི་གནས་ཡོད་སྲིད་ཀྱི་མ་རེད།

དེ་ལྟར་ཞིབ་ཏུ་བསམས་དུས། ནང་བསྟན་གྱི་དགོན་སྡེ་ཞིག་གི་ཙུ་བའི་རིན་ཐང་
དེ་ཉིད་ལས་སྦྱོར་གང་འདྲ་ཞིག་གི་སློན་སྤྱིར་མངོན་དགོས་པའི་ཚུལ་དེར། ད་ལྟའི་
བོད་ཀྱི་དགོན་སྡེའི་དབྱུ་ཁྲིད་པལ་ལོ་ཆེས་བསམ་གཞིགས་ལེགས་པོ་ཞིག་གཏོང་སྤུལ་
ཀྱི་མེད་པ་དེ་ནི། བོད་ཀྱི་དགོན་སྡེ་ཚོའི་ལས་སློམ་པོ་ཞིག་ལོག་ལམ་དུ་འཕྱུན་པའི་
ཙུ་བ་ཉིད་དུ་སེམས་པས། མི་ལོ་ཆེག་སྤོང་ལྷག་གི་ཡར་སྡོན་ཞིག་ནས། རང་རེའི་སྤུ་
མོའི་སློབ་དཔོན་ཀླ་མ་ལ་ཤི་ལས་ནི། བོད་ཀྱི་ཡུལ་འདིར་ནང་ཚོས་ཀྱི་འཕེལ་ཚུལ་གོ་
རིམ་མ་ཞོར་བ་ཞིག་འབྱུང་བའི་ཆེད་དུ་ < < སློམ་རིམ་སོག་མ་བར་གསུམ > >
མངོན་པའི་དགོངས་འདུན་དེ་ལ། ད་ལྟ་ལུ་ཚོས་སྤྱལ་ཏུ་སྤྱིར་འདང་ནན་པོ་ཞིག་རྒྱལ་
དགོས་པར་སྟམ་མོ། །

གང་ལྟར་སློབ་མ་བ་ཞིག་ལ་བར་སྐབས་ཞིག་ནས་ནི། བོད་ཡུལ་དབྱུས་སུ་ཚོས་
སྲིད་རྒྱང་འབྲེལ་གྱི་སྲིད་སྤྱལས་དར་ཅིང། དེའི་ཤར་སྟོབས་སྤྱལས་མཐའི་ཡུལ་གྲུ་ཆེ་
ཚུང་ཀུན་ཏུ་རིམ་གྱིས་ཐེབས་པ་ལས་དགོན་སྡེ་དག་གི་ལས་འགན་ལ་གནས་མ་ཡིན་

པའི་འགྲུར་བ་སྣ་ཚོ་གསུམ་སོང་སྟེ། དགོན་སྡེ་ཞིག་གི་འཚོ་གནས་ཀྱི་རྩ་བའི་དོན་སྟོང་ལ་
ཡང་ལྟ་ཚུལ་གཞན་ཞིག་གྲུང་བར་བརྟེན། བར་སྐབས་ཤིག་ནས་བཟུང་། དགོན་སྡེ་
ཚམས་ནི་དགོ་འདུན་མང་ལ་སྐྱོན་མོང་དུ་དབང་བའི་ཚོས་བསམ་གྱི་ཁོར་ལུག་ཅིག་གི་
ངོ་བོ་ལས་འགྲུར་ཏེ། “ཚོས་སྲིད་ཀྱི་མངའ་བདག”ཆེ་བོ་མོ་སྐྱེར་པའི་དབང་འཁུགས་ཀྱི་
མང་གཞན་དང་། ཆབ་སྲིད་ཀྱི་རྒྱབ་སྐྱོར་ས་སུ་འགྲུང་བའི་ཚོ་གསུམ་པ་ཞིག་ཏུ་གྲུར་
གྲུར་ནས་ཀྱང་སྣ་སྡེ་མི་སྡེ་དུ་པའི་ཁ་དབང་རྒྱུན་གསུམ་བདག་གིར་མཛད་དེ། དཔེན་
པའི་དགོན་སྡེ་པལ་མོ་ཆེ་ཞིག་ནི། འཛིག་རྟེན་པའི་ཟང་ཟིང་ཆགས་སྤང་གི་ལས་རིགས་
སྣ་ཚོ་གསུམ་ལ་བཀོད་འདོམས་ཀྱི་ལྟ་གནས་སུ་གྲུར་སོང་བ་ཡིད།

སྐབས་དེར། མི་ཚེན་སྐྱལ་ཚེན་ཚོའི་“འཕྲིན་ལས་ཀྱི་ཁ་ལོ་བ”ཚམས་ལ་ནི་དབང་
ཆ་སྐྱེར་འཛིན་གྱི་སྐལ་བཟང་མངོན་པར་ཤར་ཏེ། ཚོས་ཀྱི་དགོན་སྡེ་ཚམས་ཀྱི་ལས་སུ་
བྱ་བ་ཚམས་ཀྱང་ངོ་བོ་དང་ནང་དོན་གཞན་ཞིག་ཏུ་བསྐྱུར་བས། དེ་གའི་གྲུ་བ་ཚམས་
ལའང་ནང་འགལ་གྱི་ཁུར་བོ་ཤིན་ཏུ་སྡི་བའི་མི་ཆེ་སྐྱེལ་སྤངས་ཤིག་ས་ཁུབ་དོ་ཁུབ་ཏུ་
སོང་བ་ཡིད། དེ་ལྟར་དགོན་སྡེ་ཚམས་སུ་རང་ཉིད་ཚོས་སྡེ་ཚམས་པ་ཞིག་ཏུ་མཚོན་གྱེད་
ཀྱི་རྩ་བའི་ལས་སྐོ་མཐའ་དག་བག་ལ་ཞ་བ་དང་ཆབས་ཅིག་ བོད་པའི་“སྐྱ་ལ་འཛོན་
པོ་”ཚམས་ཀྱིས་“གལ་ཆེན་ནང་གི་དོན་ཆེན་”ཀྱི་ལས་རིགས་སྣ་ཚོ་གསུམ་ལ་ཤར་ཐང་
གིས་འབད་དེ། ཚོས་བསམ་སྐོམ་གསུམ་སོགས་དགོ་འདུན་གྱི་ནང་མའི་ཀུན་སྡོད་ཀྱི་
འཇུག་རིམ་མཐའ་དག་ལ་དོ་སྤང་རེ་རྒྱུང་དུ་སྡིན་ནས། མཐར་ལས་སུ་བྱ་བ་
གཞན་དག་གི་ཞོར་ཁྲིད་དངོས་པོ་ཅོམ་དུ་གྲུར་བ་ཡིད།

དེ་ནི་འདས་པའི་ལོ་རྒྱུས་ཀྱི་ཟིན་ཐོ་ཅོམ་ག་ལ་ཡིན། ད་ལྟ་ཡང་ལ་མ་བརྒྱའི་སྤང་

ཚུལ་དེ་ཉིད་བོད་ཀྱི་དགོན་སྡེ་ལལ་མོ་ཆེའི་ལས་སློབ་ཀྱང་ན་ཉེལ་ལ་ཉེལ་མར་དུ་སེམ་ཡོད་པར་མ་ཟད། “ཚོས་སྡེ་རྣམས་སུ་ཚོས་ཀྱི་སློབ་སྦྱོང་རྣམས་མ་དགག་བྱུང་འཛིན”ཀྱིན་པ་ལྟ་བུའི་སྤང་ཚུལ་སློབ་ཡུལ་དུ་མི་ཤོད་པ་སྣ་ཚོགས་ཀྱང་རྒྱུན་ཆགས་སུ་འགྱུར་བཞིན་པ་མ་ཡིན་པམ།

རྒྱ་མཚན་དེའི་ཕྱིར། ལུང་རྟོགས་བསྟན་པའི་སྤྱིང་ཤོར་ཤེས་ནས་དད་པའི་སྤྱེས་བུ་རྣམས་ལ་བན་གྱིས་ཞུ་རྒྱུ་ བོད་ཀྱི་དགོན་སྡེའི་གནས་སྤངས་ལེགས་བཅས་ཀྱི་ཐོག་མའི་སློབ་འགྲོ་གཅིག་ལུ་ཞུ། ལེགས་བཤད་སྡེ་སྟོན་གསུམ་གྱི་དགོངས་དོན་ལ་གཞི་བཅུགས་ཉེ། དགོན་སྡེ་ཞིག་གི་རྩ་བའི་དོན་སྤྱིང་དང་རིན་ཐང་ནི་ལས་སུ་བྱ་བ་གང་གི་སློབ་མའོན་དགོས་པའི་གནད་དོན་དེ་ཉིད་ལ་བན་གྱིས་བསྐྱར་ཞིབ་བྱས་ནས། ཚུལ་དེ་ལ་དོས་འཛིན་མ་ཞོར་བ་ཞིག་དང་། ལྟ་སྤངས་མ་འཁྲུལ་བ་ཞིག་ཆགས་རྒྱུ་ལས་གལ་ཆེ་བ་གང་ཡང་མ་མཆིས་ཉེ། ཚོས་འཛིན་ཉེན་གང་གི་སློབ་མའི་ནུས་ལོང་ལོང་། འཕྲི་བྱས་པའི་གནས་ལུགས་མཐོང་ཐེངས་དེ་དེ་ནི། ཤེས་རབ་ཀྱི་རྟོགས་པ་སད་ཐེངས་དེ་དེ་ཡིན་པེས་ལ། ཤེས་རབ་ཀྱི་རྟོགས་པ་སད་ཐེངས་དེ་དེ་ནི། ལམ་གྱི་འདས་གཞེད་ཐེངས་དེ་དེར་འགྱུར་སྲིད་པའི་ཕྱིར་ལོ།

ད་ནི་འདི་དངོས་ལན་གདབ་པར་བྱ་བ་ལ། སྤྱིར་བཏང་དགོན་སྡེ་གང་དང་གང་ཡིན་རུང་། མི་མང་པོས་གྲུབ་པའི་ཚོགས་པ་ཞིག་ཡིན་པའི་གཞི་རྩའི་ཚོས་ཉིད་ལྟར་ན། དེ་གའི་ལས་སུ་བྱ་བ་རྣམས་ལ་དབྱ་སྲིད་ཀྱི་རུས་པ་ལྟན་པའི་འཛིན་སྦྱོང་ཚོགས་པ་ཞིག་ཡོད་པལ་ཤིན་ཏུ་ཆེ་ཞིང་། དེ་ཡང་ཡུལ་དུས་ཀྱི་འགྲོ་སློབ་དང་མཐུན་པར་སྤྱི་གསལ་ནང་གསལ་དུ་མང་མོས་འོས་འདེམས་ཀྱི་ལམ་སློབ་ལས་བྱུང་ན་དགོས་པ་ཆེ་

སྒྲི་དགོན་སྡེ་དོན་དམ་གྱི་བྱ་བ་རྣམས་ཀྱང་ཚོགས་པ་ཞིག་གི་དོན་འདི་ཚོགས་པ་འདི་ན་
སྐྱོད་གནང་ན་ལོ། མི་སྐྱེད་པ་ཞིག་གིས་བརྒྱ་ཁ་ཆེན་གཙོད་ཀྱི་ཚུལ་དུ་དབང་བཟུང་བ་
དང་བར་བྱུང་ཆེན་པོ་ཡོད་དེ་རྒྱས་པར་མི་སྐྱེད།

ལྷག་པར་དུ་དགོན་སྡེ་ཅུང་ཆེ་བ་ཞིག་ལ་ཆག་བཞག་ན། (1)དགོན་སྡེ་འབྲུ་
ཚོས་ལྷན་པའི་ཤེས་རིག་སློབ་གསོ། (2) སློབ་རྒྱུན་གྱི་མངོས་སྤྱད་མ་ཉམས་པའི་
འབྲུག་སྤྱན་ལས་གཞི། (3)དགོ་འདུན་གྱི་བདེ་ཐང་ལ་པན་པའི་སྤྱན་བཙོས་འཕྲོད་
བརྟེན། (4) རང་ཁ་རང་གསོ་སྤྱོད་པའི་དཔལ་འབྱོར་འདུ་འགོད། (5)འདུལ་བའི་
དགོངས་དོན་དང་མཐུན་ཞིང་དམ་སྟོད་རན་པའི་བཅས་ཁྲིམས་ཅ་འདིན། (6)དད་
ལྷན་མང་ཚོགས་ཀྱི་དགོས་འདུན་བསྐྱང་ཐབས་ཀྱི་ཕྱི་དོན་སྤྱོད་གཉེན་སོགས་ལས་སྐོ་
རིགས་དང་རྣམ་གྲངས་དུ་མ་ཞིག་ཡོད་པས། དེ་རྣམས་དུས་ཀྱི་ཚོས་ཉིད་དང་མཐུན་
པར་རྒྱུན་སྐྱོད་བཤམ། མཁས་མངོན་ལྷན་པའི་དབུ་མེད་ཀྱི་དཔུང་ཁག་ཚད་ལྷན་
ཞིག་བྱུང་ན་ཅི་ནས་ཀྱང་དོན་སྐྱིད་ཆེ།

གང་ལྟར་གཙོ་བོའི་ནང་གི་གཙོ་བོ་ནི། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཚོས་ལ་རབ་དུ་བྱུང་བའི་
དགོ་འདུན་པ་ཞིག་ལ་མཚོན་ན། མཚན་ཉིད་བསམ་སློབ་གཉེན་ཐབས་ལྷན་པའི་ནང་བསྟན་
གྱི་གཙུག་ལག་རྣམས་ལ་སློབ་སྐྱོད་ལྟེན་རྒྱ་དེ་ནི་རང་གི་མི་ཆེ་འདིའི་གལ་ཆའི་དོན་གྱི་
ཚོགས་པ་ཉིད་དུ་བརྗེ་རིགས་པར་བརྟེན། བར་བསྟན་དགོན་སྡེ་སོ་སོའི་དོས་ནས་ཀྱང་།
དགོན་སྡེ་འབྲུ་ཚོས་དང་བཅས་པའི་ཤེས་རིག་སློབ་གསོ་གཅིག་སྤྱོད་སྤྱོད་ཀྱི་
ཁོ་ན་གལ་ཆེན་ནང་གི་དོན་ཆེན་ཡིན་གྱི། ལས་སྤྱོད་བྱ་བ་གཞན་དག་རྣམས་ནི་དེའི་
རམ་འདེགས་ལྟ་བུའམ། ཕྱིའི་མཐུན་རྐྱེན་ཅོམ་གྱི་བྱ་བ་པལ་བ་ཉིད་ལས་མ་འདས་

བས། དེ་རིང་འདི་ནས་ཀྱང་གཙོ་བོ་དགོན་སྡེའི་ཤེས་རིག་སློབ་གསོའི་རྒྱུ་རྐྱེན་འབབ་ཞིག་
བརྗོད་རྒྱུ་ཡིན།

གཅིག་ དགོན་སྡེའི་མང་གཞིའི་སློབ་གསོ། ཁོ་བོས་རྒྱན་ཏུ་སྦྲ་བཞིན་པ་ལྟར། ད་
ལྟའི་བོད་པའི་ཚོས་སྡེ་རྣམས་ཀྱི་པམ་ཁའི་རྩ་བ་ནི་ཤེས་རིག་སློབ་གསོའི་སྡེ་ན་ཡོད་
ཅིང་། ཤེས་རིག་སློབ་གསོའི་སྡེ་གི་པམ་ཁ་ཆེ་ཤོས་ནི་མང་གཞིའི་སློབ་གསོའི་ཚོགས་ཏུ་
གནས་པར་མཐོང་སྟེ། བོད་ཀྱི་དགོན་སྡེ་རྣམས་སྟེ། དག་འདུན་དག་གིས་ནང་བསྟན་
མཚན་ཉིད་རིག་པའི་གཞུང་ཆེན་དག་ལ་མ་བསྐྱབ་པའི་སྡོན་ཏུ། མང་གཞིའི་སློབ་གསོ་
འཇུག་ཚང་ཞིག་གྲོང་སློབ་མ་མཆིས་པ་དེས། ལྷ་བ་སྐར་རེ་རེའི་མི་ཆེའི་ནང་ལ་ཤེས་
ཚད་བྱང་ཚད་གང་གི་ཐད་ནས་ཀྱང་གྲོང་གུན་གསལ་ཐབས་དཀའ་བ་ཞིག་སྟེར་གྱིན་
པ་ནི་མིག་མཐོང་ལག་ཟེན་རེད།

ལྷག་ཏུ་ལོ་རྒྱུད་ལྷ་སྟེན་མང་པོ་ཡོད་པའི་དགོན་སྡེ་དག་གིས་ནི། དེ་ལ་དམིགས་
བསལ་དོ་སྣང་ཞིག་མ་བྱས་ཀ་མེད་ལགས་ཏེ། མ་འོངས་པར་བྱིས་པ་དེ་ཚོ་ཚོས་བ་
ལེགས་པོ་ཞིག་ཡོང་རྒྱུའི་ཚོགས་པའི་སྡོན་འགྲོ་ནི་མི་ལེགས་པོ་ཞིག་ཡོང་རྒྱུ་དེ་ལས་མ་
འདས་ཤིང་། མི་ཚད་ལྡན་ཞིག་ཏུ་ཆགས་ཐབས་ཀྱི་རྒྱུའི་རྩ་བ་ནི། སློབ་གསོ་ལེགས་པོ་
ཞིག་ལྟར་རྒྱུ་དེ་ཁོ་ན་ལས་ཉིད་ལས་མ་འདས།

“ཚོགས་ཁང་ཇི་ལྟར་མཐོན་ན། མང་གཞི་དེ་ལྟར་གལ་ཆེ”པའི་རང་བཞིན་ལྟར། ཉན་
བསྟན་གྱི་ཟབ་ཅིང་སྦྲ་བའི་གཞུང་ལུགས་རྣམས་ལ་ཚོས་བསམ་གྱི་སྡོར་བ་ལྟར་ལེན་
མཁན་ཞིག་ལ་མཚོན་ན། རང་གི་སློབ་གྲོས་དེ་སྦྲ་ཞིང་སྦྲ་བའི་གནས་ལུགས་རྣམས་ལ་
འཇུག་པའི་ཚོགས་པའི་ཉིད་བསྟོན་སྟེ། འབྲེལ་ཡོད་ཀྱི་ཤེས་བྱའི་མང་གཞི་དང་།

བསམ་གཞིགས་ཀྱི་རྒྱས་པའི་མང་གཞི། དེ་ཤེ་ཞིབ་ཀྱི་རྒྱས་པའི་མང་གཞི་སོགས་
བརྟན་པོ་ཞིག་ལྟར་རྒྱ་ལྷོ་ལོ་གནད་ཀྱི་དོན་པོ་ཡིན་ལོ། །

མི་སྲུང་དང་སྲུང་ངོས་ནས་བལྟས་ན་ཡང་། མང་གཞིའི་སློབ་གསོ་མི་ཚེའི་ཤེས་
ཡོན་ཀྱི་ཚ་བ་དང་། མི་གཞིའི་ངེས་དོན་ཀྱི་གཟུངས་གཞུག་ཡིན་པར་བརྟེན། རང་རེའི་
དགོན་སྡེ་དག་གིས་ཀྱང་ལྷ་གཞོན་རྣམས་ཀྱི་མང་གཞིའི་ཤེས་ཡོན་གཅིགས་འཛིན་
ལྷན་མིན་ནི། ལུ་ཅག་གི་གསོན་ཀྱི་འདས་ག་གཙོ་བོ་ཞིག་ཡིན་པར་འདུག་ན། དེར་གི་
གནས་བབ་འདིའི་འོག་ཏུ། ལྷན་ཕྱིན་“དགོན་སྡེའི་འགན་འཁུའི་སློབ་གསོའི” ལམ་
ལུགས་ཤིག་ཆགས་སུ་བ་ན་འིན་ཏུ་བཟང་བར་སྐྱེས།

གཤམ་ཉེ་ནས་ཉི་མ་ཞིག་ལ། བོད་ཀྱི་ཚོས་རྒྱུད་ལྷན་མཐའ་ཁག་གི་ངེས་དོན་ཚོས་
ཀྱི་བ་ཤེས་གཉེན་རྣམས་གདན་འདྲོམས་པའི་ཐོག་ཏུ་བཏོ་སྐྱོང་དང་ཞིབ་དཔྱད་བརྒྱུད་
དེ། “དགོན་སྡེའི་འགན་འཁུའི་སློབ་གསོའི”ལམ་ལུགས་ཤིག་བཏོ་རྒྱུར་གྲོས་མ་སྐྱུན་
ལེགས་པོར་བྱུང་ཞིང་། ལས་ཀ་དེའི་ཉེར་བསྐྱོགས་མཚན་ཉིད་ཚང་བ་ཞིག་ལེགས་
པར་བསྐྱེད་པའི་ཚུལ་དེ་ལོ་ལོ་བོས་དགའ་འབོད་ཁྱི་རྣམས་སློབ་པའི་ཉི་མ་དེ་ཡིན་ངེས། བརྒྱ་
ལ་དེ་ལྟར་མ་བྱུང་རུང་ཐོག་མར་ཚོས་སྡེ་ཅུང་ཆེ་བ་འགའ་ཞིག་གིས་ལམ་སློབ་དེ་འདྲ་
ཞིག་བཏོད་ན་དགོས་པ་འིན་ཏུ་ཆེ།

དེ་ལྟར་བོད་ཀྱི་དགོན་སྡེ་རྣམས་སྲུ། དེར་ཕྱིན་མི་སྲུ་ཞིག་རབ་ཏུ་བྱུང་ན་ཡང་།
ནད་བ་དང་། ཤས་འཁོགས་ལྟ་བུ་དམིགས་བསམ་པ་གནས་ཚུལ་ཅན་མ་ཡིན་པ་ཐམས་
ཅད་ཀྱིས། ལོ་ལྷ་དང་བདུན་བར་ཀྱི་མང་གཞིའི་སློབ་གསོ་ཞིག་ངེས་པར་བྱུང་དགོས་
པའི་ལམ་སློབ་ཞིག་མ་བྱུབ་ལུ་མེད་ཡིན་པ་ནི། དུས་ཀྱི་ཚོས་ཉིད་བཅོན་པོས་བཀའ་

རྒྱ་སློབ་གིན་འདུག་ཅིང། དེ་འདྲའི་རྒྱ་གཞིའི་སློབ་གསོ་ནི། དགོན་སྡེའི་བྱ་རྒྱུར་གང་
ཞིག་ཏུ་སློབ་སྦྱོང་གི་རྣམ་པ་ཅན་གྱི་སྡེ་ཚོན་རྒྱུར་བཅུ་གས་ཀྱིས་བསྐྱབ་ན་གིན་ཏུ་
ལེགས་པར་མཛོང།

དགོན་པ་རྒྱུར་རྒྱུར་བྱ་གངས་གིན་ཏུ་ཉུང་བ་རྣམས་ལ་མ་ཐུན་རྒྱུ་སློབ་ཚོགས་ཀྱི་
དབང་གིས། སྐར་ལ་སློབ་སྦྱོང་རྒྱུར་འཇུགས་ཀྱི་ལུས་པ་རྒྱུར་མོད། བསམ་སློབ་བྱ་
ཡངས་དང་མིག་རྒྱུར་རིང་པོ་བསྐྱེད་སྐྱབ་ན་ནི། དགོན་ཁག་མང་པོས་མཉམ་འབྲེལ་
ཀྱིས་སྐྱབ་མོང་དུ་རྒྱ་གཞིའི་སློབ་སྦྱོང་རེ་བཅུ་གས་ཀྱི་མ་ཚོགས་པ་མེད་དེ། སློབ་པ་
རྣམས་རྒྱ་གཞིའི་སློབ་སྦྱོང་མཐར་ཕྱིན་རྗེས་སྐར་ཡང་རང་རང་གི་དགོན་པར་འགོ་
རྒྱུའི་གན་རྒྱ་དང་པོ་ནས་བཞག་ཚོགས་པ་དང། ཚོས་རྒྱུད་མི་འདྲ་བ་སྐྱ་དང་སྐྱ་ཡིན་
རུང། ལྟ་བུར་གྱི་རྣམ་གཞག་སྐྱ་སྐྱ་མི་འདྲ་བ་རྣམས་ནི་ཟབ་ས་སྐྱ་སའི་སྐྱ་ཆ་ཞིག་
ཡིན་པས། རྒྱ་གཞིའི་སློབ་གསོ་ལྟ་བུ་ནི་མཉམ་འབྲེལ་ཀྱིས་བསྐྱབ་ན་འདྲ་སྐྱབས་མི་
འགྲིག་པ་ཅི་ཡང་མེད་པས་སོ། །

མིག་སྐར་ལ་མཚོན་ན། དགོན་སྡེའི་རྒྱ་གཞིའི་སློབ་སྦྱོང་རྒྱུར་དུ་བཅུ་གས་ནས་
གསར་དུ་བྱ་བ་བྱེད་མཁན་གྱི་ཚེ་རེས་པར་དུ་རྒྱ་གཞིའི་སློབ་གསོ་ཞིག་མ་ལྟར་སྐྱ་
མེད་ཀྱི་ལས་ལུགས་དེ་འདྲ་དངོས་སྐྱ་ལག་བསྟར་བྱེད་ཀྱིན་པའི་དགོན་སྡེ་རེ་གཉིས་
ཞིག་མཛོང་རྒྱ་ཡོད་པ་དེ་རྗེས་སྐྱ་ཡི་རངས་པའི་གནས་ལགས་ན་ཡང། མིང་དོན་
མཚུངས་པའི་དགོན་སྡེའི་རྒྱ་གཞིའི་སློབ་གསོ་ཚད་ལྡན་ཞིག་དེ་སྐྱ་ད་རུང་ཁོང་ཅག་
གིས་ཀྱང་བསྐྱབ་སྐྱབ་མེད་པར་འདུག་སྟེ། དགོན་སྡེའི་ཁྱད་ཚོས་ལྡན་པའི་རྒྱ་གཞིའི་
སློབ་དེབ་རིགས་གཅིག་ཅུ་ཡང་དེ་སྐྱ་པལ་ཆེད་བཞེས་མེད་པ་དེ་གཅིག་ལུས་ཀྱང།

དགོན་སྡེའི་མང་གཞི་སློབ་གསོ་ཚད་ལྡན་ཞིག་གྲུབ་རྒྱུ་དང་དྲུང་བར་ཐག་ཅུང་ཤིང་བ་
ཤེས་ཐུབ།

དགོན་སྡེའི་མང་གཞིའི་སློབ་གྲིང་ལ་ཆག་བཞག་ན། སློབ་ཞུགས་སློབ་མ་ཚོས་
མོད་གྱི་ཡི་གེའི་སློབ་སློག་དང་། ཚོམ་ཡིག་འབྲི་སློབ་ཅི་ལྷན་ལེ་དང་། སུམ་རྟགས་དག་
གསུམ་ནི་དེས་པར་དུ་རྒྱ་རྒྱལ་པ་ཞིག་བསྐྱབ་དགོས་པར་མ་ཟད། སློབ་གསོ་དེ་
ཉིད་དགོན་སྡེ་མང་གཞིའི་སློབ་གསོ་ཞིག་ཡིན་པའི་ངོས་ནས། དགོན་པ་རང་རང་གི་
རྒྱན་གྱི་ཚོས་སློབ་སློང་འཛིན་དང་། དག་ཚུལ་གྱི་སྲུང་བུའི་ངོ་བཡང་རྩ་བུའི་ཤེས་བྱ་ཁ་
ཡང་མ་སྦྱ་ཚོགས་ཀྱང་ཁོང་དུ་ཅུང་པར་བྱེད་དགོས་པར་སྦྲུམ།

མང་གཞིའི་སློབ་གསོའི་སྐབས་ནས་བཟུང་། ལོ་རིམ་ཅུང་མཐོ་བ་རྣམས་ལ་ནི་ཡི་
གེའི་འབྲི་སློག་གི་སློབ་བ་དང་འབྲེལ་ནས་འཛུམ་སྐྱིད་སྤྱིའི་ཤེས་དཔལ་འཕེལ་རིམ་གྱི་
རྒྱུད་བ་མདོར་བསྐྱུས་ལེ་དང་། མོད་རང་གི་གནའ་རབས་ལོ་རྒྱུས་དང་ཉེ་རབས་ལོ་
རྒྱུས་གྱི་བསྐྱབ་གཞི་འོས་འཚམ་ལེ་བཞག་ན་ལེགས་ཤིང་། རྩེ་བྲག་ཏུ་ནང་བསྟན་གྱི་
རྒྱུད་རིམ་ཐད་ནས་ནི། ཚོས་འབྲུང་ཞིབ་རྒྱུས་དང་སྐྱུར་ཏེ་བྲུབ་མཐའ་རིམ་མེད་གྱི་
ཁོངས་སུ་དེས་དོན་ཚོས་གྱི་བཤེས་གཉེན་སུ་དང་སུ་རྒྱུད་བ་སོགས་དམ་བ་སྦྱ་མའི་
རྣམ་ཐར་གང་ལེགས་ལེ་བདམས་བསྐྱིགས་གྱིས་གསལ་སློབ་བྱེད་དུ་འཇུག་པའི་
དགོས་པ་སྒྲ་སྟག་ཏུ་མཐོང་།

ད་དྲུང་། རང་དབང་དམངས་གཙོ་སོགས་ཡོངས་ཁྲབ་རིན་ཐང་སྐོར་གྱི་ཤེས་བྱ་
མདོར་བསྐྱུས་ལེ་ཡང་བསྐྱབ་ཏུ་བཅུག་ནས་ཡུལ་དུས་གྱི་འཇུར་བའི་ཚོས་ཉིད་ལ་
མིག་རྒྱ་བསྐྱེད་ན་དག་མཚན་ཆེ་ཞིང་། ནང་བསྟན་རིག་པའི་རྒྱན་ཤེས་གོ་སྐབ་རྣམས་

དེར་བརྟེན། དགོན་སྡེའི་སྤངས་གཞིའི་སློབ་གསོས་ནི། སློབ་སྤྱད་རྣམས་ལ་གསེར་
 ལྷ་བུའི་མི་གཞི་ལེགས་པོ་ཞིག་ཆགས་པར་བྱ་རྒྱུ་དེ་རྩ་བའི་རྩ་བ་ཉིད་ཏུ་འཛིན་འོས་
 ཤིང་། བང་ཚོས་དང་འབྲེལ་བའི་བསམ་སློབ་སྤངས་གཞི་དང་། གུན་སློང་གི་སྤངས་གཞི་
 ལེགས་པོ་ཞིག་ཚུགས་རྒྱུ་ནི་དོན་གྱི་དམིགས་ཡུལ་ཉིད་ཏུ་བལྟ་འོས་པས། རང་བཞིན་
 གྱིས་བརྟེ་སེམས་ཆེ་བ་དང་། རྟོགས་ལ་སྤྱི་ཐག་རིང་བ། མི་གཞི་བརྟན་པོ་ཡོད་པ།
 སྤྲིག་པའི་ལས་ལ་ཤིན་ཏུ་འཛེམ་པ། རང་ཚིག་རང་གིས་བརྟེ་བ། བྱ་བའི་སྤང་དོར་ལ་
 རྟོག་དཔྱད་གི་སློབ་མིག་ལྡན་པ། ལྷག་བསམ་ཐོལ་མེད་ཡིན་པ། གུ་ཡངས་སྐྱམ་དཔེལ་
 ལྡན་པ། ལས་འབྲས་བཅི་སྤང་གི་འདུ་ཤེས་ཟབ་པ་སོགས་གྲུ་བ་ཞིག་ལ་ཡོད་འོས་
 པའི་བསམ་སློབ་དང་གུན་སློང་གི་སྤྲིས་ཚད་སྤྲོགས་ཡོངས་ནས་སྤྲིན་པའི་ཐབས་དང་
 ཐབས་བྱུང་གི་སློབ་བ་སྤྲ་ཚོགས་བསྟེན་རིགས།

དེ་ཡང་ལྷེ་བྲག་ཏུ་བབས་ན། དགོན་སྡེ་དག་གི་སྤངས་གཞིའི་སློབ་གྲིང་སོ་སོའི་
 དགོ་ཚུན་རྣམས་ཀྱིས་ནི། སློབ་སྤྱད་རྣམས་ཀྱི་ཤེས་བྱ་ཡོན་ཏན་གྱི་འཕེལ་རིམ་ཁོ་ན་
 ལྟེ། ཚུགས་འབྲས་བཟང་རན་གཅིག་ལྟ་ཁོ་ནས་སློབ་སྤྱད་གི་སྤྱད་འབྲས་ལ་གདེང་
 འཛིག་མི་བྱ་བར། སློབ་སྤྱད་གི་མི་ཚེའི་རྒྱལ་པམ་དང་འབྲེལ་བ་ཆགས་པའི་གནད་
 དོན་གཙོ་བོ་རྣམས་ཏེ། སློབ་སྤྱད་གི་མི་གཞིའི་སྤྱད་སྤངས་དང་། དེའི་མི་ཚེའི་ལྷ་ཚུལ།
 རིན་ཐང་ལྷ་ཚུལ། བསམ་གཞིགས་ཀྱི་རུས་པ། བསམ་སློབ་དང་གུན་སློང་གི་སྤྲིས་ཚད་
 སོགས་སྤྲོགས་ཡོངས་ནས་བདེ་ཐང་རང་སྤྲིན་གྱི་ཡོད་མེད་དེ་གཅིག་སུ་བརྟུང་
 བས། རང་རང་གི་སློབ་སྤྱད་གི་སྤྱད་འབྲས་བཟང་རན་ནི་དོན་གནད་དེ་དག་གི་དོས་
 བས་བལྟ་རྒྱུ་ཤིན་ཏུ་གཙོ་བོ་ཡིན།

ཅིའི་ཕྱིར་ན། དགོ་ཚུན་ནི་སློབ་མའི་མི་ཚའི་ནང་ཤུགས་རྒྱན་འདོག་མཁན་གཙོ་
བོ་ཉིད་དུ་གྱུར་ཡོད་པ་སུ། དགོ་ཚུན་རྣམས་ཀྱིས་སློབ་སྦྱོང་ཚའི་ལེས་ཡོན་འཕེལ་རྒྱས་
ཀྱི་ཕྱོགས་ཁོན་ལས། སློབ་སྦྱོང་ཚའི་རྩ་བའི་རིན་ཐང་མཚོན་གྱི་བསམ་སློབ་མ་
ལག་དག་གི་སྦྱས་ཚད་འཕེལ་རྒྱས་ཀྱི་ཕྱོགས་ལ་དོ་སྣང་མ་བྱས་ཤིང་འགན་མ་སྲང་
ན། དེ་འདྲའི་དགོ་ཚུན་ནི་མིག་ལ་མེད་པའི་ལམ་སྟོན་མཁན་ཞིག་དང་འདྲ་བས། དགོ་
ཚུན་དེའི་སློབ་གསོ་ཡང་འདིགས་རུང་གཡང་སར་སྦྱང་བའི་སློབ་གསོ་ཞིག་ཏུ་མི་
འགྱུར་བའི་ངེས་པ་ལར་ནས་མ་མཆིས་པ་ཡིན།

དེ་ཡང་སློབ་མའི་མི་གཞི་དང་མི་སྦྱས་ཇི་ལེགས་སུ་འགྲོ་རྒྱུ་རྟོག་ཡོད་མདོག་
གིས། བས་རྒྱན་ཁ་རྒྱུང་བས་འདི་དང་འདི་བྱས་ན་ལེགས་ཚུལ་དང་། དེ་དང་དེ་བྱས་
ན་མི་འགྲིག་ཚུལ་གྱི་གནས་ལུང་ནན་བཤད་བྱས་པ་ཁོན་མེད། སློབ་མ་ཚོའི་བསམ་
སློབ་སྦྱས་ཚད་མཐོར་འདེགས་གྱི་མི་སྦྱབ་པར་མ་ཟད། བཤད་རྒྱ་མང་བྲགས་ན་
སློབ་མར་སུན་སྦྱང་སྦྱེས་ཏེ་ཕྱོག་ཕྱོགས་ཀྱི་བྱས་པ་ཐོན་པའི་དཔེ་མཚོན་གྱུར་ཤིང་ཏུ་
མང་། སློབ་སྦྱོང་ཚའི་རང་བཤུར་རང་གཅེས་དང་། ཡ་རབས་གཞུང་དང་། བཅེ་ལྟན་
སློབ་མོ། བདེན་རྒྱན་དཔེ་འདྲེད་སོགས་ཀྱི་བྱས་པ་དང་གཞིས་སློབ་རྣམས་ཆགས་རྒྱ་
ལ་ནི། སློབ་སྦྱོང་ཁོར་དགོ་རྒྱན་གྱི་འཚོ་བའི་ལག་ལེན་དང་སྦྱར་ནས་རིམ་གྱིས་སྦྱོན་
ཐབས་གྱི་རྒྱ་ཁོན་གཙོ་བའི་ཉམས་སྲོང་ཐད་ནས་བྱུང་བའི་ཐབས་ལ་བལྟས་ན་
ལྟ་རིན་ཆེ།

ཕིན་ཏུ་ཐབས་སློབ་ཞིག་ལ། ང་ཚོ་དགོན་སྡེའི་སློབ་གསོའི་བྱུང་ཆ་གལ་ཆེན་
ཞིག་“དབྱུག་པས”བརྒྱུང་ཡོད་པ་དེ་ཡིན། “དབྱུག་པའི་སློབ་གསོ”ནི་སྐྱ་སྐྱའི་སློབ་

གསོ་དང་ཤེས་རྫོངས་ཀྱི་སློབ་གསོ་ཁོ་ན་ཡིན་པས། དེས་ནི་སློབ་མའི་རང་བཙའི་
བསམ་སློབ་དང་། ཁེར་ཚུགས་ཀྱི་མི་གཞི་གྲུབ་རྒྱུར་ཤིན་ཏུ་གཞོན་པ་རེད། འཇིགས་
སྤར་གི་མིག་རྒྱང་ཀེམ་ཀེམ་གཡོ་བཞིན་དུ་གྲུག་པའི་རོ་ལ་བལྟས་ཏེ་སློབ་སྦྱོར་ལ་
བརྩོན་པ་ནི། བཅོན་དབང་གིས་དེད་པའི་ཁྲལ་ལས་ཁོ་ན་ཡིན་ཕྱིར། དེའི་འབྲས་བུར་
རང་ཚུགས་མི་བརྟན་ཞིང་། མངོན་སྟོན་མི་མཚུངས་པ། སློབ་སྦྱོར་ལ་སློབ་སྤྲུང་བ།
མི་ཆེའི་དམིགས་ལུལ་མི་གསལ་ཞིང་ཅི་བསམ་འདི་བསམ་མེད་པ། ཉོལ་རྒྱུག་ལ་
དགའ་བ་སོགས་ཀྱི་གཤེས་སྦྱོང་རྣམས་མ་བོས་རང་གིས་འདུ་བ་རེད།

དེ་ཡང་རྗེ་བཙུན་མི་ལ་རས་བ་དང་། གྲུབ་ཆེན་རྣམས་ལ་སྤྲུལ་སྦྱུང་བའི་ཐབས་སུ་གྲུབ་པས་སྤྲུག་འབབ་གནང་བ་དང་།
ལུས་ལ་དཀའ་སྤྲུབ་དག་པོ་སྦྱོང་དུ་བཅུག་པ་སོགས་སྤྲུན་མིན་གྱི་རྣམ་ཐར་རེ་རྒྱང་
རྒྱང་སྦྱོང་ན་ཡང་། ཚུལ་དེ་འབྲ་ནི་ད་ལྟའི་དུས་སུ་ལས་སློན་བྱེད་པར་ཅན་ལྡན་པའི་
གང་ཟག་རེ་རྒྱང་ལ་སྦྱོར་འོས་པ་ཅུ་མ་སྟེད་ཀྱི། ཡོངས་ཁྲབ་ཏུ་དེ་ལྟར་བྱེད་ཁྲལ་གྲུས་
ན་ནི་རང་གཞན་གཉིས་ཀ་འདུང་བྱེད་ཁོ་ན་ལས་ཅི་ཡང་མེད་པ་ལོ་རྒྱུས་ཀྱི་སྦྱོང་བས་
གསལ་བཤད་གྲུས་ཟིན་པ་ཞིག་རེད།

རྒྱ་མཚོན་དེའི་ཕྱིར། རྟོན་ལྡན་རང་བྱིས་རྒྱབ་ཏུ་དོར་ཅིང་། བཅེ་ལྡན་པ་མ་རྒྱང་
དུ་བཞག་སྟེ། དཔེན་པའི་དགོན་གནས་ཤིག་ཏུ་ལྟགས་པའི་ལྟངས་མེད་ཀྱི་བྱིས་པ་ཚོ་འཕ་
ལོ་རྒྱུང་གི་གྲ་གཞོན་ཚོ་ལ། རྒྱང་དུས་ནས་བརྒྱུང་འཇིགས་སྤྲུག་དང་གྲུབ་པའི་བདེ་
ཐང་གི་སེམས་ཁམས་ཤིག་སྟོན་རྒྱ་དེ་ནི། ཁོ་ཚོའི་མི་ཆེ་ཤེས་ལས་དུ་འགྲོ་བའི་ཐོག་
མའི་རྟེན་འབྱུང་གལ་ཆེན་ཞིག་ཡིན་པའི་ཚུལ་ལ་ནན་གྱིས་དགོངས་ཏེ། ཚོས་ཀྱི་

བཤེས་གཉེན་རྣམས་ཀྱིས་ཀྱང་དནས་བཟུང་“དབྱུག་པའི་སློབ་གསོའི”ཤེད་ཐབས་ཅ
ལག་དང་བཅས་པ་མཆིལ་མའི་ཐལ་བ་བཞིན་རིང་དུ་སྐོར་བའི་ལས་སུ་འབད་རྒྱ་གལ་
ཆེ་བར་སྦྲུམ་མོ། །

མདོར་ན། དགོན་སྡེའི་རྒྱང་གཞིའི་སློབ་གསོའི་སྦྲུམ་ཚད་ཀྱིས་ནི། དགོན་སྡེའི་མ་
འོངས་པའི་རེ་བ་ཡོད་ཚད་ཀྱི་ཅ་བ་མཚོན་ཐུབ་པའི་གོ་དོན་ལ་ཡང་ཡང་བསམས་
ནས། རྒྱུ་ཅ་བ་ཐོག་མའི་རྟེན་འབྱུང་ལ་དོ་སྣང་ཤེད་རྒྱ་ནི་བོད་ཀྱི་དགོན་སྡེའི་གནས་
སྐྱེས་ལེགས་བཅོས་ཀྱི་གོམ་བ་དང་པོར་མཐོང་སྟེ། དཔལ་ལྷན་ལྷ་བས་ཀྱང་“སྦྲུམ་གྱི་
སྡོན་ཤིང་འདོད་པའི་འགྲམ་བུ་དཔག་ཏུ་མེད་བ་སྟེར་བའི་ཤིང་གི་ལྷ་བུ་དང་སྐོར་བོ་ལ་
སོགས་བ་མཐོང་ཞིང་། ཤིང་གི་ལོ་མ་གཞོན་བ་འཇམ་པའི་གནས་སྐབས་སུ། ལྷག་
བར་ཡང་གཅེས་སྦྲས་སུ་བྱས་ཏེ་སྐོར་བ་བཞིན། “ཞེས་རི་སྐད་གསུངས་པ་ལྟར།
རྒྱབས་པོ་ཆེའི་ལས་གང་དང་གང་ཡིན་རུང་། དེའི་ཐོག་མའི་རྒྱ་གཅིགས་སུ་འཇོན་རྒྱ་
ནི་ལེགས་འགྲུབ་ཀྱི་ཅ་བ་ཁོན་རེད་སྦྲུམ་མོ། །

གཉེས། དགོན་སྡེའི་མཚན་ཉིད་སློབ་གསོ། སྲར་གོང་དུ་སྦྲས་བ་བཞིན། དགོན་བ་
ཞིག་ཚུགས་དོན་གྱི་ཅ་བའི་དམིགས་ཡུལ་ནི། དེ་རུ་བཞུགས་པའི་དགོ་འདུན་བ་ཚོར་
ཚོས་མ་ཐུན་གྱི་སློབ་གསོ་ཚད་ལྡན་ཞིག་ལྷུང་སའི་ཁོར་ཡུག་ལེགས་པོ་ཞིག་ཆགས་
པའི་ཆེད་དུ་ཡིན་བས། ལོ་རྒྱུད་གཞོན་ཚོས་དགོན་སྡེའི་རྒྱང་གཞིའི་སློབ་སྐོར་མཐར་
ཕྱིན་བ་ན། གཞི་ནས་འཕགས་བོད་མཁས་པས་བརྒྱལ་བའི་ནང་བསྟན་མཚན་ཉིད་
ཀྱི་གཞུང་ཆེན་ཁག་ལ་སློབ་སྦྱོང་གི་འགོ་འཇུགས་དགོས་པ་སློབ་གལ་དགོས། རང་
བསྟན་གཞུང་ཆེན་ཁག་གི་ནང་དོན་ལ་སྦྱོང་བ་གཅོ་པོར་འཇོན་པའི་དགོན་སྡེའི་མཚན་

ཉིད་སློབ་གསོ་དེ་ནི། སློབ་གཉེར་བའི་ལོ་ཚོད་ཀྱི་ངོས་ནས་བལྟས་ཆོ། བལ་ཆེར་དགོན་
སྡེའི་གྲྭ་པ་དར་མའི་སློབ་གསོ་རྒྱ་ཁྱུར་ཡོད་པ་རེད།

དགོན་སྡེའི་མཚན་ཉིད་སློབ་གསོ་ལས་དགོན་སྡེའི་གྲྭ་པ་དར་མའི་སློབ་གསོ་དང་།
དགོན་སྡེའི་རྒྱང་གཞིའི་སློབ་གསོ་ལས་དགོན་སྡེའི་བྱིས་པའི་སློབ་གསོ་གཉིས་ནི་ཕྱོགས་
རྒྱར་མང་པོ་ནས་མི་འདྲ་ཞིང་། དེའི་ནང་ནས་དོ་དམ་ཐད་ཀྱི་མི་འདྲ་ས་ཞིག་ལ། དགོན་
སྡེའི་རྒྱང་གཞིའི་སློབ་གསོ་ནི། སློབ་གྲིང་གི་རྣམ་པ་བཞིན་ཉིན་ཉིལ་པོའི་ལམ་ལུགས་
ལྟར་རྒྱ་གསུམ་ན་ལེགས་པར་མཐོང་ཞིང་། སློབ་པའི་ལོ་ཚོད་ཀྱི་རྒྱུན་པས་ཅུང་གཞན་
བརྟེན་གྱི་ཤུགས་ཆེ་བ་ཞིག་ཏུ་འདྲ་ཆོས་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་ཡོད་པ་རེད། མཚན་ཉིད་འཆད་
ཉན་གྱི་དུས་ལ་སླེབས་དུས། གཙོ་བོ་རང་མོས་རང་ལྷོག་གི་ངོ་བོ་ཅན་ཞིག་ཤིན་ཏུ་
གཤམ་ཆེ་བྱིང་། སློབ་གཉེར་པ་རང་ལ་དབང་བའི་དུས་ཚོད་ཀྱི་བར་སྟོང་སྟོང་པོ་ཞིག་
ཆགས་རྒྱུའི་དགོས་པ་གཙོ་བོ་སྤྲོད་ཉིན་ཉིལ་པོའི་ལམ་ལུགས་དང་ཁྱེད་པར་ཤིན་ཏུ་ཆེ་
བར་མཐོང་།

ལྷག་པར་རྒྱ་རྒྱང་གཞིའི་སློབ་སྦྱོང་སྟོན་ལ་སོང་བེན་པའི་སློབ་གཉེར་པ་རྣམས་ལ་
ནི། ཤེས་བྱའི་རྒྱང་གཞི་ཅུང་ལེགས་པོ་ཞིག་ཆགས་ཡོད་པས། ཁོ་ཚོའི་སློབ་གཉེར་གྱི་
ས་ཚོད་ལ་དབག་ན། བང་བསྟན་མཚན་ཉིད་ཀྱི་སློབ་གཉེར་བྱེད་རྒྱ་དེ་དུས་ལུན་གྱི་ཆ་
ནས་ཀྱང་དེ་སྡེའི་བོད་པའི་སྤར་སྟོན་ལས་རེ་མཚོགས་སུ་གཏོང་ཆོག་པར་སྣམ་སྟེ།
སློབ་ལུན་ཤིན་ཏུ་རིང་བྲགས་ན། ལྷིད་ལུག་དང་ཡ་མ་ལུན་གྱི་རང་དུ་འདའ་བའི་རྒྱུན་
ཅན་ལས་དམིགས་བསལ་གྱི་དགོས་པ་ཆེར་མེད་པ་སྟོང་བས་གྲུབ་པ་རེད།

མཚན་ཉིད་འཆད་ཉན་གྱི་སྐབས་སུ། མདོ་སྟོན་གྱི་དགོན་སྡེ་མང་པོ་ཞིག་ཏུ་ནི།

ལྷ་གཞིན་སློབ་གཉེར་བ་རྣམས་ཀྱི་ལང་ཚོའི་དུས་ཚིགས་གསེར་ལྷ་བྱ་བ་ལ་མོ་
 ཚེ < <བསྐྱུས་གྲུའི>> བང་དུ་ཟད་ཀྱིན་པའི་ལུགས་སྲོལ་ཞིག་མཆིས་པ་དེ་ནི་
 དགོས་པ་ཚུང་ཞིང་དགག་བྱ་ཆེ་བ་ཞིག་མིན་ནམ་སྐྱམ་སྟེ། ཚོད་གྲུའི་སྐབ་མིན་གྱི་
 རིགས་པའི་འགོ་སྟོགས་ཙམ་ཤེས་ཆེད་དུ་ < <བསྐྱུས་གྲུང>> ཚུང་ཟད་སྐྱུང་དགོས་
 ཡོད་པ་བདེན་མོད། < <བསྐྱུས་གྲུའི>> བང་དུ་སྡོད་ཡུན་ཅི་ཙམ་རིང་ན་རིགས་
 ལམ་ལ་དེ་ཙམ་བྱང་སྐད་གྱི་གྲགས་ཚོད་རྣམས་ནི་ཁྲིས་པའི་ལུང་སྐྱ་ལྷ་བྱ་མིན་པའི་
 དེས་པ་ལང་ནས་མེད། < <ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ>> དང་། < <ཅ་བ་ཤེས་
 རབ>> སོགས་སུ་མ་ཐོན་པའི་དེས་དོན་གྱི་རིགས་པ་ཞིག་ < <བསྐྱུས་གྲུ>> དུ་
 གཞན་ཡང་འཐོབ་རྒྱ་མེད་ལ། ཚོད་གྲུའི་སྐབ་མིན་གྱི་རིགས་པའི་འགོ་སྟོགས་ཙམ་
 ཤེས་ཆེད་ལ་ < <བསྐྱུས་གྲུའི>> བང་རིང་མཐའ་ལོ་གཉིས་ལས་སྡོད་པའི་དགོས་པ་
 ཅི་ཡང་མི་མཐོང་ངོ། །

དཔེར་ན། རང་ལོ་བཙོ་ལྡེའི་སྡེད་དུ་ནང་བསྐྱན་མཚན་ཉིད་གྱི་འཆད་ཉན་ལ་
 རྒྱགས་མཁན་ཞིག་གི་དབང་དུ་བཏང་ཆེ། རང་ལོ་སུམ་བཅུ་ཡས་མས་ཤིག་དུ་ཤོད་
 ལྡེའི་འཆད་ཉན་གྱི་མཇུག་རྫོགས་རུས་པ་ཞིག་བྱང་ན་དགེ་མཚན་ཆེ་བར་སྐྱམ་སྟེ།
 ལོ་ན་ཚུང་དུས་མདོ་སྟོགས་གྱི་འཆད་ཉན་ལེགས་པོར་རྫོགས་ན། སྐགས་གྱི་ཐེག་པར་
 ཐོས་བསམ་གྱི་དུས་ཚོད་དེས་ཅན་ཡོད་པར་མ་ཟད། དགེ་འདུན་པ་ཞིག་གི་དོས་ནས་
 བློ་བྱོལ་བའི་སྐབ་སྐྱེས་སྐྱེས་སྐྱེས་ལེན་བྱེད་རྒྱ་དང་། ཡང་ན་ཚོས་གྱི་སྐོན་ས་
 གཞན་པན་སྐྱབ་པའི་ལས་སུ་རྒྱགས་རྒྱ་སོགས་གང་གི་ཐད་ནས་བསམ་དུང་།
 མཚན་ཉིད་གྱི་སློབ་སློང་དེ་གཞིན་པའི་དུས་ནས་མཐར་ཕྱིན་པ་ཞིག་འབྱུང་གལ་ཆེ་

བར་མཐོང་།

སྤྱིར་ད་ལྟ་མདོ་ཁམས་ཀྱི་དགོན་པ་མང་པོ་ཞིག་ཏུ་ཚོགས་ཀྱི་དུས་ཚོད་དང་།
སློབ་སྦྱོང་གི་དུས་ཚོད་གཉིས་པའ་རྩོམ་གདོང་གཏུགས་ལྟ་བུའི་གནད་དོན་བྱུང་སྟེ།
ཐག་གཅོད་ཀྱི་ཐབས་ལམ་གསལ་པོ་ཞིག་མ་རྟེན་པའི་དཀའ་ངལ་རྒྱུན་དུ་འབྱུང་གིན་
ཡོད། མ་གཞི་དགོན་པ་ཞིག་ལ་མཚོན་ན། ཚོགས་ལ་སོགས་པའི་ཚོས་ལུགས་ཀྱི་
བྱེད་སྐོར་རྒྱུན་ཆགས་སུ་ཡོད་པ་ནི་ལུགས་མ་ཐུན་ཞིག་ཡིན་པས། སློབ་སྦྱོང་གཅིག་པུ་
ལས་ཚོགས་ལ་སོགས་པའི་རྒྱུན་སྐོལ་གྱི་བྱེད་སྐོར་ཡོད་ཚད་འདོར་རིགས་པར་འདོད་
པ་ནི་ཆ་མི་ཚང་པའི་བསམ་བློགས་ཤིག་ཡིན་པེས་མོད། འོན་ཀྱང་ཚོགས་འཚོགས་
རྒྱུའི་དུས་ཚོད་རིང་དྲགས་པ་དང་། ཚོགས་སྤྱོད་མང་དྲགས་པ་སོགས་ཀྱིས་སློབ་
གཉེར་ལ་བར་ཆད་གིན་ཏུ་ཆེ་བ་མཐོང་བཞིན་དུ། ལུ་རྩུགས་ཚེན་པོས་སྤར་སྐོལ་སྦྱོང་
དགོས་ཚུལ་ནན་གྱིས་སྦྱབ་ཀྱིན་པ་ནི་དེ་ལས་ཀྱང་ཉེན་ཁ་ཅན་གྱི་ལྟ་ཚུལ་ཞིག་རེད་
ལྟམ།

གཙོ་བོའི་ནང་གི་གཙོ་བོ་ནི། དགོན་སྡེ་རང་རང་གི་དངོས་ཡོད་ཀྱི་གནས་ཚུལ་ལ་
གཞིགས་ཏེ། ལྷ་མང་གི་བསམ་ཚུལ་བརྟུ་ལེན་གྱི་མང་གཞིའི་ཐོག་དུ། ཚོགས་ཀྱི་དུས་
ཚོད་དེ་ཐོས་བསམ་སློབ་གཉེར་གྱི་འགལ་རྒྱུན་དུ་མི་འགོ་བ་ཞིག་དང་། དགེ་འདུན་གྱི་
མོས་འདུན་དང་འགལ་བའི་ཁྲལ་ལས་ལྷེ་མོ་ཞིག་ཏུ་མི་ཆགས་པ་ཞིག་ཡོང་གལ་ཆེ་སྟེ།
དགག་བྱ་དེ་གཉིས་དང་འབྲལ་སྤྱབ་ན་ཚོགས་དེ་ཡང་རེས་པ་དོན་གྱི་ཚོས་ཀྱི་བྱེད་སྐོར་
ནལ་མ་ཞིག་ཏུ་གྱུར་བ་མ་ཡིན་ནམ། དེས་ན། ཚོགས་ཀྱི་དུས་ཚོད་རྩུང་རྩུང་ཞིང་།
རྩུང་དུ་ཞིག་འཚོགས་རྒྱུ་ཡོད་པ་དེས་ནི་ཀུན་གྱི་དང་བ་འཐེན་ལུས་པ་དང་། མིང་དོན་

མཚུངས་པའི་ཚོས་ཀྱི་ལས་ལྷན་མ་ཞིག་ཏུ་འགྱུར་རྒྱུ་དེ་དང་གི་གནས་པ་བ་ལོག་ཤིག་
ཏུ་གཏོ་བར་སྐྱེ། འོན་ཏེ། རྒྱུད་སྡེ་སོ་སོའི་ཚོགས་ཀྱི་ལྷན་བཞེས་གཙང་མ་ལྟ་བུའི་གལ་
ཚེའི་རྒྱན་སྲོལ་རྣམས་ཅེས་ཀྱང་མི་ཉམས་པའི་ཐབས་ཚུལ་ལ་ཞི་འཇུག་ཚང་བའི་
ལུགས་པས་མ་བཞེས་རྒྱུ་གནད་ཆེ་བ་བཤད་ག་ལ་དགོས།

དེ་ལྟར་དགོན་པ་སོ་སོའི་སྤྱི་དོན་ལས་ཚོགས་ཀྱི་དུས་ཚོད་སྤྱིད་མ་བུགས་པ་
ཞིག་ལོས་འཆམ་དུ་བཟོ་བྱུང་ན། གཞི་ནས་སློབ་གཉེར་གྱི་དུས་ཚོད་བཞེད་སྤྱིག་
ལེགས་པོར་བྱེད་བྱུང་བའི་མཐུན་རྐྱེན་གཙོ་བོ་བྱུང་བ་ཡིན་པས། དེར་སྐབས་བོད་ཀྱི་
དགོན་སྡེ་རྣམས་འཕྲད་ཀྱིན་པའི་གནད་དོན་འདི་ནི། ཐག་གཙང་རྒྱ་སྤང་ལང་སྤང་ལ།
དཀའ་ལང་དཀའ་བ་ཞིག་རེད།

མདོར་ན་དགོན་སྡེའི་མཚན་ཉིད་སློབ་གཉེར་གྱི་རྣམ་པ་ནི། ཡོངས་ཁྲབ་ཏུ་སློ་
འཛིན་དང་། དཔེ་བྲིད། ཚོས་བྲལ། དཔེ་ལྟ་བཅས་ནང་དོན་གཙོ་བོ་བཞི་ཡིས་བྱུང་ཡོད་
པར་བརྟེན། འཛིན་སྐྱོང་དོ་དམ་པ་དག་གིས་ཀྱང་། ཉིན་རེའི་འཆར་ཅན་གྱི་དུས་ཚོད་
ནང་སློབ་གཉེར་བ་ཚོའི་སློ་འཛིན་དང་། དཔེ་བྲིད། ཚོས་བྲལ་གསུམ་པོར་སྤྱིག་གིས་ས་
ཀྱིས་སྤངས་འཛིན་བྱེད་ཀྱི་ཡོད་ལ། དཔེ་ལྟ་ནི་སྤེར་གྱི་ལས་ཤིག་ཡིན་པས་སྤྱིག་
གིས་ས་དང་འབྲེལ་བ་ཆེར་མེད་པ་ལྟར་སྤང་། གང་ལྟར་ཀྱང་ཁོ་བོས་ནི་དགོན་སྡེའི་
སྲོལ་རྒྱན་གྱི་སློབ་གསོའི་རྣམ་གྲངས་རིགས་བཞི་པོ་དེའི་སློ་རྣམས་དགོན་སྡེའི་མཚན་
ཉིད་སློབ་གསོ་སྤེར་བར་འདོད།

གནད་དོན་ཞིག་ཡོད་པ་ནི། དགོན་སྡེ་ལ་ལ་ཞིག་ཏུ། སློ་འཛིན་ལ་དམིགས་
བསལ་ཏུ་ལུགས་རྒྱལ་ཁྲབ་ཀྱིས་ཉིན་རེར་སྐྱོར་སྤྱང་ལ་ཐེངས་གསུམ་བཞི་པེ་འཕྲོ་

སློབ་ཆགས་ཡོད་པ་དེས། སློབ་གཉེར་པ་ཚོར་སྤྲོད་སྤྲོད་དང་དཀའ་སྤྲོད་ལྷན་སྐྱེས་ཆེན་
 བཟོས་ཏེ། སློབ་གཉེར་གཞན་དུ་མི་འགྲོ་བར་མ་ཟད་དུས་ཚོད་མང་པོ་རྒྱུད་ཐོས་སུ་
 གཏོང་གིན་ཡོད་པ་རེད། དེ་བཞིན་དུ་དགོན་སྡེ་ལ་ལ་ཞིག་ཏུ་ལྷོད་ཅོད་པར་ལྷན་སྐྱེས་
 རྒྱལ་ཁུལ་གྱིས་ཉིན་རེར་ཚོས་བྲལ་རྒྱ་ཚོར་དུག་ཅུ་མ་ལྟར་འཚོགས་ཀྱིན་ཡོད་ཚུལ་གྱི་
 ཐོས་བསམ། སྤང་རྒྱལ་དེ་ཡང་གོང་གསལ་དང་གཅིག་མཚུངས་ཡིན་པ་ལྟ་བུ་སློབ་ཏེ། དེ་
 བཞིན་དགོན་སྡེ་ལ་ལ་ཞིག་ཏུ། དཔེ་མེད་ལ་རུས་པ་འདོན་ཁུལ་གྱིས་ཉིན་གང་པོར་
 དཔེ་ཆའི་གྱི་དུང་དུ་ཡང་རྒྱལ་མར་རྒྱལ་གིས་དུས་འདའ་བཞིན་པ་ཡང་ཐོས་བསམ། དེ་
 ཡང་སློབ་གསོའི་ཚོས་ཉིད་དང་འགལ་བའི་གྲོན་ལས་ཤིག་ཏུ་ཁོ་བོས་སྤྲོས།

དེས་ན། སློབ་འཛིན་དང་། དཔེ་མེད། ཚོས་བྲལ་གསུམ་གྱི་སྤངས་འཛིན་ནི་མན་རྒྱུ་
 ཚ་སློམས་པ་དང་གཅིག་གིས་གཅིག་ལ་མན་རུས་བསྐྱེད་སྐབས་ལ་ཞིག་རབ་ཏུ་གཅོད་ལ།
 སློབ་གཉེར་པའི་སེམས་ཁམས་སུ་བདེ་ཐང་ལྡན་པའི་སློབ་སློང་གི་སློབ་ལྷན་འཕེལ་
 རྒྱུ་ནི་གལ་ཆེན་ནང་གི་དོན་ཆེན་ཉིད་དེ། སློབ་གཉེར་པ་ཚོར་རང་རང་གི་ས་ནས་སློབ་
 སློང་ལ་སློབ་ལྷན་རྣམས་རབ་རྒྱས་ན། དེས་ཀྱིས་ཡོངས་ཁབ་ཏུ་སློབ་སློང་གི་མཁའ་
 དབུགས་གཙང་མ་ཞིག་ཆགས་སྐབས་འགྲུང་བ་མ་ཡིན་ནམ།

གཞན་དུ་བསྐྱེད་པ་ལ་ཤ་ཚོ་ཁུལ་དང་། དགོན་པ་ལ་དུངས་པ་ཆེ་སྤྲད་ཀྱིས་སློབ་
 གཉེར་པའི་སེམས་ཁམས་ཀྱི་གནས་སྤངས་ཅི་མི་སྤྲོམ་པར་བཞག་ནས། མི་རུས་ཤིང་
 མི་བཟོད་པའི་སློབ་སློང་གི་གཞོན་ལྷན་མང་པོ་བཙན་ཀྱིས་འཛོགས་པ་ནི། ཚོས་ཀྱི་
 སློབ་གསོའི་དགོངས་དོན་དང་རྒྱལ་འགལ་དུ་གྱུར་བ་ལྟ་བུ་སློབ་ཏེ། འཛིན་ཉིན་པའི་
 ཡོངས་ཁབ་ཀྱི་སློབ་གསོའི་དོན་ནས་གྲང་ཆེས་ལོག་པ་ཞིག་ཏུ་ཆགས་ཡོད། དེ་བཞིན་

དུ་ཡང་སྡོན་གྱི་དམ་པ་དཀའ་ལྷན་དང་སྡིང་རུས་ཆེ་བ་དག་གི་ངོ་མཚར་གྱི་རྣམ་ཐར་
རེ་དཔེར་བྲངས་ཏེ། སློབ་གཉེར་པ་དགུས་མའི་སྤྲུལ་རུས་ཀྱི་རུས་པ་ལས་བཞུལ་པའི་
སློབ་སློང་གི་ལམ་སློལ་བཅའ་གྱིས་འཛོག་གིན་པ་དེ་ཡང་སློབ་གསོའི་བྱེད་ཐབས་
ལེགས་པོ་ཞིག་ཏུ་མི་མཐོང་སྟེ། དམ་པ་སྤྲ་མའི་ངོ་མཚར་གྱི་མཛད་སྡོད་རྣམས་ལོ། འུ་
ཅག་གྱི་རབས་པའི་ཡིད་སེམས་སྦྱུལ་པའི་སྡིང་སྡོབས་ཤིག་ཏུ་བརྟ་དགོས་པ་ལས།
འུ་རབས་པས་འཁུར་མི་རུས་པའི་ཁྲིམས་ལུགས་ཤིག་ཏུ་གཏན་ལ་འབབ་རྒྱ་ག་ལ་
ཡིན།

གང་ལྟར་གྲང་ངའི་ལྟ་ཚུལ་ལ། དགོན་སྡེའི་མཚན་ཉིད་སློབ་གཉེར་ནི་སྤྲིག་ཁྲིམས་
གྱི་ཆ་ནས་བཤད་ན། ངལ་གསོའི་དུས་ཚོད་མིན་པའི་སྐབས་སུ། དགོ་འདུན་རྣམས་
ངེས་པར་དགོན་པའི་སྤིང་དུ་སྡོད་དགོས་པའི་སྤྲིག་ཁྲིམས་ཅུང་དམ་པ་ཞིག་ཚུགས་རྒྱ་
གལ་ཆེ་ཞིང་། སྤིང་དུ་བཞུགས་པའི་དུས་ཚོད་ནང་ལ་ཉིན་རེར་སློ་འཛིན་ཐངས་གཅིག་
དང་། དཔེ་བྲིད་ཐངས་གཅིག་ ཚོས་བྲུ་ཐངས་གཅིག་གམ་གཉིས་འཚོགས་རྒྱུར་སྤྲིག་
ཁྲིམས་ཀྱིས་སྤངས་འཛིན་བྱས་པས་འབྲས་བུར་སྤྲུལ་བས། ལྷག་པའི་དུས་ཚོད་ཀྱི་
ནང་དུ། དཔེ་བྲིད་དུ་འགྲོ་བ་དང་། དཔེ་སློབ་བྱེད་པ་སོགས་རང་ཚོས་ལྟར་བཞག་ན་
དམ་སྡོད་རན་པར་སྤུལ་སྟེ། ཉིན་གང་གི་དུས་ཚོད་འིལ་པོར་སྤྲིག་ཁྲིམས་ཤིག་གིས་
དེད་ནས་ཡང་རྒྱ་ག་མར་རྒྱ་ག་བྱེད་དགོས་པར་གྱུར་ཆེ། སློབ་གཉེར་པ་ཚོར་ཁྲལ་
ལས་ཀྱི་སྤྲང་བ་ཤིན་ཏུ་ལྷེ་བར་མ་ཟད། བཅོམ་སེམས་ཀྱི་འདུན་མ་ཡལ་བའི་སྡེར་
དུའང་འགྱུར་སྟེ།

ད་དུང་དགོན་པའི་སྤྲིག་འཇུགས་ཡོད་མེད་ལ་མ་བཟོས་པར་སློབ་གཉེར་པ་ཚོས་

རང་དབང་གི་རང་ནས་བསྐྱོ་སྐྱོང་འཚོགས་རྒྱ་དང་། ཕྱི་ནང་གི་མཁས་པ་གདན་ཞུས་
ཀྱིས་འཆད་ཁྲིད་བྱེད་དུ་འདུག་རྒྱ་སོགས་ལ་ཡང་དུས་ཚོད་ཀྱི་བར་སྐྱོང་དང་། སྤྲེལ་
ཁྲིམས་ཀྱི་བར་སྐྱོང་བཅས་ཡོད་ན་དགོ་མཚན་ལོས་ཀྱང་ཡོད། དགོན་པ་གང་ཡིན་
ཅུང་། སློབ་གཉེར་སྤྲོགས་ཀྱི་འཛིན་སྐྱོང་དོན་ལ་ཚོས། དམ་ས་ནས་དམ་ཤེས་ཤིང་།
སྐྱོད་ས་ནས་སྐྱོད་ཤེས་ན། དགོན་པ་གང་དེར་ངེས་པ་དོན་ཀྱི་སློབ་སྐྱོང་གི་ཁོར་ལུག་
བཟང་པོ་སྟེ། སློབ་གཉེར་པའི་སེམས་འདུན་དང་འཚམ་པའི་གནས་ལུལ་སྐྱོད་ཆགས་
སེལ་ཡོད་པ་ཞིག་འགྲུབ་ཐུབ་ལ། དེ་ལྟར་གྲུབ་ན་ནི་སྤྲོགས་དང་སྤྲོགས་ཀྱི་སློབ་གཉེར་པ་
མང་པོ་ཞིག་ཀྱང་མ་བོས་རང་གིས་འདུ་ངེས་པར་གདོན་མི་བཤོ། །

དེ་ལྟར་དགོན་སྐྱེད་མཚན་ཉིད་སློབ་གསོའི་ནང་དོན་གཙོ་བོ་བཞི་སྟེ། ལྡོ་འཛིན།
དཔེ་བྲིད། ཚོས་གྲུ། དཔེ་ལྟ་བཅས་བཞི་པོ་གཅིག་གིས་གཅིག་ལ་རམ་འདེགས་བྱེད་
ཅུས་པ་ཞིག་ཏུ་འགྱུར་རྒྱ་གཙོ་ཆེ་བར་མ་བཟད། དེའི་ནང་ནས་ཀྱང་འཆར་ཅན་ལྟར་
ཉིན་གཅིག་གི་དཔེ་བྲིད་དང་ཚོས་གྲུའི་ཚོད་པ་གཉིས་འགྲོགས་ཏེ་ཕྱིན་ན་པན་འགྲུས་སྒྲ་
ལྷག་གིས་ལྡན་པ་ཡིན།

གལ་ཏེ་དཔེ་བྲིད་དང་ཚོས་གྲུའི་ཚོད་པ་ཡ་གྲུལ་ཏུ་གྱུར་ན། སློབ་གཉེར་པའི་སློབ་
སྐྱོང་གི་སྤྲེལ་ཚད་ལ་ངན་ཤན་ཐེབས་པར་མ་བཟད། འཛིན་གྲུ་དེའི་གྲུ་མང་སྤྱིའི་སློབ་
གཉེར་ཀྱི་འདུན་ལོས་བག་ལ་ཞ་བར་འགྱུར་བའི་རྒྱུ་གཙོ་བོ་ཞིག་ཀྱང་ཡིན་ཏེ། ཉིན་
འཛིན་དཔེ་བྲིད་ཀྱི་ནང་དོན་ནི་ཀུན་གྱིས་ཐོས་མ་ཐག་པ་ཡིན་པས། སློབ་གཉེར་པ་ཅུང་
ཞན་པ་ཚོས་ཀྱང་མཉམ་དུ་བསྐྱོང་བྱེད་རྒྱ་ཉེད་ལ། ཉིན་འཛིན་དཔེ་བྲིད་ཀྱི་ནང་དོན་
དང་མི་འགྲེལ་བ་ཤ་སྟག་ཚོས་གྲུའི་ཚོད་པར་གྱུར་ཆེ། དཔེ་ཆ་པ་ཞན་གསུང་དག་གིས་

ཁ་གྲགས་མི་རྙེད་པར་གྱུར་ཉེ་རིམ་གྱིས་སློབ་སྦྱོང་གི་འདུན་པ་ལོག་སྲིད། དེར་མ་
བད། ཉེན་རེའི་དཔེ་ཁྲིད་དང་ཚོས་གྲུའི་ཚོད་པ་གཉེས་འགྲོགས་ན་འཛིན་གྲ་དེའི་ཐུན་
མོང་གི་ཚོད་ལུགས་འཕེལ་བྱེད་དུ་འང་འགྱུར་ཐུབ།

མདོར་བསྡུས་ན། བང་པའི་དགེ་འདུན་པ་ཞིག་གི་ངོས་ནས་བསྟུན་ཆེ། མང་
གཞིའི་ཤེས་ཡོན་རྐང་རྩུགས་པ་ཞིག་གི་ཐོག་ནས། བང་བསྟན་མཚན་ཉིད་རིག་པའི་
གཞུང་ལུགས་རྣམས་ལ་ཐོས་བསམ་སློབ་གཉེར་བྱེད་རྒྱ་དེ་རང་རང་གི་མི་ཆེའི་དོན་
བྱ་གཙོ་བོ་ཉིད་དུ་གྱུར་ཡོད་པས། དགེ་འདུན་རེ་རེའི་མི་ཆེའི་དོན་སྤྱིར་སྐྱབ་སྤྱོད་གས་
དང་མཐུན་པར། ཐོས་བསམ་སློབ་གཉེར་གྱི་ཁོར་ལུག་ལག་བོ་ཞིག་བསྐྱུན་རྒྱ་དེ་ནི།
བང་བསྟན་དགོན་སྡེ་རྣམས་ཀྱི་ཙ་བའི་ལས་དོན་གྱི་སྤྱིར་བོ་ཡིན་པ་ཡང་ཡང་བཤད་
ཐེན།

ལས་སུ་བྱ་བ་དེ་ཁོ་ནའི་སྤྱིས་ཚད་ལེགས་བཅོས་དང་འབྲེལ་ཉེ། ང་ཚོས་རྒྱལ་
པའི་བསྟན་པ་རིན་པོ་ཆེའི་འཕྲིན་ལས་ཀྱི་རྒྱན་འཛིན་དགོས་པ་ཡིན་ཕྱིར། སངས་
རྒྱུན་གྱི་ཚོས་ལ་ཡུལ་དུས་ཀྱི་ཚོས་ཉིད་དང་འཚོམ་པའི་གནས་གཞིས་གཙང་མ་ཞིག་
བསྐྱུན་སྐྱབ་མིན་གྱི་སྐྱད་ཆ་དེ་ཡང་། གཞི་ཅའི་ཆ་རྒྱན་དེ་ཉིད་མང་གཞིར་བརྱུང་བའི་
སྤྱིར་ནས་བསམ་སློབ་གཉེར་དགོས་པ་ཞིག་གོ།

དེའི་ཕྱིར་བང་བསྟན་དགོན་པ་དག་གི་དབུ་ཁྲིད་དུ་ཁས་འཆེ་བའི་ཁ་ཆེན་དབང་
ཆེན་ཚོས་གྲང་། ད་ནས་བརྱུང་ལྷ་ཁང་གསེར་ཁང་གི་བཞེང་སྐྱུན་འགན་ཚོད་དང་། རྒྱ་
འབྲུང་ལོངས་སྤོད་ཀྱི་མངའ་ཐང་འགན་ཚོད་བྱེད་པ་ལས། རང་ཁོངས་ཀྱི་དགེ་འདུན་
པ་རེ་རེའི་ནང་སེམས་སུ་“ལྷ་ཁང་གསེར་ཁང་”བཞེང་སྐྱུན་གྱི་འགན་ཚོད་སློ་ཀུན་ནས་

བསྐྱབས་ཏེ། དགོན་པ་དང་དགོན་པའི་བར་ལ་ལྷ་མང་གི་ནང་བསམ་སྒྲུབ་མངའ་མང་
དང་། བསམ་སྒྲུབ་མངའ་སྤྱད་བསྐྱབས་པ་ལོང་བྱེད་པའི་ལོ་རྒྱུས་ཀྱི་ཤོག་ལྗེ་གསལ་པ་
ཞིག་བསྐྱབས་པའི་རེ་སྐུལ་གྱི་སྤྱི་བཟུངས་ལྷན་ལྷན་ལོན།

དེ་ལ། “ཚོད་པ་འདུག་གཤམ།” “དོགས་པ་མཚེས་སམ།” འདི་ནི་དང་དང་འདི་
གོགས་པོ་ཚོས་ནང་བསྐྱབས་གཞུང་ཆེན་ཁག་ལ་སློབ་སྦྱོང་བྱེད་སྐབས་སུ་ཚུན་བཞག་
པའི་དེ་བམང་ཤོས་སུ་མཚོང་། ཚུལ་དེས་འདྲ་ཅག་གི་སློབ་སྦྱོང་ལ་ལྷ་ཚུལ་དང་། སློབ་
སྦྱོང་གི་དགོས་འདུན་འཛིན་ཚུལ་སོགས་ཆེས་གསལ་བར་མཚོན་ཡོད་དེ། སློབ་
གཉེས་ལ་བཙོན་ཚུལ་གྱི་འདུ་ཤེས་དེའི་དབང་གིས་ནི། ང་ཚོས་ནང་བསྐྱབས་གྱི་གཞུང་
ལུགས་རྣམས་ལ་སློབ་གཉེས་བྱེད་སྐབས་སུ་ཡང་། གཞུང་གང་དང་གང་གི་ཚིག་ཟེན་
སུ་ཚུན་མ་ཐུན་མིན་སོགས་ནུ་ཆེར་གཏུགས་ཤིང་། གཞུང་ཚིག་དེ་དེའི་དངོས་ཟེན་
གྱི་བརྗོད་བྱ་གང་ཡིན་གྱི་འགྲེལ་ཙམ་ལ་བཙོན་ནས། དེ་ལ་དེ་ལྟར་སྐྱུས་ན་ཉགས་
གསལ་ཅི་ཞིག་གཏོང་རྒྱུ་ཡོད་དམ། འདི་ལ་འདི་ལྟར་སྐྱུས་ན་ཁས་ལེན་དེ་ལྟར་འཛིན་
དགོས་སམ་སོགས་རྒྱན་དུ་དབྱེད་བསྐྱབས་བྱས་ཏེ་དུས་འདའ་བ་དེ།

དེའི་ལྷིང་ང་ཚོ་དང་ང་ཚོ་ལྷ་སུའི་དགོན་སྡེའི་སློབ་གཉེས་པ་སལ་ཆེ་བ་ཞིག་གིས།
དངོས་པོའི་གནས་ལུགས་འཚོལ་དཔྱད་ཀྱི་ཤེས་རབ་སྤྱི་བོར་བརླུང་བའི་ནང་རིག་
སྡེ་སྡོད་ཆེན་པོ་རྣམས་སུ་ཐོས་བསམ་བྱས་པའི་འགྲེལ་བྱུང་། ཡིན་ཟེར་ན་མིན་བར་
བསྐྱབས་རྒྱ་དང་། མིན་ཟེར་ན་ཡིན་བར་བསྐྱབས་རྒྱའི་ཚོད་རིགས་ཙམ་སྐྱབས་ཡོད་པ་
ལས་གཞན་དུ། ཚོས་གྱི་གཙུག་ལག་དེ་དག་ལ་སྐྱབས་བསམ་ཆེ་རབས་གཏན་གྱི་
དགོས་འདུན་བསྐྱབས་སུ་བའི་ལྷ་སྡོད་ཅིག་ཉེད་ཡོད་རྒྱུ་ལར་ཞོག ཚོས་དང་མ་ཐུན་

སའི་མི་ཆེད་ལྟ་བུ་བརྟན་པོ་ཞིག་ཀྱང་རྟེན་མེད་ལ། ཆེ་འདིའི་འཆར་ཅན་གྱི་འཚོ་བ་
ལེགས་སྦྱོང་གིས་རོལ་སྟུང་སའི་འགོ་ལྷགས་ཅམ་ཡང་མ་ཆགས་པ་ལྟ་བུར་འདུག།

དེ་ལྟར་བརྟན་པ་ན། ལྷ་ས་མང་ཆེ་བ་ཞིག་གིས་དགོན་སའི་ཕྱི་རྒྱུད་སའི་ཤེས་
ཡོན་རྣམས་ནི། ཆོས་གྲུའི་ནང་ཁོ་ནར་དོམ་ཆོག་སའི་མཆར་མཆར་གྱི་འགྲེམས་སྟོན་
ཅམ་ཞིག་ཡིན་པ་ལས། ཡོན་ཏན་དེ་ཉིད་མི་ཆེད་སྲུང་དོར་གྱི་གནད་ལ་དཔྱོད་པའི་
ཤེས་རབ་གྱིས་བརྟན་པ་ཞིག་ཏུ་འགྱུར་སྟུང་མེད་ལ། རང་རང་ལ་གསེར་ལྟ་བུའི་མི་
གཞི་ཞིག་ཆགས་སའི་རྒྱ་དང་རྒྱུན་དུ་ནི་དེ་ལས་ཀྱང་འགོ་མ་སྟུང་བར་འདུག། རང་ཆོས་
ཆོས་ཀྱི་གཙུག་ལག་ཟབ་མོ་རྣམས་ལ་མི་ཆེ་གང་པོར་སྲུང་སའི་འབྲས་བུར། མི་
གཞི་ལེགས་པོ་དང་། ཡ་རབས་ཚུལ་ལྡན། ལྷག་བསམ་ཐོལ་མེད། བདེན་པ་ཅི་མཁམ་
ཅམ་ཞིག་ཏུ་འབྱུང་སྟུང་སྟུང་མེད་ན། ཆེ་རབས་གཏན་གྱི་འདུན་མ་བསྐྱབ་རུས་སའི་
ཤེས་རབ་ཅིག་རྟེན་ཡོད་ཟེར་བ་དང་། དེ་འདྲའི་ཉམས་ལེན་ཞིག་གྱེད་གྱི་ཡོད་ཟེར་ན་
སུ་ཞིག་ཡིད་ཆེས་སམ།

དེས་ན་འདི་ནས་འདྲི་རྒྱུར། དེང་ཕྱིན་དགོ་འདུན་པ་ཆོས་ནང་བསྟན་གཞུང་ཆེན་
དག་ལ་སློབ་སྦྱོང་བྱས་པ་དེ་ནི། གཞུང་ཆོག་སློབ་འདྲིན་གྱི་གངས་ཀའི་བསྐྱར་གཤིབ་
ཅམ་དང་། ཚོད་གྲུའི་རིགས་འཕྲུལ་རྟོན་པོ་ཞིག་སྦྱོང་བརྟན་གྱི་བརྒྱུད་རིམ་ཁོ་ན་ཅམ་
མིན་པར། ཆོས་ཀྱི་རོ་དང་ལྡན་སའི་མི་ཆེད་ལྟ་བུ་བརྟན་པོ་ཞིག་དང་། གསེར་ལྟ་བུའི་
མི་གཞི་བཟང་པོ་ཞིག་རིམ་གྱིས་སྦྱོན་པའི་གོ་རིམ་ཞིག་ཏུ་འགྱུར་ཐབས་ཅི་ཞིག་ཡོད་
དམ།

ལན། དེ་བའདི་ནི་“དགོན་སྡེའི་འབྲུང་སྟུང་སྟུང་གསོའི་”གནད་དོན་ལས་བྱུང་བ་

ཞིག་རེད། དེ་བའདི་ཐོན་མ་ཐག་ཏུ་ངའི་སེམས་ལ་"བར་དུ་གཞུང་ལུགས་ཐམས་ཅད་
གདམས་པར་ཤར་"ཞེས་པའི་ཚིག་དེ་བཞུགས། བཞུགས་ཀྱང་ཚིག་དེའི་ནང་བཅུང་
དུ་སྐྱེས་པའི་གསེར་ལྷ་བུའི་བསམ་སྒྲུབ་སྒྲིབ་སྒྲིབ་དོན་ལ་ང་ཚོས་ཡང་བསྐྱར་བསམ་
གཞིགས་ནན་ཏན་གྱི་དགོས་ཚུལ་གྱི་གནད་དོན་མང་པོ་ཞིག་ཡིད་ལ་བརྟེན་པ་རིམ་
དུ་འཁོར་བུང་།

དགོན་སྡེར་ཡོད་པའི་ནང་བསྐྱབ་མཚན་ཉིད་རིག་པའི་སློབ་གསོ་ནི། ཚན་རིག་
ལག་ཅུལ་གྱི་ཚད་ལས་སློབ་གསོ་དང་། ཚོང་ལས་ཤེས་བུའི་ཚད་སློབ་གསོ་གང་
ཡང་མིན། དེ་ནི་མིའི་གཤེས་སློབ་ཀྱི་ལེགས་ཆ་དང་། བསམ་སྒྲུབ་མཛུས་སྤྱད་གསོ་
སློབ་ཀྱི་ལེགས་ཆ་དང་། བསམ་སྒྲུབ་མཛུས་སྤྱད་གསོ་ཚད་ལྡན་ཞིག་ཡིན་པོས་ན་ཡང་། སློབ་པ་བ་
ཞིག་ལ། དེར་སྐབས་ཀྱི་དགོན་སྡེའི་ནང་བསྐྱབ་མཚན་ཉིད་སློབ་གསོ་ནི། དང་པོ་རྩོད་
པ་ནས་འགོ་བཅའ་མཁུ་ཤིང་། སྐྱར་ཡང་རྩོད་པ་ཡིས་མཇུག་བསྐྱར་བའི་དོ་བོ་ཅན་ཞིག་ཏུ་
འགྱུར་གྱིན་པའི་གནས་ཚུལ་ཚབས་མེ་ཆེར་འགོ་བཞེན་ཡོད་པ་རེད།

སློབ་གསོ་དེ་ནི་ནང་བསྐྱབ་གཞུང་ཚན་ཁག་གི་ཚིག་ཐེན་དུ་གསལ་བའི་བརྗོད་
བྱ་དག་གི་མཚན་ཉིད་དང་། གངས་ངེས་ཀྱི་རབ་དབྱེ། བཞུགས་བཞུགས་རིགས་ལམ་
སོགས་ལ་"ཚོང་ལས་རྒྱག་"གིན་པ་ལྷ་བུའི་སློབ་གསོ་ཅམ་ཞིག་ལས། ཚེ་སློབ་གི་
གནས་སྐྱེད་སྤྱོད་ལ་རྟོག་དཔྱད་ཀྱི་ཤེས་རབ་ནས་འགོ་བཅའ་མཁུ་ཏེ། ཚེ་སློབ་གི་
དོན་གྱི་རིན་ཐང་གཅིགས་འཛིན་གྱི་སློབ་པས་མཇུག་སློབ་པའི་སློབ་གསོ་ཞིག་ཏུ་
འགྱུར་བུ་གྱི་མི་འདུག།

དེར་སང་དགོན་སྡེའི་ཁྲོད་ནས་འཚར་ཡོངས་བུང་བའི་སློབ་གཉེར་པ་མང་པོ་

ཞིག་ལ་མཚོན་ན། མི་ཚེ་གང་ཐོར་བསྐབས་པའི་ཤེས་བྱ་དང། གང་ཟག་སྐར་གྱི་མི་གཞི་བྱུང་སྐྱབས་གཉེས་ཐང་དེ་ཡ་བྲལ་དུ་སོང་བའམ། ཡང་ན་འགལ་ལྷར་གྱུར་པའི་གནས་ཚུལ་ཀྱང་ཆེས་རྒྱན་ལྷན་དུ་གྱུར་པའི་རྩ་བ་ཡང་སློབ་གསོ་དེ་ཡི་བསྐྱེད་འབྲས་ཁོན་ཡིན་པ་རེད།

གཞན་པར་ཞོག ཐ་ན་“དགེ་བ་ཤེས་ཚེན་མོ”དང། “དཔེ་ཆ་བ་ཡག་པོ”སོགས་གྱི་མིང་ཡོད་མཁན་མི་ཉུང་བ་ཞིག་ཀྱང་རྒྱ་ནིང་དབང་གྲགས་འབའ་ཞིག་ལ་གཅིག་ཏུ་འདུན་པའི་ཉམ་སེམས་གྱིས་རྒྱ་བོད་ཀྱི་ཡུལ་གྱུ་མང་པོར་ཕྱིན་ཏེ། སྐར་གྱི་ཁེ་བན་ཉེ་ཆེ་བ་ཅམ་གྱི་ཆེད་དུ་མགོ་བདེ་བཞུགས་དང། རྒྱན་ལས། རྒྱན་གཏམ། རྒྱན་སྦྱོང་བཅས་གྱི་འཁོར་ལོ་ཅི་དགར་སྐོར་གྱིན་པར་མ་ཟད། ད་དུང་དེ་ལྟར་བྲས་བུ་རྣམས་འོ་ཆའི་ལས་ཤིག་ཏུ་མི་སེམས་པར་འཛོན་ཐང་ཞིག་ཏུ་འདོད་གྱི་ཡོད་པ་ལྟ་བུའི་གནས་ཚུལ་སྣ་ཚོགས་ནམ་ལངས་ཉེ་ཤར་གྱི་དཔེ་དུ་འགྲོ་བཞིན་པ་རྣམས་ལ་ལྟོས་དང། བོད་ཀྱི་དགོན་སྡེའི་སློབ་གསོའི་གནད་དོན་ལ་བསྐྱར་དུ་བསམ་གཞིགས་གནད་སློན་ཞིག་མི་བྱ་ཀ་མེད་དུ་གྱུར་ཡོད་ཨང་།

དེ་ལྟར་ཆེས་སློ་མམ་པའི་སྤང་ཚུལ་དེ་དག་ལེགས་སྦྱོགས་སུ་བསྐྱར་ཐབས་ཅི་ཡོད་ཀྱི་བྱི་བ་འདི་ནི། བྱེད་གྱིས་ཁོ་ཐོར་བཏོན་པའི་བྱི་བ་ཅམ་གལ་ཡིན་ཏེ། འདི་ནི་དུས་རབས་ཤིག་གིས་ང་ཚོ་བོད་ཀྱི་ནང་བསྟན་པའི་སྡེ་ལ་བཏོན་པའི་གནད་འགག་ཅན་གྱི་བྱི་བ་ཞིག་ཡིན་པེས་སུ་སྟོན། བསམ་ཞིང་བསམས་ན། ཁོ་བོ་རང་ཉིད་ཚུད་པའི་དགོན་སྡེའི་“དཔེ་ཆ་བ”ཡིན་ལུང་བྱེད་མཁན་འགའ་ཞིག་དང། “ཆོས་སྦྱོགས་གྱི་ཡོན་ཏན་བ”ཡིན་ལུང་གྱི་བརྒྱུ་ལུགས་ལ་གནས་མཁན་ལ་ལ་ནི། ད་ལྟ་སངས་

རྒྱས་ཀྱི་བསྟན་པ་ཆེས་ཉམས་དམས་སུ་འགྲོ་བཞིན་པའི་མཚོན་བྱེད་ལྟ་བུ་ཞིག་ཏུ་
ངོས་བཟང་རྒྱང་ཐལ་མི་ཆེ་བར་སྟམ་སྟེ། "དཔེ་ཆ་པ"དང་"ཚོས་སྤྲོགས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་
པ"ཏུ་ཁས་འཆེ་བ་རྣམས་ལོ། ལྷ་པ་དཀྲུས་མ་ཞིག་དང་མི་འདྲ་བར་ཚོས་ཀྱི་ནང་དོན་
ཤེས་མདོག་གི་ང་རྒྱལ་གཞན་ལས་མཐོ་བར་མ་ཟད། བསྟན་པའི་ཁྲུང་ཕྱག་ཏུ་ཡོད་
ཁུལ་གྱི་རྣམ་འཇུག་ལྟར་ལེན་མཁན་ཡང་ཡིན་པས། དེ་དག་གི་རྒྱད་པ་ནི་རྒྱད་པ་
ལས་ཀྱང་རྒྱད་པའི་མཐར་ཐུག་མིན་ན་ཅི་ཞིག་ཡིན།

གང་ལྟར་ཀྱང་འདས་པ་ནི་འདས་ཟིན་པ་རེད། མ་འོངས་པའི་གཞོན་སྐྱེས་ཚོར་
དམིགས་ཏེ་དགོན་སྡེ་སོ་སོའི་ཁྲོད་ཀྱི་དགོ་ཆེན་རྣམས་དང་ལས་ཀྱི་སྡེ་མོ་བ་དག་ལ་
གོས་འདེབས་སུ་ཞུ་རྒྱུ་རྒྱུ་ནང་བསྟན་མཚན་ཉིད་རིག་པའི་སློབ་གསོའི་དམིགས་ལུལ་
ཀྱི་ངོས་ནས་བརྟགས་ཆེ། "གཞུང་ལུགས་གདམས་པར་འཆར"རྒྱ་དེ་ནི་སློབ་གསོའི་
རྒྱ་འབྲས་རྒྱུན་གསུམ་གྱི་སླ་སློག་ལྟ་བུར་བརྩེ་རིགས་པ་ལགས་ཏེ། སློབ་དང་ད་ལྟའི་
ངེས་དོན་ཚོས་ཀྱི་བཤེས་གཞན་དག་གི་མི་སེམས་སྐྱུལ་བའི་རྒྱལ་སྤེལ་ཆེན་གྱི་བྱུང་བ་
དང་། དད་སེམས་སྐྱུལ་བའི་སྤང་རྟོགས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་ཐམས་ཅད་"གཞུང་ལུགས་
གདམས་པར་འཕྱུར"པའི་མ་ཐུ་ལ་བརྟེན་ནས་བྱུང་བ་འགྲུག་ཡིན་པས་སོ། །

དེ་ཡང་སློབ་དང་ལྷན་པའི་སྐྱེས་བུ་ཞིག་ལ་མཚོན་ན། བུ་བསྟན་གྱི་མཚན་ཉིད་
གཞུང་ལུགས་རྣམས་ལ་བརྟག་དབྱེད་ཞིབ་འཇུག་བྱས་པའི་འབྲས་བུར། གཞུང་
ལུགས་དེ་དག་ཏུ་གཏན་ལ་ཕབ་པའི་ཤེས་བྱའི་གནས་ལུགས་དང་། ཆེ་སློག་གི་རང་
བཞིན་རྣམས་ལ་ངེས་པ་དོན་གྱི་གོ་རྟོགས་བྱུང་བར་ཅན་ཞིག་སྟེ། ཚོས་ཀྱི་སློབ་ཤིག་
གཙང་མའི་མཇུག་སྟེན་དང་མ་བུལ་བའི་མི་ཆེའི་ལྟ་བུ་བྱུང་བར་ཅན་ཞིག་རྒྱུད་ལ་

འབྲུངས་ཚེ། “གཞུང་ལུགས་གདམས་པར་ཤར་”སོང་ཞེས་སྤྲོ་ཚོགས་པར་སྐྱམ་ལ། དེ་
འབྲེམ་མེ་ཚེའི་ལྟ་བུ་དེ་ཉིད་ཀྱང། སྐྱེས་བུ་སོ་སོའི་ཤེས་རབ་ཆེ་ཆུང་དང་བྲམས་བརྗེའི་
ཉམས་ལེན་མཐོ་དམན་གྱི་དབང་གིས། དེས་འབྲུང་གི་བསམ་བས་ཟེན་བ་དང་། བྱང་
ཆུབ་ཀྱི་སེམས་ཀྱིས་ཟེན་པ། ཡང་དག་པའི་ལྟ་བས་ཟེན་པ། སྤྲུགས་ཀྱི་ཐབས་མཁས་
པའི་སྐྱོད་པས་ཟེན་པ་སོགས་ཀྱི་བྱང་པར་ཅི་རིགས་པའི་སློབ་ཉན་སྐོར་དང་ད་ལྟའི་དམ་
བ་རེ་བྱུང་གི་རྒྱུད་ལ་སྐྱེས་ཤིང་སྐྱེ་བཞིན་པ་ཡིན་ཅང་། དམ་པའི་སྐྱེས་བུ་དེ་དག་
ནི་“གཞུང་ལུགས་གདམས་པར་ཤར་”པའི་མིག་དབེ་ཁོ་ནར་གྱུར་ཡོད།

འོན་ཀྱང་། དེ་རིང་འདིར་བཤད་འདོད་པ་ནི། སྤངས་རྟོགས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་མངའ་
བའི་དམ་པའི་སྐྱེས་བུ་རེ་བྱུང་ཞིག་གི་ཆེ་བའི་ཡོན་ཏན་དང་སྐྱུར་རྒྱ་མ་ཡིན་པར། ང་
དང་ང་ལྟ་བུའི་སྐྱེ་བོ་མལ་བ་སྟེ། རང་བཞིན་གྱིས་ཉོན་མོངས་ཆེ་ཞིང་སློང་དམན་བ་དག་
གི་གནས་སྤངས་ལ་གཞིགས་ནས། རང་ཅག་གི་རྒྱུད་ཚོད་དང་འཚམ་པའི་“གཞུང་
ལུགས་གདམས་པར་འཆར་”ཚུལ་རགས་པ་ཞིག་བཤད་རྒྱུ་ཡིན་པས། དེ་དང་འབྲེལ་
བའི་སློབ་ཉན་ནི་དགོན་སྡེའི་ནང་བསྟན་སློབ་གསོ་དེ་མིང་དོན་མཚུངས་པའི་“དགོན་སྡེའི་
འབྲུང་སྐྱེས་སློབ་གསོ་”ཞིག་ཏུ་འགྱུར་ཐབས་ཀྱི་གནད་དོན་ཡང་སྐྱེད་རྒྱུ་ཡིན།

སྤང་དྲིས་ལན་གོང་མའི་སྐབས་སུ་བཤད་པ་ཟེན་བ་ལྟར། དགོན་སྡེའི་མཚན་
ཉིད་སློབ་གསོ་ལ་གྲུབ་ཆ་གཙོ་བོ་བཞི་ཡོད་པ་ལས། སློབ་བྱིད་དང་། ཚོས་གྲུ། དཔེ་ལྟ་
གསུམ་པོ་རེའི་སྐྱེས་ཚད་དང་“དགོན་སྡེའི་འབྲུང་སྐྱེས་སློབ་གསོ་”གཉིས་ཁ་འབྲལ་
ཏུ་མེད། ཅི་ལྟར་ཞེན། སློབ་བྱིད་ཀྱི་སྐྱེས་ཚད་བཟང་འདྲ་དེས། ཚོས་གྲུའི་ཚོད་པའི་
སྐྱེས་ཚད་ལ་འབྲུགས་རྒྱུན་ཐབས་ཀྱི་ཡོད་ལ། ཚོས་གྲུའི་ཚོད་པའི་སྐྱེས་ཚད་བཟང་འདྲ་

གྲིས་ལྟེ། འགག་གི་དཔེ་ལྟེ་སྤྲུལ་ཚད་ལ་འབྲུགས་རྒྱུན་ཆགས་ཀྱི་ཡོད་པ་དང་། དེ་
གསུམ་པོ་སྤྲུལ་ཚད་གི་སྤྲུལ་ཚད་བཟང་ངན་གྲིས་ལྟེ། སློབ་གཉེར་པའི་སྤྲུལ་དོར་དཔུང་
འདྲིལ་གི་སློབ་མིག་ལ་འབྲུགས་རྒྱུན་ཐེབས་ཀྱི་ཡོད་པ་དང་། སློབ་གཉེར་པའི་སྤྲུལ་དོར་
དཔུང་འདྲིལ་གི་སློབ་མིག་གིས་ལྟེ། ཐད་ཀར་སློབ་གཉེར་པའི་མིའི་འབྲུང་སྤྲུལ་དང་
བསམ་སློབ་སྤྲོད་ཚད་བཅས་ལ་འབྲུགས་རྒྱུན་ཐེབས་ཀྱི་ཡོད་པ་རེད།

ཡང་ལྟོག་ལྟེ་བའལ་ན། དཔེ་སློབ་གི་སྤྲུལ་ཚད་གྲིས་ཚོས་གྲུའི་ཚོད་པར་འབྲུགས་
རྒྱུན་ཐེབས་ཀྱི་ཡོད་པ་དང་། ཚོས་གྲུའི་ཚོད་པའི་སྤྲུལ་ཚད་གྲིས་སློབ་བྲིད་ལ་ཉན་ཚུལ་
གྱི་སྤྲུལ་ཚད་ལ་ཐར་ཀར་འབྲུགས་རྒྱུན་ཆགས་སྤྲུལ་པར་མ་ཟད། སློབ་བྲིད་ལ་ཉན་
ཚུལ་གྱི་སྤྲུལ་ཚད་གྲིས་ནི་ཚོས་ཀྱི་དགོངས་དོན་ལ་དཔྱད་པའི་སློབ་མིག་མཚོག་དམན་
ལ་འབྲུགས་རྒྱུན་ཐེབས་ཀྱི་ཡོད་ཅིང་། ཚོས་ཀྱི་དགོངས་དོན་ལ་དཔྱད་པའི་སློབ་མིག་
མཚོག་དམན་གྱི་རིམ་བས་ནི་ཐད་ཀར་གང་ཟག་དེའི་རྒྱུད་ཀྱི་ཚོས་ཀྱི་བསམ་སློབ་
སྤྲུལ་ཚད་དང་མི་གཞི་ལ་འབྲུགས་རྒྱུན་ཆགས་ཀྱི་ཡོད་པ་རེད།

དེ་ལྟེ་བས་ན། དགོན་སྡེའི་“འབྲུང་སྤྲུལ་སློབ་གསོ”དེ་ཉིད་གོང་གསལ་དོན་ཚན་
གསུམ་གྱི་ཚོག་ནས་སྤེལ་ན་འུ་ཚོའི་དངོས་ཡོད་ཀྱི་གནས་སྤངས་དང་འབྲེལ་ཆེ་བར་
མཚོད།

གཅིག་དཔེ་བྲིད་དང་“དགོན་སྡེའི་འབྲུང་སྤྲུལ་སློབ་གསོ” ལྟེ་སློབ་གཉེར་པ་
ཞིག་གི་སློབ་གཉེར་གྱི་བརྒྱུད་རིམ་སྤྲུལ་དང་། ལྟེ་གྲག་ཏུ་དགོན་སྡེའི་སློབ་གཉེར་པ་ཞིག་
གི་སློབ་སློང་གི་བརྒྱུད་རིམ་གྱི་དོས་ཐད་ནས་བལྟས་ན། དཔེ་ཆུང་གྱི་སློབ་བྲིད་ལྟེ།
སློབ་མའི་ཤེས་ཡོན་གྱི་སྤྲུལ་ཚད་བཟང་ངན་གང་འབྲུང་གི་རྒྱ་རྒྱུན་གཙོ་བོ་ཞིག་ཏུ་

ངོས་འཛིན་རུང་བར་མ་ཟད། ཐན་སློབ་མ་གང་དེའི་མིའི་འབྲུང་སྐྱུས་དང་། བསམ་སློབ་གནས་རིམ་བཅས་ཀྱི་སྐྱུས་ཚད་ལ་ཡང་ཐད་ཀར་འབྲེལ་བ་ཆགས་པའི་སློབ་གསོའི་ལས་སྦྱོར་ཞིག་ཏུ་འབྲུང་གི་ཡོད་པ་རེད།

ལྷག་པར་ཏུ་དགོ་ཆེན་གྱི་མི་གཤེས་དང་། མི་གཞི། མི་ཚེའི་ལྟ་བུ། རིན་ཐང་ལྟ་ཚུལ། ཚོས་ཀྱི་ཉམས་ལེན་སོགས་ཀྱིས་ནི། དེ་ལས་ཀྱང་སློབ་མའི་ལུས་དག་ཡིད་གསུམ་གྱི་བྱ་སྦྱོར་ཐེ་བའི་མི་ཚེའི་འཚོ་བ་ལ་ཤུགས་རྒྱུན་གཞན་དང་མི་མཚུངས་པ་ཞིག་ཐེབས་ཀྱིན་པ་མངོན་སུམ་རེད།

རྒྱ་མཚན་དེའི་ངོས་ནས་བསམས་ཆོ། དགོན་པའི་ནང་གི་ཚོས་ཀྱི་དགོ་ཆེན་ནི་མི་གང་གྲུང་འདི་གྲུང་གིས་བྱེད་རིགས་པ་ཞིག་མིན་པའི་ཚོས་ཉིད་གསལ་བོར་མཐོང་སྟེ་བསམ། མཚན་ཉིད་འཆད་ཉན་ཡོད་པའི་དགོན་པ་ཞིག་ལ་མཚོན་ན། བརྟུག་ཞིབ་དང་འབྲེལ་བའི་ཐོག་ནས་དགོ་ཆེན་གྱི་སྐྱུས་ཚད་ལ་དམིགས་བསམ་དོ་སྣང་བྱས་ཏེ། སྐྱུས་ཚད་ལེགས་པའི་དགོ་ཆེན་གྱི་དབྱུང་ཁབ་ཅིག་ཆགས་སུ་བཅིན་དང་། ཡང་ན། སྐྱུས་ཚད་ལེགས་པའི་དགོ་ཆེན་གྱི་དབྱུང་ཁབ་ཅིག་སྐྱེད་བསྐྱེད་སུ་བཅིན་གྱི་གནད་དོན་དེ་ནི། དགོན་སྡེའི་མཚན་ཉིད་སློབ་གསོའི་རྒྱལ་མཚན་གྱི་ཅ་བ་ཞིག་ཏུ་མཐོང་ཞིང་། དེ་ནི་ད་ལྟ་མཚན་ཉིད་འཆད་ཉན་ཡོད་པའི་དགོན་སྡེ་སོ་སོ་འབྲུང་གིན་པའི་དཀའ་ངལ་ཆེ་ཤོས་ཞིག་ཏུ་འང་མཐོང་གི་འདུག།

དེ་བཞིན་སློབ་སྦྱོང་གྱི་སྐྱུས་ཚད་བཟང་རན་ཡང་། དགོ་ཆེན་གྱི་ལྟ་རྒྱ་མཐོང་རྒྱ་དང་། རྒྱ་ཚད་མཐོ་དམན་ཁོ་ནས་ཐག་གཅོད་སྟེ་བྱུང་བ་ཞིག་མ་ཡིན་པར། སློབ་མའི་སེམས་ཁམས་ཀྱི་གནས་ཚུལ་དང་ཤེས་རྟོགས་ཀྱི་མཐོ་དམན་ལ་རྒྱ་ས་ལོན་ཡོད་པའི་

མང་གཞིའི་སྐོལ་དུ་དེ་དང་འཚམ་པའི་སྒོའ་ཁྲིད་ལེགས་པོ་ཞིག་གྲེད་ཀུས་མིན་གྱི་སྒོ་
ནས་བལྟ་དགོས་པ་ཡིན་པས། དགོ་ཚུན་རྣམ་པས་ངེས་པར་དུ་མཁྲེན་དགོས་པ་ཞིག་
ལ། སྒོའ་ཁྲིད་གྱི་སྐྱབས་སུ་ནི་དགོ་ཚུན་གྱི་རྒྱ་ཚད་ལ་རྒྱལ་པ་ལེན་གྱིན་པ་མ་ཡིན་
ཞིང་། དགོ་ཚུན་གྱི་འཁྲབ་སྟོན་ལ་སྒོའ་མས་ལྟ་མོ་ལྟ་བཞིན་པ་ཡང་མ་ཡིན་པས།
མཁྲེན་མཛོད་ཅུལ་ལོ་ལྟ་བུའི་སྒོའ་ཁྲིད་དེ་ནི་སྒོའ་ཁྲིད་བཟང་པོ་ཞིག་ཡིན་པའི་ངེས་
པ་ལར་ནས་མ་མཚེས་སོ། །

མ་གཞི་ནས་སྒོའ་ཁྲིད་ནི་སྒོའ་མའི་ཤེས་ཡོན་གསོ་སྦྱོང་གི་འཇུག་སྐྱུན་ལས་
གཞི་ཞིག་ཡིན་པར་བརྟེན། འཇུག་སྐྱུན་ལས་གཞི་དེ་ལེགས་འགྲུབ་བྱ་བ་ལ་ནི་དགོ་
སྒོའ་གཉིས་ཀས་སྐྱུན་མོང་དུ་འབད་བཅོལ་གྲེད་དགོས་པ་ལས། སྒོའ་མའི་བསམ་
ཚུལ་དང་འཇུག་འཚར་ལ་ཁ་ཡ་ཅམ་ཡང་མ་བྱས་ན། དགོ་ཚུན་ཁོ་ནས་ནི་གཉིང་ཟབ་
ཟབ་དང་རྒྱ་ཆེ་ཆེ་ཡི་བཤད་པ་ཅི་ཅམ་བྱས་དུང་ཁ་རྒྱ་སྐྱེས་པའི་རྒྱ་ཅམ་ལས་ཡོད་མི་
སྲིད་པར་མ་ཟད། འཇུག་སྐྱུན་ལས་གཞི་དེ་ཉིད་ཀྱང་སྒོའ་མའི་སྒོའ་སྦྱོང་གི་འདུན་
མོས་ཡལ་བ་དང་མཉམ་དུ་ཡལ་སྲིད་བ་རེད།

དེར་བརྟེན། སྒོའ་ཁྲིད་ལེགས་པོ་ཞིག་གྲེད་འདོད་ན། རང་གིས་གང་འཇུག་འདི་འཇུག་
གྱི་ཤེས་བྱ་མང་པོ་ཞིག་སྒོའ་མའི་བསམ་སྒྲིའི་ནང་དུ་ས་ལྷག་དོ་སྐྱབ་གྲེད་རྒྱ་ཅམ་མ་
ཡིན་པར། སྒོའ་མར་བསམ་གཞིགས་གྲེད་སྤངས་དང་། བསམ་སྒྲིའི་གཉིང་ཚུལ་ལེགས་
པོ་ཞིག་རིམ་གྱིས་ཚགས་སུ་འཇུག་རྒྱ་དེ་ཉིད་ཡིན་ཏེ། སྒོའ་མ་རང་གི་སེམས་རྒྱུད་ན་
ཡོད་པའི་ཤེས་རབ་གྱི་རྒྱ་གྲུ་སྐྱེན་ཞིང་རྒྱས་པར་གྲེད་རྒྱ་ནི་སྒོའ་གསའི་དགོས་དོན་
ཉག་གཅིག་ཡིན་པས་སོ། །

དེ་ཡང་ནང་བསྟན་མཚན་ཉིད་ཀྱི་གཞུང་ལུགས་ཚེན་པོ་ <<དབུ་མ་ལ་འཇུག་པ>> ལྟ་བུར་དཔེ་སྤྱད་ཏེ་སློབ་པ་རྣམས་ལ་ཐོག་མར་གཞུང་གི་དོན་ཟིན་གྱི་བརྗོད་བྱ་རྣམས་ལེགས་པོར་རོ་སློབ་པ་དང་། བརྗོད་བྱ་དེ་དག་གི་རྒྱ་བ་སློངས་ཀྱི་རིགས་པའི་གཏུན་ཚིགས་དག་ཀྱང་མ་འདྲེས་པར་ཞིབ་ཚོར་བཤད་པའི་ལུང་དུ་ཡོད་ཚད་འདི་ཡིན་འདི་མིན་གྱི་ཁ་ཚོན་མཐའ་གཅིག་ཏུ་མ་བཅད་པར། སློབ་མ་རང་ཉིད་ལ་བསམ་གཞིགས་ཀྱི་བར་སྟོང་ཞིག་ལུས་སུ་འཇུག་རྒྱ་ཤིན་ཏུ་གསུམ་ཆེ་བ་ཡིན་ཏེ། ཐོག་མར་སློང་རྗེའི་སྐོར་གྱི་སློབ་བྱིད་ལྟ་བུར་མཚོན་ན། སློང་རྗེ་ཚེན་པོའི་ལན་ལུས་ལ་དཔལ་ལྡན་ཟླ་བས་སློབ་ལོ་གསུམ་གཅིགས་ཆེར་བཟུང་བའི་སྟུང་ལ་རྒྱ་མཚན་དང་བཅས་པ་རོ་སློབ་བྱེད་རྒྱ་ལོ་དགོ་ཞན་གྱི་དོན་འགན་ཡིན་ན་ཡང་། ལྟ་བུར་དེ་དག་དང་། གཏུན་ཚིགས་དེ་དག་འགྲིག་མིན་གྱི་མཐའ་མའི་ཐག་གཅོད་ནི། སློབ་མ་རང་གི་སློབ་ལོ་ལྟར་དུ་འཛིན་དགོས་རྒྱ་ཁོན་ཞིག་ཅི་ལ་མིན།

<<དབུ་མ་ལ་འཇུག་པ>> ཡི་སློབ་བྱིད་ལ་ཐོག་མར་གསུམ་པའི་སློབ་མ་ཞིག་ལ་མཚོན་ན། གཞུང་དེ་དུ་བཤད་པའི་སློང་རྗེ་ཚེན་པོ་དེ་འདྲ་ཞིག་ནི། དངོས་གནས་བྱང་གནས་འགྲོ་བ་སེམས་ཅན་གྱི་རྒྱུད་ལ་སྐྱེ་སྲིད་དང་མི་སྲིད། གལ་ཏེ་སྐྱེས་ན་དེའི་དགོ་མཚན་རི་ལྟར་ཡིན་པ་སོགས་ནི། གསུང་དུ་འབྲེན་དགོས་པའི་དྲི་རྟགས་ཤིག་ཏུ་འཛིན་རྒྱ་གཙོ་བོ་ཡིན་པ་ལས། སྤར་ནས་ཐག་ཚོད་ཚར་པའི་དྲིས་ལན་ཞིག་ཏུ་བཟུང་ན་གཏུན་ནས་མི་རིགས།

སློང་རྗེའི་སློབ་བྱིད་ལྟ་བུའི་སྐབས་སུ། འཛིན་ཉེན་ན་སློང་རྗེ་ཞེས་འཕྲོད་པའི་བསམ་བློ་དེ་ཉིད་ཀྱི་སྐོར་ལ། སློབ་མ་རང་རང་གི་མི་ཚེའི་སློབ་བྱང་སྤྱད་ནས་ཐན་

ཚུན་སྐྱོད་མོལ་གྱི་གོ་སྐབས་སྤྱིན་ན་ལྷག་ཏུ་ལེགས་ཏེ། རང་ཉིད་ནར་སོན་པའི་གོ་རྗེས་
ནང་དུ། འཚོ་བའི་ཁོར་ལུག་དེའི་མི་གཞན་དང་གཞན་གྱི་སྤྱིང་རྗེའི་སེམས་གྱིས་རང་
ལ་ཕན་རུས་གང་འདྲ་ཞིག་སྐོར་སྐྱོད་བ་དང་། སོ་སོའི་མི་ཚེའི་ཕན་བདེ་དང་། སྤྱིང་རྗེའི་
བསམ་སྒོ་གཉིས་གྱི་བར་ན་འབྲེལ་བ་ཅི་ལྟ་བུ་ཞིག་གནས་ཡོད་པ་དང་། སྤྱིང་རྗེའི་
བསམ་སྒོའི་རྩ་བའི་རིན་ཐང་ནི་སྤྱོད་པ་གང་གི་ཐད་ནས་གསལ་བོར་མངོན་འདུག་པ་
སོགས་གྱི་སྐོར་ལ་འབེལ་གཏམ་དང་བཟོ་སྐྱོད་མང་པོ་བྱས་ན། གཞི་ནས་སྤྱིང་རྗེའི་
ཕན་རུས་ལ་དོན་དངོས་དང་མ་ཐུན་པའི་དོས་འདོད་ཟབ་པོ་ཞིག་འབྱུང་ངེས་ཤིང་།
དོས་འདོད་དེ་ལྟར་བྱུང་ན་ནི་ད་གཞོན་སྤྱིང་རྗེའི་ཉམས་ལེན་ཟེར་བ་དེ་ཚོས་རྒྱུད་བའི་
སྐད་ཆ་ཅམ་མིན་པར། རང་གཞན་གཉིས་ཕན་གྱི་མི་ཚེ་སྐྱེལ་སྤྱངས་ཤིག་ཡིན་པའི་
ཤེས་རྟོགས་རིམ་གྱིས་འབྲེལ་ངེས་ལ། ཤེས་རྟོགས་དེས་ནི་སྤྱིང་རྗེའི་བསམ་སྒོ་དང་
འབྲེལ་བའི་མི་ཚེའི་ལྷ་བ་རྣམས་མ་ཞིག་གྲང་ཆགས་རུས་བ་དེ།

དེས་ན། སྤྱིང་རྗེའི་སྐོར་བྲིད་གྱི་སྐབས་སུ། ཉན་རང་གི་རྒྱུད་ལ་སྤྱིང་རྗེ་ཆེན་པོ་
ཡོད་མེད་དང་། དེ་ལྟར་མེད་པ་དེས་ཉན་རང་ལ་གྲོང་ཅི་ཞིག་རེག་གི་ཡོད་ཚུལ་ལ་
དོགས་སྐྱོད་བྱེད་རྒྱ་གལ་ཆེ་ཡང་སྲིད་མོད། དགེ་སྐོར་གཉིས་ཀས་རང་རང་གི་རྒྱུད་
ལ་སྤྱིང་རྗེའི་བསམ་བ་ཅི་ཅམ་ཡོད་མེད་དང་། དེས་སོ་སོའི་མི་ཚེ་ལ་བྱུགས་རྒྱུ་ཅི་
འདྲ་ཞིག་ཆགས་གྱི་ཡོད་ཚུལ་ལ་བརྟམ་ཞིབ་བཟོ་སྐྱོད་བྱེད་རྒྱ་ནི་སྤྱིང་རྗེའི་ལས་བརྒྱ་
འབྱུང་གྱིས་གལ་ཆེ་བ་མ་དེད་དམ།

དེ་ལྟར་བྱས་ན་གཞི་ནས་སྐོར་བྲིད་དེ་ནི། < <དབྱུ་མ་ལ་འཇུག་པ>> ཡི་ཆེད་
དུ་ < <དབྱུ་མ་ལ་འཇུག་པ>> ཡི་སྐོར་བྲིད་ལ་ཉན་བ་ཅམ་མ་ཡིན་པར། རང་ཉིད་གྱི་

ཆེད་དུ་ < <དབུ་མ་ལ་འཇུག་པ>> ཡི་སློབ་ཁྲིད་ལ་ཉན་པར་འབྱུང་བུ་ལ། དེ་ལྟར་
བྱས་ན་གཞི་ནས་སློབ་ཁྲིད་དེ་ནི་སློབ་མ་རྣམས་ལ་བྱམས་བཅའི་རྩ་བ་ཅན་གྱི་མི་ཚེའི་
ལྟ་བུ་ཞིག་ཆགས་པའི་རྒྱ་རུ་འགྲོ་སྲིད་ཅིང། སློབ་མ་རྣམས་ལ་ཉེན་འབྱུང་གི་ལྟ་བུ་
དང་འགོགས་པའི་འདྲི་བཞུགས་ལྟ་བུ་ཞིག་ཆགས་པའི་རྒྱུ་དུ་ཡང་འགྲོ་ངེས་པ་ཡིང།

དེ་ལྟར་དགོན་སྡེའི་སློབ་ཁྲིད་ཀྱི་སྤྱི་ཚད་རྗེ་ལེགས་སུ་གཏོང་བྱོགས་སློབ་ལ།
དཔེ་གཞི་སྣ་གཅིག་བཀོད་དེ་མདོར་མཚོན་པ་ཅམ་ཞིག་སྤྱི་བ་ཡིན་པས། གཞན་
དང་གཞན་གྱི་སྐབས་སུ་ཡང་རིགས་བསྐྱེ་བར་བྱ།

གཉིས། ཚེད་པ་དང་“དགོན་སྡེའི་འབྱུང་སྤྱི་བ་གསོ།” ཚོས་ལྷའི་ཚེད་པ་ནི་
དགོན་སྡེའི་སློབ་གསོའི་སྤྱི་ཚད་མིན་པའི་བྱུང་ཆ་གཙོ་བོ་ཞིག་ཡིན་ཞིང། སློབ་གཉེར་
པ་རྣམས་ཀྱིས་ཆེས་རང་དབང་གི་རང་ནས་ཤེས་བྱའི་གནས་ལ་དཔྱོད་པའི་གོ་སྐབས་
ཤིག་ཏུ་འབྱུང་ཡོང། འོན་ཀྱང། ཚེད་པའི་ཆེད་དུ་ཚེད་པ་སློབ་བལྟ་བུ་ནི། རིགས་
པའི་ཆེད་དུ་རིགས་པ་སློབ་བལྟ་བུ་ཅམ་ཡིན་པ་ལས། རེས་པ་དོན་གྱི་མཚན་ཉིད་སློབ་
གསོ་ཞིག་ཏུ་ཆགས་པུ་གྱི་མེད་པ་མདོན་སྤྱི་བ་ཡིན་པས། དེ་ཅམ་ལ་“དགོན་སྡེའི་
འབྱུང་སྤྱི་བ་སློབ་གསོའི་”ཐ་སྐྱོད་ནི་དེ་ལས་ཀྱང་གདགས་གཤིས་རིགས།

དེའི་ཕྱིར་ན་དགོན་སྡེའི་སློབ་གསོའི་བྱུང་ཆ་གཤིས་ཆེན་ཞིག་ཏུ་འབྱུང་པའི་ཚོས་ལྷ་
དེ་ནི། ཚེད་པའི་ཆེད་དུ་ཚེད་པ་བྱེད་ས་ལྟ་བུ་ཞིག་མ་ཡིན་པར། ཉན་བསྟན་མཚན་ཉིད་
རིག་པའི་བརྗོད་དོན་དང་འབྲེལ་བའི་ཤེས་བྱའི་ཐབ་གནད་རྣམས་ལ། མི་མང་པོའི་སློ་
གྲོས་མཉམ་བསྐྱུར་གྱིས་བརྟུན་ཞིབ་དང་བསྐོས་ལྟེན་སྲིད་པའི་རང་དབང་གི་སྲིད་སྐྱོང་
ཞིག་ཏུ་འབྱུང་འོས་ཤིང། སློབ་གཉེར་པ་རང་རང་གི་རྣམ་དཔྱོད་ལ་རང་ཚུགས་

དམ་བ་སྲ་མའི་དེས་དོན་ལེགས་བཤད་རྣམས་ལྟེ། ཤེས་རབ་ཅན་གྱི་སྦྲེས་བྱ་མང་
པོས་མོའོ་བརྒྱ་སྟོང་གི་རིང་ལ་བསགས་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱི་སྟོང་བཅུད་ཤ་སྟག་ཏུ་དེས་
བས། དེ་དག་ལ་ཆག་འཛོག་གི་རིན་ཐང་ཅི་ཡང་མེད་པར་བལྟས་ཏེ། ལུལ་དང་ལུལ་
ཅན་གྱིས་བསྟུས་པའི་ཤེས་བྱའི་གནས་ལུགས་མཐའ་དག་ལ་རང་ཉིད་ཁོ་ནས་རང་
ལུགས་འཇུག་ཆང་ཞིག་འཛོག་འདོད་ན་ནི་སྤྲོན་པོའི་ཉམ་ཤེད་དོམ་བ་ཅམ་དུ་མི་
འགྱུར་གང་།

ལོན། ཚོས་གྲུའི་ཚོད་བ་ནི་རིན་ཐང་ལྡན་པའི་སློབ་སྦྱོང་གི་དུས་ཚོད་ཅིག་ཏུ་རི་
ལྟར་འགྱུར་དགོས་བ་དང་། ཚོས་གྲུའི་ཚོད་བ་ནི་སློབ་གཉེར་པའི་ཤེས་རབ་ལ་རང་
ཚུགས་སྲིན་པའི་རྒྱུན་རྒྱུ་མ་ཞིག་ཏུ་རི་ལྟར་ཆགས་དགོས་སམ་ཞེ་ན། ཚོས་གྲུའི་ཚོད་
པའི་སྦྱས་ཚད་མཐོང་འདེགས་བྱ་རྒྱ་དེ་ནི། སྒྲིག་ཁྲིམས་ཀྱི་དོས་ནས་བཙོས་རྒྱ་ཞིག་
མ་ཡིན་པར་ཚོས་གྲུའི་ལུགས་པའི་སློབ་གཉེར་བ་དེ་དེས་འགན་སྲུང་ས་ཏེ་ཚོད་པའི་
མཁའ་དབུགས་གཙང་མ་ཞིག་བསྐྱུན་རྒྱ་ལས་ཐབས་གཞན་མེད་ལ། དེ་ཡང་མཐར་
གཏུགས་ན། ཚོད་ཚུལ་དང་། ལན་འདེབས་ཚུལ་གྱི་མཚོག་དམན་ལ་གཤེད་འཛོག་
བྱེད་ཚུལ་དེར་འགྱུར་བ་གཏོང་རྒྱ་ནས་འགོ་ཚུམ་དགོས་བ་ཞིག་ཏུ་མཐོང་།

ནམ་རྒྱུན་ཚོད་པའི་གནས་སྐབས་སྟེ། ལུང་དུ་ཉན་མཁན་གྱི་བྲ་མང་བྱིངས་གྱིས་
རིགས་སྟོང་པས་རྟགས་གསལ་བཏང་བའི་ཡག་ཉེས་དང་། དམ་བཅའ་བས་ལན་
བཏབ་པའི་མཚོག་དམན་ལ་གཤེད་འཛོག་བྱེད་སྟོབས་གྱིས་ནི། ཚོས་གྲུའི་ཚོད་པའི་
སྦྱས་ཚད་ལ་ལུགས་རྒྱུན་དེས་ཅན་ཞིག་ཐེབས་གྱི་ཡོད་དེ། དུས་རྒྱུན་ཚོད་རིགས་
བཟོ་སྦྱོང་གི་སྐབས་སྟེ། རྟགས་གསལ་དང་ལན་ལ་གོ་རྒྱུ་ཆེ་རྒྱུ་དང་། མོ་སྦྱེད་ཡོད་

མེད། བསམ་སྒོ་གཏོང་ཚུལ་ཟབ་མིན་བཅས་ཀྱི་ཐོག་ནས་མཚོག་དམན་གྱི་གདོང་
འཛིག་མི་བྱེད་པར། ཚད་མ་ཤོར་མ་ཤོར་དང། ཚད་མ་བཞོག་མ་བཞོག་^①གི་མཇུག་
འབྲས་ཁོན་ཅམ་གྱི་སྟེང་ནས་མཚོག་དམན་གྱི་དབྱེ་བ་འབྱེད་སྲོལ་ཞིག་ཏུ་ཅག་ལ་
རྒྱན་ལྡན་དུ་གྲུབ་ཡོད་པ་དེས། སན་རྒྱན་གྱི་སྒོ་གོས་འཕེལ་བའི་འགལ་རྒྱུན་དུ་འགོ་
བའི་དེང་གི་རྩོད་སྲོགས་དང་ལན་འདེབས་སྲོགས་དེ་ཉིད་རྒྱ་ཁྲབ་ཏུ་སོང་ཞིང་འགོ་
བཞིན་པ་མ་རེད་དམ།

སྤྱིར་བཏང་ཚོས་གྲུའི་རྩོད་པ་ལ་འགྲན་རྩོད་ཀྱི་ཆ་ཤུགས་ཆེན་པོ་ཞིག་ལྡན་བ་ནི་
བདེན་ཏེ། འགྲན་རྩོད་དེ་ཡང་གཟུ་བོར་གནས་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱི་བསྐྱར་གཤེན་ཅིག་ཏུ་
ཆགས་དགོས་པ་ལས། ལན་ལ་གོ་རྒྱ་ཚོར་རྒྱ་མེད་ན་ཡང་"མཁྲིགས་"ཅམ་གྱིས་
འགྲིག་བསྐྱད་པ་དང། ཏྲགས་གསལ་ལ་ཅི་ཡིན་འདི་ཡིན་མེད་ན་ཡང་"ཆ"ཞིག་རྒྱག་
སྤྱབ་ཅམ་གྱིས་འགྲིག་བསྐྱད་ཡོད་པ་ལྟ་བུ་ནི། དོན་དུ་གཟུ་བོར་མི་གནས་པའི་ལྷ་
ཚོགས་སུ་མཁྲིགས་ཀྱི་འགྲན་བསྐྱར་ཞིག་ལས། དེགས་བ་དང་གཏན་ཚིགས་ཀྱི་
འགྲན་བསྐྱར་ཞིག་ཏུ་གཏན་ནས་བཅིག་ལ་འོས།

གཅིག་བྱས་ན། གཟུ་བོར་མི་གནས་པའི་ལྷ་ཚོགས་སུ་མཁྲིགས་ཀྱི་འགྲན་
བསྐྱར་དེ་ཚོས་གྲུའི་ནང་ཁྲལ་གྱི་གནད་དོན་ཅམ་ཡིན་སྐབས་དེ་ཅམ་གྱིས་སྒྲོན་མི་ཆེ་
ན་ཐང་མོད། གལ་ཏེ་དེའི་རང་ཚུལ་མི་ཞིག་གི་རང་གཤེས་ལ་ཡུན་གྱིས་གྲུབ་ཚར་
རྗེས་གནད་དོན་རྗེ་ཆེར་སོང་བ་ཡིན་ཏེ། མི་ཞིག་མི་ཆེའི་འཚོ་བའི་ནང་དུ་གཟུ་བོར་མི་
གནས་ཤིང། རང་ཁོ་ནའི་དོ་སྣང་ཅམ་ལ་ཤི་འཐམ་རོ་འཐམ་གྱིས་ལྷ་ཚོགས་འཚོར་
ལའན་དུ་ཆགས་ཚར་དུས། དེའི་མཇུག་འབྲས་རྗེ་འདྲར་འགྱུར་སྲིད་པ་ནི་ཞིབ་ཏུ་སྒྲུ་

མི་དགོས་པར་འདུག་ལགས།

བསམ་ཞིང་བསམས་ན། ལུ་ཅག་གི་ཚོད་པ་ཚོད་ཚུལ་དང་ལན་འདེབས་ཚུལ་
དེས། ཡང་སྤྲོད་སློབ་གཉེན་པ་རྣམས་ལ་གཤེན་ཀ་ག་འབྲ་ཞིག་བསྐྱེད་འོང་ངམ་སྟེ་
དུ་སེམས་ཁལ་མི་བྱེད་པའི་རང་དབང་ག་ལ་ཡོད་དེ། ལུ་ཚོས་རང་གི་བྱེད་ཚུལ་སྲུ་
ངོམ་གྱིན་པའི་སློབ་གསོའི་བྱེད་ཐབས་དེས་ཀྱང་། མཚམས་རེར་ལྡོག་ཕྱོགས་ཀྱི་
གཞོན་སྟོན་རེ་འབྱུང་གི་མེད་དམ་སྟེ་པའི་སེམས་ཚེགས་ཀྱང་སྐྱེའོ། །

གལ་ཏེ་ཚོས་གྲུའི་ཚོད་པའི་སྐབས་སྲུ། མི་རྣམས་ཀྱིས་རྟགས་གསལ་ཐོངས་པ་
ཐོངས་དང་། ཁས་ལེན་ཟེན་པ་ཟེན་ཁོ་ན་གཙོ་བོའི་ནང་གི་གཙོ་བོར་འཛིན་པའི་ལྟ་ཚུལ་
བསྐྱུར་ཏེ། རྟགས་གསལ་དེ་རི་འབྲ་བྱས་ནས་ཐོངས་པ་ཡིན་པ་དང་གང་འབྲ་བྱས་
ནས་པ་ཐོངས་པ་ཡིན་པ། ཁས་ལེན་དེ་རི་འབྲ་བྱས་ནས་ཟེན་པ་དང་གང་འབྲ་བྱས་
ནས་པ་ཟེན་པ་ཡིན་པའི་རང་བཞིན་ལ་བརྟགས་ནས། མཐུག་འབྲས་མི་གཙོ་བརྟུན་
རིམ་གཙོ་བའི་གདེང་འཛིན་བྱེད་ཕྱོགས་ཤིག་གྲུབ་སྟེ། ཚོད་པའི་བརྟུན་རིམ་ཁོང་གི་
ལུང་རིགས་ཀྱི་བསྐྱུར་གཤེན་དང་། ཤེས་རབ་ཀྱི་འཆར་སློ། བསམ་གཞིགས་ཀྱི་
གཉིང་ཚད་བཅས་ཀྱི་བརྟུན་རིམ་ལ་གཞིགས་ཏེ། ཚོད་རིགས་མཚོག་དམན་ངོས་
འཛིན་སྟོལ་ཞིག་ཡོངས་ཁབ་ཏུ་ཆགས་ན་ནི་ཚོས་གྲུའི་ཚོད་པའི་མཁའ་དབུགས་སྤེལ་
པོ་གཞན་ཞིག་ཏུ་འགྱུར་ངེས་ལ། དེ་ལྟར་འགྱུར་བྱས་ཆེད་གཞོན་དགོན་སྡེའི་མཚན་
ཉིད་སློབ་གསོའི་སྲུས་ཚད་ལ་རུས་པ་གཞན་ཞིག་འཛོན་ངེས་པའི་ཚུལ་ཡང་བཤད་ཅི་
ལ་དགོས།

དེས་ན་དེ་ལྟ་བུའི་ཚོད་པའི་མཁའ་དབུགས་ལེགས་པོ་ཞིག་གྲུབ་པར་བྱ་རྒྱུ་ནི།

ཚོས་ལྷེའི་ནང་གི་མི་རེ་རེའི་སྐྱུ་ཏུ་སྤྱང་བའི་འགན་འཁུ་ཞིག་ཡིན་པ་ལས། ཉེན་གཅིག་གི་རིང་ལ་སྤྲིག་ཁྲིམས་ཀྱིས་བཟོ་བཅོས་སྤྱབ་པ་ཞིག་གཏན་ནས་མ་ཡིན་ལོ། །

གསུམ། དཔེ་སློབ་དང་“དཔོན་ལྷེའི་འབྲུང་སྐྱུས་སློབ་གསོ།” དཔེ་ཆ་ལྟ་སློབ་ཀྱི་སྤྱིར་དཔོན་ལྷེའི་མཚན་ཉིད་སློབ་གསོའི་ཁྲིད་ཀྱི་ལྷུབ་ཆ་གསལ་ཆེན་པོ་ཞིག་ཡིན་པར་མ་ཟད། སློབ་གཉེར་པ་སྐྱེར་རེ་རེར་མཚོན་ན་ཡང་། དཔེ་ཆ་ལྟ་སློབ་གི་དུས་ཚོད་དེ་ནི། འདམ་གསེས་ཀྱི་རང་དབང་མངོན་གསལ་ལྡན་པའི་སློབ་གཉེར་གྱི་གོ་སྐབས་སྟོན་ཤོས་སུ་ཆགས་ཡོད་པ་རེད།

མི་སོ་སོའི་དཔེ་སློབ་གི་འདམ་གསེས་མི་འབྲ་བ་དང་། དཔེ་ཆར་ལྟ་སྐྱེས་མི་འབྲ་བ་ལས་ནི། དཔེ་སློབ་གི་སྐྱུས་ཚད་ལ་བཟང་ངན་གྱི་ཁྱད་པར་འཚོར་གྱི་ཡོད་ལ། དཔེ་སློབ་གི་སྐྱུས་ཚད་བཟང་ངན་གྱིས་ནི་སློབ་གཉེར་པའི་སློབ་སྦྱོར་གི་སྐྱུས་ཚད་ལ་འབྲུགས་རྒྱུན་རེས་ཅན་ཞིག་ཐེབས་ཀྱི་ཡོད་པ་ལྟ་ཅི་སློབ།

དེ་ལས་ཐོག་མར་དཔེ་སློབ་གི་འདམ་གསེས་ཀྱི་གནད་དོན་ནི་ཅུང་ཟད་བཤད་དགའ་བ་ཞིག་སྟེ། དཔེ་སློབ་གི་འདམ་གསེས་ཀྱང་རྒྱ་དངོས་ཅ་ལག་གི་འདམ་ག་དང་འབྲ་བར་མི་སོ་སོའི་དགའ་སྟོབས་ཀྱི་དབང་དུ་འགྲོ་ངེས་པ་ཞིག་ཡིན་སྲིད་པས་སོ། །

འོན་ཀྱང་། གང་ཞིག་རང་གི་མི་ཚེའི་དམིགས་འདུན་ཡིན་པ་དང་། ཅི་ཞིག་རང་གི་འཚོ་བ་སྐྱེལ་སྤངས་ཡིན་པ་གཉིས་ཀྱིས་ནི། དཔེ་སློབ་གི་འདམ་གསེས་ལ་ཡང་གཞི་ཅིའི་སློབ་གཞི་ཞིག་ཆགས་རིགས་བར་སྐྱུམ་སྟེ། དཔེར་ན། རི་མོ་བའི་ཁྲིམ་གྱི་དཔེ་སློབ་དུ་གཙོ་བོ་རི་མོ་དང་འབྲེལ་བའི་དཔེ་ཆས་གང་ཡོད་པ་དང་། ཚུམ་རིག་བའི་ཁྲིམ་གྱི་དཔེ་སློབ་དུ་གཙོ་བོ་ཚུམ་རིག་སྐོར་གྱི་དཔེ་ཆས་གང་ཡོད་པ། ཁེ་ལས་བའི་

ཁྱིམ་གྱི་དཔེ་སློབ་ཏུ་གཙོ་བོ་ཚོང་ལས་སྐོར་གྱི་དཔེ་ཆས་གང་ཡོད་པ། དེ་བཞིན་
ཁྱིམ་ས་ལུགས་ཆེད་མཁས་པའི་ཁྱིམ་གྱི་དཔེ་སློབ་ཏུ་གཙོ་བོ་ཁྱིམ་ས་ལུགས་སྐོར་གྱི་
དཔེ་ཆས་གང་ཡོད་པ་ལྟ་བུ་ནི་དཔེ་མཚོན་གཙོ་བོ་ཉིད་དེ། མི་རེ་རེའི་མི་ཆེའི་འཚོ་ལ་
སྟེགས་མ་འབྲེལ་ལས། གང་ལ་བལྟ་བུའི་དཔེ་ཆའི་འདམ་གསལ་གྱང་མི་འབྲེལ་འབྲུང་
གི་ཡོད་པ་རེད།

དེའི་ཕྱིར་ཚོས་ལ་རབ་ཏུ་བྱུང་བའི་དགེ་འདུན་པ་ཞིག་ལ་མཚོན་ན་ཡང་། དཔེ་
སློབ་གི་འདམ་གསལ་བྱེད་སྐབས་གཞི་རྩའི་ཆ་ནས་ནི་སྐྱེས་བུ་རང་གི་མི་ཆེའི་ལས་
གྱི་འདམ་ག་དང་འཚོ་ལས་འདུན་བསྟན་སྐོར་གྱི་དཔེ་ཆར་གཙོ་བོར་བལྟ་དགོས་པ་
དང་བལྟ་འོས་པར་སྟུང་སྟེ། གཞན་ཏུ་ཁ་སྐོག་དང་བྲལ་པའི་རང་ནས་དཔེ་སློབ་གི་
སྐོར་བ་ལ་བརྩོན་ཁུལ་བྱས་ན་ཡང་། ཅི་ཤེས་འདི་ཤེས་མེད་པའི་སློབ་སྐྱོར་གི་
གཟུགས་བརྟན་ཅན་ལས་མི་འབྲུང་ལ། ཅི་ཤེས་འདི་ཤེས་མེད་པའི་སློབ་སྐྱོར་གི་
གཟུགས་བརྟན་དེས་ནི། ཅི་ཡིན་འདི་ཡིན་མེད་པའི་མི་ལ་མ་བརྒྱ་ཞིག་ལས་ཅི་ཡང་
བསྐྱེད་མི་ལུས་ཨང་།

སློབ་གཉེར་པ་རྣམས་ལ་ཞིག་ལ་མཚོན་ན། ཅུ་བའི་ཆ་ནས་དཔེ་ཆ་བསྐྲུབ་རྒྱུར་ཁ་
སྐོག་ས་རེས་ཅན་ཞིག་ཆགས་དགོས་ཚུ་ལ་བཤད་པ་ཡིན་གྱི། ཞར་དང་ཞོར་ལ་རང་གི་
སློབ་སྐོར་འཕེལ་བའི་སྐོག་ས་སུ་འགྲོ་འོས་ཀྱི་དཔེ་ཆའི་རིགས་སྟོ་ཚོགས་ལ་བལྟས་ན་
ཡང་ལུགས་མ་སྐྱུན་ཡིན་མོད། ཅིས་ཀྱང་མཉམ་འཇོག་དགོས་ས་ཞིག་ཡོད་པ་ནི་ཡི་
གའི་གད་སྟེགས་དག་རེད།

ཕྱིར་བཤད་ན། ད་ལྟའི་འཛིག་རྟེན་འདི་ནི་གད་སྟེགས་ཀྱི་འཛིག་རྟེན་ཞིག་དང་།

ད་ལྟའི་དུས་རབས་འདི་ཡང་གད་སྟེགས་ཀྱི་དུས་རབས་ཤིག་ཏུ་སྐྱེ་རྒྱུ་དང་སྟེ་སྐྱེ་སྟོང་གི་
འཛིན་ཉེན་ལ་མཚོན་ན། འཛམ་གླིང་ཤར་བུ་གི་ཁོར་ལུག་ཆེ་ཆུང་ཐམས་ཅད་གད་
སྟེགས་ཀྱིས་སྐྱབ་བཅོག་བཅོ་བཞིན་པའི་གནས་ཚུལ་ཉིན་རེ་ལས་ཉིན་རེར་དེ་སླ་དེ་
ངན་ཡིན་པས། ཚུ་ཁམ་གང་འཐུང་ན་སྐྱབ་དགོས་ཤིང་། ཆུང་རྒྱབ་གང་རྩལ་ན་ཡང་
སྐྱབ་དགོས་པ་ལྟ་བུའི་ཚད་དུ་སྐྱུང་ཡོད་པ་མིན་ནམ། ལྷིའི་གད་སྟེགས་དེ་དག་ནི་
མཐར་ཐུག་ན་མི་སེམས་དེ་སྟེགས་དེ་སྟེགས་སུ་སོང་བའི་ཅ་བ་ལས་འབྱུང་གིན་ཡོད་
དེ། ཆེ་བ་དུལ་ཐན་མཚོན་ཆ་བཅོས་པ་ནས་བཟུང་། ཆུང་བ་འགྲིག་ཤོག་མཚོག་གང་ཅི་
བྱུང་འདི་བྱུང་དུ་སྟོར་བའི་བྱེད་སྡོལ་ཚུན་ཚད་མཐར་གཏུགས་ན་གཞན་གྱི་བདེ་སྐྱབ་
ལ་ཅི་མི་སྐྱམ་ཞིང་། རང་ཁོ་ནར་གཅེས་པའི་སྐྱེར་སེམས་ཀྱི་ཅ་བ་ལས་ཡོང་གི་ཡོད་པ་
མངོན་སུམ་རེད།

གད་སྟེགས་ཀྱི་དུས་རབས་འདི་ལ། གད་སྟེགས་ནི་ཅ་ལག་གང་གི་རིགས་ལ་
ཡང་མ་ཁྲབ་པ་མེད་པར་དེ་མང་དེ་མང་དུ་འགྲོ་བཞིན་ཡོད་ཅིང་། ཡི་གའི་འཛིན་ཉེན་
ནི་གད་སྟེགས་ཀྱི་འཛིན་ལས་དར་སའི་གནས་གཅོ་ཤོ་ཞིག་ཀྱང་ཡིན་པར་འདུག དེ་
ལྟར་ཞེ་ན། དྲ་ཚིགས་ཀྱི་སྐོ་ཕྱེ་མ་ཐག་ཏུ་བྱེད་ཀྱི་མིག་ལམ་ལ་སྐྱང་ནག་བཞིན་འཚང་
ཡོང་མཁན་ནམས་ནི་འབོར་ཆེ་བའི་ཡི་གའི་གད་སྟེགས་དག་ཡིན་ཞིང་། དེ་ལ་བྱེད་ཉིང་
སུན་བཞིན་ཅེར་པ་ན། གད་སྟེགས་ཁྱི་སྐྱབ་གི་བར་གསེང་ཞིག་ཏུ་ལྟ་རིན་ཡོད་པའི་ཡི་
གེ་ཐར་ཐོར་འགའ་ཞིག་ངོ་མདང་སྐྱེ་ཐིང་ཐིང་དུ་བསྐྱད་ཡོད།

དེ་བཞིན་དུ་དཔེ་ཚོང་ཁང་ལ་འཇུ་ལ་མ་ཐག་མགོ་ཡོམ་འཁོར་བའི་ཡི་གའི་གད་
སྟེགས་མང་པོས་བྱེད་ཀྱི་འགྲོ་ལམ་འགོག་སྲིད་ལ། གད་སྟེགས་གངས་མེད་དག་གི་

བར་གསེང་དང་བར་གསེང་དག་ནི་ལྟ་རིན་ཡོད་པའི་དཔེ་དེབ་རེ་རྒྱང་སྐུ་ཐལ་ལེ་
བཞུགས་ཡོད་པ་ཡིན། རོ་མ། ལག་ཡོད་མཁན་ཀུན་གྱིས་འབྲི་བཞིན་པ་དང་། ལ་ཡོད་
མཁན་ཀུན་གྱིས་བཤད་ཀྱིན་པའི་དུས་རབས་སུ་ཡི་གའི་གད་སྟོགས་རབ་ཏུ་མོད་པ་
དེ་ཚོས་ཉིད་ཅིག་ཏུ་བཅི་དགོས་ཀྱང་སྲིད།

མདོར་ན། གད་སྟོགས་དང་གད་སྟོགས་སྤངས་པའི་བར་སྐབས་སུ་སྤང་བའི་ང་
དང་ཁྱེད་ལ་མཚོན་ན། དཔེ་སློབ་གི་དུས་ཚོད་ཁོད་དུ། གད་སྟོགས་ཀྱི་ཙ་བ་རྒྱད་པ་
དང་བཅས་པར་གོ་ས་མཐོ་གང་མི་འདོག་རྒྱ་ལོན་ཏུ་གཤམ་ཆེའོ་ཞེས་ནན་གྱིས་སྐྱ་བར་
འདོད་དེ། དཔེ་དེབ་ཀྱི་གད་སྟོགས་བསྐྱབས་པ་ལས་བསམ་སློབ་གད་སྟོགས་འབྱུང་
ཞིང་། བསམ་སློབ་གད་སྟོགས་ཀྱིས་ནི་གད་སྟོགས་ལྟ་བུའི་མི་བསྐྱེད་དེས་པ་མ་ཡིན་
ནམ།

དེ་ལྟར་དཔེ་སློབ་གི་འདམ་གསེས་ལ་ནན་གྱིས་ཞུགས་རྗེས། དཔེ་ཆར་ལྟ་
སྤངས་ལེགས་པོ་ཞིག་ཤེས་དགོས་པ་ཡིན་ཏེ། གནས་གཅིག་དང་དུས་གཅིག་ཏུ། དཔེ་
ཆ་གཅིག་ལ་མི་གཉིས་ཀྱིས་ཐུན་མོང་དུ་བལྟས་ན་ཡང་། དེ་གཉིས་ཀྱིས་དཔེ་ཆར་
བལྟས་པའི་གྲུབ་འབྲས་ཀྱི་ཐད་ནས་ཡོངས་སུ་མི་མཚུངས་པ་ཞིག་འབྱུང་གི་ཡོད་པ་
རེད། དེ་ནི་ལྟ་མཁན་གཉིས་ཀའི་དབང་པོ་རྣེས་ཁོ་ནས་ཡིན་པར་སྐྱས་ན་དོན་དངོས་
དང་མི་མ་ཐུན་པའི་བསམ་སློབ་ཚུལ་ཞིག་སྟེ། ལྟ་མཁན་སོ་སོས་དཔེ་ཆར་ལྟ་སྤངས་མ་འདྲ་
བ་ནི་དཔེ་སློབ་གི་གྲུབ་འབྲས་ཐ་དད་པ་དེ་གཉིས་ཀྱི་འབྱུང་རྒྱུན་གཙོ་བོ་ཞིག་ཏུ་འདོག་
འོས་སོ། །

རྗེ་ལྟར་ཞེ་ན། མི་ལ་ལ་ཞིག་གིས་དཔེ་ཆར་བལྟས་ཆེ། མིག་གིས་བལྟས་ཡོད་པ་

ཅམ་ལས་སེམས་ཀྱིས་བལྟས་མེད་པས། དེའི་དཔེ་སྟོན་གྱི་སྐྱེས་ཚང་ཤིན་ཏུ་ཞལ་ཏེ།
ཡ་མ་ཡུན་ལ་དཔེ་ཆ་མཐུན་ཐད་ཏུ་སྐྱིལ་པ་ཅམ་ལས་བསམ་གཞིགས་ཀྱི་རྣམ་པ་
ཡོད་ཚད་རྒྱ་ཡན་དུ་ཤོར་བེན་པས། དེ་ནི་གཟུགས་བརྟན་ཅམ་གྱི་དཔེ་སྟོན་ཁོ་ན་
ཡིན།

དེ་བཞིན་དུ་ལ་ལ་ཞིག་གིས་སེམས་བཀུག་སྟེ་ལྟ་ཡི་ཡོད་མོད་ཀྱི། ལུང་ཅམ་
ངེས་རྒྱ་ཁོ་ནར་གཅིགས་འདིན་གྱིས་དཔེ་ཆའི་བརྗོད་དོན་ལ་རང་གིས་འཐད་མིན་གྱི་
བརྟག་ཞིབ་བྱེད་རྒྱའི་གོམས་པ་གཏན་ཟུལ་ཏུ་གྱུར་འདུག དཔེ་སྟོན་བྱེད་ཚུལ་དེ་ཡི་
སྐྱེས་ཚང་གྲང་ཞན་པར་སྤྲི་རིགས་ཏེ། མི་དེ་འདྲ་ལ་ཉག་ཏུ་དཔེ་ཆས་པར་རྒྱགས་ཟེར་
ན་པར་རྒྱགས་པ་དང་། ཚུར་རྒྱགས་ཟེར་ན་ཚུར་རྒྱགས་རྒྱ་ཁོ་ན་ལས་རང་སྟོབས་ཀྱི་
གོམ་ཁ་བརྟན་པོ་ཞིག་ཆགས་མི་ཐུབ་པས། དེ་ལྟ་བུའི་དཔེ་སྟོན་གྲང་རང་ཉིད་ལ་
དབང་བའི་ཤེས་བྱ་རྣམས་མ་ཞིག་རྙེད་པའི་རྒྱུ་ནུ་ནམ་ཡང་མི་འགྲོ་བའི་དཔེ་སྟོན་ཡིན་
པར་སྐྱེ།

ལར་རང་ཉིད་ལ་དབང་བའི་ཤེས་བྱ་ཞེས་པ་ཡང་། ལུས་གྲང་ཤེས་མ་སྟོང་བ་
ཞིག་རང་གིས་རྟོགས་དགོས་པའི་དོན་མ་ཡིན་ཏེ། མཁས་པ་སྤྲ་མས་བཞད་པའི་
གནས་ལུགས་དང་གཏན་ཚིགས་ཤིག་གི་དོན་ཡིན་ན་ཡང་། དེ་ལ་རྐང་རྒྱགས་པའི་གོ་
བ་རྣམས་དག་ཅིག་རྙེད་པར་གྱུར་ཚེ་རང་ཉིད་ལ་དབང་བའི་ཤེས་བྱ་ངོ་མ་ཞིག་ཐོབ་པར་
བརྗོད་ཏེ།

ཡང་ལ་ལ་ཞིག་ནི། དཔེ་ཆར་ལྟ་ཡུན་རིང་བྲགས་ནས་ཁམས་དང་རྣམ་ཤེས་ཉོབ་
ཟེན་ན་ཡང་། ད་དུང་ལུ་རྒྱགས་ཀྱིས་དཔེ་ཆར་ཅེར་ནས་སྟོད་པ་ལྟ་བུ་སྟེ། དཔེ་སྟོན་གྱི་

རིགས་དེར་ཡང་བསྟན་བཅོས་ལ་མངལ་བའི་ཚོས་ཀྱི་བྱེན་རྒྱལ་ས་ཤིག་ཡོད་སྟེ་
མོད། སློབ་སློང་གི་ངོས་ནས་ནི་སྤྱི་ཚད་ཞན་པའི་དཔེ་སློབ་ཅིག་སྟེ། སོ་སོའི་སློབ་
གི་རྒྱས་ལྷན་ལས་བཞུགས་པའི་སློབ་སློང་དེ་འདྲ་ནི་རང་ཉིད་པམ་པའི་རྒྱ་ཏུ་འགོ་
སྟོན་པས། དལ་གསོ་རན་དུས་ངལ་གསོ་ཤིས་དགོས་པ་ཡང་སློབ་སློང་གི་རྩ་བའི་
གནད་གཙོ་བོ་ལོག་ཡོད་པ་རེད།

གོང་དུ་གསལ་བ་ལྟར། དཔེ་སློབ་གི་གནས་སྐབས་སུ་སློབ་མི་སྤྲིམ་བ་དང་།
བསྐྱེམས་ཀྱང་ཚིག་ཅམ་ངེས་རྒྱུ་ཁོ་ནར་བསྐྱེམས་ཉེ་ནང་དོན་ལ་བསམ་གཞིགས་
ལེགས་པོ་མི་བྱེད་པ་དང་། དཔེ་སློབ་གི་དུས་ཚོད་རིང་འགས་ནས་ཁམས་ཉོབ་ན་ཡང་
ད་དུང་ལྷ་ཚུགས་བྱེད་པ་བཅས་གསུམ་པོ་ནི། དཔེ་སློབ་གི་སྤྱི་ཚད་ཞན་པའི་རྒྱ་
རྒྱུན་གཙོ་བོ་ཉིད་དོ་ཞེས་སྤྲི་བར་འདོད།

དེས་ན་སྤྱི་ཚད་ཞན་པའི་དཔེ་སློབ་ཅིག་གྲུ་བར་འདོད་ཚོ། དཔེ་སློབ་གི་སྐབས་
སུ་སློབ་མི་བསྐྱེམ་རྒྱ་དང་། རང་དགར་སྐྱེན་སྤྲིམ་མ་ཡིན་པར་དཔྱོད་པའི་ཤིས་རབ་ཀྱི་
ཅིས་ཟེན་པ་ཞིག་ཡོད་རྒྱུ་དང་། དེ་ཡང་ལུས་སེམས་བདེ་ཐང་གི་ཚོས་ཉིད་དང་མཐུན་
དགོས་པ་ལས་ཚད་ལས་བཞུགས་པའི་སྤྱི་ཚད་སྤྱི་ཚད་ལྡན་པའི་རྒྱ་སྟེ། སློབ་གཉེར་བ་
རྣམས་མ་ཞིག་ལ་མཚོན་ན། དཔེ་ཚར་བལྟ་རྒྱུ་དེ་རང་གི་མི་ཚེའི་འཚོ་བའི་རྒྱུན་ཆགས་
ཀྱི་གོམས་གཤིས་ཤིག་ཏུ་འགྱུར་རྒྱུ་གཙོ་བོ་ཡིན་པ་ལས། མཚོན་པའི་དེར་ཉིན་
མཚན་གཉིས་ཀར་ངལ་གསོ་མི་ཤིས་པ་ལྟ་བུ་དེ་བྱས་ཀྱང་། རྒྱུན་ཆགས་སུ་དཔེ་
སློབ་གི་གོམས་གཤིས་ཡལ་བར་འདོད་བཞི་རྒྱུ་ལི་སྤྱི་སོ་བའི་ཁོ་ན་དང་མཚུངས་སོ། །

མཚན་ཉིད་རིག་པའི་དཔེ་སློབ་གི་སྐབས་སུ། ཐོག་མར་བསྐྱབ་བྱའི་གཞུང་དེས་

ཡང་སྤྱིར་ཅི་ཞིག་འཆད་ཀྱིན་པའི་བརྗོད་འདོད་གསལ་ཤོད་པའི་དགོས་ཤིང་། དེའི་རྗེས་
སུ་བརྗོད་འདོད་ཅིང་འདོད་དངོས་ཀྱི་གནས་ཚུལ་དང་མ་ཐུན་མེད་ཀྱི་བཟང་གཞིགས་
ཅན་ཉན་བྱེད་དགོས་པ་དང་། གལ་ཏེ་དོན་དངོས་ཀྱི་གནས་ཚུལ་དང་མ་ཐུན་པ་ཞིག་
ཏུ་མཐོང་ན། དེ་དང་རང་ཉིད་བར་ལ་འབྲེལ་བ་ཅི་ཞིག་ཡོད་པ་འདམ། ཤེས་བྱ་དེ་ཤེས་
པའི་རིན་ཐང་ཇི་ལྟར་མཐོན་འགྲུར་བྱ་དགོས་པ་བཅས་ལ་བསམ་གཞིགས་གཏོང་རྒྱ་
ཤིན་ཏུ་གལ་ཆེ།

དེས་པ་འདི་གསུམ་དང་ལྷན་པའི་ངང་ནས་མཚན་ཉིད་གཞུང་ལུགས་རྣམས་ལ་
ལྟ་སློབ་བྱས་ན། དེའི་དཔེ་སློབ་གི་སྤྱི་ཚད་གཞན་དང་མི་མཚུངས་པར་དེས་ཤིང་།
མ་གཞི་ནས་སློབ་གཉེན་པ་ཚོར་སྤྱི་ཚད་ལྷན་པའི་དཔེ་སློབ་གི་གོམས་གཤིས་ཤིག་
ཆགས་ཆེ། སློབ་སྦྱོང་གི་ཡར་སྐྱེད་ཤིན་ཏུ་མགྱོགས་པ་ཡིན་ཞིང་། སློབ་སྦྱོང་ལ་ཁ་
ཡོད་ལག་ཡོད་ཏུ་ཡར་སྐྱེད་མགྱོགས་ན་ནི་སློབ་མའི་སློབ་སྦྱོང་གི་སྤྱོད་ལུགས་འཕེལ་
དེས་པ་དང་། སློབ་སྦྱོང་གི་སྤྱོད་ལུགས་གཙང་མ་ནི་འབྲུང་སྤྱི་སློབ་གསའི་སློབ་ཅན་ལྟ་
བུ་ཞིག་ཡིན་པ་རེད།

དེ་ལྟར་དགོན་སྡེའི་སློབ་གསའི་བྱུང་ཆ་རེ་རེ་བཞིན་ཏུ་སྤྱི་ཚད་ཀྱི་ཆ་ནས་རོ་བོ་
ལེགས་བཅོས་བྱ་སྲུབ་པ་ཡིན་ན། གཞི་ནས་དགོན་སྡེ་དེར་དེས་པ་དོན་ཀྱི་ནང་བསྟན་
སློབ་གསའི་མཁའ་དབྱུགས་གཙང་མ་ཞིག་ཆགས་སྲུབ་ཅིང་། མཁའ་དབྱུགས་དེ་
ལས་ཚོས་ཀྱི་རོ་དང་ལྷན་པའི་མི་ཆེའི་ལྟ་བུ་རྣམས་དག་ཡོད་མཁན་ཀྱི་དམ་པའི་སྤྱི་སུ་
གསའི་འདུ་བ་ཡང་མང་ཏུ་འབྱུང་སྲིད་པ་རེད་ཨང་།

“དགོན་སྡེའི་འབྲུང་སྤྱི་སློབ་གསའི”གནད་དོན་ཀྱི་སྐོར་དེ་ཞིག་དེ་ཅུ་གྱིས་

འཇུག་པར་བྱོལ།

དེ་ལ། སྲིད་ལུགས་དམངས་གཙོ་ཅན་དུ་འགྱུར་གྱིན་པ་དང་། སྤྱི་ཚོགས་རང་
དབང་ཅན་དུ་འགྱུར་གྱིན་པ་ནི། དུས་རབས་སྔ་གཞུག་འདི་དག་གི་ནང་དུ་འཛམ་གླིང་
ཀྲུན་ལ་ཡོངས་ཁྲབ་དུ་ཆགས་གྱིན་པའི་དཔལ་ཡོན་གྱི་རྣམ་པ་གཙོ་བོ་ཞིག་དུ་ཅི་ཡི་
ཡོད་པར་འདུག དུས་རབས་གྱི་མཁའ་དབུགས་དེ་དང་འགྲོགས་ནས། བོད་ཀྱི་རིག་
གནས་པའི་སྡེ་དུ་ཡང་། སྤྱི་བུ་སྤྱི་རང་དབང་དང་། ཐོབ་ཐང་། འབྲུ་མཉམ། ཅིས་
ཐང་སོགས་གྱི་མིང་ཚིག་འདི་དག་གླེང་མཁན་རེ་མང་རེ་མང་དུ་འགྲོ་བཞིན་པར་མ་
བྱ། བོད་མིའི་བསམ་སློབ་ནང་དུ་ཡང་ཐ་སྙད་དེ་དག་གི་འབྲུགས་རྒྱུན་དང་འབྲེལ་བའི་
ལྷ་ཚུལ་བསམ་ཚུལ་སྤྱི་ཚོགས་ཤིག་སྤྱེ་ཡི་ཡོད་ལ། དགོན་སྡེའི་རབ་བྱུང་པའི་ཁྲིད་དུ་
ཡང་དེ་རི་བཞིན་ཡིན་པ་དེ།

རྒྱ་མཚན་དེར་བརྟེན། བོད་བརྒྱུད་ནང་བསྟན་ཚོས་ལུགས་དང་། བོད་ཀྱི་རབ་
བྱུང་པའི་སྡེ་ཡི་འོས་ནས་ཀྱང་། དེར་གྱི་དུས་ཀྱི་ཚོས་ཉིད་དང་འཚམ་པར་འཕེལ་རྒྱས་
སུ་འགྲོ་བ་ལ། འཛམ་གླིང་སྤྱི་ལ་ཡོངས་ཁྲབ་དུ་ཆགས་གྱིན་པའི་རིན་ཐང་ལྷ་ཚུལ་དེ་
རྣམས་ལ་གདོང་རི་ལྷར་གཏོད་དགོས་པ་ནི་གཟུང་ཐབས་བྲལ་པའི་དུས་རབས་ཀྱི་
གནད་དོན་ཞིག་དུ་གྱུར་ཡོད་པར་སྟུམ།

འོན་ཀྱང་། བོད་ཀྱི་རབ་བྱུང་པའི་སྡེ་ལ་མཚོན་ན། མི་སྤྱིར་རེ་འདི་འདུན་མོས་མི་
འདུ་བ་དང་། བསམ་ཚུལ་མི་འདུ་བ་དང་། དད་མོས་མི་འདུ་བ་སོགས་གྱི་ཐོབ་ཐང་བཅི་
འཛོག་གི་བསམ་སློབ་དེ་ནི་མི་འོས་པ་ཞིག་དང་། ཐན་ལྷས་ཤིག་དུ་འོས་འཛིན་གྱིད་
མཁན་མི་ཉུང་བ་ཞིག་ཡོད་པར་འདུག་ལ། ཁོང་ཅག་གི་རིགས་དེས་རྣམ་རྒྱུན་རང་

དང་རང་གི་ལུགས་གཅིག་ལྟ་བུ་མཚོན་མ་དང་། ཡང་དག་པ་དང་། མ་ལོར་བཞིན་ཏུ་
ཞེན་པ་ཅེས་ལ་རྒྱ་མཚོན་ཏུ་བྱས་ནས། རང་དང་མི་མཐུན་པའི་བསམ་ཚུལ་དང་ལྟ་
ཚུལ་རི་སྟེང་ཕྱིན་ཅི་ལོག་པ་འབའ་ཞིག་ཏུ་བགྱངས་ཏེ་དགྲར་འཛིན་གྱི་འདུ་ཤེས་ལྟ་བུ་
ཞིག་ཀྱང་སྐྱེ་བཞིན། མི་གཞན་དང་གཞན་ལ་སྐྱོ་འདོགས་པ་དང་། དམོད་པ་དང་།
སྐྱར་བ་འདེབས་པ་དང་། ཐུན་རྒྱུ་པའི་ལས་ལ་སོགས་པའི་གཞོན་པའི་ལས་སྐྱོར་སྒྲ་
ཚོགས་ཅི་མི་སྐྱེས་པར་བརྒྱུ་བསྐྱེད་པའི་ཚོམ་གྱི་ཡོད་སྐད་ཀྱང་མང་ཏུ་མཐོང་ཐོས་བྱུང་།

ཡང་རབ་བྱུང་པའི་སྤེལ་མི་ལ་ལས་ནི་རང་དབང་ལ་དགའ་བ་སྐད་ཏུ་བྱས་ཏེ།
འདུལ་ཁྲིམས་ལ་གང་བྱུང་ཏུ་ཁྱེད་གསོད་གྱིན་པ་དང་། འཛིག་རྟེན་པའི་ལས་རིགས་
མང་པོར་འཚང་ཁ་རྒྱག་གིན་པ་ལྟ་བུ་ཡང་མང་ནས་མང་ཏུ་འགྲོ་བཞིན་པར་མ་ཟད།
མི་ཐམས་ཅད་འདྲ་མཉམ་རེད་ཅེས་བསྐྱབ་པ་ཀུན་གཞོན་གྱི་གྱུས་བཀུར་དང་། དག་
སྟོབ་བར་གྱི་གྱུས་བརྩེ་སོགས་མི་ཚོས་ཀུན་སྐྱོད་མཐའ་དག་ཡལ་བར་འདོད་གྱིན་པ་
ལྟ་བུ་ཡང་ཡོད་པར་འདུག།

དེས་ན་འདི་ནས་འདྲི་རྒྱུར། རང་ཚོ་རབ་བྱུང་པ་ཞིག་གི་དོས་ནས་སམ། དཔོན་
སྤེལ་སྤྱི་ཚོགས་ཀྱི་དོས་ནས་འདྲ་མཉམ་དང་། རང་དབང་། ཐོབ་ཐང་སོགས་ཀྱི་རིན་
ཐང་ལྟ་ཚུལ་དེ་དག་ལ་གོ་བ་རི་ལྟར་ལེན་དགོས་པ་དང་། ལྷག་པར་ཏུ་རིན་ཐང་ལྟ་
ཚུལ་དེ་དག་རང་ཚོ་ཚོས་པ་ཞིག་གི་ཁྱད་ཚོས་དང་མཐུན་པའི་རིན་ཐང་ལྟ་ཚུལ་ཞིག་ཏུ་
རི་ལྟར་ཚགས་དགོས་སམ།

ལན། རྒྱ་བའི་ནང་ཏུ་རི་སྐད་ཐོན་པ་བཞིན། རང་དབང་དང་། འདྲ་མཉམ། དམངས་
གཙོ་སོགས་ཀྱི་བསམ་སྟོན་དུས་ཤིག་དེ་དག་ནི། དེ་དག་ལས་འཛུལ་སྤྱིང་ལྟེན་པོར་ཁྱེད་ཀྱིན་པའི་

དེ་འབྲེལ་དམངས་གཙོ་རང་དབང་གི་ལྷ་ལྷུབ་དེར། འགྲོ་བ་མིའི་གཞི་རྒྱུ་ཚེ་ཚོས་
ཉིད་ཁས་ལེན་བྱས་པའི་མང་གཞི་དང་ལྷན་ལ། རྒྱ་འབྲས་ཀྱི་ལྷ་བ་སྣེང་པོར་བྱས་པའི་
མི་ཚོས་དང་ཡང་ལྷན་པའི་རྒྱུན་གྱིས། དེ་ཉིད་ད་ལྟ་འཛམ་གླིང་ཀློན་ལ་ཡོངས་ཁབ་ཀྱི་
རིན་ཐང་ལྷ་བ་ཞིག་ཏུ་ཆགས་ཀྱི་ཡོད་པ་རེད།

འུ་ཅག་པོད་ཀྱི་ནང་བསྟན་པའི་སྡེ་ལ་མཚོན་ན་ཡང་། རང་རེའི་ཚོས་ལུགས་
ཀྱིས་ནི། ཅུ་པའི་ཆ་ནས་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་བདེ་བ་འདོད་ཅིང་སྤྲུག་བསྐྱེད་མི་
འདོད་པ་གཅིག་མཚུངས་སུ་ཁས་ལེན་པ་དང་གཅིག་སེམས་ཅན་རང་རང་ལ་ཁམས་
མོས་མི་འདྲ་བ་མང་པོ་ཡོད་པའི་ཚོས་ཉིད་ལྟར་དེར་བཅི་འདོག་བྱེད་པ་དང་གཉིས།
རིགས་རྩལ་མི་གཙོ་བསྐྱེད་པ་གཙོ་བའི་ལྷ་ཚུལ་རྒྱུན་ཆགས་སུ་ལྷན་པ་དང་གསུམ་
སྟེ། སྣེང་པོའི་བརྗོད་དོན་དེ་དག་གི་དོས་ནས་བསམས་ན་ནི། སྤྱི་ལུ་སྤྱིར་རེ་རེའི་འདྲ་
མཉམ་དང་། རང་དབང་གི་ཐོབ་ཐང་ཁས་ལེན་པའི་ལྷ་ལྷུབ་ཀྱི་མང་གཞི་བཟོ་བོ་ཡོད་
པས། འུ་ཚོས་རང་གི་ཚོས་དང་རིག་གནས་ཀྱི་བསམ་སྡེའི་མང་གཞིའི་ཐོབ་ཐང་
ཡོངས་ཁབ་རིན་ཐང་དེ་དག་དང་ལེན་བྱས་ན་དགོ་མཚན་སྲ་ལྷག་གིས་ཆེ་བར་འདོད།

སྤྱིར་ན་རང་དབང་དང་འདྲ་མཉམ་ཀྱི་ཐོབ་ཐང་དེ་ལ་བྱེ་བྲག་ཏུ་རིགས་དང་ནམ་
གངས་མང་པོ་བཅི་རྒྱ་ཡོད་ན་ཡང་། ནང་པའི་ཚོས་ལུགས་ནི་ཐོད་མི་རིགས་ཀྱི་གཙོ་
རྒྱལ་སུ་གྱུར་པའི་རིག་གནས་བསམ་སྡེ་དང་། ཐོད་མི་རིགས་ལ་ལུགས་རྒྱུན་ཆེས་
ཟབ་པའི་ཚོས་ལུགས་ཤིག་ཡིན་པའི་ཐད་ནས་བལྟས་ན། མི་རིགས་འདིའི་ནང་དུ་ལྷ་
བ་སྣ་ཚོགས་མཉམ་གནས་ཀྱི་ཁོར་ལུག་ཅིག་དང་དུ་ལེན་སྲབ་མིན་ནི་གཞན་དོན་གཙོ་
བོ་ཉིད་དུ་གྱུར་ཡོད་པར་མ་ཟད། འུ་ཚོ་ཐོད་ཀྱི་ནང་བསྟན་པའི་སྡེ་ཡིས་ཡོངས་ཁབ་

རིན་ཐང་དེ་ཡོངས་ཁྲུབ་རིན་ཐང་ཞིག་ཏུ་བརྩེ་དང་མི་བཅིའི་གནད་འབབ་ས་ཉིད་ཏུ་
ཡང་ཆགས་ཡོད་པ་ཉིད་ན། ད་ནི་འུ་ཚོས་ཀྱང་མིག་རྒྱང་རིང་སོ་དང་། སྐམ་དཀྱེས་
ལྡན་པའི་རང་ནས་མི་རེ་རེའི་ཁམས་གཤེས་མི་འདྲ་བའི་ཚོས་ཉིད་གཅིག་སུ་བཟུང་
སྟེ། མི་རིགས་འདིའི་ནང་དུ་ཚོས་ལ་དད་པ་ཡོད་མེད་དང་། དད་པ་ཡོད་ན་ཡང་ཚོས་
ལུགས་གྲུབ་མཐའ་སུ་ཞིག་ལ་དད་དང་མི་དད་སོགས་ཐམས་ཅད་གང་ཟག་སྐྱེར་རེ་
རེའི་རང་དབང་གཙང་མ་ཉིད་དུ་ངེས་པ་དོན་གྱི་སྟེང་ནས་ངོས་འཛིན་བྱེད་རྒྱ་ལོན་ཏུ་
གཙོ།

འོན་ཀྱང་། དད་མོས་སྣ་ཚོགས་མཉམ་དུ་གནས་དགོས་པར་བཤད་པ་དེ་ནི། མི་
རིགས་དང་རྒྱལ་ཁབ་ལྷ་སུའི་ཚོགས་སྤྱི་ཞིག་གི་ཆགས་ཚུལ་གཞིར་བཞག་སྟེ་སྐྱས་
པ་ཞིག་ཡིན་པ་ལས། གང་ཟག་སྐྱེར་པ་རེ་རེ་ལ་མཚོན་ན། མི་ཚེ་གཅིག་གི་ནང་དུ་དད་
མོས་མི་འདྲ་བ་སྣ་ཚོགས་དང་། ལྷ་བ་མི་མཐུན་པ་སྣ་ཚོགས་གཞི་གཅིག་ཏུ་ཉམས་སུ་
ལེན་ཐབས་མེད་པས། རང་གི་མོས་པས་བདམས་པའི་བྱེ་བྲག་གི་ལམ་བརྟན་པོ་ཞིག་
ཡོད་གལ་ལོན་ཏུ་ཆེ་བ་རེད།

འདྲམ་གླིང་གི་མའི་རིགས་སྤྱི་ཡིན་ན་འདྲ། རྒྱལ་ཁབ་ཅིག་ཡིན་ན་འདྲ། མི་
རིགས་ཤིག་ཡིན་ན་འདྲ། དུལ་ལུང་ཞིག་ཡིན་ན་འདྲ་འདྲ་སྟེ། ཚོགས་སྤྱིའི་གོ་བའི་སྟངས་
ནས་བལྟས་ཆེ། ཚོས་ལུགས་མི་འདྲ་བ་མང་སོ་དང་། ལྷ་སྐབ་མི་འདྲ་བ་མང་སོ། བདེན་
དོན་མི་འདྲ་བ་མང་སོ། རིན་ཐང་ལྷ་ཚུལ་མི་འདྲ་བ་མང་སོ། མི་ཚེའི་ལྷ་ཚུལ་མི་འདྲ་བ་
མང་སོ་བཅས་སོ་སོར་གནས་ཚོགས་ལ། དེ་ལྟར་གནས་ཚོགས་པ་ནི་ངེས་པ་དོན་གྱི་ཞི་
བདེ་དང་མཐུན་སྦྱིལ་གྱི་ལམ་ཡིན་གྱི། བདེན་དོན་གཅིག་དང་གནས་ལུགས་གཅིག་

ལས་ཡོད་མི་ཚོགས་པའི་ལམ་ལུགས་ནི་ཆེས་ཉེན་ཁ་ཅན་གྱི་ཡིན་པ་རེད།

ཡིན་ན་ཡང་། སྐྱེས་བུ་སྐྱེར་བ་ཞིག་ལ་ཆག་བཞག་ན། རང་གི་མི་ཚེའི་འཚོ་བའི་
ཁྲིད་དུ་འགལ་བ་ཅན་གྱི་ལྟ་སྲུབ་གཉིས་དང་། འགལ་བ་ཅན་གྱི་བདེན་དོན་གཉིས་
ཉམས་སྲུ་ལེན་ཚུལ་མེད་དེ། དཔེར་ན། སྐྱེ་བ་སྡེ་བྱི་ཡོད་པ་དང་མེད་པ་གཉིས་ཀར་
ཡིད་ཆེས་ཐབས་མེད་པས་སོ། །རྒྱ་མཚོན་དེའི་ཕྱིར་སྐྱེས་བུ་སྐྱེར་བ་སོ་སོར་ཉི་ཤུ་
བཟུ་ཏུ་རང་ཉིད་ཀྱི་མོས་འདུན་བཞིན་དུ་ཅེ་གཅིག་པའི་བདེན་དོན་གྱི་ངོས་འཛིན་ཞིག་
དང་། ཅེ་གཅིག་པའི་དད་མོས་ཀྱི་རྩ་བ་ཞིག་ཡོད་གལ་ཆེ་སྟེ། དེ་ལྟར་མེད་ན། ཅེ་
གཅིག་པའི་སྤྲུགས་བསམ་ཅི་ཡང་ཡོད་མི་སྲིད་ལ། ཅེ་གཅིག་པའི་མི་ཚེའི་རྩ་དོན་ཞིག་
ཀྱང་ཡོད་གལ་སྲིད།

དེར་བརྟེན། བོད་མི་རིགས་དེ་ཚོགས་སྤྱི་ཞིག་ཡིན་པའི་ངོས་ནས་དད་མོས་མི་
འདྲ་བ་སྣ་ཚོགས་ཡོད་རིགས་པའི་ཆོས་ཉིད་དེ་ལུ་ཚོས་ཁས་ལེན་རྒྱ་དང་བཅུ་འཛོག་
བུ་རྒྱ་འཛིན་ཏུ་གལ་ཆེ་ལ། དེ་དང་ཆབས་ཅིག་ཏུ། རང་ཅག་སྲུ་བ་སྐྱེར་བ་ཞིག་ལ་
མཚོན་ན་ནི། བདེ་བའི་ཆོས་ལ་རབ་ཏུ་བྱུང་མཁན་ཞིག་ཡིན་པའི་ཐད་ནས་རང་གི་
ཆོས་ལ་ཅེ་གཅིག་པའི་དད་འདུན་དང་མ་བཟུང་བར་རྩ་དོན་ལྡན་པའི་ནང་བའི་ཆོས་པ་
ཞིག་དང་། རྩ་དོན་ལྡན་པའི་རབ་བྱུང་བ་ཞིག་བུ་རྒྱུའི་ཚོད་སེམས་དང་བཅས་པ་ཞིག་
བྱུང་ན། གཞི་ནས་ལུ་ཚོས་ཡོངས་ཁྲུབ་རིན་ཐང་ལ་གོ་བ་རྣམས་མ་ཞིག་ཡོན་པར་བཅུ་
རུང་བ་ཡིན་གྱི། རྒྱབ་ལ་སྟོན་པའི་ཉན་ཐོས་ཀྱི་རྟོགས་འཛིན་བཞིན་དུ། བདེ་བའི་ཆོས་
ལ་དད་པ་མེད་མཛད་དང་། འདུལ་བྲིམས་ལ་གང་བྱུང་དུ་ཁྲུབ་གསོད་པ་སོགས་ཀྱི་སྐོ་
ནས་ཡོངས་ཁྲུབ་རིན་ཐང་གི་གོ་རྟོགས་ཕྱིར་ངོམ་ཁྲུབ་བྱེད་ཀྱི་ཡོད་ན་དེ་ལས་གང་མོ་

ཆེ་བ་ཅི་ཞིག་ཡོད།

ད་ལྟ་ལྷ་སྐུ་བ་ལག་འཛུགས་ཀྱི་རང་དབང་ཟེར་བ་ཞིག་ཁ་ལ་བརྒྱུད་ནས། སྐྱེ་མེན་སེར་
མེན་གྱི་བསམ་སྒོ་རྣམས་རྣམས་ཞིག་ལ་གཡེངས་ཏེ་ཡ་མ་ཡུལ་གྱིས་དུས་འདའ་བ་ཞིན་བ་
ཅི་ལོན་ཏུ་སྐྱོ་བོ་འདུག བོད་པ་ཅི་དངོས་གནས་བོད་པ་རང་རེད། གསུམ་པ་ཞིག་གོ་མ་
ཐག་ཏུ་བྱེས་པས་ཅེད་ཆས་མཐོང་བ་ལྟར་སྐྱུར་ཏུ་འུར་འདོགས་ལང་སྐྱ་བར་མངོན།

རང་དབང་དང་། འབྲེལ་མཉམ་ཟེར་བའི་མིང་ཚིག་ལག་འཛུགས་ཀྱི་མཐོང་ཐོས་སུ་སོན་བ་
ན། ད་ནི་མི་རྣམས་ཀྱིས་གང་བྱུང་འདི་བྱུང་བྱེད་ཚོགས་འདི་དུས་ཤིག་ཏུ་སྐྱེ་བ་རྒྱ་ཡོད་
ས་རེད་སྐྱམ་མཁན་ཀྱང་ཡོད་ཚོད་རེད། དེ་འབྲེལ་ག་ལ་ཡིན་ཏེ། རང་དབང་གི་སྐྱི་
ཚོགས་ཟེར་བ་ནི་ཁྲིམས་ཡོད་ལུགས་ཡོད་དང་། རྒྱ་འབྲས་བུ་ཅི་སྐྱུང་ཆེ་ཞིང་། བཙུ་
བ་ཀྱང་གུས་ལྡན་གྱི་དབུ་ལ་ཡོན་སྐྱི་ཚོགས་ཤིག་ཡིན་པ་ལས། ཁྲིམས་མེད་ལུགས་
མེད་དང་། དགོ་མེད་སྤྲིག་མེད། བཙུ་མེད་གུས་བྲལ་གྱི་སྐྱོ་བོ་སྐྱི་ཚོགས་ཤིག་གཏན་
ནས་མ་ཡིན་ནོ། །

ངས་ནམ་རྒྱུན་སྐྱེ་བ་ཞིན་པ་ལྟར། མི་ཞིག་གིས་ཚོས་ལ་དང་མོས་བྱེད་མིན་རང་
དབང་ཡིན་ལ། རབ་ཏུ་འབྱུང་མིན་ནི་དེ་ལས་ཀྱང་བཤད་ག་ལ་དགོས། འོན་ཀྱང་ཚོས་
ལ་དང་མོས་བྱས་ཤིང་རབ་ཏུ་བྱུང་བའི་བརྒྱལ་ལུགས་ལྟར་སྐྱུངས་བྱིན་ནས་ནི། རང་
གི་ཚོས་ལ་འགྱུར་བ་མེད་པའི་དད་དམ་གཙང་མ་ཞིག་ལྡན་རྒྱུ་ཤིན་ཏུ་གལ་ཆེ་སྟེ། རང་
པའི་ཚོས་པ་ཞིག་ཡིན་བྱིན། ཚོས་ཀྱི་གཙུག་ལག་ལས་བྱུང་བའི་གནས་ལུགས་དང་
བདེན་དོན་ལ་གཞི་བཙུགས་པའི་རྒྱང་གཞིའི་ཐོག་ནས། ཅེ་གཅིག་པའི་ཡིད་ཚེས་རྣམས་
དག་ཅིག་ལྡན་རྒྱ་དེ་ལོན་ཚོས་པ་ཞིག་གི་འཚོ་གནས་ཀྱི་རེ་བ་དང་ཆེ་སྐོག་གི་སྤྱིང་པོ་

གཙོ་ཅན་གྱི་སྒྲིབ་སྐྱོད་ཅིག་ཏུ་གྱུར་ཟེན་ལ། ཨ་རྗེ་འཇིགས་སྤོང་ཆེན་དུ་ཞི་སྒྲུབ་གྱི་ལོ་
རྒྱུས་སྟེང་གྲུང་མ་སྟོང་བའི་དམངས་གཙོའི་ལས་འགུལ་ཅི་རིགས་ཚོམ་བཞིན་བའི་
སྒྲུབ་ཡིན་ལོ། །དེ་ལྟར་དམངས་གཙོའི་འོད་ཟེངས་གྱི་ཟེར་མ་དགྱི་རྒྱུ་དང་ཨ་བ་སྒྲུབ་
དུ་འཕྲོ་བཞིན་བ་དང་། ཨེ་ཤ་ཡ་ཤར་མ་དང་ཨེ་ཤ་ཡའི་ཤར་སྟེང་དབང་ཆ་སྒྲུབ་འཛིན་
གྱི་རྒྱལ་ཁབ་རྣམས་ཀྱང་རིམ་གྱིས་དམངས་གཙོའི་རྣམ་པར་རིམ་གྱིས་འགྱུར་གྱིན་
བའི་སྐབས་འདིར། རྒྱ་ནག་སྐྱམ་ས་ཆེན་པོ་ཡང་དམངས་གཙོའི་ལས་དུ་ཞུགས་རྒྱ་
ཡིན་མིན་གྱི་འདམ་ག་ཆེན་པོ་ཞིག་དང་འཕྲད་ཡོད་དོ། །

དམངས་གཙོ་ལ་རྒྱལ་མཁའ་ཚོས་ལྷོ། དེང་རབས་ཅན་གྱི་དམངས་གཙོ་རང་
དབང་གི་སྲིད་ལུགས་ནི་རུབ་སྟོགས་པ་ཁོ་ནའི་ཐོན་རྫས་ཤིག་ཏུ་ངེས་བས། རུབ་
སྟོགས་ལས་གཞན་བའི་ལུལ་གྱུ་དག་ཏུ་དམངས་གཙོ་མངོན་འགྱུར་ཡོང་མི་སྲིད་ལ།
དམངས་གཙོ་མངོན་འགྱུར་གྱི་དགོས་པ་ཡང་མ་མཆིས་སོ་ཞེས་ཟེར་མོད། རུབ་
སྟོགས་རྒྱལ་ཁབ་དག་ལས་གཞན་བའི་རྒྱལ་ཁབ་རྣམས་ཀྱང་རེ་རེ་བཞིན་དམངས་
གཙོའི་རྒྱལ་ཁབ་ཏུ་འགྱུར་གྱིན་ཡོད་བས། དམངས་གཙོ་ནི་འཛམ་གླིང་ཀུན་ལ་
ཡོངས་ཁྲབ་གྱི་སྲིད་ལུགས་ཤིག་ཏུ་གྱུར་བ་རེད།

དམངས་གཙོའི་སྲིད་ལུགས་ནི། ད་ལྟའི་བར་དུ་མིའི་རིགས་ཀྱིས་ཉེད་སོན་གྲུང་
བའི་ཆེས་སྲུན་སྲུམ་ཚོགས་བའི་སྲིད་ལུགས་ཉིད་དེ། དམངས་གཙོའི་སྲིད་ལུགས་ཁོ་
ནས་འགྲོ་བ་མིའི་རིགས་མཐའ་དག་རང་དབང་དང་རང་དབང་སྟོང་ལ་སྒྲོན་བའི་འདུན་
བ་ལེགས་བར་བསྐྱར་རུས་བས་སོ། །

མི་དམངས་ལ་མཁོ་བ་ནི་རང་དབང་ཡིན་པ་ལས་བཅོམ་གཞོན་མིན་པ་དེ་ཅས་

ཆེས་སྤྱིར་བཏང་གི་གནས་ལུགས་ཤིག་ཡིན་ནའང་། དེས་ནི་དམངས་གཙོའི་སྲིད་
ལུགས་དེ་འབད་མེད་ལྷན་གྲུབ་ཏུ་སྐྱེ་བའི་ཆོས་ཅན་ཞིག་ཏུ་མཚོན་མི་སྲུབ། དམངས་
གཙོ་ལ་སློན་བའི་ཞེ་འདུན་ཉམས་པ་མེད་པ་ལས། མིའི་རིགས་ཀྱིས་དམངས་གཙོའི་
སྲིད་ལུགས་སྤྱར་སྲངས་པ་ནི། དཀའ་སྤྱུག་ཆེ་ཞིང་ལྡོག་ཏུ་མེད་པའི་ལམ་གྱི་བརྒྱུད་
རིམ་ལས་བྱུང་བ་ཞིག་གོ། རང་དབང་ལ་གཅིག་ཏུ་མོས་པ་ནི། འགོ་བ་མའི་ལྷན་སྐྲུས་
ཀྱི་ཁམས་གཤིས་ཡིན་མོད་ཀྱི། རང་དབང་ཞིག་འཕྱོང་དགོས་ན་ནི་དམངས་གཙོ་རྒྱུ་
ལྷན་མངོན་གྱུར་བྱེད་ཚུལ་ལ་མ་བསྐྱབ་སྲུ་མེད་ཡིན་ནོ། །

དམངས་གཙོའི་ཆབ་སྲིད་དེ་ནི། སྤྱི་དམངས་ཀྱི་དོ་ཁྲུང་དང་གཅེས་སྦྲས་ཀྱི་
གོ་གསུམ་དན་ཡོད་ན་ད་གཞོན་དབྱུང་མཚོ་ལྷ་སུར་རྣམ་པར་འབེལ་བ་ཡིན་པས། སྤྱི་
དམངས་རྣམས་ཀྱིས་རང་ཉིད་སྤྱི་བའི་ལས་སྐོ་དག་ཏུ་ཞུགས་རྒྱུའི་རང་དབང་འབད་
པས་བརྟུན་དེ། དམངས་ཀྱི་བདེ་སྤྱུག་ལ་འགན་འཁུར་བའི་འཇུག་ཆབ་བདམས་ཤིང་།
སྤྱི་དོན་གྱི་འཚོ་བའི་ཁྲོད་དུ་རྩེད་བསྐྱུན་དང་དེ་ཉེལ་ཡངས་ལྷན་བའི་ངང་ནས། རང་
དབང་རང་སྐྱོང་མངའ་བའི་དམངས་གཙོའི་སྤྱི་ཚོགས་ཤིག་བསྐྱུན་བའི་སྤྱིར་དུ་ཅིས་
གྲང་འབད་པར་རིགས།

མདོར་ན། དམངས་གཙོ་ལ་མངོན་པར་དགའ་བ་དང་། དམངས་གཙོ་དོན་དུ་
གཉེར་བ་དང་། དམངས་གཙོ་མངོན་གྱུར་བྱེད་རྒྱ་སོགས་གང་ཡིན་ཡང་རུང་སྟེ། ཡོད་
ཚད་དམངས་གཙོ་ལ་སློབ་སྦྱོང་བྱེད་རྒྱ་ནས་འགོ་ཚུམ་དགོས་པ་ཁོ་ན་ཡིན་ནོ། །

དམངས་གཙོའི་རྒྱལ་སྐབས་མཚན།

ཡིད་ལྷན་ཉིན་གྱིས་བརྒྱུད་མ། རྣམ་ཤེས་དབ་གྱིས་བརྒྱུད།

དམངས་གཙོའི་རྒྱལ་ཁབ་སོ་སོའི་བྲེ་བྲག་གི་ལམ་ལུགས་ཅུང་ཟད་མི་མཚུངས་
ན་ཡང་། མི་རྣམས་གྱིས་ཤེས་རྟོགས་སྐྱབ་པ་ནི། དམངས་གཙོའི་སྲིད་ལུགས་སོ་སོའི་
གཞི་རྩའི་ཅ་དོན་དང་། རྒྱལ་སྐབས་མཚན་ནི་ཐུན་མོང་ཉིད་དུ་གྱུར་ཡོད་པས། གཤམ་དུ་
དམངས་གཙོའི་སྲིད་ལུགས་ཀྱི་རྒྱལ་སྐབས་མཚན་འགའ་འཆད་པར་བྱའོ། །

གཅིག རྒྱུ་དམངས་རྣམས་སྲིད་དོན་ལ་དབ་དབང་གིས་ལྷན་སྐྱོང་བྱེད་ཀྱི་ཚུལ་ལ།

རྒྱུ་དམངས་རྣམས་དབ་དབང་གི་དབ་ནས་སྲིད་དོན་ལ་འཇུག་པ་ནི་དམངས་
གཙོའི་ཆབ་སྲིད་ཀྱི་ཅ་དོན་རྒྱལ་སྐབས་མཚན་ཞིག་ཡིན་ལ། སྲིད་དོན་གྱི་ལས་ལ་ལྷན་སྐྱོང་
རྒྱུ་དེ་ཡང་དམངས་གཙོའི་ལམ་ལུགས་འོག་དུ་རྒྱུ་དམངས་ཀྱི་ཐོབ་ཐང་གཞན་ཆེན་
ཞིག་ཡིན་པ་རེད།

རྒྱུ་དམངས་རྣམས་སྲིད་དོན་ལ་ལྷན་སྐྱོང་རྒྱུ་ལ་གྱི་རྣམས་གྲངས་སྟུ། སྲིད་ཚོགས་
འཇུགས་རྒྱ་དང་། འོས་འདེམས་བྱེད་པ། འོས་ཤོག་གི་འགན་ཚུན་བྱེད་པ། སྲིད་དོན་
དཔྱད་བརྗོད་སྐོར་བ། འདུ་འཛོམས་ལ་ལྷན་སྐྱོང་བ་དང་དོ་རྒྱུ་ལ་རྣམས་སྲིད་དོན་ལ་

སོགས་དུ་མ་ཡོད། གལ་ཏེ་སྤྱི་དམངས་རྣམས་རང་དབང་གི་རང་ནས་སྲིད་དོན་ལ་
ལྷགས་མི་ཚོག་ལ་ནི། དམངས་གཙོའི་སྲིད་ལུགས་ཞེས་སྤྲིང་གྲང་སྟོང་ལ་བཞོན་
ལས་ཅི་ཡང་མ་ཡིན་ནོ།

གཞིས། མི་ཐམས་ཅད་འདྲ་མཉམ་ཡིན་པ།

དམངས་གཙོའི་སྤྱི་ཚོགས་ནང་དུ། སྤྱི་དམངས་ཡོད་དོ་ཅོག་མི་གཞི་དང་། ཅིས་
ཐང་། མིའི་ཐོབ་ཐང་བཅས་ཀྱི་དོན་ནས་ཡོངས་སུ་འདྲ་མཉམ་ཡིན་ཞིང་། བྱིས་ཀྱི་
འོག་ཏུ་ནི་ལྷག་པར་མི་ཡོད་ཚད་འདྲ་མཉམ་ཁོ་ན་ཡིན་པ་རེད། འདྲ་མཉམ་ཞེས་པ་ནི་
མི་ཀུན་ལ་གཅིག་མཚུངས་ཀྱི་རིན་ཐང་ཡོད་པ་དང་། བོ་སྐབས་འདྲ་མཚུངས་ཡིན་པ་
སོགས་ཀྱི་དོན་ཏེ། རིགས་རྒྱུད། མི་རིགས། ཚོས་ལུགས། ལ་མདོག་བྱིས་རྒྱུད། རྒྱང་
རིགས། སོ་སོ་སོགས་ཀྱི་དབྱེ་བའི་ཐོག་ནས་མཐོང་ཚུང་བརྟན་བཅོས་བྱེད་མི་རུང་བ་
རེད། ད་དུང་སྤྱོད་གཅིག་ནས། དམངས་གཙོའི་སྤྱི་ཚོགས་སུ་ནི་སྤྱི་དམངས་སྐྱེར་
རེ་རེའི་དོན་ནས་གོང་གསལ་གྱི་བྱེད་པར་དེ་དག་རྒྱུན་འབྲེངས་བྱེད་རིགས་པ་ཡིན་
ཏེ། དཔེར་ན། སོ་སོའི་མི་རིགས་ཀྱི་རྒྱུད་གཙང་མ་འཆད་རྒྱ་རྒྱུན་འབྲེངས་བྱེད་པ་ལྟ་
བུས་མཚོན་ནོ།

དེ་ལས་ཀྱང་གསལ་བོར་སྤྱི་དགོས་པ་ཞིག་ལ། མི་ཡོད་ཚད་འདྲ་མཉམ་དུ་
བཞག་པ་དེས་ནི་གཙོ་བོ་བྱིས་ཀྱི་འོག་ཏུ་འདྲ་མཉམ་ཡིན་པ་བརྟན་པ་ལས། འདྲ་མཉམ་
བྱུང་བའོ་བཞག་འདྲ་མཉམ་ཡིན་པར་བརྟན་མེད་པས། མི་ཐམས་ཅད་འདྲ་མཉམ་
ཡིན་པ་དེ་ནི། དཔལ་འབྱོར་ལ་ཡོངས་སུ་སྤྱོད་ཚུལ་སྟེང་གི་ཆ་སྟོན་རིང་ལུགས་དང་

མི་མཚུངས་པ་རེད།

དམངས་གཙོའི་སྤྱི་ཚོགས་ནང་དུ་ཡང་། མི་དང་མིའི་བར་ལ་ཤེས་ཡོན་དང་།
འདོན་ལུས། ལག་རྩལ། སྲུབ་འབྲས། རྒྱ་སྟོབས་བཅས་ཀྱི་བར་ཐག་མཚེས་པ་དེ་ཉིད་
རྒྱུན་ལྡན་ཡིན་པར་མ་ཟད། རྒྱུན་ལྡན་གྱི་བར་ཐག་དེ་ནི་དམངས་གཙོའི་སྤྱི་ཚོགས་
ཀྱིས་ཁས་ལེན་ཞིང་། ཐུན་བར་ཐག་དེ་ལ་སྤྱང་སྟོབ་ཀྱང་བྱེད་པ་རེད།

གསུམ། དཀྱིལ་ཡངས།

དམངས་གཙོའི་སྤྱི་ཚོགས་ནི་ཆབ་སྲིད་དང་རིག་གནས་ཀྱི་ཆ་ནས་དཀྱིལ་
ཡངས་ལྡན་པ་ཞིག་ཡིན། དམངས་གཙོའི་སྤྱི་ཚོགས་སུ། རམ་རྒྱུན་མི་མང་ཕྱོགས་ཀྱི་
འདོད་ཚུལ་ལ་རྒྱལ་ཁ་འཐོབ་ཀྱི་ཡོད་པ་བདེན་ཏེ། མི་ཉུང་ཕྱོགས་ཀྱི་ཐོབ་ཐང་དང་
བསམ་འཆར་ལ་ཡང་སྤྱང་སྟོབ་བྱེད་པས། གོ་གནས་མི་ལྡན་པའི་སྤྱི་ཐོ་རང་ག་བ་དག་
ལ་ཡང་སྲིད་དོན་གྲུབ་བརྗོད་བྱེད་རྒྱ་དང་། སྲིད་དོན་ལ་ཞུགས་རྒྱུའི་ཐོབ་ཐང་དང་རང་
དབང་ལྡན་ནོ། །

དམངས་གཙོའི་སྲིད་ལུགས་ཀྱི་ཆབ་འོག་ཏུ། གཙོ་རྒྱུགས་ཀྱི་ལྷ་བར་དགག་
སྲུབ་བྱེད་པ་ནི་སྤྱི་དམངས་ཀྱི་ལུགས་མ་ཐུན་ཐོབ་ཐང་ཡིན་པས། སྲིད་དོན་གྱི་ལྷ་བའི་
ཐད་ནས་སྤྱི་དམངས་རྣམས་མཉམ་ཚུན་སྤེལ་དཀྱིལ་ལྡན་ལ། དམངས་ཁྲིད་ཀྱི་ཆབ་སྲིད་
ལང་ཕྱོགས་དང་རྣམ་འགྱུར་ལ་དབང་འཛིན་མཁན་གྱིས་ནི་ལྷག་ཏུ་དཀྱིལ་ཡངས་
བྱེད་པ་ཡིན།

དེར་རབས་དམངས་གཙོའི་སྤྱི་ཚོགས་གང་ཡིན་དུང་། རིག་གནས་རྣམས་ཀྱི་ཚོགས་

དང་། རིགས་རྒྱུད་སྣ་ཚོ་གསལ། ཚོས་ལུགས་གྲུབ་མཐའ་སྣ་ཚོ་གསལ་བཅས་ཀྱིས་གྲུབ་
ཡོད་ཕྱིར། ཚོགས་པ་དེ་དག་ནི་གནད་དོན་པལ་མོ་ཆེའི་ཐད་ནས་མང་ཕྱོགས་ཀྱི་
འདོད་ཚུལ་དང་མི་མ་ཐུན་ལ། དེ་འདྲའི་སྣ་མང་གི་རང་བཞིན་ལྡན་པ་དེས་ནི་ད་གཞོན་
དམངས་གཙོའི་སྤྱི་ཚོགས་གང་དེ་མངའ་ཤིང་ལྟ་བུ་སྤྱད་པར་གྱུར་ཡོད།

གལ་ཏེ་མི་མང་ཕྱོགས་སམ། ཡང་ན་དབང་འཛིན་མཁན་གྱིས་མི་ཉུང་ཕྱོགས་
དང་། ཕྱོགས་འགལ་ཚོགས་པར་སྲིད་དོན་གྱི་དོན་ནས་དཀྱིལ་ཡངས་མི་བྱེད་པར་
གྱུར་ཆོ། དམངས་གཙོའི་སྲིད་ལུགས་ཀྱི་རྒྱུན་སྐྱོད་ཐབས་བྲལ་བ་རེད།

དེར་བརྟེན། རྒྱལ་ཁབ་ཅིག་གི་དམངས་གཙོ་དང་རང་དབང་གི་འཕེལ་རིམ་ལ་
བརྟུན་ཞིབ་མཚན་སྐབས། སྲིད་སྐྱོད་ཚོགས་པར་སྐྱོན་བརྗོད་དང་དགག་སྐྱབ་མཚན་
མཁན་དག་གསལ། སྲིད་གཞུང་གི་ཕྱོགས་འགལ་ཚོགས་པའམ། ལྷ་ཚུལ་འགལ་བའི་
མི་ཉུང་ཕྱོགས་བཅས་ཀྱི་བདེ་འཇགས་ཀྱི་ཚད་ལ་བལྟ་དགོས། ཕྱོགས་འགལ་ཚོགས་
པ་ཡོད་མེད་དང་། ཕྱོགས་འགལ་ཚོགས་པ་ཁྲིམས་མ་ཐུན་གྱི་རང་ནས་འཚོ་སྤོང་ཚོག་
མིན་བཅས་ལ་ཅིས་ཀྱང་བལྟ་དགོས་པ་ཡིན་ནོ། །

བཞི། ཕྱི་གསལ་ནང་གསལ།

མི་དམངས་ལ་འགན་འཁུར་དགོས་ན། ཐོག་མར་དེས་པར་དུ་རྒྱལ་ཁབ་དེར་
རྒྱུད་དང་འབྲུང་བཞིན་བའི་གནས་ཚུལ་ཡོད་ཚད་མི་དམངས་ལ་ཤེས་སུ་འཇུག་
དགོས་པ་ཡིན་ཕྱིར། སྲིད་གཞུང་གི་ལས་དོན་རྣམས་ནི་ཕྱི་གསལ་ནང་གསལ་ཡིན་
དགོས་པ་རེད།

ཕྱི་གསལ་ལ་ལོང་གསལ་གྱི་སྲིད་གཞུང་ཞིག་ཡིན་ཆེ། གསལ་འགོད་རང་དབང་
ཅེས་ཀྱང་ཡོད་རིགས་པ་ཅེས་དུ་མ་ཟད། དུས་ལྟར་གསལ་འགོད་སྐྱེ་ལེན་གྱི་འདུ་
ཚོགས་བསྐྱེས་ཏེ། སྤྱི་དམངས་ཀྱིས་སེམས་ཁུར་གྱིས་མཉམ་སེམས་ལྷན་དུས་ལོ་གཞན་དོན་རྒྱུས་ལ་འཛིན་
ལན་གདབ་དགོས་པ་རེད། དཔེར་ན། ལོ་མཚམས་ཀྱི་བསྐྱོད་ལ་སྤྱི་དམངས་ཀྱིས་
ཟུར་ཉན་གྱིས་རྒྱ་དང་། ཁྲིམས་ཐག་གཅོད་པ་དང་། འབྲེལ་ཡོད་ཁྲིམས་ལུགས་བཞོ་བ།
སྲིད་ཇུས་གཏན་འབེབ་གྱིས་པ་སོགས་ལ་སྤྱི་དམངས་ཀྱིས་ཟུར་ཉན་གྱིས་རིགས་པ་
སོགས་མཐའ་ཡས་སོ། །

ལྷན་དུས་ལྟར་རང་དབང་དུས་ལྟར་གྱི་འོས་བཤེས་བྱ་རྒྱ།

སྤྱི་དམངས་རྒྱུས་ཀྱིས་རང་གི་འོས་འདུན་གྱིར་མངོན་པའི་ཐབས་ཚུལ་གྱི་
རིགས་གཅིག་ལོ། ཁོ་ཚོས་རང་ཉིད་ཡིད་ཆེས་སའི་མི་སྣ་གཞུང་ཞབས་སུ་བདམས་
ནས་དཔོན་ཐོབ་འཁུར་དུ་འཇུག་རྒྱུ་དེ་ཡིན་པ་རེད། དེས་ན། དམངས་གཙོའི་ཆབ་
སྲིད་འོག་ཏུ། དཔོན་ཐོབ་གསལ་འགོད་དང་བརྗེས་འོད་ཚད་རང་དབང་ལྡན་ལ་དང་
སྤོམ་ཡིན་པའི་འདེམ་བསྐོས་བརྒྱུད་དེ་ཞི་བདེའི་སྐོར་ནས་ལག་དུ་བརྟུང་པ་རེད། བརྒྱུད་
རིམ་འདིའི་སྐབས་སུ་དུག་རྒྱུ་གྱི་སྤྱོད་པ་སྤྱུར་ལེན་པའམ། སན་ཚུན་ལ་དུག་པོས་
འདྲིགས་སྐྱུལ་བ་དང་། ཡང་ན་གཡོ་སྤྱོད་ཁྲིམས་གསུམ་གྱིས་པ་བཅས་ནི་དམངས་གཙོའི་
སྲིད་ལུགས་ལ་གཏན་ནས་མི་ཚོག་གོ།

དམངས་གཙོའི་སྲིད་ལུགས་ཚོད་དུ། འོས་འདེམས་ནི་དུས་བཅད་ལྡན་པའི་རང་
ནས་བརྒྱུབ་པར་བྱ་བ་ཡིན་ལ། དེའུ་སྤྱི་དམངས་ཀྱི་ཞུས་པར་དེ་སྤྱི་དམངས་འོས་འདེམ་ལ་

ཞུགས་པའི་འགལ་རྒྱུན་དུ་ཆགས་མི་རུང་བ་དང་ཆབས་ཅིག་སྤྱི་དམངས་རྣམས་
འོས་འདེམས་སུ་ཞུགས་པར་སྲིད་གཞུང་གི་ངོས་ནས་འགལ་རྒྱུན་གྱི་བྱ་བ་གང་ཡང་
བསྐྱབ་མི་རུང་ངོ། །

རྒྱག དབལ་འབྱོར་རང་དབང་དང་རྒྱ་ཚོར་གྱི་ཐོབ་ཐང་།

དམངས་གཙོའི་སྲིད་ཕྱགས་གྱི་བཟང་ཡོན་ཉག་གཅིག་ནི། མི་དམངས་རྣམས་
གྱི་འདོན་ལུས་ཕྱིར་མཛོན་རྒྱ་དང་འཚོ་བ་ཇི་ལེགས་སུ་གཏོང་རྒྱུའི་མ་ཐུན་རྒྱུ་
ལམ་ཕྱགས་བཟང་པོ་ཞིག་དང་ཁོར་ཕྱག་ལེགས་པོ་ཞིག་བཟོས་ཡོད་པ་དེའོ། །

དེ་དང་ཆབས་ཅིག་རྒྱ། དམངས་གཙོའི་སྲིད་གཞུང་གིས་ནི། བཅེ་འདོག་དང་
བཅས་ཉེ་ཆད་ངེས་ཅན་ཞིག་ནས་སྤྱི་དམངས་གྱི་རྒྱ་ཚོར་ཐོབ་ཐང་དང་། དབལ་འབྱོར་
གྱི་རང་དབང་ལ་སྤྱད་སྤྱོད་ཅན་ཉན་གྲེད་པ་ཡིན་པས། མི་དམངས་གྱིས་རང་དབང་གི་
ངང་ནས་ཚོང་ལས་གྱི་རིགས་སྣ་ཚོགས་གཉེར་རུང་བ་དང་། ལས་རིགས་སྣ་ཚོགས་
མོས་འདུན་བཞིན་བདམ་རུང་བར་མ་ཟད། རང་གི་རྒྱ་ཚོར་བདག་ཏུ་འདོན་པ་དང་
བཀོལ་སྤྱོད་གྱི་ཐོབ་ཐང་ཡོད་པ་རེད།

དམངས་གཙོའི་ཆབ་སྲིད་ནི་རང་དབང་གི་ཚོང་རའི་དབལ་འབྱོར་དང་ཁ་འབྲལ་
ཏུ་མེད་དེ། སྲིད་གཞུང་གིས་ནི་དབལ་འབྱོར་འཚོལ་སྐྱབ་གྱི་ལས་གཉེར་མི་ཚོག་ཅིང་།
མི་དམངས་གྱི་ཁེ་ཕན་ལ་ཉན་ཐོབ་དེ་བས་རྒྱག་མི་ཚོག་པ་རེད།

བརྒྱུད། དབང་བཞེན་རྣོས་གཙུག་།

ཡང་དམངས་གཙོའི་སྲིད་ལུགས་ཀྱི་དགེ་མཚན་གཞན་ཞིག་ནི། དབང་འཛིན་
མཁན་གྱིས་དབང་ཆ་ལོག་པར་སྐྱོད་པའི་ཉེས་པ་དག་ལྷན་ལྷན་དུ་འགོག་ཐུབ་པ་དེ་
ཉིད་ཡིན་ཏེ། དབང་ལུགས་ལ་ཚད་བཀག་བྱས་ཤིང་། ལས་ཀ་ལ་ལྟ་ཉིད་བྱས་ཡོད་
པས། དམངས་གཙོའི་སྲིད་གཞུང་ནི་སྐྱེར་གཙོའི་སྲིད་གཞུང་ལས་ལྡན་འགྲུར་གྱིས་
རོས་གཙང་ཡིན་ལོ། །

བརྒྱུད། མིའི་ཐོབ་ཐང་ལ་འགན་སྲུང་ཡོད་པ།

དམངས་གཙོའི་སྲིད་ལུགས་ནི། མི་ཚོས་ལྡན་པའི་སྲིད་ལུགས་ཤིག་ཡིན་པས།
མིའི་ཐོབ་ཐང་ལ་སྲུང་སྐྱོབ་དང་བཅི་འདོག་བྱེད་སྐྱེད་ཀྱི་ལོ་སྟོན་ལྟུང་ལྟུང་དེའི་རང་
བཞིན་གསལ་པོར་མཛོན་ཏེ། དམངས་གཙོའི་ཆབ་སྲིད་ཀྱིས་སྐྱེས་ཀྱི་སྐྱེར་རེ་རེའི་རིན་
ཐང་དང་རྩིས་ཐང་གཅིག་གསལ་ཆེན་བྱེད་པས་སོ། །

རྒྱལ་ཁབ་མང་པོ་ཞིག་གིས། མིའི་ཐོབ་ཐང་དང་འབྲེལ་བའི་ཁྲིམས་སྲོལ་མང་པོ་
གཏན་ལ་བབ་སྟེ། མི་དམངས་ལ་ལོག་པའི་དབང་ལུགས་ཀྱིས་གཞོད་པ་མི་ཐེབས་
པར་བྱས་ཡོད་དེ། མིའི་ཐོབ་ཐང་ལ་འགན་སྲུང་ལེགས་པོ་ཞིག་ཡོད་རྒྱ་ནི་དམངས་
གཙོའི་སྲིད་གཞུང་འཇུགས་དོན་གྱི་ཉིང་དགོས་སུ་མ་ཟད། སྲིད་གཞུང་གི་ལས་སྐྱོར་
ཀྱན་གྱི་ཅ་བའི་སྐྱེར་པོ་ཡང་ཡིན་ལོ། །

དབྱུ དམག་དབྱུང་རྒྱལ་ཁབ་ལ་བདག་པ།

དམངས་གཙོའི་སྲིད་ལུགས་ཀྱི་འོག་ཏུ། དག་པོའི་སྡོམ་སུལ་ལུགས་འཆར་བའི་
དམག་དབྱུང་དང་། མ་ན་ཉེན་རྟོག་ཏུ་ཁག་དང་བཅས་པ་ནི་རྒྱལ་ཁབ་ཁོ་ནའི་ཡིན་ཏེ།
དེ་ནི་ཚོགས་པ་གཅིག་དང་། གྲུབ་མཐའ་གཅིག་ བྱིན་རྒྱུད་གཅིག་ གྲུབ་རིམ་གཅིག་
བཅས་ལ་གཏན་ནས་མི་དབང་ངོ་། །དམག་དབྱུང་དང་ཉེན་རྟོག་པས་ཀྱང་ཆ་སྐྱོན་མེད་
བར་མི་དམངས་ཀྱིས་བདམས་པའི་སྲིད་གཞུང་གི་བཀའ་ལ་བཙེ་རྒྱུ་ཉག་གཅིག་
ལས། དམག་དབྱུང་དང་ཉེན་རྟོག་པ་དེ་དག་སྲིད་ཀྱི་ལས་སུ་ལུགས་མི་ཚོག་ཅིང་།
སྲིད་དོན་ལ་རྒྱས་གཏོགས་དེ་ལས་ཀྱང་བྱེད་མི་ཚོག་པ་རེད།

བཟུ ཚོགས་པ་ཁག་གི་འགྲུག་རྒྱུད།

སྲིད་མངས་རྣམས་ལ་ཚོགས་པ་འཇུགས་རྒྱུའི་རང་དབང་ཡོད་བར་བརྟེན།
དམངས་གཙོའི་ཆབ་སྲིད་ཀྱི་མངའ་ཁོངས་སུ། སྲིད་མངས་ཚོས་རང་ལོས་ལྷུང་སྲིད་
ཚོགས་རིགས་དུ་མ་བཅུགས་ཡོད། དམངས་གཙོའི་སྲིད་ལུགས་འོག་ཆབ་སྲིད་ཀྱི་
འགྲུག་རྒྱུད་བྱེད་ཚོག་པར་མ་ཟད། དགག་སྤོགས་ཀྱི་བསམ་འཆར་ལ་ལོར་འཇུག་
མཚེས་ཀྱང་བྱུང། དགག་སྤོགས་ཀྱི་བསམ་འཆར་འདོན་རྒྱུ་ལ་མ་བྱེད་པ་རེད།

འགྲུག་རྒྱུད་ཡོད་པས་ནི་སྲིད་དོན་ཚོགས་པའང་སྣ་ཚོགས་ཡོད་པར་འགྱུར་ལ།
དགག་སྤོགས་ཀྱི་ལྷ་རྒྱལ་འདོན་ཚོག་པས་སྤོགས་འགལ་ཚོགས་པའང་བྱུང་བ་རེད།
སྲིད་དོན་ཚོགས་པ་མཐའ་དག་འོས་འདེམ་གྱི་གས་སུ་མཉམ་པ་ཉིད་དུ་ལུགས་ཚོག་
ཅིང་སྲིད་སྐྱོང་རྒྱུ་ལེན་གྱི་གོ་སྐབས་ཀྱང་ཡོད་པས། སྲིད་སྐྱོང་ཚོགས་པ་དང་།

ཕྱོགས་འགལ་ཚོགས་པའི་དབྱེ་བ་ནི་དེ་ལྟར་བྱུང་བ་ཡིན།

དེས་ན། དམངས་གཙོའི་ཆབ་སྲིད་ཀྱི་ལོག་ཏུ་སྲིད་སྲོད་ཚོགས་པ་དང་ཕྱོགས་འགལ་ཚོགས་པ་གཉིས་ཀ་ཡོད་པ་རེད། ཚོགས་པ་མང་པོའི་ལམ་ལུགས་ཀྱིས་ནི་འོས་ཤོག་སྒྲིག་མཁན་ཚོར། སྲིད་ཚོགས་དང་འོས་མི་གདམ་གསེས་བྱ་རྒྱུའི་གོ་སྐབས་བྱིན་ཡོད་པ་ལགས་ན། སྲིད་མངས་རྣམས་ཀྱིས་ནི་འབད་བ་རྒྱུ་དུར་བརྟེན་ནས་ཆེས་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པའི་ཞབས་འདེགས་ཐོབ་པ་རེད། གང་ལྟར་དམངས་གཙོའི་སྲིད་ལུགས་ཀྱི་ཁོད་དུ་ཕྱོགས་འགལ་ཚོགས་པ་ཞིག་མཚེས་པ་ནི་རྟགས་མཚན་གཙོ་བོ་ཞིག་ཡིན་ཕྱིར། གལ་ཏེ་ནམ་ཡང་སྲིད་སྲོད་ཚོགས་པ་གཅིག་ཁོ་ན་ལས་གཞན་མེད་ན་ནི། དེ་དུ་དམངས་གཙོ་ཡང་མ་མཚེས་པ་ཡིན་ནོ། །

བརྒྱ་གཅིག་གི་ཁྲིམས་ཀྱིས་སྲོད་བ།

སྐོར་གཙོད་ཀྱི་རྒྱལ་ཁབ་དག་ན་མིས་སྲོད་རྒྱ་ལག་ལེན་དུ་སྲོད་པ་ཡིན་ལ། དམངས་གཙོའི་རྒྱལ་ཁབ་རྣམས་སུ་ཁྲིམས་ཀྱིས་སྲོད་རྒྱ་ལག་ལེན་དུ་འདེབས་པར་བྱེད། ཁྲིམས་ཀྱིས་སྲོད་ཞེས་པས་ནི་སྐྱེ་བོ་མཐའ་དག་སྟེ། སྲིད་འཛིན་ནས་བཟུང་སྲིད་མངས་པལ་པའི་བར་སུ་ཡིན་རུང་ཁྲིམས་ཀྱི་ཡང་ཐོག་ཏུ་འཛེག་མི་རུང་བ་མཚོན། དམངས་གཙོའི་སྲིད་གཞུང་གིས་ཁྲིམས་ཀྱི་མཚོན་ཆ་བརྒྱུད་ནས་སྲིད་སྲོད་བར་མ་བཟུང་། རང་ཉིད་ཀྱང་ཁྲིམས་ཀྱི་ཚོད་འཛིན་ལས་བཞུགས་མི་སྲུབ་པ་ཡིན།

ཁྲིམས་ཀྱིས་སྲོད་རྒྱ་མེད་ན་ནི། རང་དབང་དང་དམངས་གཙོ་ཀྱན་ལ་འགན་སྲུང་མི་ལྡན་ཏེ། རང་དབང་ཟེར་བ་ཡང་དབང་ལུགས་ཅན་དག་ཁོ་ནར་ཡོད་རྒྱ་ཞིག་

དམངས་གཙོའི་རྒྱལ་སྐྱོད་མཚན།

ལས་མི་འདུལ་ཞིང་། དམངས་གཙོ་ཟེར་བ་ཡང་མང་སྤྱོད་ཀྱིས་བརྒྱུད་བའི་གཏུམ་
དབང་ཁོ་ན་ཞིག་ལས་མེད་དོ། །

མིའི་ཐོབ་ཐང་དང་དམངས་གཙོ་གཉིས་ཀྱི་ཕན་ཚུན་ཕན་ལུས་འབྲིན་པའི་ཚོས་

མིའི་ཐོབ་ཐང་གི་ཕན་ཚུན་ཕན་ལུས་འབྲིན་པའི་ཚོས་འབྲིན་པའི་ཚོས་

མིའི་ཐོབ་ཐང་དང་དམངས་གཙོ་གཉིས་ཀྱི་ཕན་ཚུན་ཕན་ལུས་འབྲིན་པའི་ཚོས་
ཉིད་ཅན་དུ་སྤྱད་ཡོད་དེ། མང་མོས་འོས་འདེམས་ལས་སྤུང་བར་མ་ཟད། སྤྱི་དམངས་
ལ་འགན་འཁུར་ཞིང་། སྤྱི་དམངས་ཀྱི་ལྷ་རྟོག་དང་དུ་ལེན་པའི་སྲིད་གཞུང་ཁོ་ནས་ནི།
ད་གཞོན་མིའི་ཐོབ་ཐང་བདེ་ལེགས་རང་རྒྱན་ཆགས་སུ་འགན་སྲུང་བྱེད་སྲུབ་པ་ཡིན།
དེ་བཞིན་མིའི་ཐོབ་ཐང་གིས་ནི། ཁྲིམས་མ་ཐུན་གྱི་སྲིད་གཞུང་གང་ཞིག་གི་དམིགས་
འདུན་དང་འོན་པར་མཚོན་པར་བྱེད་དེ། དེས་ནི་དམངས་གཙོའི་ཆབ་སྲིད་ལ་གཞི་
ཅིའི་འོན་པར་གིས་སྤྲུག་བར་བྱས་ཡོད།

སྤྱི་དམངས་ཀྱི་ཐོབ་ཐང་ལ་འགན་སྲུང་བྱས་པའི་བརྒྱུད་ལམ་ཐོག་ནས། སྤྱི་
དམངས་སྐྱེད་རེ་རེ་ལ་རང་དབང་དང་རང་བདག་གི་རྣམ་པ་ཅན་གྱི་སྤྱིའི་ཁོར་ལུག་
ཅིག་བརྒྱན་རྒྱུ་དེ་ནི། དམངས་གཙོའི་ཆབ་སྲིད་ཀྱི་ཅ་བའི་ལས་འགན་ཡིན་པ་རེད།

སྲོགས་གཞན་ཞིག་ནས་བཤད་ན། མིའི་ཐོབ་ཐང་ལ་འགན་སྲུང་མི་བྱེད་པའི་
སྲིད་དབང་ནི་མིའི་ཐོབ་ཐང་ལ་རྟོག་བརྗེས་གཏོང་མཁན་གྱི་སྲིད་གཞུང་ཡིན་པའི་
ཡིང་། མིའི་ཐོབ་ཐང་ལ་རྟོག་བརྗེས་བཏང་བྱུང་ཅི་མི་སྤྲུམ་པར་འཛོག་མཁན་གྱིས་ནི།
མིའི་ཐོབ་ཐང་ལ་རྟོག་བརྗེས་གཏང་རེགས་པར་བརྗེས་པ་དང་གཉིས་སུ་མེད།

མིའི་རིགས་ལ་ལོ་རྒྱུས་ཡོད་པ་ནས་བརྒྱུད་དུ་སྤྱི་བར་དུ། དེང་རབས་ཀྱི་
ཁྲིམས་མ་ཐུན་སྲིད་གཞུང་གཅིག་ལུང་ཆབ་ལོག་ཏུ། གཞི་ནས་འགྲོ་བ་མིའི་ཐོབ་ཐང་དེ་
སྲོགས་ཡོངས་ནས་རྒྱན་ཆགས་སུ་བདེ་སྐྱབས་དང་འགན་སྲུང་ཡོད་པར་གྱུར་པ་
རེད། མིའི་ཐོབ་ཐང་དེ་དམངས་གཙོའི་སྲིད་ལུགས་ཀྱི་གཞུང་འིང་གནད་ཆེན་ཞིག་
ཡིན་པས། གལ་ཏེ་གཞུང་འིང་དེ་ཉིད་ལ་གས་ཆགས་གྱུར་ན་ནི་དམངས་གཙོའི་སྲིད་
ལུགས་ཀྱང་ཉམ་ཐག་ཉག་སྲིད་གནས་སུ་སྐྱུང་བ་ཡིན། དེ་ལྟ་བུས་ན། མིའི་ཐོབ་ཐང་ནི་
དམངས་གཙོའི་ཆབ་སྲིད་ལ་མཚོན་ན་ཅིས་ཀྱང་ཡོད་དགོས་པའི་གནད་དེར་ཐེ་ཚོམ་
ཅི་ཡང་མེད།

གལ་ཏེ་སྲིད་གཞུང་གིས་གསར་འགོད་དང་དབང་ལ་བཀག་སྲོམ་བྱས་ཆོ། རྒྱི་
དམངས་རྣམས་ཀྱིས་དང་གི་མོས་འདུན་དང་འཚམ་པའི་སྲིད་གཞུང་ཞིག་འོས་
འདེམས་བྱེད་ཐབས་མེད་པ་རེད། གལ་ཏེ་སྲིད་གཞུང་གིས་འདུ་འཇོམས་དང་དབང་
ལ་བཀག་སྲོམ་བྱས་ཆོ། དམངས་ཁྲོད་དུ་སྲིད་གཞུང་གི་སྲིད་ཅུས་གང་ཞིག་ལ་མི་མོས་
པའི་རྣམ་འགྲུར་ཅམ་སྟོན་པའི་སྐྱེལ་བའང་ཆད་པ་རེད། གལ་ཏེ་མི་འགའ་ཞིག་ལ་སྲིད་
གཞུང་གིས་བརྟན་བཅོས་བྱེད་ཀྱིན་ཡོད་ན། དེ་རུ་ཆབ་སྲིད་འབྲེལ་མཉམ་ཟེར་བ་ཞིག་
གཞར་ཡང་མེད།

ནམ་ཞིག་མི་སྐྱེད་པ་ཞིག་གི་ཐོབ་ཐང་འཛིགས་ཉེན་དང་འབྲུད་པ་དེའི་ཚེ་ནི། མི་
ཡོད་ཆད་ཀྱི་ཐོབ་ཐང་ལ་གནོད་སྐྱོན་ཕོག་པ་ཡིན། རྒྱི་དམངས་ཀུན་གྱིས་དང་གི་
ཁྲིམས་མ་ཐུན་གྱི་ཐོབ་ཐང་ཏེ་གོ་ཞིང་སྐྱོབ་སྐྱོབ་བྱེད་ཀྱིན་པའི་དུས་སུ། དམངས་གཙོའི་
སྲིད་ལུགས་ཀྱང་སྲ་བརྟན་གྱི་ཚུ་བ་དུ་གནས་ཡོད་པ་ཡིན་པས། རྒྱི་དམངས་རྣམས་

གྲིས། སོ་སོའི་ལག་ཏུ་ཡོད་པའི་དབང་ཆ་ལ་བརྟེན་ནས་སྲིད་གཞུང་གི་དབང་ཆར་
ཚོད་འཛིན་དང་འདུལ་སྐྱོད་སྒོས། ཤེས་དཔལ་ཅན་དང་། ཞི་འཇམ་ལྡན་པའི་དམངས་
གཙོའི་དབང་ཆ་ཞིག་ཏུ་བསྐྱར་ངེས་པ་ཡིན།

འགོ་བ་མིའི་ཐོབ་ཐང་ལ་འགན་སྲུང་དང་ལྡན་དགོས་ན། དམངས་གཙོའི་སྲིད་
ལུགས་ལག་སྟར་གྱི་འདུན་པ་གཅིག་ཏུ་འཆང་འོས་ཏེ། དཔེར་ན། རྒྱ་ནིར་གྱི་ཐོབ་ཐང་
དང་། རང་དབང་གི་ཐོབ་ཐང་། མི་ལུས་གྱི་ཐོབ་ཐང་སོགས་ཅ་བའི་ཐོབ་ཐང་རྣམས་
དམངས་གཙོའི་ཆབ་སྲིད་གྱི་མང་གཞིའི་ཆ་རྒྱུན་རྣམས་ཡིན་ལ། གཏམ་བརྗོད་རང་
དབང་དང་། ཚོགས་པ་འཇུགས་པའི་རང་དབང་། འདུ་འཛོམས་རང་དབང་། འབྲ་
མཉམ་གྱི་ཐོབ་ཐང་སོགས་ཆབ་སྲིད་གྱི་ཐོབ་ཐང་དངོས་རྣམས་ནི་དམངས་གཙོའི་སྲིད་
ལུགས་རྒྱན་སྐྱོད་ཐབས་སུ་ངེས་པར་ལྡན་དགོས་པའི་མ་གུན་རྒྱུན་ཡིན་པས་སོ། །

འོག་ཏུ་ང་ཚོས་གཏམ་བརྗོད་རང་དབང་དཔེར་བཞེད་དེ། མིའི་ཐོབ་ཐང་གིས་
དམངས་གཙོའི་རྣམ་འབྲེལ་རྒྱས་སུ་གཏོང་ཚུལ་ལ་བལྟ་བར་བྱ།

གཏམ་བརྗོད་རང་དབང་ཞེས་པ་ནི། དག་གི་བརྗོད་པ་ལ་གོ་རིགས་ཤིང་སྐྱ་གུས་
ཐིས་པར་ཡང་གོ་བྱུང་སྟེ། ད་དུང་ཆབ་སྲིད་གྱི་བརྗོད་ལྡན་པའི་དར་ཆེན་དང་། ལྷུང་
ཡིག་དཔུང་རྟགས། འོད་འཁོར་འགྲེམ་པ་སོགས་ཀྱང་འདུ་བ་ཡིན།

གཏམ་བརྗོད་རང་དབང་དང་གཞི་གཅིག་ཏུ་འབྲེལ་བའི་ཚོས་ཅན་ལ། བསམ་
ཚོའི་རང་དབང་དང་། གསར་འགོད་རང་དབང་། དོན་སྟོན་རང་དབང་①བཅས་ཡོད་པ་
རེད། རང་དབང་དེ་རིགས་ནི་དམངས་གཙོའི་སྲིད་ལུགས་ནང་ཆེས་གལ་ཆེ་བས།
རང་དབང་དེ་རིགས་ཀྱི་ངོས་ནས་བལྟས་ཆེ། དམངས་གཙོའི་སྲིད་གཞུང་ནི་རྒྱི་

དམངས་ཚོས་རང་གི་དམོད་མོལ་བཟོད་རྒྱས་མཁུ་ཞིག་ཆེད་དུ་བདམས་པའི་སྲིད་གཞུང་ཞིག་ཡིན་པས། སྲིད་གཞུང་གི་སྲིད་ཇུས་ལ་སློབ་བཟོད་བྱ་མི་རིགས་ན། རང་དབང་ཟེར་བ་ཞིག་ཡིན་མ་མཆིས་ལ། རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་སྲིད་དོན་ཁ་སྤོགས་ལ་རང་དབང་གིས་བསྐོ་སྐྱེད་བྱ་མི་རིགས་ན། དམངས་གཙོ་ཟེར་བ་ཞིག་གཏན་ནས་མི་དམིགས་སོ། །

གཏམ་བཟོད་རང་དབང་ནི་དམངས་གཙོའི་སྲིད་ལུགས་ལ་འོན་ཏེ་མཁོ་བས་སྤྱད་སློབ་ཀྱིས་དག་ཅིག་བྱེད་འོས་པ་རེད། དམངས་གཙོའི་རྒྱལ་ཁབ་དག་ཏུ། གསར་འགྲུབ་འཕྲིན་ལམ་དག་གི་ལས་སྐྱོར་ནི་སྲིད་གཞུང་གི་ཚོད་འཛིན་དང་ཡོངས་སུ་བྲལ་བ་ཡིན། སྤྱི་དམངས་ཀྱིས་སྲིད་གཞུང་གིས་དམངས་དོན་དུ་ཐབས་ཇུས་གང་འདྲ་ཞིག་གཏན་ལ་བབ་པའི་གནས་ཚུལ་ཤེས་འདོད་ཀྱི་རེ་བས་བསྐྱབས་ནས་སྲོད་སྐབས་སུ། གསར་ལམ་ཁག་ནི་གཞུང་ལ་ལྟ་ཞིག་གི་ཡོད་ཅིག་ཡིན་པའི་ངོས་ནས། དོན་ཏྲོགས་ཐོབ་ཐང^①ལ་བྱུགས་བསྐྱེད་དེ་གཞུང་གི་སྲིད་ཇུས་ལ་དོགས་འཆར་སློང་རིགས་བ་ཡིན་ནོ། །

མཚན་མཛད་པ།

གཅིག

འགྲོ་བ་མི་རིགས་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་རྒྱུ་འབྲེལ་གྱི་ཚོས་ཉིད་ལ་སྲིར་བལྟས་ན།
 “ལམ”ནི་མི་ཡིས་བཏོད་བ་ཡིན་ལ། “མི”རྣམས་ལམ་ལ་བརྟེན་ནས་འགྲོ་དགོས་པ་དེ་
 བེ་སྲུས་ཀྱང་བརྒྱུག་ཏུ་མེད་པའི་བདེན་དོན་ཞིག་ཏུ་སྐྱབ་ཡོད་པས། མི་སྐྱེར་ཡིན་ན་
 འདྲ། མི་རིགས་ཡིན་ན་འདྲ། རྒྱལ་ཁབ་ཡིན་ན་འདྲ་འདྲ་སྟེ། རང་རང་གིས་བདམས་
 པའི་ལམ་གྱི་ཁྱད་པར་མི་འདྲ་བ་ལས་མི་དེ་དང་དེའི་མཚུག་འབྲས་ཀྱང་ཤིན་ཏུ་མི་འདྲ་
 བ་ལས་སྐྱ་བོར་མཐོང་བྱས་པ་རེད། དཔེར་ན། མི་རིགས་གཅིག་ལ། རྒྱན་ཡིག་དང་
 རིག་གནས་ཀྱང་ཐུན་མོང་ཡིན་པའི་ཁོ་རི་ཡ་གྲོ་བུར་གཉིས་ཀ་ལྟ་བུ་སྟེ། ལྷག་པ་
 ཞིག་གིས་བར་དུ་ཚོད་པའི་པར་ཕྱོགས་དང་ཚུར་ཕྱོགས་གཉིས་སྟེ། མིན་འབྲོར་རིག་
 གསུམ་གྱི་གནས་སྟངས་ཤིན་ཏུ་ཐ་དད་པའི་འདིག་རྟེན་དེ་འདྲ་གཉིས་སྐབ་བ་ཡང་། མི་
 ལོ་དྲུག་ཅུའི་ཡར་སློན་དུ་ལྷལ་གྱུ་དེ་གཉིས་ལམ་མི་འདྲ་བ་གཉིས་སུ་གྲེས་པའི་འབྲས་
 བུ་མ་ཡིན་ནམ།

དེ་ལྟར། ལོ་རྒྱུས་ཀྱི་ཅེད་མཚར་སྣ་ཚོགས་བརྒྱུད་དེ་ལམ་གྱི་བཞི་མདོ་ཞིག་ཏུ་
 ལྷུང་ཞིང་། རེ་ཞིག་གར་འགྲོ་འདྲིར་འགྲོ་མ་ངེས་པའི་རང་རེའི་མི་རིགས་ཀྱིས་ཀྱང་ངེས་
 པར་ཏུ་གྲོ་རིག་གི་སློན་མེ་ཐོད་ལ་བཏེགས། སྤྱིར་སློབས་ཀྱི་མེ་དབྱུང་ཁོག་ཏུ་སྤར་ནས།

ཚོས་སྲིད་རིག་གནས་སོགས་ཕྱོགས་རྒྱུར་རེ་རེ་ནས་ལམ་གྱི་འདམ་ག་མ་ནོར་བ་
ཞིག་གྲེད་རྒྱ་ཤིན་ཏུ་ནས་ཀྱང་གལ་ཆེ་སྟེ། དུལ་དུས་གནས་སྐབས་གང་གི་ཕྱོགས་
ནས་བསམས་ཀྱང་འཆི་གསོན་གྱི་འདམ་གང་སྟུག་པའི་རང་ཅག་ལ་མཚོན་ན་ནི།
གོམ་བ་རེ་རེ་བཞིན་སྲ་ཞིང་བརྟན་པ་ཞིག་སློང་གོས་ཀྱི། ད་ནི་ལ་མ་ཡུན་ལ་ལོག་ལམ་
དུ་འགྲོ་ཞོམ་ཞིག་ག་ལ་ཡོད་ཨང་།

དེས་ན་ཡུལ་གངས་ཅན་པའི་སེར་སྐྱ་མང་ཚོགས་སྤྱི་དང་། ལྷག་པར་ཏུ་མི་
རིགས་འདིའི་"ལམ་གྱི་སྟེ་བྲིད"དུ་ཁས་འཆེ་བའི་གཞོན་སྟེས་ཤེས་ལྡན་བ་དག་གི་དོས་
ནས་ནི། རང་རེའི་གོམ་བ་སྟེ་ཐེངས་འདིའི་ལོ་རྒྱུས་ཀྱི་དོན་སྣང་དང་། རང་རེའི་གོམ་བ་
སྟེ་ཐེངས་འདིའི་ཕྱིས་འབྱུང་གི་འབྲས་བུར་རྟོག་གཞིགས་ཟབ་མོ་གནང་སྟེ། འཕྲལ་དུ་
མན་ལ་སྟུགས་སུ་དགོ་བའི་"ལམ་མཚོག"མ་ནོར་བ་ཞིག་འཚོལ་རྒྱ་ནི། མི་རབས་
འདིའི་སྟུག་ཏུ་བབས་པའི་གཟུར་མེད་ཀྱི་འགན་འཁུན་དམིགས་བསམ་ལ་བ་ཞིག་ཡིན་པའི་
ཚུལ་དེ་མཁུན་རྟོགས་འབྱུང་གལ་སྲ་ལྷག་ཏུ་ཆེ་བར་སྟུམ་མོ། །

གཞིས།

སྤྱིར་ན་རང་རེ་ནི། ཚོས་དང་རིག་གནས་ཀྱི་ཐད་ནས་ཡིན་ན་འདྲ། བསམ་སྟོ་
དང་ལྟ་བའི་ཕྱོགས་ནས་ཡིན་ན་འདྲ་འདྲ་སྟེ། གནའ་ནས་ད་བར་དུ་རབ་དང་མཚོག་
དང་ཅེ་མོ་འབའ་ཞིག་ལ་དགའ་མོས་གྲེད་པ་ལས། གཞི་དང་ཅ་བ་དང་མང་གཞི་ལ་
ཅིར་ཡང་གཅིགས་སུ་མི་འཇིན་པའི་སེམས་ཁམས་ཤིག་རྒྱུན་ཆགས་སུ་གྲུབ་ཡོད་
པར་འདུག།

དཔེར་ན། རང་རེས་སློབ་སྦྱོང་གཏུག་སྟེ། ① ཡི་གེའི་འབྲི་སྟོན་གཙུག་ལ་ཞིག་
 མ་ཤེས་གོང་ནས་བསྟན་བཅོས་གང་ཆེ་གང་ཟབ་རྣམས་སུ་བཅའ་ཚུགས་ཀྱིས་
 འཇུག་པར་བྱེད་ཀྱི། མིའི་སློབ་སྦྱོང་གི་འབྲེལ་གྱི་ཚོས་ཉིད་ལྟར་མང་གཞིའི་ཤེས་བྱ་
 བརྟན་པོ་ཞིག་ནས་འགོ་ཚུལ་པའི་ལམ་ལ་སློབ་སྦྱོང་ཏུ་ཅང་རྒྱུད། རང་རེ་ཚོར་ལས་ཤིག་
 ལ་ཞུགས་ན་ཡང་། གང་མགྲོགས་གང་སྦྱར་གྱིས་ཁོ་བཟང་ཆེན་པོ་ཞིག་རག་རྒྱུར་
 རམ་བྱགས་ཉེ། ལྷག་རིང་ལ་རྩ་བ་བརྟན་པ་ཞིག་ཏུ་བསམ་སློབ་ལར་ནས་མི་གཏོང་བར་
 འདུག་དེ་བཞིན་ཏུ་རང་ཅག་རྣམས་ཚོས་ལ་བཅོལ་སྐབས་སུ་ཡང་། བསྐྱེད་རྫོགས་ཀྱི་
 རྣལ་འབྱོར་ཟབ་པོ་རྣམས་ལ་གང་བྱུང་བྱུང་ཏུ་མཐོ་སློབ་བྱེད་མིན་པ་ལས། ཚོས་ཀྱི་རྩ་
 བ་སེམས་བཟང་པོ་ཞིག་འཆང་རྒྱ་ནས་འགོ་ཚུལ་པའི་གོ་རིམ་ལ་ནི་སྦྱང་རྒྱུད་བྱེད་པ་
 རེད། ལྷག་པར་ཏུ་ཤོད་ཀྱི་ནང་བསྟན་པོ་རྒྱས་ལ་བརྟགས་ན། ལྷུང་འདིའི་ཚོས་རྒྱུད་
 གྲུབ་མཐའ་ཡོད་ཚད་ཀྱིས་དབྱུ་མ་ཐལ་འགྱུར་པའི་ལྷགས་འཛིན་པར་མ་ཟད། གསང་
 སྟགས་སླ་མེད་ལ་མོས་འདུན་ཆེས་ཆེར་བྱེད་ཚུལ་དེ་གཅིག་སུ་ལས་ཀྱང་ང་ཚོའི་མི་
 རིགས་འདིའི་མཚོ་སྟེན་བྱེད་ལ་དགའ་བའི་སེམས་ཁམས་ཀྱི་རོ་གདོང་ཆོགས་མེད་ཏུ་
 མཚོང་གྲུབ་པ་མ་ཡིན་ནམ།

རེད། ད་དུང་ཤོད་མི་ཚོས་མིག་ལུང་ཀེམ་ཀེམ་གཡོ་བཞིན་སུ་ཞིག་ཤོད་ཀྱི་
 མཁུ་པ་མང་དང་པོ་ཡིན་ནམ་ཟེར་བ་དང་། “སུ་ཞིག་ཤོད་ཀྱི་དགོ་བཤེས་ཆེས་
 བཟང་ཤོས་ཡིན་ནམ་ཟེར་བ་དང་། “སུ་ཞིག་ཤོད་ཀྱི་རྩལ་བ་པོ་ཆེས་བྲག་ཤོས་ཡིན་
 བམ་ཟེར་བ་སོགས་ཀྱི་འབྲི་ཚིག་དགོད་ལྟོ་བ་སྣ་ཚོགས་འགོད་ཀྱིན་པ་ཡང་ཁོ་སོས་
 སྐབས་དང་སྐབས་སུ་གོ་སྟོང་། སྦྱིར་ན་ཤེས་བྱའི་བྱུང་ཁོངས་སོ་སོའི་མཁུ་པ་དང་།

རིག་གཞུང་ཆེད་ལས་པ། ཚུམ་པ་སྟོ། ཤེས་ཡོན་ཅན་སོགས་སུ་ཡིན་ཀྱང་རང་རང་ལ་
ཐུན་མེད་གྱི་བྱུང་ཚོས་རེ་རེ་ལྟན་པའི་ངོས་ནས་བཟོ་དགོས་པ་ལས། འདི་དང་པོ་རེད།
འདི་གཉིས་པ་རེད་ཅེས་སྒྲིག་རུང་བ་ཞིག་ག་ལ་ཡིན་ཏེ། མི་ཡི་རྒྱན་ཤེས་མི་ལྟན་པ་
དག་གིས་ནི་མན་ཚུན་གཅིག་གིས་གཅིག་ལ་རྒྱན་དུ་སྐད་ཆ་དེ་རིགས་སྤྱོད་བཞིན་པ་
ཡང་རྒྱན་ལྟན་ཞིག་ཏུ་མི་ཅི་སྤྱོད་མེད་རེད།

གང་ལྟར་དེ་ལ་ངོས་གཞན་ཞིག་ནས་བཟུང་ན། “ཆེས་བཟང་ཤོས”དང་“ཆེས་
བྲག་ཤོས”འབའ་ཞིག་ཅུང་གཙོད་པའི་རྣམ་འགྲུར་དེ་ཉིད་ཀྱང་རང་རེ་དག་མཐོ་སྤྲེག་
བྱེད་ལ་དགའ་བའི་སེམས་གཤེས་མཚོན་བྱེད་ཀྱི་དཔེ་གཞི་གཙོ་བོ་ཞིག་ཏུ་མ་ཟད།
གོམ་པ་སྟོ་མ་ཤེས་གོང་ནས་འཕྱར་ལ་སྟོ་བའི་ལུ་ཅག་གི་“སེམས་ནད”དེའི་རང་
མདངས་ཕྱིར་མངོན་པ་ཞིག་ཀྱང་ཡིན་པེས་སོ། །

མདོར་ན། དེ་འདྲའི་སེམས་གཤེས་རྒྱན་ཆགས་སུ་ལྟན་པའི་རང་རེའི་མི་རིགས་
འདི་ནི། རྒྱན་ཤེས་ལ་ཅིས་ཚུང་ཞིང་རྒྱན་ཤེས་གཅིགས་སུ་མི་འདྲིན་པར་མ་ཟད།
དུས་དང་དུས་སུ་རྒྱན་ཤེས་ལ་མངོན་སུམ་དུ་བསྟོན་པའི་སྦྱོར་བ་ཡང་འདོད་འདོད་དུ་
བརྒྱུ་མས་ཤིང་ཚོམ་གྱིན་པ་ཡིན་ལ། ཚད་ངེས་ཅན་ཞིག་ནས་བཤད་ན། རྒྱ་ཞིག་གིས་
མི་ཡི་རྒྱན་ཤེས་རྣམས་ཅིས་མེད་དུ་དོར་བྱིན་ནས། རང་ཉིད་མི་ཚད་ལྟན་ཞིག་བྱེད་
པའི་ཅ་བའི་རྒྱང་གཞི་ཚུ་ལ་བསྐྱར་བ་དང་གཉིས་སུ་མེད་པས། རང་རེའི་མི་རིགས་
ཀྱིས་ཀྱང་དང་བྱིན་འདིག་རྟེན་མི་ཡུལ་དུ་མི་ཡི་གདན་ཐོབ་གཙང་མ་ཞིག་ཟེན་དུ་རེ་ན།
ལམ་གྱི་ཅ་བ་རྒྱན་ཤེས་ནས་འགོ་ཚུམ་དགོས་པའི་བདེན་དོན་ལ་སུས་ཀྱང་བསྟོན་དུ་
མི་དམིགས་ཨང་།

དེ་ལྟར་ འུ་ཅག་གིས་ཀྱང་རང་ཉིད་ལ་ངེས་པ་དོན་གྱི་གསོན་ལམ་ཞིག་འཚོལ་
རྒྱ་ཡིན་ཟེན། རྟེན་འབྲེལ་གྱི་འགོ་ནས་མ་འཕྲུག་པ་དང་། ལེགས་ཚོགས་གྱི་གཞི་ནས་
མ་འོངས་པ་ཞིག་དགོས་པས། བོད་ཀྱི་སྐྱེ་སེར་གཉིས་ཀས་ད་ནས་བརྒྱུད་སྟེ། རང་རོ་
རང་གིས་ཟིན་པའི་རྒྱན་ཤེས་ཀྱི་ཞིང་ས་ལུ། རང་ལམ་རང་གིས་མཐོང་བའི་རྒྱན་ཤེས་
ཀྱི་ས་བོན་བཏབ་སྟེ། རང་དོན་རང་གིས་བསྐྱབ་པའི་རྒྱན་ཤེས་ཀྱི་ཆར་རྒྱས་སྐྱོད་རྒྱ་
ལས་གཤམ་ཆེ་བ་ཞིག་གང་ན་ཡོད་ཨང་།

གསུམ།

དེང་གི་སྐབས་སུ་ནི། དབེན་པའི་དགོན་གྲོང་གི་སེར་མོ་པ་ཡིན་ན་འདྲ། ཟང་ཟིང་
འཛིག་རྟེན་གྱི་གྲོང་ཁྲིམ་པ་ཡིན་ན་འདྲ་སྟེ། དུལ་གངས་ཅན་པའི་སྐྱེ་བོ་མཐའ་དག་
ནི་རང་ཉིད་ཀྱི་འཚིག་གསོན་ལ་འདམ་ག་གུང་དགོས་པའི་ལོ་རྒྱུས་ཀྱི་གཉན་འཕྲུང་ཞིག་
ཉུ་སྟེབས་ཡོད་ཅིང་། རང་གི་རྣམ་དཔྱོད་ལ་ཚོད་བགམ་པའི་དུས་རབས་ཀྱི་མཐུང་
མཚམས་ཤིག་ཉུ་སྟེབས་ཡོད་པ་དེ།

རྒྱ་མཚོན་དེའི་ཕྱིར། ཁོ་བོས་ཀྱང་རང་འཁྲིའི་ལས་འགན་ཉིད་དུ་བཅིས་ཏེ། མི་
རིགས་འདིའི་བདེ་སྐྱབ་གི་ཆེད་དུ་བསམ་གཞིགས་ཅི་རུས་དེ་གཏོང་ལུལ་བྱས་པ་ན།
གོང་དུ་རི་རྐྱན་སྐྱས་པ་བཞིན། རང་ཅག་གིས་ཀྱང་ད་ནས་བརྒྱུད་སྟེ། དུས་རབས་ཉེར་
གཅིག་པའི་སྤྱི་དམངས་མཚན་ཉིད་ཚང་བ་"ཞིག་ཅི་ལྟར་བྱ་རྒྱུ་ལ་གྱི་རྒྱན་ཤེས་ལ་
ནན་གྱིས་བསྐྱབ་རྒྱ་ནི། རང་ཅག་གསོན་པའི་རྟེན་འབྲེལ་གྱི་ཐོག་མ་ཉིད་དུ་སྐྱམ་བུང་
སྟེ། རང་ཅག་བོད་མི་དེ་དེའི་ངོས་ནས་རང་ཉིད་མི་ཞིག་ཡིན་པའི་གཞི་ཅིའི་ཐོབ་ཐང་གི་

འདུ་ཤེས་དང་། ཚེས་ཐང་གི་འདུ་ཤེས། རང་དབང་གི་འདུ་ཤེས་སོགས་རྟེན་དེ། མི་ལ་
 མི་ཡི་འཚོ་སྤངས་ཤིག་དགོས་པ་དང་། མི་རིགས་ལ་མི་རིགས་ཀྱི་གྲུབ་ཚུལ་ཞིག་ཡོད་
 པའི་ཚོས་ཉིད་རྣམས་ངོས་ཟེན་པར་གྱུར་ཏེ། རང་གི་སྐྱབ་མིན་གྱི་སྐད་ཡིག་དེར་རང་
 གི་ཁྲོ་སྲོག་ལྟར་གཅེས་པའི་རྒྱང་གཞིའི་ཐོག་ཏུ། རང་རང་གི་ས་ནས་བསྐྱབ་འོས་པའི་
 ལས་སུ་བྱ་བ་དག་སྲ་ཐག་ཐག་ཅིག་ཨེ་ཡོང་ལ་འབད་ན། ད་གཟོད་བོད་མི་རེ་རེའི་
 སེམས་སུ་དོན་དམ་གྱི་རང་ཚུགས་ཤིག་སྲིན་པར་འགྱུར་ལ། བོད་རིགས་སྤྱི་ཡི་སྤྱི་
 རྟོབས་ལ་སྐྱབ་མིན་གྱི་རང་རྐང་ཞིག་གྲུབ་ཤེས་པ་ཡང་ཡིན་ནོ། །

ལར་ཁོ་བོར་མཚོན་ན། རང་ཉིད་བོད་མི་ཞིག་ཡིན་པའི་ངོས་ནས་སྤྱི་བའི་འགན་
 འཁུ་ཞིག་ཡོད་སྟེ་ལ་དང་ཆབས་ཅིག་ རང་ཉིད་རབ་བྱུང་བ་ཞིག་ཡིན་པའི་ངོས་ནས་
 གྲེ་བྲག་གི་འོས་འགན་གཞན་ཞིག་ཡོད་པའི་ཚོར་སྤང་ཡང་ལྷག་ཏུ་ཟབ་སྟེ། མི་རིགས་
 ཀྱི་སྤྱི་དོན་ཟེར་བ་དེ་ཡང་། སྤྱི་སུ་སྤྱི་རེ་རེར་མི་ཚའི་བསྐྱོད་ལམ་མི་འདུ་བ་དེ་དང་།
 མི་ཚའི་དམིགས་ཡུལ་མི་འདུ་བ་དེ་ཡོད་པའི་ཚོས་ཉིད་ཀྱི་སྤྱི་དོན་ནས་བསྐྱབ་རྒྱ་ཞིག་
 ཡིན་ན་རིགས་ཀྱི་ སྤྱི་རྒྱུ་གྲེ་བྲག་གི་ལས་རིགས་རེ་རེས་མི་རིགས་སྤྱི་བའི་དོན་ལ་
 མི་པན་པར་འདོད་པ་ནི་ལྟ་ཚུལ་འཇུག་པ་ཞིག་ཏུ་འཇུག་སོ། །

བསམ་ཁིང་བསམ་མས་ན། ཏུ་ཅག་ལས་རིགས་མི་འདུ་བ་སོ་སོར་གནས་ཀྱང་
 ཚོག་ ལྟ་གྲུབ་མི་མཚུངས་པ་དུ་མར་གྱེས་ཀྱང་རུང་། གང་ཟག་སྤྱི་རེ་རེས་སྐྱབ་མིན་
 ལམ་གྱི་གྲེ་བྲག་གི་བྱུང་ཚོས་མ་འདྲེས་པར་བརྒྱང་ཞིང་འདྲིན་ཤེས་ན། དེས་ནི་མི་
 རིགས་སྤྱི་བའི་དོན་ལ་ཡང་རང་འགན་གྱིས་པན་ཏུ་སྐྱབ་རྒྱ་ཚེན་བསྐྱབ་ཡོད་པར་ཤེས་
 པས། དཔེ་དཔེ་སྲོན་མའི་ནང་དུ་སྤྱི་སྤྱིར་བ་ལྟར། ཚོས་སྤྱིད་ཐ་དད་པའི་ལམ་ཉིད་ནི་

རང་རེའི་བསྐྱོད་ལམ་མ་ལོར་བ་ཉག་གཅིག་ལགས་སོ་ཞེས་དེ་རིང་ཡང་བསྐྱར་དུ་
ལྷོད།

ཡང་མི་ལ་ལས། ཚོས་དང་རིག་གཞུང་གི་ལས་ཀ་ནི་“མི་རིགས་སྤྱར་སྤྱོད”ཀྱི་
ལས་སུ་མི་གཏོགས་པས། གནས་བབ་ཀྱི་ངོས་ནས་བལྟས་ན་དེ་ལ་རིན་ཐང་ཆེར་མི་
འདུག་ཅེས་ཀྱང་སྒྲ་ཡི་ཡོད་སྐྱད་དེ། མ་གཞི་ཁོང་ཅག་ལ་སྐར་ཀྱི་ལྷ་ཚུ་ལ་དེ་འདྲ་
མཚེས་བ་ནི་ཆེས་རྒྱུན་ལྡན་ཞིག་ལགས་ཀྱི། ཁོ་བོས་ནི། བོད་ཀྱི་ཚོས་རིག་ལེགས་
ལམ་དུ་འགྲོ་མིན་དེ་བོད་མི་རིགས་ལེགས་ལམ་དུ་འགྲོ་མིན་གྱི་རྩ་བ་གལ་ཆེན་ཉག་
གཅིག་ཏུ་འདོད་ཀྱིན་ཡོད་དེ། བོད་མི་རིགས་ཀྱི་བརྒྱ་ཆའི་དགུ་བཅུ་ལྷག་ལ་མཚོན་ན།
ཚོས་ཀྱི་དད་བ་ནི་ཉག་བརྒྱུ་སེམས་ཀྱི་སྒྲ་སྟོག་ཏུ་བརྒྱུད་ཡོད་ཅིང་། ཚོས་ཀྱི་དད་བ་
ནི་ཆེ་རབས་གཏན་གྱི་རེ་འདུན་དུ་འཆང་གིན་ཡོད་པས་སོ། །

དེས་ན། རང་རེའི་མི་རིགས་བྱིངས་ཀྱི་སྒྲ་སྟོག་ཏུ་སྤྱར་བའི་རིག་གནས་དེའི་
འཕེལ་སྐྱོགས་ལེགས་ལམ་དུ་འདུག་ཕྱབ་མིན་གྱི་གནད་དོན་ཅི་མི་སྣམ་པར་བཞག་
ནས། “མི་རིགས་བསྐྱབ་”འདོད་ཀྱི་ལམ་དེ་ལ་ནི་ཁོ་བོས་ཀྱང་ཕྱིར་འཁོར་ཉེ་དོགས་
སློང་ལྷུ་ལེས་པར་མ་ཟད། བོད་བརྒྱུད་ནང་བསྟན་ཤེས་རིག་ལ་བསྐྱོད་ལམ་ལེགས་པོ་
ཞིག་འཚོལ་ཕྱབ་མིན་དང་། བོད་བརྒྱུད་ནང་བསྟན་ཤེས་རིག་ལ་དུས་དང་འཚོམ་པའི་
གནས་གཞིས་གཙང་མ་ཞིག་བསྐྱབ་ཕྱབ་མིན་ནི། དེ་དུག་ཚོས་པའི་ལས་འགན་ཁོ་
ན་ཅེས་ལས་བཟལ་ཉེ། བོད་མི་རིགས་སྤྱི་ལོ་བཞུགས་དང་འབྲེལ་བའི་གནད་དོན་ཆེན་པོ་
ཞིག་ཏུ་ཆགས་ཡོད་པ་ནི་ད་ལྟའི་ལོ་རྒྱུས་འཕེལ་སྐྱོགས་ཀྱི་རྒྱུན་ཤེས་ཤིག་ཀྱང་ཡིན་
པར་སྣམ་ལགས།

རྒྱ་མཚོན་དེར་བརྟེན། རྩེ་བྲག་གི་གནས་བབ་གང་ཞིག་དང། རྩེ་བྲག་གི་ལག་
ལེན་ཅི་ཞིག་ལ་བསམས་ནས། ཁོ་པོའི་ད་ཟེངས་ཀྱི་དེབ་རྒྱུང་འདི་ཉིད་ལ་མཚོན་ན་
ཡང། ཚུམ་ཡིག་པལ་ཆེར་ནི་སྤྲ་མ་རྣམས་དང་འབྲ་བར་གཙོ་བོར་བ་བྱུང་བའི་སྤེལ་
ཁ་ཕྱོགས་ནས་གྲིས་པ་ལགས་སོ།།

བཞི།

ངོས་གཞན་ཞིག་ནས་བལྟས་ན། ཉེ་བའི་ལོ་ཁ་ཤས་ཀྱི་རིང་འདིར། འཆི་ཁར་
ཕྱོགས་པའི་བོད་ཁ་བ་ཅན་གྱི་ཆེ་སློབ་བསྐྱར་དུ་གསོན་མི་འོང་ངམ་སྟམ་པའི་རྟགས་
དང་མཚན་མ་མང་བོ་ཞིག་བདག་གིས་མཐོང་བྱུང། མཐོང་ནས་ཀྱང་སེམས་པའི་
དཀྱིལ་འཁོར་རྒྱམ་པོ་བོད་ཀྱིས་ཁེངས་པ་དང་ཆབས་ཅིག་ཏུ། ཡང། ད་ནི་ཐག་མི་རིང་
བར་བསྟན་པའི་འཕྲིན་ལས་མཇུག་བསྟུ་མི་འོང་ངམ་སྟམ་པའི་རྒྱ་དང་རྒྱུན་གྱི་རྟེན་
འབྱུང་ཡང་གང་མང་ཞིག་རྣ་བས་གོ་ཞིང་མིག་གིས་མཐོང་བས། མ་ངེས་སེམས་ཀྱི་
ཚོར་སྣང་བྲ་པོ་སྣང་ཡང་གདུང་བས་གཟེར་ཉེ་བོད་ལ་དེ་བ་ངེ་ཆེ་རེད། ཚོས་ལ་དེ་བ་
ངེ་རྒྱུང་རེད།” ཅེས་པའི་ཆོག་དེ་འདྲ་ཡང་སྐབས་དང་སྐབས་སུ་ཁ་ནས་ཤོར་ལྷོང།

ལྷུ་བ་བསྟན་རིན་པོ་ཆའི་འཕྲིན་ལས་མཇུག་བསྟུ་ལ་ཉེ་ཨང་ཞེས་ངས་སྐྱེ་ངག་
འདོན་གྱིན་པ་ནི། སྤེ་སྤོད་གསུམ་གྱི་འཆད་ཉན་དང། བསྐྱབ་པ་གསུམ་གྱི་ཉམས་ལེན་
ལྷ་བྱའི་ངེས་པ་དོན་གྱི་ཚོས་རྒྱལ་རྣམས་ད་ལྟ་ལྟུ་བ་ཁའི་ཉི་འོད་བཞིན་ངོ་མདངས་
དམར་ལམ་ལམ་དུ་འབྱུང་གྱིན་པ་ལ་ཟེར་བ་ཡིན་གྱི། དུལ་སློབ་གྱི་ངོ་བོར་བྱུང་བའི་
ཚོས་ལུགས་ཀྱི་བྱེད་སྒོ་ཟ་དེ་ཟིང་དེ་རྣམས་དང། ལྷ་ཁང་གསེར་ཁང་བཞེང་སྐྱབ་དང།

ལྷ་གསོལ་ལྷ་འབོད། ལྷ་མཚོང་འདྲེ་མཚོང་། ལྷ་ཁ་གྲོང་ཚོག་སོགས་ཁྲ་ཁྲ་རིག་རིག་གི་
ཚོས་ཚུལ་ལྟར་སྒྲུང་རྣམས་ཀྱི་རྒྱན་ཚད་དུ་དོགས་ཏེ་ཤུགས་རིང་འབྲིན་པ་ལར་ནས་
མ་ཡིན་ཏེ། དེ་དག་གི་བརྟན་པ་ནི་སྒྲུང་ལས་ཀྱང་རྒྱས་ཀྱི་འདུག་པས་སོ། །

ཁོ་ལོ་འོ་འོ་ལས་ལེ། བརྟན་པ་རིན་པོ་ཉམས་པ་ནས་ཉམས་པར་སྤྲོགས་པའི་ལོ་
རྒྱས་ཀྱི་སྒྲུང་ཚུལ་འདི་མིག་ལས་དུ་བརྒྱད་ཚེ། འགྲོ་བ་མིའི་རིགས་ཀྱི་གཙུག་ལག་
རིག་པའི་གཏེར་མཚོ་དེ་ནང་དུ་གཟེ་འོད་ཆེས་ཆེས་འགྲོ་བའི་རིན་ཆེན་བྱས་པ་ཞིག་ཐོར་
ཆག་དུ་འགྲོ་བར་འདུག་སྟེ་ལེ་ལོ་ཚོར་སྒྲུང་དང་འབྲེལ་ཏེ། གཤུང་སེམས་ཀྱི་རྩ་རྒྱལས་
བྲག་དུ་མི་གཡོ་བའི་རང་དབང་ཡོངས་སུ་བྲལ་སོང་། ཚུལ་དེ་ནི་རང་ཉིད་ནང་ཚོས་ལ་
དགའ་བའི་སྐྱེད་ཀྱི་དུངས་ཞེན་ཅམ་ཡིན་ཀྱང་སྲིད་ལ། ཚོས་ཀྱི་གཙུག་ལག་རྣམས་ལ་
སྒྲུངས་སྟོབས་ལས་ཐོབ་པའི་གཟུང་གནས་ཀྱི་ཤེས་རྟོགས་ཤིག་མིན་པའི་ངེས་པ་
ཡང་གཤམ་ཡོད།

འདིགས་བྲལ་སྟོབས་ལྡན་ཀྱི་སེའུ་རང་ལུས་ཀྱི་འདུ་སྲིན་དག་གིས་གསོད་ངེས་
པའི་ལུང་བསྟན་ལྟར། བསྟན་པ་རིན་པོ་ཆེ་སྤྱུལ་ཟད་ཀྱི་མར་མེ་ལྷ་བྱུང་བྱུང་བའི་རྒྱུའི་
ཅ་བ་ཡང་མཐར་དེད་ན། རབ་བྱུང་པའི་སྤེ་རང་སྤེང་ནས་ཀྱི་རུལ་ནང་རུལ་དུ་བྱུང་
པའི་ཚུལ་ལ་སྤྲུལ་ཡོད་པ་ལས་སྤྱི་རྒྱུན་ཁོ་ན་ཞིག་ལ་ཁག་དགེས་ན་གཤམ་འབྲིག་ཨང་།
ཡིན་ཏེ། བོད་ཀྱི་དགོན་སྡེའི་སྤྱི་ཚོགས་ལ་བརྟན་དུས། ས་སྤྲོགས་གང་དུ་ཡིན་རུང་།
ཚོས་ལ་ཚོས་བཞེན་བཅོམ་པར་མཚན་པའི་ངེས་དོན་བཤེས་གཉེན་རེ་བྱུང་ཞིག་
སེམས་ཀྱི་རྡོད་རླུང་སྤྱི་སྤྱོད་ཆགས་སེ་བཞུགས་ཡོད་ཀྱི། གཞན་དུ་རབ་བྱུང་པའི་
རྟོགས་འདྲིན་མཁན་གྱི་མི་པལ་མོ་ཆེས་ནི། ཚོས་ཀྱི་སྤྱིང་པོའི་བསམས་སྟོད་དག་གི་རིན་

ཐང་ལ་རིན་ཐང་དུ་མི་སེམས་པར་མ་ཐང། ཁ་ནས་བཤའ་རྒྱ་དང། ལམ་དུ་འགོ་ས་
གཉིས་འགལ་བ་ལྷག་སྒྲོད་བྱས་ཏེ། འགལ་འདུ་ཅན་གྱི་མི་ཚེའི་གཏན་ཚིགས་ཤིག་གི་
ངང་དུ་འཚོ་བཞིན་ཡོད་པའི་རྒྱལ་དེ་ཁོ་ནས་ཀྱང་གཞན་དོན་ཚེན་སོ་ཞིག་ལ་དབྱ་ལྷུང་
གིས་ཟེན་པ་མ་ཡིན་ནམ།

ཤིན་ཏུ་དགོད་སོ་སོ་ཞིག་ལ། རང་བཞིན་རི་ལྷར་བརྟན་ཅིང། རྒྱན་གཏམ་ཚིག་
གཅིག་ཀྱང་མི་སྣུ་བ་སོགས་“བོད་གྱི་གནའ་མི་སྣུ་ག་པོ་”ཚོར་ལྷན་པའི་གསེར་ལྷ་བུའི་
མི་གཞིའི་སྒོལ་རྒྱན་ཡོད་ཚད་“རང་སྤང་ནས་འཇུག་ཚར་”ཅིང། ཟང་ཟེང་འབྲམ་
འབྲམ་གྱི་ལས་ལ་མི་དགའ་ཞིང། རྒྱ་འབྲས་དང་གནས་ལུགས་བཅི་སྤྱང་ཆེ་བ་
སོགས་བོད་པའི་ཚོས་བ་སྒོན་མའི་དོན་གྱི་མི་ཚེའི་ལྷ་བ་མཐའ་དག་“རང་ཐོག་ནས་
ཡལ་ཟེན་”བ་དག་གིས་ནི། དགོས་མེད་དོན་སྤོང་གི་གནའ་བོའི་གོམས་སྒོལ་ཉི་ཆེ་བ་
རེ་འགར་ལྷ་རྒྱལ་ཆེན་པོས་འཐམ་གྱིན། ལྷར་སྤང་ཅམ་དུ་བོད་པའི་“སྒོལ་རྒྱན་
ལེགས་པོར་འཛིན་མཁན་”ཡིན་མདོག་གི་བརྒྱལ་ལུགས་སྤྱང་ལུལ་བྱེད་བ་ལས།
“དོན་ངོ་མར་འཇུག་ཟེན་པ་ནི་ང་ཡིན་ནམ་ཁོ་ཡིན་”ཞེས་རང་སེམས་ལ་འདྲི་རྒྱ་མར་
ཞོག་དུང་ཁ་གཞན་དང་གཞན་དུ་འཁོར་ཏེ། “ལྷ་ལོག་”ཆེ་གེ་མོས་བོད་པའི་རིག་
གནས་ལ་དགག་བ་བརྒྱབ་སོང་ཟེང་བ་དང། “བསྟན་དབྱེད་”ག་གེ་མོས་དགོན་པའི་
སྒོལ་རྒྱན་བསྐྱུར་དགོས་ལབ་སོང་ཟེང་བ་སོགས་སྤྱག་སྟེ་ལྷ་ལྷུང་འདོན་གྱིན་པ་མ་
ཡིན་ནམ།

ལྷག་པར་དུ་སྟེས་ཆེན་སྤྱ་ཞིག་གི་ཡང་སྤྱལ་ཡིན་སྐད་དང། ཚོས་སྤེ་གང་ཞིག་
གི་དགོ་བཤེས་ཡིན་སྐད་གྱི་མི་མང་པོ་ཞིག་གིས་སྟེ་ཞིད་པའི་རབ་བྱུང་པའི་སྤེ་སོ་སོ་ན་

རྒྱ་ལོར་དབང་ཐང་དང་། བྱ་ལྷ་ཐང་ཐིང་འབང་ཞིག་ལས་མི་སེམས་པའི་མི་ཚོགས་
ཤིག་དང་གིས་འཕེལ་གྱིན་པར་མ་ཟད། ཁོ་པ་ཚོ་ནི་དུས་རབས་ཀྱི་རྗེས་སུ་སྟེག་ཤེས་
པའི་“ཟླ་ཟླ་འཛོལ་པོ” རྣམས་ཡིན་ཚུལ་གྱི་གཏུན་ཚིགས་དེར་ཡང་མི་པལ་མོ་ཆེས་
བདེན་ལུགས་ཀྱི་མགོ་མོ་ནང་དུ་གྲུག་གི་ཡོད་ཅིང་། “ཟླ་ཟླ་འཛོལ་པོ” དེ་དག་གིས་
ཡང་བདེ་འཕྲིན་གྱི་ལག་རྩལ་སྒྲ་ཚོགས་བརྒྱད་དེ་རང་རང་གི་ཆེ་བ་བརྗོད་པའི་སྟེགས་
བམ་དང་འབྲེས་ཀྱི་སྟེང་བ་རི་ལྷར་སྦྲངས་ནས། རང་ལ་དད་བཀུར་བསྟུགས་གསུམ་
ལྟེན་པའི་“སྐལ་ལྷན་བུ་སྟོབ” གང་མང་མང་ཞིག་ཨེ་རྟེན་གྱི་བཙོན་བ་རྒྱུན་ཆགས་སུ་
བསྟེན་བཞིན་མཆིས།

ད་ལྟའི་“ཟླ་ཟླ་འཛོལ་པོ” དེ་ཚོས་རང་ཉིད་སངས་རྒྱས་ཡིན་ལུགས་དང་། བྱང་
སེམས་ཡིན་ཚུལ་གྱི་སྟོབ་གཏགས་རྩུན་གྱི་ལོ་རྒྱུས་སྒྲ་ཚོགས་བསྟེགས་པ་མཐོང་དུས།
ལ་ལ་ཞིག་གིས་“ཨ་ཅི། སྟོན་གྱི་ཟླ་མ་ཚོའི་རྣམ་ཐར་ཡང་འདི་ལྷར་སྟོབ་གཏགས་པ་མིན་
ནམ།” ཞེས་ཡང་སྐྱ་ཡི་འདུག་པས། རྒྱག་རྩུན་སྦྲངས་པའི་ཡིག་སྟེགས་དེ་ཚོས།
སྦྲངས་རྟོགས་གྱི་ཡོན་ཏན་རྣལ་མ་ལྷན་པའི་ངེས་དོན་ཚོས་གྱི་སྟོབ་དཔོན་སྐྱ་མ་རྣམས་
ལ་ཡང་དད་ལོག་སྐྱེ་དུ་བཅུག་པའི་ཉེས་བ་ལྷུ་མོ་དེ་སུ་ཡིས་བལྟར་ཨང་།

དུས་དང་དུས་སུ། “ཟླ་ཟླ་འཛོལ་པོ” དེ་དག་གིས་ནི་“བསྟན་འགྲུའི་དོན་འབའ་
ཞིག་གི་ཆེད་དུ་ཤར་སྟོགས་རྒྱ་ནག་གི་ཡུལ་ཟུ་ཀུན་ལ་ཡང་ཞབས་གྱིས་བཅགས་
ཤིང་། ཟླ་རྒྱ་འབྲུང་རྒྱ་ཅམ་མི་ཚོའི་དོན་སྟོང་དུ་འཛོལ་པའི་“རྒྱ་རྒྱུ་མ་མཁན་ཚོས་ལོ་
ངོ་ཉེས་སྟོང་སྟེག་གི་རིང་ལ་བསྟེགས་བཅད་བདར་གསུམ་མཛད་པའི་“རྩུན་ལས་ཚོག་
ལས་ཀྱི་རིག་གནས་“ཅ་ལག་དང་བཅས་པ་བསྐྱམས་ནས་བོད་དུ་ཕེབས་ཏེ། བོད་དང་

བ་ཅན་ཚོ་ནི་ཐབས་འབྲུལ་གྱི་ཨ་ལོང་གཅིག་ཏུ་ཉེས་གྱིས་བསྐྱུ་བཞིན་པ་མཐོང་།

ཡང་དུས་དང་དུས་སྟུ། “ཟླ་བྲུ་འཛོན་པོ”དེ་དག་གིས་ནི་ཚོངས་དང་དང་ཉུར་
འདྲོགས་ལ་ཤིན་ཏུ་དགའ་བའི་“བོད་མི་གཅེས་བུ་བ”ཚོས་ལོ་ངོ་ཆེག་སྟོང་ལྷག་ལ་
སྦྱང་གོམས་མཐར་ཕྱིན་པའི་ལུག་འབྲུལ་དབང་ལྷ་དང་། ལུས་འདུད་གསོལ་སློན་།
ཆེབས་བསྐྱུ་དར་སློན་གྱི་བར་རིས་དང་བརྟན་རིས་མང་པོ་བསྐྱམས་ནས་ཕྱིར་རྒྱ་
ཡུལ་དུ་ལེབས་ཏེ། “རྒྱ་སྐྱུ་མ་མཁན”ཚོའི་མགོ་ལ་ཡང་རྒྱ་གཤམ་ཐངས་རེ་འགོ་བས་
ལུབ་གྱི་ཡོད་སྐད་ཀྱང་ཐོས་སོ། །

དང་མོར་བཤད་ན། རྒྱ་ནག་པོའི་ཡུལ་སྤོགས་རྣམས་སུ་སྦྱོད་མཁན་ཡིན་ན་ཡང་
འདྲ་སྟེ། ཅ་བ་མན་སེམས་གྱིས་བཟུང་ཞིང་། སྦྱོར་བ་ཤེས་རབ་གྱིས་བརྒྱན་པའི་ཚོས་
རྣམ་དག་སྟེལ་མཁན་རེ་རྒྱང་གཤམ་ཏེ་ཡོད་དུ་སྤིང་ན། ཁོ་བོ་ཚོས་བ་ཞིག་གི་ངོས་ནས་
བསྐྱབས་པའི་ཡུལ་དུ་བཅི་རྒྱ་ལས་མེད་པོད། མཐོང་ཐོས་གྱི་གནས་ཚུལ་ལ་དབགས་
ན། “ཟླ་བྲུ་འཛོན་པོ”དེ་ཚོས་ནི་རྩལ་ལས་རྣོག་ལས་དང་གཡོ་སྐྱུ་གཡོ་འབྲུལ་གྱི་
འཕྲིན་ལས་ནང་ནས་ཕྱི་དུ་སྟེལ་ཅིང་། ཕྱི་ནས་ནང་དུ་ཁྱེར་ཏེ། རྒྱངས་འཁོར་གང་ཡག་
གི་བསྐྱུར་གཤིབ་དང་། སྤྱིན་བདག་གང་མང་གི་འགྲན་ཚོད་སྟོ་ཀུན་ནས་བཀྲིས་པའི་
ལྷགས་རྒྱུན་ལས། དམར་སེར་དུར་སྟེག་གི་འདྲི་གཉེན་ཀུན་ནས་ཅམ་རྒྱབ་ཏུ་
རྒྱངས་བཏེད་ལས་རེས་དོན་གྱི་ཚོས་གཅོང་མའི་ཉམས་ལེན་བྱེད་མཁན་ཤིན་ཏུ་ཉུང་
བར་གྱུར་ཡོད་དེ། ཉུང་འགས་ནས་སེམས་བ་གཟེར་བའི་ཚོད་དུ་སྦྱང་ཡོད། གནས་
སྐབས་འདི་འདྲར་གྱུར་པའི་སྐབས་སྟུ། དའི་ཡིད་ལ་བཀའ་གདམས་དགོ་པའི་བཤེས་
གཉེན་ཚོའི་འོད་དཀར་ཆེས་ཆེས་འཕྲོ་བའི་རྣམ་ཐར་འབྲུ་གྱི་འདུག

སྡོམ་ཆད་ལང་ཚོའི་དུས་སྐབས་ཀྱི་ཁོ་བོ་ནི། ཅི་ཞིག་ཤེས་བར་རྫོམ་པའི་རྒྱལ་
ཆེ་ཞིང། སུ་ཞིག་ཡིན་པར་སྟམ་པའི་རང་མཚོང་ཆེ་བས། རི་དྲགས་རྣམས་མ་བཞིན་དུ་
དབེན་ལུལ་འགྲིམས་པའི་བཀའ་གདམས་བཤེས་གཉེན་རྣམས་ནི་བཙུན་པའི་ཡོན་
ཏན་མཚོག་དུ་ལྷན་པའི་ཚོས་པ་རྣམ་དག་རེར་བཅིས་པ་ཅམ་ལས། མཁས་པའི་ཡོན་
ཏན་གྱི་ཆ་ནས་ཉ་ལས་དགོས་པ་མི་འདུག་སྟམ་དུ་སེམས་ལ་ཤར་སྲོང་བར་མ་ཟད།
ཁོང་ཅག་གི་རིན་ཐང་ནི་གཅིགས་ཆེར་འཛིན་མ་སྲོང།

འོན་ཏེ། ད་ལྟ་བོད་ཀྱི་རབ་བྱུང་པའི་ཕྱེ་དུ་ཚོས་བྲེད་ཚོས་ཀྱིས་མི་ཐུལ་བའི་
མཁས་གཟུགས་འཆང་བ་མང་པོ་ཞིག་གིས། ཁ་ནས་ཅི་བཤད་ལག་བས་བསུབས་
ཤིང། ཟང་ཟིང་གི་ཁེ་ཕན་སྣ་ཚོགས་ཀྱི་ཆེད་དུ་ཉིན་རྒྱུག་མཚན་རྒྱུག་བྲེད་ཀྱིན་པ་
རྣམས་ལ་སེམས་བའདི་སུན་དགས་ཏེ། བསམ་ཞིང་བསམས་དུས། “སློ་སྤྱལ་ཚོས་
ལ་གཏད། ཚོས་སྤྱལ་སྤང་ལ་གཏད”པའི་བཀའ་གདམས་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་ཚོའི་
ལྟ་བུ་མེད་པའི་ཉམས་ལེན་གྱི་སྤྱིང་སྟོབས་ནི་ལོ་རེ་ནས་ལོ་རེར་སེམས་ལ་རྩེ་ལྷི་རྩེ་ལྷི་
ཡིན་ནོ། །

ལ།

མི་ལོ་གསུམ་གྱི་ཡར་སྡོམ་དུ། ཁོ་བོའི་གྲིས་དེབ་ཐོག་མ < < ར་ཚོ་སད་རན > >
ཞེས་བ་དེ་སློག་བ་པོ་དག་གི་སྐུན་ལམ་དུ་སྤུལ་བ་ནས་བཟུང། ལོག་བཤད་དང་ཉེས་
བཤད་འབའ་ཞིག་ཡིན་སྤྱུགས་ཀྱི་སྡོམ་བརྗོད་དགག་སྐུབ་སྣ་ཚོགས་ཉོས་པར་མ་ཟད།
བསྟན་དག་དང། དམ་ཉམས་ཡིན་ཚུལ་གྱི་ཆོག་རྒྱབ་དམོད་མའི་སྲིང་བ་མི་ཉུང་བ་

ཞིག་གྲང་རྒྱ་བས་གཟེད་དགོས་ལྟར་ལ། ཐ་ན་བསམ་བཞིན་དུ་སྐྱེད་ལོག་རྩོམ་
བསྐྱེགས་ཀྱི་སྐྱེད་བ་ཅི་ཅིགས་ཤིག་གྲང་གསར་དུ་བཅོས་ནས་མགྲུལ་བར་བཏགས་
སོང་། ཞིག་དུ་བསམས་དུས། ལྷང་ཚུལ་དེ་དག་ཀྱང་གྲང་རང་རེ་རྒྱམས་ལྟ་བ་སྣ་
གཅིག་ཅན་ནས་སྣ་མང་ཅན་དུ་འགྲོ་བཞིན་པའི་བཟང་ལྟས་ཤིག་དུ་མཐོང་སྟེ། ལྷན་
ལས་ཀྱང་ལྷན་ལྷན་ཞིག་དུ་ངོས་འཛིན་གྱིན་ཡོད།

འོན་ཏེ་སེམས་ལ་དཀའ་ངལ་ཆེས་ལྷི་བ་ཞིག་བྱུང་བ་ནི། གནག་སེམས་འཆང་
བའི་མིའུ་"དག་སྟེ། ཆིག་ངོ་ལ་བལྟས་ནས་བཤད་མི་སོད་ཅིང་། བྱ་གདོང་ལ་བྱང་
ནས་བསྐྱེད་མི་རུས་མཁན་རྣམས་ཀྱིས་ནི། སྐྱེད་ལོག་རྩོམ་བསྐྱེགས་ཀྱི་སྐྱེད་སྟོགས་དེ་
དག་དངོས་བརྒྱུད་ཀྱང་ནས་ཁྱིམ་མི་དང་པ་མའི་རྒྱ་བར་སྐྱེགས་ཏེ་སེམས་སྐྱུག་ལ་
སྐྱུང་ཅིང་སྐྱོར་གྱིན་པ་དེ་ཉིད་རེད། གཏམ་ངན་མི་གཅོང་བ་དེ་དག་རྒྱ་བར་ཡང་ཡང་
ཐོས་པའི་ལྷ་ངན་གྱིས་ཡིད་གཟིར་ཏེ། སེམས་བ་དམར་ལོ་གས་ལ་ཁད་དུ་གྱུར་པའི་
ཨ་མ་ལགས་ནི་མིག་མཐའ་མཆི་མས་གང་བཞིན་དུ། "དེང་སྤྱོད་ཚོམ་ཡིག་མ་འགྲི། ཁ་
ངོ་བཀ་ཤིས།" ཞེས་གཉོམ་ལྷང་ལྷང་གིས་རེ་བ་ཐེངས་གཉིས་ལ་བཏོན་སོང་།

ངོ་མ། དགྲུང་གངས་བརྒྱུད་ཅུར་ཉེ་བའི་ཨ་མ་ལགས་"བྱ་རེ་བ་ཅན་ལ་རེ་ཐག་
ཆད་"མེད་དམ་སྟུམ་པའི་མིག་མཐའ་ས་གཉོམ་ལོ་མཐོང་ཐེངས་རེ་རེ་བཞིན། སེམས་
པའི་སྐྱེད་ལོག་བརྗེས་འབྲེལ་བ་སྐྱེས་པ་དང་སྐྱེན་དུ། ཡིན་སྐྱེགས་དོན་མཐུན་གྱི་
འབྲེལ་བཤད་ཅི་ཞིག་རྒྱག་འདོད་པའི་མིད་ཐག་སྐྱེག་སྐྱེག་འགྲུལ་དུང་། ཡི་གའི་སྐྱོར་
སྐྱོག་ཅམ་ཡང་མི་མཁྱེན་པའི་ཨ་མ་ལགས་ལ་གནས་སྐྱེགས་གསལ་བཤད་གྱི་ཆིག་
འགོ་གང་ནས་འཛིན་དགོས་ཤིས་མ་སོང་། ད་ལྟའི་བར་དུ་.....

བྱ་དན་དཔལ། སྐྱར་ཡང་མ་ལུམ་གྱི་སྤྲུགས་འདུན་དང་འགལ་ཏེ་དེ་བ་རྒྱུད་ཞིག་
ཐོས་ནས་མཐུག་རྫོགས་སོང་། དག་ཚུལ་འདི་འབྲི་བཞིན་པའི་སྐབས་དང་སྐབས་སྟེ།
“ཐིན་མ་ལོའི་རེ་བ་སྟོངས་ཟད་ཏུ་གཏོང་བའི་ཁྲིལ་མེད་ང་ཅི་འདྲའི་སྤྲུག་ཨང”སྟེ་ཏུ་
ཡིད་ལ་ལན་གཅིག་མིན་པར་དངོས་གནས་འཁོར་བུང་། ཡིན་ན་ཡང་། རང་སེམས་
ནས་མཆེད་པའི་འབོད་སྐྱ་གཞན་ཞིག་ལ་རང་གིས་ཞིབ་མོར་ཉན་པས། ཡང་བསྐྱར་ཁ་
རོག་ཏུ་སྒོད་མ་རྒྱུགས་པར་གྱུར།

གནས་རྒྱལ་དེ་དག་དང་ཆབས་ཅིག་ཏུ། ཡང་ཐག་ཉེ་རིང་གི་ཚོས་ཀྱི་གྲོགས་པོ་
མི་ཉུང་བ་ཞིག་གིས་ནི། བྲན་གྱི་ལྟ་རྒྱུ་ལ་དང་བསམ་རྒྱུ་ལ་རྒྱ་བ་སྐྱོར་མཛད་པར་མ་
བད། ལྷ་འབྱུང་ཏུ་ཚོམ་བྱི་རྒྱ་དང་། སློབ་ཁྲིད་བྱེད་རྒྱ་སོགས་ཀྱི་སྒོ་ནས་བརྟན་འབྲོར་
སྟན་པའི་དོན་ཆེན་སྣ་ཚོགས་བསྐྱབ་དགོས་ལུགས་ཀྱི་རེ་སྐྱལ་གྱང་དངོས་བརྒྱུད་ཀྱང་
ནས་ཐེངས་མང་གནང་སོང་།

འོན་ཏེ་ཁོ་བོ་རང་སྟེང་གི་ཆ་རྒྱུན་ལ་དཔག་ཏུ་སྟེ། ཤེས་རྒྱས་འཛོན་གསུམ་གང་
གི་ཐད་ནས་གྱང་། བཤམས་བཞུན་བཟང་གསུམ་ཅི་ཡི་སྤྲོགས་ནས་གྱང་། འོད་སྣང་སོར་
གང་ཅམ་གྱི་ཞག་སློན་རྒྱུད་རྒྱུད་ཞིག་ཨེ་ཡོང་གི་འདུན་མོས་ཅམ་འཆང་གིན་ཡོད་ཀྱི།
མཚན་མའི་སྐྱབ་རུས་སེལ་བའི་རྒྱ་བ་བྱེད་མི་རུས་ལ། ས་སྟེང་སྣང་བར་བྱེད་པའི་ཉིན་
བྱེད་ནི་དེ་ལས་གྱང་མི་རུས་པ་རང་གིས་གསལ་བོར་ཤེས་པས། གྲོགས་པོ་ཚོའི་
སྤྲུགས་རེ་དང་འཆམ་པའི་བྱ་གཞག་ཆེན་པོ་རྣམས་ནི་བསྐྱབ་པའི་རུས་པ་མེད་ལ་
བསྐྱབ་འདོད་ཀྱི་འདུན་བ་ཡང་རྒྱུད་པོ། །རྒྱ་མཚན་དེར་བརྟེན། ད་ཐེངས་ཡང་རང་གི་
ལྟ་རྒྱུ་ལ་ཐན་ཐུན་རེ་དང་། འཆང་སྣང་ཐར་ཐོར་རེ་ཡི་གེར་པལ་པའི་དེ་བ་རྒྱུད་ < < རྒྱུན་

ཤེས་དང་ལམ > > ཞེས་པ་འདི་རྒྱལ་བར་བཤེས་ནས། རོན་སྤྱོད་ཆེ་ཆུང་ལ་མ་བལྟས་
བར་གྲོགས་མཚོག་ཚོའི་རྒྱགས་རེ་མ་སྤོངས་པའི་ལག་སྐྱེས་ཅམ་དང་། མི་ཡུལ་དུ་མི་
ཟས་ཚོས་པའི་རིན་དོད་ཅམ་ལ་སྤུལ་བ་ཡིན་ནོ།།

འདིར་ཆེད་དུ་འབྲུག་གོས་པ་ཞིག་ལ། ཚོང་བ་བསྟན་པ་དར་རྒྱས་ལགས་དང་རྣམ་
ཐར་ལགས་གཉེས་ནས་དེབ་འདིའི་འགོ་གོན་ལ་རོགས་སྐྱོར་གནང་བས་མཚོན། ཁོ་
བོའི་དེབ་ཆུང་འདི་ལ་ཐག་ཉེ་རིང་གི་ནང་མི་གཉེན་ཉེ་དང་། སྐྱ་སེར་གྲོགས་པོ་དུ་མ་
ཞིག་གིས་རྒྱགས་ཁུར་རྒྱལ་སྐྱོར་ཚད་མེད་མཇུག་པའི་བཀའ་བྲིན་རི་ལས་ལྷིན་ཡང་།
མཚན་གྱི་རྒྱལ་རེ་རེ་ནས་བཟངས་ན་ཡིག་ཚོགས་ལ་འཛིགས་པས། དེ་དག་སྤུན་མོང་
ལ་སྤྱོད་ཐག་བ་ནས་བཀའ་བྲིན་ཆེ་འབྲུ་རྒྱ་ལགས། །

2011. 1. 3 ཚུམ་པ་པོས།